T078 Bộ Luật 8 - Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da - số 1443-1447 (quyển 1-20)

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 78

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ
SOÂ NI TYØ NAÏI DA
SOÁ 1443
(QUYEÅN 1 |20)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1443

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI
TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 1
TÖÏA TYØ NAÏI DA

Kính laïy ñaáng Ñaïi bi
Thöông xoùt khaép taát caû
Khuoân maët Phaät ñaày ñaën
Maét trong nhö sen xanh
Phaät sanh nhaø ñieàu phuïc
Chuùng ñeä töû ñieàu phuïc
Ñieàu phuïc tröø caùc loãi
Kính laïy Phaùp trung toân
Phaät noùi ba taïng giaùo
Tyø-naïi-da ñöùng ñaàu
Con ôû trong giaùo naøy
Xin löôïc baøy khen tuïng
Nhö caây, reã laø troïng
Caønh nhaùnh töø ñaây sanh
Phaät noùi Luaät laø goác
Sanh ra caùc phaùp laønh
Ví nhö bôø ñeâ lôùn
4 BOÄ LUAÄT 8

Nöôùc luõ khoâng traøn qua
Giôùi phaùp cuõng nhö vaäy
Cheá ngaên söï huûy giôùi
Chö Phaät chöùng Boà ñeà
Ñoäc giaùc thaân taâm tònh
Cho ñeán A-la-haùn
Ñeàu nhôø Luaät haïnh thaønh
Ba ñôøi caùc Hieàn Thaùnh
Xa lìa phöôïc Höõu vi
Ñeàu laáy luaät laøm goác
Ñeán ñöôïc choã an oån
Giaùo phaùp ñieàu phuïc naøy
An truï nôi theá gian
Töùc laø Nhö lai truï
Taïng chaùnh phaùp khoâng dieät
Giôùi an laäp chaùnh phaùp
Ñeøn chaùnh phaùp Nhö lai
Lìa giôùi thì khoâng coøn
Ñöôøng Nieát-baøn an oån
Phaät du hoùa theá gian
Tuøy nôi noùi kinh phaùp
Luaät giaùo khoâng nhö vaäy
Neân bieát khoù ñöôïc gaëp
Nhö ñaát chôû muoân loaøi
Nuoâi lôùn caùc caây coû
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Hay sanh caùc phöôùc trí
Phaät noùi nhôø Luaät giaùo
Caùc coâng ñöùc phaùt sanh
Phuïng trì ñöôïc giaûi thoaùt
Huûy phaù sanh coõi aùc
Voi ngöïc khoâng thuaàn phuïc
Cheá ngöï baèng roi moùc
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Khoâng thuaàn khieán thuaàn phuïc
Nhö thaønh coù haøo ao
Ngaên ñöôïc caùc oaùn ñòch
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 5

Ñeà phoøng ñöôïc phaù giôùi
Ví nhö nöôùc bieån caû
Troâi giaït ñöôïc thaây cheát
Luaät giaùo cuõng nhö vaäy
Taån xuaát keû phaù giôùi
Luaät laø vua trong phaùp
Daãn ñaàu cuûa chö Phaät
Bí-soâ ví thöôøng buoân
Giôùi laø ngoïc voâ giaù
Phaù giôùi nhö ñoäc raén
Luaät nhö thuoác trò ñoäc
YÙ maïnh meõ khoù ñieàu
Laáy luaät laøm haøm thieác
Luaät ôû nôi ñöôøng laønh
Thöôøng laøm caàu phöôøng tieän
ÔÛ nôi bieån aùc thuù
Luaät cuõng laøm thuyeàn beø
Neáu ñi nôi ñöôøng hieåm
Giôùi laø ngöôøi daãn ñöôøng
Neáu leân thaønh voâ uùy
Giôùi laø caàu thang vöõng
Ñaïi sö baäc toái thaéng
Ñích thaân noùi luaät giaùo
Caû hai khoâng sai bieät
Ñeàu neân quy kính leã
Phaät vaø Thaùnh ñeä töû
Ñeàu truï trong luaät giaùo
Nôi giôùi sanh cung kính
Vì theá con kính leã
Con nöông Luaät taùn thaùn
Lôøi naøy neân toân troïng
Vöøa cuùi ñaàu quy y
Vieäc laønh ñaõ thaønh töïu
Bieån caû Tyø-naïi-da
Bôø meânh moâng khoù bieát
Töôùng sai bieät voâ cuøng
Con sao töôøng taän heát

Bieån Luaät giaùo cuûa Phaät
6 BOÄ LUAÄT 8

Thaâm dieäu thaät khoù löôøng
Con nay theo söùc mình
Khen ngôïi chæ ít phaàn
Khi Theá Toân Nieát-baøn
Baûo khaép caû ñaïi chuùng
“Sau khi Ta dieät ñoä
Ñeàu neân toân kính giôùi”
Cho neân con taùn tuïng
Saép noùi Tyø-naïi-da
Caùc vò neân chí taâm
Kheùo nghe giaùo ñieàu phuïc.
Bieät giaûi thoaùt kinh khoù ñöôïc nghe
Traûi qua voâ löôïng traêm ngaøn kieáp
Ñoïc tuïng thoï trì cuõng nhö vaäy
Baäc nhö thuyeát haønh trì khoù gaëp
Phaät thò hieän ôû ñôøi laø vui
Dieãn noùi phaùp vi dieäu laø vui
Taêng nhaát taâm ñoàng kieán laø vui
Hoøa hôïp cuøng tu tieán laø vui
Gaëp Thaùnh nhôn hieän höõu laø vui
Ñöôïc cuøng ôû chuùng cuõng laø vui
Neáu khoâng gaëp nhöõng ngöôøi ngu si
Ñoù môùi goïi laø thöôøng thoï laïc
Gaëp ngöôøi trì giôùi ñuû laø vui
Neáu gaëp Ña vaên cuõng laø vui
Gaëp A-la-haùn chaân thaät vui
Vì ñôøi sau khoâng coøn taùi sanh
Nôi beán bôø soâng - theàm dieäu laïc
Duøng phaùp haøng ñòch - chieán thaéng vui
Khi chöùng ñaéc sanh chaùnh hueä quaû
Taän tröø ñöôïc ngaõ maïn laø vui
Neáu coù theå laøm quyeát ñònh yù
Kheùo ñieàu caên - duïc ñuû ña vaên
Töø treû ñeán giaø ôû trong röøng
Lan nhaõ nhaøn cö, tòch tónh vui.
Chaép hai tay cung kính
Kính laïy Phaät Thích Ca

Bieät giaûi thoaùt ñieàu phuïc
SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 7

Toâi noùi caùc vò nghe
Nghe roài phaûi chaùnh haønh
Nhö lôøi Nhö Lai daïy
ÔÛ trong caùc toäi nhoû
Doõng maõnh sieâng phoøng hoä
Taâm nhö ngöïa khoù kìm
Lieân tuïc quyeát chí tröø
Haøm thieát Bieät giaûi thoaùt
Coù traêm kim cöïc beùn Neáu ngöôøi naøo traùi phaùp
Nghe daïy phaûi döøng ngay
Ñaïi só nhö ngöïa gioûi
Xoâng ra traän phieàn naõo
Ngöôøi thieáu haøm thieác naøy
Chöa töøng coù hæ laïc
Cheát trong traän phieàn naõo
Meâ chuyeån trong sanh töû.
I. TAÙM PHAÙP BA LA THÒ CA

Toång Nhieáp Tuïng:
Baát tònh, khoâng cho maø laáy,
Gieát ngöôøi, noùi chöùng thöôïng phaùp,
Xuùc, taùm vieäc, giaáu, tuøy thuaän,
Ñeàu laø khoâng cuøng ôû chung.
Hoïc Xöù Thöù Nhaát: HAÏNH BAÁT TÒNH Khi Boà taùt coøn ôû treân cung trôøi Ñoå-söû, tröôùc khi haï sanh quaùn naêm vieäc ôû theá gian: Moät laø doøng toå xa, hai laø thôøi tieát, ba laø ñaát nöôùc, boán laø toäc hoï gaàn, naêm laø doøng hoï meï. Luùc ñoù phu nhaân Ma-da naèm moäng thaáy con voi traéng saùu ngaø giaùng haï vaøo buïng, cuøng luùc ñoù ñaïi ñòa chaán ñoäng saùu caùch vaø aùnh saùng chieáu soi khaép theá gian. Nhöõng choã toái taêm trong theá giôùi, nôi maø maët trôøi, maët traêng khoâng theå chieáu ñeán; caùc höõu tình ôû trong ñoù bò boùng toái che phuû neân töø khi sanh ra cho ñeán khi cheát ngay caû thaân mình cuõng khoâng thaáy ñöôïc, huoáng chi laø thaáy loaøi khaùc; khi hoï gaëp aùnh saùng naøy ñeàu khôûi töôûng kyø laï, noùi vôùi nhau: “Taïi sao ôû ñaây laïi coù chuùng sanh?”. Cho ñeán khi Boà taùt haï sanh, ñaïi ñòa cuõng chaán ñoäng saùu caùch vaø aùnh saùng cuõng chieáu soi khaép theá gian nhö tröôùc

8 BOÄ LUAÄT 8

khoâng khaùc. Luùc ñoù trong ba ngaøn Ñaïi thieân giôùi nhöõng loaøi höõu duyeân thaáy aùnh saùng naøy ñeàu raát vui möøng khôûi töôûng hy höõu. Cuøng luùc ñoù coù boán vò ñaïi quoác vöông ñeàu coù Thaùi-töû ra ñôøi: Moät laø ñaïi vöông Phaïm-thoï ôû thaønh Thaát-la-phieät, khi Thaùi-töû môùi sanh coù aùnh saùng lôùn chieáu soi, vua lieàn suy nghó: "Do oai löïc phöôùc ñöùc cuûa Thaùnh töû ta môùi coù aùnh saùng lôùn chieáu khaép theá giôùi, ta neân ñaët teân cho con ta laø Thaéng-quang". Hai laø ñaïi vöông Ñaïi-lieân-hoa ôû thaønh Vöông-xaù, khi Thaùi-töû môùi sanh cuõng coù aùnh saùng chieáu soi, vua lieàn suy nghó: "Phöôùc löïc cuûa con ta thaät laø hy höõu, khi môùi sanh ñaõ coù aùnh saùng chieáu khaép nhö aùnh saùng maët trôøi. Ngöôøi meï teân laø AÛnh, ta neân ñaët teân con laø AÛnh-thaéng". Ba laø ñaïi vöông Baùch-quaân ôû nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, khi Thaùi-töû môùi sanh cuõng thaáy aùnh saùng neân vua suy nghó: "Do phöôùc löïc cuûa con ta neân coù aùnh saùng chieáu soi nhö maët trôøi môùi moïc chieáu soi khaép theá gian, ta neân ñaët teân con laø Xuaát-quang". Boán laø Ñaïi luaân vöông ôû nöôùc OÁt-theä-ni, khi Thaùi-töû môùi sanh cuõng thaáy coù aùnh saùng, vua lieàn nghó: "Khi con ta sanh coù aùnh saùng thuø thaéng, nhö ngoïn ñeøn saùng chieáu phaù toái taêm, ta neân ñaët teân con laø Ñaêng-quang". Boán ñaïi vöông kia ñeàu sanh nieäm vui möøng cho söï thaàn kyø naøy laø do phöôùc löïc cuûa con mình, khoâng ngôø ñoù chính laø do caên löïc töø thieän roäng lôùn vaø phöôùc ñöùc huaân tu khoâng theå nghó baøn cuûa Boà taùt töø nhieàu ñôøi nhieàu kieáp. Cuøng luùc ñoù trong doøng hoï Thích ca cuõng coù naêm traêm ñoàng töû ra ñôøi, Nan-ñaø laø ngöôøi sanh ra ñaàu tieân. Beân nöõ coù Da-du-ñaø- la, Loäc-maãu vaø Cuø-tyø laø ba ñoàng nöõ ñöôïc sanh ra tröôùc, keá tieáp laø saùu vaïn ñoàng nöõ cuõng chaøo ñôøi. Laïi coù naêm traêm ñoàng nam cuûa doøng ñaày tôù ñöôïc sanh, Xieån ñaø laø ngöôøi sanh ra ñaàu tieân; laïi coù naêm traêm ñoàng nöõ cuûa doøng thò nöõ cuõng ñöôïc sanh ra trong cuøng moät ngaøy. Laïi coù naêm traêm voi meï, naêm traêm ngöïa meï ñeàu sanh con, ngöïa Kieàn thaùc ñöôïc sanh ra ñaàu tieân. Luùc ñoù coù naêm traêm phuïc taøng trong ñaïi ñòa boãng töï hieän, bieân cöông cuûa caùc nöôùc nôi naøo khoâng thaàn phuïc thaûy ñeàu thaàn phuïc. Ngaøy Boà taùt ñaûn sanh, Thích Phaïm thieân vöông cuøng caùc thieân chuùng ñi nhieãu traêm ngaøn voøng, cung kính toân troïng thöøa söï Boà taùt. Luùc ñoù ôû Vöông ñoâ cho ñeán thaønh aáp xoùm laøng caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân… ñeàu taäp trung laïi chieâm ngöôõng, cung kính thöøa söï Boà taùt; vua Tònh- phaïn suy nghó: "Do phöôùc ñöùc ñôøi tröôùc cuûa ta chieâu caûm neân nay coù Thaùnh töû sanh vaøo nhaø ta, coù theå thaønh töïu moïi thaéng söï, ta neân ñaët teân

con laø Nhaát thieát söï thaønh". Luùc ñoù ôû nöôùc Ma-kieät-ñaø coù moät thaønh lôùn teân laø Ni-caâu-luaät, daân chuùng an cö laïc nghieäp, trong thaønh coù moät Baø-la-moân cuõng teân laø Ni-caâu-luaät giaøu coù, vaøng baïc chaâu baùu kho laãm ñaày aép vaø coù theá löïc lôùn nhö Tyø sa moân thieân vöông. OÂng coù möôøi taùm tuï laïc lôùn duøng laøm phong loäc vaø coù möôøi saùu aáp lôùn duøng laøm boäc

söû, vaøng roøng coù ñeán möôøi saùu öùc. Vua nöôùc Ma-kieät-ñaø laø Ñaïi-lieân-hoa coù moät ngaøn Cuï leâ vaø soá löôïng Baø-la-moân cuõng baèng nhö vaäy. Tröôûng giaû Ni-caâu-luaät nhôø phöôùc laønh ñôøi tröôùc caûm quaû thaønh thuïc neân troàng haït luùa maïch thì thaønh haït kim maïch, moãi khi thu hoaïch coù hôn hai traêm thaïch. Tröôûng giaû sôï xaûy ra ñeàu khoâng hay neân moãi buoåi saùng ñeán haàu vua chæ duøng moät coác kim maïch hieán thoï, caàu chuùc cho vua phöôùc thoï voâ cuøng. Tröôûng giaû cöôùi moät ngöôøi con gaùi voïng toäc laøm vôï traûi qua nhieàu naêm maø khoâng coù con neân hai vôï choàng ñaõ ñeán teá leã taát caû ñeàn thôø thaàn kyø ñeå caàu keá töï nhöng vaãn khoâng toaïi yù. Tröôûng giaû ngoài choáng tay vaøo maù suy nghó: “Ta giaøu coù baäc nhaát maø khoâng coù con keá töï, cuûa caûi naøy seõ giao cho ai ñaây, cuoái cuøng cuõng bò nhaø vua tòch thu”, baø meï thaáy vaäy beøn hoûi nguyeân do, tröôûng giaû noùi roõ noãi lo aâu cuûa mình, baø meï noùi: “Con khoâng neân öu saàu, meï thaáy nhöõng ngöôøi khoâng con treân theá gian neáu caàu xin vôùi taát caû loøng thaønh ñeàu seõ ñöôïc toaïi nguyeän, meï seõ chæ caùch cho con. Tröôùc kia meï khoâng coù con lieàn ñeán caàu thaàn caây Ni-caâu- luaät lieàn sanh ñöôïc con, con nay haõy ñeán ñoù caàu chaéc seõ ñöôïc nhö yù”. Tröôûng giaû nghe lôøi meï lieàn ñeán caàu xin thaàn caây Ni-caâu-luaät: “Cuùi xin thoï thaàn ban cho toâi möôøi moät con, neáu ñöôïc toaïi nguyeän toâi seõ xaây döïng thaàn ñöôøng thôø cuùng trang nghieâm vaø môû ñaïi hoäi khaùnh taï ñaùp aân”, haèng ngaøy tröôûng giaû ñeàu ñeán caàu xin nhö vaäy, laïi coøn nguyeän: “Neáu khoâng ñöôïc toaïi nguyeän toâi seõ böùng goác chaët caây khoâng cho thoï thaàn coù choã nöông töïa”. Thoï thaàn nghe lôøi nguyeän naøy sanh hoaûng sôï suy nghó: “Vieäc naøy quaù söùc cuûa ta, ta phaûi laøm sao”, nghó roài lieàn ñeán choã thieân vöông Tyø sa moân caàu cöùu: “Ñaïi thieân, coù moät Baø-la-moân ñeán choã toâi caàu con coøn doïa seõ chaët caây, xin Ñaïi thieân cöùu giuùp”. Ñaïi thieân bieát mình cuõng khoâng theå giuùp ñöôïc beøn leân ñeán coõi trôøi treân baïch vua trôøi Ñeá-thích: “Xin thieân chuû cöùu xeùt, coù moät Baø-la-moân ñeán choã vò thieân thaàn trong phaïm vi cai quaûn cuûa toâi caàu con, coøn doïa seõ chaët caây neáu khoâng ñöôïc toaïi nguyeän”. Thieân chuû nghe roài baûo quan phuï caän xem coù Thieân töû naøo töôùng suy hieän tieàn thì baùo, thôøi gian sau coù moät Thieân töû töôùng suy hieän tieàn, vò quan naøy lieàn baùo cho thieân chuû bieát, thieân chuû lieàn baûo Thieân töû ñoù raèng: “Ngöôi neân ñeán thoï sanh vaøo trong

nhaø cuûa ñaïi Baø-la-moân ôû thaønh Ni-caâu-luaät cuûa chaâu Thieäm-boä”, Thieân töû baïch vua: “Ñaïi thieân, Baø-la-moân kia yû mình doøng hoï toân quyù neân sanh nhieàu phoùng daät. Nay Phaät ñaõ ra ñôøi neáu hoùa duyeân hoaøn taát seõ vaøo Nieát-baøn, toâi tröôùc coù nguyeän seõ ôû choã Phaät chuyeân tu tònh haïnh, neáu sanh vaøo nhaø kia sôï seõ chöôùng ngaïi cho toâi”, thieân chuû noùi: “Ngöôi khoûi phaûi lo ngaïi, ta seõ giuùp ngöôi trong taát caû thôøi khoâng ñeå ngöôi buoâng lung”. Thieân töû tuaân lònh thieân chuû sau khi maïng chung ñeán thoï sanh trong nhaø ñaïi Baø-la-moân Ni-caâu-luaät. Ngöôøi nöõ trí hueä mang thai coù naêm trí kyø laï: Moät laø bieát ngöôøi nam coù taâm duïc, hai laø bieát thôøi tieát, ba laø bieát töø

ngöôøi naøo ñöôïc thai, boán laø bieát thai nhi laø nam, naêm laø bieát thai nhi laø nöõ. Vôï cuûa Baø-la-moân naøy bieát mình ñaõ mang thai vui möøng baùo cho choàng bieát, ngöôøi choàng vui möøng reo leân: “Laønh thay, an laïc thay, tröôùc nay ta luoân mong ñôïi ngöôøi con keá thöøa gia nghieäp, nay ta ñaõ coù ngöôøi giao phoù gia nghieäp roài, ta seõ sieâng tu phöôùc nghieäp nguyeän ñem coâng ñöùc naøy nguyeän caàu cho cha meï ta sanh vaøo coõi naøo cuõng ñöôïc phöôùc laïc voâ cuøng”. Sau ñoù ngöôøi choàng saép xeáp cho vôï ôû treân laàu cao, traûi baûo toøa cho vôï naèm, môøi danh y ñeán lo vieäc thuoác thang, taát caû y phuïc aåm thöïc… ñeàu thích nghi vôùi thôøi tieát laïnh noùng…, ngöôøi vôï töø ñaây chaân khoâng dính ñaát, maét tai khoâng nghe nhöõng thinh saéc taø aùc. Ñuû ngaøy thaùng haøi nhi ra ñôøi dung maïo tuyeät vôøi, saéc da nhö vaøng roøng Thieäm- boä… caùc töôùng toát ñeàu ñaày ñuû; sau hai möôi moát ngaøy ngöôøi cha môû tieäc aên möøng vaø yeâu caàu thaân toäc ñaët teân cho haøi nhi. Caùc thaân toäc baøn vôùi nhau: “Haøi nhi voán töø thaàn caây Ni-caâu-luaät maø caàu ñöôïc neân ñaët teân laø Taât baùt la, laïi töø nôi doøng hoï neân goïi laø Ca-nhieáp-ba”, cho neân ngöôøi ñöông thôøi goïi teân laø Taát baùt la hay laø Ca-nhieáp-ba. Ngöôøi cha ñem haøi nhi giao cho taùm baø vuù chaêm soùc nuoâi döôõng chu ñaùo neân haøi nhi mau lôùn nhö hoa sen ra khoûi nöôùc. Ñeán tuoåi tröôûng thaønh ñoàng töû Ca-nhieáp- ba ñöôïc giao cho caùc minh sö ñeå hoïc caùc kyõ ngheä vaø ñieån tòch cuûa doøng Baø-la-moân toân quyù. Hoïc baát cöù moân gì, ñoàng töû vöøa nghe qua lieàn nhôù khoâng queân cho ñeán noäi dung cuûa boán boä Beä-ñaø ñeàu thoâng suoát. Boán boä Beä-ñaø laø Hieät-löïc-Beä-ñaø, Da-thoï-Beä-ñaø, Ta-ma-Beä-ñaø vaø A-kieän-Beä- ñaø (Beä-ñaø dòch laø minh trí, vì neáu thoâng suoát noäi dung boán boä Beä-ñaø naøy thì trí hueä öùng khaép; cuõng goïi laø Töù Minh luaän coù hôn möôøi vaïn baøi tuïng. Boä luaän thöù nhaát noùi veà taùc nghieäp, boä luaän thöù hai noùi veà taùn tuïng, boä thöù ba noùi veà phaùp thöùc teá leã, boä thöù tö noùi veà vieäc trò nöôùc an daân. Beä-ñaø khoâng coù chaùnh dòch neân giöõ nguyeân tieáng Phaïn, trong ñoù OÂng thinh laø caâu môû ñaàu veà chuù thuaät, Boàng thinh laø lôøi keâu goïi Thaàn kyø, Beä-ñaø thinh laø do ngoaïi ñaïo chaáp aâm thanh laø thöôøng khôûi töï nhieân

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 11

coù töø voâ thæ, thöôøng haèng trong hö khoâng. Cöïu dòch laø Veä ñaø). Thoâng suoát Töù minh luaän naøy roài coù theå khaûo saùt ñöôïc söï bieán chuyeån treân theá gian, ôû treân ñaát lieàn hay treân hö khoâng; coù theå töï hieåu raønh phaùp thöùc teá töï vaø daïy ngöôøi caùch teá töï; töï tuïng taäp vaø daïy ngöôøi tuïng taäp; töï boá thí vaø daïy ngöôøi boá thí… coù theå hieån baøy toân chæ cuûa mình vaø kheùo phaù caùch laäp luaän cuûa ngöôøi khaùc. Ngöôøi nhö theá tröôùc ñöôïc ñaïi chuùng suy toân sau môùi ñöôïc thænh laøm ñaïo sö daïy cho caùc Baø-la-moân. Luùc ñoù ngöôøi cha baûo Ca-nhieáp-ba: “Nay con ñaõ tröôûng thaønh, ta phaûi toå chöùc hoân leã cho con”, Ca-nhieáp-ba noùi: “Duïc laïc theá gian khoâng phaûi laø ñieàu con mong caàu”, ngöôøi cha noùi: “Nhöng con coøn phaûi keá thöøa gia nghieäp, thôø phuïng toå toâng khoâng theå cho tuyeät töï”, Ca-nhieáp-ba noùi: “Cha haù khoâng nghe Coâ tieân coù

noùi ngöôøi soáng aån cö thì thaàn thöùc nheï nhaøng, coù theå ñaït ñeán choã roát raùo hay sao?", ngöôøi cha noùi: "Nghi thöùc cöôùi hoûi haù khoâng phaûi laø chaùnh ñieån hay sao?", Ca-nhieáp-ba noùi: "Ñoù laø tuïc luaän caän ñaïi khoâng phaûi phaùp cuûa Coå tieân", noùi xong lieàn than thôû: "Ta nay gaëp hoïa roài, moät khi vaøo trong buøn duïc thì muoân kieáp khoù thoaùt. Cha meï aân troïng khoâng theå traùi, thaät laø tieán thoaùi ñeàu khoâng coøn ñöôøng troán traùnh. Ta phaûi tìm caùch naøo ñeå traùnh söï troùi buoäc naøy", nghó roài lieàn thöa vôùi cha: "Neáu con phaûi cöôùi vôï thì cha haõy duøng vaøng roøng ñuùc cho con moät töôïng ngöôøi nöõ laøm kieåu maãu". Ngöôøi cha nghe roài lieàn cho ñuùc moät töôïng ngöôøi nöõ baèng vaøng coù dung nghi tuyeät saéc, kích côû nhö ngöôøi thaät. Ca-nhieáp-ba xem xong raát vöøa yù lieàn noùi vôùi cha: "Neáu coù ñöôïc moät ngöôøi nöõ gioáng nhö theá, con seõ vaâng lôøi cha laøm hoân leã". Ngöôøi cha nghe roài choáng tay vaøo maù than thôû: "Ta bieát tìm ôû ñaâu ñöôïc ngöôøi nöõ tuyeät ñeïp nhö theá naøy". Luùc ñoù caùc hoïc troø thaáy vaäy lieàn hoûi nguyeân do, ngöôøi cha ñem vieäc treân keå laïi, hoïc troø noùi: "Coù theå tìm ñöôïc vì treân theá gian naøy neáu coù ngöôøi ñaày ñuû phöôùc ñöùc nhö Ca-nhieáp-ba thì chaéc chaén seõ coù ngöôøi nöõ tuyeät dieäu nhö theá öùng hôïp", lieàn noùi keä: "Treân ñaïi ñòa roäng voâ bieân naøy, Ngöôøi ñeïp nhö theá aét phaûi coù, Nam töû ñaõ laø ñaïi phöôùc ñöùc, Nay vì caàu hoân, xin chôù lo". Keá noùi vôùi ngöôøi cha: "Xin ngöôøi haõy ñuùc theâm ba töôïng baèng vaøng nhö theá naøy, chuùng con seõ mang ñi khaép boán phöông rao tìm ngöôøi nöõ töông tôï nhö theá". Sau ñoù caùc hoïc troø naøy chia nhau mang moät töôïng ñi ñeán moät phöông goïi töôïng vaøng naøy laø Kim thaàn ñeå tìm hoûi coù ngöôøi nöõ naøo töông töï nhö theá, tuaàn töï ñi ñeán thaønh Kieáp-tyû-la. Trong thaønh naøy coù moät ñaïi Baø-la-moân cuõng teân laø Kieáp-tyû-la giaøu coù… cöôùi moät

12 BOÄ LUAÄT 8

ngöôøi con gaùi voïng toäc laøm vôï, khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät con gaùi tuyeät saéc, vöøa ñoan chaùnh vöøa Khaû-aùi laïi hieàn laønh laïi thuoäc doøng hoï Kieáp-tyû-la neân ñöôïc goïi laø Dieäu-hieàn, ñeán tuoåi tröôûng thaønh noåi tieáng xinh ñeïp vaø ñöùc haïnh. Luùc ñoù caùc hoïc troø mang töôïng Kim thaàn ñeán trong thaønh naøy rao truyeàn: "Nöõ giôùi neân bieát, neáu ai coù theå duøng höông hoa dieäu vaät cuùng döôøng Kim thaàn thì thaàn seõ ban cho naêm ñieàu: Moät laø seõ ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, hai laø seõ ñöôïc laøm daâu trong nhaø quyù toäc, ba laø khoâng bò choàng khinh, boán laø seõ sanh con trai phöôùc ñöùc, naêm laø ngöôøi choàng thöôøng theo yù mình", caùc ngöôøi nöõ trong thaønh nghe rao truyeàn nhö vaäy ñeàu mang höông hoa ñeán choã Kim thaàn daâng cuùng. Luùc ñoù ngöôøi cha baûo Dieäu-hieàn neán ñeán daâng cuùng töôïng Kim thaàn ñeå ñöôïc naêm ñieàu toát ñeïp treân, Dieäu-hieàn noùi: "Con voán khoâng phaûi laø ngöôøi nöõ tham duïc caàn gì phaûi daâng cuùng Kim thaàn", ngöôøi cha noùi: "Tuy con khoâng mong caàu ñöôïc nhö theá nhöng ñeán daâng cuùng cuõng ñaâu coù toån gì". Dieäu-hieàn khoâng daùm traùi yù cha neân cuøng caùc ngöôøi nöõ ñeán choã Kim thaàn, do oai quang cuûa Dieäu-hieàn phaûn chieáu laøm cho töôïng Kim thaàn bieán thaønh maøu ñen. Dieäu-hieàn thaáy vaäy lieàn cuøng caùc ngöôøi nöõ trôû veà nhaø, luùc ñoù töôïng

Kim thaàn hieän saéc vaøng roøng trôû laïi nhö cuõ. Caùc hoïc troø thaáy roõ vieäc naøy roài ñeàu kinh ngaïc cho laø hy höõu vaø hoûi thaêm môùi bieát ñöôïc ngöôøi con gaùi ñoù teân laø Dieäu-hieàn con cuûa ñaïi Baø-la-moân Kieáp-tyû-la. Caùc hoïc troø vöøa möøng vöøa sôï lieàn ñeán choã ñaïi Baø-la-moân ñaûnh leã vaø baïch raèng: “ÔÛ phöông Nam coù moät thaønh teân laø Ni-caâu-luaät, trong thaønh coù moät ñaïi Baø-la-moân cuõng teân laø Ni-caâu- luaät giaøu coù … nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu con trai cuûa ngöôøi teân laø Ca-nhieáp-ba thoâng tueä khoâng ai saùnh baèng, thoâng suoát boán boä Beä-ñaø… chöa coù hoân thaát neân chuùng toâi vì Ca-nhieáp-ba ñeán ñaây tìm caàu”. Baø- la-moân naøy ñaõ nghe danh cuûa Ca-nhieáp-ba neân vöøa nghe caùc hoïc troø noùi nhö theá raát haøi loøng ñaùp raèng: “Toâi xin nhaän lôøi caàu hoân naøy, chuùng ta haõy cuøng choïn ngaøy laønh thaùng toát ñeå toå chöùc hoân leã”. Caùc hoïc troø nghe roài vui möøng trôû veà baùo laïi cho Baø-la-moân Ni-caâu-luaät bieát, Baø- la-moân naøy nghe roài vui möøng noùi: “Ñieàu maø ta mong moõi töø laâu, nay ñaõ ñöôïc toaïi nguyeän”. Ca-nhieáp-ba nghe roài lieàn suy nghó: “Tìm vôï cho ta sao, tuy noùi laø tìm ñöôïc nhöng chöa bieát ngöôøi nöõ ñoù theá naøo, ta neân ñeán ñoù xem thöû”, nghó roài lieàn ñeán choã cha meï xin pheùp ñi du lòch, cha meï noùi: “Cha meï chæ coù moät mình con, ngaøy hoân leã cuõng saép tôùi, neáu con muoán ñi du lòch thì haõy mau sôùm trôû veà”. Ca-nhieáp-ba töø bieät cha meï ñi ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, thay ñoåi hình dung giaû daïng ngöôøi aên xin ñeán nhaø cuûa Dieäu-hieàn ñöùng ôû cöûa ngoû. Theo phong tuïc cuûa nöôùc naøy,

khi cho thöùc aên phaûi sai thieáu nöõ mang ra, luùc ñoù Dieäu-hieàn mang thöùc aên ra cho, Ca-nhieáp-ba troâng thaáy sanh töôûng hy höõu lieàn khen: “Thaät laø tuyeät saéc giai nhaân, boû moät boâng hoa töôi ñeïp laø vieäc laøm raát khoù”, Dieäu-hieàn nghe roài lieàn hoûi: “Ngöôøi ñính öôùc vôùi toâi qua ñôøi roài sao?”, Ca-nhieáp-ba noùi: “Hieän taïi vaãn coøn”, Dieäu-hieàn noùi: “Neáu vaäy taïi sao laïi noùi nhö theá?”, Ca-nhieáp-ba noùi: “Ngöôøi aáy tuy coøn nhöng tình khoâng öa duïc laïc”, Dieäu-hieàn nghe roài lieàn khen laø hi höõu noùi raèng: “Toâi cuõng moät loøng khoâng öa haønh duïc”, Ca-nhieáp-ba noùi: “Neáu coâ laø ngöôøi naøy thì toâi chính laø ngöôøi ñoù. Nay chuùng ta laäp lôøi theà vì ñoái vôùi lôøi cha meï daïy khoâng daùm traùi: Chæ tröø khi ñang laøm leã thaønh hoân chuùng ta naém tay nhau, sau ñoù theà seõ khoâng xuùc chaïm thaân phaàn”. Ca-nhieáp-ba theà roài trôû veà boån xöù chuaån bò toå chöùc hoân leã, sau ngaøy hoân leã caû hai cuøng ôû moät truù quaùn, cuøng moät saøng toøa nhöng moãi ngöôøi moät beân chuyeân tu thieän nghieäp caàu xuaát ly, khoâng heà khôûi taâm duïc nhieãm. Luùc ñoù Ca-nhieáp-ba noùi vôùi Dieäu-hieàn: “Xem khaép toäi loãi trong sanh töû, Ñeàu töø aùi nhieãm laøm nhaân duyeân, Ngöôøi ñôøi thaûy ñeàu cuøng laøm quaáy, Ñaâu bieát chìm ñaém trong ba coõi”. “Hieàn thuû, vaøo ñaàu ñeâm cuoái ñeâm naøng haõy an nghæ, nöûa ñeâm toâi môùi taïm nghæ”. Thôøi gian sau, moät hoâm Dieäu-hieàn ñang yeân giaác, tay duoãi thoøng xuoáng giöôøng; Ca-nhieáp-ba hoaëc kinh haønh hoaëc tö duy. Luùc

ñoù thieân chuû Ñeá-thích muoán thöû xem Ca-nhieáp-ba coù chôn thaät caàu giaûi thoaùt hay khoâng neân hoùa hieän laøm con raén hieän töôùng ñaùng sôï boø ñeán choã Dieäu-hieàn muoán caén vaøo tay. Ca-nhieáp-ba troâng thaáy lieàn duøng caùn quaït ñôû tay Dieäu-hieàn ñeå leân giöôøng khieán Dieäu-hieàn thöùc giaác, Dieäu-hieàn noùi: "Thaùnh töû chôù phaïm lôøi theà", Ca-nhieáp-ba noùi: "Coù con raén ñoäc boø ñeán", Dieäu-hieàn noùi: "Thaø ñeå thaân toâi bò raén caén, Chôù ñöøng xuùc chaïm traùi lôøi theà, Raén caén chæ khieán thaân naøy cheát, Nhieãm duïc traàm luaân khoâng bôø meù". Ca-nhieáp-ba noùi: "Hieàn thuû, ta chí thaønh cuøng naøng tu tònh haïnh. Ñi treân ñao vaøo löûa tuy khoù, Tröôùc ngöôøi nöõ tu haønh khoù hôn, Neáu ñaõ thuû chí khoâng xaâm phaïm,

14 BOÄ LUAÄT 8

Treân theâ gian naøy thaät hieám coù. Chaúng phaûi ta vì taâm duïc xuùc chaïm ngöôøi naøng, ta chæ duøng caùn quaït ñôû tay naøng leân giöôøng ñeå khoûi bò raén caén". Thieân chuû thaáy roài khen ngôïi, trôû veà thieân cung. Hai vôï choàng ôû chung moät truù quaùn tinh taán tu haønh nhö vaäy traûi qua möôøi hai naêm, nhö Phaät daïy: "Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt, Hoäi hoïp roài bieät ly, Coù sanh aét coù cheát". Sau khi cha meï qua ñôøi, Ca-nhieáp-ba phaûi troâng coi gia nghieäp, moät hoâm ñeán trong ruoäng xem vieäc caøy caáy, Ca-nhieáp-ba noùi keä: "Xem choã caøy böøa naøy, Toån haïi caùc coân truøng, Con boø laïi meät nhoïc, Thöông chuùng nhö thaân thuoäc. Noâng phu khoå tieàu tuïy, Naéng gioù toån hình dung, Laøm vieäc caøy böøa meät, Thaáy vaäy taâm aùo naõo". Ca-nhieáp-ba hoûi noâng phu: "Ruoäng ñang caøy laø ruoäng cuûa ai?", ñaùp laø cuûa Ca-nhieáp-ba, Ca-nhieáp-ba noùi: "Nhaø toâi coù ñieàn nghieäp naøy hay sao?", ñaùp: "Toâi caøy ruoäng cho thaân sinh cuûa oâng ñeán nay chöa döùt", Ca-nhieáp-ba noùi: "Neáu vaäy töø nay toâi giaûi phoùng cho oâng khoâng coøn laø toâi tôù cho gia ñình toâi nöõa", lieàn noùi keä: "Côm aên khoâng quaù moät thaêng gaïo, Naèm nguû chæ caàn moät giöôøng nhoû, Hai tröông ñieäp vaûi ñuû che thaân, Thöù khaùc ñeàu laø vaät ngu si". Ca-nhieáp-ba veà nhaø noùi vôùi Dieäu-hieàn: "Hieàn thuû, toâi nay muoán xaû tuïc xuaát gia, vì sao, vì taïi gia raøng buoäc nhö lao nguïc, thöôøng bò khoå naõo buoäc raøng, bò caùc aùc tri thöùc theo laøm nhaân duyeân taïo nghieäp khoâng döùt. Xuaát gia phoùng khoaùng nhö hö khoâng, tu phaïm haïnh thanh tònh vieân maõn ñeán cöùu caùnh giaûi thoaùt", lieàn noùi keä: "ÔÛ röøng nuùi tónh laëng, Thaûn nhieân khoâng sôï seät, Neáu ôû ñaây sieâng tu, Lìa ñöôïc caùc troùi buoäc. Chaùnh kieán cuøng taø kieán,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 15

Ñeàu töø taâm phaùt sanh, Röøng tónh laëng an oån, Ngöôøi trí kheùo quaùn saùt, Neáu tham nhieãm vieäc ñôøi, Caùc khoå seõ theo ñuoåi, Nhaát quyeát lìa löôùi traàn, Seõ ñeán ñöôïc Nieát-baøn". Ca-nhieáp-ba baûo ngöôøi giöõ kho: "Haõy löïa laáy ñöa cho toâi boä ñoà xaáu nhaát, toâi muoán boø tuïc tu haïnh xuaát ly", ngöôøi giöõ kho môû kho ra xem chæ thaáy toaøn thuoäc laoïi voâ giaù, chæ coù moät ñoaïn vaûi

töông ñoái xaáu nhaát trò giaù khoaûng moät öùc kim tieàn, beøn mang ñeán ñöa cho Ca-nhieáp- ba, Ca-nhieáp-ba nhaän roài rôøi boû nhaø ra ñi. Luùc ñoù Boà taùt quaùn thaáy caùc caûnh laõo bònh töû roài, ñeán nöûa ñeâm vöôït thaønh xuaát gia ñeán röøng Caàn khoå, cuøng moät luùc vôùi Ca-nhieáp-ba boû gia nghieäp tu haïnh xuaát ly. Luùc Ca-nhieáp-ba ñang ôû beân thaùp Ña töû thì Boà taùt ñang ôû A-lan-nhaõ, Ca-nhieáp-ba suy nghó: "Neáu toâi gaëp ñöôïc baäc A-la-haùn, toâi seõ nöông theo vò aáy thaønh kính thöøa söï". Boà taùt sau saùu naêm tu khoå haïnh boãng nhaän ra ñoù laø vieäc laøm voâ ích, uoång coâng nhoïc meät neân töø boû loái tu naøy, ñeán choã hai ngöôøi nöõ chaên boø teân laø Hoan-hæ vaø Hoan-hæ löïc thoï chaùo söõa ñeå laáy laïi söùc. Sau ñoù ñeán choã ngöôøi gaùnh coû Kieát töôøng xin loaïi coû naøy ñem traûi döôùi coäi Boà ñeà laøm toøa Kim cang ñeå ngoài kieát giaø chaùnh nieäm tö duy. Trong chaùnh nieäm Boà taùt haøng phuïc ba möôi saùu öùc binh chuùng thieân ma chöùng ñöôïc Voâ thöôïng giaùc. Sau ñoù Boà taùt ñi ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö choã Tieân nhôn ñoïa xöù trong röøng Thi loäc ba phen chuyeån möôøi hai haønh phaùp luaân ñeå ñoä cho naêm Bí-soâ. Keá ñeán choã Baø-la-moân Ñaïi quaân vaø hai ngöôøi nöõ chaên boø noùi dieäu phaùp khieán hoï sanh chaùnh kieán chöùng ñöôïc Sô quaû; keá noùi phaùp khieán cho ngoaïi ñaïo Löu keá… caû thaûy moät ngaøn ngöôøi quy y theo Phaät, xin xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc; vua Taàn-baø-sa-la cuõng ñöôïc Kieán ñeá. Sau ñoù Phaät ñeán thaønh Vöông-xaù ñoä Ñaïi Muïc-kieàn-lieân vaø Xaù-lôïi-töû; keá ñeán thaønh Thaát-la-phieät noùi kinh Thieáu nieân cho vua Thaéng-quang ñeå ñieàu phuïc nhaø vua, keá noùi phaùp cho phu nhôn Thaéng man, töôùng quaân Tyø-lö vaø Tieân thoï ñeàu ñöôïc Kieán ñeá. Thöôøng phaùp cuûa Theá toân laø quaùn saùt trong theá gian ñeå khôûi taâm ñai bi laøm lôïi ích cho taát caû, giaùo hoùa höõu tình Phaät laø baäc nhaát. Phaät khoâng noùi hai lôøi, an truï nôi ñònh hueä, hieån phaùt ba Minh, kheùo tu ba Hoïc, kheùo ñieàu phuïc ba Nghieäp, vöôït khoûi boán boäc löu, an truï boán Thaàn tuùc, tu boán Nhieáp haïnh, xaû töø naêm Caùi, xa lìa naêm Chi, ra khoûi naêm Ñöôøng, saùu caên ñaày ñuû, saùu Ñoä vieân maõn, thí khaép

16 BOÄ LUAÄT 8

baûy Taøi, nôû hoa baûy Giaùc, lìa taùm Phaùp theá gian, chæ baøy taùm Chaùnh ñaïo, ñoaïn chín Kieát, hieåu roõ chín Ñònh, ñaày ñuû möôøi Löïc neân danh tieáng vang khaép möôøi phöông. Trong caùc ñaáng töï taïi, Phaät laø thuø thaéng nhaát, ñöôïc phaùp voâ uùy, haøng phuïc ma oaùn, noåi tieáng saám lôùn, caát tieáng gaàm Sö töû. Ngaøy ñeâm saùu thôøi thöôøng duøng Phaät nhaõn quaùn saùt theá gian: Ai theâm ai bôùt, ai gaëp khoå aùch, ai sa buøn duïc, ai coù theå ñöôïc giaùo hoùa, duøng phöông tieän gì cöùu ñoä khieán hoï ra khoûi. Ngöôøi khoâng coù thaùnh taøi khieán cho ñöôïc thaùnh taøi, duøng trí An thieän na phaù maøng maét Voâ minh. Ngöôøi khoâng coù caên laønh khieán troàng ñöôïc caên laønh; ngöôøi ñaõ coù caên laønh khieán cho ñöôïc taêng tröôûng, an trí vaøo coõi trôøi ngöôøi ñöôïc an oån voâ ngaïi, ñeán thaønh Nieát-baøn. Nhö coù baøi tuïng: "Giaû söû soùng bieån lôùn, Coù theå maát kyø haïn, Phaät giaùo hoùa chuùng sanh, Cöùu doä khoâng quaù thôøi. Nhö meï coù moät con, Thöôøng hoä thaân maïng noù, Phaät giaùo hoùa chuùng sanh, Bi nieäm

coøn hôn kia. Phaät ñoái vôùi höõu tình, Nieäm töø khoâng lìa boû, Nghó cöùu hoï khoå naïn, Nhö boø meï theo con". Luùc ñoù Theá toân suy nghó: "Ñaõ ñeán luùc hoùa ñoä aån só Ca-nhieáp- ba", nghó roài Phaät ñi ñeán nöôùc Phaät laät thò du haønh trong nhaân gian ñeán thaønh Quaûng nghieâm beân thaùp Ña töû ngoài döôùi moät goác caây, vì muoán daãn ñöôøng cho Ca-nhieáp-ba neân thaân Phaät phoùng ra aùnh saùng nhö nuùi Dieäu kim chieáu saùng laï kyø. Luùc ñoù Ca-nhieáp-ba noi theo aùnh saùng ñeán choã Theá toân; töø xa thaáy nghi dung ñoan nghieâm, töôùng haûo ñaëc thuø, caùc caên vaéng laëng, nhaát taâm khoâng loaïn cuûa Theá toân, Ca-nhieáp-ba vui möøng keâu leân: "Ñaây laø thaày cuûa toâi, toâi laø ñeä töû", Phaät noùi: "Ñuùng vaäy, naøy Ca-nhieáp-ba, ta laø thaày cuûa oâng, oâng laø ñeä töû cuûa ta", Ca-nhieáp-ba thaønh taâm leã kính, Phaät noùi: "Thaät khoâng bieát maø doái noùi laø bieát, thaät chöa töøng thaáy maø doái noùi laø töøng thaáy, thaät chaúng phaûi Ñaïi sö maø töï xöng laø Ñaïi sö, thaät chaúng phaûi A-la-haùn maø töï xöng laø A-la-haùn, thaät chaúng phaûi Baïc giaø phaïm maø töï xöng laø Baïc giaø phaïm, chaúng phaûi Tam Phaät ñaø maø töï xöng laø Tam Phaät ñaø... Haïng ngöôøi doái traù naøy, ñaàu hoï seõ vôõ ra laøm baûy maûnh. Naøy Ca-nhieáp-ba, ñieàu maø ta bieát thì ta noùi laø

bieát, ñieàu maø ta thaáy thì ta noùi laø thaáy, ta laø Ñaïi sö thì noùi laø Ñaïi sö, ta laø A-la-haùn thì noùi laø A-la-haùn, ta laø Tam Phaät ñaø thì noùi laø Tam Phaät ñaø. Ta coù nhaân duyeân noùi phaùp yeáu cho caùc Thinh vaên chaúng phaûi laø khoâng coù nhaân duyeân, laø chôn thaät xuaát ly chaúng phaûi laø khoâng xuaát ly, laø choã quy y chaúng phaûi laø khoâng quy y, laø chôn thaät sieâu vieät chaúng phaûi laø khoâng sieâu vieät, laø coù thaàn thoâng chaúng phaûi laø khoâng coù thaàn thoâng. Do nhaân duyeân naøy oâng neân hoïc nhö vaäy, neân nghó nhö sau: phaùp maø toâi ñöôïc nghe töông öng vôùi thieän, toâi ñeàu cung kính chuyeân taâm laéng nghe, toân troïng ghi nhôù moät yù töôûng khoâng rôøi, nghe roài suy nghó cung kính thoï trì. Ñoái vôùi naêm Thuû uaån ta thaät quaùn bieát laø Khoå sanh dieät, ñoái vôùi saùu Thöùc xöù ta thaáy laø Taäp vì noù môø mòt, ñoái vôùi boán Nieäm xöù kheùo truï ôû taâm, ñoái vôùi baûy Boà ñeà phaàn ta seõ tu taäp vaø tu taäp nhieàu hôn, ñoái vôùi taùm Giaûi thoaùt ta seõ thaân chöùng ñeå ñöôïc vieân maõn. Toâi ñoái vôùi Ñaïi sö vaø ngöôøi coù trí, caùc vò ñoàng phaïm haïnh haèng khôûi taâm aân troïng, taâm bieát hoå theïn. Chaùnh kieán cuûa toâi nieäm nieäm töông tuïc, nôi thaân tuøy chuyeån khoâng cho giaùn ñoaïn. Naøy Ca-nhieáp-ba, oâng neân hoïc nhö vaäy.

18 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 2

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: HAÏNH BAÁT TÒNH (Tieáp Theo)

Luùc ñoù Theá toân noùi phaùp yeáu chæ daïy cho Ca-nhieáp-ba ñöôïc lôïi hæ roài ñöùng daäy ra ñi, Ca-nhieáp-ba ñi theo sau vaø suy nghó: "Khi naøo Theá toân ngoài ta

seõ daâng ñieäp y Taêng-giaø-chi naøy traûi choã Phaät ngoài". Luùc ñoù coù naêm traêm giaëc cöôùp ñi theo sau muoán cöôùp ñoaït, Phaät bieát neân ngoài xuoáng beân ñöôøng, Ca-nhieáp-ba voäi laáy ñieäp y traûi cho Phaät ngoài, Phaät ngoài xuoáng roài noùi: "Taêng-giaø-chi naøy raát meàm vaø eâm, oâng coù theå maëc y phaán taûo cuûa ta ñöôïc chaêng?", Ca-nhieáp-ba ñaùp: "Xin Theá toân thoï nhaän ñieäp y meàm vaø eâm naøy vaø ban cho con chieác y phaán taûo cuûa Theá toân ". Ca-nhieáp-ba trong suoát taùm ngaøy khoâng chöùng ñöôïc quaû gì, ñeán ngaøy thöù chín môùi chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn. Luùc ñoù Dieäu-hieàn khoâng choã nöông thaân laïi khoâng raønh thôøi vuï neân coâ boû nhaø theo ngoaïi ñaïo khoâng y xuaát gia, do coâ ñoan chaùnh xinh ñeïp neân caùc ngoaïi ñaïo khoâng y ñeàu sanh taâm nhieãm ñaém vaø böùc naõo coâ laøm vieäc phi phaùp. Coâ ñem vieäc naøy noùi vôùi caùc nöõ ngoaïi ñaïo khoâng y, hoï baûo coâ ñeán choã ñaïi sö Boå thích noa baïch laïi ñaày ñuû söï vieäc, nhöng vò ñaïi sö naøy sau khi nghe xong laïi noùi vôùi coâ raèng: "Ta do ñoà chuùng naøy cung kính toân troïng maø ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, nhöõng ngöôøi soáng theo giôùi ñieàu ñeàu ñaõ phaân taùn heát, theá löïc cuûa ta cuõng suy giaûm, hoï muoán laøm gì ta cuõng khoâng theå quaûn thuùc ñöôïc". Sau ñoù Dieäu-hieàn cuøng caùc nöõ ngoaïi ñaïo khoâng y ñeán thaønh Vöông-xaù gaëp luùc ñang coù tieát hoäi, Ca-nhieáp-ba cuõng ñang ôû taïi thaønh Vöông-xaù neân saùng hoâm ñoù khi ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc tình côø gaëp ñöôïc Dieäu-hieàn lieàn hoûi: "Hieàn thuû, laâu nay coù ñöôïc an laïc khoâng, coù tu tònh haïnh khoâng?". Dieäu-hieàn gaëp laïi Ca-nhieáp-ba khoâng ngaên ñöôïc loøng bi caûm, nöôùc maét löng troøng noùi: "Nöông ai tu tònh haïnh, xöa kia cuøng ôû chung moät truù quaùn suoát möôøi hai naêm kieân

taâm tu tònh haïnh, tröôùc sau khoâng thay ñoåi. Töø khi xa caùch ñeán nay vì phaûi ôû xen taïp vôùi ñaùm ngöôøi taïp ueá, neáp soáng ñoàng nhö suùc sanh, ñaõ khoâng thaønh xuaát gia laøm sao coù ñöôïc tònh haïnh", Ca-nhieáp-ba hoûi roõ nguyeân do, Dieäu-hieàn keå laïi ñaày ñuû söï vieäc ñaõ qua, Ca-nhieáp-ba nghe roài suy nghó: "Ngöôøi nöõ naøy coù caên laønh ñôøi tröôùc hay khoâng vaø do ai teá ñoä ñöôïc", lieàn nhieáp nieäm quaùn bieát laø coù caên laønh, ñöôïc giaûi thoaùt vaø do chính mình teá ñoä neân noùi vôùi Dieäu-hieàn: "Hieàn thuû coù muoán xuaát gia trong phaùp luaät kheùo thuyeát giaûng naøy khoâng?", Dieäu-hieàn noùi: "Chôù khieán toâi giaãm laïi veát xe cuõ", Ca-nhieáp-ba noùi: "Hieàn thuû chôù noùi nhö theá, Ñaïi sö cuûa toâi vaïn ñöùc vieân maõn, dieät taát caû chöôùng, laø chôn thaät phöôùc ñieàn, laø choã quy y vi dieäu tòch tónh, ñaõ chöùng chôn giaûi thoaùt. Naøng khoâng neân ñem phaùp cuûa haïng haï lieät so saùnh". Dieäu-hieàn nghe roài baèng loøng xuaát gia, Ca-nhieáp-ba daãn Dieäu-hieàn ñeán choã Ñaïi-theá- chuû noùi raèng: "Thaùnh giaû, ngöôøi nöõ Dieäu-hieàn naøy taâm öa thích Thaéng phaùp, xin haõy cho coâ aáy xuaát gia". Ñaïi-theá-chuû nghe lôøi, cho Dieäu-hieàn xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc, sau ñoù cho naêm phaùp y vaø caùc vaät duïng roài noùi: "Töø nay coâ haõy ôû trong caûnh giôùi Phaät khaát thöïc nuoâi thaân, kheùo tu tònh haïnh". Saùng

hoâm sau Dieäu-hieàn ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, do coâ quaù xinh ñeïp neân moïi ngöôøi ñeàu traàm troà: “Vì sao moät ngöôøi nöõ tuyeät ñeïp nhö vaäy laïi khoâng höôûng thoï duïc laïc maø laøm ngöôøi xuaát gia chöù?”, coâ nghe ñöôïc lôøi naøy caûm thaáy xaáu hoå neân khoâng vaøo thaønh khaát thöïc nöõa. Sau ñoù Ca-nhieáp-ba gaëp laïi Dieäu-hieàn hoûi thaêm coù ñöôïc an laïc khoâng môùi bieát ñöôïc nguyeân do, lieàn suy nghó: “Neáu Phaät cho pheùp, ta khaát thöïc xong seõ trích nöûa phaàn cho Dieäu-hieàn”, nghó roài lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi tuøy yù cho phaân nöûa, Ca-nhieáp-ba töø hoâm ñoù chia nöûa phaàn thöùc aên cho Dieäu-hieàn. Ni-thoå-la-nan-ñaø thaáy vaäy lieàn cheâ cöôøi vaø vu baùng raèng: “Thaùnh giaû Ca-nhieáp-ba tröôùc kia cuøng vôùi Dieäu-hieàn ôû chung moät truù quaùn suoát möôøi hai naêm tònh tu phaïm haïnh, hoâm nay laïi coù tö tình khaát thöïc cho nhau”, Ca-nhieáp-ba nghe ñöôïc lôøi naøy lieàn noùi phaùp yeáu cho Dieäu- hieàn theo ñoù tu taäp, noùi xong roài boû ñi, Dieäu-hieàn sau ñoù phaùt taâm ñaïi doõng maûnh, ñaàu ñeâm sau ñeâm chaùnh nieäm töông öng, khaéc traùch töï taâm khoâng taïm döøng nghæ neân chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn, chuyeån thaønh ngöôøi nöõ Voâ sanh thanh tònh. Sau ñoù Ca-nhieáp-ba gaëp laïi Dieäu-hieàn bieát coâ ñaõ chöùng quaû lieàn noùi: “Coâ ñöôïc keát quaû naøy laø nhôø toâi laø thieän tri thöùc, ñieàu gì caàn laøm toâi ñaõ laøm xong, töø nay ôû trong caûnh giôùi Phaät coâ haõy töï khaát thöïc nuoâi thaân”, cho neân saùng hoâm sau Dieäu-hieàn laïi ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc.

20 BOÄ LUAÄT 8

Luùc ñoù vua Vò-sanh-oaùn sau khi gieát cha sanh taâm hoái haän neân trong loøng luoân öu saàu, duø coù caùc kyõ nhaïc beân tai cuõng khoâng giaûi toûa ñöôïc noãi öu saàu naøy. Ñaïi thaàn cuûa vua tình côø gaëp Dieäu-hieàn ñi khaát thöïc, thaáy coâ nghi dung ñoan chaùnh xinh ñeïp lieàn suy nghó: “Ngöôøi nöõ naøy tuyeät ñeïp, nghi dung khaùc vôùi ngöôøi thöôøng, neáu ta ñem hieán cho vua coù theå giaûi toûa ñöôïc noãi öu saàu”, nghó roài lieàn baét Dieäu-hieàn ñöa veà phuû, buoäc coâ côûi boû phaùp y maëc y phuïc cuûa theå nöõ roài trang ñieåm cho coâ vôùi danh höông vaø chuoãi ngoïc, sau ñoù ñöa coâ ñeán choã vua. Vua Vò-sanh- oaùn vöøa nhìn thaáy coâ lieàn giaûi toûa noãi öu saàu, cuõng do nghieäp aùc ñôøi tröôùc cuûa Dieäu-hieàn ñaõ chín muoài neân coâ khoâng theå traùnh ñöôïc naïn bò vua cöôõng böùc. Luùc ñoù vaøo ngaøy raèm saép laøm leã Bao-saùi-ñaø, Ñaïi-theá-chuû nhìn khaép trong chuùng ni thaáy khoâng coù Dieäu-hieàn lieàn nhaäp ñònh quaùn saùt bieát Dieäu-hieàn ñang gaëp naïn, xuaát ñònh roài lieàn baûo ni Lieân-hoa-saéc: “Coâ haõy nhieáp nieäm quaùn saùt veà Dieäu-hieàn”, Lieân-hoa-saéc lieàn nhieáp nieäm quaùn bieát choã Dieäu-hieàn ñang ôû, lieàn nhö traùng só co duoãi caùnh tay bieán maát giöõa ni chuùng vaø hieän ra ôû vöông cung, ñöùng treân khoâng trung töø xa baûo Dieäu-hieàn: “Naøy Dieäu-hieàn, vì sao coâ ñaõ phaù caùc ma phieàn naõo maø laïi khoâng phaùt khôûi thaàn thoâng, ñeå chòu söï böùc naõo naøy?”, noùi roài lieàn chæ daïy phaùp yeáu ñeå phaùt khôûi thaàn thoâng löïc. Dieäu-hieàn lieàn heä nieäm tröø loaïn, trong khoaûnh khaéc chöùng ñöôïc thaàn tuùc nöông hö khoâng ñi theo Lieân-hoa-saéc ñeán choã tröôûng tònh, chuùng möôøi hai Bí-soâ ni thaáy Dieäu-hieàn

trong chieác aùo theå nöõ lieàn sanh taâm khinh, cöôøi noùi raèng: “Toâi thaät khoâng theå cuøng cung nhôn naøy laøm tröôûng tònh”. Ñaïi-theá-chuû nghe lôøi naøy lieàn baûo Dieäu-hieàn: “Coâ neân trôû laïi baïch vua cho maëc laïi phaùp phuïc tröôùc kia roài trôû veà ñaây mau”, Dieäu-hieàn duøng thaàn thoâng ñeán choã vua ñang nguû khaûy moùng tay ñaùnh thöùc vua daäy, vua thöùc daäy thaáy Dieäu-hieàn treân hö khoâng lieàn kinh hoaøng, loâng toùc ñeàu döïng ñöùng hoûi: “Ngöôøi laø ai, laø thieân long hay quyû thaàn?”, Dieäu-hieàn ñaùp: “Toâi khoâng phaûi laø thieân long hay quyû thaàn, toâi laø Bí-soâ ni teân laø Dieäu-hieàn trong chuùng Thinh vaên cuûa Ñaïi sö”. Vua nghe roài noùi tuïng: “Hieän khoâng phaùp y vaø bình baùt, Dung nghi laïi khoâng gioáng hình ni, Töôùng maïo laïi gioáng laø dieãm nöõ, Phaùp tuïc traùi nhau, haõy noùi roõ”. Dieäu-hieàn hieän thaân xuoáng keå laïi söï vieäc treân roài noùi: “Ñaïi vöông phi lyù böùc naõo nhau, Cöôõng ñoaït baùt vaø y cuûa toâi, Vaät cuûa cha meï neân trao laïi,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 21

Toâi phaûi trôû veà laøm Tröôûng tònh”. Vua nghe roài lieàn ngaát xæu, phaûi duøng nöôùc röôùi leân maët môùi tænh laïi, vua kính leã ai caàu saùm hoái roài baûo laáy y baùt kính caån trao laïi cho Dieäu-hieàn, Dieäu-hieàn nhaän laáy y baùt roài trôû veà boån xöù cuøng caùc ni laøm Tröôûng tònh. Sau ñoù caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni, thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø ñuùng thôøi môùi hoûi, khoâng ñuùng thôøi thì khoâng hoûi; coù lôïi môùi hoûi, khoâng lôïi thì khoâng hoûi ñeå döùt tröø nghi hoaëc. Luùc ñoù Phaät hoûi Dieäu-hieàn: “Coâ thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm naøy phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy Theá toân”, laïi hoûi: “Coâ coù thoï laïc khoâng?”, ñaùp: “Con ñaõ ly duïc neân khoâng coù thoï laïc”, Phaät noùi: “Neáu vaäy thì coâ khoâng phaïm, nhöng Bí-soâ ni neáu laøm haïnh baát tònh thì cuõng phaïm Ba-la-thò-ca gioáng nhö Toâ-traän-na. Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi… vaø ñeå hieån döông Thaùnh giaùo lôïi khaép trôøi ngöôøi nôi Tyø-naïi-da cuûa Bí-soâ ni Thinh vaên cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng caùc Bí-soâ ni khaùc ñoàng thoï trì hoïc xöù, chöa xaû hoïc xöù, hoïc xöù suy keùm, khoâng töï phaùt loà maø laøm haïnh baát tònh hai thaân giao hoäi, cho ñeán cuøng vôùi baøng sanh thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Ba-la-thò-ca khoâng ñöôïc cuøng ôû chung.” - Neáu laïi coù Bí-soâ ni : Coù naêm haïng Bí-soâ ni: Moät laø danh töï Bí-soâ ni, hai laø töï xöng Bí-soâ ni, ba laø khaát caàu Bí-soâ ni, boán laø phaù phieàn naõo Bí-soâ ni, naêm laø Baïch-töù-yeát-ma vieân cuï Bí-soâ ni. Sao goïi laø danh töï Bí-soâ ni? nghóa laø teân Bí-soâ ni do ngöôøi ñaët ñuôïc ngöôøi ñôøi chaáp nhaän hoaëc chuûng toäc laø Bí-soâ ni. Sao goïi laø töï xöng Bí-soâ ni? nghóa laø ngöôøi aáy thaät khoâng phaûi Bí-soâ ni, chæ töï noùi mình laø Bí-soâ ni, hoaëc laø taëc truï töï xöng Bí-soâ ni. Sao goïi laø khaát caàu Bí-soâ ni? laø chæ cho ngöôøi theá tuïc ñi xin aên ñeå töï nuoâi soáng. Sao goïi laø phaù phieàn naõo Bí-soâ ni? laø chæ cho ngöôøi coù theå ñoaïn heát caùc laäu hoaëc phieàn naõo, ñoát chaùy heát caùc khoå dò thuïc veà sanh giaø bònh cheát ôû ñôøi vò lai, kheùo bieát roõ laø ñaõ tröø heát goác reã nhö chaët

ngoïn caây Ña-la, chöùng phaùp baát sanh. Sao goïi laø Baïch-töù-yeát- ma vieân cuï Bí-soâ ni? nghóa laø baûn thaân ngöôøi naøy khoâng coù caùc chöôùng naïn, Taêng nhö phaùp taùc phaùp thaønh töïu vieân maõn. Nghóa cuûa Bí-soâ ni noùi ôû trong ñaây laø chæ cho haïng Bí-soâ ni thöù naêm. - Noùi laïi coù laø noùi coøn coù Bí-soâ ni khaùc thuoäc loaïi nhö vaäy. Noùi cuøng vôùi caùc Bí-soâ ni laø noùi cuøng caùc Bí-soâ khaùc. - Noùi ñoàng ñöôïc hoïc xöù laø neáu coù ngöôøi thoï giôùi tröôùc moät traêm naêm, nhöõng vieäc caàn phaûi hoïc cuõng gioáng nhö ngöôøi môùi thoï giôùi khoâng khaùc. Vieäc caàn hoïc cuûa ngöôøi môùi thoï vieân cuï cuøng vôùi vieäc neân hoïc cuûa ngöôøi thoï vieân cuï tröôùc moät traêm naêm khoâng khaùc nhau, nghóa laø

nghi quyû trì phaïm cuûa hoïc xöù thi-la khi ñaéc giôùi ñeàu gioáng nhö nhau. - Noùi khoâng xaû hoïc xöù laø ñoái vôùi ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn bò khoå naõo raøng buoäc hay ngöôøi caâm, ñieác ngu si maø xaû hoïc xöù thì khoâng goïi laø xaû. Neáu ôû choã vaéng veû moät mình khôûi yù töôûng laø vaéng laëng moät mình, hoaëc ôû choã vaéng laëng moät mình khôûi yù töôûng laø khoâng vaéng laëng moät mình, hoaëc ôû choã khoâng vaéng laëng moät mình maø khôûi töôûng laø vaéng laëng moät mình thì chaúng phaûi laø xaû hoïc xöù. Neáu ngöôøi ôû Trung phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Bieân phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Trung phöông thì xaû khoâng thaønh xaû, nhöng neáu hoï hieåu thì thaønh xaû. Neáu ngöôøi ôû Bieân phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Trung phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Bieân phöông, hoaëc ngöôøi ôû Trung phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Trung phöông söû duïng ngoân ngöõ cuûa Bieân phöông thì xaû khoâng thaønh xaû, nhöng neáu hoï hieåu thì thaønh xaû. Neáu ngöôøi ôû Bieân phöông ñoái vôùi ngöôøi ôû Bieân phöông söû duïng ngoân ngöõ Trung phöông nhö treân coù theå bieát. Neáu ñoái vôùi ngöôøi nguû, ngöôøi nhaäp ñònh, phi nhôn, trôøi, loaøi baøng sanh bieán hoùa, hoaëc trong luùc oàn aøo naùo ñoäng hoaëc ngöôøi taâm taùnh maát thaêng baèng… ñeàu khoâng thaønh xaû hoïc xöù. - Noùi hoïc xöù bò suy keùm maø khoâng töï noùi ra phaân bieät coù boán tröôøng hôïp: Moät laø xaû hoïc xöù khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Hai laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi xaû hoïc xöù. Ba laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Boán laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. Sao goïi laø xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? nhö coù Bí-soâ ni quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình muoán trôû veà theá tuïc, ñoái vôùi ñaïo sa moân khoâng coøn taâm yeâu thích nöõa, caûm thaáy khoå sôû nhaøm chaùn roài ñeán choã moät Bí-soâ ni khaùc noùi raèng: “Cuï thoï nhôù nghó, toâi laø Bí-soâ ni nay xaû hoïc xöù”, ñaây goïi laø xaû hoïc xöù. Hoaëc noùi: “Toâi xaû Phaät ñaø, Ñaït-ma, Taêng giaø”, hoaëc noùi: “Toâi xaû Toá-ñaùt-la, Tyø-naïi-da, Ma-saát-lyù-ca”, hoaëc noùi: “Toâi xaû OÂ-ba-ña-da, A-lan-nhaõ giaù-lôïi-gia”, hoaëc noùi: “Bieát toâi laø ngöôøi tuïc, bieát Toâi laø Caàu-tòch, laø Phieán-tra-baùn traïch-ca, nhieãm oâ Bí-soâ, gieát cha, haïi meï, gieát A-la-haùn, phaù hoøa hôïp taêng, taâm aùc laøm Phaät bò thöông chaûy maùu, laø ngoaïi ñaïo, laø ngöôøi höôùng veà ngoaïi ñaïo, laø taëc truï, laø ngöôøi bieät truï, baát coïng truï”, cho ñeán noùi: “Toâi vôùi ngöôøi ñoàng phaùp, ñoàng phaïm haïnh

nhö caùc vò khoâng phaûi laø baïn beø". Ñaây goïi laø xaû hoïc xöù khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 23

- Sao goïi laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi laø xaû hoïc xöù? nhö coù Bí-soâ ni quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình muoán trôû veà theá tuïc... nhö vaên treân, ñeán choã moät Bí-soâ ni noùi raèng: "Cuï thoï bieát chaêng, phaïm haïnh khoù laäp, choã vaéng laëng khoù nöông ôû, khoâng theå soáng trong röøng, thoï ngoïa cuï xaáu. Toâi nhôù cha me, anh em, toâi phaûi keá thöøa söï nghieäp cuûa oâng cha. Toâi muoán hoïc caùc ngheà coâng xaûo, kinh doanh vaø ngheà noâng". Bí-soâ ni naøy noùi ñuû lôøi hoái tieác nhö vaäy maø khoâng noùi Toâi xaû hoïc xöù, ñaây goïi laø hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû, khoâng phaûi laø xaû hoïc xöù. - Sao goïi laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? Nhö coù Bí-soâ ni quyeán luyeán nhôù thöông gia ñình... nhö vaên treân, ñeán choã Bí-soâ ni khaùc noùi roõ raøng Toâi xaû hoïc xöù... nhö vaên treân, cho ñeán noùi nhöõng ngöôøi ñoàng phaïm haïnh nhö caùc vò khoâng phaûi laø baïn beø, ñaây goïi laø xaû hoïc xöù, hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Sao goïi laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû? laø töø ba tröôøng hôïp neâu treân thì goïi laø khoâng xaû hoïc xöù, khoâng phaûi hoïc xöù bò suy keùm maø noùi laø xaû. - Noùi laøm haïnh baát tònh laø haønh daâm duïc, daâm duïc laø hai thaân giao hôïp, nôi thaân nghieäp laøm vieäc phi phaùp. - Noùi cho ñeán cuøng vôùi loaøi baøng sanh laø chæ cho loaøi khæ...; chöõ thöû laø chæ cho ngöôøi phaïm; Bí-soâ ni laø ngöôøi ñöôïc taùnh Bí-soâ. Sao goïi laø ñöôïc taùnh Bí-soâ? Töùc laø ngöôøi thoï vieân cuï, vieân cuï laø Taêng Baïch-töù- yeát-ma nhö phaùp thaønh töïu vieân maõn; ngöôøi taán thoï cuï taâm chí thaønh mong caàu giôùi phaùp, taâm khoâng saân haän theä nguyeän thoï giôùi, duøng lôøi noùi bieåu baïch, ngöõ nghieäp theå hieän roõ raøng neân goïi laø Vieân cuï. - Noùi Ba-la-thò-ca laø toäi cöïc troïng, cöïc aùc, ñaùng loaïi boû khoâng neân yeâu thích. Bí-soâ ni vöøa phaïm toäi naøy lieàn chaúng coøn laø sa moân, chaúng phaûi laø Thích ca nöõ, maát taùnh Bí-soâ ni, traùi taùnh Nieát-baøn, bò ñoïa laïc suïp ngaõ, bò ngöôøi khaùc vöôït troäi hôn, khoâng theå cöùu vôùt ñöôïc nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn khoâng theå soáng laïi ñöôïc neân goïi laø ba la thò ca. - Noùi khoâng cuøng ôû chung laø noùi ngöôøi phaïm toäi naøy khoâng ñöôïc cuøng ôû chung vôùi caùc Bí-soâ ni khaùc. Taêng boá taùt, töï töù hoaëc ñôn baïch, baïch nhò, Baïch-töù-yeát-ma; hoaëc trong chuùng coù vieäc Taêng sai möôøi hai haïng ngöôøi thì ngöôøi phaïm giôùi naøy khoâng ñöôïc sai. Duø phaùp hay thöïc ñeàu khoâng cuøng thoï duïng, ngöôøi naøy neân ñuoåi ra khoûi chuùng neân goïi laø khoâng cuøng ôû chung. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng:

24 BOÄ LUAÄT 8

Haønh daâm nôi ba choã Ba choã caùch khoâng caùch (coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc) Soáng, cheát, hoaïi khoâng hoaïi Nam. Nöõ, baùn traïch ca Thaáy ngöôøi nguû haønh daâm Hoaëc trao cho thuoác, röôïu... Cöôõng böùc thích khoâng thích Phaïm

khoâng phaïm neân bieát. Neáu Bí-soâ ni nôi ba choã laøm haïnh baát tònh, laøm phaùp daâm duïc lieàn phaïm Ba-la-thò-ca, ba choã laø ñöôøng ñaïi tieåu tieän vaø mieäng. Neáu Bí-soâ ni cuøng ba haïng ngöôøi laøm phaùp daâm duïc vöøa vaøo nôi ba choã haønh daâm lieàn phaïm Ba-la-thò-ca, ba haïng ngöôøi ñoù laø nam thuoäc loaøi ngöôøi, nam thuoäc loaøi phi nhôn, vaø nam baøng sanh. Neáu Bí-soâ ni khôûi taâm daâm, yù muoán thoï laïc, tuøy thuaän nieäm duïc nôi ba choã chöa hö hoaïi cuûa ngöôøi nam coøn soáng laøm vieäc daâm duïc, coù y phuïc haønh daâm vôùi ngöôøi coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc, hoaëc khoâng coù y phuïc haønh daâm vôùi ngöôøi khoâng coù y phuïc, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy cuøng giao hoäi lieàn phaïm Ba-la-thò-ca. Bí-soâ ni nôi ba choã toån hoaïi cuûa ngöôøi nam coøn soáng laøm vieäc daâm duïc, coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Bí-soâ ni nôi ba choã khoâng hö hoaïi cuûa ngöôøi nam ñaõ cheát laøm vieäc daâm duïc, coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Ba-la-thò-ca; neáu nôi ba choã toån hoaïi cuûa ngöôøi nam ñaõ cheát laøm vieäc daâm coù y phuïc hay khoâng coù y phuïc nhö treân, vöøa vaøo ba choã haønh daâm naøy lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Ñoái vôùi phi nhôn nam hay baøng sanh nam soáng hay cheát, ba choã toån hoaïi hay khoâng toån hoaïi, coù caùch hay khoâng caùch, phaïm toäi naëng nheï nhö treân coù theå bieát. Bí-soâ ni ñoái vôùi Bí-soâ ñang nguû laøm haïnh baát tònh, neáu Bí-soâ ñang nguû trong ba thôøi ñeàu khoâng hay bieát thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu Bí-soâ ñang nguû luùc ñaàu bieát, giöõa vaø sau khoâng bieát thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu ban ñaàu vaø giöõa bieát, sau laïi khoâng bieát cuõng khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu caû ba thôøi ñeàu bieát maø taâm khoâng thoï laïc cuõng khoâng phaïm, nhöng ngöôøi haønh daâm phaïm toäi caên baûn; neáu caû ba thôøi taâm ñeàu bieát vôùi taâm thoï laïc thì caû hai ñeàu phaïm toäi caên baûn. Neáu Bí-soâ ni ñeán choã Bí-soâ ni, Thöùc-xoa-ma-na, Caàu-tòch, caàu tòch nöõ phaïm toäi naëng nheï nhö treân coù theå bieát.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 25

Neáu Bí-soâ ni duøng röôïu laøm töø gaïo, neáp, hoa quaû hay reã... cho Bí- soâ khaùc uoáng say ñeå laøm vieäc baát tònh, Bí-soâ say naøy trong ba thôøi bieát hay khoâng bieát, thoï laïc hay khoâng thoï laïc phaïm toäi hay khoâng phaïm toäi nhö treân neân bieát; ñoái vôùi ba chuùng khaùc cuõng gioáng nhö tröôøng hôïp treân nguû ôû treân. Neáu Bí-soâ ni duøng thuoác hay chuù thuaät khieán cho ngöôøi kia meâ loaïn ñeå laøm vieäc baát tònh, cho ñeán ñoái vôùi ba chuùng khaùc phaïm hay khoâng phaïm cuõng gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ ni cöôõng böùc Bí-soâ khaùc, ngöôøi bò cöôõng böùc luùc môùi vaøo ba choã haønh daâm maø khôûi thoï laïc thì caû hai ñeàu bò taån; neáu luùc môùi vaøo vaø khoaûng giöõa khoâng thoï laïc nhöng sau laïi thoï laïc thì caû hai cuõng ñeàu bò taån; neáu ngöôøi bò cöôõng böùc caû ba thôøi khoâng thoï laïc thì khoâng phaïm, nhöng ngöôøi cöôõng böùc bò taån. Cöôõng böùc ba chuùng khaùc cuõng gioáng nhö treân maø ñònh toäi, neáu Bí-soâ ni laêng böùc laãn nhau

cuõng nhö treân neân bieát. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Theá toân: “Theá toân, toân giaû Ca-nhieáp-ba vaø Dieäu-hieàn tröôùc kia ñaõ taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc aáy caû hai ngöôøi ñeàu ñöôïc thieåu duïc?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Hai ngöôøi tröôùc kia ñaõ taïo nghieäp nay quaû baùo thaønh thuïc trôû laïi töï thoï, caùc thaày kheùo laéng nghe: Thuôû xöa coù moät noâng phu ôû trong moät ngoâi laøng noï, sôùm chieàu luøa traâu ra ruoäng caøy caáy, tôùi giôø côm ngöôøi vôï mang côm ra cho aên. Moät hoâm ngöôøi vôï vaøo röøng kieám cuûi ñeå naáu côm thaáy coù moät vò Ñoäc giaùc ngoài döôøi goác caây trong röøng, thaân taâm vaéng laëng, dung saéc ñoan nghieâm beøn ñeán kính leã roài ngoài xuoáng chieâm ngöôõng. Luùc ñoù noâng phu thaáy vôï khoâng mang côm ñeán neân vaùc caøy ñi tìm, ñeán trong röøng thaáy vôï ngoài tröôùc vò Ñoäc giaùc lieàn lôùn tieáng noùi: “Naøng cuøng ngöôøi naøy laøm vieäc phi phaùp”, vò Ñoäc nghe lôøi naøy roài vì thöông xoùt noâng phu neân voït leân hö khoâng hieän caùc thaàn bieán…. Noâng phu thaáy vaäy sanh taâm hoå theïn gieo mình xuoáng ñaát nhö ñaïi thoï bò ngaõ, quyø goái chaép tay ai caàu saùm taï roài baïch: “Cuùi xin Ñaïi Thaùnh chôn thanh tònh ruõ loøng ñaïi töø bi thoï con cuùng döôøng, con vì nghi ngôø neân noùi ra lôøi phi lyù, cuùi xin Thaùnh giaû töø bi dung thöù”. Vò Ñoäc giaùc hieän thaân trôû xuoáng, noâng phu cuùng döôøng roài phaùt nguyeän: “Do taâm duïc neân con khôûi nieäm aùc, chuùng con xin nguyeän ñôøi ñôøi thöôøng ít duïc nhieãm”. Naøy caùc Bí-soâ, noâng phu xöa kia chính laø cuï thoï Ca-nhieáp-ba, vôï cuûa noâng phu chính laø Dieäu-hieàn. Töø ñoù veà sau cho ñeán ngaøy nay caû hai ñeàu thieåu duïc. Caùc thaày laéng nghe tieáp: Thuôû xöa trong moät laøng noï coù moät tröôûng giaû giaøu coù, thôøi gian

sau ñeán tieát Tam xuaân traêm hoa ñua nôû, nuùi röøng xanh töôi, nöôùc ao trong, hoa chim xen nhau, caùc loaïi chim nhö Khoång töôùc, Anh voõ, Nga, Nhaïn, Uyeân öông töøng ñaøn bay hoùt. Luùc ñoù treân theá gian khoâng coù Phaät, chæ coù Ñoäc giaùc ra ñôøi vì loøng töø bi neân thoï duïng ngoïa cuï xaáu, laø thaéng phöôùc ñieàn thích ôû choã yeân tónh vaéng laëng, khoâng cuøng theá tuïc giao tieáp nhö con ñaïi Teâ giaùc thích lìa baày soáng moät mình. Tröôûng giaû cuøng gia quyeán daïo chôi trong vöôøn, vì khoâng thaáy vò Ñoäc giaùc ngoài döôùi goác caây trong vöôøn hoa neân tröôûng giaû cuøng vôï haønh duïc gaây ra tieáng ñoäng khieán Ñoäc giaùc xuaát ñònh. Luùc ñoù tröôûng giaû caûm thaáy hoå theïn vaø hoái haän neân daâng leã cuùng döôøng vaø phaùt nguyeän: “Con vì ñam meâ saéc duïc neân ñaõ laøm vieäc xaáu tröôùc Thaùnh giaû, chuùng con xin nguyeän ñôøi vò lai ñöôïc quaû baùo thieåu duïc”. Naøy caùc Bí-soâ, tröôûng giaû xöa kia chính laø cuï thoï Ca-nhieáp-ba, vôï cuûa tröôûng giaû chính laø Dieäu-hieàn. Do xöa kia phaùt nguyeän nhö vaäy neân caû hai ñeàu ñöôïc thieåu duïc. Caùc Bí-soâ baïch Phaät: “Theá toân, thaät laø hy höõu, cuï thoï Ca-nhieáp-ba vaø Dieäu-hieàn ñeàu cuøng xuaát gia”, Phaät noùi: “Khoâng phaûi ñôøi naøy caû hai lìa tuïc xuaát gia, maø thôøi xa xöa cuõng ñaõ nhö vaäy. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa ôû thaønh Baø-la-neâ-tö coù moät ngöôøi thôï goám laøm vieäc trong moät phöôøng goám, coù boán vò Ñoäc giaùc ñeán xin nghæ qua ñeâm, vì ñeán coù

tröôùc sau neân khoâng bieát nhau. Luùc ñoù coù moät vò Ñoäc giaùc nhaäp ñònh Hoûa quang, ba vò kia troâng thaáy cuøng ñeán choã vò Ñoäc giaùc ñoù vaø cuøng thaêm hoûi laãn nhau: "Thaùnh giaû laø ai?", moät vò ñaùp: "Caùc vò coù nghe bieát vò vua teân laø Tröôïng bình, vaây quanh vua coù voâ löôïng öùc ngaøn binh voi hay khoâng?", cuøng ñaùp laø coù nghe, vò ñoù noùi: "Vò vua ñoù chính laø toâi", cuøng hoûi: "Vì sao Ñaïi vöông lìa tuïc xuaát gia?", ñaùp: "Khi toâi ôû treân laàu cao thaáy dieàu haâu ngaäm mieáng thòt bay ngang qua, laïi thaáy coù baày chim cuøng loaïi bay theo tranh nhau giaønh laáy mieáng thòt. Dieàu haâu kia lieàn boû mieáng thòt bay sang moät beân ñeå caùc chim kia cuøng nhau tranh giaønh, toâi thaáy caûnh naøy roài taâm sanh nhaøm lìa neân boû tuïc xuaát gia", keá noùi tuïng: "Thaáy dieàu haâu ngaäm thòt, Caùc chim cuøng tranh giaønh, Boû thòt ñöôïc an oån. Nieäm duïc khoâng chôn thaät, Nhö moäng töôûng ñieân ñaûo, Neân toâi boû vöông vò, moät mình nhö teâ giaùc, ÔÛ rieâng taïi moät nôi".

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 27

Keá hoûi vò Ñoäc giaùc thöù hai: "Thaùnh giaû laø ai?", ñaùp: "Caùc vò coù nghe bieát vò vua teân laø Xuù-dieän, vaây quanh vua coù voâ löôïng öùc ngaøn binh maõ hay khoâng?", cuøng ñaùp laø coù nghe, vò aáy noùi: "Vò vua aáy chính laø toâi", cuøng hoûi: "Vì sao Ñaïi vöông lìa tuïc xuaát gia?", ñaùp: "Khi toâi ôû trong cung thaáy coù hai con traâu ñöïc chaïy theo con traâu caùi, vì tranh giaønh traâu caùi neân hai traâu ñöïc huùc nhau khieán caû hai ñeàu bò thöông, con bò gaõy söøng boû chaïy. Toâi thaáy vieäc naøy trong loøng lo nghó: Trong taát caû hoïa hoaïn, tham duïc laø coäi goác; nghó roài taâm sanh nhaøm lìa neân toâi boû tuïc xuaát gia", keá noùi tuïng: "Thaáy hai traâu ñöïc giaønh traâu caùi, Huùc laãn nhau khieán bò toån thöông, Con traâu lìa boû ñöôïc an oån. Höõu tình vì duïc thöôøng lo sôï, Ta nhö Teâ giaùc ñi moät mình, An nhieân truï ôû trong röøng vaéng, Khoâng bò caùc tham duïc loâi cuoán, Ñöôïc ñeán choã töï taïi voâ vi". Keá hoûi vò Ñoäc giaùc thöù ba: "Thaùnh giaû laø ai?", ñaùp: "Caùc vò coù nghe bieát vua Phaïm-thoï ôû thaønh Baø-la-neâ-tö, vaây quanh vua coù voâ löôïng öùc ngaøn chuùng nhôn hay khoâng?", cuøng ñaùp laø coù nghe, vò aáy noùi: "Vò vua aáy chính laø toâi", cuøng hoûi: "Vì sao Thaùnh giaû lìa tuïc xuaát gia?", ñaùp: "Ñeán tieát Tam xuaân traêm hoa ñua nôû, nuùi röøng xanh töôi, nöôùc ao trong, hoa chim xen nhau, caùc loaïi chim nhö Khoång töôùc, Anh voõ, Nga, Nhaïn, Uyeân öông töøng ñaøn bay hoùt. Toâi cuøng caùc theå nöõ vaøo trong vöôøn hoa thöôûng ngoaïn roài aên uoáng vui chôi, sau ñoù vì moõi meät neân toâi nguû thieáp ñi. Caùc cung nhôn thaáy toâi nguû neân tha hoà haùi hoa beû traùi khieán cho caây hoa traùi trong vöôøn trôû neân taøn taï. Khi toâi thöùc daäy nhìn thaáy caûnh naøy trong loøng lo nghó: Nhöõng caây hoa traùi naøy vöøa roài con sum sueâ töôi toát, baây giôø trôû neân taøn taï nhö theá, thaân ta chaéc cuõng nhö vaäy. Nghó roài taâm sanh nhaøm lìa neân toâi boû vöông vò xuaát gia", keá noùi tuïng: "Toâi thaáy caùc caây hoa töôi ñeïp, Baây giôø taøn taï chaúng nôõ nhìn, Neân bieát caùc duïc ñeàu nhö vaäy, Nhö con Teâ giaùc ôû moät mình". Keá hoûi vò Ñoäc giaùc thöù tö: "Thaùnh giaû laø ai?", ñaùp: "Caùc vò coù nghe bieát vò vua teân laø Traùng thaéng ôû thaønh An

laïc, vaây quanh vua coù voâ löôïng öùc ngaøn chuùng nhôn hay khoâng?", cuøng ñaùp laø coù nghe, vò aáy noùi: "Vò vua aáy chính laø toâi", cuøng hoûi: "Vì sao Ñaïi vöông lìa tuïc xuaát gia?",

28 BOÄ LUAÄT 8

ñaùp: "Khi toâi ôû trong cung coù caùc theå nöõ vaây quanh, luùc ñoù coù moät theå nöõ tay ñeo voøng xuyeán haït trai traéng, moãi khi caùnh tay lay ñoäng lieàn phaùt ra aâm thanh naùo ñoäng. Toâi thaáy vieäc naøy trong loøng lo nghó: Xuyeán laø vaät voâ tri, khi caùnh tay lay ñoäng con phaùt ra aâm thanh naùo ñoäng huoáng chi ngöôøi cuøng ôû chung laøm sao an tónh ñöôïc. Nghó nhö vaäy neân toâi boû tuïc xuaát gia", keá noùi tuïng: "Toâi thaáy voøng xuyeán ñeo nôi tay, Caùnh tay lay ñoäng phaùt aâm thanh, Neân bieát caùc duïc cuõng nhö vaäy, Toâi nhö voi röøng soáng ñoäc haønh". Luùc ñoù hai vôï choàng thôï goám nghe boán vò Ñoäc giaùc noùi nhö theá roài, ngöôøi vôï lieàn noùi vôùi choàng: "Thaùnh töû, caùc Ñaïi tieân naøy ñeàu laø nhöõng vò vua töï taïi haøo quyù maø coøn töø boû vöông vò vaø theá laïc ñeå xuaát gia, taïi sao chuùng ta laïi khoâng xuaát gia?", hai ñöùa con nghe vaäy lieàn noùi: "Neáu cha meï xuaát gia, ai seõ nuoâi chuùng con?", ngöôøi cha nghe roài lieàn noùi: "Con chôù lo aâu, cha ñôïi con lôùn roài môùi xuaát gia", noùi roài ngöôøi thôï goám caàm bình ñi laáy nöôùc, ngöôøi vôï noùi: "Thaùnh töû ñeå toâi ñi laáy nöôùc cho", noùi roài caàm laáy caùi bình trong tay choàng ra ñeán bôø soâng ñeå bình ôû ñoù roài ñi xuaát gia. Ngöôøi choàng nghe tin vôï ñaõ xuaát gia lieàn than: "Ta ñaõ thua keá vôï, giôø moät mình ta phaûi nuoâi con khoân lôùn. Ta neân thöû xem caùc con ñaõ bieát ñieàu thieän vaø töï nuoâi soáng ñöôïc chöa?". Ngöôøi thôï goám sau ñoù lieàn cho con aên thöùc aên laït dôû, coøn mình aên thöùc aên ngon; cho con aên traùi chua coøn mình aên traùi ngoït. Ngöôøi con thaáy vaäy lieàn noùi: "Cha cho con aên thöùc aên laït dôû vaø traùi chua nhö vaäy laøm sao con aên ñöôïc", ngöôøi cha nghe roài lieàn suy nghó: "Con ta ñaõ bieát phaân bieät ngon dôû chua ngoït thì ta coù theå toaïi nguyeän ñöôïc roài", nghó roài lieàn boû nhaø ñi xuaát gia. Sau ñoù gaëp laïi ngöôøi vôï, baø hoûi: "OÂng ñaõ ñeå laïi thöùc aên cho con roài sao?", ngöôøi choàng noùi: "Toâi ñaõ thöû thaáy chuùng bieát phaân bieät ngon dôû chua ngoït neân toâi môùi boû ñi, baø ñaõ xuaát gia, toâi cuõng xuaát gia, baø chôù lo nghó nöõa". Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi thôï goám xöa kia chính laø cuï thoï Ca-nhieáp- ba, ngöôøi vôï chính laø Dieäu-hieàn. Xöa kia hai ngöôøi ñaõ boû tuïc xuaát gia, nay cuõng nhö vaäy". Caùc Bí-soâ baïch Phaät: "Theá toân, Dieäu-hieàn tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø ñöôïc thaân kim saéc?", Phaät noùi: "Dieäu-hieàn tröôùc ñaõ taïo nghieäp nay ñöôïc thoï quaû", lieàn noùi keä: "Duø traûi qua traêm kieáp, Ngieäp ñaõ taïo khoâng maát,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 29

Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo". Caùc thaày laéng nghe: Chín möôi moát kieáp xa xöa veà tröôùc coù Phaät Tyø-baø-thi Nhö lai ÖÙng ñaúng chaùnh giaùc ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, luùc ñoù ôû Vöông ñoâ coù vò vua teân laø Thaân hueä duøng phaùp giaùo hoùa neân daân chuùng ñöôïc an cö laïc nghieäp. Trong

nöôùc khoâng coù doái traù, ñaïo taëc hay bònh dòch… luùa gaïo, traâu deâ… ñeàu sung tuùc, vua thöông daân nhö con. Phaät Tyø-baø-thi cuøng saùu möôi hai vaïn Bí-soâ an truù ôû beân soâng caùch vöông ñoâ khoâng xa, khi Phaät ngoài treân toøa thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng oai quang ngôøi saùng, nhöng khi Phaät du haønh trong nhaân gian thì choã ngoài ñoù khoâng coøn ngôøi saùng nöõa. Luùc ñoù em gaùi cuûa vua hoûi vua Theá toân hieän nay ôû ñaâu, vua noùi Theá toân ñaõ du haønh trong nhaân gian, em gaùi vua yeâu caàu nhaø vua duøng vaøng Thieäm-boä taïc töôïng baèng thaân löôïng cuûa Nhö lai roài ñeå vaøo ngoài ngoài cuûa Phaät. Khi Phaät du haønh trôû veà, do oai löïc cuûa Phaät neân töôïng vaøng naøy maát saùng, em gaùi vua thaáy vieäc hy höõu naøy khôûi taâm tònh tín quyø goái chaép tay phaùt nguyeän: “Nhö oai quang thaàn ñöùc cuûa Phaät laøm cho töôïng Phaät baèng vaøng maát saùng, con nguyeän ñôøi vò lai sanh baát cöù nôi naøo thaân quang cuûa con cuõng nhö Phaät khoâng khaùc”. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi nöõ phaùt nguyeän ñoù chính laø Dieäu-hieàn do duøng taâm thanh tònh phaùt nguyeän neân nay ñöôïc quaû baùo sanh baát cöù nôi naøo thaân ñeàu coù saéc vaøng. Do loøng chí thaønh maõnh lieät vaø taâm thanh tònh khoâng hö hoaïi neân trong chín möôi moát kieáp ñoái vôùi thöôïng phöôùc ñieàn gieo haït gioáng toát thì seõ ñöôïc quaû baùo vi dieäu maõi ñeán ngaøy nay khoâng döùt. Caùc thaày haõy nghe tieáp, Dieäu-hieàn ñaõ töøng taïo nghieäp gì maø ñöôïc thaân saéc vaøng, dung maïo ñoan chaùnh khoâng ai saùnh. Thuôû xöa ôû thaønh Baø-la-neâ-tö coù moät tröôûng giaû giaøu coù baûo vôï neân thöôøng söûa soaïn moùn aên cuùng döôøng caùc Sa moân, Baø-la-moân. Thôøi gian sau coù moät vò Ñoäc giaùc thaân taâm vaéng laëng ñeán nhaø tröôûng giaû khaát thöïc, ngöôøi vôï thaáy vò Ñoäc giaùc naøy thaân töôùng khoâng ñoan nghieâm neân khoâng cuùng döôøng, vò Ñoäc giaùc khoâng ñöôïc thöùc aên neân ra ñi, ñöùa tôù gaùi thaáy vaäy lieàn môøi vaøo nhaø baïch vôùi phu nhaân: “Ñaïi gia, taïi sao khoâng cuùng thöùc aên cho vò Thaùnh giaû naøy?”, phu nhaân noùi: “Ta thaáy vò naøy thaân töôùng khoâng ñoan nghieâm neân khoâng muoán cuùng”, ñöùa tôù gaùi noùi: “Laõo gia ñaâu coù noùi khoâng cuùng cho ngöôøi khoâng coù töôùng toát”, phu nhaân noùi: “Tuy laõo gia khoâng noùi nhöng ta khoâng muoán cho”. Ñöùa tôù gaùi nghe roài lieàn suy nghó: “Ta nhòn ñoùi ñem phaàn aên cuûa mình cuùng cho Thaùnh giaû”, nghó roài lieàn ñem phaàn aên cuûa mình daâng cuùng. Luùc ñoù

30 BOÄ LUAÄT 8

vò Ñoäc giaùc thöông xoùt lieàn voït leân hö khoâng hieän caùc thaàn bieán, ñöùa tôù gaùi troâng thaáy lieàn quyø goái chaép tay phaùt nguyeän: “Thaùnh giaû, do thaân töôùng cuûa Thaùnh giaû khoâng ñoan nghieâm neân khaát thöïc khoù ñöôïc, nay con gieo caên laønh naøy nguyeän ñôøi vò lai ñöôïc dung maïo ñoan nghieâm, ai thaáy ñeàu öa nhìn”. Luùc ñoù vua Phaïm-thoï cuøng caùc quan töø xa thaáy vò Ñoäc giaùc bay leân hö khoâng hieän caùc thaàn bieán, vua lieàn hoûi caùc quan vò Ñoäc giaùc ñoù ñang khaát thöïc ôû nhaø ai, keá noùi keä: “Hoâm nay Ñaïi só ñeán nhaø ai, Tröø boû ngheøo khoå cho an laïc, Treân thaéng phöôùc ñieàn gieo gioáng phöôùc, Seõ ñöôïc quaû baùo khoâng cuøng taän”. Sau ñoù nhaø vua bieát ñöôïc vò Ñoäc giaùc khaát thöïc ôû nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû nghe bieát vieäc naøy roài lieàn trôû

veà nhaø hoûi ra môùi bieát chính ñöùa tôù gaùi ñaõ nhòn phaàn aên cuûa mình cuùng döôøng vò ñoäc giaùc. Tröôûng giaû baûo ñöùa tôù gaùi: “Do ngöôi laøm ñöôïc vieäc phöôùc naøy neân töø nay veà sau ngöôi ñöôïc tö do, coù caàn duøng vaät chi cöù tuøy yù laáy duøng”. Luùc ñoù phu nhaân baûo ñöùa tôù gaùi: “Phöôùc phaàn cuûa ngöôi haõy cho laïi ta”, ñöùa tôù gaùi khoâng chòu, phu nhaân noåi giaän laáy gaäy ñaùnh vaøo ñaàu lieàn maïng chung ñöôïc sanh leân coõi trôøi ba möôi ba. Vöøa sanh leân ñaây caùc cung ñieän ôû coõi trôøi naøy ñeàu röïc saùng, vua Ñeá-thích vaø boán vò phuï thaàn nhìn thaáy ngöôøi nöõ naøy taâm lieàn sanh meâ loaïn. Moät vò phuï thaàn taâu vua ban cho ngöôøi nöõ naøy, vua Ñeá-thích noùi: “Ta cuõng yeâu thích”, lieàn noùi keä: “Taâm ta raát yeâu thích, Nhöng bieát phaûi laøm sao, Chæ duïng taâm nhôù nghó, Vì phaûi taïm giöõ thaân”. Vò phuï thaàn thöù nhaát noùi keä: “Thieân chuû coøn an oån, Ñoái caûnh naøy noùi keä, Nhö nghe tieáng troáng lôùn, Duïc loaïn cuõng nhö vaäy”. Vò phuï thaàn thöù hai noùi keä: “ Nhö troáng khi ñaùnh leân, Tieáng troáng caøng chuyeån lôùn, Nhö thaùc cuoán troâi goã, Duïc loaïn cuõng nhö vaäy”. Vò phuï thaàn thöù ba noùi keä: “ Nöôùc lôùn cuoán troâi goã,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 31

Chaïm nhau khoâng taïm döøng, Raén ñoäc tröøng maét giaän, Duïc aùi cuõng nhö vaäy”. Vò phuï thaàn thöù tö noùi keä: “Caùc vò taâm an oån, Ñeàu noùi ñöôïc keä tuïng, Nay toâi khoâng töï bieát, Laø cheát hay laø soáng”. Luùc ñoù vua Ñeá-thích vaø ba vò phuï thaàn kia noùi vôùi nhau: “Vò ñaïi thaàn naøy do say meâ saéc ñeïp, sôï maïng saép heát neân muoán giöõ ngöôøi nöõ naøy haàu haï”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, do nhaân duyeân gì ngöôøi nöõ tuyeät saéc kia laïi khieán cho chö thieân meâ loaïn ñeàu noùi keä?”, Phaät noùi: “Khoâng phaûi chæ coù laàn aáy ngöôøi nöõ tuyeät saéc kia ñaõ khieán cho chö thieân meâ loaïn maø xa xöa veà tröôùc cuõng ñaõ töøng laøm cho bieát bao nam töû vì naøng maø laøm ca vònh. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù naêm thieáu nieân nhaân ñeán moät ngoâi laøng thaáy vôï cuûa moät tröôûng giaû lieàn sanh ñaém nhieãm, naêm thieáu nieân naøy sai söù ñeán nhaø noùi vôùi baø ta coù ngöôøi caàn gaëp taïi choã , ngöôøi vôï naøy noùi vôùi choàng: “Coù caùc thieáu nieân muoán gaëp em, em muoán laøm nhuïc hoï cho hoï xaáu hoå”, noùi roài baø baûo ngöôøi söù thöù nhaát: “Vaøo ñeâm toái haõy ngoài ñôïi toâi treân caây Ña caên, toâi seõ ñeán”; keá baûo ngöôøi söù thöù hai : “Haõy ngoài ñôïi toâi treân caønh caây phía Ñoâng”; keá baûo ngöôøi söù thöù ba : “Haõy ngoài ñôïi toâi treân caønh caây phía Taây”; keá baûo ngöôøi söù thöù tö: “Haõy ngoài ñôïi toâi treân caønh caây phía Nam”; keá baûo ngöôøi söù thöù naêm: “Haõy ñôïi toâi treân caønh caây phía baéc”. Caû naêm ngöôøi ñeàu khoâng bieát vieäc xöù phaân naøy neân moãi ngöôøi ñeàu y theo lôøi heïn ngoài ñôïi maõi cho ñeán saùng, ngöôøi ngoài giöõa caây noùi keä: “Maët trôøi ñang xuaát hieän, Noâng phu ñaõ ra ñoàng, Ngöôøi noùi doái khoâng ñeán, Neân boû caây Ña caên”. Ngöôøi thöù hai noùi keä: “Ngöôøi ñeïp öôùc heïn ñeán, Leõ naøo laïi noùi doái, Taïi sao maët trôøi naøy, Laïi xuaát hieän nhanh theá”. Ngöôøi thöù ba noùi keä:

“Maët trôøi ñaõ moïc roài, Noâng phu ñaõ ra ñoàng, Chuùng ta nhö deâ ngu, Treân caây chòu laïnh coùng”. Ngöôøi thöù tö noùi keä: “Nay gaëp nhieàu khoå naõo, Caàu vôi ngöôøi môùi theá, Chuùng ta laø keû meâ, Ñeâm laïnh gaàn cheát coùng”. Ngöôøi thöù naêm noùi keä: “Ta khoâng lo thaân mình, Moät ñeâm laïnh chòu khoå, Chæ saàu caây Ca la, Nhaùnh khoâ khoâng sanh laïi”. Luùc ñoù thaàn caây Ña caên noùi keä: “Caùc oâng haõy lo thaân, Chôù lo vieäc ngöôøi ngoaøi, Caây toån coù ngaøy sanh, Duïc khoå khoâng döøng nghæ”. Caùc Bí-soâ neân bieát, ngöôøi say meâ saéc duïc coù nhöõng loãi nhö theá, chòu khoå sôû maø chaúng toaïi loøng. Cho neân caùc thaày haõy sieâng caàu xuaát ly sanh töû, tröø hoïa hoaïn cuûa caùc duïc. Vôi cuûa tröôûng giaû kia chính laø Dieäu- hieàn do tuyeät ñeïp neân khieán chö thieân vaø ngöôøi trong tuï laïc ñoù ñeàu taâm meâ yù loaïn, ñeán ngaøy nay cuõng chính dung maïo tuyeät saéc naøy khieán cho moïi ngöôøi nhìn thaáy ñeàu sanh meâ loaïn”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, Dieäu-hieàn tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø nay ñaõ xuaát gia laïi bò naêm traêm ngoaïi ñaïo böùc naõo?”, Phaät noùi: “Dieäu-hieàn tröôùc ñaõ taïo nghieäp neân nay töï thoï laáy quaû baùo, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, trong thaønh Baø-la-neâ-tö coù moät daâm nöõ baùn saéc nuoâi thaân, nam töû naøo coù naêm traêm kim tieàn môùi ñöôïc gaàn guõi, luùc ñoù coù naêm traêm nghóa nhôn ñoàng aáp cuøng naïp tieàn cho daâm nöõ vaø heïn ñeán trong vöôøn hoa cuøng hoäi hoïp. Daâm nöõ nhaän tieàn roài treân ñöôøng ñi ñeán choã heïn thì gaëp Vöông töû giöõ laïi neân khoâng ñeán ñöôïc choã ñaõ heïn, khieán cho naêm traêm nghóa nhôn naøy chôø ñôïi maõi ñeàu sanh taâm lo buoàn. Luùc ñoù coù Ñoäc giaùc ra ñôøi vì loøng töø bi neân thoï duïng ngoïa cuï xaáu, laø thaéng phöôùc ñieàn thích ôû choã yeân tónh vaéng laëng, vaøo böõa tieåu thöïc ñaép y mang baùt ñeán choã naêm traêm ngöôøi. Hoï thaáy Ñaïi só thaân taâm vaéng laëng neân mang

thöùc aên uoáng ñeán daâng cuùng roài phaùt nguyeän: “Nay chuùng con höng khôûi phöôùc nghieäp nôi baäc thaéng phöôùc ñieàn nguyeän caàu nhö sau: Daâm nöõ xaáu xa kia ñaõ laáy tieàn cuûa chuùng con maø khoâng ñeán khieán chuùng con ñeàu sanh taâm öu naõo, nguyeän ñôøi sau daâm nöõ aáy duø taïi gia hay xuaát gia, chuùng con cuõng seõ böùc naõo nhau cuøng haønh phi phaùp”. Naøy caùc Bí-soâ, naêm traêm nghóa nhôn xöa kia chính laø naêm traêm ngoaïi ñaïo ngaøy nay, daâm nöõ chính laø Dieäu-hieàn. Do nhaân duyeân naøy neân ngaøy nay tuy ñaõ xuaát gia vaãn bò naêm traêm ngoaïi ñaïo böùc naõo laøm vieäc phi phaùp”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ thænh hoûi Phaät: “Dieäu-hieàn tröôùc kia ñaõ taïo nghieäp gì maø ñöôïc chöùng quaû A-la-haùn, laïi coøn bò vua Vò-sanh-oaùn böùc naõo laøm haïnh baát tònh?”, Phaät noùi: “Cuõng laø do nguyeän löïc tröôùc kia, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù moät tröôûng giaû cöôùi vôi ñaõ laâu vaãn khoâng coù con neân muoán cöôùi theâm ngöôøi vôi nhoû, khi ngöôøi vôi nhoû ñöôïc ñoùn veà nhaø thì cöng yeâu ngöôøi vôi

môùi, khinh reõ ngöôøi vôï cuõ. Sau ñoù ngöôøi vôï tröôùc noùi vôùi choàng laø mình ñaõ thoï naêm giôùi, ngöôøi choàng nghe vaäy trôû laïi kính troïng ngöôøi vôï tröôùc, ngöôøi vôï sau ganh tî nghó caùch laøm cho ngöôøi vôï tröôùc phaù giôùi. Ngöôøi vôï sau chuoác röôïu cho choàng uoáng say roài ñöa vaøo phoøng ngöôøi vôï tröôùc, ngöôøi choàng say neân cöôõng böùc ngöôøi vôï tröôùc cuøng haønh phi phaùp, ngöôøi vôï tröôùc ñem loøng oaùn haän ngöôøi vôï sau. Moät hoâm coù moät vò Ñoäc giaùc ñeán nhaø tröôûng giaû khaát thöïc, ngöôøi vôï tröôùc thaáy vò Ñoäc giaùc thaân taâm vaéng laëng neân ñem thöùc aên daâng cuùng roài phaùt nguyeän: “Nay con laøm phöôùc nghieäp naøy nôi vò thaéng phöôùc ñieàn nguyeän caàu ñôøi sau duø ngöôøi vôï nhoû naøy coù chöùng quaû con cuõng cöôõng böùc laøm nhô tònh haïnh cuûa coâ ta”. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi vôï tröôùc cuûa tröôûng giaû xöa kia chính laø vua Vò-sanh-oaùn ngaøy nay, ngöôøi vôï sau chính laø Dieäu-hieàn nay tuy chöùng quaû A-la-haùn vaãn coøn bò vua cöôõng böùc laø do nghieäp löïc aáy”. Caùc Bí-soâ laïi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, Dieäu-hieàn tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc aáy nay ñöôïc xuaát gia, ñoaïn phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn ñöùng vaøo baäc nhaát trong caùc vò chöùng ngoä?”, Phaät noùi: Dieäu-hieàn tröôùc ñaõ taïo nghieäp neân nay ñöôïc quaû baùo, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa luùc con ngöôøi thoï tôùi hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-nhieáp-ba ra ñôøi, Dieäu-hieàn xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät, vò OÂ-ba-ñaø-da cuûa Dieäu-hieàn laø baäc A-la-haùn trí hueä thaàn thoâng baäc nhaát. Luùc laâm chung Dieäu-hieàn phaùt nguyeän: “Con nguyeän ñöôïc nhö vò Thaân giaùo sö cuûa con

ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba trí hueä thaàn thoâng baäc nhaát, nguyeän xin ñôøi sau con ñöôïc gaëp Phaät Thích-ca Maâu-ni, ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät vaø ñöôïc Phaät thoï kyù cho con laø Lôïi trí baäc nhaát. Naøy caùc Bí-soâ, coâ ni phaùt nguyeän xöa kia chính laø Dieäu-hieàn ngaøy nay, do nhaân duyeân naøy neân nay ñöôïc gaëp ta, ôû trong giaùo phaùp cuûa ta ñöôïc Lôïi trí baäc nhaát”. Caùc Bí-soâ laïi thænh hoûi Phaät: “Cuï thoï Ca-nhieáp-ba ñaõ taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc aáy ñöôïc sanh trong nhaø phuù quyù, thoï duïng ñaày ñuû, töôùng maïo ñoan nghieâm. Thaày aáy ñaõ töøng ngaøn laàn sanh vaøo chaâu Thieäm-boä, ôû caùc chaâu khaùc cho ñeán caùc coõi trôøi Töù vöông thieân, Luïc duïc thieân… cuõng ñaõ töøng ngaøn laàn thoï sanh, nay laïi gaëp Theá toân xuaát gia, ñoaïn caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn?”, Phaät noùi: “Cuï thoï Ca-nhieáp-ba ñaõ taïo nghieäp nay ñöôïc thoï quaû, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa ôû thaønh Baø-la-neâ-tö coù vua teân laø Phaïm-thoï duøng chaùnh phaùp giaùo hoùa, caùch thaønh khoâng xa ôû trong moät röøng hoa yeân tónh coù naêm traêm tieân nhôn cö truù, baûn taùnh töø bi thöông xoùt höõu tình. Luùc ñoù treân theá gian khoâng coù Phaät, chæ coù Ñoäc giaùc ra ñôøi vì loøng töø bi neân thoï duïng ngoïa cuï xaáu, laø thaéng phöôùc ñieàn thích ôû choã yeân tónh vaéng laëng, khoâng cuøng theá tuïc giao tieáp nhö con ñaïi Teâ giaùc thích lìa baày soáng moät mình ôû caùch choã caùc tieân nhôn khoâng xa. Vaøo böûa tieåu thöïc Ñaïi só ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc xong lieàn bay leân hö khoâng, vua vaø caùc quan ñeàu nhìn thaáy, sau khi hoûi bieát ñöôïc choã

ôû, vua lieàn mang thöùc aên uoáng thöôïng dieäu ñeán daâng cuùng vò Ñoäc giaùc vaø kính leã moãi ngaøy ba laàn. Luùc ñoù coù moät ñoàng töû nöông ôû vôùi caùc tieân nhôn thaáy vaäy sanh taâm kính troïng cuõng moãi ngaøy ba laàn ñeán choã vò Ñoäc giaùc. Moät hoâm vò Ñoäc giaùc ñeán chaâu Baéc-caâu-loâ xin thöù côm thôm töï nhieân mang veà ñaày baùt, höông thôm xoâng khaép khu röùng, ñoàng töû lieàn ñeán hoûi vò Ñoäc giaùc laø côm ñoù xin ñöôïc töø ñaâu, ñaùp laø töø Baéc-caâu-lo-chaâu, ñoàng töû nghe roài caøng sanh tín kính baïch raèng: “Cuùi xin Ñaïi tieân thöông xoùt saùng mai thoï con thænh thöïc”, vò Ñoäc giaùc nhaän lôøi. Saùng hoâm sau khi caùc tieân nhôn ñi khoûi, ñoàng töû lieàn laáy moät thaêng gaïo ñoû naáu vôùi söõa, ñöïng ñaày moät aâu mang ñeán cuùng döôøng vò Ñoäc giaùc roài phaùt nguyeän: “Con nguyeän nhôø phöôùc nghieäp naøy ñôøi sau thöôøng ñöôïc sanh vaøo nhaø phuù quyù, töôùng maïo ñoan nghieâm, cuoái cuøng gaëp ñöôïc Ñaïi sö vaø ñöôïc chöùng quaû”. Naøy caùc Bí-soâ, tieân ñoàng xöa kia chính laø cuï thoï Ca-nhieáp-ba, do lôøi phaùt nguyeän xöa kia neân thöôøng ñöôïc sanh vaøo nhaø phuù quyù, töø ñoù veà sau traûi qua caùc chaâu cho ñeán caùc coõi trôøi ñaõ töøng ngaøn laàn thoï sanh,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 35

nay ñöôïc gaëp ta xuaát gia ñoaïn phieàn naõo vaø chöùng quaû”. Caùc Bí-soâ laïi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, cuï thoï Ca-nhieáp-ba ñaõ taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc aáy ñöôïc Theá toân thoï kyù: ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät laø ngöôøi ít muoán bieát ñuû, öa ôû nôi A-lan-nhaõ tu haïnh Ñaàu ñaø baäc nhaát?”, Phaät noùi: “Ca-nhieáp-ba ñaõ taïo nghieäp nay ñöôïc thoï quaû baùo, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa luùc con ngöôøi thoï tôùi hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-nhieáp-ba ra ñôøi, trong giaùo phaùp cuûa Phaät coù moät ngöôøi xuaát gia, vò Thaân giaùo sö cuûa vò aáy laø ngöôøi ít muoán bieát ñuû thöôøng haønh haïnh Ñaàu ñaø öa ôû nôi A-lan-nhaõ, Phaät Ca-nhieáp-ba thoï kyù cho vò Thaân giaùo sö aáy laø haønh haïnh Ñoã-ña baäc nhaát. Vò ñeä töû naøy khi laâm chung phaùt nguyeän: “Nguyeän con ñöôïc nhö vò Thaân giaùo sö cuûa con ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba ñöôïc thoï kyù laù haønh haïnh Ñoã-ña baäc nhaát, nguyeän ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï moät traêm tuoåi coù Phaät Thích ca ra ñôøi, con ñöôïc gaëp Phaät xuaát gia vaø cuõng ñöôïc thoï kyù laø haønh haïnh Ñoã-ña baäc nhaát”. Naøy caùc Bí-soâ, vò ñeä töû phaùt nguyeän xöa kia chính laø cuï thoï Ca- nhieáp-ba nay cuõng ñöôïc ta thoï kyù laø baäc thieåu duïc tri tuùc haønh haïnh Ñoã -ña baäc nhaát. Caùc Bí-soâ laïi thænh hoûi Phaät: “Cuï thoï Ca-nhieáp-ba tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì, do nghieäp löïc aáy coù theå khieán voi ñang say vöøa thaáy cuï thoï lieàn thöùc tænh?”, Phaät noùi: “Ca-nhieáp-ba trong naêm traêm ñôøi thöôøng laøm ngöôøi xuaát gia khoâng heà phaïm AÙc-taùc, do nhaân duyeân naøy ngöôøi thaáy ñeàu sanh cung kính”. Nhieáp Tuïng Phaàn Treân: Hai ngöôøi ñeàu thieåu duïc, Cuøng tu chôn phaïm haïnh, Thöôøng sanh nhaø phuù quyù, Thieåu duïc laø baäc nhaát.

36 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 3

Hoïc Xöù Thöù Hai: LAÁY VAÄT KHOÂNG CHO

Theá toân ôû trong Truùc-laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông- xaù, luùc ñoù Theá toân chöa cheá hoïc xöù cho caùc Thanh vaên ni. Beân Taêng coù Bí-soâ Ñaûn-ni-ca phaïm troäm cuøng vôùi vieäc maø Ñaûn-ni-ca ñaõ phaïm caùc Bí-soâ ni ñeàu bieát, ñoàng thôøi caùc Bí-soâ ni bieát vaät coù chuû, khoâng cho maø laáy khieán caùc Baø-la-moân theá tuïc cheâ traùch: "Caùc Sa moân ni troïc ñaàu naøy bieát laø vaät coù chuû, khoâng cho maø laáy ñem veà ñeå mình duøng. Ai laïi bôùt phaàn aên cuûa mình ñem cuùng cho nhöõng ngöôøi caïo toùc naøy". Caùc ni nghe ñöôïc lôøi naøy ñem baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp ni chuùng roài hoûi caùc Bí-soâ ni: "Caùc coâ thaät ñaõ bieát vaät coù chuû, khoâng cho maø laáy phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät vaäy Theá toân", Phaät quôû traùch: "Ñaây khoâng phaûi laø vieäc laøm cuûa Sa moân ni, chaúng phaûi laø Thích ca nöõ, ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi... nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ ni Thanh vaên nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû trong laøng xoùm hoaëc nôi vaéng veû, ngöôøi khaùc khoâng cho maø duøng taâm troäm caép laáy vaät cuûa ngöôøi. Khi laáy caép nhö theá neáu vua hay ñaïi thaàn cuûa vua baét ñöôïc hoaëc gieát hoaëc troùi hoaëc ñuoåi ra khoûi nöôùc, hoaëc traùch maéng: Coâ laø keû giaëc, ngu si khoâng bieát chi môùi troäm caép nhö vaäy. Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca khoâng ñöôïc cuøng ôû chung." - Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi phaïm. - Thoân xoùm laø trong phaïm vi töôøng raøo. Choã nhaøn tænh vaéng laëng laø ngoaøi phaïm vi töôøng thaønh haøng raøo. - Chöõ tha laø chæ cho nam, nöõ, huyønh moân ... - Khoâng cho maø laáy laø khoâng coù ngöôøi ñöa cho. - Laáy vôùi taâm troäm caép laø ngöôøi khaùc khoâng cho, khôûi taâm troäm caép maø laáy.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 37

- Khi laáy caép nhö vaäy laø laáy naêm ma saùi hay hôn naêm ma saùi. - Chöõ vua laø doøng Saùt-ñeá-lôïi hoaëc Baø-la-moân, Beä-xaù, Thuû-ñaø-la khi thoï nhaän ngoâi vò ñöôïc quaùn ñaûnh, hoaëc ngöôøi nöõ thoï ngoâi vò ñöôïc quaùn ñaûnh ñeàu goïi laø vua. - Chöõ ñai thaàn laø quan phuï töôùng cuûa vua, giuùp vua troâng coi vieäc nöôùc. - Chöõ baét laø baét giöõ daãn ñeán, gieát laø ñoaïn maïng soáng, troùi coù ba laø goâng, cuøm vaø xieàng xích, noùi ñuoåi ra khoûi nöôùc laø khoâng cho ôû trong nöôùc, maéng coâ laø keû giaëc, ngu si khoâng bieát chi laø lôøi khinh khi nhuïc maï. - Bí-soâ ni laø ngöôøi ñöôïc taùnh Bí-soâ, töùc laø ngöôøi thoï vieân cuï. Sao goïi laø vieân cuï? töùc laø Baïch-töù-yeát-ma nhö phaùp thaønh töïu vieân maõn, ngöôøi taán thoï cuï giôùi vôùi taâm mong caàu thoï giôùi, taâm khoâng saân haän, duøng lôøi noùi bieåu baïch, ngöõ nghieäp hieån baøy roõ raøng neân goïi laø vieân cuï. - Noùi phaïm Ba-la-thò-ca laø toäi cöïc troïng, cöïc aùc, neáu ngöôøi naøo vöøa phaïm toäi naøy lieàn chaúng phaûi laø sa moân nöõ, chaúng phaûi Thích ca nöõ, maát taùnh Bí-soâ. Traùi

taùnh Nieát-baøn, bò ñoïa laïc suïp ngaõ, ngöôøi khaùc vöôït troäi leân treân, khoâng theå cöùu vôùt, nhö caây Ña-la bò chaët ngoïn khoâng theå soáng ñöôïc. - Noùi khoâng cuøng ôû chung laø ngöôøi naøy khoâng ñöôïc ôû chung vôùi caùc Bí-soâ ni khaùc, khi Taêng yeát ma boá taùt, töï töù, ñôn baïch, baïch nhò, baïch töù hoaëc möôøi hai haïng ngöôøi Taêng sai, ngöôøi naøy khoâng ñuôïc döï phaàn. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Toång Nhieáp Tuïng: Töï laáy ôû treân ñaát Hoaëc treân khoâng rôi xuoáng Luïa, xe vaø dinh ñieàn Troán thueá, loaøi khoâng chaân Ñaøn ñoà la, Theá la Toång coäng laø möôøi vieäc . Bieät Nhieáp Tuïng: Töï laáy, khoâng cho laáy, Taâm troäm vaät cuûa ngöôøi Nghó laø vaät coù chuû Coù ba, naêm khoâng ñoàng Laïi coù boán, boán khaùc

38 BOÄ LUAÄT 8

Vaø hai, naêm sai bieät Ñeàu thuoäc vaät quyù troïng Vieäc tuøy xöù neân bieát. Coù ba töôùng phaïm neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Töï mình laáy, troâng chöøng cho ngöôøi laáy vaø sai baûo ngöôøi laáy. Sao goïi laø töï mình laáy? Töùc laø töï tay laáy caép hoaëc töï daãn ngöôøi ñeán laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø troâng chöøng cho ngöôøi laáy? töùc laø mình troâng chöøng cho ngöôøi laáy hoaëc troâng chöøng cho ngöôøi daãn hoï ñeán laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø sai baûo ngöôøi laáy? töùc laø mình sai ngöôøi ñeán laáy hoaëc sai ngöôøi daãn hoï ñeán laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ. Laïi Coù ba duyeân neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: khôûi taâm laáy caép, khôûi phöông tieän laáy caép vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø khôûi taâm laáy caép? töùc laø khôûi taëc taâm, coù taëc taâm laáy caép vaät cuûa ngöôøi khaùc. Sao goïi laø khôûi phöông tieän laáy caép? Töùc laø duøng tay, chaân hoaëc baøy möu tính keá ñeå laáy caép. Laïi Coù ba duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôùi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: vaät coù sôû höõu chuû, theå vaät quyù trong vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø vaät coù sôû höõu chuû? Töùc laø vaät quyù troïng naøy thuoäc sôû höõu cuûa nam, nöõ hay huyønh moân. Laïi Coù ba duyeân neáu Bí-soâ ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Khôûi töôûng coù sôû höõu chuû, theå vaät quyù troïng vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Sao goïi laø khôûi töôûng coù sôû höõu chuû? Töùc laø Bí-soâ ni töôûng vaät naøy laø cuûa ngöôøi khaùc hoaëc cuûa nam hay nöõ... gìn giöõ. Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Vaät sôû höõu cuûa ngöôøi khaùc, khôûi töôûng vaät cuûa ngöôøi khaùc, theå vaät quyù troïng vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Coù taâm laáy caép, khôûi phöông tieän laáy caép, theå vaät quyù troïng vaø vaät rôøi khoûi choã cuõ. Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Ngöôøi khaùc giöõ gìn, töôûng laø cuûa mình, theå vaät quyù troïng, nhaác rôøi khoûi choã. Sao goïi laø ngöôøi khaùc giöõ gìn? Töùc laø ngöôøi coù vaät quyù troïng caát giöõ hoaëc töï giöõ

hoaëc ngöôøi hay binh lính canh giöõ. Sao goïi laø töôûng cuûa mình? Töùc laø

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 39

ngöôøi coù vaät quyù troïng caát trong röông tuû, töôûng laø cuûa mình noùi ñaây laø vaät cuûa mình. Laïi coù boán duyeân neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Vaät coù ngöôøi gìn giöõ töôûng khoâng thuoäc cuûa mình, hoaëc khoâng coù ngöôøi gìn giöõ töôûng thuoäc cuûa mình, theå vaät quyù troïng vaø nhaác rôøi khoûi choã. Sao goïi laø coù ngöôøi giöõ töôûng khoâng thuoäc cuûa mình? Nhö coù keû cöôùp cöôùp phaù thaønh aáp, ngöôøi giöõ laøng ñoaït laïi ñöôïc gom laïi moät choã ñeå coi giöõ maø khoâng nghó vaät aáy laø cuûa mình. Sao goïi laø khoâng coù ngöôøi giöõ töôûng thuoäc cuûa mình? nhö coù vaät quyù troïng caát trong röông tuû khoâng coù ngöôøi coi giöõ, töôûng cuûa mình neân laáy. Laïi coù naêm duyeân neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc khoâng cho maø laáy, phaïm Ba-la-thò-ca. Ñoù laø: Khoâng töôûng thuoäc cuûa mình, khoâng töôûng thuoäc cuûa thaân höõu, khoâng töôûng chæ duøng taïm, khi laáy khoâng noùi vôùi ngöôøi, coù taâm laáy caép. Laïi coù naêm duyeân Bí-soâ ni khoâng phaïm, ñoù laø khôûi töôûng thuoäc cuûa mình, töôûng cuûa thaân höõu, töôûng chæ duøng taïm, khi laây noùi cho ngöôøi bieát vaø khoâng coù taâm laáy caép. Nhieáp Tuïng: Hoaëc ôû treân maët ñaát Hoaëc ôû trong röông tuû Hoaëc ôû nôi baõi troáng Ñoàng ruoäng caùc caây thuoác. Neáu Bí-soâ ni bieát vaät quyù trong cuûa ngöôøi ñeå treân maët ñaát nhö kieàng xuyeán, chuoãi anh laïc… caùc thöù trang söùc, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän, töø choã ngoài ñöùng daäy ñi ñeán laáy, khi chöa chaïm ñeán ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc; neáu chaïm ñeán maø chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu nhaác rôøi khoûi choã goïi laø troäm caép, tính theo thôøi giaù thaønh toäi, ñuû naêm ma saùi thì phaïm Ba-la-thò-ca, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu maët ñaát baèng phaúng trôn tru thì goïi laø moät choã, neáu goà gheà hay coù suïp lôû, ñaép vaù hoaëc coù ghi chöõ hay toâ veõ thì goïi laø khaùc choã. Neáu treân baøn hay maâm baèng phaúng thì goïi laø moät choã, neáu coù beå moùp hay toâ veõ thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå trong saân nhö kieàng xuyeán, anh laïc…, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc; neáu xuùc chaïm nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu nhaác rôøi khoûi choã goïi laø troäm caép, tính theo thôøi giaù thaønh toäi nhö treân. Neáu luùa baép… phôi treân saân baèng phaúng moät

40 BOÄ LUAÄT 8

maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu ñuøn thaønh ñoáng cao thaáp khoâng baèng nhau nhieàu maøu saéc thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi khaùc caát trong hang, haàm nhö vaät baùu, anh laïc…, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu xuùc chaïm maø chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu ñaõ nhaác

rôøi khoûi choã theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu luùa baép… caát chöùa trong hang, haàm ngang baèng vôùi cöûa moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu khoâng ngang baèng vaø chaát cao thaáp khoâng baèng hoaëc coù vaùch ngaên thì goïi laø khaùc choã. Neáu trong ñoàng ruoäng cuûa ngöôøi coù caùc loaïi caây thuoác nhö Höông phuï töû, Hoaøng khöông, Baïch khöông vaø caùc loaïi thuoác nhö OÂ ñaàu…, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän cho ñeán chöa chaïm ñoà vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ xuùc chaïm nhöng chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaác rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Nhieáp Tuïng: Nhaø cöûa coù ba choã, Vaät cuûa chim ba loaïi, Tuïng chuù laáy ñem giaáu, Ba vieäc naøy khoâng ñoàng. Neáu caùi aùo taïp saéc cuûa ngöôøi treo treân nhaø, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baéc thang leo leân hay duøng vaät moùc laáy, khi chöa chaïm ñeán aùo thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán aùo nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ laáy rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu ngöôøi giaët y ñem phôi treân laàu, gioù thoåi rôi xuoáng choã Bí- soâ ni kinh haønh hoaëc rôùt xuoáng beân cöûa, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän khi chöa chaïm ñeán aùo thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán aùo nhöng chöa nhaác leân thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaác leân ñònh toäi nhö treân. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi caát treân laàu cao nhö vaät baùu caùc loaïi trang söùc, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän duøng thang leo leân hay duøng vaät moùc laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa nhaác leân cho ñeán ñaõ nhaác leân khoûi choã cuõ ñònh toäi nhö treân. Neáu coù ngöôøi ôû trong nhaø beân vöôøn ao troàng hoa vaø caây aên traùi, vaøo ngaøy leã hoäi treo giaêng caùc vaät thöôïng dieäu ñeå trang nghieâm. Luùc ñoù coù chim bay qua ngaäm laáy haït chaâu mang ñi, neáu Bí-soâ ni coù taâm laáy

caép khôûi phöông tieän baét chim, khi chöa chaïm ñeán haït chaâu thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi chim, töôûng laø vaät cuûa chim thì phaïm AÙc-taùc, neáu laáy haït chaâu rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc; neáu töôûng haït chaâu naøy laø cuûa ngöôøi, khi chaïm ñeán haït chaâu chöa laáy rôøi khoûi chim lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu trong vöôøn ao coù nuoâi caùc loaïi chim Anh vuõ, Xaù lôïi, Caâu la chæ, Maïng maïng… roài duøng chuoãi anh laïc trang söùc cho chuùng, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän baét chim, khi chöa chaïm ñeán anh laïc thì phaïm AÙc-taùc; khi chaïm ñeán vaät nghó töôûng laø vaät cuûa chim thì phaïm AÙc- taùc, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc; neáu nghó töôûng ñaây laø vaät cuûa ngöôøi khi vöøa chaïm ñeán anh laïc chöa laáy rôøi khoûi chim lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi chim tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Neáu coù

Bí-soâ ni ñoái vôùi hai loaïi phuïc taøng, moät loaïi coù chuû moät loaïi khoâng chuû; Bí-soâ ni coù yù muoán laáy phuïc taøng coù chuû, töø choã ngoài ñöùng daäy laøm Maïn-ñoà-la ôû boán phöông ñoùng ñòa la moäc, duøng chæ naêm maøu coät laïi, trong loø ñoát caùc loaïi caây taïp, mieäng tuïng chuù keâu goïi phuïc taøng coù chuû ñeán, phuïc taøng khoâng chuû ñöøng ñeán; luùc ñoù phuïc taøng coù chuû theo lôøi chuù goïi maø ñeán duø maét chöa thaáy ñeán vaãn phaïm Toát-thoå- la-ñeå, khi maét thaáy ñeán goïi laø troäm caép tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Boån toäi, khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Neáu khi tuïng chuù keâu goïi phuïc taøng khoâng chuû ñeán, phuïc taøng coù chuû ñöøng ñeán; luùc ñoù phuïc taøng khoâng chuû theo lôøi chuù goïi maø ñeán, maét chöa thaáy ñeán thì phaïm AÙc-taùc, khi maét troâng thaáy ñeán tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi phuïc taøng coù chuû hay khoâng chuû vaøo thôøi gian khaùc nhau, taùc phaùp rieâng leû ñeå troäm laáy ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Nhieáp Tuïng: Neáu vaät treân chieáu giaï Hoaëc ôû treân taûng ñaù Caây hoa traùi kyø dieäu Tuøy choã vieäc neân bieát. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân chieáu giaï hay treân thaûm nhö vaät baùu, caùc ñoà trang söùc, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy caép, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc; neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng

chöa nhaác rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu nhaác rôøi khoûi choã thì goïi laø troäm caép ñònh toäi nhö treân. Neáu chieáu thaûm kia ñoàng moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu nhieàu maøu saéc khaùc nhau thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân taûng ñaù cho ñeán laáy khoâng ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu taûng ñaù trôn nhaún moät khoái thì goïi laø moät choã, neáu coù ñuïc khoeùt hay treân coù chöõ hoaëc toâ veõ vôùi nhieàu maøu saéc thì goïi laø khaùc choã. Coù ba loaïi caây: Caây coù hoa, caây coù traùi vaø caây kyø dieäu, neáu Bí-soâ ni chaët vôùi taâm laáy troäm hoa traùi… tính giaù ñònh toäi nhö treân. Nhieáp Tuïng: Neáu vaät treân yeân ngöïa Vaø voi, ngöïa, kieäu xe Tuøy maäp oám neân bieát Troäm thuyeàn vieäc sai khaùc. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân yeân ngöïa nhö vaät baùu…, Bí- soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Neáu treân yeân ngöïa duøng taám traûi moät maøu saéc thì goïi laø moät choã, neáu laø taïp saéc thì goïi laø khaùc choã. Neáu vaät quyù troïng cuûa ngöôøi ñeå treân thôùt voi nhö caùc vaät baùu… , Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Con voi maäp maïp da thòt troøn ñaày thì goïi laø moät choã, neáu oám gaày thaáy xöông söôøn xöông soáng… thì tuøy moãi choã goïi laø khaùc choã. Neáu treân mình voi coù trang söùc chuoãi anh laïc…, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy, khi chöa chaïm ñeán anh laïc thì phaïm AÙc-taùc, cho ñeán laáy rôøi khoûi choã ñònh toäi nhö treân. Neáu treân mình voi phuû taám traûi moät maøu saéc thì goïi laø choã, neáu laø taïp saéc thì goïi laø khaùc

choã. Cho ñeán xe ngöïa, xe boø, kieäu... ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ ni thaáy thuyeàn ñaõ coät neo, khôûi taâm laáy caép ñi ñeán laøm thuyeàn dao ñoäng thì phaïm AÙc-taùc; neáu môû daây neo laøm cho thuyeàn troâi theo doøng nöôùc, maét vaãn coøn troâng thaáy thuyeàn thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, khi thuyeàn khuaát khoûi taàm maét thaáy tính theo thôøi giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, neáu khoâng ñuû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu cheøo thuyeàn ñi ngöôïc doøng nöôùc ôû trong phaïm vi töông tôï beà roäng cuûa con soâng thì phaïm toäi Caên baûn, phaïm vi chöa tôùi beà roäng con soâng thì phaïm Toát-thoå-

la-ñeå. Neáu cheøo thuyeàn töø bôø naøy ñeán bôø kia cuõng tính theo trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Neáu keùo thuyeàn leân bôø troäm laáy mang ñi cuõng tính theo trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Neáu troäm thuyeàn baèng caùch nhaän chìm daáu döôùi buøn roài sau ñoù tìm caùch mang ñi, khi thuyeàn vöøa chìm xuoáng buøn lieàn thaønh toäi troäm, ñònh toäi nhö treân. Neáu Bí-soâ ni troäm vaät roài choân hoaëc ñoát hoaëc phaù nghó raèng laøm nhö vaäy ñeå vaät thuoäc veà ta, khoâng thuoäc veà ngöôøi khaùc thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Nhieáp Tuïng: Coù ba loaïi ruoäng ñaát, Thuyeàn Coù ba loaïi khaùc Ngoãng nhaïn vaø ao hoa Troäm nöôùc, ñoà saên löôùi Ñeä töû chæ baøy giaëc Ba loaïi, vieäc khoâng ñoàng. Vaøo muøa thu coù ngöôøi laøm ruoäng vaø troàng troït nhö luùa, baép, mía..., neáu Bí-soâ ni thaáy trong ruoäng cuûa mình thieáu nöôùc beøn ôû nôi ñoàng noäi coù keânh nuôùc chung, laáp khoâng cho nuôùc chaûy vaøo ruoäng cuûa ngöôøi vaø khôi cho nöôùc chaûy vaøo ruoäng cuûa mình, yù muoán cho ruoäng mình ñöôïc toát coøn ruoäng ngöôøi khoâng ñöôïc toát. Keát quaû ruoäng mình toát, ruoäng ngöôøi bò thieät haïi, tuøy thieät haïi bao nhieâu tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Ngöôïc laïi neáu thaáy nuôùc nhieàu ôû nôi keânh nöôùc chung, khôi cho nöôùc chaûy vaøo ruoäng ngöôøi cho ngaäp uùng vaø laáp khoâng cho nöôùc chaûy vaøo ruoïâng mình, yù muoán cho ruoäng mình ñöôïc toát coøn ruoäng ngöôøi thì khoâng. Keát quaû ruoäng mình toát, ruoäng ngöôøi bò thieät haïi, tuøy thieät haïi bao nhieâu tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Vaät phaân bieät coù boán loaïi: Moät laø theå vaät vaø giaù ñeàu troïng nhö ma ni, chôn chaâu, löu ly, kha boái...; hai laø theå vaät khinh nhöng giaù troïng nhö tô luïa, nhung gaám, uaát kim höông...; ba laø theå vaät troïng nhöng giaù khinh nhö chì, thieát, saét...; boán laø theå vaät vaø giaù ñeàu khinh nhö gai, boâng goøn, kieáp boái.... Neáu ñem loaïi vaät coù theå vaø giaù ñeàu troïng cuøng loaïi vaät coù theå vaø giaù ñeàu khinh chaát chung trong moät con thuyeàn, khi thuyeàn bò ñaém chuû cuûa ñoà vaät tuyeân boá: “Vaät naøo noåi treân maët nöôùc thì tuøy yù laáy, vaät naøo chìm döôùi nuôùc thì thuoäc veà toâi”. Neáu Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laën xuoáng soâng laáy, khi chöa chaïm ñeán doà vaät thì phaïm AÙc- taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå, neáu ñaõ laáy rôøi khoûi choã tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu vaät chìm döôùi nöôùc khôûi taâm yù vôùt laáy, nghó raèng vaät naøy khoâng phaûi cuûa

mình cuõng khoâng phaûi cuûa ngöôøi, nhöng muoán khoâng thuoäc veà ngöôøi neân vôùt laáy, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Neáu ñem loaïi vaät coù theå khinh giaù troïng vaø loaïi vaät coù theå troïng giaù khinh chaát chung trong moät con thuyeàn, khi thuyeàn bò ñaém chuû thuyeàn tuyeân boá: “Vaät naøo chìm döôùi nöôùc thì tuøy yù laáy,vaät naøo noåi treân maët nöôùc thì thuoäc veà toâi”. Neáu Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy vaät noåi treân maët nöôùc, khi chöa chaïm ñeán vaät thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán nhöng chöa laáy rôøi khoûi choã vaø ñaõ laáy rôøi khoûi choã, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu coù ngöôøi nuoâi ngoãng… trong ao hoà vaø trang söùc cho chuùng baèng chuoãi anh laïc, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän loäi vaøo trong ao hoà baét ngoãng, khi chöa chaïm ñeán chuoãi anh laïc thì phaïm AÙc- taùc; neáu khi chaïm ñeán nghó raèng toâi laáy vaät cuûa ngoãng thì phaïm AÙc-taùc, neáu laáy rôøi khoûi mình ngoãng tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu khi laáy nghó laø toâi laáy vaät cuûa ngöôøi thì khi chaïm ñeán anh laïc chöa laáy rôøi khoûi mình ngoãng lieàn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu laáy rôøi khoûi mình ngoãng tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu trong ao hoà coù troàng hoa nhö hoa Thanh lieân, Baïch lieân, Phaân -ñaø-lôïi…, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän vaøo trong ao haùi troäm hoa, khi chöa chaïm ñeán hoa thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ chaïm ñeán cho ñeán khi laáy rôøi khoûi choã, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu treân bôø ao coù troàng caùc loaïi caây nhö A-ñòa-moäc-ña-ca, Chieâm -baùc-ca, Ba-tra-la, Baø-lôïi-sö-ca…, Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän haùi troäm, khi leo leân caây chöa chaïm ñeán hoa traùi thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñaõ haùi laáy cho ñeán leo xuoáng caây, ñònh toäi ñeàu gioáng nhö treân. Neáu coù nhoùm thôï saên trong röøng caøi baãy saên ñeå baét caùc loaøi thuù laøm nghieäp gieát haïi, Bí-soâ ni khôûi taâm troäm laáy caùc baãy saên naøy tính theo giaù ñònh toäi nhö treân; neáu khi laáy vôùi taâm töø bi muoán phaù huûy nghó raèng: “Chôù ñeå nhöõng baãy saên naøy saùt haïi nhieàu sanh maïng, khieán cho boïn thôï saên chuoác laáy voâ löõïng toäi nghieäp”, thì Bí-soâ ni chæ phaïm AÙc- taùc. Neáu Bí-soâ ni thaáy Nai bò baét, neáu khôûi taâm troäm laáy ñeán môû daây cho noù tính giaù ñònh toäi nhö treân, neáu khôûi taâm töø bi maø thaû thì chæ phaïm AÙc-taùc. Neáu nhoùm ngöôøi ñaùnh caù quaêng löôùi ñaët nôm ñeå baét caù, Bí-soâ ni khôûi taâm troäm gôõ laáy löôùi vaø nôm naøy, tính giaù ñònh toäi nhö treân; neáu khôûi loøng töø bi cuõng ñònh toäi nhö treân. Neáu laáy caù trong löôùi vaø trong nôm cuõng ñònh toäi gioáng nhö treân. Neáu coù ñoaøn thöông buoân mang nhieàu haøng hoùa ñi trong ñöôøng hieåm khoù tìm ñöôïc nöôùc, nöôùc ñöïng trong bình, voø hay ñaõy nöôùc baèng

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 45

da mang theo cuûa moãi ngöôøi coù giôùi haïn; Bí-soâ ni coù taâm laáy caép khôûi phöông tieän laáy phaàn nöôùc daønh cho ngöôøi, ñònh toäi nhö treân, neáu laáy phaàn nöôùc daønh cho suùc vaät tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm Toát-thoå-

la-ñeå, khoâng ñuû thì phaïm AÙc-taùc. Ñoái vôùi ñoaøn thöông buoân ñi treân thuyeàn ra bieån, nöôùc khan hieám neáu Bí-soâ ni coù taâm laáy caép, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Tröôøng hôïp ñeä töû ñi theo hai thaày treân ñöôøng, thaày giao y vaät cho ñeä töû mang, neáu ñeä töû coù taâm laáy caép ñi tuït phía sau caùch xa hai thaày, neáu coøn trong taàm maét thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu maát huùt ngoaøi taám maét thaáy tính giaù ñuû naêm ma saùi thì phaïm boån toäi, khoâng ñuû thi phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Neáu ñi nhanh veà phía tröôùc cuõng ñònh toäi nhö treân; neáu laáy y töø trong phoøng leân laàu hoaëc xuoáng laàu, cuõng döïa trong phaïm vi taàm maét thaáy maø ñònh toäi nhö treân. Tröôøng hôïp Bí-soâ ni soáng nôi A-lan-nhaõ, coù keû cöôùp muoán cöôùp phaù thoân ñeán hoûi Bí-soâ ni: “Coâ coù bieát nhaø trong thoân ñoù khoâng?”, ñaùp bieát, keû cöôùp hoûi: “Nhaø ñoù nhieàu ngöôøi nöõ ít ngöôøi nam, khoâng coù choù döõ cuõng khoâng coù nhieàu buïi gai, deã vaøo deã ra, ñoái vôùi toâi khoâng coù thieät haïi gì maø coøn cöôùp ñöôïc taøi vaät phaûi khoâng? Neáu cöôùp ñöôïc toâi seõ chia cho coâ moät phaàn”. Neáu Bí-soâ ni traû lôøi: “Toâi bieát nhaø ñoù nhieàu nöõ ít nam, khoâng coù choù döõ cuõng khoâng coù nhieàu buïi gai, deã vaøo deã ra, ñoái vôùi oâng khoâng coù thieät haïi gì maø coøn cöôùp ñöôïc taøi vaät”, keû cöôùp nghe Bí-soâ ni noùi theá lieàn vaøo nhaø ñoù cöôùp ñöôïc taøi vaät, trôû veà ñöa cho Bí-soâ ni moät phaàn, duø chöa chaïm ñeán vaät Bí-soâ ni vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ nhaän laáy thì tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Neáu Bí-soâ ni sau khi noùi vôùi keû cöôùp nhö vaäy roài lieàn hoái haän, voäi ñeán choã keû cöôùp noùi laïi nhö sau: “Luùc naõy toâi chöa suy xeùt kyõ neân voäi noùi nhö theá, thaät söï thì nhaø ñoù nhieàu nam ít nöõ, coù choù döõ vaø nhieàu buïi gai, khoù vaøo khoù ra, duø laáy ñöôïc taøi vaät cuõng khoâng traùnh khoûi bò thöông toån”, duø keû cöôùp coù ñi cöôùp hay khoâng, Bí-soâ ni vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ ni khoâng ñeán choã keû cöôùp noùi laïi nhö vaäy maø ñeán nhaø ñoù noùi raèng: “Caùc vò neân caûnh giaùc, caån thaän ñeà phoøng keû cöôùp toái nay seõ ñeán cöôùp, ñöøng ñeå taøi saûn bò cöôùp hoaëc thaân maïng bò thöông toån”, duø cho keû cöôùp coù ñeán hay khoâng, Bí-soâ ni vaãn phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Veà phöông tieän laáy caép lieân quan tôùi ba vieäc: Moät laø vieäc ruoäng ñaát, hai laø vieäc nhaø cöûa, ba laø vieäc quaùn xaù. Veà vieäc ruoäng ñaát coù hai caùch laáy: Moät laø kieän tuïng laáy, hai laø bao vaây laáy. Sao goïi laø kieän tuïng laáy? Neáu Bí-soâ ni tranh chaáp ruoäng ñaát vôùi ngöôøi tuïc kieän leân quan, khoâng thaéng kieän thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu thaéng kieän cho ñeán ngöôøi

tuïc taâm chöa döùt boû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ngöôøi tuïc taâm duùt boû thì tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Sao goïi laø bao vaây laáy? Neáu Bí- soâ ni ôû treân ruoäng ñaát cuûa ngöôøi khaùc duøng caây troàng hay truï coät che ngaên chung quanh, hoaëc ñaøo haøo, xaây töôøng vaùch chung quanh, xaây chöa giaùp khaép thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ñaõ giaùp khaép tính giaù ñònh toäi nhö treân. Veà vieäc nhaø cöûa vaø quaùn xaù theo nhö vieäc ruoäng ñaát maø ñònh toäi. Nhieáp Tuïng: Khoâng chaân vaø hai chaân Boán chaân cuøng nhieàu chaân Troäm cuûa caùc loaøi aáy Phaïm nheï naëng neân bieát. Noùi khoâng chaân laø chæ cho loaøi raén,

löôn, ñæa. Ba loaøi naøy ñöôïc ngöôøi chôi raén, thaày thuoác cuûa vöông gia vaø ngöôøi sôn daõ nuoâi. Ngöôøi chôi raén thöôøng baét raén laøm troø chôi ñeå kieám soáng. Thaày thuoác cuûa vöông gia thöôøng duøng ñæa trò bònh ñeå kieám soáng. Ngöôøi sôn daõ nuoâi loaøi khoâng chaân naøy ñeå laøm thuoác oùi möõa hoaëc nöôùng ñeå nhaém röôïu. Neáu Bí-soâ ni troäm laáy nhöõng loaøi truøng naøy tính theo thôùi giaù ñònh toäi nhö treân. Noùi hai chaân laø chæ cho ngöôøi vaø chim, khi troäm ngöôøi coù Coù ba phöông tieän: Heïn choã, ñònh thôøi gian vaø hieän töôùng. Heïn choã laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng neáu oâng thaáy toâi ôû trong vöôøn hay choã taäp hoïp hay ôû mieáu Thieân töï thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Ñònh thôøi gian laø noùi raèng vaøo buoåi saùng, tröa hay chieàu neáu oâng thaáy toâi töø ñaèng xa thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Hieän töôùng laø noùi raèng neáu oâng thaáy toâi môùi caïo raâu toùc, ñaép y ñoû, tay caàm tích tröôïng, böng baùt ñöïng ñaày thöùc aên thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Khi troäm caép nhö theá tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Khi troäm chim coù hai phöông tieän: Töø döôùi ñaát baét ñöôïc hay töø treân khoâng rôi xuoáng. Töø döôùi ñaát baét ñöôïc laø baét troäm chim töø treân maët ñaát, tính giaù ñònh toäi nhö treân. Töø treân khoâng rôi xuoáng laø ngöôøi baét chim ñoát ñoàng coû khoâ khieán chim bò khoùi löûa böùc haïi rôi xuoáng. Khi rôùt xuoáng choã kinh haønh haïnh ñaàu ñaø cuûa Bí-soâ ni hay ôû tröôùc cöûa nhaø, neáu Bí-soâ ni coù taâm troäm caép nhaët laáy, tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. Noùi boán chaân laø chæ cho voi, ngöïa, löøa, laïc ñaø, traâu, boø, deâ… Khi troäm caép coù hai phöông tieän: Töø choã nhoát töøng baày hay laø choã coät rieâng töøng con. Khi Bí-soâ ni töø trong chuoàng ngöïa troäm ngöïa daãn ñi, trong phaïm vi taàm maét thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, ngoaøi phaïm vi taàm maét thaáy thì phaïm boån toäi. Khi Bí-soâ ni troäm ngöïa coät nôi truï coät hay goác

caây daét ñi, ñònh toäi gioáng nhö treân. Caùc loaøi boán chaân khaùc chuaån theo ñoù neân bieát. Noùi nhieàu chaân laø chæ cho loaøi saâu boï, ong böôùm, rít… Ñoái vôùi loaøi nhieàu chaân coù ba haïng ngöôøi caàn duøng laø quan ñoaùn söï, ngöôøi giöõ thaønh vaø thöông buoân ra bieån. Quan ñoaùn söï nuoâi ong hoaëc rít, boø caïp… trong moät caùi voø, khi keû toäi phaïm khoâng chòu khai lieàn baét hoï ñöa tay chaân vaøo trong voø cho ong chích hay rít caén ñeå hoï khai ra. Ngöôøi giöõ thaønh nuoâi ong trong voø, neáu coù keû ñöch ñeán khieâu chieán khoâng theå ñaùnh lui ñöôïc thì môû voø thaû ong ra chích quaân ñöch, bò chích ñau quaân ñöch boû chaïy. Thöông buoân ra bieån tìm chaâu baùu nuoâi ong trong voø ñeå phoøng luùc gaëp haûi taëc, neáu ñöch khoâng laïi thì môû voø thaû ong ra chích giaëc cöôùp, bò chích ñau giaëc cöôùp boû chaïy. Duyeân xöù gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù vò A-la-haùn Bí-soâ ni teân Theá La ñaõ ñoaïn caùc phieàn naõo. Moät ñoàng töû baùn höông vöøa troâng thaáy ni Theá La heát loøng kính troïng, ñeán choã ni Theá La baïch: “Thaùnh giaû, neáu caàn vaät gì cöù ñeán nhaø con tuøy yù laáy duøng, Thaùnh giaû daïy baûo gì con ñeàu vaâng theo”, ñaùp laønh thay. Thôøi gian sau ni Theá La maéc bònh naëng khoâng theå ñi khaát thöïc, ñoàng töû baùn höông troâng thaáy caùc

Bí-soâ ni thöù lôùp khaát thöïc lieàn ñeán leã baùi vaø hoûi thaêm ni Theá La vì sao khoâng ñi khaát thöïc, moät Bí-soâ ni noùi: “Hieàn thuû, vò ni aáy maéc bònh naëng”. Ñoàng töû noùi: “Thaùnh giaû, tröôùc ñaây toâi coù baïch vôùi ni Theá La neáu caàn vaät gì cöù ñeán nhaø toâi tuøy yù laáy duøng, nhöng maõi khoâng thaáy vò ni aáy ñeán. Neáu ni Theá La caàn gì xin Thaùnh giaû ñeán laáy mang veà cho vò aáy”, Bí-soâ ni naøy noùi: “Laønh thay Hieàn thuû”. Ñoàng töû baïch nhö vaäy ñeán hai, ba laàn khieán moät Bí-soâ ni treû suy nghó: “Ñoàng töû naøy aân caàn thænh cho nhö vaäy, ta neân thöû xem hö thöïc theá naøo”, nghó roài lieàn ñöa caùi baùt nhoû cho ñoàng töû noùi: “Hieàn thuû, Thaùnh giaû Theá La nay caàn ít daàu”. Ñuùng luùc ñoù daàu môùi vöøa eùp xong, ñoàng töû lieàn muùc daàu ñoå ñaày baùt nhoû roài ñöa cho vò ni treû noùi raèng: “Neáu Thaùnh giaû Theá La coù caàn gì theâm cöù tuøy yù ñeán laáy”. Vò ni treû nhaän daàu roài veà laáy daàu naøy thoa cho ni Theá La, daàu thoa vöøa heát thì bònh cuûa ni Theá La cuõng khoûi haún. Khi thaáy ni Theá La ñi khaát thöïc, ñoàng töû lieàn ñeán ñaûnh leã noùi raèng: “Ñaõ laâu con khoâng gaëp ñöôïc Thaùnh giaû”, ñaùp: “Laâu nay toâi maéc bònh”, ñoàng töû noùi: “Tröôùc ñaây con coù thænh Thaùnh giaû caàn gì cöù ñeán nhaø con tuøy yù laáy duøng nhöng maõi khoâng thaáy Thaùnh giaû ñeán, vöøa roài coù moät vò ni treû ñeán noùi Thaùnh giaû bònh caàn ít daàu, con ñaõ laáy daàu môùi eùp muùc ñaày baùt nhoû ñöa cho vò aáy”. Ni Theá La chuù nguyeän cho ñoàng töû roài ñi, khi trôû veà truù xöù lieàn hoûi caùc Bí-soâ ni: “Ai ñaõ ñeán choã ñoàng töû baùn höông laáy daàu mang veà?”. Vò

ni treû noùi: “Thaùnh giaû, khi toâi ñi khaát thöïc gaëp ñoàng töû aáy hai, ba phen noùi vôùi toâi laø oâng coù baïch vôùi Thaùnh giaû neáu caàn gì cöù ñeán nhaø oâng aáy tuøy yù laáy duøng nhöng maõi khoâng thaáy Thaùnh giaû ñeán laáy, nay Thaùnh giaû Theá La bònh neáu coù caàn gì toâi cöù ñeán laáy mang veà. Toâi nghó neân thöû xem hö thöïc theá naøo neân ñöa caùi baùt nhoû cho ñoàng töû noùi laø Thaùnh giaû Theá La caàn ít daàu. Ñoàng töû aáy lieàn muùc daàu ñaày baùt nhoû ñöa cho toâi, toâi ñem veà thoa cho Thaùnh giaû, vöøa heát daàu thì bònh Thaùnh giaû cuõng heát”. Ni Theá La hoûi: “Toâi coù nhôø coâ ñeán choã ñoàng töû xin daàu khoâng?”, ñaùp khoâng coù. Moät vò ni treû khaùc voán coù hieàm khích vôùi vò ni treû naøy lieàn noùi vôùi ni Theá La: “Thaùnh giaû, vò ni naøy nhôn Thaùnh giaû bònh khoâng phaûi chæ ñeán choã ñoàng töû xin daàu, maø ñaõ xin khaép thaønh Thaát-la-phieät naøy”. Vò ni treû naøy nghe roài hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm toäi khoâng beøn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ ni, caùc Bí-soâ ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi vò ni treû: “Coâ duøng taâm gì ñeán choã ñoàng töû kia xin daàu?”, ñaùp: “Con khôûi taâm muoán thöû ñoàng töû kia”. Phaät noùi: “Khoâng phaïm; nhöng Bí-soâ, Bí-soâ ni khoâng hoûi ngöôøi bònh thì khoâng neân xin giuøm. Khi caàn xin neân hoûi ngöôøi bònh laø neân ñeán phoøng thuoác cuûa Taêng xin hay ñeán choã tín ñoà, thaân quyeán xin. Tuøy lôøi noùi cuûa ngöôøi bònh maø ñeán xin; neáu Bí-soâ, Bí-soâ ni khoâng hoûi ngöôøi bònh maø ñi xin thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Nhieáp Tuïng: Vaät ñoùng thueá gôûi ngöôøi Mang giuùp vaät cho ngöôøi Khoâng nhaän beøn cöôõng eùp Mang ñi cho cha meï Laïi vì Tam baûo mang Cho giaù sau chia

ñeàu Chuû y mang ñi giuøm Khieán ngöôøi nhieãm khoâng nhieãm Troán thueá ñi cöûa sau Ñoaït heát vaät thöông buoân. Tuïng naøy goàm duyeân khôûi, Bí-soâ raønh roõ luaät.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 49

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 4

Hoïc Xöù Thöù Ba: ÑOAÏN MAÏNG NGÖÔØI

Theá toân ôû trong röøng Ñaïi giaù beân bôø soâng Thaéng hueä thaønh Quaûng nghieâm, luùc ñoù Phaät noùi dieäu phaùp cho boán chuùng nghe, khen ngôïi phaùp quaùn baát tònh vaø khuyeân boán chuùng neân tu phaùp quaùn baát tònh, vì neâu tu taáp phaùp quaùn naøy nhieàu seõ ñöôïc quaû lôïi lôùn. Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn tu phaùp quaùn baát tònh, sau khi tu quaùn lieàn nôi thaân maùu muû naøy sanh taâm nhaøm lìa, coù ngöôøi caàm dao töï saùt, coù ngöôøi uoáng thuoác ñoäc, coù ngöôøi duøng daây thaét coå, coù ngöôøi töø gaønh nuùi cao lao mình xuoáng hoaëc laàn löôït haïi laãn nhau... cho neân chuùng Bí-soâ ngaøy caøng giaûm bôùt. Phaät beøn hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi raèng: “Caùc thaày thaät ñaõ laàn löôït daïy baûo gieát laãn nhau nhö theá phaûi khoâng?”, caùc Bí-soâ ñaùp: “Thaät vaäy Theá toân”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Vieäc maø caùc thaày laøm khoâng phaûi laø phaùp sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, laø khoâng thanh tònh, khoâng phaûi laø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia”, Phaät ñuû lôøi quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: “Nay ta cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû Thanh vaên nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá töï tay ñoaïn maïng soáng cuûa ngöôøi hay thai ngöôøi, hoaëc caàm dao trao cho ngöôøi, hoaëc töï caàm dao, hoaëc nhôø ngöôøi caàm dao, hoaëc khuyeân cheát, khen ngôïi caùi cheát, noùi raèng: Naøy coâ, coâ ñaõ laøm toäi luïy baát tònh naøy soáng laøm chi nöõa, thaø cheát ñi coøn hôn. Tuøy theo taâm nieäm cuûa mình duøng lôøi noùi khaùc ñeå khen ngôïi caùi cheát, khuyeân cheát, neáu ngöôøi kia nhaân ñaây maø cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca khoâng ñöôïc cuøng ôû chung.” Ngöôøi laø chæ cho thai trong buïng meï ñaõ ñuû saùu caên: Nhaõn nhó tæ thieät thaân vaø yù. Noùi Thai ngöôøi laø luùc môùi nhaäp thai chæ Coù ba caên: Thaân maïng vaø yù. Noùi Coá yù laø coá taâm khoâng phaûi nhaàm laãn. Noùi Töï tay laø töï

tay gieát. Noùi Ñoaïn maïng laø gieát cheát, maïng caên khoâng coøn tieáp noái. Noùi Caàm dao ñöa cho ngöôøi laø bieát ngöôøi kia muoán cheát, caàu cheát neân caàm dao ñöa cho hoaëc ñeå ôû choã kia ngoài naèm muoán hoï töï haïi, töï saùt. Noùi Tìm ngöôøi caàm dao laø tìm nam, nöõ, baùn traïch ca nhôø hoï gieát. Noùi Khuyeân cheát laø khuyeân ba haïng ngöôøi cheát, ñoù laø ngöôøi phaù giôùi, ngöôøi trì giôùi vaø ngöôøi bònh. Sao goïi laø khuyeân ngöôøi phaù giôùi cheát? Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi Bí-soâ ni phaù giôùi coù mong caàu ñieàu gì nhö y baùt... hoaëc nôi maïng soáng cuûa

sa moân duyeân tôùi caùc tö cuï, nghó raèng: “Neáu Bí-soâ ni phaù giôùi kia coøn soáng thì y baùt… caùc tö cuï cuûa vò aáy khoâng lyù do gì ta coù theå coù ñöôïc. Ta neân ñeán khuyeân khieán kia caàu cheát”. Nghó roài lieàn ñeán choã Bí-soâ ni phaù giôùi kia noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, cuï thoï phaù giôùi laøm caùc toäi nghieäp, thaân ngöõ yù thöôøng taïo caùc aùc. Cuï thoï keùo daøi söï soáng thì nghieäp aùc kia caøng taêng, do nghieäp aùc caøng taêng cuï thoï seõ chòu khoå laâu daøi trong ñòa nguïc”. Vò phaù giôùi kia nghe roài lieàn hoûi: “Neáu vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï neân xaû thaân, töï ñoaïn maïng mình”. Neáu vò phaù giôùi kia xaû thaân baèng caùch töï saùt thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca; neáu vò phaù giôùi kia khoâng nghe theo lôøi khuyeân thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Neáu Bí-soâ ni sau khi khuyeân vò kia cheát roài sanh loøng hoái haän trôû laïi noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, lôøi khuyeân tröôùc ñaây cuûa toâi cuõng nhö lôøi cuûa keû ngu si, khoâng phaân bieät kyõ, khoâng suy xeùt kyõ neân noùi naêng böøa baõi. Cuï thoï neân gaàn guõi thieän tri thöùc Ñeå-saùm tröø toäi thì ba Nghieäp baát thieän ñaõ laøm tröôùc kia nhôø löïc saùm hoái seõ trôû laïi thanh tònh. Do thanh tònh neân xaû thaân naøy roài seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi”. Vò phaù giôùi kia neáu hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï chôù xaû thaân, chôù töï saùt”. Neáu vò phaù giôùi kia khoâng töï saùt thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu vò phaù giôùi kia tuy nghe lôøi khuyeân tröôùc kia maø vaãn khoâng töï saùt thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Sao goïi laø khuyeân ngöôøi trì giôùi cheát? Nhö coù Bí-soâ ni ñoái vôùi Bí-soâ ni trì giôùi coù mong caàu gì nhö y baùt caùc tö cuï… lieàn ñeán choã vò kia khuyeân raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, cuï thoï ñaõ trì giôùi tu caùc phaùp thieän, laïi hay thöôøng haèng thí, aùi laïc thí, quaûng ñaïi thí, phaân boá thí… cuï thoï coù phöôùc boá thí nhö theá chaéc chaén seõ sanh thieân”. Vò trì giôùi kia nghe roài lieàn hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï neân xaû thaân, neân töï saùt”. Neáu vò trì giôùi kia nghe lôøi khuyeân beøn töï saùt thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca; neáu khoâng nghe theo lôøi khuyeân thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Neáu sau khi khuyeân roài hoái haän trôû laïi choã vò trì giôùi kia noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, lôøi khuyeân tröôùc ñaây cuûa toâi cuõng

nhö lôøi cuûa keû ngu khoâng phaân bieät kyõ, khoâng suy xeùt kyõ neân noùi naêng böøa baõi. Cuï thoï ñaõ trì giôùi tu caùc phaùp thieän… chaéc chaén sanh coõi trôøi”. Vò trì giôùi kia neáu hoûi: “Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?”, ñaùp: “Cuï thoï ñöøng xaû thaân, ñöøng töï saùt”. Neáu vò trì giôùi kia khoâng töï saùt thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu vò trì giôùi kia tuy nghe lôøi khuyeân tröôùc daây maø vaãn khoâng töï saùt thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø khuyeân ngöôøi bònh cheát? nhö coù Bí-soâ ñoái vôùi Bí-soâ ni bònh coù mong caàu gì nhö y baùt, caùc tö cuï… nghó raèng: “Neáu ngöôøi bònh naëng naøy coøn soáng thì y baùt… cuûa vò naøy khoâng coù lyù do gì ta coù theå ñöôïc, ta neân ñeán khuyeân khieán cho cheát”, nghó roài lieàn ñeán choã ngöôøi bònh noùi raèng: “Cuï thoï bieát chaêng, coâ bònh naëng ñaõ laâu, chòu ñaõ nhieàu ñau khoå, neáu keùo daøi söï soáng thì bònh

khoå caøng taêng thöôøng chòu ñau ñôùn". Ngöôøi bònh nghe roài lieàn hoûi: "Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?", ñaùp: "Cuï thoï neân xaû thaân, neân töï saùt". Neáu ngöôøi bònh nghe theo lôøi khuyeân lieàn töï saùt thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca, neáu khoâng nghe theo lôøi khuyeân thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Neáu sau khi khuyeân roài hoái haän lieàn trôû laïi choã ngöôøi bònh noùi raèng: "Cuï thoï bieát chaêng, lôøi khuyeân tröôùc ñaây cuûa toâi cuõng nhö lôøi cuûa keû ngu, khoâng phaân bieät kyõ, khoâng suy xeùt kyõ neân noùi naêng böøa baõi. Cuï thoï neân gaàn guõi thieän tri thuùc coù theå tìm thuoác ñuùng bònh vaø thöùc aên khoâng kieâng, nhö phaùp nuoâi bònh thì khoâng bao laâu sau cuï thoï seõ laønh bònh, tuøy yù du haønh". Ngöôøi bònh nghe roài neáu hoûi: "Nhö vaäy toâi phaûi laøm sao?", ñaùp: "Cuï thoï ñöøng xaû thaân, ñöøng töï saùt". Neáu ngöôøi bònh nghe lôøi khoâng töï saùt thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå, neáu ngöôøi bònh tuy nghe lôøi khuyeân tröôùc kia maø vaãn khoâng töï saùt thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Noùi khen cheát laø Bí-soâ ni ñoái tröôùc ngöôøi muoán cheát khen ngôïi cheát. Noùi naøy coâ laø lôøi keâu goïi. Noùi mang caùi thaân toäi luïy naøy laøm chi nöõa, thaø cheát coøn hôn soáng laø noùi lôøi khinh cheâ. Noùi tuøy theo taâm nieäm cuûa mình laø taâm mình sanh nieäm khaùc. Noùi duøng nhöõng lôøi leõ khaùc laø duøng nhieàu phöông tieän khuyeân khieán cheát. Noùi khen khieán cho cheát laø ôû tröôùc ngöôøi bònh kheùo leùo khen ngôïi caùi cheát khieán cho hoï muoán cheát. Neáu ngöôøi ñoù do phöông tieän naøy maø cheát töùc laø do nghe theo lôøi khuyeân, khen maø caàu cheát, khoâng phaûi vì vieäc gì khaùc. Noùi Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi coù taùnh Bí-soâ, taùnh Bí-soâ laø ñaõ thoï vieân cuï. Nghóa cuûa Ba-la-thò-ca nhö giôùi treân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Coù luùc duøng noäi thaân

52 BOÄ LUAÄT 8

Hoaëc duøng vaät beân ngoaøi Hoaëc caû hai trong ngoaøi Ñaây goïi laø töôùng saùt. Sao goïi laø duøng noäi thaân gieát? Neáu Bí-soâ ni coù taâm saùt, duøng tay ñaùnh ñaäp nam, nöõ, baùn traïch ca… do ñaây lieàn maïng chung thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát nhöng do duyeân naøy sau laïi cheát thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát sau cuõng khoâng cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Tay ñaõ nhö theá cho ñeán caùc thaân phaàn khaùc nhö ñaàu, vai, chaân… ñaùnh ñaù muoán khieán kia phaûi cheát; neáu cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca, neáu luùc ñoù khoâng cheát nhöng do duyeân naøy sau laïi cheát thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la- ñeå. Sao goïi laø duøng vaät beân ngoaøi gieát? Neáu Bí-soâ ni coù taâm saùt duøng teân baèng tre hay baèng saét… baén cheát nam, nöõ, baùn traïch ca… do ñaây maø cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca; neáu luùc ñoù khoâng cheát nhöng do duyeân naøy sau laïi cheát thì cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå . Cho ñeán duøng caùc loaïi binh khí nhö maâu giaùo… hoaëc gaïch ñaù… töø xa phoùng neùm tôùi vôùi taâm saùt haïi muoán cho cheát, do ñaây maø cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca, neáu khoâng cheát lieàn sau môùi cheát

cuõng phaïm Ba-la-thò-ca, neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Sao goïi laø duøng caû hai trong ngoaøi ñeå gieát? Neáu Bí-soâ ni vôùi taâm saùt caàm dao gieát nam, nöõ, baùn traïch ca, do phöông tieän naøy maø maïng chung thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát sau môùi cheát cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu luùc ñoù khoâng cheát sau cuõng khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Cho ñeán caùc loaïi binh khí khaùc nhö kieám, giaùo maùc... caây ñaù... ñaùnh ñaâm hay ñaäp ngöôøi kia vôùi taâm saùt haïi cho cheát, do phöông tieän naøy maø maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca, hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Nhieáp Tuïng: Duøng thuoác ñoäc, boät ñoäc Vaø ôû hai choã nöông Hoaëc cho uoáng röôïu say Ñaët baåy raäp haïi ngöôøi. Sao goïi laø duøng thuoác ñoäc gieát? Neáu Bí-soâ ni vôùi taâm saùt haïi duøng thuoác ñoäc hoøa vaøo trong thöùc aên ñeå gieát nam, nöõ baùn traïch ca..., do phöông tieän naøy maø ngöôøi kia maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc

phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø duøng boät ñoäc gieát? Neáu Bí-soâ ni vôùi taâm saùt haïi duøng boät ñoäc thoa vaøo ngöôøi hoaëc hoøa vaøo trong nöôùc taém, hoaëc hoøa vaøo trong höông thoa ñeå gieát nam, nöõ, baùn traïch ca..., do phöông tieän naøy maø ngöôøi kia maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø ôû hai choã nöông gieát? Töùc laø ôû hai choã nôi ñaát vaø nôi caây. Nôi ñaát laø Bí-soâ ni vôùi taâm saùt haïi ñaøo haàm hoá roài ñaët baåy döôùi ñoù, khi nam, nöõ, baùn traïch ca... ñi qua bò maéc phaûi maø cheát; hoaëc thaû sö töû, hoå lang ñeán aên thòt hoï; hoaëc ñeå cho gioù thoåi naéng nung noùng ñeán cheát khoâ, hoaëc cheát vì ñoùi khaùt, do nhöõng phöông tieän naøy maø maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca, neáu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Cho ñeán ñaàu goái, baép chaân, eo löng, ngöïc, coå... bò maéc dính ñeán cheát... cho ñeán cheát vì ñoùi khaùt ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Nôi caây laø neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn traïch ca... ôû nôi caây lôùn hay coät truï, caây coïc... duøng daây coät hoï vaøo ñoù... cho ñeán cheát vì ñoùi khaùt ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø cho uoáng röôïu say gieát? Neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn traïch ca cho uoáng röôïu say, nhôn ñaây maø cheát cho ñeán cheát vì ñoùi khaùt, ñeàu do röôïu maø phaûi maïng chung thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Röôïu neáp ñaõ nhö theá cho ñeán caùc loaïi röôïu caát baèng reã, hoa quaû... hoaëc nieäm chuù vaøo trong röôïu, hoaëc pha thuoác vaøo trong röôïu, uoáng vaøo taâm sanh cuoàng loaïn, ngu si khoâng bieát phaûi traùi, do phöông tieän naøy daãn ñeán maïng chung. Hoaëc cho uoáng röôïu say coâ taâm muoán cho vua quan, giaëc hay oan gia gieát hoï thaûy ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Sao goïi laø ñaët maùy cung, baåy raäp gieát? Neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn traïch ca... beøn ñaët maùy cung ñeå baén teân saét hoaëc ñaët baåy raäp coù göôm dao beân ñöôøng, khi hoï ñi ngang qua seõ bò baén truùng hay bò chaët ñöùt chaân

tay hay thaân phaàn khaùc, do phöông tieän naøy maø maïng chung thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Cho ñeán caùc maùy moùc baåy raäp khaùc laøm cheát ngöôøi, ñònh toäi gioáng nhö treân. Nhieáp Tuïng: Chuù nguyeän thaây cheát daäy Ñoïa thai vaø buøa chuù Xoâ ñaåy vaø nöôùc löûa

54 BOÄ LUAÄT 8

Sai khieán vaø laïnh, noùng. Sao goïi laø chuù nguyeän thaây cheát daäy gieát? Neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn traïch ca… vaøo ngaøy thöù möôøi boán khoâng traêng ñeán choã boû thaây cheát, tìm thaây naøo môùi cheát chöa coù toån hoaïi, laáy ñaát maøu vaøng lau chuøi roài duøng nöôùc thôm röûa thaây cheát ñoù, laáy moät caëp baïch ñieäp môùi phuû leân, duøng toâ thoa chaân roài chuù nguyeän. Khi thaáy thaây cheát muoán ñöùng daäy thì ñaët thaây treân xe hai baùnh, laáy hai caùi linh baèng ñoàng coät vaøo coå, ñaët hai caây dao nhoïn vaøo tay. Luùc ñoù thaây cheát ñöùng daäy hoûi: “Coâ muoán toâi gieát ai?”, Bí-soâ ni noùi: “Ngöôi coù bieát nam (nöõ, baùn traïch ca…) teân laø hay khoâng?”, ñaùp bieát, Bí-soâ ni noùi: “Ngöôi coù theå ñeán gieát ngöôøi ñoù hay khoâng?”. Neáu ngöôøi ñoù bò gieát thì Bí-soâ ni phaïm Ba-la-thò-ca; neáu ôû nhaø ñoù coù keát caùc loaïi döôïc thaûo thaønh tua coät ngang treân cöûa vaø ñaët trong bình nöôùc, hoaëc nôi cöûa coät con traâu caùi vôùi con traâu ngheù cuøng maøu, hoaëc coät con deâ caùi vôùi con deâ con cuøng maøu, hoaëc nhaø coù Ma-döôïc-thaïch, Thaïch-truïc, hoaëc ôû cöûa coù coïc Nhôn-ñaø-la hay coù löûa thöôøng chaùy, hoaëc nhaø coù ñaët hình töôïng Phaät, hoaëc Chuyeån luaân vöông, hoaëc meï cuûa Chuyeån luaân vöông mang thai Chuyeån luaân vöông, hoaëc coù hình töôïng boà taùt, hoaëc meï cuûa Boà taùt mang thai Boà taùt, hoaëc saép tuïng giôùi, hoaëc ñang tuïng giôùi; hoaëc saép tuïng kinh hay ñang tuïng kinh nhö kinh Tieåu khoâng, kinh Ñaïi khoâng… khi coù nhöõng loaïi nhö vaäy thuû hoä thì thaây cheát ñöùng daäy ñoù khoâng theå vaøo nhaø gieát cheát ngöôøi ñöôïc, luùc ñoù Bí-soâ ni phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ ni khoâng thaønh thaïo laøm phaùp khieán cho thaây cheát ñöùng daäy thì thaây cheát naøy seõ ñi thuït luøi ñeán gieát Bí-soâ ni, neáu Bí-soâ ni chuù nguyeän ñeå gieát thaây cheát naøy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Treân ñaây laø nguyeân thaây cheát ñöùng daäy, neáu laø nöûa thaây cheát ñöùng daäy thì söï vieäc cuõng gioáng nhö treân, chæ khaùc laø xe moät baùnh, coät moät caùi linh vaøo coå vaø ñaët moät con dao vaøo tay, ñònh toäi cuõng gioáng nhö treân. Sao goïi laø ñoïa thai gieát? Neáu Bí-soâ ni muoán gieát ngöôøi meï mang thai chöù khoâng muoán gieát caùi thai, laáy chaân ñaïp hay ñaù vaøo buïng, neáu chæ coù ngöôøi meï cheát thì Bí-soâ ni phaïm Ba-la-thò-ca; neáu caùi thai cheát, baø meï khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu caû hai ñeàu cheát thì ñoái vôùi baø meï phaïm Ba-la-thò-ca; neáu caû hai khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ ni muoán gieát caùi thai chöù khoâng muoán gieát baø meï, duøng chaân ñaïp hay ñaù vaøo buïng, neáu chæ coù caùi thai cheát thì Bí-soâ ni phaïm Ba-la-thò-ca; neáu baø meï cheát, caùi thai khoâng cheát thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå; neáu caû hai ñeàu cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca, neáu caû hai ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 55

Sao goïi laø duøng buøa chuù gieát? Neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn traïch ca... neân thieát laäp Maïn ñoà la, ñaët moät loø löûa, ñoát löûa leân, khi ñuùt caây cuûi vaøo loø, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Khi naøo caây cuûi chaùy heát thì ngöôøi kia lieàn cheát". Neáu caây cuûi môùi chaùy ñöôïc phaân nöõa thì ngöôøi cheát, Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu caây cuûi chaùy heát ngöôøi kia môùi cheát thì Bí-soâ ni phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát nam, nöõ, baùn traïch ca... laáy haït vöøng, haït caûi moãi thöù moät thaêng roài cho vaøo coái giaõ, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Khi naøo nhöõng haït naøy giaõ thaønh boät thì ngöôøi kia cheát". Neáu giaõ chöa thaønh boät maø ngöôøi kia cheát thì Bí-soâ ni phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu ñaõ thaønh boät môùi cheát thì Bí-soâ ni phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ ni vôùi taâm saùt haïi khôûi phöông tieän duøng moät thaêng söõa boø ñöïng trong moät caùi toâ, duøng ngoùn tay quaäy söõa, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Khi söõa ñöïng trong toâ bieán thaønh maùu thì ngöôøi kia cheát". Neáu söõa trong toâ chöa thaønh maùu ngöôøi kia lieàn cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu söõa trong toâ ñeàu bieán thaønh maùu ngöôøi kia môùi cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát ngöôøi, khôûi phöông tieän duøng chæ naêm saéc may Taêng-giaø-chi, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Neáu may y naøy xong thì ngöôøi kia cheát". Neáu may y chöa xong, ngöôøi kia lieàn cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu may y xong môùi cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu Bí-soâ ni coá taâm muoán gieát ngöôøi, khôûi phöông tieän duøng ngoùn tay veõ treân maët ñaát, mieäng tuïng caám chuù nghó raèng: "Veõ ñuû baûy soá thì ngöôøi kia cheát". Neáu veõ chöa ñuû baûy soá ngöôøi ñoù lieàn cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu veõ xong baûy soá môùi cheát thì phaïm Ba-la- thò-ca. Sao goïi laø xoâ xuoáng gieát? Neáu Bí-soâ ni muoán gieát ngöôøi tìm caùch xoâ ngöôøi töø vaùch nuùi, söôøn nuùi... caùc choã cao nguy hieåm xoâ xuoáng cho cheát, neáu do ñaây maø cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca. Neáu luùc ñoù khoâng cheát sau môùi cheát cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Cho ñeán xoâ töø treân töôøng, treân caây, treân löng voi, löng ngöïa... töø nhöõng choã cao xoâ xuoáng; hoaëc duøng ñaàu, vai, ñaàu goái chaân... caùc thaân phaàn khaùc ñeå xoâ xuoáng cho cheát, neáu do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca. Luùc ñoù neáu khoâng cheát sau môùi cheát cuõng phaïm Ba-la-thò-ca; neáu tröôùc sau ñeàu khoâng cheát thì phaïm Toát- thoå-la-ñeå. Sao goïi laø gieát trong nöôùc? Neáu Bí-soâ ni muoán gieát ngöôøi xoâ ngöôøi

56 BOÄ LUAÄT 8

xuoáng nöôùc, do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Nöôùc laø chæ chung soâng, bieån, ao, hoà, gieáng... cho ñeán ñoå nöôùc vaøo mieäng khieán cho cheát, ñònh toäi nhö treân. Sao goïi laø gieát trong löûa? Neáu Bí-soâ ni muoán gieát ngöôøi xoâ vaøo trong löûa, do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca, hay phaïm Toát-thoå-la- ñeå, gioáng nhö treân. Löûa chæ chung

cho hoûa hoaïn thieâu ñoát nhaø cöûa, thoân xoùm, thaønh aáp, röøng caây... cho ñeán duøng tro than boû vaøo mieäng khieán cho cheát, ñònh toäi nhö treân. Sao goïi laø sai khieán gieát? Neáu Bí-soâ ni muoán gieát ngöôøi beøn sai ngöôøi ñoù ñeán choã nguy hieåm khieán cho cheát, do ñaây maø cheát thì phaïm Ba-la-thò-ca hay phaïm Toát-thoå-la-ñeå gioáng nhö treân. Choã nguy hieåm laø chæ chung nhöõng nôi coù giaëc cöôùp, oan gia, thuù döõ... ñeán ñoù nhaát ñònh phaûi cheát. Sao goïi laø laïnh reùt gieát? Neáu Bí-soâ ni muoán gieát ngöôøi, luùc trôøi laïnh reùt ban ngaøy cho ngöôøi ñoù ôû trong nhaø, nhöng ban ñeâm laïi cho ôû ngoaøi trôøi treân choã aåm öôùt, do duyeân naøy maø cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca hay phaïm Toát-thoå-la-ñeå, ñònh toäi gioáng nhö treân. Sao goïi laø noùng böùc gieát? Neáu Bí-soâ ni muoán gieát ngöôøi, luùc trôøi noùng böùc ban ngaøy cho ngöôøi ñoù ôû ngoaøi trôøi, ban ñeâm cho ôû trong nhaø kín laïi theâm duøng khoùi löûa xoâng vaøo... do duyeân naøy maø cheát thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca hay phaïm Toát-thoå-la-ñeå, ñònh toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Tö: DOÁI NOÙI MÌNH ÑÖÔÏC PHAÙP THÖÔÏNG NHÔN Luùc ñoù Theá toân du haønh trong nhaân gian ñeán ôû trong röøng Thaêng nhieáp ba thuoäc thoân phía Baéc Truùc-laâm, luùc naøy ôû theá gian bò maát muøa ñoùi keùm neân khaát thöïc khoù ñöôïc, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau huoáng chi laø ngöôøi khaùc ñeán xin, cho neân Theá Toân baûo caùc Bí-soâ: “Hieän nay gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc; cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau cho neân caùc thaày moãi ngöôøi neân tìm ñeán choã thaân höõu ôû caùc tuï laïc gaàn Beä-xaù Ly ñeå an cö, Nhö Lai vaø A Nan an cö trong röøng naøy”. Caùc Bí-soâ nghe roài vaâng theo lôøi Phaät daïy, moãi ngöôøi tìm ñeán choã thaân höõu cuûa mình ôû caùc tuï laïc gaàn Beä-xaù Ly ñeå an cö. Luùc ñoù naêm traêm Bí-soâ thieän lai noùi vôùi nhau: “Nhö Theá Toân daïy hieän nay gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm khaát thöïc khoù ñöôïc, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau huoâng chi laø ngöôøi khaùc ñeán xin. Caùc Bí-soâ moãi ngöôøi ñeàu tìm ñeán choã thaân höõu ôû tuï laïc gaàn Beä-xaù Ly ñeå an cö, Phaät vaø A Nan an cö trong khu röøng ñoù. ÔÛ ñaây chuùng ta khoâng coù ai quen thuoäc ñeå tìm ñeán an cö, nhöng ôû thoân ngö

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 57

phuû thì chuùng ta coù quyeán thuoäc, chuùng ta neân ñeán ñoù thaêm hoûi roài ôû ngoaøi thoân taïm caát thaûo am ñeå an cö”. Baøn xong naêm traêm Bí-soâ naøy lieàn ñeán thoân ngö phuû hoûi yù kieán caùc quyeán thuoäc roài caát taïm thaûo am ôû ngoaøi thoân ñeå an cö. Luùc ñoù naêm traêm Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: “Chuùng ta chöa hoïc hieåu nhieàu giaùo lyù, neáu caùc quyeán thuoäc ñeán thænh hoûi laøm sao chuùng ta thuyeát phaùp cho hoï nghe. Neáu khi hoï ñeán chuùng ta phaûi khen ngôïi laãn nhau nhö vaày: Baø con ñöôïc thieän lôïi lôùn, vì trong tuï laïc naøy coù soá taêng chuùng thaéng dieäu ñeán an cö. Caùc Bí-soâ naøy ñaõ chöùng töôûng voâ thöôøng, töôûng khoå voâ thöôøng, töôûng khoå khoâng, töôûng khoâng voâ ngaõ, töôûng

nhaøm lìa aåm thöïc, töôûng khoâng öa thích taát caû theá gian, töôûng hoaïn naïn, töôûng ñoaïn tröø, töôûng lìa duïc, töôûng chaám döùt, töôûng cheát choùc, töôûng baát tònh, töôûng baàm xanh, töôûng phình tröôùng, töôûng maùu muû chaûy ra, töôûng truøng voøi aên, töôûng maùu huyeát ñaày khaép, töôûng tan raõ, töôûng xöông traéng, töôûng quaùn khoâng. Caùc Bí-soâ naøy ñaéc tónh löï thöù nhaát, tónh löï thöù hai, tónh löï thöù ba, tónh löï thöù boán; ñaéc boán taâm töø bi hæ xaû, ñaéc Khoâng voâ bieân xöù, Thöùc voâ bieân xöù, Voâ sôû höõu xöù, Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Caùc Bí-soâ naøy chöùng boán quaû, ñöôïc saùu thaàn thoâng, taùm Giaûi thoaùt…". Thôøi gian sau, caùc thaân quyeán ñeán thaêm hoûi, caùc Bí- soâ naøy lieàn khen ngôïi laãn nhau nhö ñaõ cuøng baøn tính tröôùc cho ñeán caâu "Caùc Bí-soâ naøy chöùng boán quaû, ñöôïc saùu thaàn thoâng, taùm Giaûi thoaùt". Caùc quyeán thuoäc nghe roài hoûi raèng: "Caùc Thaùnh giaû thaät söï chöùng ñöôïc thaéng quaû nhö vaäy chaêng?", caùc Bí-soâ naøy ñaùp: "Thaät nhö vaäy". Nhöõng ngöôøi theá tuïc trong thoân ngö phuû nghe caùc Bí-soâ naøy chöùng ñöôïc Thaéng quaû nhö theá ñeàu sanh loøng kính meán; ñoái vôùi cha meï, vôï con quyeán thuoäc cuûa hoï coøn khoâng theå giuùp nhau nhöng ñoái vôùi caùc Bí-soâ naøy hoï cung phuïng thöùc aên thöùc uoáng ñaày ñuû. Phaùp thöôøng cuûa chö Phaät khi chöa vaøo Nieát-baøn coøn an truï ôû theá gian, ñoái vôùi ñeä töû haèng naêm coù hai laàn nhoùm hoïp, moät laø vaøo ngaøy möôøi laêm thaùng boán laøm leã an cö, hai laø ngaøy möôøi laêm thaùng baûy laøm leã tuøy yù. Neáu ngöôøi Tieàn an cö thì sau khi thoï giaùo hoùa roài lieàn ñi ñeán thaønh aáp thoân xoùm naøo ñoù ñeå an cö; sau khi laøm leã tuøy yù roài lieàn trôû veà tuï hoäi choã Phaät ñeå trình baøy söï chöùng ñaéc cuûa mình cho taát caû ñeàu bieát, neáu Bí-soâ naøo chöa chöùng ñaéc thì caàu thænh phöông phaùp ñeå tu chöùng. Luùc ñoù caùc Bí-soâ an cö gaàn Beä-xaù Ly sau ba thaùng an cö, may y xong vôùi nhan saéc tieàu tuïy, hình dung gaày yeáu chaáp trì y baùt ñi ñeán Truùc-laâm. Vöøa ñeán nôi cuï thoï A Nan-ñaø töø xa ñaõ troâng thaáy, ñoái vôùi caùc Ñoàng phaïm haïnh cuï thoï khôûi taâm thaân aùi vui möøng goïi Thieän lai, roài tôùi tröôùc ñoùn tieáp caàm laáy y baùt… vaø thaêm hoûi: "Caùc cuï thoï an cö ôû nôi naøo ñeán?",

caùc Bí-soâ ñaùp: "Chuùng toâi an cö ba thaùng ôû tuï laïc Phaät Laät Thò, nay ñeán yeát kieán Theá Toân" , A Nan-ñaø hoûi: "Caùc cuï thoï an cö ba thaùng caàu aåm thöïc coù vaát vaû khoâng?", caùc Bí-soâ ñaùp: "Ba thaùng an cö tuy an laïc nhöng khaát thöïc raát khoù khaên vaát vaû", A Nan-ñaø noùi: "Caùc cuï thoï hình dung gaày yeáu ñuû bieát caàu aåm thöïc raát khoù khaên". Luùc ñoù naêm traêm Bí-soâ ôû thoân ngö phuû an cö xong cuõng chaáp trì y baùt ñeán Truùc-laâm yeát kieán Theá Toân, cuï thoï A Nan-ñaø cuõng ñoùn tieáp thaêm hoûi nhö ñoái vôùi caùc Bí-soâ treân, naêm traêm Bí-soâ naøy ñaùp: "Chuùng toâi an cö nôi ñoù ñöôïc an laïc, vieäc aåm thöïc deã caàu", A Nan-ñaø noùi: "Caùc cuï thoï nhan saéc hoàng haøo, hình dung maäp beùo ñuû bieát aåm thöïc deã caàu; nhöng hieän nay gaëp luùc maát muøa ñoùi keùm, cha meï ñoái vôùi con caùi coøn khoâng theå giuùp nhau, taïi sao caùc cuï thoï laïi deã ñöôïc aåm thöïc?". Naêm traêm Bí-soâ naøy noùi: "Chuùng toâi ñoái tröôùc caùc

quyeán thuoäc töï khen ngôïi laãn nhau laø Bí-soâ naøy ñaéc töôûng voâ thöôøng… (nhö treân) cho ñeán caâu ñaéc taùm Giaûi thoaùt neân ñöôïc caùc quyeán thuoäc cuùng döôøng thöùc aên thöùc uoáng ñaày ñuû". A Nan-ñaø hoûi: "Nhöõng gì caùc cuï thoï töï khen ngôïi laãn nhau laø thaät hay hö?", naêm traêm Bí-soâ ñaùp: "Laø hö khoâng phaûi thaät". A Nan-ñaø noùi: "Caùc cuï thoï haù vì chuùt aên uoáng, töï thaân khoâng coù phaùp thöôïng nhôn maø laïi töï xöng laø chöùng ñöôïc hay sao?", naêm traêm Bí-soâ noùi: "Duø hôïp hay khoâng thì chuùng toâi cuõng ñaõ noùi roài". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn quôû traùch naêm traêm Bí-soâ naøy: "Taïi sao caùc ngöôøi vì tham aên uoáng, töï thaân khoâng coù phaùp Thöôïng nhaân maø laïi töï xöng laø chöùng ñöôïc?". caùc Bí-soâ lieàn ñem söï duyeân naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ vaø hoûi naêm traêm Bí-soâ an cö ôû thoân ngö phuû: "Caùc thaày thaät khoâng coù phaùp Thöôïng nhaân maø töï xöng laø chöùng ñöôïc phaûi khoâng?". Naêm traêm Bí-soâ naøy ñaùp: "Thaät vaäy thöa Theá Toân". Phaät lieàn duøng ñuû lôøi quôû traùch caùc Bí-soâ naøy raèng: "Vieäc caùc thaày ñaõ laøm khoâng phaûi cuûa sa moân, khoâng phaûi haïnh tuøy thuaän, laø vieäc khoâng neân laøm, khoâng phaûi oai nghi, laø vieäc maø ngöôøi xuaát gia khoâng neân laøm. Caùc thaày neân bieát trong theá gian Coù ba loaïi Ñaïi taëc: Moät laø loaïi ñaïi taëc hoaëc coù traêm chuùng, ngaøn chuùng, traêm ngaøn chuùng keùo ñeán thaønh aáp xoùm laøng ñuïc töôøng, môû khoùa laáy troäm taøi vaät cuûa ngöôøi; hoaëc chaän ñöôøng gieát ngöôøi cöôùp cuûa; hoaëc phoùng hoûa ñoát xoùm laøng; hoaëc cöôùp phaù quoác khoá. Hai laø loaïi ñaïi taëc khoâng coù traêm chuùng, ngaøn chuùng, traêm ngaøn chuùng, khoâng ñeán thaønh aáp ñuïc töôøng môû khoùa troäm laáy taøi vaät cuûa ngöôøi; cuõng khoâng chaän ñöôøng gieát ngöôøi cöôùp cuûa… nhö treân; nhöng laïi laáy vaät cuûa Taêng kyø nhö cuûi, rau, hoa traùi… ñem baùn ñeå töï nuoâi soáng hay ñem cho ngöôøi khaùc. Ba laø loaïi Ñaïi taëc khoâng coù traêm chuùng, ngaøn chuùng, traêm

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 59

ngaøn chuùng, khoâng ñeán thaønh aáp ñuïc töôøng môû khoùa troäm laáy taøi vaät cuûa ngöôøi… nhö treân; cuõng khoâng laáy vaät cuûa Taêng kyø… nhö treân; nhöng töï thaân thaät chöa chöùng ñaéc phaùp Thöôïng nhaân maø laïi voïng noùi laø ñaõ chöùng ñaéc. Naøy caùc Bí-soâ, ñaïi taëc thöù nhaát, ñaïi taëc thöù hai khoâng goïi laø Ñaïi taëc maø chæ goïi laø Tieåu taëc; coøn caùc Bí-soâ thaät chöa chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhaân maø töï xöng laø ñaõ chöùng ñaéc, thì ôû trong loaøi ngöôøi, trôøi, ma phaïm, sa moân, Baø-la-moân môùi chính laø Ñaïi taëc". Nhö Lai lieàn noùi keä: "Thaät khoâng phaûi La Haùn, Töï noùi laø La Haùn, ÔÛ trong loaøi ngöôøi, trôøi, Môùi chính laø Ñaïi taëc". Theá Toân ñuû lôøi quôû traùch roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Ta quaùn thaáy möôøi ñieàu lôïi neân ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc hai boä ñeä töû Thanh vaên nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ, Bí-soâ ni thaät söï khoâng bieát, khoâng bieát gì heát, töï bieát mình khoâng chöùng ñaéc phaùp Thöôïng nhaân, laø phaùp maø baäc Thaùnh giaû tòch tònh chöùng ngoä thuø thaéng, truï trong Trí kieán an laïc maø noùi laø toâi bieát toâi thaáy. Vò naøy vaøo thôøi gian khaùc hoaëc coù

ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, vì muoán ñöôïc thanh tònh neân noùi raèng: Naøy caùc cuï thoï, thaät söï toâi khoâng bieát, khoâng thaáy maø voïng noùi laø coù bieát coù thaáy, ñoù laø lôøi noùi hö doái. Bí-soâ, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca khoâng neân cuøng ôû chung." Sau khi Theá Toân cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ roài, luùc ñoù coù moät soá ñoâng Bí-soâ truï ôû A-lan-nhaõ thoï ngoïa cuï thoâ xaáu, do saùch taán chuyeân tu töông öng neân ñöôïc chuùt ít töï töôùng, tòch chæ phöông tieän theá gian, lieàn nghó laø ñaõ chieát phuïc ñöôïc phieàn naõo vaø duïc nhieãm saân haän khoâng coøn hieän haønh neân noùi vôùi nhau: "Caùc cuï thoï bieát chaêng, ôû trong A-lan- nhaõ nhöõng gì neân chöùng ñaéc toâi ñeàu ñaõ chöùng ñöôïc, ñôøi naøy sanh ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc neân laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn thoï thaân sau. Nay toâi coù theå rôøi khoûi A-lan-nhaõ ñeán ôû nôi tuï laïc". Noùi xong hoï lieàn cuøng nhau rôøi khoûi A-lan-nhaõ deán ôû nôi tuï laïc, nhöng khi ôû ñaây hoï thöôøng gaëp nöõ nhôn, hoaëc caàu tòch, tònh nhôn; do cuøng ôû chung xen taïp neân phieàn naõo sanh khôûi trôû laïi, duïc nhieãm vaø saân haän laïi hieän haønh, caùc Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: "Theá Toân ñaõ ôû nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù cho caùc ñeä töû: Neáu laïi coù Bí-soâ thaät söï khoâng bieát... nhö treân cho ñeán caâu khoâng neân cuøng ôû chung. Chuùng ta soáng ôû A-lan-nhaõ thoï ngoïa cuï thoâ xaáu, do saùch taán chuyeân tu töông öng... nhö treân cho ñeán caâu duïc nhieãm vaø saân haän laïi hieän haønh. Nhö vaäy haù chaúng phaûi chuùng ta ñaõ phaïm toäi Tha-thaéng roài hay sao . Chuùng ta neân ñeán choã cuï thoï A Nan-ñaø noùi roõ

söï vieäc, cuï thoï noùi theá naøo thì chuùng ta seõ laøm theo nhö theá aáy". Noùi roài hoï lieàn cuøng nhau ñi ñeán choã cuï thoï A Nan-ñaø noùi roõ söï vieäc nhö treân vaø hoûi: "Khoâng bieát chuùng toâi coù phaïm toäi Tha-thaéng khoâng?". Cuï thoï A Nan-ñaø nghe roài lieàn daãn caùc Bí-soâ naøy ñeán choã Phaät, ñaûnh leã Phaät roài ñem söï vieäc keå treân baïch Phaät vaø hoûi: "Theá Toân, caùc Bí-soâ naøy coù phaïm toäi cöïc troïng hay khoâng?". Theá Toân noùi: "Naøy A Nan-ñaø, tröø baäc taêng thöôïng maïn khoâng phaïm boån toäi". Luùc ñoù Theá Toân lieàn duøng ñuû phöông tieän vì ngöôøi öa thích trì giôùi, ngöôøi toân troïng giôùi tuøy thuaän khuyeán duï maø thuyeát phaùp roài baûo caùc Bí-soâ: "Naøy caùc Bí-soâ, tröôùc kia laø saùng cheá (cheá laàn ñaàu tieân) coøn baây giôø laø tuøy khai. Nay ta vì caùc hai boä ñeä töû Thanh vaên noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ, Bí-soâ ni thaät khoâng bieát, khoâng bieát gì heát, töï bieát mình khoâng chöùng ñaéc phaùp Thöôïng nhaân, laø phaùp maø baäc Thaùnh giaû tòch tònh chöùng ngoä thuø thaéng, truï trong Trí kieán an laïc maø noùi laø toâi bieát toâi thaáy. Vò naøy vaøo moät thôøi gian khaùc coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, vì muoán ñöôïc thanh tònh neân noùi raèng: Caùc cuï thoï, toâi thaät khoâng bieát khoâng thaáy maø voïng noùi laø coù bieát coù thaáy, ñoù laø lôøi noùi hö doái. Tröø baäc taêng thöôïng maïn, Bí-soâ, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-la-thò-ca khoâng neân cuøng ôû chung". - Nghóa cuûa Bí-soâ ni nhö rong giôùi treân ñaõ noùi. - Khoâng bieát laø khoâng bieát saéc thoï töôûng haønh thöùc. - Khoâng bieát gì heát laø khoâng bieát gì veà saéc thoï töôûng haønh thöùc . - Phaùp thöôïng nhaân: Thöôïng laø chæ cho Saéc giôùi ôû treân Duïc giôùi vaø Voâ saéc

giôùi ôû treân Saéc giôùi; Nhaân laø chæ cho phaøm nhaân; phaùp laø chæ cho Nguõ Caùi, coù theå tröø ñöôïc Nguõ caùi naøy thì goïi laø Thöôïng. - Tòch tónh laø Nieát-baøn; Thaùnh laø chæ cho Phaät vaø Thanh vaên; Chöùng ngoä thuø thaéng laø chæ cho boán quaû sa moân töùc laø quaû Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn vaø A-la-haùn. - Trí laø boán trí Khoå trí, Taäp trí, Dieät trí, Ñaïo trí vaø caùc Trí khaùc; Thaáy laø thaáy boán Thaùnh ñeá; An laïc truï laø ñöôïc boán tónh löï; Noùi Toâi bieát laø bieát phaùp Töù ñeá; Noùi Toâi thaáy laø thaáy Trôøi, roàng, daï xoa, Yeát-lan-ñaïc-ca loä ñoà, Kieàn ñaït baø, Khaån na la, Cöu-baøn-traø, Yeát-lan-ñaïc-ca tra boá ñôn na, quyû Taát xaù giaø. Noùi Toâi nghe laø nghe tieáng Trôøi, roàng... tieáng quyû Taát-xaù-giaø; Toâi ñeán coõi trôøi... choã quyû Taát xaù giaø; Hoaëc Trôøi, roàng... ñeàn choã toâi; Toâi thaân gaàn noùi chuyeän vôùi Trôøi, roàng...; Trôøi, roàng... cuõng thaân gaàn noùi chuyeän vôùi toâi. - Thaät chöa chöùng maø voïng noùi laø ñaõ chöùng töùc laø noùi ñaéc töôûng Voâ thöôøng... ñaéc taùm Giaûi thoaùt. - Vò aáy vaøo thôøi gian khaùc laø khoâng phaûi luùc ñang noùi; Coù ngöôøi

hoûi laø bò ngöôøi khaùc hoûi; Khoâng coù ngöôøi hoûi laø do mình sanh taâm hoái haän maø öu saàu; Muoán mình ñöôïc thanh tònh laø mong caàu khoûi toäi . - Noùi raèng: Cuï thoï, toâi thaät khoâng bieát laø thuoäc veà yù thöùc; Toâi thaät khoâng thaáy laø thuoäc veà nhaõn thöùc. - Hö doái voïng ngöõ laø noùi khaùc vôùi yù nghó; Tröø baäc Taêng thöôïng maïn laø tröø ngöôøi taêng thöôïng maïn, hoï chöa thaät chöùng maø töôûng laø ñaõ thaät chöùng, do khoâng coù taâm hö voïng neân khoâng phaïm toäi caên baûn. - Chöõ "Thöû" laø chæ cho ngöôøi phaïm; Bí-soâ, Bí-soâ ni laø ngöôøi coù taùnh Bí-soâ (nhö ñaõ giaûi ôû trong caùc giôùi treân) cho ñeán caâu khoâng thuoäc trong möôøi hai haïng ngöôøi Taêng sai neân goïi laø khoâng cuøng ôû chung. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Thaáy töôùng A-lan-nhaõ, Trong nhaø thoï dieäu toøa, Hay bieát nôi töï töôùng, Phöông tieän hieån mình chöùng. - Neáu Bí-soâ ni öa muoán nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy noùi raèng: "Toâi thaáy chö thieân cho ñeán thaáy Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la- thò-ca; noùi thaáy quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni öa muoán nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy noùi raèng: "Toâi nghe tieáng Trôøi... tieáng Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi nghe tieáng quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: "Toái ñeán choã chö thieân cho ñeán choã Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi toâi ñeán choã quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: "Chö thieân ñeán choã toâi cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na ñeán choã toâi" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi quyû Phaán taûo ñeán choã toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: "Toâi thaân gaàn noùi chuyeän vôùi chö thieân cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi thaân gaàn noùi chuyeän vôùi quyû Phaán taûo thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: "Chö thieân thaân gaàn noùi chuyeän vôùi toâi cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na" thì phaïm Ba-la-thò-ca; noùi quyû Phaán taûo thaân gaàn noùi chuyeän vôùi toâi thì

phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Toâi ñaéc töôûng Voâ thöôøng” maø thaät söï laø khoâng ñaéc thì phaïm Ba-la-thò-ca, cho ñeán noùi ñöôïc Caâu giaûi thoaùt ñeàu phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù nhieàu Bí-soâ ôû thoân xoùm

hoaëc A-lan-nhaõ phaàn nhieàu bò phi nhôn ñeán nhieãu loaïn. Trong soá ñoù ngöôøi naøo ñaéc quaû döï löu hoaëc Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn thì khoâng bò phi nhôn nhieãu loaïn; toâi ôû nôi ñoù cuõng khoâng bò phi nhôn nhieãu loaïn” thì phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “ÔÛ trong nhaø cuûa , thoï thænh thöïc treân toøa ngoài traûi baèng luïa taïp naêm maøu thaéng dieäu, neáu ngöôøi naøo ñaéc boán quaû môùi ñöôïc ngoài treân toøa ñoù thoï thöïc; toâi cuõng ñöôïc ngoài treân toøa thaéng dieäu ñoù thoï thöïc” thì phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù nhieàu chuùng Bí-soâ ôû A- lan-nhaõ hoaëc trong tuï laïc ñöôïc chuùt ít ñònh töï töôùng, taâm ñöôïc chaùnh ñònh, ñieàu phuïc ñöôïc phieàn naõo; duïc tham, saân haän khoâng hieän haønh. Toâi cuõng ôû nôi A-lan-nhaõ ñoù ñöôïc moät ít töï töôùng… saân haän khoâng hieän haønh” thì phaïm Ba-la-thò-ca. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ ñích thaân thaáy chö thieân” maø khoâng noùi laø toâi thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; cho ñeán thaáy Yeát-tra-boá-ñôn-na maø khoâng noùi laø toâi thaáy cuõng phaïm Toát-thoå-la-ñeå; noùi thaáy quyû Phaán taûo maø khoâng noùi laø toâi thaáy thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ nghe tieáng cuûa chö thieân” maø khoâng noùi laø toâi nghe thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; cho ñeán nghe tieáng cuûa Yeát-tra-boá-ñôn-na maø khoâng noùi laø toâi nghe cuõng phaïm Toát- thoå-la-ñeå; nghe tieáng cuûa quyû Phaán taûo maø khoâng noùi laø toâi nghe thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ ñeán choã cuûa chö thieân” cho ñeán choã cuûa Yeát-tra-boá-ñôn-na maø khoâng noùi laø Toâi ñeán thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; choã cuûa quyû Phaán taûo maø khoâng noùi laø Toâi ñeán thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù chö thieân cho ñeán Yeát-tra- boá-ñôn-na ñeán choã cuûa Bí-soâ” maø khoâng noùi laø ñeán choã Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu noùi laø quyû Phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ thaân gaàn noùi chuyeän vôùi chö thieân cho ñeán Yeát-tra-boá-ñôn-na “Maø khoâng noùi laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu noùi laø quyû Phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù chö thieân cho ñeán Yeát- tra-boá-ñôn-na thaân gaàn noùi chuyeän vôùi Bí-soâ” maø khoâng noùi laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu noùi coù quyû Phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù Bí-soâ ñaéc töôûng Voâ thöôøng cho ñeán taùm Giaûi thoaùt” maø khoâng noùi laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: “Coù nhieàu Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ

hoaëc trong tuï laïc thöôøng bò phi nhôn quaáy nhieãu, trong ñoù Bí-soâ naøo ñaéc boán quaû thì khoâng bò phi nhôn nhieãu loaïn; coù moät Bí-soâ ôû trong tuï laïc ñoù cuõng khoâng bò phi nhôn nhieãu loaïn" maø khoâng noùi laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: "Coù nhieàu chuùng Bí-soâ ôû trong nhaø theá tuïc ngoài treân toøa thaéng dieäu thoï thöïc ñeàu ñaõ chöùng boán quaû; coù moät Bí-soâ cuõng ñaõ ôû trong nhaø ñoù ngoài treân toøa thaéng dieäu thoï thöïc" maø khoâng noùi roõ laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. - Neáu Bí-soâ ni taâm voïng noùi raèng: "Coù nhieàu Bí-soâ ôû A-lan-nhaõ hoaëc ôû tuï laïc ñöôïc ít ñònh töï töôùng, ñieàu phuïc ñöôïc phieàn naõo, tham duïc saân haän khoâng hieän haønh; coù moät Bí-soâ ôû trong tuï laïc kia cuõng ñöôïc ít ñònh töï töôùng... saân haän khoâng hieän haønh" maø khoâng noùi roõ laø Toâi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå.

64 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 5

Hoïc Xöù Thöù Naêm: XUÙC CHAÏM

Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Theá toân vaãn chöa cheá caùc Bí-soâ ni khoâng neân ôû A-lan-nhaõ, nhö Theá toân daïy: Nay Ta vì lôïi ích thöông xoùt caùc Thanh vaên, vieäc caàn neân laøm ñeàu ñaõ laøm xong, caùc ñeä töû cuõng neân taùc yù raèng: Haõy nöông nôi A-lan-nhaõ hoaëc beân goác caây nôi choã yeân tónh hoaëc trong nuùi hang, trong am coû hoaëc choã ñaát troáng truï trong tónh löi chôù coù buoâng lung Ñeå-sau naøy hoái haän, ñaây laø giaùo huaán cuûa Ta. Cho neân caùc Bí-soâ ni ñeàu truï nôi A-lan-nhaõ ñeå tónh taâm, luùc ñoù ni Lieân-hoa-saéc khi chöa xuaát gia, chöa lìa duïc nhieãm dung maïo ñoan chaùnh hôn ngöôøi, ngöôøi nam naøo muoán cuøng coâ hoan laïc phaûi mang ñeán naêm traêm kim tieàn. Luùc ñoù coù moät Baø-la-moân töû say meâ Lieân-hoa-saéc nhöng laïi khoâng coù ñuû tieàn, Lieân-hoa-saéc baûo phaûi ñi kieám ñuû tieàn mang ñeán, Baø-la-moân töû ñoù beøn ñi laøm thueä ñeå kieám ñuû tieàn. Thôøi gian sau Lieân-hoa-saéc nhôø cuï thoï Ñaïi Muïc-kieàn-lieân khai ngoä neân ñoaïn phaùp aùc ñaõ laøm, xuaát gia ñoaïn phieàn naõo lìa duïc nhieãm chöùng ñöôïc giaûi thoaùt an laïc thaønh A-la-haùn, töø ñoù Lieân-hoa-saéc thöôøng vaøo trong röøng toái laëng leõ tu taäp thieàn ñònh, thoï giaûi thoaùt laïc. Thôøi gian sau Baø-la-moân töû kia laøm thueâ kieám ñöôïc ñuû soá naêm traêm kim tieàn trôû laïi tìm Lieân-hoa-saéc thì nghe noùi Lieân-hoa-saéc ñaõ xuaát gia, lieàn mang soá tieøn naøy tìm ñeán chuøa ni hoûi thaêm Lieân-hoa-saéc. Sau khi bieát Lieân-hoa-saéc ñang ôû trong khu röøng toái lieàn vaøo trong röøng tìm, thaáy coâ ñang ngoài tónh laëng döôùi moät goác caây, Baø-la-moân töû caàm tieàn ñeán tröôùc coâ noùi: "Nay toâi mang tieàn ñuû soá ñeán ñaây, coâ haõy cuøng toâi hoan laïc", Lieân-hoa-saéc noùi: "Naøy Baø-la-moân töû, phaùp aùc naøy toâi ñaõ töø boû roài. Ngöôøi ôû nôi thaân toâi thaáy caùi gì haáp daãn maø laïi sanh taâm ñaém nhieãm?", Baø-la-moân töû noùi: "Toâi yeâu thích con

maét cuûa Thaùnh giaû", Lieân-hoa-saéc lieàn duøng thaàn thoâng

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 65

moùc troøng maét ñeå trong loøng baøn tay noùi raèng: "Baây giôø ngöôøi ôû nôi cuïc thòt naøy coù coøn yeâu thích nöõa khoâng?", Baø-la-moân töû noåi giaän noùi: "Nöõ sa moân troïc ñaàu naøy laøm troø huyeån thuaät", noùi xong lieàn duøng naém tay ñaùnh vaøo ñaàu coâ roài boû ñi. Lieân-hoa-saéc ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ ni, caùc Bí-soâ ni ñem baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ví nhö cuïc thòt vöùt nôi ngaõ tö ñöôøng chim thuù ñeàu tuï taäp, ngöôøi nöõ cuõng nhö vaäy. Töø nay caùc Bí-soâ ni khoâng neân ôû nôi A-lan-nhaõ". Sau khi Phaät cheá ngaên caùc Bí-soâ ni khoâng neân ôû nôi A-lan-nhaõ, caùc Bí-soâ ni lieàn vaøo trong thaønh Thaát-la-phieät ngoài tónh laëng ôû giöõa ngaõ tö ñöôøng, laïi bò caùc ngöôøi nam xaáu aùc böùc naõo. Caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Chö ni neân ôû trong chuøa ni". Luùc ñoù trong thaønh coù tröôûng giaû Tyø-xaù-khö loøng tin saâu ñaäm hoûi chö ni caàn gì, caùc Bí-soâ ni keå laïi söï vieäc treân, tröôûng giaû noùi: "Caùc Thaùnh giaû, toâi coù moät truù xöù roäng raõi, khi naøo xaây chuøa xong xin caùc Thaùnh giaû thöông xoùt ñeán ñoù ôû". Thôøi gian sau chö ni ñeàu ñeán truù xöù cuûa tröôûng giaû Tyø-xaù-khö ôû, tröôûng giaû haèng ngaøy ñeán kính leã caùc Bí-soâ ni, ni Chaâu-keá-Nan-ñaø thaáy tröôûng giaû töôùng maïo ñoan nghieâm neân sanh taâm aùi nhieãm, moät hoâm giaû bònh naèm trong phoøng, tröôûng giaû nhö thöôøng leä saùng sôùm ñeán trong chuøa kính leã chæ thaáy coù moät ni giöõ chuøa, caùc vò khaùc ñeàu ra ngoaøi khaát thöïc, vöøa ñònh ra veà thì ni Chaâu-keá -Nan-ñaø ôû trong phoøng caát tieáng reân. Tyø-xaù-khö nghe tieáng reân lieàn hoûi vò ni giöõ chuøa laø ai reân roài vaøo trong phoøng hoûi thaêm: "Thaùnh giaû coù bònh khoå gì?", ñaùp: "Bònh khoå cuûa toâi khoù beà noùi ñöôïc", tröôûng giaû noùi: "Vì sao khoâng tìm thaày trò lieäu?", ñaùp: "Bònh naøy khoâng trò ñöôïc", lieàn hoûi: "Thuoác khoù ñöôïc hay sao?", ñaùp: "Khoâng khoù, chæ laø nguyeän caàu cuûa toâi khoâng theå ñöôïc", tröôûng giaû noùi: "Thaùnh giaû ñaõ laø ngöôøi xuaát gia thì phaûi suoát ñôøi nhôø ngöôøi khaùc cung caáp töù söï caàn duøng, nhö Theá toân ñaõ daïy laø neân nhaän töø tònh nhôn. Thaùnh giaû caàn chi cöù noùi, toâi seõ cuùng döôøng ñaày ñuû". Chaâu-keá-Nan-ñaø noùi: "Ñuùng nhö lôøi tröôûng giaû noùi, ngöôøi bieát phaùp cuõng caàn chaâm chöôùc lieäu löôøng", tröôûng giaû nghe roài taâm sanh kính troïng gaáp boäi khen Bí-soâ ni laø ngöôøi thieåu duïc, lieàn noùi keä: "Con ñoái vôùi Thaùnh giaû, Nay phaùt taâm tònh tín, Duø caàn thòt nôi thaân, Con cuõng coù theå cuùng". Luùc ñoù Chaâu-keá-Nan-ñaø noùi lôøi toû tình ñoøi hoûi cuøng laøm phaùp aùc, tröôûng giaû nghe roài bòt tai noùi raèng: "Thaùnh giaû khoâng neân noùi vôùi con

66 BOÄ LUAÄT 8

lôøi naøy", Chaâu-keá-Nan-ñaø noùi: "OÂng cuõng coù yù thích, chæ laø noùi göôïng maø thoâi", tröôûng giaû muoán boû ñi, Chaâu-keá-Nan-ñaø lieàn noùi: "Neáu khoâng chaáp thuaän cuøng laøm phi phaùp thì haõy ñeán oâm toâi", tröôûng giaû beøn ñeán

oâm Chaâu-keá-Nan-ñaø. Luùc ñoù caùc ni khaát thöïc trôû veà vaøo phoøng nhìn thaáy, Tyø-xaù-khö xaáu hoå cuùi ñaàu boû ra veà, caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi Chaâu-keá-Nan-ñaø: “Coâ thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm nhö theá phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy, Theá toân”, Phaät quôû traùch: “Vieäc maø coâ ñaõ laøm khoâng phaûi laø phaùp cuûa nöõ Sa moân, khoâng phaûi laø haïnh tuøy thuaän, khoâng thanh tònh...”, quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ ni: “Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi nôi Tyø-naïi-da cuûa Thanh vaên ni cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï coù taâm nhieãm, khôûi taâm thoï laïc cuøng vôùi ngöôøi nam coù taâm nhieãm, töø maét trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân, hai thaân xuùc chaïm nhau hoaëc cöïc kyø xuùc chaïm thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Ba- la-thò-ca khoâng ñöôïc cuøng ôû chung”. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni coù taâm nhieãm, bò duïc nhieãm troùi buoäc. Cuøng vôùi ngöôøi nam coù taâm nhieãm laø ngöôøi nam cuõng coù taâm duïc. Töø maét trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân laø giôùi haïn nôi thaân phaàn. Khôûi taâm thoï laïc xuùc chaïm nhau laø thoï xuùc laïc. Cöïc kyø xuùc chaïm laø xuùc chaïm nhau laâu. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni coù taâm nhieãm cuøng ngöôøi nam cuõng coù taâm nhieãm, töø maét trôû xuoáng, töø ñaàu goái trôû leân, hai thaân xuùc chaïm nhau... thì maéc toäi caên baûn. Neáu Bí-soâ ni coù taâm nhieãm cuøng ngöôøi nam khoâng coù taâm nhieãm, hai thaân xuùc chaïm nhau thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Neáu Bí-soâ ni khoâng coù taâm nhieãm cuøng ngöôøi nam coù taâm nhieãm hay khoâng coù taâm nhieãm, khi xuùc chaïm coâ ni coù taâm ñeà phoøng thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni bònh, ngöôøi nam xoa chaø thaân, ni khôûi taâm nhieãm thì phaïm AÙc-taùc; khoâng khôûi taâm nhieãm thì khoâng phaïm; bò bònh naõo haïi troùi buoäc thì khoâng phaïm. Nhieáp Tuïng Vaên Giôùi Treân: “Caû hai coù taâm nhieãm, Töø maét ñeán ñaàu goái, Neáu hai thaân xuùc chaïm, Ñeàu maéc toäi Caên baûn. Neáu ni coù taâm nhieãm, Nam töû khoâng yù daâm,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 67

Ni cuøng kia xuùc chaïm,
Ni phaïm toäi Thoå la.
Caû hai khoâng taâm nhieãm,
Hoaëc nam coù taâm nhieãm,
Neáu khi ni xuùc chaïm,
Taâm ñeà phoøng, khoâng phaïm.
Bí-soâ ni bònh hoaïn,
Nam töû vì xoa boùp,
Neáu ni khôûi taâm nhieãm,
Seõ phaïm toäi AÙc-taùc.
Hoïc Xöù Thöù Saùu: TAÙM VIEÄC THAØNH PHAÏM Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät nam töû baùn höông töôùng maïo ñoan nghieâm cöôùi vôï

chöa bao laâu, Ni-thoå-la-nan-ñaø thaáy lieàn sanh taâm nhieãm hoûi: “Anh ñaõ coù vôi chöa, vôi anh hình töôùng nhö theá naøo, hai ngöôøi coù thöông yeâu nhau khoâng?”, ñaùp: “Ñaïo tuïc khaùc nhau, Thaùnh giaû caàn gì bieát ñieàu ñoù”, Thoå-la-Nan-ñaø cöù noùi nhöõng lôøi treâu choïc tình töù khieán cho ngöôøi nam naøy sanh taâm ñaém nhieãm, caû hai cuøng öôùc heïn gaëp nhau ôû trong chuøa nôi cöûa phoøng cuûa Thoå-la-Nan-ñaø, tröôùc khi trôû veà chuøa Thoå-la-Nan-ñaø daën ngöôøi nam baùn höông: “Khi vaøo chuøa anh khoâng neân laøm ñoäng chuoâng”. Ñeán chieàu toái ngöôøi nam naøy theo lôøi ñaõ öôùc heïn vaøo trong chuøa ñeán cöûa phoøng cuûa Thoå-la-Nan-ñaø, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn môû cöûa cho vaøo vaø baûo troán döôùi gaàm giöôøng. Luùc ñoù caùc ni khaùc ñeán phoøng thænh baïch, Thoå-la-Nan-ñaø ra giaùo thoï xong trôû vaøo, ngöôøi nam naøy thaáy ni trôû vaøo lieàn töø döôùi gaàm giöôøng chui ra, Thoå-la-Nan-ñaø queân töôûng laø keû troäm ñònh la leân, ngöôøi nam naøy noùi: “Toâi khoâng phaûi laø keû troäm maø chính laø ngöôøi ñaõ cuøng öôùc heïn”, noùi roài lieàn boàng Thoå-la-Nan-ñaø ñaët leân giöôøng. Luùc ñoù coâ ni töï nghó: “Ta laø ngöôøi ñöùng ñaàu trong chuùng, thu phuïc ñöôïc moïi ngöôøi laø nhôø giôùi ñöùc, neáu ta phaù thi la thì khoâng coøn gì nöõa, moïi ngöôøi bieát vieäc ta laøm ñeàu seõ töø boû ta”, nghó roài lieàn baûo ngöôøi nam buoâng ra, ngöôøi nam naøy vöøa buoâng ra thì coâ ni lieàn ñaïp vaøo ngöïc ngöôøi nam khieán ngaõ nhaøo xuoáng ñaát hoäc maùu. Thoå-la-Nan-ñaø lieàn chaïy ra ngoaøi lôùn tieáng keâu: “Toâi ñaõ haøng phuïc ñöôïc ma vaø ñaõ xoâ ngaõ ñöôïc oaùn ñòch”, caùc ni nghe lieàn chaïy tôùi hoûi: “Coâ ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn roài sao?”, ñaùp laø khoâng ñöôïc, laïi hoûi: “Coâ ñaõ chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn hay Nhaát lai hay Döï löu?”, ñaùp laø khoâng ñöôïc, lieàn hoûi: “Coâ ñaõ laøm nhieàu phaåm vaät cuùng döôøng ñeå thænh Theá toân phaûi khoâng?”, ñaùp laø khoâng coù thænh, lieàn hoûi: “Neáu vaäy thì

coâ ñaõ laøm vieäc gì?”. Thoå-la-Nan-ñaø lieàn chæ ngöôøi nam baùn höông noùi raèng: “Ngöôøi naøy vaøo trong phoøng toâi, toâi ñaõ ñaïp khieán cho hoäc maùu”, caùc ni nghe roài lieàn noùi: “Coâ neáu khoâng daãn vaøo thì ngöôøi aáy laøm sao vaøo ñöôïc. Coâ ñaõ laøm nghieäp aùc, chuùng toâi khoâng tuøy hæ”. Caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi Thoå-la-Nan-ñaø: “Coâ thaät ñaõ laøm vieäc phi phaùp naøy phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy, Theá toân”, Phaät quôû traùch: “Coâ ñaõ laøm haïnh baát tònh, khoâng phaûi laø vieäc tuøy thuaän, khoâng phaûi laø haïnh cuûa nöõ Sa moân, khoâng phaûi laø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia…”, quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ ni: “Ta quaùn möôøi coâng ñöùc lôïi nôi Tyø-naïi-da cuûa Thanh vaên ni cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï coù taâm nhieãm cuøng ngöôøi nam coù taâm nhieãm laøm taùm vieäc: Döïa keà, cöôøi noùi, heïn choã ñeán, ñònh giôø ñeán, hieän töôùng, ngöôøi nam ñeán ñi trong loøng chaáp thuaän, ôû choã coù theå cuøng laøm vieäc phi phaùp, buoâng thaân naèm xuoáng. taùm vieäc nhö vaäy cuøng nhau laõnh thoï thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm Ba-la-thò-ca khoâng ñöôïc cuøng ôû chung.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Ni-thoå-la-nan-ñaø hoaëc Bí-soâ

ni khaùc gioáng nhö vaäy. Cuøng ngöôøi nam coù taâm nhieãm laø caû hai ñeàu coù taâm nhieãm troùi buoäc nhau. Hieän töôùng laø nhö noùi khi thaáy toâi môùi caïo toùc, maëc y, tay böng baùt... thì bieát laø vieäc thaønh töïu. Ngöôøi nam ñeán ñi trong loøng chaáp thuaän laø yeâu thích nhau. Phi xöù laø ôû choã coù theå laøm vieäc haønh daâm phi phaùp. Buoâng thaân naèm laø cuøng giao hoäi. taùm vieäc nhö theá cuøng laõnh thoï laø laøm taùm vieäc treân ñeàu vôùi taâm nhieãm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu laøm baûy vieäc tröôùc, moãi vieäc ñeàu phaïm Toát-thoå-la-ñeå, laøm vieäc thöù taùm thì phaïm toäi Caên baûn. Nhieáp Tuïng Vaên Giôùi Treân: "Traïo cöû vaø cöôøi noùi, Heïn choã vaø ñònh giôø, Hieän töôùng, ngöôøi ñeán ñi, Choã khuaát, buoâng thaân naèm, Baûy vieäc tröôùc toäi Thoâ, Vieäc thöù taùm toäi troïng.

Hoïc Xöù Thöù Baûy: CHE GIAÁU TOÄI NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù Bí-soâ ni Thieän-höõu vu baùng cuï thoï Thaät-löïc-töû, töï noùi toäi neân bò chuùng taån xuaát phaûi hoaøn tuïc. Coâ coù moät ngöôøi em gaùi laø ni Tieåu höõu luùc ôû choã caùc ni

khaùc thaáy coù ñoà chuùng cuøng giaùo thoï cho nhau, coâ lieàn noùi vôùi caùc ni: "Chò toâi neáu khoâng hoaøn tuïc cuõng seõ giaùo thoï ñoà chuùng nhö vaäy", caùc ni noùi: "Caàn gì noùi ñeán teân cuûa coâ ni phaù giôùi naøy", Tieåu höõu noùi: "Thaùnh giaû, tröôùc kia toâi ñaõ bieát chò toâi phaïm toäi Tha-thaéng nhöng vì thaân quyeán neân toâi khoâng noùi ra, nhö coù baøi tuïng: "Tuy thaáy loãi oan gia, Nhôn giaû coøn khoâng noùi, Huoáng chi laø thaân quyeán, Ñaâu nôõ noùi vieäc rieâng". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc ni hoûi roõ söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni tröôùc ñaõ bieát Bí-soâ ni khaùc phaïm toäi Tha-thaéng nhöng khoâng noùi ra, sau ñoù coâ ni kia hoaëc cheát hoaëc hoaøn tuïc hoaëc ñi nôi khaùc môùi noùi raèng: "Ni chuùng neân bieát, tröôùc ñaây toâi ñaõ bieát coâ ni naøy phaïm toäi Tha-thaéng", thì Bí-soâ ni naøy cuõng phaïm toäi Tha-thaéng. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni Tieåu höõu hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Bieát laø töï bieát hay ngöôøi khaùc noùi cho bieát. Phaïm Tha-thaéng laø phaïm moät trong taùm toäi thuoäc Tha-thaéng maø che giaáu. Khoâng noùi ra laø khoâng cöû toäi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ni bieát suï vieäc nhö vaäy maø che giaáu, khoâng cöù toäi thì cuõng phaïm toäi Tha-thaéng.

Hoïc Xöù Thöù Taùm: TUØY THUAÄN NGÖÔØI BÒ CÖÛ Duyeân khôûi vaø nôi choân gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Taêng giaø hoøa hôïp taùc phaùp yeát ma Xaû trí vaø chuùng Bí-soâ ni cuõng taùc phaùp khoâng leã kính cho Bí-soâ Caên baûn..., Bí-soâ naøy muoán ñeán trong Taêng bieåu hieän söï cung kính mong caàu giaûi toäi, Ni-thoå-la-nan-ñaø noùi vôùi Bí-soâ naøy: "Thaùnh giaû ñònh ñi ñaâu, nay con muoán kính leã", Bí-soâ noùi: "Toâi bò Xaû trí, nay muoán ñeán trong Taêng caàu giaûi toäi", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Thaùnh giaû laø doøng hoï Thích xuaát gia, taïi sao laïi cöïc

khoå caàu saùm taï. Thaùnh giaû caàn gì con ñeàu seõ cung caáp, haõy cöù an taâm ñoïc tuïng taùc yù”… Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: “Haõy taùc phaùp can giaùn rieâng Ni-thoå-la-nan-ñaø”, caùc ni vaâng lôøi Phaät can Thoå-la-Nan-ñaø raèng: “Coâ haù khoâng bieát Taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma Xaû trí vaø chuùng ni cuõng ñaõ taùc phaùp yeát ma khoâng leã kính cho Bí- soâ Caên baûn hay sao, taïi sao coâ laïi coøn cung caáp y baùt vaø caùc vaät duïng

khieán cho khoâng thieáu thoán, coâ haõy boû vieäc tuøy thuaän ngöôøi bò cöû”. Khi can nhö vaäy Ni-thoå-la-nan-ñaø vaãn khoâng chòu boû, caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: “Haõy Baïch-töù-yeát-ma can Thoå-la-Nan-ñaø”, caùc ni vaâng lôøi Phaät Baïch-töù-yeát-ma can, Baïch-töù-yeát-ma xong Thoå-la-Nan-ñaø vaãn khoâng chòu boû, caùc Bí-soâ ni baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc ni hoûi roõ söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Taêng giaø hoøa hôïp taùc phaùp yeát ma Xaû trí vaø chuùng Bí-soâ ni cuõng ñaõ taùc phaùp yeát ma khoâng leã kính cho Bí-soâ kia. Bí-soâ kia muoán ôû trong Taêng bieåu hieän söï cung kính caàu mong ñöôïc cöùu vôùt, töï ôû trong giôùi xin giaûi yeát ma Xaû trí. Bí-soâ ni noùi vôùi Bí-soâ kia raèng: “Thaùnh giaû chôù neân ôû trong Taêng caàu giaûi yeát ma, con seõ cung caáp y baùt vaø caùc tö cuï cho Thaùnh giaû khoâng ñeå thieáu thoán, Thaùnh giaû cöù yeân taâm ñoïc tuïng taùc yù”. Caùc Bí-soâ ni neân can Bí-soâ ni naøy: “Coâ haù khoâng bieát Taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma Xaû trí vaø chuùng ni cuõng ñaõ taùc phaùp yeát ma khoâng leã kính cho Bí-soâ kia, Bí-soâ kia muoán ôû trong Taêng caàu giaûi toäi taïi sao coâ laïi cung caáp y thöïc cho Bí-soâ kia khoâng ñeå thieáu thoán, coâ haõy boû vieäc tuøy thuaän naøy ñi”. Khi caùc Bí-soâ ni can nhö vaäy, coâ ni kia chòu boû thì toát, khoâng chòu boû thì neân Baïch-töù-yeát-ma can khieán cho boû vieäc ñoù, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Bí-soâ ni kia phaïm Ba-la-thò-ca khoâng ñöôïc cuøng ôû chung. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Ni-thoå-la-nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Bí-soâ kia laø Bí-soâ trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát Taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma Xaû trí vaø chuùng ni cuõng ñaõ taùc phaùp yeát ma khoâng leã kính Bí-soâ kia, maø coøn noùi nhöõng lôøi tuøy thuaän treân thì phaïm AÙc-taùc. Neáu khi can chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Khi baïch töù can töø taùc baïch cho ñeán yaát ma laàn thöù ba, khoâng chòu boû ñeàu phaïm toâi Thoâ, yeát ma laàn thöù tö chöa xong maø boû thì cuõng phaïm toäi Thoâ, neáu yeát ma xong thì phaïm toäi Tha-thaéng. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi taùm Phaùp Tha-thaéng xong, Bí-soâ ni phaïm moät phaùp naøo trong caùc phaùp naøy ñeàu khoâng ñöôïc cuøng caùc Bí-soâ ni khaùc ôû chung, nhö tröôùc kia vaø sau naøy cuõng vaäy, phaïm toäi Tha-thaéng khoâng ñöôïc cuøng ôû chung. Nay hoûi caùc ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (3 laàn). Caùc Ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Toâi nay nhôù giöõ nhö theá.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 71

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø hai möôi phaùp Taêng-giaø-phaït-thi-sa, moãi nöûa thaùng noùi moät laàn töø trong Giôùi kinh ruùt ra.

Toång Nhieáp Tuïng:

“Mai moái vaø hai baùng,
Hai nhieãm, boán moät mình,
Choàng boû, kheá öôùc, giaûi,
Hai traùnh, taïp, ôû rieâng,
Phaù taêng, thuaän theo baïn,
OÂ gia vaø aùc taùnh,
Chuùng giaùo coù hai möôi,
Taùm Phaùp can ba laàn.”

II. TAÊNG GIAØ BAØ THI SA

Hoïc Xöù Thöù Thaát: MAI MOÁI Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù chuùng möôøi hai ni töï laøm vieäc mai moái, ñem yù cuûa ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù cuûa ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam cho ñeán nam nöõ tö thoâng cuõng laøm mai moái taùc hôïp. Caùc ngoaïi ñaïo ñeàu cheâ traùch: “Caùc Sa moân Thích nöõ naøy ñaõ laøm vieäc khoâng neân laøm, cuõng laøm mai moái coù khaùc gì theá tuïc. Ai laïi mang thöùc aên cuùng saùng tröa cho caùc Sa moân nöõ troïc ñaàu naøy chöù”, caùc ni nghe bieát ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm caùc Bí-soâ ni hoûi chuùng möôøi hai ni: “Caùc coâ thaät ñaõ laøm vieäc mai moái, ñem yù ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôùi nam… phaûi khoâng?”, ñaùp: “Thaät vaäy, Theá toân”, Phaät quôû traùch: “Caùc coâ khoâng phaûi laø nöõ Sa moân, khoâng phaûi laø haïnh tuøy thuaän, khoâng phaûi haïnh thanh tònh, khoâng phaûi thieän oai nghi, khoâng phaûi laø vieäc maø ngöôøi xuaát gia neân laøm”, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni laøm vieäc mai moái, ñem yù ngöôøi namnoùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam hoaëc ñeå thaønh vôï choàng hoaëc thaønh vieäc tö thoâng duø chæ trong giaáy laùt, Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng- giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho chuùng möôøi hai ni hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Noùi mai moái laø laøm söù giaû qua laïi cho hai beân. Ñem yù cuûa ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù cuûa ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam töùc laø truyeàn ñaït yù cuûa hai beân ñeå taùc thaønh vieäc vôï choàng hay vieäc tö thoâng. Coù baûy loaïi vôï vaø möôøi loaïi tö thoâng, baûy loaïi vôï goàm coù vôï thuûy

thoï, vôï taøi sính, vôï vöông kyø, vôï töï laïc, vôï y thöïc, vôï coäng hoaït vaø vôï tu du. Nhieáp Tuïng: Baûy vôï laø thuûy thoï, Taøi sính, vöông kyø ñöôïc, Töï laïc, y thöïc truï, Coäng hoaït vaø tu du. Sao goïi laø vôï thuûy thoï? Do cha meï cuûa ngöôøi nöõ khoâng

laáy taøi vaät sính leã, chæ duøng nöôùc roùt vaøo trong tay cuûa chaøng reã noùi raèng: “Nay ta ñem con gaùi ta gaõ cho con, con phaûi kheùo töï phoøng hoä, ñöøng ñeå ngöôøi khaùc khinh phaïm”, neân goïi laø vôï thuûy thoï. Sao goïi laø vôï taøi sính? Do cha meï cuûa ngöôøi nöõ nhaän sính leã cuûa chaøng reã môùi gaõ con gaùi cho, neân goïi laø vôï taøi sính. Sao goïi laø vôï vöông kyø? Do vua doøng Saùt-ñeá-lôïi thuûy nhieãu ñaàu vöông (phaùp quaùn ñaûnh khi leân ngoâi vua) ñem binh chinh phaït nöôùc naøo khoâng thaàn phuïc, khi chieán thaéng noùi vôùi binh lính raèng: “Cho tuøy yù choïn ngöôøi nöõ laøm vôï”, do quyeàn löïc cuûa vua neân ñöôïc choïn ngöôøi nöõ laøm vôï neân goïi laø vôï vöông kyø. Laïi coù tröôøng hôïp chuùa giaëc ñaùnh phaù thaønh aáp baét ngöôøi nöõ laøm vôï cuõng goïi laø vôï vöông kyø. Sao goïi laø vôï töï laïc? Do ngöôøi nöõ töï tìm ñeán ngöôøi nam maø mình yeâu thöông noùi raèng: “Toâi vui loøng laøm vôï chaøng”, neáu ngöôøi nam chaáp nhaän thì goïi laø vôï töï laïc. Sao goïi laø vôï y thöïc? Do ngöôøi nöõ tìm ñeán ngöôøi nam coù tieàn cuûa noùi raèng: “Neáu chaøng cung caáp cho toâi y thöïc, toâi seõ veà laøm vôï chaøng”, neáu ngöôøi nam chaáp nhaän thì goïi laø vôï y thöïc. Sao goïi laø vôï coäng hoaït? Do ngöôøi nöõ tìm ñeán ngöôøi nam noùi raèng: “Taøi saûn cuûa toâi vaø taøi saûn cuûa chaøng seõ hoïp laøm moät neáu chuùng ta soáng chung vôùi nhau”, neáu ngöôøi nam chaáp nhaän thì goïi laø vôï coäng hoaït. Sao goïi laø vôï tu du? Töùc laø laøm vôï taïm thôøi. Möôøi loaïi tö thoâng laø möôøi loaïi ngöôøi nöõ ñaõ ñöôïc baûo hoä, ñoù laø cha baûo hoä, meï baûo hoä, anh em baûo hoä, chò em baûo hoä, ñaïi coâng baûo hoä, ñaïi gia baûo hoä, ngöôøi thaân baûo hoä, chuûng toäc baûo hoä, doøng hoï baûo hoä vaø vöông phaùp baûo hoä. Nhieáp Tuïng: Möôøi hoä laø cha meï, Anh em vaø chò em, Ñaïi coâng vaø ñaïi gia, Thaân, chuûng, toäc, vöông phaùp. Sao goïi laø cha baûo hoä? Töùc laø ngöôøi nöõ choàng cheát hoaëc bò baét troùi, giam caàm hoaëc troán ñi neân ngöôøi cha baûo hoä ngöôøi nöõ naøy. Meï

baûo hoä cuõng vaäy. Sao goïi laø anh em baûo hoä? Töùc laø ngöôøi nöõ caû cha meï vaø choàng ñeàu qua ñôøi hoaëc bò thaát laïc töù taùn neân ñeán nöông ôû vôùi anh em, ñöôïc anh em baûo hoä. Chò em baûo hoä cuõng vaäy. Sao goïi laø Ñaïi coâng (cha choàng) baûo hoä? Töùc laø ngöôøi nöõ cha meï toân thaân ñeàu qua ñôøi, coøn choàng thì bònh hoaïn hay bò ñieân cuoàng löu laïc, phaûi nöông ôû vôùi cha choàng, ngöôøi cha choàng naøy baûo con daâu raèng: “Con haõy vui soáng ôû caïnh ta, ta seõ thöông con nhö laø con ruoät cuûa ta”, neân goïi laø ñaïi coâng nhö phaùp baûo hoä. Ñaïi gia (chuû nhaân) baûo hoä cuõng vaäy. Sao goïi laø Thaân baûo hoä? quyeán thuoäc töø baûy ñôøi trôû laïi goïi laø Thaân, qua baûy ñôøi khoâng coøn goïi laø Thaân. Do ngöôøi nöõ caû cha me, anh em, chò em vaø phu chuû ñeàu qua ñôøi hoaëc bò ñieân cuoàng löu laïc xöù khaùc, phaûi ñeán nöông ôû vôùi ngöôøi thaân trong hoï haøng, neân goïi laø Thaân baûo hoä. Sao goïi laø Chuûng baûo hoä? Coù boán chuûng toäc laø Baø-la-moân, Saùt-ñeá-lôïi, Beä-xaù vaø Thuû-ñaït-la, ngöôøi nöõ ñeán nöông ôû trong chuûng toäc cuûa mình thì goïi laø Chuûng baûo hoä. Sao goïi laø Toäc-baûo-hoä? Trong moãi chuûng toäc coù caùc doøng toäc sai khaùc nhö toäc

Phaû-la-ñoïa, toäc Ñoã-cao-thieáp-baø-sai..., ngöôøi nöõ nöông ôû trong doøng toäc cuûa mình thì goïi laø Toäc baûo hoä. Sao goïi laø Vöông phaùp baûo hoä? Do ngöôøi nöõ trong thaân toäc khoâng con ai, chæ moät thaân ñôn ñoäc phaûi nhôø vaøo vöông phaùp baûo hoä môùi khoâng bò ngöôùi khaùc khinh phaïm, neân goïi laø vöông phaùp baûo hoä. Laïi coù tröôøng hôïp ngöôøi nöõ goùa buïa giöõ tieát haïnh trinh taâm neân khoâng ai daùm khinh phaïm, cuõng goïi laø Vöông phaùp baûo hoä. Taêng-giaø-phaït-thi-sa nhö ñaõ giaûi thích ôû caùc giôùi treân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhö tröôùc nhöõng phuï nöõ coù töôùng traïng ly bieät goàm baûy loaïi: Nhieáp Tuïng: Ñang vaø sau khi gaây, Beû coû vaø quaêng gaïch, Y phaùp, khoâng phaûi vôï (toâi), Noùi cho nhieàu ngöôøi bieát. Ñoái vôùi caùc loaïi ngöôøi nöõ keå treân coù baûy tröôøng hôïp ly bieät: - Moät laø luùc ñang gaây goã lieàn chia tay (ly bieät). - Hai laø sau khi gaây goã xong lieàn chia tay. - Ba laø giaän nhau beû coû laøm ba ñoaïn ñeå chia tay. - Boán laø giaän nhau quaêng gaïch veà ba höôùng ñeå chia tay. - Naêm laø y phaùp ñoái tröôùc thaân quyeán noùi chia tay. - Saùu laø noùi roõ raøng ngöôøi naøy khoâng phaûi laø vôï toâi ñeå chia tay. - Baûy laø noùi cuøng khaép cho moïi ngöôøi bieát laø ñaõ chia tay nhau. Trong baûy loaïi vôï töø vôï thuûy thoï cho ñeán vôï tu du, neáu Bí-soâ ni

thaáy ngöôøi tuïc ñoái vôùi ba loaïi ngöôøi vôï ñaàu (vôï thuûy thoï, vôï taøi sính vaø vôï vöông kyø) vì gaây goã gay gaét maø chia tay nhau, ôû trong baûy tröôøng hôïp ly bieät keå treân neáu thuoäc tröôøng hôïp thöù moät laøm cho hoï hoøa hieäp laïi thì phaïm moät AÙc-taùc; neáu thuoäc tröôøng hôïp thöù hai laøm cho hoøa hieäp laïi thì phaïm hai AÙc-taùc; neáu thuoäc tröôøng hôïp thöù ba laøm cho hoøa hieäp laïi thì phaïm ba AÙc-taùc; neáu thuoäc ba tröôøng hôïp boán, naêm, saùu laøm cho hoøa hieäp laïi thì theo thöù töï phaïm moät, hai, ba toäi thoâ; neáu thuoäc tröôøng hôïp ly bieät thöù baûy coá gaéng laøm cho hoï hoøa hieäp laïi thì Bí-soâ ni phaïm Taêng-taøn. Ñoái vôùi boán loaïi ngöôøi vôï sau (töø vôï Töï laïc cho ñeán vôï Tu du) vaø möôøi loaïi tö thoâng (töùc laø möôøi loaïi ngöôøi nöõ ñöôïc baûo hoä) ôû trong baûy tröôøng hôïp ly bieät tuøy theo tröôøng hôïp naøo coá gaéng laøm cho hoï hoøa hieäp thì Bí-soâ ni ñeàu phaïm Taêng-taøn. Nhieáp Tuïng: Töï nhaän, nhaän töø söù, Hai Bí-soâ, boán oai nghi, Tröôùc sau cuøng tuøy haønh, Toân ty, duyeân vaø söï. 1. Töï nhaän lôøi: Neáu Bí-soâ ni töï nhaän lôøi laøm mai moái, töï ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ ni töï nhaän lôøi, töï ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ ni töï nhaän lôøi, sai ngöôøi ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ ni töï nhaän lôøi, sai ngöôøi ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. 2. Nhaän lôøi qua söù giaû: Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi mai moái qua söù giaû, töï ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi; hoaëc nhaän lôøi qua söù giaû, töï ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi; hoaëc nhaän lôøi qua söù giaû, sai ngöôøi ñeán noùi vaø töï trôû veà baùo laïi; hoaëc nhaän lôøi qua söù giaû, sai ngöôøi ñeán noùi vaø sai ngöôøi trôû veà baùo laïi ñeàu phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. 3. Hai Bí-soâ ni nhaän lôøi: Neáu hai Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm mai moái, caû hai cuøng

ñeán noùi vaø cuøng trôû veà baùo laïi thì caû hai ñeàu phaïm Taêng-taøn. Neáu hai Bí-soâ ni nhaän lôøi, caû hai cuøng ñeán noùi nhöng caû hai ñeàu khoâng trôû veà baùo laïi thì caû hai ñeàu phaïm hai toäi thoâ. Neáu hai Bí-soâ ni nhaän lôøi, caû hai ñeàu khoâng ñeán noùi vaø caû hai ñeàu khoâng trôû veà baùo laïi thì caû hai ñeàu phaïm moät toäi thoâ. Neáu hai Bí-soâ ni nhaän lôøi, moät ngöôøi noùi: "Coâ ñeán ñoù truyeàn ñaït yù cuûa toâi roài trôû veà baùo laïi", ngöôøi kia laøm theo lôøi daën thì caû hai ñeàu phaïm Taêng-taøn. Neáu hai Bí-soâ ni nhaän lôøi, moät ngöôøi noùi: "Toâi chæ ñeán noùi chôù khoâng trôû veà baùo laïi", ngöôøi kia phaûi trôû veà baùo laïi. Ngöôøi ñeán noùi vaø trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn; ngöôøi

khoâng trôû veà baùo laïi thì phaïm hai toäi thoâ. Neáu hai Bí-soâ ni nhaän lôøi, moät ngöôøi noùi: "Toâi khoâng ñeán noùi cuõng khoâng trôû veà baùo laïi", ngöôøi kia phaûi ñeán noùi vaø trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn; ngöôøi khoâng ñeán noùi vaø khoâng trôû veà baùo laïi thì phaïm moät toäi thoâ. 4. Cuøng ñi ñöôøng nhaän lôøi mai moái: Neáu moät Bí-soâ ni cuøng moät nam moät nöõ ñi treân ñöôøng, ngöôøi nam noùi vôùi Bí-soâ ni: "Thaùnh giaû coù theå noùi vôùi ngöôøi nöõ aáy raèng: Coâ coù theå laøm vôï ngöôøi nam naøy hoaëc taïm thôøi cuøng ôû chung ñöôïc khoâng?", hoaëc ngöôøi nöõ noùi vôùi Bí-soâ ni raèng: Thaùnh giaû coù theå noùi vôùi ngöôøi nam aáy raèng: Caäu coù theå laøm choàng ngöôøi nöõ naøy hoaëc taïm thôøi cuøng ôû chung ñöôïc khoâng?". Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi noùi giuùp roài baùo tin laïi thì phaïm Taêng-taøn. Ñi ñaõ nhö vaäy thì ba oai nghi coøn laïi ñöùng, naèm ngoài cöù theo ñaây coù theå bieát. Neáu coù hai Bí-soâ ni ñi cuøng hai nam hai nöõ, hoaëc ba Bí-soâ ni ñi cuøng ba nam ba nöõ... nhaän lôøi laøm mai moái, ñònh toäi cuõng nhö treân. 5. Tröôùc sau cuøng ñi: Neáu hai Bí-soâ ni moät ngöôøi ñi tröôùc moät ngöôøi ñi sau, ngöôøi ñi tröôùc nhaän lôøi laøm mai moái, ñeán noùi roài trôû veà baùo laïi thì ngöôøi ñi tröôùc phaïm Taêng-taøn; ngöôøi ñi sau khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni ñi tröôùc nhaän lôøi roài baûo Bí-soâ ni ñi sau ñeán noùi, bieát ñöôïc keát quaû roài Bí-soâ ni ñi tröôùc töï trôû veà baùo laïi thì Bí-soâ ni ñi tröôùc phaïm hai toäi thoâ, Bí-soâ ni ñi sau phaïm moät toäi thoâ. Neáu Bí-soâ ni ñi tröôùc nhaän lôøi, töï ñeán noùi roài sai Bí-soâ ni ñi sau trôû veà baùo laïi thì Bí-soâ ñi tröôùc phaïm hai toäi thoâ, Bí-soâ ni ñi sau phaïm moät toäi thoâ. Neáu Bí-soâ ni ñi tröôùc nhaän lôøi roài sai Bí-soâ ni ñi sau ñeán noùi vaø trôû veà baùo laïi thì Bí-soâ ni ñi sau phaïm hai toäi thoâ; Bí-soâ ni ñi tröôùc phaïm moät toäi thoâ. Nhö Bí-soâ ni ñi tröôùc, Bí-soâ ni ñi sau tuøy vieäc ñaõ laøm phaïm toäi nhieàu ít nhö treân neân bieát. Bí-soâ ni ñi sau sai Bí-soâ ni ñi tröôùc tuøy vieäc ñaõ laøm phaïm toäi nhieàu ít nhö treân neân bieát. 6. Ñoái vôùi ñòa vò cao thaáp nhaän lôøi mai moái: Coù hai gia ñình tröôûng giaû, moät töï taïi vaø moät khoâng töï taïi. Töï taïi laø töï laøm chuû ñoái vôùi nam nöõ cuûa mình, tuøy tình laáy cho; neáu ñeán quan ty hoaëc ôû giöõa ñaùm ñoâng ngöôøi duø noùi vieäc hö doái, ngöôøi ta vaãn tin theo neân goïi laø töï taïi. Khoâng töï taïi laø do ñòa vò thaáp keùm, ñoái vôùi nam nöõ cuûa mình khoâng coù theá löïc laáy cho; neáu ñeán quan ty hay ôû giöõa ñaùm ñoâng ngöôøi, duø noùi vieäc thaät ngöôøi ta cuõng

khoâng tin theo neân goïi laø khoâng töï taïi. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi laøm mai moái, ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm Taêng-taøn. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà noùi laïi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi thì phaïm hai toäi thoâ vaø moät AÙc-taùc. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo

laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm hai toäi thoâ vaø moät AÙc-taùc. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi thì phaïm moät toäi thoâ vaø hai AÙc-taùc. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm hai AÙc-taùc vaø moät toäi thoâ. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi thì phaïm hai AÙc-taùc vaø moät toäi thoâ. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi töï taïi thì phaïm hai toäi thoâ vaø moät AÙc-taùc. Bí-soâ ni ôû beân ngöôøi khoâng töï taïi nhaän lôøi, ñeán noùi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi roài trôû veà baùo laïi vôùi ngöôøi khoâng töï taïi thì phaïm ba AÙc-taùc. 7. Coù ba duyeân laøm mai moái: Bí-soâ ni coù ba duyeân ñeå laøm vieäc mai moái, ñuû ba duyeân naøy khoâng caàn duøng lôøi baùo tin laïi cuõng thaønh töïu vieäc mai moái, phaïm Taêng-taøn: Moät laø choã heïn, hai laø giôø heïn vaø ba laø hieän töôùng. Sao goïi laø choã heïn? Töùc laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng: “Neáu thaáy toâi ôû trong vöôøn , hoaëc trong mieáu thôø trôøi hoaëc choã ñoâng ngöôøi thì lieàn bieát vieäc mai moái ñaõ thaønh töïu”. Sao goïi laø giôø heïn? Töùc laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng: “Neáu vaøo böûa aên saùng hoaëc giöõa tröa hoaëc xeá chieàu troâng thaáy toâi thì lieàn bieát vieäc mai moái ñaõ thaønh töïu”. Sao goïi laø hieän töôùng? Töùc laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng: “Neáu thaáy toâi môùi caïo toùc hoaëc maëc ñaïi y môùi, hoaëc caàm tích tröôïng hay böng baùt ñöïng ñaày toâ hay daàu thì lieàn bieát vieäc mai moái ñaõ thaønh töïu”. 8. Coù ba vieäc laøm söù mai moái cuõng thaønh töïu vieäc mai moái: Moät laø duøng lôøi noùi, hai laø duøng thö töø, ba laø duøng thuû aán. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù giaû mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù giaû mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng thö gôûi veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù giaû mai moái, duøng thö gôûi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thö gôûi ñeán noùi vaø duøng thö gôûi veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thö gôûi ñeán noùi hoaëc duøng choã heïn hoaëc giôø heïn hoaëc hieän töôùng ñeå baùo tin laïi ñeàu phaïm Taêng-taøn . Tröôøng hôïp naøy goïi laø laøm söù mai moái kieâm duøng thö coù naêm loaïi sai bieät. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng lôøi ñeán noùi vaø duøng thuû aán gôûi veà baùo laïi thì phaïm

Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thuû aán gôûi ñeán noùi vaø duøng lôøi trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù mai

moái, duøng thuû aán gôûi ñeán noùi vaø duøng thuû aán gôûi veà baùo laïi thì phaïm Taêng-taøn. Neáu Bí-soâ ni nhaän lôøi laøm söù mai moái, duøng thuû aán gôûi ñeán noùi vaø duøng choã heïn hoaëc duøng giôø heïn hoaëc hieän töôùng ñeå baùo tin laïi ñeàu phaïm Taêng-taøn. Tröôøng hôïp naøy laø laøm söù mai moái kieâm duøng thuû aán coù naêm loaïi sai bieät. Nhö vaäy ñoái vôùi lôøi noùi kieâm thö töø vaø thuû aán coù tôùi hai möôi laêm caùch khaùc nhau, ñoái vôùi thö töø kieâm lôøi noùi vaø thuû aán, hoaëc ñoái vôùi thuû aán kieâm lôøi noùi vaø thö töø goàm coù nhieàu caùch hoã töông khi laøm söù mai moái. Neáu Bí-soâ ñeán nhaø thí chuû noùi raèng: “Ngöôøi con gaùi naøy ñaõ tröôûng thaønh sao khoâng laáy choàng, hoaëc ngöôøi con trai naøy ñaõ lôùn sao khoâng laáy vôï?”, ñeàu phaïm AÙc-taùc. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc cuoàng si taâm loaïn, bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai: VU BAÙNG KHOÂNG CAÊN CÖÙ Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Ni-thoå-la- nan-ñaø do tranh caûi laêng xaêng neân khieán trong ni chuùng sanh phieàn naõo. Thoå-la-Nan-ñaø ñem phaùp Tha-thaéng khoâng caên cöù vu baùng Bí-soâ ni khieán cho ni naøy khoâng ñöôïc an laïc truï, boû pheá vieäc tu nghieäp thieän vaø vieäc tu taäp thieàn ñònh vì trong loøng öu naõo. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni trong loøng saân haän khoâng nguoâi, coâ yù ñem phaùp Ba-la-thò-ca khoâng caên cöù vu baùng Bí-soâ ni thanh tònh, muoán laøm hoaïi tònh haïnh cuûa vò aáy. Thôøi gian sau duø coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, bieát vieäc naøy laø khoâng caên cöù vu baùng Bí-soâ ni kia, vì saân haän neân coá yù noùi nhö theá thì Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa . Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø vaø ai khaùc gioáng nhö vaäy. Trong loøng saân haän laø tình sanh phaãn noä. Bí-soâ ni thanh tònh laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Ñem phaùp khoâng caên cöù laø khoâng döïa treân ba vieäc thaáy nghe nghi. Traùnh coù boán loaïi: Baøn luaän traùnh, phi ngoân traùnh, phaïm traùnh vaø söï traùnh.

Hoïc Xöù Thöù Ba: MÖÔÏN CAÊN CÖÙ VU BAÙNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö tröôùc, luùc ñoù Ni-thoå-la-nan-ñaø duøng phaùp töông tôï vu baùng Bí-soâ ni… gioáng nhö trong giôùi treân cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni trong loøng saân haän khoâng boû, duøng phaùp Ba- la-thò-ca phi phaàn khaùc, chæ laø phaùp töông tôï vu baùng Bí-soâ ni thanh tònh, muoán laøm hoaïi tònh haïnh cuûa vò aáy. Thôøi gian sau duø coù ngöôøi hoûi hay

khoâng coù ngöôøi hoûi, bieát vieäc ñoù laø vieäc phi phaàn khaùc chæ laø phaùp töông tôï ñeå vu baùng Bí-soâ ni kia, vì saân haän neân noùi nhö theá, thì Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ai khaùc gioáng nhö vaäy. Phi phaàn khaùc: Chöõ khaùc trong ñaây chæ cho Nieát-baøn vì traùi vôùi sanh töû; taùm Phaùp Ba-la-thò-ca khoâng phaûi laø phaàn kia. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo: Neáu vu baùng Bí-soâ ni thanh tònh coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng phaïm. Möôøi vieäc thaønh phaïm laø khoâng thaáy vieäc aáy, khoâng nghe, khoâng nghi lieàn khôûi töôûng hö doái: Thaät khoâng thaáy... maø voïng noùi laø coù thaáy..., khi noùi ra lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Hoaëc nghe maø queân, nghi maø queân, khôûi hieåu bieát nhö vaäy, khôûi töôûng nhö vaäy noùi raèng: Toâi nghe nghi khoâng queân, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa. Hoaëc nghe maø tin hay nghe khoâng tin maø noùi laø toâi thaáy; hoaëc nghe maø nghi hay nghe khoâng nghi hoaëc chæ töï mình nghi maø noùi laø toâi thaáy, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Naêm vieäc khoâng thaønh phaïm laø ngöôøi kia khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi, hieåu bieát coù thaáy..., khôûi töôûng coù thaáy... neân noùi laø toâi thaáy... thì khoâng phaïm. Hoaëc nghe maø queân, nghi maø queân, nghi töôûng coù nghe maø noùi laø toâi nghe cuõng khoâng phaïm. Vu baùng ngöôøi thanh tònh coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng thaønh phaïm, vu baùng ngöôøi thanh tònh tôï nhö khoâng thanh tònh cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu vu baùng ngöôøi khoâng thanh tònh coù möôøi moät vieäc vieäc thaønh phaïm vaø saùu vieäc khoâng phaïm. Möôøi moät vieäc thaønh phaïm laø khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi, hieåu bieát nhö vaäy, khôûi töôûng nhö vaäy, thaät khoâng thaáy... maø voïng noùi laø toâi thaáy..., khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng- giaø-phaït-thi-sa. Hoaëc thaáy maø queân hay nghe maø queân, nghi maø queân, hieåu bieát nhö vaäy, khôûi töôûng nhö vaäy maø noùi laø thaáy... khoâng queân, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Hoaëc nghe maø tin hay nghe khoâng tin maø noùi laø toâi thaáy; hoaëc nghe maø nghi hay nghe khoâng nghi hoaëc chæ töï mình nghi maø noùi laø toâi thaáy, khi noùi lôøi naøy phaïm Taêng- giaø-phaït-thi-sa. Saùu vieäc khoâng phaïm laø nguôøi kia khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi, hieåu bieát coù thaáy..., khôûi töôûng coù thaáy... neân noùi laø toâi thaáy... thì khoâng phaïm. Hoaëc thaáy maø queân hay nghe maø queân, nghi maø queân, hieåu bieát coù thaáy, khôûi töôûng coù thaáy maø noùi laø toâi thaáy... cuõng khoâng phaïm. Neáu vu baùng ngöôøi tôï nhö thanh tònh coù möôøi moät vieäc vieäc thaønh phaïm vaø saùu vieäc khoâng phaïm gioáng nhö vaäy.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 79

Hoïc Xöù Thöù Tö: GIAO DÒCH VÔÙI NAM TÖÛ COÙ TAÂM NHIEÃM Duyeân khôûi vaø nôi choân gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù trong thaønh coù moät nam töû baùn höông töôùng maïo ñoan nghieâm, khi ni Chaâu-keá-Nan- ñaø ñeán mua caùc taïp vaät vöøa thaáy nam töû naøy lieàn khôûi taâm duïc, nam töû naøy nhìn thaáy coâ cuõng

coù yù nhieãm, cho neân laáy ít tieàn maø ñöa cho nhieàu haøng hoùa. Caùc ni khaùc caàn mua thöù gì thaáy vaäy ñeàu döïa vaøo Chaâu-keá- Nan-ñaø ñeå laøm vieäc giao dòch. Caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coù taâm nhieãm ñeán choã ngöôøi nam cuõng coù taâm nhieãm, cuøng nhau ñoùn nhaän ñeå theo laáy vaät gì thì phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa . Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Chaâu-keá-Nan-ñaø hoaëc ni khaùc gioáng nhö vaäy. Cuøng coù taâm nhieãm laø caû hai nhieãm aùi nhau, neáu caû hai ñeàu coù taâm nhieãm maø theo nhaän laáy vaät gì ñeàu phaïm chuùng giaùo. Neáu ni coù taâm nhieãm, ngöôøi nam khoâng coù taâm nhieãm thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå; neáu ni khoâng coù taâm nhieãm, ngöôøi nam coù taâm nhieãm thì phaïm AÙc-taùc; neáu caû hai ñeàu khoâng coù taâm nhieãm cuõng phaïm AÙc-taùc vì khoâng cho giao dòch vôùi ngöôøi nhö theá.

80 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 6

Hoïc Xöù Thöù Naêm: TÖÏ NOÙI KHOÂNG LOÃI

Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, Theá toân ñaõ cheá giôùi Bí-soâ ni naøo coù taâm nhieãm ôû nôi ngöôøi nam khoâng coù taâm nhieãm thoï nhaän vaät gì thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. Luùc ñoù Ni-thoå-la-nan-ñaø vaãn ñi thoï nhaän vaät töø ngöôøi nam, caùc ni khaùc hoûi thì coâ noùi laø ñi tìm caàu vaät duïng veà, caùc ni noùi: “Coâ haù khoâng bieát Theá toân ñaõ cheá hoïc xöù ni coù taâm nhieãm nôi ngöôøi nam khoâng coù taâm nhieãm thoï vaät duïng thì phaïm toäi Thoâ hay sao?, Thoå-la-Nan-ñaø hoûi: “Coâ khoâng coù taâm nhieãm phaûi khoâng?”, ñaùp laø khoâng coù, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Tuøy coâ khoâng coù taâm nhieãm ôû beân ngöôøi nam coù taâm nhieãm thoï nhaän vaät duïng thì toâi coù loãi gì”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi vôùi Bí-soâ ni khaùc raèng: Tuøy coâ khoâng coù taâm nhieãm ôû beân ngöôøi nam coù taâm nhieãm thoï nhaän vaät duïng thì toâi coù loãi gì, Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Giaûi thích töø ngöõ vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi tröôùc.

Hoïc Xöù Thöù Saùu: MOÄT MÌNH ÑEÁN NHAØ THEÁ TUÏC NGUÛ ÑEÂM Phaät ôû thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù Bí-soâ ni Thieän-höõu ñem vieäc khoâng caên cöù vu baùng cuï thoï Thaät-löïc-töû, ñoái tröôùc caùc Bí-soâ töï noùi mình ñaõ phaïm giôùi neân phaûi hoaøn tuïc, thôøi gian sau maéc bònh khoå. Thieän-höõu coù ngöôøi em laø Bí-soâ ni Tri-höõu, luùc Thieän-höõu bònh naëng saép qua ñôøi lieàn nhaén Tri-höõu ñeán ñeå gaëp maët, Tri-höõu ñöôïc tin lieàn ñeán choã Thieän-höõu, ñeâm ñoù Thieän-höõu qua ñôøi, choàng cuûa Thieän-höõu ñi vaéng ñeán ñeâm môùi veà, thaáy vôï ñaõ cheát lieàn ñaám ngöïc khoùc than: “Con trai con gaùi cuûa toâi ai seõ

nuoâi döôõng ñaây", ngöôøi thaân trong nhaø noùi: "Dì Tri-höõu coù theå

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 81

thay theá". Tri-höõu nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu ta traû lôøi coù theå seõ bò böùc nhuïc", nghó vaäy neân ñöùng laøm thinh, ñeán saùng hoâm sau Tri-höõu ñònh ra veà thì ngöôøi anh reã noùi: "Dì ñònh ñi ñaâu, dì haõy ôû laïi ñaây nuoâi döôõng caùc chaùu, ñaõ laø thaân toäc haù khoâng thöông xoùt sao?", noùi roài lieàn böôùc tôùi muoán naém giöõ Tri-höõu, Tri-höõu cao gioïng quaùt: "OÂng vaø con trai con gaùi cuûa oâng duø cuøng moät luùc ñeàu cheát heát cuõng can gì ñeán toâi chöù", noùi xong lieàn boû ra veà. Veà ñeán chuøa caùc ni hoûi: "Ñeâm qua coâ nguû ôû ñaâu vaø nguû vôùi ai?", ñaùp laø ôû nhaø chò vaø nguû moät mình, caùc ni noùi: "Neáu gaëp phaûi keû xaáu haù khoâng hoaïi haïnh thanh tònh cuûa coâ hay sao?", Tri-höõu noùi: "Neáu toâi cuøng noùi chuyeän, chaéc chaén seõ chuoác laáy hoïa aáy". Caùc ni hoûi roõ nguyeân do lieàn baïch vôùi caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moät mình töø chuøa ñeán choã khaùc nguû ñeâm thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni Tri-höõu. Giaûi thích töø ngöõ vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi tröôùc.

Hoïc Xöù Thöù Baûy: MOÄT MÌNH ÑEÁN NHAØ THEÁ TUÏC Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Ni-thoå-la- nan-ñaø ban ngaøy moät mình khoâng coù baïn ñeán nhaø theá tuïc noùi phaùp cho tröôûng giaû nghe… Caùc ni khuyeân khoâng neân nhö theá e gaëp naïn phaïm haïnh, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Caùc coâ khoâng thaáy nam töû baùn höông ñaõ bò toâi ñaïp oùi maùu hay sao?", caùc ni noùi: "Chöa chaéc ngöôøi nam khaùc laïi khieáp nhöôïc nhö nam töû baùn höông". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vaøo ban ngaøy moät mình ñeán nhaø theá tuïc thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Ñeán nhaø theá tuïc moät mình khoâng coù baïn ñeán khi maët trôøi laën thì phaïm toäi Chuùng giaùo, neáu cuøng Caàu-tòch nöõ ñi thì phaïm Toát-thoå- la-ñeå, cuøng Chaùnh hoïc nöõ ñi thì phaïm AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Taùm: ÑI ÑÖÔØNG MOÄT MÌNH Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhu giôùi tröôùc, luùc ñoù coù ñoaøn thöông buoân ñi ñeán thaønh Vöông-xaù, Ni-thoå-la-nan-ñaø moät mình ñi theo sau, hoï ñi ñeán saùu thaønh khaùc ni vaãn moät mình ñi theo sau. Thôøi gian sau trôû veà

82 BOÄ LUAÄT 8

laïi truù xöù, caùc ni xoa boùp ñeå giaûi toûa nhoïc meät, cho coâ nghæ ngôi roài hoûi ñaõ ñi ñaâu, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi moät mình ñi qua saùu thaønh", caùc ni noùi: "Moät mình ñi du lòch maø khoâng coù baïn, neáu gaëp ngöôøi xaáu laêng böùc haù khoâng phaûi laø naïn lôùn cho tònh haïnh hay sao?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi:

“Caùc coâ khoâng thaáy nam töû baùn höông muoán ñeán böùc toâi ñaõ bò toâi ñaù oùi maùu hay sao, coøn ai daùm ñeán xaâm phaïm toâi”, caùc ni noùi: “Chöa chaéc ngöôøi nam khaùc laïi khieáp nhöôïc nhö nam töû baùn höông”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñi ñöôøng moät mình thì phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö theá. Ñi moät mình khoâng coù baïn thì phaïm toäi Chuùng giaùo, cuøng Caàu-tòch nöõ ñi thì phaïm toäi Thoâ, cuøng Chaùnh hoïc nöõ ñi thì phaïm AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Chín: MOÄT MÌNH QUA SOÂNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni du haønh trong nhaân gian ñeán soâng A-thò-la-phaït-ñeå, thuyeàn ñoø ôû bôø beân kia, Bí-soâ ni Ca-lôïi-ca noùi vôùi caùc ni: “Toâi loäi qua bôø beân kia ñeå keâu thuyeàn ñoø qua”, noùi roài lieàn nhaûy xuoáng nöôùc bôi qua nhöng bôi ñeán giöõa doøng soâng thì ñuoái söùc. Caùc ni ñöùng beân bôø naøy noùi: “Ca-lôïi-ca chôù sôï, phaûi gaéng söùc”, Ca-lôïi-ca noùi: “Toâi nay kieät söùc saép cheát, laøm sao ñeán bôø kia ñöôïc”. Sau ñoù caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí- soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moät mình loäi qua soâng thì phaïm Taêng-giaø- phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Ca-lôïi-ca hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Moät mình loäi qua soâng khoâng coù baïn thì phaïm toäi Chuùng giaùo, neáu cuøng Caàu-tòch nöõ loäi qua soâng thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, cuøng Chaùnh hoïc nöõ loäi qua soâng thì phaïm AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: ÑOÄ PHUÏ NÖÕ CUÛA NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù vua Thaéng- quang coù moät ñaïi töôùng quaân teân laø Naêng chaáp kieám thöôøng ñi chinh phaït, ngöôøi vôï ôû nhaø bò duïc tình böùc baùch neân cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng. Töôùng quaân trôû veà nghe bieát vieäc naøy lieàn ñaùnh baèng roi ñeå trò

phaït, nhöng ngöôøi vôï vaãn chöùng naøo taät naáy. Töôùng quaân suy nghó: “Ta vì quoác vöông ñi chinh phaït haøng phuïc caùc thoân aáp khaùc khieán hoï quy thuaän vua, taïi sao vôï ta, ta laïi khoâng theå nghieâm trò ñöôïc”, nghó roài lieàn ñeán taâu vua: “Ñaïi vöông neân laäp cheá cho ngöôøi nöõ, neáu khoâng tu söûa ñöùc haïnh cuûa mình, laøm oâ nhieãm phoùng hoùa thì phaïm hieán phaùp maéc toäi raát naëng”, vua chaáp nhaän cho laø vieäc laøm toát. Khoâng ngôø thôøi gian sau ngöôøi phuï nöõ cuûa töôùng quaân laïi vi phaïm luaät naøy neân bò choàng boû vaø bò hình phaùp nghieâm trò, ngöôøi nöõ naøy caàu xin phaùp quan: “Toâi môùi phaïm moät laàn caàu xin tha thöù”, nhöng phaùp quan khoâng chòu tha, ngöôøi nöõ naøy laïi caàu xin ñöôïc soáng baûy naêm, phaùp quan cuõng khoâng chòu, ngöôøi nöõ laïi caàu xin ñöôïc soáng saùu naêm, naêm naêm... cöù nhö theá cho ñeán caàu xin ñöôïc soáng baûy ngaøy thì phaùp quan chaáp thuaän cho soáng theâm baûy ngaøy. Ngöôøi nöõ

lieàn suy nghó: “Ta chæ coøn soáng coù baûy ngaøy nöõa, ta neân tu phöôùc nghieäp”, luùc ñoù Ni-thoå-la-nan-ñaø vaøo thaønh khaát thöïc ñeán nhaø cuûa ngöôøi nöõ naøy, thaáy coâ ta ñang khoùc lieàn hoûi nguyeân do, ngöôøi nöõ lieàn keå laïi moïi vieäc, Ni-thoå-la-nan-ñaø nghe roài lieàn noùi: “Sao coâ khoâng boû tuïc xuaát gia?”, ngöôøi nöõ noùi: “Ai seõ daãn daét toâi?”, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Toâi seõ cho coâ xuaát gia”, ngöôøi nöõ lieàn ñaûnh leã baïch raèng: “Neáu ñöôïc nhö theá laø Thaùnh giaû ñaõ ban cho con maïng soáng”. Thoå-la-Nan-ñaø lieàn ñoä cho ngöôøi nöõ xuaát gia, töôùng quaân Naêng chaáp kieám nghe tin ngöôøi vôï xaáu xa kia ñaõ xuaát gia lieàn noùi: “Naøng ta haù coù theå vaøo ñöôïc thaønh Voâ uùy chaêng, ñôïi ñuû baûy ngaøy ta seõ gieát cheát”. Luùc ñoù Thoå-la- Nan-ñaø nghe ñöôïc lôøi naøy lieàn daãn ngöôøi nöõ kia ñeán choã chuùng möôøi hai ni caàu giuùp ñôõ, noùi raèng: “Ngöôøi nöõ naøy laø phuï nöõ cuûa quan nhôn teân ñaõ quy y Phaät phaùp roài, nay xin nöông veà vôùi caùc vò”, chuùng möôøi hai ni noùi: “Ñaây laø vieäc thieän, chuùng toâi seõ thu nhaän, neáu coù ai ñeán hoûi, toâi seõ töï giaûi thích”, keá daãn ngöôøi nöõ ñeán choã Ñaïi-theá-chuû baïch raèng: “Thaùnh giaû, ngöôøi nöõ naøy laø phuï nöõ cuûa quan nhôn teân ñaõ quy y Tam baûo, nay ñeán quy y Ñaïi-theá-chuû”, Ñaïi-theá-chuû hoûi roõ thaân theá roài noùi: “Ngöôøi khoâng coù ñöùc haïnh naøy khoâng theå ñoä ñöôïc”. Thoå-la-Nan- ñaø laïi daãn ngöôøi nöõ naøy ñeán choã phu nhôn Thaéng man noùi gioáng nhö treân, phu nhôn cuõng hoûi roõ thaân theá roài noùi: “Ngöôøi nöõ khoâng coù ñöùc haïnh naøy taïi sao laïi voäi ñoä cho xuaát gia, ñaây laø vieäc laøm phi phaùp, toâi seõ taâu vua bieát”, noùi roài lieàn ñem vieäc naøy taâu vua, vua nghe roài noùi raèng: “Ñaây laø vieäc laøm phi phaùp, thaät khoù quyeát ñoaùn, neáu y theo phaùp luaät nghieâm trò thì toån thöông ñeán Phaät giaùo, ta seõ chòu aûnh höôûng xaáu; neáu ta phoùng thích thì laøm toån ñeán hình phaùp. Tôùi lui hai ñöôøng ñeàu khoù xöû ñoaùn”. Nhaø vua lieàn sai söù giaû ñeán baùo moïi vieäc cho töôùng quaân Naêng

chaáp kieám bieát, töôùng quaân noùi vôùi söù giaû: “Nghieâm lònh ñaõ laäp ra, moïi ngöôøi ñeàu bieát, laøm sao coù theå ñoái vôùi ngöôøi nöõ naøy maø traùi luaät chöù?”, nhaø vua noùi: “Haõy neân phoùng xaû cho ngöôøi naøy”, töôùng quaân nghe roài lieàn cheâ traùch caùc ni: “Taïi sao laïi ñoä cho ngöôøi nöõ phaïm phaùp naøy xuaát gia chöù?”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát phuï nöõ cuûa ngöôøi ñaõ laøm vieäc phi phaùp, moïi ngöôøi ñeàu cheâ traùch, bò choàng töø boû, ñaõ taâu cho vua bieát maø ñoä cho ngöôøi nöõ aáy xuaát gia thì Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Noùi roäng ra thì khoâng neân ñoä cho ngöôøi nöõ nhö theá xuaát gia, neáu ñoä thì phaïm toäi Chuùng giaùo.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Moät: ÑOØI NÔÏ CUÛA NGÖÔØI ÑAÕ CHEÁT Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, trong thaønh naøy coù moät tröôûng giaû raát

giaøu coù, boãng laâm troïng bònh khoâng theå chöõa khoûi, tröôûng giaû bieát mình khoâng soáng ñöôïc bao laâu nöõa neân tu phöôùc thí, cuùng döôøng caùc Sa moân, Baø-la-moân vaø caáp thí cho nhöõng ngöôøi ngheøo khoù coâ quaû. Luùc ñoù Ni-thoå-la-nan-ñaø khaát thöïc ñeán tröôùc nhaø tröôûng giaû, chuùc cho tröôûng giaû khoâng bònh an oån, tröôûng giaû noùi: "Thaùnh giaû, toâi bònh naëng khoâng hy voïng soáng laâu neân toâi ñaõ ñem heát cuûa caûi haønh phöôùc thí", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Hieàn thuû, toâi raát tuøy hæ vì ñaây laø vieäc neân laøm, ñoái vôùi chö ni chuùng toâi veà lôïi döôõng raát thieáu thoán, neáu theo thöù lôùp thí xaû thì tröôûng giaû hueä thí cho chuùng toâi bao nhieâu?", tröôûng giaû noùi: "Cuûa caûi ñaõ coù toâi ñeàu thí xaû heát roài, sao Thaùnh giaû khoâng ñeán sôùm hôn?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Noùi vaäy thì toâi töø nhaø naøy ñi ra vôùi hai tay khoâng roài, tröôûng giaû khoâng coøn gì ñeå cho sao?", tröôûng giaû noùi: "Thaät söï khoâng coøn gì, chæ coøn moät tôø giaáy nôï neáu caàn Thaùnh giaû cöù laáy", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Neáu cho thì toâi laáy", lieàn noùi keä: "Do nhôø phöôùc thí naøy, Taâm ñöôïc dieäu trang nghieâm, Thöôøng ñöôïc caùc cuûa caûi, Ñaït ñeán voâ thöôïng laïc". Tröôûng giaû noùi: "Thaùnh giaû, ngöôøi maéc nôï naøy nhaø ngheøo khoâng theå traû heát moät laàn, neáu hoï traû ñöôïc bao nhieâu thì cöù tuøy yù laáy, chôù xuùc naõo hoï", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Hieàn thuû, toâi laø ngöôøi xuaát gia haù khoâng ñaén ño suy nghó laïi xuùc naõo ngöôøi khaùc hay sao?". Khoâng bao laâu sao

tröôûng giaû qua ñôøi, Thoå-la-Nan-ñaø hay tin naøy roài lieàn ñeán loâi keùo ngöôøi maéc nôï ra ñeán ngaõ tö ñöôøng ñeå ñoøi nôï. Caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân troâng thaáy ñeàu cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ ni laïi ñi ñoøi nôï cuûa ngöôøi ñaõ cheát ñeán noãi loâi keùo ngöôøi maéc nôï nhö vaäy?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni döïa vaøo tôø giaáy nôï cuûa ngöôøi ñaõ cheát maø ñi ñoøi nôï cho mình thì Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ni caàm tôø giaáy nôï ñi ñoøi ñeå tìm caàu cuûa caûi veà cho mình thì phaïm toäi Chuùng giaùo. Khoâng phaïm laø neáu vì taêng giaø thì neân duøng lyù ñeå ñoøi laïi.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Hai: VOÄI TAÙC PHAÙP GIAÛI CÖÛ Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù Bí-soâ ni Loaïn yù taùnh hay saân giaän, thöôøng duøng nhöõng lôøi thoâ saún maéng chöûi caùc ni khaùc neân taát caû chuùng ni ñeàu hieàm traùch khinh tieän. Nhaân luùc loaïn yù ra ngoaøi khaát thöïc, caùc ni tuï laïi noùi xaáu veà coâ, con gaùi cuûa ni Loaïn yù laø ni Tòch tónh nghe thaáy moïi ngöôøi noùi xaáu meï mình neân ñôïi Loaïn yù khaát thöïc veà lieàn ñi noùi laïi. Loaïn yù nghe roài lieàn noåi giaän noùi ra nhöõng lôøi thoâ maéng chöûi ni chuùng. Caùc ni gaïn hoûi môùi bieát chính ni Tòch tónh ñaõ ñeán choã ngöôøi meï noùi nhöõng lôøi ñaáu loaïn neân caùc ni lieàn taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho ni Tòch

tónh. Tòch tónh ñeán choã Loaïn yù khoùc noùi raèng: “Con ñaõ bò caùc ni taùc phaùp Xaû trí”, Loaïn yù nghe roài lieàn noåi côn phaãn noä gaáp boäi noùi: “Mong sao hoï taùc phaùp Xaû trí cho taát caû quoác daân”, noùi roài lieàn daãn Tòch tónh ra ngoaøi giôùi taùc phaùp giaûi yeát ma. Caùc ni noùi vôùi Loaïn yù: “Caùc ni ñaõ taùc phaùp xaû trí cho Tòch tónh, taïi sao coâ laïi daãn ra ngoaøi giôùi taùc phaùp giaûi?”, Loaïn yù noùi: “Caùc ni cöôõng eùp taùc phaùp, toâi giaûi thì coù loãi gì?”, caùc ni hoûi: “Coâ cuøng ai taùc phaùp vaø taùc phaùp ôû ñaâu?”, ñaùp: “Toâi cuøng ngöôøi khaùc ra ngoaøi giôùi taùc phaùp giaûi”, caùc ni noùi: “Haù taùc phaùp giaûi nhö theá laø hôïp lyù hay sao?”, ñaùp: “Hôïp hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ laøm roài, can gì ñeán caùc coâ”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñaõ bieát Bí-soâ ni bò ni chuùng taùc phaùp yeát ma Xaû trí lieàn daãn ra ngoaøi giôùi taùc phaùp giaûi thì Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni Loaïn yù hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö

vaäy. Bieát Bí-soâ ni laø chæ cho ni Tòch tónh. Ni chuùng laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Neáu daãn ra ngoaøi giôùi taùc phaùp giaûi yeát ma thì phaïm toäi Chuùng giaùo, vöøa laøm lieàn phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Ba: KHOÂNG BOÛ AÙC KIEÁN Taïi thaønh Thaát-la-phieät coù moät Bí-soâ ni teân laø Haéc-saéc tröôùc kia laø ngoaïi ñaïo, moãi laàn tranh caûi laêng xaêng vôùi caùc ni thöôøng noùi raèng: “Toâi boû Phaät, Phaùp, Taêng. Chaúng phaûi chæ coù Sa moân Thích nöõ môùi trì giôùi coù ñöùc haïnh, trong loøng chaát tröïc, phaïm haïnh thuaàn thieän maø caùc nôi khaùc cuõng coù nhöõng ngöôøi thieän nhö vaäy; toâi seõ ñeán nôi ñoù tu phaïm haïnh”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: “Haõy ôû choã khuaát can rieâng Bí-soâ ni naøy, neáu coù ni khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp can nhö sau: Naøy ni Haéc-saéc, moãi khi tranh caûi coâ chôù noùi raèng: Toâi boû Phaät, Phaùp, Taêng. Chaúng phaûi chæ coù Sa moân Thích nöõ môùi trì giôùi coù ñöùc haïnh, trong loøng chaát tröïc, phaïm haïnh thuaàn thieän maø caùc nôi khaùc cuõng coù nhöõng ngöôøi thieän nhö vaäy; toâi seõ ñeán nôi ñoù tu phaïm haïnh. Nay coâ haõy boû aùc kieán naøy ñi.” Caùc ni vaâng lôøi Phaät ôû choã khuaát can rieâng nhöng ni Haéc-saéc coâ chaáp khoâng chòu boû coøn noùi raèng: “Nhöõng lôøi naøy laø chôn thaát, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”. Caùc ni laïi baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: “Haõy Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can ni Haéc-saéc nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy nhoùm hoïp ni chuùng, moät ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni Haéc-saéc naøy töï khôûi aùc kieán moãi khi tranh caûi thöôøng noùi raèng: Toâi boû Phaät, Phaùp, Taêng. Chaúng phaûi chæ coù Sa moân Thích nöõ môùi trì giôùi coù ñöùc haïnh, trong loøng chaát tröïc, phaïm haïnh thuaàn thieän maø caùc nôi khaùc cuõng coù nhöõng ngöôøi thieän nhö vaäy; toâi seõ ñeán nôi ñoù tu phaïm haïnh. Caùc ni ñaõ ôû choã khuaát can

rieâng nhöng coâ vaãn coá chaáp khoâng chòu boû aùc kieán naøy, coøn noùi: Nhöõng lôøi naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu Bí-soâ ni taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe thì Bí-soâ ni taêng giaø chaáp thuaän, nay Bí-soâ ni taêng giaøtaùc phaùp yeát ma Khoâng boû aùc kieán cho ni Haéc-saéc. Baïch nhö vaäy. Keá taùc yeát ma: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni Haéc-saéc naøy töï khôûi aùc kieán moãi khi tranh caûi thöôøng noùi raèng: Toâi boû Phaät, Phaùp, Taêng. Chaúng phaûi chæ coù Sa moân Thích nöõ môùi trì giôùi coù ñöùc haïnh, trong loøng chaát tröïc, phaïm haïnh thuaàn thieän maø caùc nôi khaùc cuõng coù nhöõng ngöôøi thieän nhö vaäy; toâi seõ ñeán nôi ñoù tu phaïm haïnh. Caùc ni ñaõ ôû choã khuaát can rieâng nhöng coâ vaãn coá chaáp khoâng chòu boû, coøn noùi raèng: Nhöõng lôøi naøy laø

chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Nay Bí-soâ ni taêng giaø taùc phaùp yeát ma Khoâng boû aùc kieán cho ni Haéc-saéc, vò naøo chaáp thuaän thì yeân laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn thöù nhaát, laàn thöù hai, laàn thöù ba cuõng noùi nhö vaäy. Bí-soâ ni taêng giaø ñaõ chaáp thuaän taùc phaùp yeát ma Khoâng boû aùc kieán cho ni Haéc-saéc roài vì im laëng. Toâi nay xin nhôù giöõ nhö theá. Caùc ni vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp yeát ma chaùnh can nhöng Bí-soâ ni vaãn coâ chaáp khoâng chòu boû, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moãi khi tranh caûi laêng xaêng vôùi caùc ni khaùc thöôøng noùi raèng: Toâi boû Phaät, Phaùp, Taêng. Chaúng phaûi chæ coù Sa moân Thích nöõ môùi trì giôùi coù ñöùc haïnh, trong loøng chaát tröïc, phaïm haïnh thuaàn thieän maø caùc nôi khaùc cuõng coù nhöõng ngöôøi thieän nhö vaäy; toâi seõ ñeán nôi ñoù tu phaïm haïnh. Caùc Bí-soâ ni neân can rieâng khuyeân boû aùc kieán naøy ñi, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân taùc phaùp Baïch-töù-yeát- ma chaùnh can khieán boû vieäc naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Haéc-saéc hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng khuyeân boû aùc kieán naøy maø Bí-soâ ni khoâng chòu boû thì phaïm AÙc-taùc; khi Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, taùc baïch xong maø chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn ñaàu xong chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì cuõng phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn thöù hai cuõng vaäy, ñeán yeát ma laàn ba xong maø khoâng boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc yeát ma nhö phaùp maø chuùng khoâng hoøa hôïp. Hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng khoâng hoøa hôïp; hoaëc taùc yeát ma khoâng nhö phaùp, nhö luaät nhö lôøi Phaät daïy maø bænh phaùp yeát ma thì taùc phaùp khoâng thaønh, Bí-soâ ni kia khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni kia ñang ôû treân choã ngoài baïch vôùi ñaïi chuùng raèng: “Caùc ñaïi ñöùc ni, toâi Bí-soâ ni teân phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”, noùi nhö vaäy thì toát, neáu khoâng noùi thì cho ñeán khi naøo chöa nhö phaùp saùm hoái toäi

ñaõ phaïm, neáu cuøng caùc Bí-soâ ni khaùc-taùc baïch yeát ma cho ñeán Baïch-töù-yeát-ma thì moãi moãi phaïm AÙc-taùc.

88 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Boán: NOÙI NGÖÔØI KHAÙC COÙ AÙI COÙ SAÂN Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Ni-thoå-la-nan-ñaø thöôøng tranh caûi laêng xaêng vôùi caùc ni khaùc roài oâm loøng saân haän, caùc ni noùi: "Thaùnh giaû chôù coù tranh caûi laêng xaêng roài oâm haän trong loøng", Thoå-la- Nan-ñaø noùi: "Caùc coâ coù thöông, giaän, sôï, si neân ñoái vôùi ngöôøi tranh caûi coù ngöôøi ngaên, coù ngöôøi khoâng ngaên". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: "Haõy ôû choã khuaát can rieâng ni kia nhö sau: Coâ chôù neân noùi caùc coâ coù thöông, giaän, sôï, si neân ñoái vôùi ngöôøi tranh caûi coù nöôøi ngaên, coù nöôøi khoâng ngaên. Coâ haõy thoâi vaø neân boû aùc kieán naøy ñi". Caùc ni vaâng lôøi Phaät daïy ôû choã khuaát can rieâng nhöng Thoå-la-Nan-ñaø khoâng chòu caûi hoái, coøn noùi raèng: "Lôøi noùi naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng". Caùc ni laïi baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: "Haõy taùc phaùp Baïch-töù-yeát- ma can Ni-thoå-la-nan-ñaø nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy, traûi taøo, taäp Taêng, moät ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Ni-thoå-la-nan-ñaø naøy thöôøng tranh caûi vôùi caùc ni khaùc roài oâm haän trong loøng, caùc ni can ngaên: Coâ chôù neân tranh caûi..., ni aáy ñaùp: Caùc coâ coù thöông, giaän sôï si, ñoái vôùi ngöôøi tranh caûi coù ngöôøi ngaên coù ngöôøi khoâng ngaên. Caùc ni ñaõ ôû choã khuaát can rieâng nhöng coâ aáy vaãn coâ chaáp khoâng còu boû aùc kieán naøy, coøn noùi raèng: Lôøi noùi naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu Bí-soâ ni taêng giaø ñuùng thôøi ñeán laéng nghe thì Bí-soâ ni taêng giaø neân chaáp thuaän, nay Bí-soâ ni taêng giaø taùc phaùp yeát ma Khoâng boû lôøi noùi coù aùi coù saân. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ Ni-thoå-la-nan-ñaø naøy thöôøng cuøng caùc ni khaùc tranh caûi roài oâm haän trong loøng, caùc ni can... gioáng nhö ñoaïn vaên taùc baïch treân cho ñeán caâu ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Nay Bí-soâ ni taêng giaø taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma Khoâng boû lôøi noùi coù aùi coù saân cho Ni-thoå-la-nan-ñaø, neáu cuï thoï naøo chaáp thuaän thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ñaây laø yeát ma laàn moät, laàn hai, laàn ba cuõng noùi nhö theá. Bí-soâ ni taêng giaø ñaõ Baïch-töù-yeát-ma Khoâng boû lôøi noùi coù aùi coù saân cho Ni-thoå-la-nan-ñaø xong roài vì im laëng. Nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy. Caùc ni vaâng lôøi Phaät daïy Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can nhöng ni kia vaãn chaáp chaët khoâng chòu boû, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng caùc Bí-soâ ni khaùc tranh caûi laêng xaêng, caùc ni khuyeân can raèng: Coâ chôù tranh caûi laêng xaêng. Bí-soâ ni kia noùi raèng: Caùc coâ coù thöông, giaän, sôï, si neân ñoái vôùi

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 89

ngöôøi tranh caûi coù ngöôøi can ngaên coù ngöôøi khoâng can ngaên. Caùc Bí-soâ ni noùi: Khi ñöôïc can ngaên coâ chôù noùi raèng: Caùc coâ coù thöông giaän sôï si, ñoái vôùi ngöôøi tranh caûi coù ngöôøi can ngaên, coù ngöôøi khoâng can ngaên, coâ haõy thoâi noùi lôøi naøy ñi. Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng nhö vaäy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can khieán cho boû lôøi noùi naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Caùc Bí-soâ ni laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng khuyeân boû aùc kieán naøy maø Bí-soâ ni khoâng chòu boû thì phaïm AÙc-taùc; khi Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, taùc baïch xong maø chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn ñaàu xong chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì cuõng phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn thöù hai cuõng vaäy, ñeán yeát ma laàn ba xong maø khoâng boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc yeát ma nhö phaùp maø chuùng khoâng hoøa hôïp. Hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng khoâng hoøa hôïp; hoaëc taùc yeát ma khoâng nhö phaùp, nhö luaät nhö lôøi Phaät daïy maø bænh phaùp yeát ma thì taùc phaùp khoâng thaønh, Bí-soâ ni kia khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni kia ñang ôû treân choã ngoài baïch vôùi ñaïi chuùng raèng: “Caùc ñaïi ñöùc ni, toâi Bí-soâ ni teân phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”, noùi nhö vaäy thì toát, neáu khoâng noùi thì cho ñeán khi naøo chöa nhö phaùp saùm hoái toäi ñaõ phaïm, neáu cuøng caùc Bí-soâ ni khaùc-taùc baïch yeát ma cho ñeán Baïch-töù-yeát-ma thì moãi moãi phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Laêm: ÔÛ TAÏP LOAÏN Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai ni teân Khaû-aùi vaø Tuøy-aùi cuøng ôû taïp loaïn: Traïo cöû, giôõn cöôøi, oâm aáp nhau..., caùc Bí-soâ ni noùi: “Hai coâ chôù cuøng ôû taïp loaïn: Traïo cöû, giôõn cöôøi, oâm aáp nhau nhö vaäy seõ khieán cho phaùp laønh suy toån, khoâng ñöôïc taêng lích. Caùc coâ haõy ôû rieâng thì phaùp laønh môùi taêng ích, khoâng bò suy toån”. Khi caùc ni khuyeân can nhö vaäy, hoï khoâng chòu nghe theo neân caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc ni neân ôû choã khuaát can rieâng. Khi caùc ni can rieâng, hoï vaãn khoâng chòu caûi hoái neân caùc ni laïi baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc ni: “Haõy Baïch-töù-yeát-ma ñoái

chuùng can hai ni kia, neáu coù ni khaùc gioáng nhö theá cuõng neân taùc phaùp can nhö theá, moät ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ ni Khaû-aùi vaø Tuøy-aùi naøy cuøng ôû taïp loaïn: Traïo cöû, giôõn cöôøi, oâm aáp nhau... Caùc ni ñaõ ôû choã khuaát can rieâng hai ni kia raèng: “Hai coâ chôù cuøng ôû taïp loaïn: Traïo cöû, giôõn cöôøi, oâm aáp nhau nhö vaäy seõ khieán cho phaùp laønh suy toån, khoâng ñöôïc taêng lích. Caùc coâ haõy ôû rieâng thì phaùp

laønh môùi taêng ích, khoâng bò suy toån", nhöng hai ni kia vaãn khoâng chòu boû, coøn noùi raèng: vieäc naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu Bí-soâ ni taêng giaø ñuùng thôøi ñeán laéng nghe thì Bí-soâ ni taêng giaø neân chaáp thuaän, nay Bí-soâ ni taêng giaø taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma Khoâng boû cuøng ôû taïp loaïn. Baïch nhö vaäy. Vaên taùc yeát ma y theo vaên taùc baïch maø laøm. Khi caùc Bí-soâ ni Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, hai ni kia vaãn chaáp chaët khoâng chòu boû, coøn noùi: "Vieäc naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû taïp loaïn cuøng Bí-soâ ni khaùc: Traïo cöû, giôõn cöôøi, oâm aáp nhau..., caùc Bí-soâ ni noùi: "Hai coâ chôù cuøng ôû taïp loaïn: Traïo cöû, giôõn cöôøi, oâm aáp nhau nhö vaäy seõ khieán cho phaùp laønh suy toån, khoâng ñöôïc taêng lích. Caùc coâ haõy ôû rieâng thì phaùp laønh môùi taêng ích, khoâng bò suy toån". Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng nhö vaäy chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can khieán cho boû vieäc ñoù, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì hai Bí-soâ ni kia phaïm Taêng- giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni Khaû-aùi vaø Tuøy-aùi hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. ÔÛ taïp loaïn laø khoâng coù ôû rieâng. Traïo cöû... laø buoâng thaû thaân taâm. Caùc Bí-soâ ni laø caùc ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng khuyeân boû aùc kieán naøy maø Bí-soâ ni khoâng chòu boû thì phaïm AÙc-taùc; khi Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, taùc baïch xong maø chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn ñaàu xong chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì cuõng phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn thöù hai cuõng vaäy, ñeán yeát ma laàn ba xong maø khoâng boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc yeát ma nhö phaùp maø chuùng khoâng hoøa hôïp. Hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng khoâng hoøa hôïp; hoaëc taùc yeát ma khoâng nhö phaùp, nhö luaät nhö lôøi Phaät daïy maø bænh phaùp yeát ma thì taùc phaùp khoâng thaønh, Bí-soâ ni kia khoâng phaïm.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 91

Neáu Bí-soâ ni kia ñang ôû treân choã ngoài baïch vôùi ñaïi chuùng raèng: "Caùc ñaïi ñöùc ni, toâi Bí-soâ ni teân phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa", noùi nhö vaäy thì toát, neáu khoâng noùi thì cho ñeán khi naøo chöa nhö phaùp saùm hoái toäi ñaõ phaïm, neáu cuøng caùc Bí-soâ ni khAÙc-taùc baïch yeát ma cho ñeán Baïch-töù-yeát-ma thì moãi moãi phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Saùu: KHUYEÂN CHÔÙ ÔÛ RIEÂNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi treân, luùc ñoù hai ni Khaû-aùi vaø Tuøy-aùi cuøng ôû taïp loaïn bò Taêng giaø taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma neân phaûi ôû rieâng, Thoå-la-Nan-ñaø ñeán choã hai ni naøy noùi raèng: "Taïi sao hai coâ khoâng cuøng ôû chung maø laïi ôû

rieâng, neáu cuøng ôû taïp loaïn thì phaùp laønh môùi taêng ích". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: "Haõy ôû choã khuaát can rieâng ni kia nhö sau: Coâ chôù noùi raèng: Hai coâ chôù ôû rieâng, neáu ôû rieâng seõ khieán phaùp laønh bò suy toån, khoâng coù taêng ích; haõy ôû chung thì phaùp laønh môùi taêng ích. Coâ haõy boû lôøi noùi naøy ñi". Caùc ni vaâng lôøi Phaät ôû choã khuaát can rieâng nhöng ni kia coá chaáp khoâng chòu boû, coøn noùi: "Lôøi noùi naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng" neân caùc ni laïi baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc ni: "Haõy Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, neáu coù ni khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp can, moät ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng giaø laéng nghe, hai Bí-soâ ni Khaû-aùi vaø Tuøy-aùi naøy ôû taïp loaïn, Taêng giaø ñaõ taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can neân hoï ñaõ ôû rieâng, nhöng Bí-soâ Ni-thoå-la-nan-ñaø laïi ñeán choã hai ni kia noùi raèng: Hai coâ neáu ôû chung thì phaùp laønh seõ taêng ích, neáu ôû rieâng thì phaùp laønh seõ suy toån. Caùc ni ñaõ can rieâng nhöng ni kia vaãn chaáp chaët khoâng boû, coøn noùi: Lôøi noùi naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu Bí-soâ ni taêng giaø ñuùng thôøi ñeán laéng nghe thì Bí-soâ ni taêng giaø neân chaáp thuaän, Bí-soâ ni taêng giaø nay taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma Khoâng boû aùc kieán khuyeân chôù ôû rieâng cho Ni-thoå-la-nan-ñaø. Baïch nhö vaäy. Vaên taùc yeát ma y theo vaên taùc baïch maø laøm. Caùc ni vaâng lôøi Phaät daïy Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can nhöng ni kia vaãn chaáp chaët khoâng boû, coøn noùi: "Lôøi noùi naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát caùc Bí-soâ ni khaùc thích ôû rieâng laïi noùi vôùi hoï raèng: Caùc coâ chôù ôû rieâng, neáu ôû rieâng seõ khieán phaùp laønh bò

suy toån, khoâng ñöôïc taêng ích; caùc coâ neân ôû chung ñeå phaùp laønh ñöôïc taêng ích khoâng bò suy toån. Caùc Bí-soâ ni neân can rieâng ni kia raèng: Coâ chôù khuyeân ñöøng ôû rieâng seõ khieán cho phaùp laønh bò suy toån, coâ haõy boû aùc kieán khuyeân ñöøng ôû rieâng naøy ñi. Khi can rieâng nhö vaäy chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân taùc phaùp Baïch töù yeát ma chaùnh can cho boû lôøi noùi kia, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Bí-soâ ni kia phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng khuyeân boû aùc kieán naøy maø Bí-soâ ni khoâng chòu boû thì phaïm AÙc-taùc; khi Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, taùc baïch xong maø chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn ñaàu xong chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì cuõng phaïm toäi Thoâ; yeát ma laàn thöù hai cuõng vaäy, ñeán yeát ma laàn ba xong maø khoâng boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc yeát ma nhö phaùp maø chuùng khoâng hoøa hôïp. Hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng hoøa hôïp, hoaëc taùc phaùp töông tôï maø chuùng khoâng hoøa hôïp; hoaëc taùc yeát ma khoâng

nhö phaùp, nhö luaät nhö lôøi Phaät daïy maø bænh phaùp yeát ma thì taùc phaùp khoâng thaønh, Bí-soâ ni kia khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni kia ñang ôû treân choã ngoài baïch vôùi ñaïi chuùng raèng: “Caùc ñaïi ñöùc ni, toâi Bí-soâ ni teân phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa”, noùi nhö vaäy thì toát, neáu khoâng noùi thì cho ñeán khi naøo chöa nhö phaùp saùm hoái toäi ñaõ phaïm, neáu cuøng caùc Bí-soâ ni khaùc-taùc baïch yeát ma cho ñeán Baïch-töù-yeát-ma thì moãi moãi phaïm AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Baûy: PHAÙ TAÊNG GIAØ Duyeân khôûi ôû taïi Truùc-laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông- xaù, luùc ñoù chuùng Bí-soâ ni ñaïi Thanh vaên nhö Chuaån-ñaø, AÁn-ñaø, Ma- la-baø, Baùt-tra-chieát-la, A-tra-tyø-ca, Khö-söù-ma, Toâ-ma, Lieân-hoa-saéc, Ñaïi-theá-chuû… an cö ba thaùng haï ôû nôi ñaây. Luùc ñoù theá gian maât muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, Thoå-la-Nan-ñaø thöôøng cuøng caùc ni khaùc tranh caûi laêng xaêng neân noùi vôùi caùc ni Hoan-hæ, Caän Hoan-hæ vaø Chaâu keá Hoan-hæ raèng: “Caùc coâ haõy cuøng toâi phaù Taêng giaø Bí-soâ ni hoøa hôïp”, caùc ni noùi: “Chuùng Thanh vaên ni cuûa Phaät ñeàu coù ñaïi oai ñöùc, thieân nhaõn saùng saïch quaùn bieát taâm ngöôøi khaùc, caùc vieäc tieán thuù thaûy ñeàu hay bieát, chuùng ta laøm sao phaù ñöôïc taêng giaø hoøa hôïp?”, Thoå-la-Nan-ñaø noùi laø coù caùch, caùc ni hoûi laø caùch gì, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Chuùng ta coù

theå ñem y baùt, thöùc aên ngon, thuoác men, ngoïa cuï… cho caùc ni nhoû thaân caän vôùi caùc Bí-soâ ni toân tuùc; hoaëc daïy hoï ñoïc tuïng thoï trì … ñeå nhieáp phuïc hoï”, caùc ni nghe roài ñeàu taùn thaønh nhöng khi hoï vöøa khôûi phöông tieän thì chuùng ni ñeàu bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc ni ôû choã khuaát can rieâng Ni-thoå-la-nan-ñaø nhö sau: “Coâ chôù neân khôûi phöông tieän phaù Taêng giaø hoøa hôïp vaø coá chaáp vieäc phaù Taêng. Coâ neân cuøng Taêng giaø hoøa hôïp Hoan-hæ khoâng tranh, nhaát taâm nhaát yù nhö söõa hoøa vôùi nöôùc, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, an laïc laâu daøi. Coâ haõy boû vieäc phaù taêng”. Caùc ni vaâng lôøi Phaät daïy ôû choã khuaát can rieâng nhöng ni kia vaãn coá chaáp khoâng chòu boû, coøn noùi: “Phaùp naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”, lieàn baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc ni neân Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, neáu coù ni khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân can, moät ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ Ni-thoå-la-nan-ñaø naøy khôûi phöông tieän phaù Taêng giaø Bí-soâ ni hoøa hôïp, caùc ni ñaõ ôû choã khuaát can rieâng nhöng ni kia vaãn coá chaáp khoâng chòu boû, coøn noùi: phaùp naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu Taêng giaø Bí-soâ ni ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng gia Bí-soâ ni neân chaáp thuaän taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma Khoâng boû aùc kieán phöông tieän phaù taêng cho Ni-thoå-la-nan-ñaø. Baïch nhö vaäy. Vaên baïch yeát ma y theo vaên taùc baïch maø laøm, khi caùc ni Baïch- töù-yeát-ma chaùnh can, Ni-thoå-la-nan-ñaø vaãn coá chaáp khoâng boû, coøn noùi: “Phaùp naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”, caùc baïn ni cuûa Thoå- la-Nan-ñaø laïi noùi vôùi chuùng ni: “Caùc coâ chôù

baøn vôùi Thoå-la-Nan-ñaø vieäc toát hay xaáu...". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni phöông tieän phaù Taêng hoøa hôïp, coá chaáp khoâng chòu boû, caùc Bí-soâ ni neân khuyeân can Bí-soâ ni ñoù raèng: "Coâ chôù neân khôûi phöông tieän phaù Taêng giaø hoøa hôïp vaø coá chaáp vieäc phaù Taêng. Coâ neân cuøng Taêng giaø hoøa hôïp Hoan-hæ khoâng tranh, nhaát taâm nhaát yù nhö söõa hoøa vôùi nöôùc, khieán cho giaùo phaùp cuûa Ñaïi sö ñöôïc ngôøi saùng, an laïc laâu daøi. Coâ haõy boû vieäc phaù taêng". Khi ñöôïc can rieâng nhö vaäy chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì caùc Bí-soâ ni neân Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can khieán cho boû vieäc ñoù, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Bí-soâ ni kia phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Hoøa hôïp laø cuøng moät muøi vò. Muoán phaù Taêng laø muoán

chia Taêng giaø ra laøm hai phe. Caùc Bí-soâ ni laø chuùng ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñöôïc can rieâng chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm AÙc-taùc; khi caùc ni Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, taùc baïch xong chòu boû thì phaïm toäi Thoâ, yeát ma laàn moät, laàn hai xong khoâng chòu boû cuõng phaïm toäi Thoâ, yeát ma laàn ba xong thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu Bí-soâ ni kia ngay nôi toøa ngoài baïch vôùi chuùng ni: "Ñaïi ñöùc, toâi Bí-soâ ni teân phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa", noùi vaäy thì toát, neáu khoâng noùi cho ñeán khi naøo chöa nhö phaùp saùm hoái maø cuùng caùc ni khaùc-taùc baïch yeát ma cho ñeán baïch töù thì phaïm AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Taùm: GIUÙP BAÏN PHAÙ TAÊNG Luùc ñoù Theá toân ngay nôi choã ngoài muoán cheá hoïc xöù Theo giuùp baïn phaù Taêng cho caùc ñeä töû Thanh vaên ni, neân baûo caùc Bí-soâ ni: "Caùc Bí-soâ ni haõy khoan ñöùng daäy, Taêng giaø coøn coù chuùt vieäc", Theá toân lieàn hoûi caùc baïn ni ñaõ giuùp Ni-thoå-la-nan-ñaø trong vieäc phaù Taêng: "Caùc coâ thaät ñaõ bieát Ni-thoå-la-nan-ñaø muoán phaù Taêng hoøa hôïp lieàn khuyeán khích vaø coá chaáp khoâng chòu boû, caùc coâ ñaõ thuaän taø traùi chaùnh coøn noùi vôùi caùc Bí-soâ ni raèng: Caùc coâ chôù baøn noùi vôi Thoå-la-Nan-ñaø vieäc toát hay xaáu, vì sao, vì Bí-soâ ni kia laø ngöôøi ñuùng phaùp ñuùng luaät, y theo phaùp luaät maø noùi, bieát môùi noùi, khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi; nhöõng gì Bí-soâ ni kia noùi chuùng toâi ñeàu öa thích. Caùc coâ thaät ñaõ noùi nhö vaäy phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät vaäy, Theá toân", Phaät lieàn quôû traùch: "Caùc coâ khoâng phaûi laø nöõ sa moân, ñaây khoâng phaûi laø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi nöõ xuaát gia, khoâng phaûi laø haïnh tuøy thuaän, laø vieäc khoâng thanh tònh...". Phaät ñuû lôøi quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ ni... cho ñeán caáu cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni hoaëc moät, hai hoaëc nhieàu cuøng laøm baïn ñaûng vôùi Bí-soâ ni kia, thuaän taø traùi chaùnh tuøy thuaän vôùi nhau neân caùc Bí-soâ ni naøy noùi vôùi chuùng ni: Caùc coâ chôù baøn noùi vôùi Bí-soâ ni kia vieäc toát hay xaáu, vì sao, vì Bí-soâ ni kia laø ngöôøi thuaän theo

phaùp luaät, y theo phaùp luaät maø noùi, khoâng coù hö voïng, ñieàu maø Bí-soâ ni kia öa thích, chuùng toâi cuõng öa thích. Chuùng ni neân noùi vôùi caùc Bí-soâ ni naøy: Caùc coâ chôù noùi Bí-soâ ni kia laø ngöôøi thuaän thao phaùp luaät, y theo phaùp luaät maø noùi, khoâng coù hö voïng, vì sao, vì Bí-soâ ni kia khoâng phaûi laø ngöôøi thuaän theo phaùp luaät, khoâng y theo phaùp luaät maø noùi, taát caû ñeàu laø hö voïng. Caùc coâ chôù öa thích vieäc phaù Taêng, neân öa thích Taêng giaø hoøa hôïp, cuøng Taêng giaø hoøa hôïp Hoan-hæ khoâng tranh, nhaát taâm nhaát yù nhö söõa hoøa vôùi nöôùc khieán

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 95

cho giaùo phaùp cuûa Ñòa sö ñöôïc ngôøi saùng, an laïc laâu daøi. Caùc coâ neân boû aùc kieán phaù Taêng giaø, thuaän taø traùi chaùnh, khuyeán khích tranh caûi coá chaáp khoâng boû naøy ñi. Khi chuùng ni can rieâng nhö vaäy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì chuùng ni neân Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can khieán cho boû vieäc naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì caùc Bí-soâ ni naøy phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ni khaùc gioáng nhö vaäy. Moät, hai, nhieàu Bí-soâ ni laø chæ cho caùc baïn ni cuûa Thoå-la-Nan- ñaø. Thuaän taø traùi chaùnh laø laøm baïn vôùi ni kia thuaän theo taø kieán, traùi boû chaùnh lyù. Chuùng ni laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ni ñoàng baïn trôï giuùp naøy ñaõ bieát Bí-soâ ni kia muoán phaù taêng hoøa hôïp... khi khôûi phöông tieän laøm baïn trôï giuùp, thuaän taø traùi chaùnh thì phaïm AÙc-taùc. Caùc töôùng phaïm khaùc gioáng nhö giôùi treân.

96 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 7

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Chín: OÂ GIA AÙC HAÏNH (Laøm haïnh xaáu, nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi)

Theá toân ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù ôû nuùi Chæ-traù coù chuùng möôøi hai ni laø Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø, Thoå-la-Nan-ñaø, Chaâu-keá-Nan-ñaø, Ñeå -sa, Maät-haèng-ñeå-sa, Ba-ly-ña-ñeå-sa, Laïc-yû-ña, Baït-ñaø-la, Toâ-baït-ñaø -la, Toân-ñaø-la, Theä-dieân-ña cuøng laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi nhö: Giao thieäp vôùi caùc nam töû, cuøng cöôøi giôõn, xuùc chaïm, cuøng ngoài moät giöôøng, cuøng aên moät maâm, cuøng uoáng moät chung... cho ñeán caùc vieäc nhö ca muùa, trang ñieåm, buoâng lung traïo cöû.... Do nhaân duyeân naøy tieáng xaáu lan khaép chung quanh nuùi Chæ-traù khieán cho caùc ni muoán ñeán ñeàu khoâng daùm ñeán, caùc ni ñaõ ôû laâu ñeàu boû ñi ñeán choã khaùc. Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni du haønh ñeán nuùi naøy, saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo xoùm khaát thöïc ñeáu mang baùt khoâng trôû veà, lieàn suy nghó: “Daân chuùng nôi ñaây an cö laïc nghieäp, sung tuùc ñaùng leõ khaát thöïc ñeàu ñöôïc no ñuû, taïi sao

chuùng ta khoâng ñöôïc thí gì caû, phaûi chaêng caùc ni ñaõ ôû tröôùc ñaây laøm vieäc phi phaùp laøm nhô taâm tín kính cuûa hoï chaêng". Luùc ñoù caùc tröôûng giaû nôi nuùi naøy nhôn coù vieäc luaän baøn cuøng nhoùm hoïp moät choã, trong soá ñoù coù moät OÂ-ba-saùch-ca teân laø OÁt-loä-ca thaáy caùc Bí-soâ ni khaát thöïc mang baùt khoâng trôû veà neân ñeán gaàn hoûi thaêm, caùc ni noùi yù nghó cuûa mình, OÂ-ba-saùch-ca noùi: "Caùc coâ haõy thöông xoùt chuùng toâi ñem vieäc naøy baïch Phaät", caùc Bí-soâ ni im laëng nhaän lôøi, OÂ-ba-saùch-ca noùi: "Caùc Thaùnh giaû thöông xoùt ñeán nhaø toâi thoï thöïc". Caùc ni nhaän lôøi thænh ñeán nhaø OÂ-ba-saùch-ca naøy thoï thöïc, thoï thöïc xong noùi phaùp chæ daïy cho OÂ-ba-saùch-ca ñöôïc lôïi hæ roài ñöùng daäy ra ñi. Caùc ni naøy tuaàn töï du haønh ñeán thaønh Thaát-la-phieät, ni chuùng ôû ñaây chaøo ñoùn khaùch ni vaø hoûi thaêm ñi ñöôøng coù an oån khoâng, caùc ni lieàn ñem vieäc treân keå laïi,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 97

caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo Ñaïi-theá-chuû: "Naøy Kieàu ñaùp di, baø coù theå cuøng naêm traêm Bí-soâ ni Thöôïng toïa ñeán nuùi Chæ-traù taùc phaùp yeát ma xua ñuoåi chuùng möôøi hai ni ñoù khoâng?", ñaùp laø ñöôïc, Phaät noùi: "Coù naêm nhaân duyeân taùc phaùp yeát ma xua ñuoåi laø phi phaùp phi luaät, ni chuùng phaïm toäi Vieät phaùp, ñoù laø: Khoâng gaïn hoûi, khoâng baûo nhôù nghó, khoâng cöùu xeùt söï vieäc, kia khoâng töï noùi toäi, kia khoâng coù maët. Vì tuy thaät coù toäi cuõng phaûi neân gaïn hoûi cho traùch taâm khieán kia thuyeát hoái, töï noùi toäi. Laïi coù naêm nhaân duyeân ngöôïc vôùi treân laø nhö phaùp nhö luaät taùc phaùp yeát ma, ni chuùng khoâng phaïm toäi Vieät phaùp. Khi ñeán gaàn tôùi nuùi ñoù neân döøng laïi moät choã sai moät Bí-soâ ni ñeán ñoù gaïn hoûi, neáu ngöôøi naøo coù naêm phaùp sau ñaây thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai neân huûy boû, ñoù laø coù thöông, giaän, sôï, si vaø khoâng hieåu roõ vieäc gaïn hoûi hay khoâng gaïn hoûi. Ngöôïc vôùi naêm phaùp treân thì neân sai, ñaõ sai roài thì khoâng neân huûy boû. Phaùp sai nhö sau: Nhoùm taêng neân hoûi tröôùc vò kia raèng: "Coâ coù theå ñeán nuùi Chæ-traù gaïn hoûi chuùng möôøi hai ni ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp hay khoâng?", neáu ñaùp laø coù theå thì neân sai moät Bí-soâ ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ ni teân laø coù theå ñeán nuùi Chæ-traù laøm ngöôøi gaïn hoûi chuùng möôøi hai ni. Neáu Bí-soâ ni taêng giaø ñuùng thôøi ñeán laéng nghe thì Bí-soâ ni Taêng giaø neân chaáp thuaän sai Bí-soâ ni teân laøm ngöôøi ñeán nuùi Chæ-traù gaïn hoûi chuùng möôøi hai ni. Baïch nhö vaäy. Vaên baïch yeát ma y theo vaên taùc baïch maø laøm, ñeán nuùi Chæ-traù roài ñaùnh kieàn chuøy, neáu hoï nghe tieáng kieàn chuøy ñeán nhoùm hoïp thì toát, neáu khoâng ñeán nhoùm thì caùc ni neân taùc phaùp yeát ma xua ñuoåi. Neáu hoï ñeán thì caùc ni neân noùi nguyeân do cho hoï bieát roài noùi laø vì caùc coâ ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khoâng thanh tònh nhö vaäy. Neáu hoï nhaän toäi thì caùc ni neân noùi vôùi hoï laø do nhaân duyeân naøy neân chuùng toâi ñeán ñaây taùc phaùp yeát ma xua ñuoåi cho caùc coâ." Luùc ñoù chuùng möôøi hai ni nghe tin Ñaïi-theá-chuû cuøng caùc ni saép ñeán taùc phaùp xua ñuoåi hoï, trong soá ñoù coù

boán ni Baït-ñaø-la, Toâ-baït-ñaø-- la, Toân-ñaø-la vaø Theä-dieân-ña suy nghó: “Chuùng möôøi hai ni ñaõ laøm ha- ïnh xaáu, chuùng ta ñaõ ñoàng tình theo, neáu Ñaïi-theá-chuû ñeán ñaây taùc phaùp xua ñuoåi, chuùng ta seõ bò ñuoåi ñi”, nghó roài cuøng ñaép y mang baùt leùn ra cöûa thaønh phía Taây ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñoái ni chuùng thuyeát hoái, nhöõng toäi ñaõ phaïm toäi naøo neân thuyeât hoái thì thuyeát hoái, toäi naøo neân traùch taâm thì traùch taâm neân ñöôïc trôû laïi thanh tònh, cuøng ôû chung vôùi caùc ni thanh tònh khaùc ñoàng thoï duïng.

98 BOÄ LUAÄT 8

Luùc ñoù Ñaïi-theá-chuû cuøng naêm traêm Bí-soâ ni ñi vaøo töø cöûa thaønh phía Ñoâng, ñeán nôi traûi toøa ngoài roài ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp, chuùng möôøi hai ni coøn laïi 8 vò ñeàu ñeán hoïp, vò ni gaïn hoûi baét ñaàu gaïn hoûi: “Caùc coâ thaät ñaõ laøm nhöõng haïnh xaáu laøm hoaïi chaùnh phaùp phaûi khoâng?”, ñaùp laø thaät, vò ni gaïn hoûi sau khi gaïn hoûi roài, bieát chuùng ñaõ nhoøm ñaày ñuû lieàn taùc baïch yeát ma: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, caùc Bí-soâ ni teân Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø, Thoå-la-Nan-ñaø, Chaâu-keá-Nan-ñaø… ñaõ laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi, laøm hoaïi chaùnh phaùp. Neáu Bí-soâ ni taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Bí-soâ ni taêng giaø neân chaáp thuaän taùc phaùp yeát ma xua ñuoåi cho caùc ni Nan-ñaø… ñaõ laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi maø khoâng coù taâm buoâng boû. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma y theo vaên taùc baïch maø laøm, Luùc ñoù OÂ-ba-saùch-ca OÁt- loä-ca thaáy vieäc naøy roài ñeán choã Ñaïi-theá-chuû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Ñaïi-theá-chuû noùi phaùp chæ daïy cho OÂ-ba-saùch-ca ñöôïc lôïi hæ roài khuyeân tu thieän vaø phaùt taâm Hoan-hæ, keá noùi raèng: “Caùc Bí-soâ ni laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi nay ñaõ bò xua ñuoåi roài”. OÂ-ba-saùch-ca baïch vôùi Ñaïi-theá-chuû: “Xin Thaùnh giaû vaø ñaïi chuùng thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc”, Ñaïi-theá-chuû im laëng nhaän lôøi, OÂ-ba-saùch-ca bieát ñaõ nhaän lôøi sau khi veà nhaø ngay trong ñeâm aáy lo lieäu ñaày ñuû caùc moùn aên cuùng döôøng, saùng sôùm lieàn cho ngöôøi ñeán thænh, Ñaïi-theá-chuû cuøng ñaïi chuùng ñaép y mang baùt ñeán nhaø OÂ-ba-saùch-ca thoï thöïc xong noùi phaùp chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài ñi trôû veà thaønh Thaát-la-phieät. Sau khi caát y baùt röûa chaân xong lieàn ñeán baïch Phaät laø ñaõ taùc phaùp yeát ma xua ñuoåi caùc ni ôû nuùi Chæ-traù ñaõ xong. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø… noùi vôùi nhau: “Neáu ngöôøi bò teù xuoáng ñaát thì phaûi töï choáng ñaát ñöùng daäy, chuùng ta neân ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñeán choã Phaät vaø choã Ñaïi-theá-chuû saùm hoái taï toäi”, noùi roài cuøng nhau ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Ñaïi-theá-chuû nghe tin caùc ni naøy saép ñeán lieàn ñeán baïch hoûi Phaät neân ñoái xöû vôùi hoï nhö theá naøo, Phaät noùi: “Neáu khi gaëp khoâng neân cuøng noùi chuyeän, neáu laø baäc haï laïp cao cuõng khoûi phaûi leã baùi, ngöôøi nhoû haï ñeán vaùi chaøo cuõng khoâng chuùc voâ bònh; neáu hoï xin choã ôû neân chæ phoøng beân, neáu ñoøi ngoïa cuï thì caáp cho ngoïa cuï cuõ raùch. Neáu hoï noùi toâi laø baäc haï laïp cao taïi sao caáp cho toâi ngoïa cuï cuõ raùch thì neân noùi vôùi hoï: Coâ laø baäc giaø si, Phaät ñaïi töø neân baûo trao cho coâ vaät duïng naøy”, Ñaïi-theá-chuû vaâng lôøi Phaät daïy caùo lui. Sau ñoù

tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc cuõng ñeán choã Phaät baïch hoûi neân ñoái xöû vôùi caùc ni ñaõ laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi nhö theá naøo,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 99

Phaät noùi: “Khoâng caàn kính leã chaøo hoûi nhöng neân cung caáp thöùc aên cho hoï”. Do Phaät daïy nhö vaäy neân khi caùc ni naøy ñeán, caùc ni ôû truù xöù khoâng cuøng noùi chuyeän, cuõng khoâng chuùc voâ bònh; khi xin choã ôû thì caáp cho ôû phoøng xaáu nhaát, khi xin ngoïa cuï vaät duïng thì caáp cho ngoïa cuï cuõ raùch… Caùc ni Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø… thaáy vaäy lieàn noùi vôùi nhau: “Haønh ñoäng, ngoân ngöõ vaø yù thuù maø chuùng ta ñaõ laøm, boán ni Baït-ñaø-la… cuõng laøm nhö chuùng ta, chuùng ta neân ñeán choã cuûa hoï”, noùi roài lieàn cuøng ñeán choã boán ni ñoù cuõng bò hoï ñoái xöû nhö treân lieàn noùi: “Caùc baäc laõo ni toân tuùc ñoái xöû vôùi chuùng toâi nhö vaäy cuõng hôïp lyù, coøn caùc coâ, nhöõng haønh ñoäng ngoân ngöõ tröôùc ñaây cuûa caùc coâ cuõng nhö chuùng toâi, taïi sao hoâm nay laïi ñoái xöû vôùi chuùng toâi nhö vaäy?”, boán ni naøy noùi: “Nhöõng gì chuùng toâi ñaõ laøm tröôùc ñaây thaät khoâng khaùc caùc coâ, nhöng ñoái vôùi caùc toäi ñaõ phaïm toäi naøo ñaùng thuyeát hoái chuùng toâi cuõng ñaõ thuyeát hoái, toäi naøo ñaùng traùch taâm chuùng toâi cuõng ñaõ traùch taâm, nay chuùng toâi trôû laïi thanh tònh khoâng phaïm, cho neân chuùng toâi khoâng theå cuøng caùc coâ ñoàng thoï duïng”. Taùm ni kia nghe roài lieàn noùi: “Ni chuùng coù thöôøng giaän sôï si neân ñoái vôùi caùc ni ñoàng phaïm toäi maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi”. Ni chuùng nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûi caùc Bí-soâ ni neân ôû choã khuaát can rieâng caùc ni ñoù… cho ñeán khi ni chuùng taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can hoï cuõng coá chaáp khoâng chòu boû, coøn noùi: “Lôøi noùi naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû trong thoân xoùm, thaønh aáp laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi, ai cuõng thaáy, cuõng nghe, cuõng bieát. Chuùng ni neân khuyeân can caùc Bí-soâ ni kia: Caùc coâ ñaõ laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi; ai cuõng thaáy, cuõng nghe, cuõng bieát; caùc coâ haõy ñi ñi, khoâng neân ôû ñaây nöõa. Caùc Bí-soâ ni kia noùi vôùi chuùng ni raèng: Ni chuùng coù thöôøng giaän sôï si, coù caùc ni ñoàng toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi. Chuùng ni neân noùi vôùi caùc Bí-soâ ni kia raèng: Caùc coâ choâ neân noùi ni chuùng coù thöôøng giaän sôï si, coù caùc ni ñoàng toäi nhö vaäy maø coù ngöôøi bò ñuoåi, coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi.Vì sao, vì ni chuùng khoâng coù thöôøng giaän sôï si, vì caùc coâ laøm haïnh xaáu laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi, ai cuõng thaáy nghe, ai cuõng bieát neân môùi bò ñuoåi. Caùc coâ neân boû lôøi noùi naøy ñi. Khi chuùng ni khuyeân can nhö vaäy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì ni chuùng neân taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can khieán cho boû lôøi noùi naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa.

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho taùm ni Nan-ñaø... hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. OÂ-tha-gia: Coù hai nhaân duyeân laøm nhô taâm tín kính cuûa ngöôøi laø ôû chung vaø cuøng thoï duïng. ÔÛ chung laø cuøng ngöôøi nam cuøng ngoài moät giöôøng, cuøng aên moät maâm, cuøng uoáng chung moät ly, cuøng cöôøi giôõn... Cuøng thoï duïng laø cuøng aên traùi caây vaø taêm xæa raêng... AÙc haïnh laø laøm nhöõng haïnh xaáu thuoäc veà toäi thoâ troïng. Gia laø chæ cho caùc Baø-la- moân, cö só... Chuùng ni laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ni bieát ni chuùng ñaõ nhö phaùp taùc yeát ma Xua ñuoåi, sau laïi noùi ni chuùng coù thöông giaän sôï si thì phaïm AÙc-taùc. Khi chuùng ni can rieâng, chòu boû thì toát, neáu khoâng boû thì phaïm toäi Thoâ... caùc töôùng phaïm khaùc gioáng nhö trong giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi: TAÙNH AÙC TRAÙI CAN Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Bí-soâ ni Ñeå- sa laïc yû ña phaïm nhieàu toäi, caùc ni khaùc gaïn hoûi baûo coâ nhôù nghó ñeå thuyeát hoái raèng: “Coâ phaïm toäi haõy nhö phaùp phaùt loà chôù neân che giaáu, neáu phaùt loà thì ñöôïc an laïc”, ni Ñeå-sa laïc yû ña noùi: “Caùc coâ thuoäc ñuû loaïi thaønh phaàn trong xaõ hoäi xuaát gia... chôù ñeán noùi vôùi toâi vieäc toát hay xaáu, toâi cuõng khoâng ñeán noùi vôùi caùc coâ vieäc toát hay xaáu. Caùc coâ chôù neân khuyeân baûo gì toâi”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc ni neân ôû choã khuaát can rieâng ni kia... cho ñeán khi chuùng ni taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can, coâ kia vaãn coâ chaáp khoâng chòu boû taùnh xaáu aùc, coøn noùi: “Vieäc naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeáu laø hö voïng”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni taùnh xaáu aùc khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can cuûa ngöôøi khaùc, khi caùc Bí-soâ ni nhö phaùp nhö luaät töø trong Giôùi kinh do Phaät noùi ra ñeå khuyeân can, ni kia khoâng chòu nghe theo, coøn noùi: Caùc coâ chôù ñeán noùi vôùi toâi vieäc toát hay xaáu, toâi cuõng khoâng ñeán noùi vôùi caùc coâ vieäc toát hay xaáu, caùc coâ haõy thoâi ñi chôù khuyeân can toái nöõa. Caùc Bí-soâ ni neân noùi vôùi ni kia raèng: Coâ hay nghe lôøi khuyeân can, khi caùc Bí-soâ ni nhö phaùp nhö luaät töø trong Giôùi kinh do Phaät noùi ra ñeå khuyeân can thì coâ neân nghe theo. Caùc ni nhö phaùp khuyeân can coâ, coâ cuõng nhö phaùp khuyeân can caùc ni, cuøng khuyeân can laãn nhau nhö vaäy chuùng Thanh vaên cuûa Nhö lai môùi ñöôïc taêng tröôûng, coâ haõy boû taùnh xaáu aùc naøy ñi. Khi ñöôïc caùc Bí-soâ ni can rieâng nhö vaäy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû

thì caùc Bí-soâ ni neân taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can khieán cho boû vieäc naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Bí-soâ ní kia phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni Ñeå-sa hoaëc coù ni khaùc

cuõng gioáng nhö vaäy. Taùnh aùc laø khoâng chòu nghe lôøi khuyeân can, khi caùc thieän Bí-soâ ni duøng lôøi tuøy thuaän, khoâng traùi chaùnh lyù can vaãn theo yù mình coá chaáp khoâng chòu nghe theo. Caùc coâ chôù ñeán noùi vôùi toâi vieäc toát hay xaáu laø vieäc toát khoâng caàn khuyeân tu, vieäc xaáu khoâng caàn can ngaên. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Khi bieát caùc Bí-soâ ni nhö phaùp can... phaïm toäi naëng nheï gioáng nhö trong caùc giôùi treân. Khi caùc Bí-soâ ni taùc phaùp Baïch töù yeát ma thaønh roài thì Bí-soâ ni phaïm phaûi thuaän haønh nhöõng haønh phaùp nhö sau: Khoâng ñöôïc ñoä cho ngöôøi xuaát gia, khoâng ñöôïc truyeàn thoï giôùi cuï tuùc cho ngöôøi vaø laøm y chæ sö, khoâng ñöôïc nuoâi Caàu-tòch nöõ, Ni chuùng khoâng neân sai ñeán choã Bí-soâ caàu giaùo thoï sö, duø tröôùc ñaõ sai cuõng phaûi huûy boû. Bí-soâ ni phaïm khoâng ñöôïc gaïn hoûi, khoâng ñöôïc taùc phaùp yeát ma, khoâng ñöôïc quôû traùch... Neáu Bí-soâ ni phaïm coù hai möôi phaùp sau ñaây thì caùc Bí-soâ ni khoâng ñöôïc giaûi yeát ma vaø cho xuaát toäi: Moät laø ôû trong chuùng khoâng theå hieän söï cung kính. Hai laø thaân khoâng coi nheï lôïi döôõng. Ba laø ôû trong chuùng khoâng sanh taâm khieâm haï. Boán laø khoâng boû taâm ngaïo maïn. Naêm laø khoâng thaän theo phaùp xuaát ly. Saùu laø khoâng thuaän tuøng söï trò phaït. Baûy laø ôû trong chuùng khoâng haønh haïnh cung kính. Taùm laø traùi vôùi phaùp cung kính. Chín laø ôû trong giôùi khoâng caàu giaûi toäi. Moät laø noùi toâi nhöng khoâng thuyeát hoái. Möôøi moät laø yû theá löïc cuûa vua quan. Möôøi hai laø nöông theo ngoaïi ñaïo hya ngöôøi khaùc, khoâng nöông theo chuùng. Möôøi ba laø maëc y phuïc ngoaïi ñaïo hay cuûa theá tuïc. Möôøi boán laø thöøa söï ngoaïi ñaïo, laøm ñieàu khoâng neân laøm. Möôøi laêm laø khoâng hoïc taäp hoïc xöù cuûa Bí-soâ ni. Möôøi saùu laø nhuïc maï Bí-soâ ni. Möôøi baûy laø thöôøng saân haän. Möôøi taùm laø hay la maéng. Möôøi chín laø laøm cho chuùng maát lôïi döôõng.

102 BOÄ LUAÄT 8

Hai möôi laø khoâng muoán cuøng ôû chung. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi hai möôi phaùp Taêng-giaø-phaït-thi-sa, möôøi hai phaùp ñaàu vöøa laøm lieàn phaïm, taùm Phaùp sau ba laàn can môùi phaïm. Neáu Bí-soâ ni tuøy phaïm moät phaùp naøo maø coá che giaáu thì hai boä Taêng giaø neân taùc phaùp cho haønh nöûa thaùng Ma-na-ti, haønh Ma-na-ti xong môùi ñöôïc xuaát toäi. Neáu Bí-soâ ni phaïm laøm cho hai boä Taêng giaø vui loøng thì hai boä Taêng giaø moãi boä ñuû hai möôi ngöôøi, ôû trong hai boä Taêng giaø ñuû boán möôi ngöôøi naøy taùc phaùp xuaát toäi cho Bí-soâ ni phaïm kia. Neáu thieáu moät vò thì toäi cuûa Bí-soâ ni naøy khoâng ñöôïc tröø dieät maø hai boä Taêng giaø phaïm toäi Vieät phaùp. Ñaây laø phaùp xuaát toäi. Nay hoûi caùc ñaïi ñöùc trong ñaây coù thanh tònh khoâng (3 laàn), caùc ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Toâi nay xin nhôù giöõ nhö vaäy.

III. NI TAÙT KYØ BA DAÄT ÑEÀ

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø ba möôi ba phaùp Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca töø trong Giôùi kinh ruùt ra, moãi nöûa thaùng tuïng moät laàn. (Ni khoâng coù hai phaùp Baát ñònh) Nhieáp Tuïng Moät:

Trì, lìa, chöùa, giaët y,
Nhaän y, xin, thoï quaù,
Ñoàng giaù vaø chuû rieâng,
Sai söù ñöa tieàn y.
Hoïc Xöù Thöù Nhaát: CHÖÙA Y DÖ KHOÂNG PHAÂN BIEÄT Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ- ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ chöùa nhieàu ba y, moãi laàn ñaùnh raêng suùc mieäng, röûa tay chaân, leã baùi hai thaày, leã Phaät, lau queùt chuøa thaùp, vaøo thoân khaát thöïc, thoï thöïc, thoï giaùo, thính phaùp… ñeàu maëc y khaùc nhau. Laïi theâm khi thay y, giaët y, hong phôi y… baän roän nhieàu vieäc neân boû pheá vieäc ñoïc tuïng, tö duy phaåm thieän. Caùc Bí-soâ thieåu duïc thaáy vaäy neân cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi chöùa nhieàu y dö pheá boû vieäc tu chaùnh nghieäp”. Cheâ traùch roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí-soâ… ñuû lôøi quôû traùch haïng ngöôøi nhieàu ham muoán, khoâng bieát ñuû, khoù nuoâi, khoù laøm cho ñaày ñuû vaø khen ngôïi haïng ngöôøi ít ham muoán, bieát ñuû, deã nuoâi, deã laøm cho ñaày ñuû, bieát löôïng maø thoï nhaän, tu haïnh Ñoã-ña (ñaàu ñaø). Quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ: “Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho hai boä

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 103

ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñaõ may y xong, y Yeát-sæ-na ñaõ xuaát, ñöôïc y dö phaân bieät ñöôïc caát chöùa möôøi ngaøy; neáu khoâng phaân bieät maø chöùa quaù haïn thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni trong phaùp luaät naøy. May y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na ñaõ xuaát: Coù boán caâu, moät laø coù may y roài khoâng phaûi xuaát y Yeát-sæ-na, hai laø coù xuaát y Yeát-sæ-na khoâng phaûi may y roài, ba laø coù xuaát y Yeát-sæ-na, may y cuõng xong roài, boán laø coù khoâng phaûi may y roài, cuõng khoâng phaûi xuaát y Yeát-sæ-na. Caâu ñaàu nghóa laø neáu Bí-soâ giaët nhuoäm may thaønh y roài nhöng Taêng chöa xuaát y Yeát-sæ-na . Caâu thöù hai nghóa laø neáu Bí-soâ may y chöa xong, Taêng ñaõ xuaát y Yeát-sæ-na. Caâu thöù ba nghóa laø neáu Bí-soâ may y xong roài, Taêng laïi xuaát y Yeát-sæ-na. Caâu thöù boán nghóa laø neáu Bí-soâ may y chöa xong, y Yeát-sæ-na chöa xuaát. Nhaän ñöôïc y dö chöùa trong voøng möôøi ngaøy töùc laø möôøi ñeâm, y dö laø ngoaøi y ñaõ thoï trì coøn coù y khaùc, laøm phaùp phaân bieät ñöôïc chöùa, neáu chöùa quaù möôøi ngaøy thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, vaät naøy neân xaû, toäi kia neân saùm. Ba-daät-ñeå-ca laø ñoát naáu, ñoïa laïc, neáu phaïm toäi naøy bò ñoïa vaøo ba coõi aùc ñòa nguïc, baøng sanh vaø ngaï quyû chòu khoå ñoát naáu. Ngöôøi phaïm toäi naøy neáu khoâng aân caàn thuyeát hoái tröø toäi thì coù theå laøm chöôùng ngaïi phaùp laønh ñaõ coù neân goïi laø Ba-daät-ñeå-ca. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ngaøy ñaàu trong thaùng nhaän ñöôïc y, trong voøng möôøi ngaøy neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp, neân cho ngöôøi. Neáu khoâng trì, khoâng xaû, khoâng taùc phaùp, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù

möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai khoâng ñöôïc y, ngaøy thöù ba ñöôïc y cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñöôïc y, khoâng taùc phaùp thoï trì cho ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc, y ñaõ ñöôïc trong chín ngaøy ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán y ñaõ ñöôïc trong taùm ngaøy... tuøy soá ngaøy nhieàu ít ñöôïc y, chuaån theo ñaây neân bieát. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát ñöôïc y, ngaøy thöù hai ñöôïc y, trong voøng möôøi ngaøy y ñaõ ñöôïc tröôùc neân trì, y ñaõ ñöôïc sau neân xaû, coù theå döïa theo ñaây neân bieát. Neáu khoâng taùc phaùp thoï trì ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc, y ñaõ ñöôïc trong hai ngaøy ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán ba ngaøy... ñöôïc y, chuaån theo ñaây neân bieát. Neáu Bí-soâ ni moät ngaøy ñöôïc hai y, cho ñeán hai ngaøy... ñöôïc y ñeàu neân taùc phaùp gioáng nhö tröôùc. Neáu khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi

moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni moät ngaøy nhaän ñöôïc nhieàu y, ngaøy thöù hai veà sau cuõng nhaän ñöôïc nhieàu y ñeàu taùc phaùp gioáng nhö tröôùc. Neáu khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc phaïm toäi ñoàng nhö tröôùc. Nhöõng tröôøng hôïp naøy ñeàu do caùi tröôùc nhieãm caùi sau noái tieáp nhau phaùt sanh toäi loãi. Neáu Bí-soâ ni coù y phaïm Xaû-ñoïa, y naøy khoâng xaû, khoâng traûi qua ñeâm, toäi kia khoâng thuyeát hoái, neáu nhaän theâm caùc y khaùc ñeàu phaïm Xaû- ñoïa. Neáu y phaïm Xaû-ñoïa cuûa Bí-soâ ni naøy tuy xaû, khoâng traûi qua ñeâm, toäi kia khoâng thuyeát hoái, caùc y ñaõ ñöôïc khaùc ñeàu phaïm Xaû-ñoïa. Neáu xaû y, traûi qua ñeâm toäi kia khoâng thuyeát hoái, caùc y ñaõ ñöôïc khaùc ñeàu phaïm Xaû-ñoïa vì do caùi tröôùc nhieãm. Neáu Bí-soâ ni chöùa y dö ñaõ phaïm Xaû-ñoïa, khoâng laøm ba vieäc thì taát caû y ñaõ ñöôïc hoaëc laø baùt, ñaûy ñöïng baùt, ñaûy loïc nöôùc... cho ñeán nhaän baát cöù tö cuï gì cuûa sa moân ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø-ba- daät-ñeå-ca, vì do caùi tröôùc nhieãm. Neáu xaû y, traûi qua ñeâm, toïâi kia thuyeát hoái, nhaän ñöôïc caùc y khaùc ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai: LÌA NAÊM Y Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ chöùa nhieàu ba y neân khi an cö nôi naøo nhaän ñöôïc y taøi ñeàu ñem giaët nhuoäm caét may roài goùi laïi gôûi cho thí chuû, chæ ñaép maëc hai y du haønh trong nhaân gian. Traûi qua thôøi gian Bí-soâ gôûi y khoâng trôû veà, thí chuû phaûi ñem ra hong phôi maát raát nhieàu thì giôø, pheá boû vieäc ñoïc tuïng, tö duy. Caùc Bí-soâ khaùc thaáy vaäy lieân cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi chöùa nhieàu y dö ñem gôûi laøm trôû ngaïi chaùnh nghieäp cuûa ngöôøi khaùc”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí-soâ khen ngôïi caùc Bí-soâ thieåu duïc tu haïnh Ñoã-ña roài baûo caùc Bí-soâ: “Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi neân cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na laïi xuaát, neáu lìa moät trong naêm y nguû ñeâm ôû ngoaøi giôùi cho ñeán moät ñeâm lieàn phaïm Ni- taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca “.

Sau khi Theá toân cheá hoïc xöù roài, Phaät laïi duyeân nôi cuï thoï Ca-nhieáp-ba maø tuøy khai nhö trong luaät Bí-soâ ñaõ noùi cho ñeán caâu: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na cuõng ñaõ xuaát, neáu lìa moät y trong naêm y nguû ñeâm ôû ngoaøi giôùi cho ñeán moät ñeâm, tröø chuùng taêng taùc phaùp, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Lìa moät trong naêm y laø Taêng-giaø-chi, OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø, An-ñaùt-

baø-ta, Caâu-toâ-laïc-ca, Taêng-khöôùc-kyø, lìa moät trong naêm y naøy nguû ñeâm ôû ngoaøi giôùi cho ñeán khi maët trôøi moïc, tröø Taêng yeát ma, ñeàu phaïm Xaû- ñoïa, y neân xaû, toäi neân saùm nhö giôùi tröôùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Moät, hai, nhieàu thoân, nhaø Töôøng, raøo, haøo bao quanh, Nhaø kyû nhaïc, ngoaïi ñaïo Phoá, quaùn vaø laàu, saân Nhaø, xe, thuyeàn, röøng caây, Ñeàu coù boán khoâng ñoàng, ÔÛ trong boán oai nghi, Hoä y neân kheùo bieát. Coù moät, hai, nhieàu thoân xoùm coù töôøng, haøng raøo, hoaëc haøo bao quanh thoân. Moät thoân coù moät theá phaàn hay nhieàu theá phaàn. Nhieàu thoân coù moät theá phaàn hay nhieàu theá phaàn. Moät nhaø coù moät theá phaàn hay nhieàu theá phaàn. Nhieàu nhaø coù moät theá phaàn hay nhieàu theá phaàn, cho ñeán nhaø kyû nhaïc, nhaø ngoaïi ñaïo, phoá, quaùn, laàu, saân, nhaø, xe, thuyeàn, röøng caây ñeàu coù moät theá phaàn vaø nhieàu theá phaàn boán loaïi khoâng ñoàng. Sao goïi laø moät thoân xoùm? Ngöôøi nôi nuùi ñoài, ñoàng noäi ôû chung, nhieàu nhaø taïo thaønh moät thoân, phaïm vi bao nhieâu goïi laø moät theá phaàn?: Töùc laø trong ngoaøi thoân khoaûng moät taàm, laø choã coù theå ñeå xay giaû naáu aên vaø tuï hoïp laïi ñeå aên uoáng. Neáu y cuûa Bí-soâ ni ôû trong nhaø, thaân ôû trong theá phaàn; hoaëc y ôû trong theá phaàn, thaân ôû trong nhaø khi maët trôøi moïc ñeàu khoâng phaïm lìa y. Neáu ñeå y trong nhaø vaø trong theá phaàn coøn thaân ôû choã khaùc ngoaøi theá phaàn, khi maët trôøi chöa moïc thì phaïm AÙc-taùc, khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Moät thoân nhö vaäy, hai thoân cuõng nhö vaäy. Sao goïi laø nhieàu thoân xoùm? Ngöôøi trong moät thoân, nhaø cöûa xaây döïng khoâng theo thöù lôùp, taïo thaønh nhieàu thoân, phaïm vi bao nhieâu laø moät theá phaàn, ñoàng hay khaùc? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn, coù khaùc khoâng ñoàng, phaïm vi lìa y döïa theo moät thoân laøm tieâu chuaån. Sao goïi laø töôøng bao quanh thoân? Laø boán phía thoân coù töôøng bao quanh, phaïm vi bao nhieâu goïi laø moät theá phaàn? Töùc laø trong vaø ngoaøi töôøng khoaûng moät taàm, laø khoaûng khoâng gian maø con gaø bay tôùi roài ñaùp xuoáng, cuõng laø choã maø ngöôøi bieát hoå theïn ñi tôùi ñeå tieän lôïi. Sao goïi laø haøng raøo bao quanh thoân? Laø boán phía thoân coù haøng raøo bao quanh, phaïm vi bao nhieâu laø moät theá phaàn? Töùc laø trong vaø

ngoaøi haøng raøo khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã ño ñöôïc khoaûng möôøi hai khuyûu tay, cuõng laø choã maø coå xe chôû tre coù saùu con boø keùo coù theå quay ñaàu laïi ñöôïc. Sao goïi laø haøo bao quanh thoân? Laø chung quanh phía ngoaøi thoân coù ñaøo haøo ngaên caùch, phaïm vi bao nhieâu laø moät theá phaàn? Töùc laø beân trong vaø beân ngoaøi haøo ngaên khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã maø buïi cuûa chaân con traâu hay con deâ tung bay tôùi, cuõng baèng vôùi choã maø quaêng gaïch ñaù soûi tôùi ñöôïc. Sao goïi laø moät thoân coù moät theá phaàn? töùc laø thoân aáy coù moät vöôøn röøng, moät thaàn mieáu, moät choã tuï hoïp, phaïm vi bao nhieâu goïi laø moät theá phaàn? Töùc laø phaïm vi ngoaøi vöôøn röøng moät taàm, baèng vôùi choã coù theå xay giaû naáu aên vaø tuï hoïp ñeå aên uoáng. Sao goïi laø moät thoân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø thoân aáy coù nhieàu vöôøn röøng, nhieàu thaàn mieáu, nhieàu choã tuï hoïp. Phaïm vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn, laø khaùc hay ñoàng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu thoân coù moät theá phaàn? Töùc laø nhieàu thoân coù moät vöôøn röøng, moät thaàn mieáu, moät choã tuï hoïp. Phaïm vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Trong vaø ngoaøi thoân khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã xay giaû, naáu aên vaø tuï hoïp ñeå aên uoáng. Sao goïi laø nhieàu thoân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu thoân coù nhieàu vöôøn röøng, nhieàu thaàn mieáu, nhieàu choã tuï hoïp. Phaïm vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn, laø khaùc hay ñoàng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhaø naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi theá phaàn gioáng nhö moät thoân . Sao goïi laø moät nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhaø naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu nhaø naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Sao goïi laø nhieàu nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu nhaø naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät nhaø kyû nhaïc coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhaø chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Beân trong vaø ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã ñeå giaù troáng, ñaøn tyø baø, oáng tieâu, oáng saùo… cuûa giaøn nhaïc vaø choã ban

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 107

nhaïc tuï hoïp aên uoáng . Sao goïi laø moät nhaø kyû nhaïc coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhaø naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? rieâng laø choã ôû rieâng cuûa anh em, chung laø choã ñeå giaù troáng… Sao goïi laø nhieàu nhaø kyû nhaïc coù moät theá phaàn? Töùc laø nhieàu nhaø naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn? Beân trong vaø beân ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm, baèng vôùi choã ñeå giaù troáng… Sao goïi laø nhieàu nhaø kyû nhaïc coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu nhaø naøy

coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn . Sao goïi laø moät nhaø ngoaïi ñaïo coù moät theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhaø naøy coù ñoàng moät kieán giaûi, khoâng coù yù thuù rieâng. Phaïm vi beân trong vaø beân ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã phôi phaân boø, chaát cuûi, choã cuùng teá, choã naáu aên, choã tuï hoïp aên uoáng . Sao goïi laø moät nhaø ngoaïi ñaïo coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhaø naøy coù nhieàu kieán giaûi sai khaùc vaø coù yù thuù khoâng ñoàng. Khoaûng chöøng bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì ñoàng, caùi gì khaùc? Baèng vôùi mieãu thôø trôøi. Sao goïi laø nhieàu nhaø ngoaïi ñaïo coù moät theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhieàu nhaø naøy coù ñoàng moät kieán giaûi, khoâng coù yù thuù rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi nhaø khoaûng moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã phôi phaân boø… Sao goïi laø nhieàu nhaø ngoaïi ñaïo coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø ngöôøi trong nhieàu nhaø naøy coù nhieàu kieán giaûi sai khaùc, yù thuù cuõng khoâng ñoàng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn . Sao goïi laø moät phoá coù moät theá phaàn? Töùc laø trong phoá naøy coù gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi khoaûng moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã ñeå haøng hoùa, mua baùn giao dòch… Sao goïi laø moät phoá coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong phoá naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Theá phaàn naøy caùi gì chung, caùi gì rieâng? Chung laø choã giao dòch. Sao goïi laø nhieàu phoá coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu phoá naøy chæ coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Theá phaàn naøy laø beân trong vaø beân ngoaøi phoá khoaûng chöøng moät taàm, baèng vôùi choã ñeå haøng

hoùa… Sao goïi laø nhieàu phoá coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu phoá naøy coù nhieàu gia tröôûng, anh em chia rieâng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät quaùn coù moät theá phaàn? Töùc laø trong quaùn naøy coù moät gia tröôûng, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi trong ngoaøi quaùn coù moät taàm laø moät theá phaàn, baèng vôùi choã ñeå ñaïi maïch, tieåu maïch, daàu meø, tô luïa…, choã giao dòch. Sao goïi laø moät quaùn coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong quaùn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Pham vi bao nhieâu goïi laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Töùc laø choã ñeå giöôøng gheá, ñoà vaät… Sao goïi laø nhieàu quaùn coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu quaùn naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi trong vaø ngoaøi quaùn coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã ñeå daàu, meø… caùc vaät. Sao goïi laø nhieàu quaùn coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu quaùn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi chöøng bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät laàu coù moät theá phaàn? Töùc laø trong laàu naøy coù moät chuû laàu, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi laàu coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã tuï hoïp aên uoáng. Sao goïi laø moät laàu coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong laàu naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn,

caùi gì chung, caùi gì rieâng? Töùc laø choã ñeå thang laàu. Sao goïi laø nhieàu laàu coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu laàu naøy coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi laàu coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã tuï hoïp aên uoáng . Sao goïi laø nhieàu laàu coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu laàu naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät saân coù moät theá phaàn? Töùc laø trong saân naøy coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi saân coù moät taàm, laø choã ñeå gaïo luùa… Sao goïi laø moät saân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong saân naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Töùc laø ranh giôùi cuûa saân. Sao goïi laø nhieàu saân coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu saân naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi saân coù moät taàm laø theá phaàn, laø choã ñeå luùa gaïo.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 109

Sao goïi laø nhieàu saân coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu saân naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät ngoâi nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong ngoâi nhaø naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi ngoâi nhaø coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã coät traâu boø, ngöïa, boû phaân coû… Sao goïi laø moät ngoâi nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong ngoâi nhaø naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, töùc laø töø cöûa trôû vaøo trong. Sao goïi laø nhieàu ngoâi nhaø coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu ngoâi nhaø naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi ngoâi nhaø coù moät taàm laø theá phaàn, choã coät boø ngöïa, boû phaân coû… Sao goïi laø nhieàu ngoâi nhaø coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu ngoâi nhaø naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät xe coù moät theá phaàn? Töùc laø xe naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi ngoaøi cuûa xe coù moät taàm laø theá phaàn, laø choã xe ñi vaø döøng, cuõng laø choã coät traâu boø ngöïa, boû phaân coû. Sao goïi laø moät xe coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø xe naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn? Baèng vôùi caùi aùch cuûa xe. Caùi gì chung, caùi gì rieâng? Chung laø choå ñoøn ngang tröôùc xe. Sao goïi laø nhieàu xe coù moät theá phaàn? Töùc laø nhieàu xe naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Theá phaàn laø choã xe ñi. Sao goïi laø nhieàu xe coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø nhieàu xe naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi bao nhieâu laø theá phaàn, caùi gì chung, caùi gì rieâng? Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät thuyeàn coù moät theá phaàn? Töùc laø thuyeàn naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi thuyeàn coù moät taàm laø

theá phaàn, laø choã coät thuyeàn, naáu aên vaø tuï hoïp aên uoáng. Sao goïi laø moät thuyeàn coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø thuyeàn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Beân chieác thuyeàn laø theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu thuyeàn coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu thuyeàn naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Choã thuyeàn döøng laø theá phaàn. Sao goïi laø nhieàu thuyeàn coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu thuyeàn naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù

theá phaàn. Sao goïi laø moät khu röøng coù moät theá phaàn? Töùc laø trong khu röøng naøy chæ coù moät chuû, anh em khoâng chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi khu röøng coù moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã haùi hoa traùi vaø aên uoáng. Sao goïi laø moät khu röøng coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong khu röøng naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Theá phaàn laø moät daëm vuoâng. Sao goïi laø nhieàu khu röøng coù moät theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu khu röøng naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Phaïm vi beân trong vaø ngoaøi khu röøng coù moät taàm laø theá phaàn, laø choã haùi hoa traùi vaø aên uoáng. Sao goïi laø nhieàu khu röøng coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø trong nhieàu khu röøng naøy coù nhieàu chuû, anh em chia rieâng. Tröôøng hôïp naøy khoâng coù theá phaàn. Sao goïi laø moät caây coù moät theá phaàn? Töùc laø choã caønh laù giao nhau. Beân ngoaøi caây khoaûng moät taàm laø theá phaàn, baèng vôùi choã boùng maùt cuûa caây luùc giöõa tröa cuûa thaùng naêm, hoaëc laø choã hoa laù traùi caây rôi xuoáng khi trôøi khoâng coù gioù, cuõng baèng vôùi choã khi trôøi möa gioït nöôùc vaêng tôùi. Sao goïi laø moät caây coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø choã caønh laù thöa thôùt, khoâng giao nhau. Theá phaàn baèng vôùi goác caây. Sao goïi laø nhieàu caây coù moät theá phaàn? Töùc laø choã caønh laù giao nhau, coù chung boùng maùt. Sao goïi laø nhieàu caây coù nhieàu theá phaàn? Töùc laø caønh laù cuûa caùc caây naøy caùch xa nhau, khoâng giao nhau thaønh boùng maùt. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Khi Bí-soâ ni ñi ñöùng naèm ngoài, phaïm vi khoaûng chöøng bao nhieâu laø theá phaàn lìa y?”. Phaät noùi: “Nhö Baø-la-moân Sanh Vaên troàng caây Yeåm-moät-la, caùch nhau baûy taàm boâng traùi sum sueâ, khoaûng caùch cuûa baûy caây naøy laø boán möôi chín taàm. Bí-soâ ni ñi trong phaïm vi naøy laø theá phaàn khoâng maát y, quaù phaïm vi naøy laø theá phaàn maát y. Neáu ñöùng naèm ngoài thì phaïm vi chæ trong moät taàm; neáu nguû ôû trung gian giöõa hai giôùi, cheùo cuûa y khoâng rôøi khoûi thaân laø theá phaàn cuûa y. Bí-soâ ni lìa y nguû neân laøm ba vieäc, phaïm hay khoâng phaïm ñeàu nhö vaên treân ñaõ noùi roõ.”

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 111

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 8

Hoïc Xöù Thöù Ba: Y MOÄT THAÙNG

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí- soâ chöùa nhieàu y, thoï ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may y lieàn maø ñem caát, laïi mong ñöôïc theâm thöù vaûi khaùc, nghó raèng neáu thoï ñöôïc vaûi töông tôï nhö vaäy seõ may thaønh y. Vaûi maøu xanh ñaõ nghó nhö vaäy, cho ñeán ñöôïc vaûi maøu vaøng, maøu ñoû, maøu traéng hoaëc vaûi moûng, vaûi daøy... ñeàu ñem caát vaø nghó nhö vaäy. Caùc Bí-soâ thieåu duïc troâng thaáy lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ laïi chöùa caát nhieàu thöù vaûi khoâng chòu may thaønh y". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Ta quaùn thaáy möôøi coâng ñöùc lôïi, nôi Tyø- naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni may y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na laïi xuaát, ñöôïc y phi thôøi caàn thì thoï, thoï roài phaûi mau may thaønh y. Neáu coù choã hy voïng seõ cuùng cho ñuû thì ñöôïc caát chöùa trong voøng moät thaùng, neáu chöùa quaù thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni chuùng trong phaùp naøy. May y ñaõ xong, y Yeát-sæ-na laïi xuaát: Coù boán caâu gioáng nhö giôùi treân. Ñöôïc y phi thôøi: sao goïi laø thôøi, sao goïi laø phi thôøi? Thôøi laø truù xöù naøo khoâng thoï y Yeát-sæ-na thì trong voøng moät thaùng töø ngaøy möôøi saùu thaùng taùm ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng chín; neáu truù xöù naøo coù thoï y Yeát- sæ-na thì trong voøng naêm thaùng, töø ngaøy möôøi saùu thaùng taùm ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng gieâng. Ngoaøi thôøi gian noùi treân goïi laø phi thôøi. Neáu coù choã hy voïng seõ cuùng: Nghóa laø thieáu vaûi chôø xin cho ñuû neân ñöôïc caát chöùa trong voøng moät thaùng, hy voïng cha meï, anh em, chò em, sö chuû... seõ cuùng theâm vaûi; hoaëc vaøo ngaøy hoäi naêm naêm, ngaøy hoäi saùu naêm, ngaøy hoäi thaêng chöùc, ngaøy hoäi maõn naêm ta seõ ñöôïc cuùng vaûi, neáu ñuû may thaønh y thì toát. Neáu trong ba y coù moät y khoâng ñuû thì ñöôïc chöùa trong

voøng moät thaùng, quaù thôøi gian moät thaùng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Choã hy voïng hay khoâng Heát mong, vaûi khoâng ñoàng, Môùi cuõ, phaán taûo khaùc, Ñieàu soá löôïng khuyûu tay. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát trong thaùng ñöôïc vaûi maøu xanh ñem caát chöa may, vì coù choã hy voïng cho theâm, nghó raèng neáu ñöôïc cuùng theâm vaûi cuøng maøu ta seõ may thaønh y. Ngay trong ngaøy nhaän ñöôïc vaûi cuøng maøu, Bí-soâ ni phaûi may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp. Neáu khoâng trì, khoâng xaû, khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi moät, maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát khoâng ñöôïc vaûi naøo khaùc, ngaøy thöù hai, thöù ba cho ñeán ngaøy thöù möôøi ñeàu ñöôïc vaûi thì Bí-soâ ni phaûi may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy ñoù neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp. Neáu khoâng trì, khoâng xaû, khoâng taùc phaùp, ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni trong möôøi ngaøy khoâng ñöôïc vaøi naøo khaùc, ngaøy thöù möôøi moät, thöù möôøi hai cho ñeán ngaøy thöù möôøi chín cuõng ñeàu khoâng ñöôïc vaûi, ñeán ngaøy thöù hai möôi môùi ñöôïc vaûi thì neân nhö

tröôùc taùc phaùp, neáu khoâng taùc phaùp phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni trong hai möôi moát ngaøy khoâng ñöôïc vaûi ñeán ngaøy thöù hai möôi chín môùi ñöôïc thì noäi trong ngaøy thöù ba möôi lieàn phaûi may thaønh y, neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp. Neáu khoâng trì, khoâng xaû khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù ba möôi moát maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni-taùt-kyø-ba- daät-ñeå-ca. Do thôøi gian tröôùc ñuôïc y, töôùng nhieãm noái tieáp nhau. Ñöôïc vaûi maøu xanh ñaõ nhö vaäy, ñöôïc caùc loaïi vaûi maøu khaùc cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh ñem caát chöa may thaønh y vì coù choã hy voïng cuùng theâm cho ñuû, nghó raèng neáu ñöôïc theâm vaûi cuøng maøu ta seõ may thaønh y. Ngay ngaøy ñöôïc vaûi cuøng maøu, Bí-soâ ni phaûi may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy neân trì, neân xaû, neân taùc phaùp, Neáu khoâng taùc phaùp ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Ni- taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu ngaøy thöù nhaát khoâng ñöôïc vaûi naøo khaùc, ngaøy thöù hai ñöôïc cho ñeán ngaøy thöù ba möôi ñeàu ñöôïc… gioáng nhö vaên treân. Ñöôïc vaûi maøu xanh ñaõ nhö vaäy, ñöôïc caùc loaïi vaûi khaùc cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may ñem

caát vì hy voïng coù ngöôøi cuùng theâm, nhöng do thôøi gian laâu xa khoâng xöùng vôùi loøng mong muoán, khoâng bieát laøm sao; hoaëc ngay ngaøy ñöôïc vaûi maøu xanh lieàn may thaønh y trong voøng möôøi ngaøy… gioáng nhö vaên treân ñaõ noùi, cho ñeán ngaøy thöù ba möôi môùi ñöôïc caùc loaïi vaûi khaùc cuõng gioáng nhö trong ñoaïn vaên treân. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may ñem caát vì coù choã hy voïng cuùng theâm, nhöng choã hy voïng kia tuy chöa ñöôïc y, taâm caàu chöa döùt; hoaëc ngay ngaøy ñöôïc vaûi maøu xanh lieàn may thaønh y… nhö ñoaïn vaên treân. Neáu ngaøy thöù nhaát ñöôïc vaûi maøu xanh khoâng may ñem caát vì coù choã hy voïng, nhöng choã hy voïng bò ñoaïn tuyeät. Vaûi maø Bí-soâ ni ñaõ ñöôïc noäi trong möôøi ngaøy neân trì, neân xaû nhö trong ñoaïn vaên treân. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Theá Toân coù bao nhieâu loaïi y?”, Phaät noùi: “Coù hai loaïi y: Moät laø loaïi môùi, hai laø loaïi cuõ. Môùi töùc laø môùi may, cuõ töùc laø ñaõ traûi qua boán thaùng thoï duïng. Naøy Öu- ba-ly, laïi coù naêm loaïi y: Moät laø y coù thí chuû, hai laø y khoâng coù thí chuû, ba laø y vaõng hoaøn, boán laø y cuûa ngöôøi cheát, naêm laø y phaán taûo. Sao goïi laø y coù thí chuû?: Töùc laø coù nam, nöõ, baùn traïch ca laøm thí chuû cuùng y. Sao goïi laø y khoâng coù thí chuû? Töùc laø khoâng coù nam, nöõ, baùn traïch ca laøm thí chuû cuùng y. Sao goïi laø y vaõng hoaøn? Nhö coù ngöôøi cheát, quyeán thuoäc nhôù thöông duøng y phuû leân ngöôøi cheát roài khieâng ñeán choã hoûa thieâu, khi thieâu laáy laïi chieác y aáy ñem cuùng cho taêng. Sao goïi laø y cuûa ngöôøi cheát? Töùc laø ôû trong röøng thaây cheát, y cuûa ngöôøi cheát khoâng coù sôû höõu chuû. Sao goïi laø y phaán taûo? Coù taát caû naêm loaïi: Moät laø y boû treân ñöôøng ñi, hai laø y boû nôi choã ñoå raùc, ba laø y boû nôi bôø soâng, boán laø y bò kieán nhaám, naêm laø y raùch naùt. Laïi coù naêm loaïi y: Moät laø y bò löûa chaùy, hai laø y bò

nöôùc ngaâm, ba laø y bò chuoät gaëm, boán laø y bò boø nhôi, naêm laø y cuûa baø meï sanh con xong roài boû. Bí-soâ ni nhaän ñöôïc vaûi môùi muoán may y neân giaët nhuoäm caét may thaønh y Taêng-giaø-chi hai lôùp, Ni sö ñaøn hai lôùp, OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø moät lôùp, An-ñaùt-baø-ta moät lôùp. Neáu Bí-soâ ni may y Taêng-giaø-chi hai lôùp roài may theâm lôùp thöù ba, khi vöøa thieáp vaøo lieàn phaïm AÙc-taùc, ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni ñoái vôùi y Taêng- giaø-chi môùi xeù boû lôùp boïc cuõ ñònh duøng vaøo vieäc khaùc, khi vöøa xeù lieàn phaïm AÙc-taùc, ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni ñoái vôùi y Taêng-giaø-chi môùi xeù boû lôùp boïc cuõ ra ñeå giaët nhuoäm roài may khaâu trôû laïi thì khoâng phaïm. Ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc neáu may khaâu chöa xong thì phaïm Xaû-ñoïa. Taêng-giaø-chi ñaõ nhö

vaäy thì ni sö ñaøn, … cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ni coù y OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø môùi may theâm lôùp thöù hai, khi vöøa thieáp vaøo lieàn phaïm AÙc-taùc, ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Y-An-ñaùt-baø-ta cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ni ñöôïc vaûi cuõ muoán may y neân giaët nhuoäm caét may thaønh y Taêng-giaø-chi boán lôùp, Ni sö ñaøn boán lôùp, OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø vaø An-ñaùt-baø-ta hai lôùp. Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi y OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø vaø An-ñaùt-baø-ta hai lôùp muoám may theâm lôùp thöù ba, khi vöøa thieáp vaøo lieàn phaïm AÙc-taùc; ñeán ngaøy thöù möôøi moät maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni ñoái vôùi y nhieàu lôùp muoán xeù boû, khaâu may hay khoâng khaâu may, coù phaïm hay khoâng phaïm ñeàu gioáng nhö trong ñoaïn vaên treân ñaõ noùi. Bí-soâ ni ñöôïc y coù thí chuû, y khoâng thí chuû… chuaån theo y môùi vaø cuõ neân bieát. Neáu laø y phaán taûo thì may maáy lôùp tuøy yù, khoâng coù haïn ñònh". Cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá Toân, Taêng-giaø-chi coù maáy loaïi, ñieàu soá theá naøo?", Phaät noùi: "Coù chín loaïi ñoù laø y chín ñieàu, möôøi moät ñieàu, möôøi ba ñieàu, möôøi laêm ñieàu, möôøi baûy ñieàu, möôøi chín ñieàu, hai möôi moát ñieàu, hai möôi ba ñieàu vaø hai möôi naêm ñieàu. Naøy Öu-ba-ly, ba loaïi y thöù nhaát coù hai ñaøn caùch daøi moät ñaøn caùch ngaén; ba loaïi y keá Coù ba ñaøn caùch daøi moät ñaøn caùch ngaén; ba loaïi y sau cuøng coù boán ñaøn caùch daøi moät ñaøn caùch ngaén neân may neân thoï trì, quaù ñieàu löôïng naøy thaønh phaù naïp". Cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá Toân, y lôùn y nhoû coù bao nhieâu thöù?". Phaät noùi: " y Taêng-giaø-chi Coù ba baäc thöôïng trung vaø haï, baäc thöôïng beà ñöùng ba khuyûu tay, beà ngang naêm khuyûu tay; baäc haï beà ñöùng hai khuyûu tay röôõi, beà ngang boán khuyûu tay röôõi; ôû giöõa hai baäc treân laø baät trung. OÁt-ñaùt-la-taêng-giaø vaø An-ñaùt-baø-ta cuõng Coù ba baäc thöôïng trung haï nhö Taêng-giaø-chi. Naøy Öu-ba-ly coù hai loaïi An- ñaùt-baø-ta: Moät laø beà ñöùng hai khuyûu tay, beà ngang naêm khuyûu tay; hai laø beà ñöùng hai khuyûu tay, beà ngang boán khuyûu tay. Y An-ñaùt-baø-ta baäc thaáp nhaát chæ truøm ba luaân laø nhoû nhaát trong soá y thoï trì. Y phaïm Ni- taùt-kyø nhoû nhaát chæ baèng ngang doïc moät khuyûu tay. Neáu Bí-soâ ni phaïm Xaû-ñoïa neân laøm ba vieäc nhö treân ñaõ noùi.

Ñaây chæ laø löôïc noùi phaùp thöùc cuûa ba y.”

Hoïc Xöù Thöù Tö: GIAËT Y CUÕ CHO BÍ SOÂ KHOÂNG PHAÛI BAØ CON Luùc Boà taùt töø cung trôøi Ñoå-söû giaùng sanh vaøo cung vua Tònh-phaïn ôû thaønh Kieáp-tyû-la, tieáng ñoàn vang khaép boán phöông: Doøng hoï Thích Ca haï sanh Thaùi-töû ôû caïnh nuùi Tuyeát beân doøng soâng Dieâm cuûa thaønh

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 115

Kieáp-tyû-la, choã tieân nhôn ôû. Caùch ñoù khoâng xa coù tieân nhôn teân A-lan-nhaõ Tö Ñaø gioûi veà töôùng soá vaø boùi toaùn neân nhaø vua lieàn trieäu ñeán ñeå xem töôùng cho Thaùi-töû. Töôùng soá A-tö-ñaø ñoaùn raèng: “Neáu Thaùi-töû ôû nhaø thì laøm vua Chuyeån luaân cai trò giaùo hoùa boán thieân haï, laø moät vò ñaïi thaùnh chuû coù baûy baùu ñaày ñuû ñoù laø luaân baùu, töôïng baùu, maõ baùu, ngoïc baùu, nöõ baùu, chuû taøng thaàn baùu, chuû binh thaàn baùu vôùi ngaøn ngöôøi con coù oai löïc lôùn, duõng kieän khoâng ai hôn, coù theå haøng phuïc oaùn ñòch. Treân ñaïi ñòa, treân khaép boán bieån ñeàu khoâng coù ñaïo taëc cuõng khoâng coù hình phaït naëng, chæ duøng phaùp lyù cai trò laøm cho moïi ngöôøi ñöôïc soáng an oån. Neáu Thaùi-töû xuaát gia caïo boû raâu toùc, do taâm chaùnh tín töø nhaø ñeán choã khoâng nhaø seõ ñöôïc thaønh Phaät, ÖÙng chaùnh bieán tri, tieáng ñoàn vang khaép möôøi phöông, giaùo hoùa cöùu ñoä muoân loaøi”. Luùc ñoù vua cuûa caùc nöôùc laân bang nghe tin Thaùi-töû sanh ôû Tuyeát sôn… giaùo hoùa cöùu ñoä muoân loaøi, lieàn suy nghó: “Nay ta neân ñeán thöøa söï Thaùi-töû, sau naøy seõ thoï phöôùc loäc cuûa ngöôøi”, laïi nghó: “Nay ta khoâng coù duyeân troâng thaáy Thaùi-töû, ta neân thöøa söï vua Tònh-phaïn cuõng töùc laø thöøa söï Thaùi-töû”. Caùc vua laân bang suy nghó nhö vaäy roài lieàn sai söù thaàn mang quoác tín ñeán choã vua Tònh- phaïn. Boà taùt ôû trong thaâm cung daàn daàn tröôûng thaønh, do thaáy caûnh giaø bònh cheát neân trong loøng saàu naõo, buoâng boû vieäc ñôøi vaøo ôû trong röøng. Caùc vua laân bang nghe bieát lieàn suy nghó: “Laâu nay ta phuïng söï vua Tònh-phaïn laø vì Thaùi-töû, nay Thaùi-töû ñaõ vaøo ôû trong röøng mong caàu xu- aát ly, ta caàn gì uoång coâng phí söùc phuïng söï nöõa”. Do nghó nhö vaäy neân caùc vua laân bang khoâng sai söù thaàn mang quoác tín ñeán nöõa. Trong caùc vua nöôùc laân bang chæ coøn coù vua Thaéng-quang tuy chaám döùt quoác tín nhöng söù thaàn hai nöôùc vaãn coøn qua laïi. Söù thaàn cuûa vua Thaéng-quang laø Ñaïi thaàn Maät-hoä, söù thaàn cuûa vua Tònh-phaïn laø Ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di . Khi ñaïi thaàn Maät-hoä ñeán choã vua Tònh-phaïn luaän baøn vieäc nöôùc xong thì ñeán nhaø cuûa ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di nghæ, ngöôïc laïi khi ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di ñeán choã vua Thaéng-quang luaän baøn vieäc nöôùc xong thì ñeán nhaø cuûa ñaïi thaàn Maät-hoä nghæ. Vôï cuûa ñaïi thaàn Maät-hoä teân laø Caáp-ña nhan saéc ñoan nghieâm, ai nhìn cuõng yeâu meán, do thöôøng lui tôùi nhaø cuûa ñaïi thaàn Maät-hoä neân ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di tö thoâng vôùi Caáp-ña. Khi ñaïi thaàn Maät-hoä nghe bieát Caáp-ña cuøng OÂ-ñaø-di tö thoâng lieàn muoán gieát hai keû xaáu xa naøy, nhöng laïi nghó : “Neáu ta gieát ñaïi thaàn cuûa nöôùc laân bang seõ laøm loaïn vöông thaønh taïo neân söï

kinh hoaøng sôï haõi, taïi sao vì ngöôøi vôï toäi loãi cuûa mình maø laïi gieát moät Baø-la-moân", do nghó nhö vaäy neân giaû lô khoâng hay bieát. Thôøi gian sau Maät-hoä qua ñôøi, vua Thaéng-quang laáy côù Maät-hoä khoâng coù con keá thöøa neân tòch thu gia saûn. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di nghe

bieát vieäc naøy lieàn suy nghó: "Ta coøn soáng ñaây laøm sao nôû ñeå cho Caáp-ña khoâng coù choã nöông nhôø", do nghó nhö vaäy neân saùng hoâm sau lieàn vaøo cung taâu vua Tònh-phaïn: "Ñaïi vöông, trong nöôùc cuûa vua Thaéng-quang coù vieäc baát oån, ñaïi vöông neân sai söù thaàn ñeán ñoù tham hoûi, neáu khoâng seõ chieâu laáy hoïa baïi". Vua Tònh-phaïn lieàn sai OÂ-ñaø-di laøm söù thaàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät thaêm hoûi vua Thaéng-quang, khi ñeán nôi OÂ-ñaø-di suy nghó: "Ta neân yeát kieán nhaø vua tröôùc hay gaëp ñaïi thaàn tröôùc" , laïi nghó: "Theo pheùp caàu vieäc phaûi ñi töø döôùi leân, ta neân ñeán choã ñaïi thaàn tröôùc". Nghó roài lieàn ñeán choã ñaïi thaàn noùi raèng: "Toâi muoán nhôø quan taâu giuùp vôùi nhaø vua cho toâi ñöôïc laáy Caáp-ña", vò Ñaïi thaàn nghe roài lieàn nhaän lôøi taâu giuùp. Sau ñoù OÂ-ñaø-di lieàn ñeán choã vua Thaéng-quang baøn vieäc nöôùc xong lieàn taâu vua: "Raát mong ñaïi vöông ban cho toâi choã nghæ", vua hoûi: "Tröôùc ñaây khanh töøng döøng nghæ ôû ñaâu?", OÂ-ñaø-di ñaùp: "Tröôùc ñaây toâi töøng nghæ ôû nhaø cuûa ñaïi thaàn Maät-hoä", vua noùi: "Vaäy nay khanh neân ñeán ñoù nghæ", OÂ-ñaø-di noùi: "Ñaïi thaàn Maät-hoä nay ñaõ qua ñôøi roài", vua noùi: "Chuû nhaø tuy ñaõ cheát nhöng caên nhaø ñaâu coù cheát", OÂ-ñaø-di lieàn taâu vua: "Ñaïi vöông, caên nhaø tuy khoâng cheát nhöng saûn nghieäp khoâng coøn". Vua Thaéng-quang lieàn ra lònh Ñaïi thaàn tìm choã döøng nghæ cho OÂ-ñaø-di, sau khi OÂ-ñaø-di ra khoûi cung Ñaïi thaàn lieàn taâu vua: "Ñaïi vöông, khoâng phaûi OÂ-ñaø-di khoâng coù choã döøng nghæ, vì tröôùc ñaây oâng ta ñaõ cuøng vôùi Caáp-ña tö thoâng, neân boån yù cuûa oâng ta muoán vua chaáp thuaän cho oâng ta ñöôïc laáy Caáp-ña. Neáu Ñaïi vöông nhieáp thoï ñöôïc ngöôøi naøy töùc laø nhieáp thoï ñöôïc vua Tònh-phaïn". Vua Thaéng-quang nghe roài lieàn trieäu OÂ-ñaø- di ñeán noùi raèng: "Naøy OÂ-ñaø-di, thaät söï ta khoâng bieát khanh vôùi Caáp-ña tröôùc ñaây coù giao tình, nay ta ban Caáp-ña cho khanh laøm vôï, taøi vaät vaø nhaø cöûa ñeàu caáp cho hai khanh". OÂ-ñaø-di nghe roài vui möøng baùi taï roài lui ra, sau ñoù ñeán nhaø cuûa Caáp-ña, Caáp-ña ra ñoùn roài khoùc, OÂ-ñaø-di hoûi vì sao khoùc, Caáp-ña noùi: "Phu chuû cuûa em nay ñaõ qua ñôøi, chaúng phaûi anh cuõng seõ boû em nöõa hay sao". OÂ-ñaø-di noùi: "Chính vì vieäc naøy neân ta môùi ñeán ñaây, ta ñaõ taâu vôùi vua xin ñöôïc cöôùi em laøm vôï, taøi vaät vaø nhaø cöûa vua ñeàu caáp cho, em muoán ôû laïi ñaây hay muoán qua thaønh Kieáp- tyû-la?". Caáp-ña suy nghó: "Neáu ta cuøng qua thaønh Kieáp-tyû-la thì vôï cuûa Baø-la-moân naøy seõ khoâng ñeå ta yeân, ta neân ôû laïi ñaây taïi ngoâi nhaø cuõ cuûa mình". Vì theá OÂ-ñaø-di coù hai nhaø ôû hai nôi, moät ôû thaønh Kieáp-tyû-la, moät ôû thaønh Thaát-la-phieät . Luùc ñoù Boà taùt trong saùu naêm tu khoå haïnh ôû röøng giaø khoâng coù moät vaät gì laø sôû höõu, sau saùu naêm Ngaøi môùi baét ñaàu aên uoáng trôû laïi, tröôùc tieân laø ôû laøng Thaéng Quaân taïi choã ôû cuûa hai muïc ngöu nöõ, moät teân laø

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 117

Hoan-hæ, moät teân laø Hyû-löïc, thoï nhaän moùn chaùo naáu nhöø vôùi möôøi saùu loaïi söõa ñeå phuïc hoài söùc khoûe; sau ñoù ñeán choã nam töû Thieän-haïnh laáy coû caùt töôøng roài ñeán döôùi caây Boà ñeà traûi coû ngoài kieát giaø theä nguyeän raèng: "Neáu ta chöa ñoaïn heát laäu hoaëc, ta theà khoâng ñöùng daäy". Boà taùt ñaõ ñoaïn heát laäu hoaëc trong khi thieàn quaùn neân Haéc long vöông heát söùc khen ngôïi. Sau khi haøng phuïc ba möôi saùu öùc ma quaân chöùng Nhaát thieát trí thaønh Phaät, Theá Toân lieàn nhaän lôøi thænh cuûa Phaïm vöông ñeán thaønh Ba-la-neâ-tö ba laàn chuyeån phaùp luaân möôøi hai haønh ñeå ñoä naêm Bí-soâ. Ñoä naêm Bí-soâ roài laïi ñeán trong röøng Baïch ñieäp ñoä saùu möôi Hieàn boä chöùng ñöôïc Kieán ñeá, keá trôû laïi trong laøng Thaéng quaân ñoä hai muïc ngöu nöõ khieán hoï cuõng chöùng ñöôïc Kieán ñeá. Sau ñoù ñeán beân röøng OÂ-lö-taàn- loa ñeå ñoä moät ngaøn ngoaïi ñaïo cho hoï xuaát gia thoï cuï giôùi, keá leân ñænh nuùi Giaø-da hieän ba thaàn bieán giaùo hoùa khieán haøng Boà taùt, chö thieân truï nôi Nieát-baøn an oån. Sau ñoù ñeán Tröôïng laâm ñoä vua Taàn-baø-sa-la nöôùc Ma-kieät-ñaø chöùng ñöôïc Kieán ñeá, ñoàng thôøi ñoä cho traêm ngaøn thieân chuùng vaø traêm ngaøn Baø-la-moân nöôùc Ma-kieät-ñaø. Keá ñeán thaønh Vöông- xaù nhaän tinh xaù Truùc-laâm vaø ñoä cho Thaân Töû, Muïc-lieân xuaát gia roài ñeán thaønh Thaát-la-phieät thoï nhaän vöôøn Caáp-coâ-ñoäc ôû röøng Theä-ña, noùi kinh Thieáu nieân cho vua Thaéng-quang khieán vua chöùng ñöôïc Kieán ñeá. Cuoái cuøng Theá Toân truï ôû trong röøng Theä-ña, vua Thaéng-quang lieàn sai ngöôøi ñeán thaønh Kieáp-tyû-la baùo tin cho vua Tònh-phaïn bieát hieän Thaùi-töû ñang ôû trong röøng Theä-ña, ñaõ chöùng quaû Voâ thöôïng chaùnh giaùc vaø khieán cho caùc loaøi höõu tình ñoàng höôûng vò cam loà. Vua Tònh-phaïn nghe roài ngoài choáng tay vaøo maù than raèng: "Xöa kia khi Thaùi-töû Nhaát-theá-nghóa-thaønh tu khoå haïnh, ta thöôøng sai söù ñeán thaêm hoûi, nhöõng söù giaû ñaõ ñi ñeàu khoâng thaáy trôû veà, nay sao laïi coù tin noùi laø Thaùi-töû hieän ôû trong röøng Theä-ña". Vöøa luùc ñoù ñaïi thaàn OÂ-ñaø-di vaøo cung thaáy nhaø vua nhö vaäy lieàn hoûi: "Vì sao Ñaïi vöông laïi ngoài choáng tay vaøo maù thôû than öu saàu nhö vaäy?". Vua noùi: "Laøm sao ta khoâng öu saàu, tröôùc kia khi Thaùi-töû Nhaát-theá-nghóa-thaønh tu khoå haïnh, Ta thöôøng sai söù ñeán thaêm hoûi, nhöõng söù giaû ra ñi ñeàu khoâng thaáy trôû veà. Nay ta boång ñöôïc tin noùi laø Thaùi-töû hieän ñang ôû trong röøng Theä-ña, ñaõ chöùng ñöôïc Voâ thöôïng chaùnh giaùc vaø khieán cho caùc loaøi höõu tình ñoàng höôûng vò cam loà". OÂ-ñaø-di lieàn taâu vua: "Neáu nhö vaäy, thaàn xin laøm söù ñeán ñoù roài mang tin trôû veà cho Ñaïi vöông". Vua noùi: "Khanh neân ñi roài veà baùo laïi, ñöøng coù ôû luoân beân ñoù". Noùi roài vua töï tay vieát thö cho Thaùi-töû: "Töø thoï thai veà sau, Toâi nuoâi döôõng Theá Toân,

118 BOÄ LUAÄT 8

Löûa phieàn naõo thöôøng ñoát, Thöôøng mong caây Toái thaéng, Nay ñaõ lôùn khoân roài, Ñoà chuùng soá voâ bieân, Moïi ngöôøi ñöôïc an laïc, Chæ rieâng toâi ñaéùng

cay". Vieát xong ñoùng aán roài ñöa cho OÂ-ñaø-di, OÂ-ñaø-di mang thö cuûa Vua ñeán choã Theá Toân ngöï ôû thaønh Thaát-la-phieät daâng leân, Theá Toân nhaän thö roài môû ra xem, OÂ-ñaø-di hoûi: "Theá Toân coù trôû veà thaønh Kieáp-tyû-la khoâng?", Theá Toân noùi: "Ta ñi cuøng vôùi oâng". OÂ-ñaø-di nhôù laïi ngaøy xöa khi Thaùi-töû vöôït thaønh xuaát gia, phuï vöông thöôøng trieäu veà maø khoâng chòu veà neân baïch Phaät raèng: "Neáu Thaùi-töû khoâng chòu trôû veà, toâi coù söùc seõ ñöa Ngaøi veà". Theá Toân nghe roài lieàn noùi keä: "Löôùi aùi sanh töû neáu tröø heát, Ngöôøi naøy chaúng caàn ai daãn ñöôøng. Theá Toân oai löïc khoâng cuøng taän, OÂng phöông tieän gì daãn ñi ñöôïc. Löôùi aùi sanh töû neáu tröø heát, Ngöôøi naøy chaúng caàn ai daãn ñöôøng. Caûnh giôùi Theá Toân khoâng xöù sôû, OÂng phöông tieän gì daãn ñi ñöôïc". OÂ-ñaø-di nghe Phaät noùi keä roài lieàn ñaûnh leã Phaät baïch raèng: "Theá Toân, toâi muoán trôû veà vöông thaønh taâu cho phuï vöông cuûa Ngaøi bieát". Phaät noùi: "Laøm söù giaû cho Phaät theo lyù thì khoâng phaûi nhö vaäy", OÂ-ñaø-di hoûi: "Laøm söù giaû cho Phaät phaûi nhö theá naøo?", Phaät noùi: "Taát caû ngöôøi xuaát gia môùi laø söù giaû cuûa Phaät". OÂ-ñaø-di noùi: "Vaäy toâi muoán xuaát gia, nhöng vì ñaõ höùa vôùi Ñaïi vöông neân phaûi veà baùo laïi, baây giôø toâi phaûi ñi". Phaät noùi: "Ñôïi khi veà xuaát gia roài haõy veà baùo tin", OÂ-ñaø-di noùi: "Laønh thay, vaäy con xin xuaát gia". Phaät baûo toân giaû Xaù-lôïi-töû xuaát gia cho OÂ-ñaø-di ñeå OÂ-ñaø-di ñöôïc lôïi ích trong ñeâm daøi sanh töû. Cuï thoï Xaù-lôïi-töû vaâng lôøi Phaät daïy cho OÂ-ñaø-di xuaát gia vaø cho thoï vieân cuï, nhöõng haønh phaùp cuûa moät Bí-soâ ñeàu luôïc noùi cho OÂ-ñaø-di bieát. OÂ-ñaø-di thoï giaùo giôùi xong kính leã Xaù-lôïi-töû roài ñeán choã Phaät ñaûnh leã baïch raèng: "Theá Toân, con nay ñaõ xuaát gia". Phaät noùi: "Baây giôø thaày coù theå trôû veà baùo laïi cho phuï vöông cuûa ta bieát, nhöng chôù coù ñöôøng ñoät böôùc vaøo trong cung, neân ñöùng ôû ngoaøi cöûa baùo laø coù Bí-soâ Thích Ca ñang ñöùng ôû ngoaøi cöûa, ñôïi goïi môùi vaøo. Neáu ngöôøi kia hoûi coù Bí-soâ Thích Ca khaùc nöõa khoâng, thì neân ñaùp laø coù; neáu hoûi Thaùi-töû Nhaát-theá-nghóa-thaønh cuõng coù hình

daïng nhö vaäy phaûi khoâng, thì neân ñaùp laø cuøng moät hình daïng nhö vaäy. Thaày cuõng khoâng neân nguû ñeâm ôû trong cung, neáu hoûi Thaùi-töû Nhaát-theá-nghóa-thaønh coù nguû ñeâm trong cung khoâng, thì neân ñaùp laø khoâng coù; neáu hoûi caùc Bí-soâ nguû ôû ñaâu, thì neân ñaùp laø nguû ôû nôi A-lan-nhaõ hoaëc ôû taïi Tyø ha la; neáu hoûi Thaùi-töû Nhaát-theá-nghóa-thaønh coù muoán ñeán ñaây khoâng, thì neân ñaùp laø muoán ñeán; neáu hoûi chöøng naøo ñeán, thì neân ñaùp laø baûy ngaøy sau seõ ñeán". OÂ-ñaø-di nghe nhôù kyõ roài ñaûnh leã Phaät ra ñi, Phaät duøng thaàn löïc yeåm trôi khieán cho OÂ-ñaø-di chæ trong chôùp nhoaùng ñaõ ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, ñöùng ôû ngoaøi cöûa cung baùo vôùi ngöôøi ñöùng gaùc raèng: "Haõy vaøo baïch vua laø coù Bí-soâ Thích Ca ñang ñöùng ôû ngoaøi cöûa", ngöôøi gaùc cöûa hoûi: "Coù caùc Bí-soâ Thích Ca khaùc nöõa hay khoâng?", ñaùp coù. Ngöôøi gaùc cöûa lieàn vaøo trong cung taâu vua: "Ñaïi vöông, Bí-soâ Thich Ca ñaõ ñeán hieän ñang ñöùng ôû ngoaøi cöûa", Vua noùi: "Haõy cho vaøo ñeå Ta xem thöû

hình daïng cuûa Bí-soâ Thích Ca nhö theá naøo". Ngöôøi gaùc cöûa lieàn daãn vaøo, Vua vöøa nhìn lieàn nhaän ra ngay laø OÂ-ñaø-di neân hoûi: "OÂ- ñaø-di, khanh ñaõ xuaát gia roài sao?", ñaùp: "Ñaïi vöông, toâi ñaõ xuaát gia", Vua hoûi: "Thaùi-töû Nhaát-thieát-nghóa-thaønh cuõng coù hình daïng nhö vaày hay sao?", ñaùp: "Ñaïi vöông, hình daïng cuõng gioáng nhö theá". Vua Tònh- phaïn vöøa nghe lôøi naøy, do aân tình quaù naëng töø nhieàu kieáp ñeán nay neân ngaõ xuoáng ngaát xæu, phaûi duøng nöôùc laïnh röôùi hoài laâu môùi tænh laïi. Sau khi ñöôïc ñôõ daäy ngoài leân choã ngoài roài vua lieàn hoûi OÂ-ñaø-di: "Thaùi-töû Nhaát-thieát-nghóa-thaønh coù muoán ñeán ñaây khoâng?", ñaùp: "Muoán ñeán", Vua hoûi: "Khi naøo seõ ñeán?", ñaùp: "Baûy ngaøy sau seõ ñeán". Vua nghe noùi roài lieàn ra lònh cho caùc quan: "Thaùi-töû Nhaát-thieát-nghóa-thaønh qua baûy ngaøy sau seõ trôû veà choán cuõ, caùc khanh neân tu söûa thaønh quaùch vaø trang nghieâm ñöôøng saù, trong cung cuõng phaûi queùt doïn saïch seõ". OÂ-ñaø-di lieàn noùi: "Ñaïi vöông, Theá Toân khoâng nguû ñeâm ôû trong cung", Vua hoûi: "Theá thì nguû ôû ñaâu?", ñaùp: "Hoaëc ôû A-lan-nhaõ hoaëc ôû Tyø-ha-la". Vua lieàn ra lònh cho caùc quan: "Caùc khanh neân ñeán nôi A-lan-nhaõ röøng Khuaát Loä Ñaø xaây caát moät truù xöù coù möôøi saùu ñaïi vieän, moãi ñaïi vieän coù saùu möôi phoøng gioáng nhö ôû röøng Theä-ña". Caùc quan phuïng meänh laøm ñuùng nhö lôøi vua ñaõ ban, haøng nhôn thieân thuø thaéng cuõng phaùt taâm vaøo coâng vieäc naøy, do yù nieäm töông öng vôùi ñònh löïc neân moïi vieäc ñeàu thaønh töïu. Taát caû caùc neûo ñöôøng trong thaønh ñeàu ñöôïc queùt doïn saïch seõ, ñöôïc röôùi baèng nöôùc thôm Chieân ñaøn neân khaép nôi ñeàu coù höông thôm thuø dieäu, khaép nôi cuõng ñeàu treo côø phöôùng taïo neân moät khoâng gian raát vui töôi deã chòu, gioáng nhö vöôøn Hoan-hæ cuûa trôøi Ñeá-thích. Trong loøng taát caû moïi ngöôøi ñeàu khaùt ngöôõng muoán gaëp laïi Theá Toân.

120 BOÄ LUAÄT 8

Luùc ñoù Theá Toân ôû röøng Theä-ña baûo cuï thoï Muïc-kieàn-lieân thoâng baùo cho caùc Bí-soâ bieát Nhö Lai muoán ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, caùc cuï thoï muoán nhìn thaáy caûnh cha con gaëp nhau thì haõy mang y baùt ñeán thaùp tuøng. Muïc-kieàn-lieân vaâng lôøi ñi thoâng baùo, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn mang y baùt ñeán thaùp tuøng vôùi Theá Toân ñi ñeán thaønh Kieáp-tyû-la. Do Theá Toân ñaõ töï dieàu phuïc neân nhöõng ngöôøi töï ñieàu phuïc vaây quanh, Theá Toân töï tòch tónh neân nhöõng ngöôøi tòch tónh vaây quanh, Theá Toân ñaõ giaûi thoaùt neân nhöõng ngöôøi giaûi thoaùt vaây quanh, Theá Toân ñaõ an oån neân nhöõng ngöôøi ñaõ an oån vaây quanh, Theá Toân ñaõ thuaàn thieän neân nhöõng ngöôøi thuaàn thieän vaây quanh, Theá Toân ñaõ lìa duïc neân nhöõng ngöôøi ñaõ lìa duïc vaây quanh, Theá Toân ñaõ chöùng quaû A-la-haùn neân caùc A-la-haùn vaây quanh, Theá Toân ñaõ ñoan nghieâm neân nhöõng ngöôøi ñoan nghieâm vaây quanh. Theá Toân nhö röøng Chieân ñaøn neân röøng Chieân ñaøn vaây quanh, Theá Toân nhö voi chuùa neân baày voi vaây quanh, Theá Toân nhö sö töû vöông neân baày sö töû vaây quanh, Theá Toân nhö ñaïi ngöu vöông neân baày ngöu vaây quanh, Theá Toân nhö Nga vöông neân baày Nga vaây quanh, Theá Toân nhö dieäu Sí ñieåu vöông neân baày sí ñieåu

vaây quanh. Theá Toân nhö Baø-la-moân neân caùc hoïc ñoà vaây quanh, nhö ñaïi y vöông neân caùc bònh nhôn vaây quanh, nhö Ñaïi töôùng quaân neân binh chuùng vaây quanh, nhö ngöôøi daãn ñöôøng neân nhöõng ngöôøi ñi ñöôøng vaây quanh, nhö thöông chuû neân caùc thöông khaùch vaây quanh, nhö Ñaïi tröôûng giaû neân chuùng nhôn vaây quanh, nhö quoác vöông neân caùc ñaïi thaàn vaây quanh. Theá Toân nhö traêng saùng neân caùc tinh tuù vaây quanh, nhö nhaät luaân neân caùc thieân quang vaây quanh, nhö Trì Quoâc thieân vöông neân chuùng Caøn Thaùt Baø vaây quanh, nhö Taêng Tröôûng thieân vöông neân chuùng Cöu-baøn-traø vaây quanh, nhö Xuù-muïc thieân vöông neân Long chuùng vaây quanh, nhö Ña-vaên thieân vöông neân chuùng Döôïc-xoa vaây quanh, nhö Tònh-dieäu-vöông neân chuùng A-toâ-la vaây quanh, nhö Ñeá-thích neân chö thieân coõi trôøi Tam thaäp tam vaây quanh, nhö Phaïm thieân vöông neân Phaïm chuùng vaây quanh. Nhö Ñaïi haûi traàm laéng an truï, nhö maây lôùn taàng taàng lôùp lôùp giaêng phuû, nhö Töôïng vöông döùt côn say cuoàng. Theá Toân ñaõ dieàu phuïc caùc caên, oai nghi tòch tónh, trang nghieâm thaân baèng ba möôi hai töôùng vaø taùm möôi veû ñeïp vôùi moät vaàng haøo quang troøn roäng moät taàm, saùng hôn aùnh saùng cuûa moät ngaøn maët trôøi, böôùc ñi an töôøng nhö nuùi baùu di ñoäng, möôøi Löïc, boán Voâ sôû uùy, Ñaïi bi, Tam nieäm truï, voâ löôïng coâng ñöùc thaûy ñeàu vieân maõn. Caùc ñaïi Thanh vaên nhö toân giaû A-nhaõ-kieàu-traàn-nhö, toân giaû Cao-thaéng, toân giaû Baø-saét-ba, toân giaû Ñaïi-danh, toân giaû Voâ-dieät, toân giaû Xaù-lôïi-töû, toân giaû Muïc-kieàn-lieân, toân giaû Ca-dieáp-ba, toân giaû Danh-xöng… vaø ñaïi chuùng

cuøng ñeán thaønh Kieáp-tyû-la, tuaàn töï ñeán bôø soâng Lö-hí-ña, luùc ñoù caùc Bí-soâ hoaëc röûa tay chaân, hoaëc suùc mieäng hoaëc loïc nöôùc hoaëc taém giaët… Daân chuùng trong thaønh Kieáp-tyû-la nghe tin Thaùi-töû Nhaát-thieát-nghóa- thaønh saép veà ñeán ñeàu raát vui möøng, tranh nhau keùo tôùi röøng Khuaát- loä- ñaø. Luùc ñoù vua Tònh-phaïn cuõng cho traûi toøa trang hoaøng treân khoaûng ñaát roäng ñeå ñoùn Thaùi-töû, haøng vaïn ngöôøi ñeàu vaân taäp ñeán ñaây ñeàu sanh taâm Hoan-hæ suy nghó khoâng bieát cha leã con hay con leã cha. Luùc ñoù Theá Toân cuõng suy nghó: “Neáu Ta ñi boä vaøo thaønh, nhöõng ngöôøi trong doøng hoï Thích Ca seõ khôûi taâm coi thöôøng, sanh loøng baát tín cho raèng Thaùi-töû Nhaát-thieát-nghóa-thaønh coù maát maùt lôùn, vì khi ra ñi coù traêm ngaøn thieân chuùng tuøy tuøng treân khoâng trung ôû thaønh Kieáp-tyû-la, nay chöùng ñöôïc Dieäu trí voâ thöôïng trôû veà laïi ñi boä vaøo thaønh. Muoán cho hoï khoâng coù taâm khinh maïn ta phaûi duøng thaàn bieán ñeà vaøo thaønh Kieáp-tyû-la”. Theá Toân lieàn tuøy theo taâm sôû nieäm nhaäp tam ma ñòa, nhaäp ñònh roài nôi toøa khoâng hieän, cuøng caùc Bí-soâ vuït leân hö khoâng. Luùc ñoù Theá Toân nhö maët traêng troøn coù caùc Bí-soâ vaây quanh, nhö Nga vöông duoãi caùnh, trong boán oai nghi ñeàu hieän thaàn bieán. Theá Toân nhaäp ñònh Hoûa quang tröôùc tieân töø phöông Ñoâng hieän caùc aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoàng; hoaëc hieän bieán thaàn thoâng nhö treân thaân tuoân ra nöôùc, döôùi thaân tuoân ra löûa, hoaëc

treân thaân tuoân ra löûa, döôùi thaân tuoân ra nöôùc. Phöông Ñoâng ñaõ nhö vaäy, caùc phöông Nam, Taây, Baéc cuõng hieän nhö vaäy. Sau ñoù Theá Toân thu hoài thaàn bieán roài ôû treân hö khoâng cao baûy caây Ña la, caùc Bí-soâ cao saùu caây; Phaät cao saùu caây, caùc Bí-soâ cao naêm caây; Phaät cao naêm caây, caùc Bí-soâ cao boán caây; Phaät cao boán caây, caùc Bí-soâ cao ba caây; Phaät cao ba caây, caùc Bí-soâ cao hai caây; Phaät cao hai caây, caùc Bí-soâ cao moät caây; Phaät cao moät caây, caùc Bí-soâ ôû treân maët ñaát. Theá Toân ñi ôû treân hö khoâng caùch ñaát cao hôn moïi ngöôøi cuøng vôùi voâ löôïng traêm ngaøn caâu chi ñaïi chuùng Thieân nhôn vaây quanh vaøo trong thaønh Kieáp-tyû-la. Vua Tònh-phaïn vöøa thaáy Phaät lieàn ñaûnh leã Phaät vaø noùi keä: “Phaät môùi sanh ñaïi ñòa chaán ñoäng, Boùng caây Thieäm-boä chaúng lìa thaân. Nay laàn thöù ba leã baäc Vieân trí, Haøng phuïc ma oaùn thaønh Chaùnh giaùc”. Luùc ñoù nhöõng ngöôøi trong doøng hoï Thích Ca thaáy vua Tònh-phaïn ñaûnh leã Phaät sanh loøng baát nhaãn noùi lôùn: “Vì sao toân phuï laïi ñaûnh leã con mình”. Vua Tònh-phaïn nghe roài lieàn baûo caùc Thích chuûng: “Caùc ngöôøi khoâng neân noùi nhö theá, chính ngaøy Boà taùt môùi sanh, ñaïi ñòa chaán ñoäng, ñaõ phoùng ra aùnh saùng lôùn chieáu khaép theá gian, aùnh saùng chieáu

soi vöôït qua coõi trôøi Tam thaäp tam. Caùc choán toái taêm trong theá giôùi maø aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng khoâng theå chieáu soi ñeán, ñeàu nhôø aùnh saùng naøy maø chuùng höõu tình ôû ñoù ñöôïc nhìn thaáy nhau. Do ta thaáy ñöôïc vieäc hy höõu naøy neân ta lieàn ñaûnh leã Phaät, ñaây laø laàn thöù nhaát. Khi Boà taùt ñeán ñoàng ruoäng xem caùc saûn nghieäp ñaõ ôû döôùi boùng caây Thieäm-boä ngoài kieát giaø xa lìa phaùp aùc baát thieän cuûa coõi duïc, coù taàm töø ñöôïc ñònh Hyû laïc nhaäp Sô tónh löï. Quaù ngoï maët trôøi veà chieàu, bao nhieâu boùng caây khaùc ñeàu ngaõ veà Ñoâng, chæ coù boùng caây Thieäm-boä choã Boà taùt ngoài vaãn ñöùng yeân ñeå che thaân cho Boà taùt. Do ta thaáy vieäc hy höõu naøy neân ta lieàn ñaûnh leã Phaät, ñaây laø laàn thöù hai. Vaø hoâm nay laø laàn thöù ba ta ñaûnh leã Phaät”. Khi Theá Toân böôùc tôùi toøa ngoài ngoài xuoáng roài, vua Tònh-phaïn laïi böôùc tôùi ñaûnh leã Phaät roài ngoài qua moät beân, ñaây laø laàn thöù tö vua ñaûnh leã Phaät. Luùc ñoù caùc Thích chuûng ôû trong röøng Khuaát-loä-ñaø ñaõ saép ñaët xong thaéng toøa vaø caùc vaät phaåm cuùng döôøng thöôïng haûo chôø ñôïi Theá Toân vaø chuùng Bí-soâ ñeán. Khi Theá Toân cuøng ñaïi chuùng ñeán nôi, Phaät ngoài leân thaéng toøa thì vua Tònh-phaïn lieàn daâng caùc phaåm vaät thöôïng dieäu leân cuùng döôøng Phaät vaø Taêng. Noái tieáp vua Tònh-phaïn laø vua Baïch-phaïn, Hoäc-phaïn, Cam-loà-phaïn vaø traêm ngaøn vaïn öùc ñaïi chuùng ñeàu böôùc tôùi ñaûnh leã Phaät roài ngoài qua moät beân. Nhöõng ngöôøi coøn laïi khaùc hoaëc ñöùng chaép tay hoaëc ngöôõng voïng töø xa, luùc ñoù vua Tònh- phaïn duøng keä hoûi Phaät: “Phaät xöa ôû trong cung, Ñi ñeàu coù ngöïa xe, Sao nay duøng ñoâi chaân, Ñi trong choán choâng gai”. Phaät duøng keä ñaùp: “Toâi duøng thaàn tuùc thoâng, Töï taïi ñi treân khoâng, Ñi khaép cuøng ñaïi ñòa, Gai phieàn naõo voâ haïi”. Vua laïi hoûi: “Xöa y phuïc cao sang, Dung saéc saùng nhieàu

veû, Nay maëc aùo thoâ xaáu, Laøm sao nhaãn chòu ñöôïc?". Phaät ñaùp: "Hoå theïn laø thöôïng phuïc, Maëc vaøo raát ñoan nghieâm,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 123

Ngöôøi thaáy sanh yeâu meán,
Tòch tónh nôi röøng giaø".
Vua laïi hoûi:
"Xöa aên gaïo luùa thôm,
Ñöïng maâm vaøng thuø thaéng,
Nay xin côm thoâ dôû,
Laøm sao no ñuû ñöôïc?".
Phaät ñaùp:
"Toâi duøng phaùp vi dieäu,
Vò cuøng ñònh töông öng,
Dieät tröø tham aên uoáng,
Thöông chuùng sanh neân thoï".
Vua laïi hoûi:
"Xöa laàu cao, ñieän ngoïc,
Tuøy thôøi töï an nhaøn,
Nay ôû trong röøng nuùi,
Taïi sao khoâng hoaûng sôï?".
Phaät ñaùp:
"Toâi ñaõ ñoaïn goác sôï,
Phieàn naõo ñeàu döùt tröø,
Duø ôû trong röøng saâu,
Cuõng döùt haún lo sôï".
Vua laïi hoûi:
"Xöa ôû trong Vöông cung,
Duøng nöôùc thôm taém goäi,
Nay ôû trong röøng nuùi,
Nöôùc gì Maâu Ni taém?".
Phaät ñaùp:
"Ao phaùp beán Phöôùc ñöùc,
Ngöôøi thanh tònh an vui,
Keû trí taém ao naøy,
Tröø Caáu khoâng öôùt thaân".
Vua laïi hoûi:
"Xöa ôû trong Vöông cung,
Bình vaøng phun nöôùc taém,

Nay ôû nôi soâng hoà,
Laáy gì röôùi leân thaân?”.
Phaät ñaùp:
124 BOÄ LUAÄT 8

“Toâi taém nöôùc Tònh giôùi, Dieäu phaùp khí röôùi thaân, Ngöôøi trí ñeàu khaâm khen, Röûa saïch Caáu thaân taâm”. Theá Toân duøng keä ñaùp vua Tònh-phaïn roài quaùn Giôùi taùnh yù nhaïo tuøy mieân sai bieät cuûa ñaïi chuùng ñeå thuyeát phaùp xöùng vôùi caên cô, khieán cho soá ngöôøi nghe phaùp nhö vua Baïch-phaïn, vua Hoäc-phaïn, vua Cam- loà-phaïn vaø traêm ngaøn ñaïi chuùng ñoàng nghe phaùp hoaëc ñaéc quaû Döï löu, hoaëc ñaéc quaû Nhaát lai, hoaëc ñaéc quaû Baát hoaøn, hoaëc coù ngöôøi xin xuaát gia ñoaïn caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn; hoaëc coù ngöôøi phaùt taâm Boà ñeà Ñoäc giaùc, hoaëc coù ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng Boà ñeà. Coøn laïi nhöõng ngöôøi khaùc ñeàu quy y Tam baûo truï trong chaùnh tín, chæ coù vua Tònh-phaïn vì quaù vui möøng neân chöa theå ñaéc Kieán ñeá. Sau ñoù vua Tònh-phaïn vaø ñaïi chuùng ñaûnh leã Phaät roài caùo lui, trôû veà cung vua Tònh-phaïn chìm ñaém trong yù nghó: “Chæ coù moät mình con ta môùi coù oai ñöùc naøy, khoâng coøn ai khaùc saùnh kòp”. Theá Toân bieát trong taâm vua cha ñang nghó gì, ñeå haøng phuïc taùnh kieâu maïn naøy cuûa vua cha neân trôøi vöøa saùng toû Theá Toân lieàn baûo cuï thoï Muïc-kieàn-lieân: “Thaày neân quaùn taâm, thöông xoùt phuï vöông ta”. Muïc-lieân vaâng lôøi Phaät daïy lieàn chaáp trì y baùt ñeán choã vua Tònh- phaïn, vua vöøa thaáy Muïc-lieân lieàn xöôùng thieän lai. Muïc-lieân luùc ñoù lieàn nhö sôû nieäm nhaäp tam ma ñòa, nhaäp ñònh roài lieàn aån thaân nôi toøa ngoài hieän treân hö khoâng, tröôùc tieân ôû phöông Ñoâng nhaäp ñònh Hoûa quang hieän caùc aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû traéng hoàng; hoaëc hieän bieán thaàn thoâng nhö treân thaân tuoân ra nöôùc, döôùi thaân tuoân ra löûa hay treân thaân tuoân ra löûa, döôùi thaân tuoân ra nöôùc. Phöông Ñoâng ñaõ nhö vaäy, caùc phöông Nam, Taây, Baéc cuõng hieän nhö theá. Sau ñoù thu hoài thaàn bieán hieän trôû laïi choã ngoài, vua Tònh-phaïn lieàn hoûi Muïc-lieân: “Coù phaûi caùc ñeä töû cuûa Theá Toân ñeàu coù ñaïi oai ñöùc nhö toân giaû?”. Muïc-lieân duøng keä ñaùp: “Thaùnh ñeä töû Maâu Ni, Ñeàu coù ñaïi oai ñöùc, Ba Minh vaø saùu Thoâng, Khoâng ai laø khoâng coù”. Vua nghe roài lieàn suy nghó: “Chaúng phaûi chæ coù moät mình con ta laø coù ñaïi oai ñöùc, caùc Bí-soâ ñeàu coù ñaïi thaàn löïc nhö vaäy”. Nghó nhö vaäy roài taâm kieâu maïn tröôùc ñaây lieàn döùt tröø, vua laïi suy nghó: “Theá Toân hieän nay chæ coù loaøi ngöôøi cuùng döôøng, khoâng thaáy coù chö thieân “. Muïc-lieân bieát yù nghó cuûa vua lieàn taâu raèng: “Ñaïi vöông, toâi muoán trôû veà choã ñöùc Theá Toân “, Vua noùi: “Tuøy yù toân giaû”. Sau ñoù vua cuõng ñi ñeán choã Phaät,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 125

do bieát ñöôïc yù nghó cuûa phuï vöông neân luùc ñoù Phaät bieán hoùa khu röøng Khuaát Loä Ñaø thaønh toâ phaû chi ca. Khi vua Tònh-phaïn muoán vaøo töø cöûa Ñoâng gaëp Phaät, ngöôøi giöõ cöûa lieàn baûo chôù vaøo, vua hoûi vì sao thì ngöôøi

giöõ cöûa baûo laø Theá Toân ñang noùi phaùp cho chö thieân nghe. Vua hoûi ngöôøi giöõ cöûa: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa ñaùp: “Toâi laø Trì Quoác thieân vöông ôû phöông Ñoâng”. Vua beøn ñi ñeán cöûa Nam, ngöôøi giöõ cöûa cuõng baûo chôù vaøo gioáng nhö treân, vua lieàn hoûi: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa ñaùp: “Toâi laø Taêng Tröôûng thieân vöông ôû phöông Nam”. Vua beøn ñi ñeán cöûa Taây, ngöôøi giöõ cöûa cuõng baûo chôù vaøo gioáng nhö treân, vua lieàn hoûi: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa ñaùp: “Toâi laø Xuù-muïc thieân vöông ôû phöông Taây”. Vua beøn ñi ñeán cöûa Baéc, ngöôøi giöõ cöûa cuõng baûo chôù vaøo gioáng nhö treân, vua lieàn hoûi: “Hieàn thuû laø ai?”, ngöôøi giöõ cöûa ñaùp: “Toâi laø Ña-vaên thieân vöông ôû phöông Baéc”. Luùc ñoù Theá Toân duøng thaàn löïc gia bò cho vua Tònh-phaïn khieán töø ngoaøi cöûa troâng thaáy Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho chö thieân nghe. Thaáy roài vua lieàn suy nghó: “Theá Toân hieän nay khoâng phaûi chæ coù loaøi ngöôøi cuùng döôøng, ngay caû chö thieân cuõng ñeán kính leã”. Theá Toân khieán vua döùt töø taâm kieâu maïn roài beøn thu hoài thaàn löïc, luùc ñoù toân giaû Muïc-lieân lieàn ñöa vua vaøo gaëp Phaät, Theá Toân tuøy theo yù nhaïo tuøy mieân giôùi taùnh sai bieät cuûa vua vaø caùc chuùng khaùc ñeå thuyeát phaùp xöùng vôùi caên cô khieán cho vua Tònh-phaïn chöùng ñöôïc quaû Döï Löu, chöùng quaû roài vua lieàn baïch Phaät: “Theá Toân, nay toâi ñöôïc chöùng quaû khoâng phaûi do cao toå, cuõng khoâng phaûi do cha meï, chaúng phaûi do trôøi, vua, sa moân, Baø-la-moân, cuõng chaúng phaûi do toân thaân maø ñöôïc. Chính laø do nöông nôi Theá Toân laø baäc thieän tri thöùc neân môùi ñöôïc chöùng quaû naøy. ÔÛ trong ba ñöôøng aùc Naïi-laïc-ca, baøng sanh vaø Ngaï quyû Theá Toân ñaõ cöùu toâi ra khoûi, ñaët ñeå toâi vaøo coõi ngöôøi trôøi, döùt meù sanh töû ôû ñôøi vò lai, laøm khoâ caïn bieån lôùn nöôùc maét vaø maùu, vöôït ra khoûi nuùi cao xöông traéng töø voâ thæ ñeán nay ñaõ tích chöùa, hang saâu thaúm thaân kieán cuõng tröø boû neân toâi môùi chöùng ñöôïc quaû naøy. Theá Toân, toâi ñaõ ra khoûi doøng sanh töû, nay toâi xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng baûo, laøm OÂ-ba- saùch-ca, xin Theá Toân chöùng tri, töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi toâi khoâng saùt sanh cho ñeán khoâng uoáng röôïu, thoï trì naêm hoïc xöù”, noùi roài ñaûnh leã Phaät caùo lui. Sau ñoù vua Tònh-phaïn ñeán choã vua Baïch-phaïn muoán trao vöông vò, vua Baïch-phaïn hoûi: “Coù yù gì?”, vua Tònh-phaïn noùi: “Toâi nay ñaõ Kieán ñeá khoâng muoán laøm vua”, vua Baïch-phaïn hoûi vaøo luùc naøo, vua Tònh-phaïn ñaùp laø vaøo ngaøy hoâm nay, vua Baïch-phaïn nghe roài noùi: “Ngay ngaøy Theá Toân môùi ñeán, vöøa nghe phaùp toâi ñaõ Kieán ñeá roài”. Vua Tònh-phaïn lieàn ñeán choã vua Hoäc-phaïn, roài ñeán choã vua Cam-loà-phaïn

muoán trao vöông vò thì caùc vua ñeàu noùi laø ñaõ Kieán ñeá. Vua Tònh-phaïn nghe roài noùi: “Nhö theá naøy thì toâi laøm leã quaùn ñaûnh cho ai ñeå trao vöông vò”. Caùc vua ñeàu noùi neân trao vöông vò cho Hieàn-thieän thuoäc doøng hoï Thích Ca, vua Tònh-phaïn nghe roài lieàn laøm leã quaùn ñaûnh trao vöông vò cho Hieàn Thieän. Theá Toân vaø Taêng chuùng haèng ngaøy vaøo cung vua thoï cuùng döôøng, luùc ñoù vua Tònh-phaïn suy nghó: “Ñeä töû cuûa Phaät coù haøng ngaøn ngöôøi ñeàu

töø ngoaïi ñaïo ñeán, taâm tuy ñoan nghieâm nhöng thaân chöa ñöôïc uy nghieâm vì do ngaøy tröôùc tu khoå haïnh neân hình dung tieàu tuïy. Laøm theá naøo khieán cho moân ñoà cuûa Theá Toân coù ñöôïc dung maïo Khaû-aùi, vöøa nhìn phöôùc töôùng taâm thieän lieàn sanh, ta neân baûo trong doøng hoï Thích ca xuaát gia theo Theá Toân". Nghó roài vua lieàn taäp hoïp Thích chuûng hoûi: "Thaùi-töû Nhaát-thieát-nghóa-thaønh neáu khoâng xuaát gia thì seõ laøm gì?", ñaùp: "Seõ laøm vua Chuyeån luaân", vua laïi hoûi: "Luùc ñoù caùc vò seõ laøm gì?", ñaùp: "Chuùng toâi xöng thaàn vaø laøm tuøy tuøng", vua laïi hoûi: "Nay Thaùi-töû chöùng ñöôïc phaùp Cam loà, cuõng khieán cho caùc höõu tình ñoàng ñöôïc neám muøi vò aáy, sao caùc vò khoâng tuøy tuøng?", moïi ngöôøi nghe roài ñeàu ñaùp: "Chuùng toâi muoán ñöôïc xuaát gia", vua noùi: "Haõy theo sôû nguyeän cuûa caùc vò", caùc Thích chuûng laïi hoûi: "Toaøn gia ñeàu ñi hay moãi gia ñình chæ ñi moät ngöôøi?", Vua noùi: "Moãi gia ñình moät ngöôøi". Noùi roài vua Tònh- phaïn lieàn cho ñaùnh kieàn chuøy phoå caùo trong Thích chuûng laø moãi nhaø moät ngöôøi xuaát gia theo Phaät, cho neân trong doøng hoï Thích coù ñeán naêm traêm Thích töû ñoàng loaït xuaát gia. Nhö Theá Toân noùi boû quyù toäc xuaát gia ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, cho neân naêm traêm thích töû Bí-soâ ñeàu ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 127

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 9

Hoïc Xöù Thöù Tö: GIAËT Y CUÕ CHO BÍ SOÂ KHOÂNG PHAÛI BAØ CON (Tieáp Theo)

Luùc ñoù Theá Toân thaáy roài lieàn suy nghó: "Caùc thích töû naøy voán vì caàu giaûi thoaùt maø xuaát gia, nay laïi boû thieåu duïc chìm ñaém trong taøi lôïi". Theá Toân muoán hoï khoâng chìm ñaém trong taøi lôïi nöõa neân cuøng chuùng taêng trôû laïi röøng Theä-ña ôû thaønh Thaát-la-phieät an truù nhö tröôùc kia. Luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh theo thöù lôùp khaát thöïc ñeán nhaø cuûa vôï cuõ laø Caáp-ña ñöùng ôû cöûa ngoû, Caáp-ña töø xa troâng thaáy nhaän ra OÂ-ñaø-di lieàn chaïy tôùi ñaám ngöïc noùi: "OÂ-ñaø-di, taïi sao anh laïi boû em maø xuaát gia?", OÂ-ñaø-di noùi: "Hieàn thuû, Theá Toân khi coøn laø Boà taùt cuõng ñaõ boû ngöôøi vôï yeâu quyù laø Da-du-ñaø-la vaø saùu vaïn theå nöõ ñeå xuaát gia, toâi laøm sao coù theå cuøng soáng vôùi naøng". Caáp-ña noùi: "Theá thì em cuõng muoán xuaát gia", OÂ-ñaø-di noùi: "Neáu ñöôïc nhö theá thì raát toát", Caáp-ña noùi: "Em thu xeáp gia nghieäp xong seõ xuaát gia", OÂ-ñaø-di noùi: "Neân mau thu xeáp, ñöøng coù trì treä". Noùi roài lieàn boû ñi, khoâng bao laâu sau laïi ñeán hoûi: "Sao coâ chöa xuaát gia?", Caáp-ña noùi: "Toâi thu xeáp gia nghieäp chöa xong", OÂ-ñaø-di noùi: "Chaéc coâ ñôïi sau khi nöôùc Kieàu- taùt-la bò chaùy heát, coâ môùi thu xeáp xong phaûi khoâng?", Caáp-ña noùi: "Noäi nhaät hoâm nay thu xeáp xong, ngaøy mai toâi seõ xuaát gia". Sau ñoù OÂ-ñaø-di laïi suy nghó: "Ta do tuïc luïy tröôùc kia neân caùc vò ñoàng phaïm haïnh Haéc baùt khinh khi, neáu Caáp-ña xuaát gia ta

seõ caøng chieâu laáy cô hieàm raèng luïc chuùng Bí-soâ ñaõ ñoä Bí-soâ ni". Nghó roài lieàn sanh truy hoái neân trôøi vöøa höøng saùng OÂ-ñaø-di lieàn ñaép y mang baùt ñi ñeán thaønh Vöông-xaù, vöøa ñeán nôi thì ñuùng vaøo luùc Haï an cö. Trong luùc ñoù Caáp-ña thu xeáp xong gia nghieäp lieàn ñeán trong röøng Theä-ña hoûi caùc Bí-soâ: "Vò aáy ôû ñaâu?", caùc Bí-soâ hoûi: "Vò aáy laø ai?", ñaùp: "Laø Thaùnh giaû OÂ-ñaø-di", caùc Bí-soâ noùi:

"Vò aáy ñaõ ñi ñeán thaønh Vöông-xaù caùch ñaây raát xa". Caáp-ña nghe roài lieàn khoùc, caùc Bí-soâ hoûi vì sao khoùc, Caáp-ña noùi: "Thaùnh giaû OÂ-ñaø-di baûo toâi boû theá tuïc seõ cho toâi xuaát gia, nay toâi thu xeáp xong gia nghieäp ñeán ñaây thì Thaùnh giaû laïi boû ñi xa. Baây giôø toâi khoâng coøn nhaø ñeå veà laïi cuõng khoâng ñöôïc xuaát gia, laøm sao khoâng khoùc". Moät ngöôøi nghe roài lieàn noùi: "Vì dao caïo ôû ñaây cuõ neân Thaùnh giaû ñi ñeán Vöông thaønh muoán laáy dao môùi veà ñeå caïo toùc cho baø". Vöøa luùc aáy coù chuùng Bí-soâ ni vì thænh giaùo thoï neân ñeán trong röøng Theä-ña, thaáy Caáp-ña ñang ñöùng khoùc lieàn hoûi nguyeân do, Caáp-ña lieàn keå laïi söï vieäc, caùc Bí-soâ ni noùi: "Bí-soâ khoâng coù ñoä cho ni xuaát gia maø phaûi laø Bí-soâ ni ñoä, baø haõy theo chuùng toâi ñeán choã Ñaïi-theá-chuû Kieàu-ñaùp-di seõ ñoä cho baø xuaát gia". Caáp-ña lieàn ñi theo caùc ni ñeán choã Ñaïi-theá-chuû, Ñaïi-theá-chuû lieàn cho Caáp-ña xuaát gia. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di ôû thaønh Vöông-xaù laïi suy nghó: "Vì ta muoán traùnh caùc Haéc baùt cô hieàm neân khoâng ñoä cho Caáp-ña xuaát gia, nhö theá laø ta bò maát maùt lôùn. Neáu coù vò Haéc-baùt naøo khaùc ñoä cho Caáp-ña xuaát gia thì duø ta muoán gaëp trong choác laùt cuõng khoâng theå ñöôïc", do nghó nhö vaäy neân tuy Haï an cö nhöng taâm cuûa OÂ-ñaø-di thöôøng khoâng vui. Sau ñoù coù moät Bí-soâ ma-ha-la töø thaønh Thaát-la-phieät Haï an cö xong ñi ñeán Vöông thaønh, ñuùng luùc OÂ-ñaø-di ñöùng ngoaøi cöûa ngoû tinh xaù Truùc-laâm troâng thaáy. Nhìn thaáy laõo Bí-soâ naøy toùc baïc traéng, mi daøi phuû maét, böôùc ñi thong thaû, khoâng bieát coù phaûi laø baäc Thöôïng toïa hay khoâng, neân OÂ-ñaø- di böôùc tôùi chaøo hoûi, vò laõo Bí-soâ lieàn luoân mieäng noùi: "Kính leã A-giaù -lôïi-da, kính leã OÂ-ba-ñaø-da". OÂ-ñaø-di nghe noùi roái bieát khoâng phaûi laø baäc Thöôïng toïa, lieàn daãn vaøo chuøa hoûi: "Thaày töø ñaâu ñeán ñaây?", ñaùp: "Töø thaønh Thaát-la-phieät ñeán". OÂ-ñaø-di nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu ta hoûi tin töùc Caáp-ña tröôùc thì ngöôøi nghe seõ cheâ traùch, ta neân tuaàn töï hoûi thaêm", nghó roài lieàn hoûi: "Theá Toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo, ñi ñöùng töï taïi, sôû haønh an vui chaêng? Theá Toân coù Haï an cö ôû ñoù chaêng?", ñaùp: "Theá Toân khoâng bònh, an vui vaø Haï an cö taïi ñoù", laïi hoûi: "Töù chuùng coù ñöôïc khoâng bònh vaø an vui chaêng, coù thöôøng ñeán nghe Theá Toân thuyeát phaùp chaêng?", ñaùp: "Töù chuùng ñeáu khoâng bònh an vui vaø thöôøng ñeán nghe Phaät thuyeát phaùp", laïi hoûi: "Chö toân tuùc nhö Kieàu-traàn-nhö, Ca Dieáp Ba, Xaù-lôïi-töû, Muïc-kieàn-lieân… Ñaïi-theá-chuû Kieàu Ñaùp Di cho ñeán vua Thaéng-quang… coù ñöôïc voâ bònh an vui chaêng?", ñaùp: "Taát caû ñeàu khoâng bònh an vui", laïi hoûi: "Thaày coù bieát vôï cuûa Ñaïi thaàn teân laø Caáp-ña khoâng?", ñaùp: "Coù bieát, baø cuõng laø vôï tröôùc kia cuûa ñaïi

ñöùc OÂ- ñaø-di", laïi hoûi: "Chaúng phaûi baø ta vaãn coøn laø vôï cuõ cuûa Ñaïi ñöùc aáy hay

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 129

sao?", ñaùp: "Nay baø ñaõ xuaát gia roài", laïi hoûi: "Ai ñaõ ñoä cho baø ta xuaát gia?", ñaùp: "Laø Ñaïi-theá-chuû". OÂ-ñaø-di sau khi bieát roõ söï vieäc roài lieàn suy nghó: "Caáp-ña ñaõ xuaát gia, ta neân gaëp maët", nghó roài lieàn laáy baùt cuûa laõo Bí-soâ treo leân coïc ngaø voi roài ñöa daàu cho thoa chaân tay, noùi raèng: "Trong phoøng naøy coù saún thöùc aên, ôû ñaây coù lôïi döôõng gì thaày cöù thoï duïng". Laõo Bí-soâ lieàn noùi: "Toâi khoâng muoán ôû ñaây", OÂ-ñaø-di lieàn ñöa caùi khoùa cöûa vaø noùi: "Nhö Theá Toân coù daïy Bí-soâ khoâng neân boû khoâng truù xöù, naøy Ma-ha-la, ñaây laø khoùa cöûa, thaày neân bieát". Noùi roài lieàn boû ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, vaøo trong röøng Theä-ña queùt doïn saïch seõ phoøng cuûa mình roài ñoïc tuïng chaùnh phaùp. Vöøa luùc ñoù coù Bí-soâ ni vaøo trong röøng Theä-ña thænh giaùo thoï, nghe tieáng ñoïc tuïng lieàn cuøng ñeán choã OÂ-ñaø-di hoûi: "Ñaïi ñöùc laâu nay ñi ñaâu vaéng?", ñaùp: "Toâi coù vieäc phaûi ñeán thaønh Vöông-xaù vöøa môùi trôû veà". Caùc ni nghe roài veà chuøa noùi vôùi Caáp-ña: "Coâ neân Hoan-hæ vì A-giaù-lôïi-da cuûa coâ ñaõ veà ñeán trong röøng Theä-ña roài", Caáp-ña hoûi: "A-giaù-lôïi-da naøo?", ñaùp laø Bí-soâ OÂ-ñaø-di, Caáp-ña hoûi: "Sao coâ bieát Bí-soâ aáy laø thaày quyû phaïm cuûa toâi, toâi ñaâu coù theo Bí-soâ aáy thoï hoïc", caùc ni noùi: "Ñaâu caàn theo thoï hoïc, coâ neân ñeán hoûi thaêm söùc khoûe cuûa vò aáy". Caáp-ña lieàn mang theo höông boät... ñi ñeán phoøng cuûa OÂ-ñaø-di goõ cöûa, OÂ-ñaø-di hoûi laø ai, ñaùp laø Caáp-ña, OÂ-ñaø-di lieàn môû cöûa môøi vaøo roài hoûi: "Ai cho baø xuaát gia?", ñaùp laø Ñaïi-theá-chuû, OÂ-ñaø-di noùi: "Tröôùc ñaây vì coù vieäc gaáp phaûi ñi ñeán Vöông thaønh, coøn coâ vì sao laïi gaáp caàu lìa tuïc?", ñaùp: "Tröôùc ñaây ñaïi ñöùc baûo toâi thu xeáp gia nghieäp roài ñoä toâi xuaát gia. Toâi nghe lôøi neân thu xeáp gia nghieäp, khoâng ngôø ñaïi ñöùc boû toâi ñi ñeán Vöông thaønh. Neáu Ñaïi-theá-chuû khoâng ñoä toâi xuaát gia thì luùc aáy toâi khoâng bieát phaûi laøm sao", OÂ-ñaø-di noùi: "Chaúng phaûi luùc ñoù toâi coù höùa laø daïy cho coâ sao, coâ haõy ngoài xuoáng ñaây, toâi seõ thuyeát phaùp cho coâ nghe". Caáp-ña lieàn ngoài xuoáng chuù taâm nghe phaùp, OÂ-ñaø-di khi thuyeát phaùp lieàn nhôù laïi chuyeän vui cöôøi thuôû xöa neân hoûi Caáp-ña: "Coâ coù nhôù ngaøy xöa taïi vöôøn , röøng , mieáu , chuùng ta ñaõ aên nhöõng moùn aên ngon nhö theá nhö theá khoâng?". Khi cuøng noùi chuyeän taâm duïc lieàn khôûi khieán tình yù hoãn loaïn. Phaøm ngöôøi nöõ trí hueä coù naêm tröôøng hôïp khoâng coïng söï: Moät laø bieát ngöôøi nam coù taâm duïc höøng thaïnh hay khoâng coù..., luùc ñoù Caáp-ña bieát OÂ-ñaø-di ñang coù taâm duïc höøng thaïnh neân xin pheùp ra ngoaøi moät laùt seõ trôû vaøo, nhöng khi ra khoûi phoøng Caáp-ña lieàn boû chaïy. OÂ-ñaø-di nghe tieáng chaân chaïy lieàn chaïy theo ra goïi Caáp-ña, do haáp taáp chaïy theo neân sanh chi chaïm vaøo baép veá khieán tinh tieát ra, duïc taâm lieàn tieâu tan neân OÂ- ñaø-di ñöùng laïi boài hoài nhìn theo. Caáp-ña thaáy vaäy lieàn quay trôû laïi noùi: "Thaùnh giaû, neáu vöøa

roài toâi chaáp thuaän thì toâi khoâng coøn laø Bí-soâ ni, Thaùnh giaû cuõng khoâng coøn laø Bí-soâ". OÂ-ñaø-di noùi: "Nhö Theá Toân ñaõ daïy, neáu ai hoä mình töùc laø hoä ngöôøi, neáu ai bieát hoä ngöôøi lieàn thaønh hoä mình. Theá naøo laø hoä mình töùc laø hoä ngöôøi? Töï coù theå tu taäp, do tu taäp nhieàu neân coù chöùng ngoä. Theá naøo laø hoä ngöôøi lieàn thaønh hoä mình?: Khoâng naõo haïi, khoâng phaãn haän, khoâng coù taâm oaùn haïi, thöôøng khôûi loøng töø bi thöông xoùt moïi loaøi". Caáp-ña noùi: "Thaùnh giaû haõy côûi quaàn ra ñöa cho toâi giaët". Khi OÂ-ñaø-di ñöa quaàn cho Caáp-ña giaët, Caáp-ña thaáy tinh dính dô lieàn sanh taâm hoái, taâm nhieãm lieàn boäc phaùt, nhö trong kinh Phaät coù keä: "Nhöõng ngöôøi say ñaém duïc, Khoâng thaáy ñöôïc nghiaõ lôïi, Khoâng quaùn ñöôïc thieän phaùp, Thöôøng ñi trong toái taêm". Do taâm nhieãm neân tình yù roái loaïn, Caáp-ña lieàn laáy gioït tinh aáy ñeå vaøo trong nöõ caên, do nghieäp löïc cuûa höõu tinh khoâng theå nghó baøn neân ngay luùc aáy lieàn coù thaân trung aám toái haäu cuûa moät höõu tình ñeán thaùc thai. Caáp-ña veà chuøa giaët y cuûa OÂ-ñaø-di, chö ni troâng thaáy lieàn hoûi, Caáp- ña lieàn keå laïi moïi vieäc, chö ni nghe roài noùi raèng: "Chuùng toâi khoâng ngôø laïi xaûy ra chuyeän nhö vaäy", Caáp-ña noùi: "Ñaïi ñöùc OÂ-ñaø-di chöa heà xuùc phaïm thaân phaàn cuûa toâi", chö ni noùi: "Chöa xuùc chaïm maø coøn nhö theá". Noùi roài chö ni lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Coâ ni kia khoâng phaïm Ba-la-thò-ca, nhöng coâ aáy ñaõ coù thai, neân ñeå coâ aáy ôû choã khuaát, caáp döôõng thöùc aên uoáng chôù ñeå thieáu thoán. Ñöùa beù sanh ra ñaët teân laø ñoàng töû Ca-nhieáp-ba cho xuaát gia seõ ñoaïn caùc höõu laäu, chöùng quaû A-la-haùn, trong haøng ñeä töû cuûa ta seõ laø ngöôøi coù bieän taøi thuyeát giaûng baäc nhaát". Luùc ñoù Theá Toân lieàn suy nghó: "Do Bí-soâ nhôø Bí-soâ ni khoâng phaûi laø thaân toäc giaët y neân xaûy ra ñieàu toäi loãi nhö theá". Theá Toân lieàn do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ni giaët, nhuoäm, ñaäp y cuõ cho Bí-soâ khoâng phaûi laø baø con thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Caáp-ña hoaëc coù ngöôøi naøo khaùc gioáng nhö vaäy. Thaân toäc laø töø baûy ñôøi cuûa hai beân cha meï trôû laïi, baûy ñôøi trôû leân thì khoâng phaûi. Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Y cuõ laø y cuõ thuoäc trong baûy loaïi y: Y baèng loâng, y Soâ-ma, Xaø-nhöôïc-ca, Yeát-lan-ñaïc-ca baù töû, Ñoäc-coâ-laïc-ca, Cao-coâ-baïc-ca vaø An-baùt-lan-ñaéc-ca. Giaët laø döôùi cho ñeán ñem ngaâm nöôùc. Nhuoäm laø döôùi cho ñeán ñem nhuùng vaøo trong maøu. Ñaäp laø döôùi cho ñeán laáy tay ñaäp moät caùi.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 131

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát Bí-soâ khoâng phaûi laø thaân toäc, khôûi töôûng khoâng phaûi thaân toäc maø giaët y cuõ lieàn phaïm Xaû-ñoïa; nhuoäm, ñaäp cuõng phaïm. Trong ba vieäc hoaëc laøm caû ba, hoaëc laøm hai vieäc, hoaëc moät vieäc; hoaëc trong ba vieäc tuøy laøm moät vieäc naøo

ñeàu phaïm boån toäi; neáu nghi khoâng phaûi laø thaân toäc maø laøm cuõng phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ laø thaân toäc laïi khôûi töôûng khoâng phaûi laø thaân toäc maø laøm thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ laø thaân toäc maø khôûi taâm nghi cuõng phaïm AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Naêm: NHAÄN Y TÖØ BÍ SOÂ KHOÂNG PHAÛI BAØ CON Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät chöa caám Bí-soâ ni truï nôi A-lan-nhaõ, cho neân chö ni thöôøng ñeán trong röøng vaéng tu taäp tónh löï thoï laïc trong thaéng ñònh. Luùc ñoù Bí- soâ ni Lieân-hoa-saéc cuøng naêm traêm ñoà chuùng ñi ñeán trong röøng Toái ngoài baùn giaø nhaäp Dieät taän ñònh döôùi moät goác caây. Ñeán xeá chieàu caùc ni muoán trôû veà truù xöù trong thaønh Thaát-la-phieät, moät vò ni noùi: “Chuùng ta neân goïi Thaùnh giaû Lieân-hoa-saéc xuaát ñònh ñeå cuøng ñi”, ni khaùc noùi: “Thaùnh giaû coù ñaïi oai thaàn, neáu caàn coù theå trôû veà truù xöù truôùc chuùng ta”. Do vaäy caùc ni laëng leõ trôû veà thaønh Thaát-la-phieät, ñeán chieàu toái Lieân-hoa-saéc môùi xuaát ñònh, nhìn khaép thaáy khoâng coù ai, bieát laø chö ni ñaõ trôû veà tröôùc beøn suy nghó: “Ta neân vaøo thaønh hay ôû laïi ñaây”, nghó roài quyeát ñònh ôû laïi neân lieàn nhaäp ñònh. Ñeâm ñeán coù ñaùm giaëc naêm traêm ngöôøi sau khi troäm cöôùp xong ñeán trong röøng naøy cuøng nhau baøn baïc laø phaân nöõa ôû ñaây chia taøi vaät ñaõ cöôùp ñöôïc, coøn phaân nöõa ñi canh phoøng. Nhoùm ñi canh phoøng phaùt hieän ra Thaùnh giaû ñang nhaäp ñònh khoâng bieát laø ngöôøi hay laø goác caây, trong nhoùm coù moät vò tu hoaøn tuïc noùi: “Ñaây laø Bí-soâ ni”, ñaùm giaëc nghe roài lieàn khôûi nieäm: “Trong röøng toái naøy laø nôi ñaùng sôï maø Bí-soâ ni laïi ngoài nhaäp ñònh ôû ñaây, thaät laø hy höõu”. Khi trôû veà choã chuùa giaëc, chuùa giaëc hoûi: “Caùc vò ñi canh phoøng coù thaáy ñieàu gì laï khoâng?”, ñaùp: “Coù, trong röøng toái ñaùng sôï naøy laïi coù moät Bí-soâ ni ngoài nhaäp ñònh”. Chuùa giaëc nghe roài lieàn cuøng ñaùm giaëc ñi ñeán ñoù xem, ñeán nôi thaáy moät Bí-soâ ni dung maïo ñoan nghieâm, oai nghi tòch ñònh, vöøa nhìn lieàn sanh kính tín. Chuùa giaëc lieàn khen ngôïi: “Trong röøng naøy coù hai ñieàu Khaû-aùi: Moät laø aùnh traêng ñeïp, hai laø dung maïo Khaû-aùi cuûa Bí-soâ ni”. Chuùa giaëc baûo ñaùnh thöùc coâ ñeå chuùa giaëc cuùng döôøng nhöng vò tu hoaøn tuïc ôû trong ñaùm giaëc noùi: “Bí-soâ ni khoâng aên phi thôøi”, chuùa giaëc lieàn khen ngôïi: “Trong röøng naøy coù hai ñieàu Khaû-aùi: Moät laø dung maïo ñoan nghieâm, hai laø khoâng aên phi

thôøi”. Chuùa giaëc laïi muoán môøi uoáng röôïu, vò tu hoaøn tuïc lieàn noùi: “Bí-soâ ni khoâng uoáng röôïu”, chuùa giaëc lieàn khen ngôïi: “Trong röøng naøy coù hai ñieàu Khaû-aùi: Moät laø dung maïo ñoan nghieâm, hai laø khoâng uoáng röôïu”. Chuùa giaëc laïi noùi: “Nay ta may maén gaëp ñöôïc thöôïng phöôùc ñieàn maø laïi khoâng daâng cuùng gì ñöôïc”, noùi roài lieàn laáy taám baïch ñieäp quyù giaù goùi thöùc aên thöôïng dieäu treo leân caây noùi raèng: “Neáu ñuùng nhö nghi dung tòch ñònh cuûa Thaùnh giaû thì khoâng vieäc gì laø khoâng hay, khoâng vieäc gì laø khoâng bieát. Nay toâi treo y thöïc treân caây naøy, mong Thaùnh giaû töø bi thoï

duïng", Chuùa giaëc noùi xong lieàn cuøng ñaùm giaëc boû ñi. Qua saùng mai Lieân-hoa-saéc xuaát ñònh thaáy chung quanh coù nhieàu daáu chaân ngöôøi lieàn nhaäp ñònh quaùn, bieát laø daáu chaân cuûa naêm traêm giaëc cöôùp ñeán ñaây roài ñi, nhìn leân treân caây thaáy coù y thöïc bieát laø do taâm tònh kính tín cuûa giaëc cöôùp maø ñöôïc, coâ nghó: "Neáu ta ñôïi coù ngöôøi ñeán trao thöùc aên thì sôï coù caàm thuù ñeán laøm hoaïi vaät tònh thí naøy, ta neân ñem thöùc aên naøy hieán cuùng cho taêng giaø. Nhö Phaät ñaõ daïy, neáu ñoái vôùi ni laø aùc xuùc thì ñoái vôùi taêng laø tònh, ngöôïc laïi neáu ñoái vôùi taêng laø aùc xuùc thì ñoái vôùi ni laø tònh". Nghó roài coâ lieàn mang thöùc aên naøy ñeán trong röøng Theä-ña, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø ñang ñi kinh haønh ôû tröôùc cöûa ngoû, thaáy Bí-soâ ni ñi ñeán lieàn hoûi: "Ñaïi muoäi, trôøi chöa saùng cöûa thaønh ñaõ môû roài sao?", ñaùp: "Ñaïi ñöùc, chaúng phaûi toâi töø trong thaønh ñeán maø töø trong röøng Toái ñeán", OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: "Ñaïi muoäi, ban ngaøy toâi vaøo trong röøng aáy coøn thaáy sôï, loâng toùc döïng ñöùng, taïi sao Ñaïi muoäi laïi ôû laïi ñeâm trong röøng aáy?". Lieân-hoa-saéc lieàn keå laïi söï vieäc ñeâm qua roài noùi: "Ñaây laø y thöïc cuûa ñaùm giaëc ñeå laïi cho vôùi loøng tònh tín", OÂ-ba-Nan- ñaø noùi: "Ñaïi muoäi, do oai nghi tòch ñònh cuûa coâ maø ñaùm giaëc sanh kính aùi cuùng cho vaät thöïc naøy. Toâi neáu coù taám baïch ñieäp toát naøy ñeå may y Taêng-giaø-chi hai lôùp, truï trong thieåu duïc, tu caùc phaåm thieän thì toát quaù". Lieân-hoa-saéc lieàn hoûi: "Ñaïi ñöùc caàn taám baïch ñieäp naøy khoâng?", ñaùp: "Neáu coâ coù dö thì tuøy tình xöû phaân". Lieân-hoa-saéc noùi: "Ñaïi ñöùc ñôïi toâi mang thöùc aên naøy daâng cuùng cho Taêng, khi trôû laïi seõ cuùng baïch ñieäp naøy cho ñaïi ñöùc". OÂ-ba-Nan-ñaø nghe roài lieàn suy nghó: "Neáu caùc Haéc baùt khaùc troâng thaáy taám baïch ñieäp naøy chaéc chaén seõ xin thì ta khoâng do ñaâu ñöôïc", nghó roài lieàn noùi: "Coâ haõy ñöùng ôû ñaây, toâi keâu ngöôøi ra laáy thöùc aên ñem vaøo", noùi roài lieàn vaøo beân trong, thaáy coù moät ngöôøi ñöùng roãi raõi lieàn baûo ra cöûa nhaän laáy thöùc aên mang vaøo. Vò naøy ra nhaän laáy thöùc aên, Lieân-hoa-saéc daâng thöùc aên roài lieàn giuõ saïch taám baïch ñieäp ñöa cho OÂ-ba-Nan-ñaø. Ñöôïc y OÂ-ba-nan-ñaø lieàn chuù nguyeän: "Nguyeän cho ngöôøi cuùng y naøy taâm nhö anh laïc, taâm tö trôï, ñònh hueä trang nghieâm,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 133

ñaéc ñaïo nhôn thieân, tuøy tình thoï duïng y phuïc thaéng dieäu, cuoái cuøng ñeán Nieát-baøn an oån voâ thöôïng", chuù nguyeän roài boû ñi. Sau ñoù Lieân-hoa-saéc ñeán ñaûnh leã Theá Toân, Theá Toân thaáy naêm y cuûa Bí-soâ ni cuõ raùch lieàn hoûi A Nan-ñaø: "Chuùng Bí-soâ ni khi an cö lôïi döôõng coù ñaày ñuû khoâng?", ñaùp: "Theá Toân, chuùng ni an cö lôïi döôõng ñaày ñuû", Theá Toân hoûi: "Neáu theá thì taïi sao naêm y cuûa Lieân-hoa-saéc ñeàu cuõ raùch?", ñaùp: "Theá Toân, Bí-soâ ni naøy loøng tin vöõng chaéc, yù thích thuaàn thieän, vaät ñaõ coù ñöôïc ñeàu Hoan-hæ hieán cuùng Tam baûo, ngöôøi ñeán xin ñeàu khoâng laøm cho nghòch yù. Vöøa roài coâ ñöôïc moät taám baïch ñieäp quyù giaù ñaõ cuùng cho ñaïi ñöùc OÂ- ba-Nan-ñaø". Theá Toân hoûi: "Bí-soâ aáy ñoái vôùi ni khoâng phaûi thaân toäc naøy coù laáy y

khoâng?", ñaùp coù laáy. Phaät baûo A-Nan-ñaø: "Neáu laø Bí-soâ khoâng phaûi thaân toäc thì seõ khoâng nghó ñeán Bí-soâ ni naøy coù ñuû naêm y khoâng, tuøy luùc naøo cho thaûy ñeàu nhaän laáy; ngöôïc laïi neáu laø Bí-soâ thaân toäc seõ khoâng nhö vaäy, thaáy hoï thieáu thoán seõ khoâng chòu nhaän". Phaät laïi baûo A-Nan-ñaø: "Trong soá y dö caát ôû trong kho haõy laáy naêm y ñöa cho Bí-soâ ni Lieân-hoa-saéc". A-Nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy vaøo trong kho laáy naêm y ñöa cho Lieân-hoa-saéc. Phaät do duyeân naøy baûo caùc Bí-soâ ni cuõng khoâng neân nhaän y töø caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "Ta vì hai boä ñeä töû cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu Bí-soâ ni nhaän y töø Bí-soâ khoâng phaûi baø con thì phaïm Ni-taùt- kyø-ba-daät-ñeå-ca. Theá toân cheá hoïc xöù roài, trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû giaøu coù, thoï duïng ñaày ñuû, gia saûn nhieàu nhö Tyø sa moân thieân vöông. Tröôûng giaû cöôùi moät ngöôøi con gaùi trong doøng toäc laøm vôï, traûi qua thôøi gian laâu maø vaãn khoâng coù con neân trong loøng öu saàu suy nghó: "Ta tuy giaøu coù nhöng khoâng coù con noái doøng, sau khi ta cheát nhaø vua seõ laáy côù khoâng con ñeå tòch thu gia saûn naøy. Tö löông ñôøi sau ta cuõng chöa tu taäp". Ngöôøi vôï thaáy choàng öu saàu lieàn hoûi nguyeân do, tröôûng giaû lieàn noùi yù nghó cuûa mình cho vôï nghe, ngöôøi vôï nghe roài lieàn hoûi: "Tu taäp tö löông ñôøi sau nhö theá naøo?", ñaùp: "Cuùng döôøng thöùc aên thònh soaïn roài cuùng cho Phaät vaø taêng moäi vò moät caëp baïch ñieäp thöôïng haûo, ñoù laø tu taäp tö löông ñôøi sau". Ngöôøi vôï nghe roài lieàn baûo ngöôøi choàng laøm ngay, ngöôøi choàng lieàn ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät thuyeát dieäu phaùp cho tröôûng giaû, chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Tröôûng giaû lieàn ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: "Theá Toân, con thænh Phaät vaø chuùng taêng sang mai ñeán nhaø con thoï thöïc, xin thöông xoùt", Theá Toân im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Theá Toân ñaõ thöông xoùt nhaän lôøi lieàn kính leã roài ra. Trôû veà nhaø trong ñeâm ñoù tröôûng giaû söûa soaïn ñaày ñuû caùc moùn

aên thöôïng dieäu, ñeán saùng sôùm lo traûi toøa ngoài vaø nöôùc roài sai ngöôøi ñeán thænh Phaät vaø Taêng, Phaät lieàn chaáp trì y baùt cuøng caùc Bí-soâ tôùi nhaø thí chuû. Tôùi choã tröôûng giaû thieát thöïc Phaät vaø Taêng theo thöù töï an toïa, thaáy Phaät vaø taêng nhö phaùp ngoài roài, tröôûng giaû lieàn töï tay daâng caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng ñaày ñuû, sau ñoù daâng cuùng moãi vò moät caëp baïch ñieäp thöôïng haïng roài ngoài moät beân nghe Phaät thuyeát phaùp. Phaät tuøy theo caên taùnh noùi dieäu phaùp, chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài chuù nguyeän cho thí chuû, sau ñoù tröôûng giaû tieãn ñöa Phaät vaø taêng ra veà, ñi nhieãu quanh Phaät ba voøng, ñaûnh leã Phaät roài vaøo nhaø. Tröôûng giaû tu nieäm xaû thí roài vui möøng noùi vôùi vôï: "Hieàn thuû neân vui möøng vì toâi ñaõ laøm xaû thí tö löông cho ñôøi sau", ngöôøi vôï noùi: "Tuy anh ñaõ laøm roài, nhöng em chöa laøm", tröôûng giaû noùi: "Vieäc tu phöôùc thí naøy haù chaúng phaûi em coù chung hay sao?", ngöôøi vôï noùi: "Tuy bieát coù chung nhöng em vaãn muoán thænh Ñaïi-theá-chuû vaø caùc Bí-soâ ni ñeán nhaø thoï thöïc vaø cuùng cho moãi vò moät caëp baïch ñieäp thöôïng haïng. Ñaây môùi chính laø tö löông ñôøi sau cuûa em", tröôûng giaû khen: "Hay laém,

tuøy yù em muoán". Ngöôøi vôi cuûa Tröôûng giaû lieàn ñeán choã Ñaïi-theá-chuû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, sau khi nghe dieäu phaùp roài lieàn baïch: "Thaùnh giaû, con xin thænh Thaùnh giaû vaø caùc Bí-soâ ni saùng mai ñeán nhaø con thoï thöïc, xin thöông xoùt"... gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cho ñeán ñoaïn vôi Tröôûng giaû ñem chieác röông lôùn ra, trong ñoù ñöïng ñaày baïch ñieäp. Ñaïi-theá-chuû nhìn thaáy lieàn suy nghó: "Theá Toân cheá giôùi khoâng cho Bí-soâ ni thoï nhaän y phuïc thöôïng dieäu, nay neáu ta thoï thì traùi vôùi hoïc xöù, neáu khoâng thoï thì trôû ngaïi thí chuû tu phöôùc, caùc Bí-soâ ni cuõng maát lôïi döôõng", luùc ñoù caùc Bí-soâ ni cuõng suy nghó: "Neáu Ñaïi-theá-chuû nhaän baïch ñieäp naøy thì toát quaù". Ñaïi-theá-chuû bieát ñöôïc taâm nieäm cuûa ni chuùng lieàn suy nghó: "Theá Toân neân nhaân vieäc naøy cho ni thoï y toát". Nghó roài Ñaïi-theá-chuû lieàn cho chö ni thoï y roài chuù nguyeän cho vôi Tröôûng giaû, khi trôû veà Ñaïi-theá-chuû lieàn ñeán choã Theá Toân ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo Ñaïi-theá-chuû: "Laønh thay, Nhö lai chöa cho maø baø ñaõ bieát thôøi, töø nay veà sau cho pheùp Bí-soâ ni thoï y quyù giaù, coù theå trao ñoåi vôùi caùc Bí-soâ". Ñaïi-theá-chuû nghe Phaät daïy roài ñaûnh leã caùo lui, trôû veà truù xöù noùi cho chö ni bieát, caùc Bí-soâ ni lieàn mang y ñeán trong röøng Theä-ña ñoåi vôùi caùc Bí-soâ. Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni ñem y quyù giaù naøy ñeán choã luïc chuùng muoán ñoåi laáy y thoâ, luïc chuùng noùi: "Caùc coâ cuùng cho toâi, toâi coøn chöa nhaän huoáng chi laø trao ñoåi". Laïi coù Bí-soâ ni mang y toát naøy ñeán choã Bí-soâ giaø muoán ñoåi laáy y thoâ, Bí-soâ giaø noùi: "Haõy ñôïi moät chuùt chôø toâi baïch Phaät", noùi roài lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät noùi: "Ta caám Bí-soâ

laáy y töø Bí-soâ ni, tröø ñoåi chaùc". Luùc ñoù Theá Toân khen ngôïi trì giôùi, thieåu duïc tri tuùc roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc laø saùng cheá nay laø tuøy khai, neân noùi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni thoï nhaän y töø Bí-soâ khoâng phaûi laø thaân toäc phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, tröø ñoåi chaùc". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi Bí-soâ khoâng phaûi laø thaân toäc, khôûi töôûng khoâng phaûi laø thaân toäc hoaëc nghi maø nhaän laáy y töø hoï thì phaïm toäi Xaû- ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi Bí-soâ thuoäc thaân toäc, khôûi töôûng khoâng phaûi laø thaân toäc hoaëc nghi thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø neáu Bí-soâ ni ñem y cuùng cho Taêng, hoaëc vì nghe thuyeát phaùp maø cuùng hoaëc vì thoï Vieân cuï maø cuùng hoaëc thaáy bò giaëc cöôùp neân cuùng, hoaëc do mua maø coù, hoaëc do trao ñoåi maø ñöôïc, taát caû ñeàu khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ quen bieát nhieàu ngöôøi ñöôïc cuùng nhieàu lôïi döôõng, ñem y vaät naøy ñeán choã Bí-soâ ni ñeå xuoáng ñaát noùi raèng: "Naøy coâ, nhöõng taøi vaät maø toâi coù ñöôïc naøy, xin coâ haõy thoï nhaän", noùi roài ñeå ñoù boû ñi, Bí-soâ ni nhaän laáy cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu: XIN Y TÖØ CÖ SÓ KHOÂNG PHAÛI BAØ CON Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, do Bí-soâ OÂ-ba-Nan-ñaø xin y

töø nhaø tröôûng giaû, cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni xin y töø cö só hay vôï cö só khoâng phaûi baø con thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Sau khi Theá toân cheá hoïc xöù naøy roài, coù nhieàu Bí-soâ du haønh trong nhaân gian bò giaëc cöôùp ñoaït heát y phuïc, caùc Bí-soâ naøy noùi vôùi nhau: "Phaät cheá giôùi khoâng cho xin y töø cö só khoâng phaûi baø con, ôû ñaây chuùng ta khoâng coù baø con, phaûi trôû veà thaønh Thaát-la-phieät ñeán choã caùc vò ñoàng phaïm haïnh xin y phuïc, nhöng hieän giôø chuùng ta khoâng coù y phuïc laøm sao ñi ñöôïc"... cho ñeán caâu caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: Töø thôøi khaùc laø neáu Bí-soâ bò ñoaït y, bò maát y, bò chaùy y, bò gioù thoåi bay, bò nöôùc cuoán troâi. Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuø khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni xin y töø cö só hay vôï cö só khoâng phaûi baø con thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca, töø thôøi khaùc laø neáu Bí-soâ ni bò cöôùp y, bò maát y, bò chaùy y, bò gioù thoåi bay y, bò nöôùc cuoán troâi y.

136 BOÄ LUAÄT 8

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Söï vieäc Coù ba loaïi: Giaù y, saéc y vaø löôïng y. Veà giaù y: Neáu Bí-soâ ni khoâng gaëp naïn duyeân maø ñeán Cö só khoâng phaûi thaân toäc xin giaù y baèng moät Ca-lôïi-sa-ba-noa (trong giôùi Khoâng cho maø laáy coù giaûi thích) vaø ñöôïc vaøo tay giaù y baèng moät Ca-lôïi-sa-ba- noa thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán giaù y baèng naêm möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa, tuøy xin tuøy ñöôïc keát toäi naëng nheï chuaån theo ñoù maø bieát. Neáu Bí-soâ ni ñeán Cö só khoâng phaûi thaân toäc xin giaù y baèng moät Ca-lôïi-sa-ba-noa, nhöng laïi ñöôïc giaù y baèng hai Ca-lôïi-sa-ba-noa thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc khoâng phaïm. Nhö vaäy cho ñeán giaù y baèng naêm möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa, xin ít nhöng ñöôïc nhieàu, phaïm vaø khoâng phaïm chuaån theo ñoù maø bieát. Veà saéc y: Neáu Bí-soâ ni ñeán cö só khoâng phaûi thaân toäc xin y maøu xanh vaø ñöôïc y maøu xanh thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû- ñoïa. Cho ñeán caùc maøu khaùc nhö vaøng ñoû traéng... y daøy y moûng... chuaån theo ñoù maø bieát. Neáu Bí-soâ ni xin y maøu xanh laïi ñöôïc y maøu vaøng thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc khoâng phaïm. Cho ñeán caùc maøu saéc khaùc vaø daøy moûng hy voïng ñoái nhau cuõng chuaån theo ñoù maø bieát. Veà löôïng y: Neáu Bí-soâ ni ñeán cö só khoâng phaûi thaân toäc xin y baèng naêm khuyûu tay vaø ñöôïc y baèng naêm khuyûu tay thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Cho ñeán xin y baèng naêm möôi khuyûu tay hoaëc xin y baèng naêm khuyûu tay laïi ñöôïc y möôøi khuyûu tay cho ñeán naêm möôi khuyûu tay chuaån theo ñoù maø bieát. Neáu xin chæ tô laïi ñöôïc moät mieáng nhoû, xin moät mieáng nhoû laïi ñöôïc y daøi roäng ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Baûy: XIN Y QUAÙ LÖÔÏNG Duyeân khôûi cuõng gioáng nhö trong luaät Bí-soâ töø Bí-soâ OÂ-ba-Nan- ñaø, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ bò giaëc cöôùp ñoaït y,

OÂ-ba-Nan-ñaø ñeán noùi vôùi caùc vò aáy raèng: “Taïi sao maëc y phuïc cuõ raùch nhö theá maø khoâng ñeán ngöôøi khaùc xin, Theá toân coù cho pheùp neáu bò giaëc cöôùp y thì khaát caàu khoâng phaïm”, caùc Bí-soâ naøy noùi: “Chuùng toâi khoâng theå ñeán ngöôøi khaùc xin y”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Neáu khoâng theå khaát caàu thì toâi seõ xin giuùp cho caùc vò”, caùc Bí-soâ naøy noùi tuøy yù. OÂ-ba-Nan-ñaø döïa vaøo vieäc naøy ñeán caùc nhaø Baø-la-moân, cö só, tröôûng giaû thuyùet phaùp giaùo hoùa ñöôïc raát nhieàu y phuïc, caùi toát ñem veà cho mình, caùi cuõ xaáu ñem ñöa cho caùc

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 137

Bí-soâ kia. Caùc Bí-soâ bieát ñöôïc lieàn baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bò ñoaït y, bò maát y, bò chaùy y, bò troâi maát y, bò gioù thoåi bay maát y, ñeán Cö só vôï Cö só khoâng phaûi laø thaân toäc xin y. Cö só cuùng nhieàu y, Bí-soâ ni neáu caàn chæ neân thoï hai y thöôïng haï, neáu thoï quaù phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni trong phaùp luaät naøy. Bò ñoaït y… ñaõ giaûi ôû giôùi treân. Neân thoï hai y thöôïng haï: Coù hai loaïi y thöôïng haï, moät laø y thöôïng haï cuûa Bí-soâ ni, hai laø y thöôïng haï cuûa theá tuïc. Y thöôïng haï cuûa Bí-soâ ni laø y môùi laøm Taêng-giaø-chi hai lôùp thì beà ñöùng ba, beà ngang naêm; neáu laø Ni baø san thì beà ñöùng hai, beà ngang naêm. Y thöôïng haï cuûa theá tuïc laø y thöôïng beà daøi 1hai khuyûu tay, beà roäng ba khuyûu tay; y haï beà daøi baûy khuyûu tay, beà roäng hai khuyûu tay. Neáu caàn neân thoï laø khôûi taâm thoï nhaän. Thoï quaù laø thoï nhaän quaù soá löôïng ñaõ cheá thì khi ñöôïc y vaøo tay lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñeán ngöôøi khaùc xin y thöôïng haï cuûa theá tuïc ñöôïc nhö soá löôïng ñaõ cheá, neáu xin theâm nöõa thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Neáu xin y thöôïng haï cuûa Bí-soâ ni cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ni ñeán ngöôøi khaùc xin y thöôïng haï cuûa theá tuïc, duø khoâng ñuû soá löôïng nhö ñaõ cheá cuõng khoâng neân xin theâm nöõa, neáu coù dö thì khoâng caàn phaûi traû laïi cho chuû. Neáu Bí-soâ ni ñeán ngöôøi khaùc xin y thöôïng haï cuûa Bí-soâ ni, neáu khoâng ñuû nhö soá löôïng ñaõ cheá thì coù theå xin theâm, neáu coù dö thì neân traû laïi cho chuû. Neáu y cuûa theá tuïc khoâng ñuû laïi xin theâm hoaëc y cuûa Bí-soâ dö khoâng traû laïi, keát toäi naëng nheï chuaån theo ñaây neân bieát. Neáu coù yù muoán xin quaù soá löôïng ñaõ cheá thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Phaïm Xaû-ñoïa roài laïi nhaän ñöôïc y vaät nöõa, taát caû ñeàu ñoàng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Taùm: BIEÁT NGÖÔØI TUÏC HÖÙA CUÙNG Y LIEÀN ÑEÁN XIN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ töø Bí-soâ OÂ-ba-Nan-ñaø do ñöùa tôù gaùi noùi cho bieát hai vôï choàng tröôûng giaû muoán cuùng y cho mình lieàn ñeán xin… Phaät do duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, coù cö só hay vôï cö só

khoâng phaûi laø thaân toäc cuøng ñeå daønh tieàn ñònh mua y thanh tònh cuùng cho Bí-soâ ni kòp thôøi

138 BOÄ LUAÄT 8

maëc duøng. Bí-soâ ni naøy tröôùc khoâng ñöôïc thænh maø do ngöôøi khaùc noùi cho bieát, lieàn ñeán nhaø kia noùi raèng: Laønh thay hai vò ñeå daønh tieàn mua vaûi cuùng cho toâi, haõy mua loaïi vaûi thanh tònh nhö theá nhö theá..., vì muoán toát, neáu ñöôïc vaûi thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni: Chæ cho ni trong phaùp luaät naøy. Thaân toäc vaø khoâng phaûi thaân toäc nhö ñaõ giaûi ôû giôùi treân. Giaù y chæ cho vaøng baïc, boái xæ... Bieän laø ñeå daønh tieàn mua vaûi cuùng. Y chæ cho baûy loaïi y nhö trong giôùi treân coù noùi. Mua laø khi mua töø ngöôøi khaùc. Thanh tònh laø ñöôïc nhö vaäy môùi thoï duïng. Cho laø khi thí y. Bí-soâ chæ cho OÂ-ba-Nan-ñaø. Tröôùc khoâng thoï thænh laø khoâng noùi cho bieát tröôùc. Nhôø ngöôøi khaùc noùi cho bieát laø ñöôïc ngöôøi khaùc tieát loä roài ñeán caàu xin vaûi toát. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù ba vieäc laø giaù y, saéc y vaø löôïng y. Sao goïi laø giaù y? Neáu Bí-soâ ni ñöôïc y giaù baèng naêm Ca-lôïi-sa-ba- noa töø ngöôøi khoâng phaûi laø thaân toäc, thoï thì khoâng phaïm. Neáu khoâng thoï y naøy laïi ñoøi y toát hôn, giaù cao hôn, khi ñoøi phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán naêm möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa, tuøy caàu xin tuøy ñöôïc, phaïm nheï naëng chuaån theo ñaây neân bieát. Sao goïi laø saéc y? Neáu Bí-soâ ni ñöôïc y maøu xanh, thoï thì khoâng phaïm; neáu khoâng thoï laïi ñoøi y maøu ñeïp hôn, khi ñoøi phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Saéc xanh ñaõ nhö vaäy, caùc saéc y khaùc chuaån theo ñaây neân bieát. Sao goïi laø löôïng y? Neáu Bí-soâ ni döôïc y naêm khuyûu tay thoï thì khoâng phaïm; neáu khoâng thoï laïi ñoøi y ñeïp hôn, roäng lôùn hôn phaïm toäi gioáng nhö treân. Nhö vaäy cho ñeán nhieàu khuyûu tay hôn, phaïm toäi naëng nheï ñeàu gioáng nhö treân. Khoâng phaïm laø neáu xin chæ sôïi laïi ñöôïc moät mieáng nhoû, xin moät mieáng nhoû laïi ñöôïc taám y lôùn... ñeàu khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Chín: BIEÁT NGÖÔØI TUÏC RIEÂNG HÖÙA CHO Y LIEÀN ÑEÁN XIN Duyeân khôûi cuõng gioáng nhö giôùi treân cuûa luaät Bí-soâ, chæ khaùc ôû choã laø hai vôï choàng moãi ngöôøi rieâng bieät ñeå daønh tieàn mua y cuùng, OÂ-ba-Nan-ñaø baûo hai ngöôøi hoïp chung tieàn laïi ñeå mua moät y thöôïng haûo... cho ñeán khieán Tröôûng giaû chòu phaït khoå sôû neân caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät. Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 139

Neáu laïi coù Bí-soâ ni, coù cö só hay vôï cö só khoâng phaûi laø thaân toäc, moãi ngöôøi rieâng bieät ñeå daønh tieàn ñònh mua y thanh tònh nhö vaäy nhö vaäy... ñeå cuùng cho Bí-soâ ni . Bí-soâ ni naøy tröôùc khoâng thoï thænh, nhôø ngöôøi khaùc noùi

cho bieát lieàn ñeán noùi vôùi hai vôï choàng raèng: Laønh thay hai vò haõy hoïp chung tieàn laïi ñeå mua y thanh tònh nhö vaäy nhö vaäy... kòp thôøi cuùng cho toâi, vì muoán y toát, neáu ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät- ñeå-ca." Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm coù ba loaïi gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: QUAÙ HAÏN ÑOØI Y Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ do Bí-soâ OÂ-ba-Nan-ñaø ñeán nhaø ñaïi thaàn Haønh vuõ noùi phaùp veà ba thöù phöôùc nghieäp Höõu söï, khieán cho ñaïi thaàn naøy khôûi taâm Hoan-hæ höùa cuùng cho saùu möôi kim tieàn sau khi Bí-soâ OÂ-ba-Nan-ñaø an cö xong... cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni hoaëc vua hay ñaïi thaàn, Baø-la-moân, Cö só sai söù ñem giaù tieàn y ñöa cho Bí-soâ ni noùi raèng: "Thaùnh giaû, soá tieàn naøy laø cuûa vua (Ñaïi thaàn, Baø-la-moân, cö só) sai toâi ñem ñeán, Thaùnh giaû haõy nhaän laáy". Bí-soâ ni noùi: "Nhôn giaû, giaù tieàn y naøy toâi khoâng ñöôïc nhaän, neáu ñöôïc y thanh tònh thuaän thôøi toâi môùi ñöôïc nhaän". Söù noùi: "Thaùnh giaû coù ngöôøi chaáp söï khoâng?", ñaùp: "Coù, tònh nhôn cuûa taêng hay OÂ-ba-tö-ca ôû choã ñoù laø ngöôøi chaáp söï cuûa Bí-soâ ni. Söù giaû lieàn ñeán choã cuûa ngöôøi chaáp söï trao giaù tieàn y roài noùi: "Coâ haõy duøng giaù tieàn y naøy mua y thanh tònh, thuaän thôøi ñöa cho Bí-soâ ni ñeå vò aáy ñaép maëc". Daën doø ngöôøi chaáp söï xong, söù giaû trôû laïi choã Bí-soâ ni noùi: "Toâi ñaõ ñöa giaù tieàn y cho ngöôøi chaáp söï maø coâ ñaõ chæ, khi ñöôïc y thanh tònh thuaän thôøi coâ neân nhaän". Bí-soâ ni khi caàn y neân ñeán choã ngöôøi chaáp söï hai hoaëc ba laàn noùi: "Toâi caàn y" ñeå nhaéc, neáu ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y thì boán, naêm, saùu laàn ñeán ñoù ñöùng im laëng ñeå nhaéc, ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y maø ñeán nhaéc nöõa, coá caàu cho ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Cuoái cuøng vaãn khoâng ñöôïc y thì Bí-soâ ni neân ñeán choã ngöôøi ñaõ ñöa giaù tieàn y hoaëc nhôø ngöôøi ñaùng tin ñeán noùi raèng: "OÂng sai ngöôøi ñöa giaù tieàn y ñeán cho Bí-soâ ni nhöng Bí-soâ ni ñoù cuoái cuøng vaãn khoâng ñöôïc y, oâng neân bieát laáy laïi, ñöøng ñeå maát soá tieàn aáy. Ñaây laø thôøi. Bí-soâ ni laø chì cho ni trong phaùp luaät naøy. Vua: Duø nam hay nöõ neáu ñöôïc quaùn ñaûnh ñeàu goïi laø vua. Ñaïi thaàn laø ngöôøi chaáp haønh chaùnh söï. Baø-la-moân laø quyù chuûng ña vaên.

Cö só laø keû taïi gia giaøu coù. Söù giaû laø nam, nöõ hay huyønh moân. Giaù tieàn y chæ cho vaøng baïc hay tieàn. Thuaän thôøi thanh tònh laø ñuùng lyù môùi ñöôïc nhaän. Tònh nhôn cuûa Taêng laø tònh nhôn cuûa ñaïi chuùng. OÂ-ba-tö-ca laø ngöôøi ñaõ quy y Tam baûo, thoï trì naêm hoïc xöù. Bí-soâ ni ñöôïc hai, ba laàn noùi laø hai, ba laàn noùi ra lôøi ñeå nhaéc ngöôøi chaáp söï. Boán, naêm, saùulaàn tuøy choã ñöùng im laëng: Noùi tuøy choã coù boán: Moät laø nhaø xöôûng nhö xöôûng laøm goám..., hai laø nhaø ôû, ba laø ñoàng ruoäng, boán laø cöûa hieäu. Laïi coù saùu laàn gaïn hoûi, nhö ngöôøi kia hoûi: "Coâ ñeán coù vieäc gì?", ñaùp: "Vì vieäc aáy neân ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Laønh thay môøi ngoài", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Môøi coâ duøng côm", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân

ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Môøi coâ aên baùnh", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân ñeán". Ngöôøi kia laïi noùi: "Môøi coâ duøng nöôùc", ñaùp: "Toâi vì vieäc aáy neân ñeán". Tuøy moät laàn trong saùu laàn hoûi ñaùp treân, Bí-soâ ni neân noùi ngay ñeán vieäc chính, khoâng ñeå cho hoï ñeà caäp ñeán vieäc khaùc thì khoâng goïi laø thieän haûo; ngöôïc laïi neáu Bí-soâ ni noùi töø töø ñeå hoï coù thôøi gian nhôù laïi môùi goïi laø thieän haûo; neáu ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y maø quaù saùu laàn naøy ñeán ñoøi y cho ñöôïc thì phaïm Ni- taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Qua ba laàn noùi saùu laàn im laëng maø vaãn khoâng ñöôïc y thì Bí-soâ ni neân ñeán choã ngöôøi cuùng y, hoaëc töï ñeán hoaëc nhôø ngöôøi ñaùng tin ñeán töùc laø ñeä töû hay moân nhaân noùi cho ngöôøi cuùng y bieát roõ moïi vieäc ñeå hoï laáy laïi tieàn y ñöøng ñeå cho maát uoång. Ñaây cuõng laø caùch thöùc traû laïi cho chuû giaù tieàn y. Neáu Bí-soâ nhôø ngöôøi baùo cho thí chuû bieát roài, ngöôøi chaáp söï môùi ñeán noùi vôùi Bí-soâ ni: "Thaùnh giaû haõy nhaän giaù tieàn y naøy", Bí-soâ ni neân noùi vôùi ngöôøi chaáp söï: "Toâi ñaõ xaû giaù tieàn y naøy roài, oâng neân ñem traû laïi cho chuû y". Bí-soâ ni noùi nhö vaäy laø toát, neáu laáy giaù tieàn y thì phaïm Xaû-ñoïa. Neáu ngöôøi chaáp söï noùi: "Thaùnh giaû haõy nhaän giaù y naøy, toâi seõ ñeán noùi vôùi thí chuû cuùng y ñeå hoï Hoan-hæ". Tröôøng hôïp naøy Bí-soâ ni nhaän giaù y khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ khoâng theo trình töï nhö vaäy maø nhaän laïi y thì ñeàu phaïm Xaû-ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu ngöôøi laø thí chuû hoaëc laø söù giaû hoaëc laø chaáp söï, nhö phaùp nhaän ñöôïc y thì khoâng phaïm, khoâng nhö phaùp thì phaïm Xaû-ñoïa. Neáu ngöôøi laø thí chuû hoaëc laø söù giaû coøn phi nhôn laø chaáp söï, nhö phaùp nhaän ñöôïc y cuõng khoâng phaïm, khoâng nhö phaùp thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ngöôøi laø thí chuû, phi nhôn laø söù giaû, phi nhôn laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 141

AÙc-taùc. Neáu ngöôøi laø thí chuû, phi nhôn laø söù giaû, ngöôøi laø chaáp söï cuõng nhö treân phaïm Xaû-ñoïa. Neáu phi nhôn laø thí chuû hoaëc laø söù giaû hoaëc laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm AÙc-taùc. Neáu phi nhôn laø thí chuû, hoaëc laø söù gia, ngöôøi laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm Xaû-ñoïa. Neáu phi nhôn laø thí chuû, ngöôøi laø söù giaû, ngöôøi laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm Xaû-ñoïa. Neáu phi nhôn laø thí chuû, ngöôøi laø söù giaû, phi nhôn laø chaáp söï gioáng nhö treân phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni xin giaù tieàn y töø phi nhôn thì phaïm AÙc-taùc, nhaän ñöôïc y thì phaïm Xaû-ñoïa. Xin giaù tieàn y töø loaøi roàng thì phaïm AÙc-taùc, nhaän ñöôïc y thì phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni gôûi thö hay sai söù ñeán xin giaù tieàn y thì phaïm AÙc-taùc, nhaän ñöôïc y thì phaïm Xaû-ñoïa. Khoâng phaïm gioáng nhö treân.

142 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 10

Nhieáp Tuïng Hai:
Caàm vaøng baïc, xuaát naïp,
Mua baùn, baùt, xin tô,
Thôi deät, töi ñoaït y,
Hoài, thuoác dö, baùt dö.
Hoïc Xöù Thöù Möôøi Moät: CAÀM VAÄT BAÙU Theá toân ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la- phieät, duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ do Luïc chuùng Bí-soâ töï tay caàm vaøng baïc hoaëc baûo ngöôøi caàm... khieán ngoaïi ñaïo cheâ traùch: "...hoï ñaâu khaùc theá tuïc, taïi sao caùc Baø-la-moân, cu só laïi mang thöùc aên ñeán daâng cuùng cho hoï". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay caàm vaøng baïc, boái xæ, tieàn hoaëc baûo ngöôøi caàm, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi baûo ngöôøi caàm laáy coù möôøi taùm tröôøng hôïp khoâng ñoàng ñeàu thaønh töôùng phaïm: 1. Noùi ngöôi laáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi laáy vaøng baïc... ôû choã deã thaáy, phaïm AÙc-taùc; khi tay caàm giôû leân phaïm Xaû-ñoïa. 2. Noùi ngöôi laáy ôû choã naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû trong röông traép..., phaïm toäi gioáng nhö treân. 3. Noùi ngöôi laáy chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät vôùi soá löôïng traêm, ngaøn, vaïn... phaïm nhö treân. 4. Noùi ngöôi mang vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät ñeán (ñi), phaïm gioáng nhö treân.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 143

5. Noùi ngöôi ôû choã naøy mang ñi: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät ñöïng trong röông traép... phaïm gioáng nhö treân. 6. Noùi ngöôi mang chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc mang vaät vôùi soá löôïng chöøng traêm, ngaøn, vaïn... phaïm gioáng nhö treân. 7. Noùi ngöôi ñeå vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vaøng baïc... phaïm gioáng nhö treân. 8. Noùi ngöôi ñeå ôû ñaây: Laø baûo ngöôøi khaùc ñeå vaät trong röông traép... phaïm gioáng nhö treân. 9. Noùi ngöôi ñeå chöøng aáy vaät naøy: Laø baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vaät vôùi soá löôïng traêm, ngaøn... phaïm nhö treân. Chín tröôøng hôïp naøy laø caên cöù vaøo vaät ôû choã deã thaáy maø baûo ngöôøi khaùc laøm. 10. Noùi ngöôi laáy vaät kia: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû choã khoâng thaáy, phaïm AÙc-taùc; khi nhaác vaät leân phaïm Xaû-ñoïa. 11. Noùi ngöôi laáy ôû choã kia: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät ôû trong röông traép, phaïm gioáng nhö treân. 12. Noùi ngöôi laáy chöøng aáy vaät kia: Laø baûo ngöôøi khaùc laáy vaät vôùi soá löôïng chöøng traêm ngaøn... phaïm nhö treân. 13. Noùi ngöôi mang vaät kia ñeán (ñi): Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi mang ñeán hay mang ñi . 14. Noùi ngöôi mang vaät ôû choã kia ñeán (ñi): Laø chæ vaät ñöïng trong röông traép baûo ngöôøi khaùc mang ñeán hoaëc mang ñi, phaïm gioáng nhö treân. 15. Noùi ngöôi mang chöøng aáy vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc mang ñeán (ñi) vôùi chöøng

aáy soâ löôïng, phaïm gioáng nhö treân. 16. Noùi ngöôi ñeå vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå, phaïm gioáng nhö treân. 17. Noùi ngöôi ñeå ôû choã kia: Laø chæ ngöôøi ñeå vaät trong röông traép ôû choã kia, phaïm gioáng nhö treân. 18. Noùi ngöôi ñeå vôùi chöøng aáy vaät kia: Laø chæ vaät kia baûo ngöôøi khaùc ñaët ñeå vôùi chöøng aáy soá löôïng, phaïm nhö treân. Chín tröôøng hôïp naøy laø caên cöù vaät ôû choã khoâng thaáy maø baûo ngöôøi laøm. Neáu Bí-soâ ni töï tay caàm giöõ vaøng baïc, boái xæ… phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni caàm vaøng baïc ñaõ thaønh hay chöa thaønh ñeàu phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni caàm vaøng baïc, boái xæ coù vaên töôùng thaønh töïu ñeàu phaïm Xaû- ñoïa. Bí-soâ ni chaïm vaøo vaät baûy baùu nhö Ma ni… phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni caàm tieàn maø nöôùc Bieân phöông cuøng duøng thì phaïm Xaû-ñoïa; nöôùc Bieân

phöông khoâng cuøng duøng thì phaïm AÙc-taùc. Caàm saét ñoàng thieác… thuoäc kim loaïi thì khoâng phaïm. Sau khi Phaät cheá hoïc xöù naøy cho caùc ñeä töû thanh vaên roài, luùc Phaät ñang ôû röøng Theä-ña, ôû nöôùc Chieâm-ba coù moät tröôûng giaû taâm thaâm tín thuaàn thieän thöôøng duøng vaät thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng, laïi xaây caát moät truù xöù nguy nga traùng leä cuùng cho Phaät vaø taêng. Coù nhieàu Bí-soâ ni an cö ôû ñaây, sau khi laøm leã Tuøy yù xong lieàn baûo Tröôûng giaû: “Nay chuùng toâi muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Ñaïi sö vaø caùc Bí-soâ kyø tuùc, Tröôûng giaû haõy thí y cho chuùng toâi”, Tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, ôû ñaây khoâng coù ñieäp y thöôïng dieäu, haõy ñôïi ñoaøn thöông buoân ñeán, toâi seõ mua daâng cuùng”, Bí-soâ ni noùi: “Neáu khoâng coù ñieäp y thöôïng dieäu thì cuùng y thoâ xaáu cuõng ñöôïc”, Tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, toâi xöa nay chæ thí y thöôïng dieäu khoâng cuùng y thoâ xaáu. Neáu Thaùnh giaû khoâng ñôïi ñöôïc thì toâi cuùng giaù tieàn y tuøy yù caùc vò mua”, Bí-soâ ni noùi: “Theá toân ñaõ cheá giôùi khoâng ñöôïc caàm giöõ tieàn baïc”, Tröôûng giaû noùi: “Neáu nhö vaäy thì thaø toâi khoâng cuùng chöù toâi khoâng cuùng y thoâ xaáu”. Caùc Bí-soâ ni bieát roát cuoäc khoâng ñöôïc gì neân ra ñi, ñeán thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ ni truù xöù noùi: “Thieän lai cuï thoï, chaúng phaûi choã caùc vò an cö ñaõ nhaän ñöôïc nhieàu y phuïc hay sao maø vaãn maëc y phuïc thoâ raùch theá naøy?”, ñaùp: “Vì khoâng coù y thöôïng dieäu ñeå thoï nhaän”, laïi hoûi: “Caùc vò an cö ôû ñaâu?”, ñaùp: “ÔÛ truù xöù cuûa truôûng giaû nöôùc Chieâm-ba”, laïi hoûi: “Nghe noùi Tröôûng giaû aáy chæ cuùng y thöôïng dieäu, vì sao laïi khoâng coù ñeå thoï nhaän?”, ñaùp: “Chính vì duyeân naøy neân môùi khoâng ñöôïc y”, lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi cho caùc Bí-soâ ni, caùc Bí-soâ ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät suy nghó: “Caùc Baø-la-moân, Tröôûng giaû, Cö só kính tín muoán cuùng giaù y cho caùc Bí-soâ ni, caùc Bí-soâ ni cuõng muoán ñöôïc y, ta neân tuøy khai cho caùc Bí-soâ ni khoâng bò thieáu thoán”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ ni: “Neáu coù ngöôøi cuùng giaù tieàn y, caàn thì ñöôïc nhaän, nhaän roài neân khôûi nieäm laø vaät cuûa ngöôøi kia ñeå caát giöõ, caùc Bí-soâ ni cuõng neân tìm ngöôøi chaáp söï”. Caùc Bí-soâ ni khoâng bieát tìm ngöôøi chaáp söï nhö theá naøo, Phaät baûo: “Neân tìm tònh nhôn hay OÂ-ba-tö-ca, neân hoûi ngöôøi aáy raèng; ngöôøi coù theå laøm thí chuû cho toâi khoâng, neáu

ñaùp laø ñöôïc thì neân khôûi taâm kyù gôûi cho ngöôøi aáy ñeå caát giöõ vaät kia, neân baûo ngöôøi ñoù caàm, khoâng ñöôïc töï caàm". Luùc ñoù coù Bí-soâ ni ñi ñeán phöông khaùc nghó raèng: "Nay ta ñeán ñaây khoâng coù thí chuû", lieàn khôûi taâm truy hoái baïch Phaät, Phaät noùi: "Duø ñi ñeán phöông xa, mieãn ngöôøi ñoù coøn soáng thì vaãn laø thí chuû". Luùc ñoù coù Bí-soâ ni chöa tìm ñöôïc thí chuû thì coù ngöôøi ñem cuùng giaù tieàn y, Bí-soâ ni nghi khoâng daùm nhaän neân baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân nhaän roài caàm giaù y

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 145

ñoù ñeán tröôùc moät Bí-soâ ni noùi raèng: Cuï thoï bieát cho, toâi Bí-soâ ni teân , ñöôïc vaät baát tònh naøy, toâi muoán ñem vaät baát tònh naøy ñoåi laáy tònh taøi. Noùi ba laàn roài tuøy tình thoï duïng". Luùc ñoù coù thí chuû xaây caát truù xöù ôû ven laøng cuùng cho Taêng thöôøng bò giaëc ñeán khuûng boá neân caùc Bí-soâ ni boû ñi nôi khaùc, giaëc cöôùp vaøo chuøa laáy heát caùc thöù, Phaät noùi: "Neáu laø vaät cuûa taêng giaø hay cuûa Toát-ñoå-ba nhö vaøng baïc vaät baùu thì neân caát giaáu ôû choã chaéc chaén roài môùi boû ñi nôi khaùc". Phaät baûo caát giaáu, caùc Bí-soâ ni khoâng bieát baûo ai caát giaáu, Phaät noùi: "Baûo tònh nhôn hay OÂ-ba-tö-ca caát giaáu". Coù tröôøng hôïp baûo hoï caát giaáu thì hoï laáy luoân, Phaät baûo neân tìm OÂ-ba-tö-ca thaâm tín, neáu khoâng coù thì baûo caàu tòch nöõ, neáu khoâng coù Caàu-tòch nöõ thì Bí-soâ ni töï tay caát giaáu. Bí-soâ ni khoâng bieát caát giaáu nhö theá naøo, Phaät baûo neân ñaøo haàm, Bí-soâ ni khoâng bieát baûo ai ñaøo, Phaät baûo sai tònh nhôn hoaëc OÂ-ba-saùch-ca. Tröôøng hôïp hoï ñaøo caát giaáu roài laáy luoân thì neân tìm ngöôøi thaâm tín, neáu khoâng coù ngöôøi thaâm tín thì neân baûo Caàu-tòch nöõ, neáu khoâng coù Caàu-tòch nöõ thì Bí-soâ ni töï tay ñaøo caát giaáu, sau khi giaëc boû ñi thì laáy laïi giao cho Taêng giaø. Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: "Ta vì naïn duyeân neân khai cho caùc vieäc treân, naïn duyeân khoâng coøn thì khoâng neân duøng nöõa, neáu vaãn coøn duøng thì phaïm AÙc-taùc."

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Hai: XUAÁT NHAÄP CAÀU LÔÏI Duyeân khôûi ôû taïi thaønh Thaát-la-phieät gioáng nhö trong luaät Bí-soâ. Ñöùc Baïc giaø phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la- phieät, luùc ñoù xa gaàn ñeàu nghe bieát ôû nöôùc Trung phöông coù Phaät ra ñôøi, caùc ñeä töû Thanh vaên ñeàu coù ñaïi thaàn thoâng..., neáu ngöôøi naøo coù theå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng thì ñöôïc ñaïi quaû baùo, ñöôïc ñaïi lôïi ích. Caùc thöông nhôn phöông Baéc nghe bieát nhö theá lieàn baøn vôùi nhau: "Chuùng ta neân ñeán nöôùc trung phöông buoân baùn, moät laø caàu lôïi, hai laø cuùng döôøng Phaät vaø Taêng". Caùc thöông nhôn lieàn chôû nhieàu haøng hoùa ñeán thaønh Thaát-la- phieät cuûa nöôùc Trung phöông, trong thaønh naøy coù moät ngoaïi ñaïo loä hình, raát gioûi veà thieân vaên vaø toaùn kyù, nghe bieát caùc thöông nhôn phöông Baéc ñeán lieàn suy nghó: "Ta nay neân ñeán xem thöû vaø thaêm hoûi, coù theå ôû choã caùc thöông nhôn naøy ta seõ ñöôïc chuùt gì", nghó roài lieàn laáy saùch töôùng ra nghieân cöùu kyõ, ñoaùn bieát ñöôïc teân tuoåi cuûa cha meï thöông nhôn vaø haøng hoùa mang theo thu lôïi ñöôïc

nhieàu hay ít. Sau ñoù ngoaïi ñaïo naøy ñeán choã thöông chuû noùi : “Thieän lai thöông chuû, coù phaûi thöông chuû teân laø , thaân sinh cuûa thöông chuû teân laø , thaân maãu cuûa thöông chuû teân laø , soá haøng hoùa mang ñeán goàm coù , vaøo ngaøy thöông chuû seõ thu ñöôïc lôïi nhö theá nhö theá...”. Thöông chuû nghe roài suy nghó: “Ta

nghe noùi ñeä töû cuûa Phaät coù ñaïi thaàn thoâng, coù ñaïi bieán hoùa phaûi chaêng laø ngöôøi naøy”, nghó nhö vaäy roài sanh taâm kính tín lieàn laáy ñieäp y baèng loâng saéc ñoû vaø traùi caây ñaëc saûn cuûa phöông Baéc daâng cuùng cho ngoaïi ñaïo naøy. Ngoaïi ñaïo naøy lieàn maëc ñieäp y môùi naøy ñeán khoe vôùi caùc ñoàng moân, hoï hoûi: “Ngöôøi ñöôïc y thöôïng haûo naøy töø ñaâu?”, ngoaïi ñaïo lieàn keå söï vieäc treân cho caùc ñoàng moân nghe, hoï nghe roài lieàn noùi: “Sa moân Thích töû thöôøng khinh reõ chuùng ta, noùi chuùng ta chæ gaàn guõi vôùi haïng Chieân ñaø la taàm thöôøng, khoâng theå thaân gaàn vôùi haïng ngöôøi cao quyù. Ngöôøi neân maëc y thöôïng haûo naøy ñeán choã sa moân Thích töû ñeå khích taâm hoï”. Ngoaïi ñaïo naøy nghe lôøi caùc ñoàng moân lieàn ñi ñeán röøng Theä-ña, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø ñang ñöùng ôû cöûa ngoû troâng thaáy ngoaïi ñaïo töø xa ñi ñeán lieàn suy nghó: “Ngoaïi ñaïo naøy maëc y quyù giaù, neáu ta khoâng ñoaït ñuôïc y naøy thì khoâng xöùng vôùi teân OÂ-ba-Nan-ñaø”. Khi ngoaïi ñaïo ñeán gaàn lieàn hoûi: “OÂng môùi trôû veà theá tuïc sao?”, ñaùp: “Toâi ñaâu coù veà theá tuïc”, laïi hoûi: “Neáu khoâng nhö theá thì sao laïi maëc y naøy?”, ñaùp: “Coù thöông buoân töø phöông Baéc vöøa ñeán, toâi ñeán thaêm hoûi, do noùi ñuùng teân cha meï cuûa oâng aáy neân sanh loøng kính tín, daâng cuùng toâi chieác y quyù naøy”. OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Ñaây khoâng phaûi laø vieäc toát, ñaâu theå tuoåi giaø suy nhö oâng laïi phaù giôùi hay sao, OÂng hay ngoài xuoáng ñaây, toâi seõ noùi phaùp yeáu”. Ngoaïi ñaïo nghe lôøi ngoài xuoáng, OÂ-ba-Nan-ñaø duøng taâm Hoan-hæ noùi dieäu phaùp, neáu OÂ-ba-Nan-ñaø duøng taâm Hoan-hæ noùi phaùp xaû thí thì ngöôøi nghe seõ caûm thaáy nhö coù theå caét thòt mình ñeå thí. Noùi phaùp xong, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Ñaïi sö cuûa oâng baûn taùnh thích y thoâ xaáu, daïy moân ñoà loä hình caïo toùc, ñi nhieàu ít ñöùng, thöôøng naèm döôùi ñaát. Neáu taùnh cuûa Ñaïi sö oâng thích aên ngon maëc ñeïp thì ñaõ cho pheùp oâng maëc y thöôïng dieäu trò giaù ngaøn vaïn, tuøy yù aên baùch vò, ôû trong phoøng xaù trò giaù naêm ngaøn kim tieàn... nhöng Ñaïi sö cuûa oâng ñaõ khoâng cho moân ñoà soáng neáp soáng ñoù. Ñaïi sö cuûa toâi taùnh quaûng ñaïi neân cho pheùp ñeä töû maëc y quyù giaù, aên thöùc aên baùch vò, ôû trong phoøng xaù trò giaù naêm ngaøn kim tieàn. Neáu oâng maëc y quyù giaù naøy ñi khaát thöïc, ngöôøi coù loøng tín kính seõ nghó laø oâng muoán phaù giôùi, nhö vaäy khaát thöïc seõ khoù khaên khoâng ñuû nuoâi thaân. OÂng neân cho toâi chieác y naøy, toâi seõ ñoåi laïi cho oâng chieác y thoâ xaáu ñuùng nhö yù muoán cuûa Ñaïi sö oâng. Toâi seõ maëc y naøy khaát thöïc, neáu tònh tín hoûi coù töø ñaâu, toâi seõ noùi laø cuûa oâng bieáu, hoï seõ bieát oâng laø ngöôøi thaâm tín, seõ cuùng cho oâng thöùc aên ngon vaø boå döôõng”. Ngoaïi ñaïo nghe OÂ-ba-Nan-ñaø noùi roài lieàn sanh taâm Hoan-hæ ñöa y quyù cho OÂ-ba-Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø chuù

nguyeän cho khoâng bònh ñöôïc soáng laâu roài noùi: “Caùc ñoàng moân cuûa oâng neáu khi bieát oâng ñoåi y quyù naøy cho toâi baûo oâng ñoøi laïi thì sao?”, ñaùp:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 147

“ Y naøy laø sôû höõu cuûa toâi, ñaïi ñöùc khoâng neân lo laéng”, lieàn noùi: “Ñöôïc vaäy thì toâi nhaän”, OÂ-ba-Nan-ñaø lieàn nhaän y quyù vaø ñöa laïi cho ngoaïi ñaïo y thoâ xaáu. Luùc ñoù ngoaïi ñaïo maëc y thoâ xaáu naøy ñeán choã ñoàng moân, hoï hoûi: “Y thoâ xaáu naøy töø ñaâu coù?”, ñaùp: “Laø OÂ-ba-Nan-ñaø ñoåi cho toâi”. Ñoàng moân nghe roài lieàn noùi: “Caùc Thích töû naøy luoân nghó ñeán vieäc saùt phaït ta, ngöôøi khaùc thaáy ta tuy khi deã nhöng khoâng gioáng nhö Luïc chuùng, trong saùu ngöôøi naøy OÂ-ba-Nan-ñaø khinh deã chuùng ta hôn heát. Neáu oâng ñoåi y vôùi ai khaùc chuùng toâi cuõng tuøy hæ, nhöng OÂ-ba-Nan-ñaø naøy luùc naøo cuõng muoán uoáng maùu chuùng ta, oâng laïi ñoåi y vôùi oâng ta thì ai nhaãn chòu ñöôïc. OÂng phaûi ñeán ñoøi laïi, ñoøi ñöôïc thì toát, neáu ñoøi khoâng ñöôïc chuùng toâi seõ ñoàng taãn xuaát oâng, ñoåi choã cuûa oâng, uùp baùt ñoái vôùi oâng vaø khoâng noùi chuyeän cuøng oâng.” Ngoaïi ñaïo nghe roài raát sôï haõi lieàn ñeán choã OÂ-ba-Nan-ñaø ñeå ñoøi laïi y quyù, OÂ-ba-Nan-ñaø töø xa troâng thaáy ñoaùn laø ñeán ñoøi y neân vaøo phoøng ñoùng cöûa, ngoaïi ñaïo ñeán goõ cöûa, OÂ- ba-Nan-ñaø im laëng, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi: “OÂng coù vieäc gì caàn muoán gaëp OÂ-ba-Nan-ñaø sao?”, ngoaïi ñaïo naøy lieàn keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí- soâ noùi: “OÂng muoán ñoøi laïi chieác y quyù thì phaûi ñeán choã Theá toân ai caàu môùi ñoøi laïi ñöôïc”. Ngoaïi ñaïo nghe roài lieàn ñeán choã Theá toân, Theá toân töø xa thaáy ngoaïi ñaïo naøy ñi ñeán lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ: “Ngoaïi ñaïo naøy ñeán ñeå ñoøi laïi chieác y quyù giaù, ñoøi ñöôïc thì toát, neáu khoâng ñoøi ñöôïc seõ thoå huyeát maø cheát”. Luùc ñoù ngoaïi ñaïo ñeán choã Phaät noùi raèng: “Ñaïi ñöùc OÂ-ba-Nan-ñaø laáy chieác y quyù giaù cuûa toâi, xin Theá toân thöông xoùt baûo OÂ-ba-Nan-ñaø traû y laïi cho toâi, neáu toâi khoâng ñoøi ñöôïc y caùc ñoàng moân seõ taãn xuaát toâi…” Theá toân lieàn baûo A Nan-ñaø: “Thaày neân ñeán chuù nguyeän cho OÂ-ba-Nan-ñaø khoâng bònh roài baûo OÂ-ba-Nan-ñaø neân traû laïi chieác y quyù giaù cho ngoaïi ñaïo, neáu khoâng traû laïi ngoaïi ñaïo naøy seõ thoå huyeát maø cheát”. Cuï thoï A Nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán choã OÂ-ba-Nan-ñaø noùi laïi nguyeân vaên, OÂ-ba-Nan-ñaø nghe roài noùi: “Toâi xin kính caån vaâng lôøi Phaät day khoâng daùm traùi lònh. Neáu khoâng phaûi Theá toân baûo toâi traû laïi thì duø soá ngoaïi ñaïo ôû chaâu Thieäm-boä naøy nhieàu nhö truùc, nhö mía, lau nhaát loaït thoå huyeát maø cheát, OÂ-ba-Nan-ñaø toâi cuõng khoâng lay ñoäng. Cuï thoï yeân taâm, toâi seõ ñem traû laïi chieác y ñoù”. OÂ-ba-Nan-ñaø lieàn ñeán noùi vôùi ngoaïi ñaïo: “Ñaïi sö cuûa oâng tröôùc ñaây ñaõ voïng ngöõ löøa doái theá gian, oâng ta cheát ñaõ ñoïa vaøo ñòa nguïc Voâ giaùn, treân löôõi coù naêm traêm con traâu caøy suoát ngaøy ñeâm. Nay oâng cuõng voïng ngöõ quaû baùo seõ gaáp boäi töùc laø coù ngaøn con traâu caøy treân löôõi cuûa oâng. OÂng ñaõ maëc aùo cuûa toâi chôù toâi chöa duøng chieác aùo cuûa oâng”. OÂ-ba-Nan-ñaø noùi xong lieàn laáy chieác y quyù giaù ra keùo bung choã keát noái y roài voø maïnh laøm cho chieác y nhaàu naùt, sau ñoù

môùi ñöa cho ngoaïi ñaïo vaø noùi to: “Caàm laáy vaø ñi mau, ñöøng laøm nhô ueá truù xöù cuûa toâi”, ngoaïi ñaïo noùi: “Hoâm nay ra khoûi choã naøy cho ñeán suoát ñôøi toâi theà khoâng böôùc chaân tôùi röøng Theä-ña nöõa”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa keát giôùi. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laøm ñuû caùch ñeå kieám lôøi hoaëc thuû hoaëc döõ hoaëc sanh hoaëc chaát, duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät ñaõ thaønh, duøng vaät chöa thaønh laáy vaät ñaõ thaønh, duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät chöa thaønh, duøng vaät chöa thaønh laáy vaät chöa thaønh. Thuû laø thu laáy haøng hoùa töø phöông khaùc maø mình thích sôû höõu, vaän chuyeån ñem ñi, tìm ngöôøi coi giöõ, laäp caùc chöùng töø kheá öôùc. Döõ laø laäp kheá öôùc ñöa vaät cho ngöôøi khaùc vay trong thôøi haïn laø bao nhieâu ngaøy. Sanh laø sanh lôïi, nhö ñöa cho ngöôøi khaùc moät ít vaät duïng maø thu laïi nhieàu thoùc luùa, sanh lôïi gaáp maáy laàn. Chaát laø thu vaät baùu, laäp chöùng töø baûo chöùng cho taøi vaät aáy. Duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät ñaõ thaønh: Laø duøng ñoà vaät baèng vaøng baïc… ñoåi laáy ñoà vaät ñaõ laøm thaønh cuûa ngöôøi khaùc. Duøng vaät chöa thaønh laáy vaät ñaõ thaønh: Laø duøng thoûi vaøng ñoåi laáy ñoà baèng vaøng cuûa ngöôøi khaùc. Duøng vaät ñaõ thaønh laáy vaät chöa thaønh laø duøng ñoà baèng vaøng ñoåi laáy thoûi vaøng cuûa ngöôøi khaùc. Duøng vaät chöa thaønh laáy vaät chöa thaønh laø duøng thoûi vaøng ñoåi laáy vaøng vuïn cuûa ngöôøi khaùc. Bí-soâ xuaát thu nhö vaäy ñeå caàu lôïi neân bò ngoaïi ñaïo cheâ traùch: “Sa moân Thích töû xuaát thu caàu lôïi ñaâu khaùc gì ngöôøi theá tuïc, ai laïi ñem y thöïc cuùng cho hoï nöõa”. Caùc Bí-soâ nghe bieát lieàn baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “… Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng moïi caùch xuaát thu ñeå caàu lôïi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Duøng moïi caùch laø khoâng phaûi moät caùch. Xuaát thu caàu lôïi laø duøng caùc phöông tieän Thuû, Döõ, Sanh, Chaát ñeå caàu lôïi nhuaän. Trong hoïc xuù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ni vì caàu lôïi, tích tröõ haøng hoùa duøng moïi phöông tieän chuyeân chôû ñeán phöông khaùc, ñoùng thueá, laäp chöùng töø… khi chöa thu lôïi thì phaïm AÙc-taùc, khi thu ñöôïc lôïi thì phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni vì caàu lôïi, ñöa vaøng baïc tieàn cho ngöôøi khaùc vay, khi chöa thu lôïi vaø khi thu ñöôïc lôïi, phaïm toäi gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ ni vì sanh lôïi, ñem taøi vaät cho ngöôøi khaùc möôïn… cho ñeán khi thu ñöôïc lôïi, phaïm toäi gioáng nhö treân. Bí-soâ ni vì caàu lôïi, thu vaøo vaät baùu tính theo thôøi gian ñeå thuû lôïi… phaïm toäi gioáng nhö treân. Bí-soâ ni vì caàu lôïi ñem y cuûa mình ñoåi cho ngöôøi, khi ñoåi phaïm AÙc-taùc, khi nhaän ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Luùc ñoù Theá toân ôû trong Truøng caùc ñöôøng beân ao Di-haàu taïi thaønh

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 149

Quaûng Nghieâm, trong thaønh naøy caùc Laät-coâ-tyø ñeàu ôû nhaø cao saùu, baûy taàng thaáy caùc Bí-soâ ni ôû nhaø thaáp neân xaây caát nhaø cao saùu . Baûy taàng

cuùng cho caùc Bí-soâ ni, traûi qua thôøi gian laâu ñeàu bò hö hoaïi. Caùc thí chuû naøy thaáy vaäy lieàn suy nghó: “Chuùng ta coøn soáng maø chuøa ñaõ hö hoaïi, neáu sau khi ta cheát söï vieäc coøn nhö theá naøo nöõa. Chuùng ta neân thí vaät voâ taän ñeå Taêng tu söûa”. Nghó roài lieàn ñem vaät thí ñeán choã caùc Bí-soâ ni noùi raèng: “Thaùnh giaû, nhöõng vaät thí voâ taän naøy cuùng ñeå tu boå chuøa, xin Thaùnh giaû nhaän”, caùc Bí-soâ ni noùi: “Theá toân ñaõ cheá giôùi neân chuùng toâi khoâng ñöôïc nhaän”, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu vì Taêng coù doanh taïo tu söûa gì thì neân nhaän vaät voâ taän, Bí-soâ Tyø ha la neân laøm ba taàng, Bí-soâ ni neân laøm hai taàng”. Caùc Bí-soâ ni nhaän vaät voâ taän roài ñem caát vaøo kho, thôøi gian sau thí chuû ñeán hoûi: “Vì sao Tyø ha la vaãn chöa ñöôïc tu söûa?”, Bí-soâ ni ñaùp laø khoâng coù tieàn vaät, thí chuû noùi: “Chaúng phaûi toâi ñaõ cuùng vaät voâ taän roài hay sao?”, Bí-soâ ni noùi: “Vaät voâ taän vaãn coøn ôû trong kho”, thí chuû noùi: “Vaät voâ taän khoâng neân ñeå nhö vaäy, ñaâu phaûi trong nhaø toâi khoâng coù choã ñeå, vì sao khoâng xoay sôû Ñeå-sanh lôïi?”, caùc Bí-soâ ni noùi: “Theá toân cheá giôùi khoâng cho caàu lôïi”, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu vì Taêng thì ñöôïc caàu lôïi nhuaän”. Nghe Phaät tuøy khai nhö vaäy, caùc Baø-la-moân. Cö só coù tín taâm ñeàu ñem vaät voâ taän cuùng thí, vaät voâ taän naøy ñöôïc xoay sôû Ñeå-sanh lôïi. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni ñem vaät voâ taän naøy cho thí chuû xoay sôû Ñeå-sanh lôïi, sau ñoù laïi tranh chaáp vôùi thí chuû veà lôïi nhuaän, thí chuû noùi: “Thaùnh giaû, chaúng leõ do vaät cuûa chuùng toâi maø sanh tranh chaáp hay sao?”. Caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Khoâng neân cuøng thí chuû sanh lôïi”, caùc Bí-soâ ni lieàn cuøng vôùi giôùi haøo quyù sanh lôïi, khi ñoøi vaät hoï yû theá khoâng ñöa. Phaät noùi: “Khoâng neân cuøng giôùi haøo quyù sanh lôïi”, caùc Bí-soâ ni lieàn cuøng haïng ngöôøi ngheøo khoå sanh lôïi, khi ñoøi vaät hoï khoâng coù vaät ñöa laïi. Phaät noùi: “Khi ñöa vaät voâ taän cho ai thì caàn phaûi phaân minh, hai beân laøm kheá öôùc vaø laäp chöùng töø, duø laø OÂ-ba- saùch-ca tín taâm cuõng phaûi laøm kheá öôùc chöùng töø roõ raøng”.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Ba: MUA BAÙN Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ mua baùn ñuû thöù, mua reõ baùn maéc, ñaàu cô tích tröõ khieán caùc Baø- la-moân, cöõ só cheâ traùch neân caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoøm hoïp caùc Bí-soâ hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni mua baùn caùc thöù ñuû moïi hình thöùc, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.”

150 BOÄ LUAÄT 8

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Ñuû moïi hình thöùc laø khoâng phaûi moät hình thöùc. Mua baùn laø thu mua giaù reõ baùn ra giaù ñaéc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni vì lôïi mua baùn, khi mua vaøo phaïm AÙc-taùc, khi baùn ra phaïm Xaû-ñoïa. Neáu vì lôïi cho neân mua vaøo nhöng khoâng vì lôïi maø baùn ra, khi mua phaïm AÙc-taùc, khi baùn ra khoâng phaïm. Neáu khoâng vì lôïi maø mua vaøo nhöng vì lôïi maø baùn ra, khi mua khoâng phaïm nhöng

khi baùn ra phaïm Xaû-ñoïa. Khoâng vì lôïi mua vaøo, khoâng vì lôïi baùn ra thì khoâng phaïm. Neáu khi saép ñi ñeán xöù khaùc mua vaät mang theo voán khoâng vì caàu lôïi, khi ñeán ñoù gaëp duyeân baùn ra ñöôïc lôïi nhöng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Boán: XIN BAÙT Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, baùt bò nöùt chöa tôùi naêm laèn nöùt coøn coù theå duøng ñöôïc, vì muoán toát neân tím caàu caùi khaùc, khi ñöôïc phaïm Ni-taùt-kyø- ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ naøy neân ôû trong chuùng xaû baùt aáy, roài laáy caùi baùt cuûa ngöôøi nhoû nhaát trong chuùng ñöa laïi cho Bí-soâ ni naøy noùi raèng: “Baùt naøy giao laïi cho coâ, coâ khoâng neân giöõ yeân ñoù, khoâng neân phaân bieät cuõng khoâng neân cho ai, maø phaûi caån thaän nhö phaùp thoï duïng töø töø cho ñeán khi beå”. Ñaây laø phaùp xaû baùt.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Chöa tôùi naêm laèn nöùt laø chöa ñuû naêm laèn nöùt. Vì muoán toát neân tìm caàu baùt khaùc laø vì tham toát neân tìm theâm baùt thöù hai. Bí-soâ ni naøy neân ôû trong chuùng xaû baùt aáy töùc laø haønh phaùp xaû baùt, trong chuùng neân sai moät Bí-soâ ni haønh baùt coù phaïm, ngöôøi khoâng coù naêm ñöùc thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai thì khoâng neân laøm, ñoù laø aùi, saân, sôï si, khoâng bieát phaùp haønh vaø khoâng haønh. Ngöôïc laïi neáu coù ñuû naêm ñöùc thì neân sai, ñaõ sai roài thì neân laøm. Neân sai nhö sau: ñaùnh kieàn chuøy nhoùm taêng, tröôùc hoûi vò naøo coù theå vì Taêng giaø haønh baùt coù phaïm, neáu coù ngöôøi ñaùp laø coù theå thì Taêng neân sai moät Bí-soâ ni taùc phaùp yeát ma nhö trong Baùch nhaát yeát ma coù noùi roõ. Phaät noùi: Nay Ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ ni haønh baùt coù phaïm nhö sau: “Bí-soâ ni aáy neân ôû trong chuùng hoøa hôïp baïch: Kính baïch ñaïi ñöùc ni taêng, toâi Bí-soâ ni teân seõ haønh baùt coù phaïm. Saùng ngaøy mai caùc cuï thoï moãi vò mang baùt cuûa mình ñeán trong Taêng. Saùng hoâm sau Bí-soâ ni haønh baùt neân mang baùt coù phaïm ñeán tröôùc vò thöôïng toøa khen ngôïi baùt ñoù nhö sau: Baùt naøy thanh tònh vieân maõn, coù theå thoï duïng, neáu Thöôïng toïa caàn xin haõy tuøy yù nhaän. Neáu thöôïng toøa nhaän baùt aáy thì Bí-soâ ni haønh baùt neân

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 151

laáy chieác baùt cuõ cuûa Thöôïng toïa thöù nhaát chyeån trao cho vò Thöôïng toïa thöù hai, Thöôïng toïa thöù hai khoâng nhaän thì chuyeån trao cho vò Thöôïng toïa thöù ba. Khi Thöôïng toïa thöù ba laáy maø Thöôïng toïa thöù hai ñoøi laáy thì ñoøi laàn thöù nhaát khoâng ñöa, laàn thöù hai cuõng khoâng ñöa, laàn thöù ba neân ñöa nhöng vò Thöôïng toïa naøy maéc toäi Vieät phaùp phaûi nhö phaùp saùm hoái. Haønh phaùp xaû baùt nhö vaäy cho ñeán vò cuoái cuøng nhoû nhaát trong Taêng, Bí-soâ ni haønh baùt neân laáy baùt cuûa vò nhoû nhaát cuoái cuøng naøy ñöa laïi cho Bí-soâ ni phaïm vaø noùi raèng: Baùt naøy khoâng neân giöõ yeân ñoù, khoâng neân phaân bieät, cuõng khoâng neân cho ai, maø phaûi caån thaän nhö phaùp thoï duïng töø töø cho ñeán khi beå. Ñaây laø phaùp haønh baùt, Bí-soâ ni haønh baùt neáu khoâng y theo phaùp naøy maø haønh thì phaïm toäi Vieät phaùp.” Phaät noùi: “Nay

Ta cheá theâm haønh phaùp cho Bí-soâ ni phaïm nhö sau: “Bí-soâ ni phaïm ñöôïc baùt naøy roài phaûi saém hai caùi ñaõy ñöïng baùt, ñaõy toát ñöïng baùt dö, ñaõy khoâng toát ñöïng baùt cuõ. Khi khaát thöïc phaûi mang caû hai baùt theo, thöùc aên khoâ thì ñöïng trong baùt dö, thöùc aên öôùt thì ñöïng trong baùt cuõ. Trôû veà truù xöù thoï thöïc thì neân aên thöùc aên trong baùt cuõ tröôùc, aên xong khi röûa neân röûa baùt dö tröôùc, röûa xong hong phôi cuõng phaûi phôi baùt dö tröôùc, khi caát thì caát baùt dö ôû choã toát. Khi ñi ñöôøng coù theå nhôø ngöôøi mang giuøm baùt cuõ, coøn baùt dö phaûi töï mang, khoâng coù ai mang giuøm thì beân vai phaûi mang baùt dö, beân vai traùi mang baùt cuõ. Bí-soâ ni phaïm ñöôïc baùt ñoái vôùi haønh phaùp naøy neáu khoâng haønh theo thì phaïm toäi Vieät phaùp. Ñaây laø phaùp trò phaït cho ñeán troïn ñôøi hoaëc caån thaän thoï duïng cho ñeán khi beå”. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu baùt cuûa Bí-soâ ni bò nöùt moät laèn chöa treùt vaãn coøn duøng ñöôïc laïi caàu xin baùt khaùc, khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Neáu baùt cuûa Bí-soâ ni bò nöùt hai laèn chöa treùt vaãn coøn duøng ñöôïc laïi caàu xin baùt khaùc, phaïm toäi gioáng nhö treân. Cho ñeán ba, boán laèn nöùt cuõng nhö vaäy. Neáu baùt cuûa Bí-soâ ni bò nöùt moät laèn, treùt roài coøn duøng ñöôïc laïi caàu xin baùt khaùc, khi xin phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Cho ñeán bò nöùt boán laèn phaïm toäi cuõng nhö vaäy. Neáu baùt bò nöùt naêm laèn duø treùt hay khoâng treùt, coøn duøng ñöôïc hay khoâng duøng ñöôïc caàu xin baùt khaùc ñeàu khoâng phaïm. Baùt do mua hay do ngöôøi cuùng döôøng cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Laêm: TÖÏ XIN TÔ BAÛO THOÏ DEÄT KHOÂNG PHAÛI BAØ CON DEÄT Y Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy

cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï xin tô taèm baûo thoï deät khoâng phaûi hoï haøng deät thaønh y, khi ñöôïc y phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Töï xin tô taèm laø xin hoaëc moät löôïng hay nöûa löôïng... Baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng: Thôï deät laø ngöôøi deät thueâ. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ni xin tô sôïi töø ngöôøi khoâng phaûi hoï haøng, baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng ñeàu phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc y phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni xin tô töø ngöôøi khoâng phaûi hoï haøng baûo thôï deät laø hoï haøng deät thaønh y, khi xin phaïm AÙc-taùc khi ñöôïc y khoâng phaïm. Bí-soâ ni xin tô töø ngöôøi thuoäc hoï haøng, baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng deät thaønh y, khi xin khoâng phaïm, khi ñöôïc y phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni ñeán ngöôøi thuoïâc hoï haøng xin tô baûo thôï deät laø hoï haøng deät thaønh y thì ñeàu khoâng phaïm. Bí-soâ ni xin tô töø ngöôøi khoâng phaûi hoï haøng roài töï deät laáy, khi xin phaïm AÙc-taùc, khi thaønh y cuõng phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ ni xin tô töø ngöôøi baø con roài töï deät laáy, khi xin khoâng phaïm, khi thaønh y phaïm AÙc-taùc, neáu traû tieàn coâng cho thôï deät thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Saùu: KHUYEÂN THÔÏ DEÄT DEÄT Y Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö

sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, coù Cö só vaø vôï cö só khoâng phaûi hoï haøng baûo thôï deät khoâng phaûi hoï haøng deät y cho Bí-soâ ni. Bí-soâ ni naøy tröôùc khoâng thoï thænh laïi sanh nieäm khaùc, ñeán choã thôï deät noùi raèng: OÂng coù bieát y naøy ngöôøi ta baûo oâng deät cho toâi. Laønh thay, oâng neân deät cho ñeïp, daøi roäng vaø beàn chaéc, toâi seõ ñem ít nhieàu thöùc aên trong baùt hoaëc giaù tieàn thöùc aên traû theâm cho oâng. Neáu Bí-soâ ni duøng thöùc aên hay giaù tieàn thöùc aên ñöa cho thôï deät ñeå caàu ñöôïc y thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Tröôùc khoâng thoï thænh laø khoâng ñöôïc baùo cho bieát tröôùc. Sanh nieäm khaùc laø muoán caàu ñöôïc y. Toâi seõ ñem ít nhieàu thöùc aên trong baùt... laø chæ cho naêm loaïi Kha- ñaõn-ni- thöïc, naêm loaïi Boå-thieän-ni-thöïc hoaëc thöïc phaåm laøm töø nguõ coác. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni vì caàu y mang hai loaïi thöùc aên keå treân ñeán choã thôï deät trao cho hoï aên, khuyeân hoï deät y cho toát... thì phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc y thì phaïm Xaû-ñoïa.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 153

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Baûy: ÑOAÏT Y Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, do Bí-soâ Nan-ñaø cho ñeä töû y roài baûo ngöôøi ñeä töû naøy cuøng du haønh trong nhaân gian, ngöôøi ñeä töû naøy khoâng chòu ñi theo neân Bí-soâ Nan-ñaø ñoaït laïi y. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni tröôùc ñaõ cho Bí-soâ ni khaùc y, sau vì phieàn naõo saân giaän maéng nhieác, sanh taâm cheâ traùch töï ñoaït hay baûo ngöôøi khaùc ñoaït laïi y, noùi raèng: Haõy traû laïi y cho toâi, toâi khoâng cho coâ nöõa. Neáu y rôøi khoûi thaân ngöôøi kia, mình laáy töï thoï duïng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba- daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bí-soâ ni khaùc laø chæ cho ñeä töû hay ni khaùc. Phieàn naõo saân giaän... laø thaân ngöõ yù ñeàu hieän töôùng saân haän. Töï ñoaït, baûo ngöôøi ñoaït ñeáu laø laáy y rôøi khoûi thaân ngöôøi kia. Töï thoï duïng laø thuoäc veà mình ñeå duøng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù ba loaïi töôùng phaïm: Moät laø thaân nghieäp nhö tröôùc cho y sau vì saân haän töï tay ñoaït laïi hoaëc loâi hoaëc keùo nhöng mieäng khoâng noùi, khi cheùo y chöa rôøi khoûi thaân ngöôøi kia thì phaïm AÙc-taùc, khi rôøi khoûi thaân thì phaïm Xaû-ñoïa. Hai laø ngöõ nghieäp nhö noùi ra lôøi ñoøi y nhöng khoâng ñoäng thaân, keát toäi gioáng nhö treân. Ba laø caû thaân ngöõ nghieäp hoïp duøng ñeå ñoaït y laïi. Baûo ngöôøi ñoaït khi baûo Bí-soâ ni ñoaït y neáu y chöa rôøi khoûi thaân ngöôøi kia thì caû hai ñeàu phaïm AÙc-taùc, neáu rôøi khoûi thaân thì ngöôøi ñöôïc sai baûo phaïm ñoïa, ngöôøi sai baûo phaïm Xaû-ñoïa; neáu baûo Bí-soâ ñoaït y, keát toäi cuõng nhö vaäy, baûo ba chuùng sau phaïm AÙc-taùc, neáu baûo theá tuïc ñoaït thì phaïm toäi voâ löôïng. Coù hai tröôøng hôïp khoâng phaïm: Moät laø naïn söï nhö hai thaày thaáy ñeä töû ôû choã coù khuûng boá, hoaëc phi thôøi ôû choã nguy hieåm, sôï maát y neân ñoaït laáy laïi thì khoâng phaïm. Hai laø thuaän theo lôøi daïy nhö hai thaày thaáy ñeä töû gaàn guûi aùc tri thöùc hoaëc ñi chung ñöôøng muoán kia khoâng taïo

aùc neân ñoaït y thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Taùm: HOÀI TAÊNG VAÄT Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát thí chuû ñem vaät cuùng cho chuùng taêng maø hoài chuyeån ñem veà cho mình, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Taêng vaät coù hai laø y thöïc, trong giôùi naøy laø chæ cho y phuïc. Hoài laø vaät ñaõ quyeát ñònh thuoäc

cuûa chuùng taêng maø giaùo hoùa thí chuû ñeå hoài chuyeån veà cho mình. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát y vaät thí cho moät Bí-soâ ni khaùc maø hoài chuyeån veà cho mình, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi ñöôïc phaïm Xaû-ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán bieát vaät thí cho hai, ba ngöôøi hoaëc cho Taêng maø hoài chuyeån veà cho mình phaïm toäi gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ ni bieát vaät thí cho moät Bí-soâ ni maø hoài chuyeån cho moät Bí-soâ ni khaùc, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi ngöôøi kia nhaän ñöôïc cuõng phaïm AÙc-taùc. Nhö vaäy cho ñeán bieát vaät thí cho moät ngöôøi maø hoài chuyeån ñeán cho hai, ba ngöôøi hoaëc cho taêng, phaïm toäi cuõng gioáng nhö treân. Neáu Bí-soâ ni bieát vaät thí cho taêng maø hoài chuyeån veà cho moät ngöôøi, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi ngöôøi kia nhaän ñöôïc cuõng phaïm AÙc-taùc. Nhö vaäy cho ñeán bieát vaät thí cho Taêng maø hoài chuyeån cho hai, ba ngöôøi, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi nhöõng ngöôøi kia nhaän ñöôïc cuõng AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni bieát vaät thí cho Taêng giaø naøy maø hoài chuyeån veà cho taêng giaø khaùc, khi hoài chuyeån phaïm AÙc-taùc, khi Taêng giaø kia nhaän ñöôïc cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu bieát vaät thí cho Bí-soâ taêng giaø laïi hoài chuyeån cho Bí-soâ ni taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho Bí-soâ ni taêng giaø laïi hoài thí cho Bí-soâ taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho hai boä taêng giaø laïi hoài thí cho Bí-soâ taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho hai boä taêng giaø laïi hoài thí cho Bí-soâ ni taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho Bí-soâ taêng giaø laïi hoài thí cho hai boä taêng giaø; hoaëc bieát vaät thí cho Bí-soâ ni taêng giaø laïi hoài thí cho hai boä taêng giaø; hoaëc Taêng giaø bò phaù laøm hai boä, bieát vaät thí cho boä naøy laïi hoài thí cho boä kia; hoaëc bieát vaät thí cho chuøa naøy laïi hoài thí cho chuøa kia... cho ñeán trieån chuyeån hoài thí cho nhau ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni bieát vaät cuùng cho Phaät töôïng nôi naøy laïi hoài chuyeån cuùng cho Phaät töôïng nôi kia; bieát vaät cuùng cho toát ñoå ba nôi naøy laïi hoài chuyeån cuùng cho toát ñoå ba nôi kia... cho ñeán hoài chuyeån qua laïi cho nhau nhö theá ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu nhaø vua ra lònh hoài chuyeån thì khoâng phaïm; neáu bieát vaät thí cho ngöôøi ngheøo naøy laïi hoài chuyeån thí cho ngöôøi ngheøo kia thì phaïm AÙc-taùc, neáu tìm caùch cöùu giuùp maø khoâng ñöôïc neân hoài chuyeån ñem cho thì khoâng phaïm... cho ñeán vaät ñònh thí cho baøng sanh laïi hoài chuyeån cho ngöôøi, hoaëc vaät thí cho ngöôøi laïi hoài chuyeån cho baøng sanh ñeàu phaïm AÙc-taùc. Vaät ñònh thí cho ngöôøi xuaát gia laïi hoài chuyeån ñem cho ngöôøi tuïc hay ngöôïc laïi ñeàu phaïm AÙc-taùc, neáu tìm caùch giuùp maø khoâng

ñöôïc

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 155

neân hoài chuyeån ñem cho thì khoâng phaïm. Nhö theá cho ñeán nam nöõ, baùn traïch ca, Bí-soâ vaø ba chuùng döôùi hoaëc nhieàu hoaëc ít, cho ñaây, cho kia hoài chuyeån laãn nhau ñeàu nhö tröôùc. Neáu tìm caàu khoâng ñöôïc tuy traùi vôùi baûn taâm nhöng cho ngöôøi khaùc thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Chín: QUAÙ THAÁT NHAÄT DÖÔÏC (Thöïc phaåm chöùa duøng quaù baûy ngaøy) Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, do caùc ñeä töû cuûa toân giaû Taát laêng giaø baø ta töï xuùc chaïm hoaëc baûo ngöôøi xuùc chaïm caùc loaïi thöïc phaåm ñaõ coù, hoaëc ñeå xen taïp vôùi thöùc aên uoáng khaùc, hoaëc hoøa laãn vaøo nhau, hoaëc ñeå chung moät choã töï moãi loaïi nhieãm nhau, khoâng phaân bieát ñöôïc laø thôøi döôïc hay laø phi thôøi döôïc. Caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Nhö Theá toân ñaõ daïy neáu Bí-soâ ni coù bònh ñöôïc tuøy yù laáy duøng caùc loaïi thöïc phaåm ñaõ coù nhö söõa, daàu, ñöôøng, maät... trong thôøi haïn baûy ngaøy, goïi laø Thaát nhaät döôïc, töï caát giöõ ñeå laáy duøng. Neáu Bí-soâ ni caát giöõ quaù baûy ngaøy, vaãn coøn laáy duøng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù moät trong thaùng ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm naøy töï caát giöõ ñeå thoï duïng trong voøng baûy ngaøy, hoaëc coù theå xaû, hoaëc cho ngöôøi khaùc; neáu khoâng caát giöõ, khoâng xaû, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát khoâng ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm naøy, ngaøy thöù hai, ngaøy thöù ba khoâng ñöôïc cho ñeán ngaøy thöù baûy môùi ñöôïc thì neân töï caát giöõ ñeå thoï duïng trong voøng baûy ngaøy, hoaëc coù theå xaû hoaëc cho ngöôøi; neáu khoâng caát giöõ, khoâng xaû, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát ñöôïc thöïc phaåm, ngaøy thöù hai ñöôïc thöïc phaåm thì ñoái vôùi loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy ñaàu ñöôïc caát giöõ thoï duïng trong voøng baûy ngaøy; coøn loaïi thöïc phaåm ñöôïc cuûa ngaøy thöù hai thì neân xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc. Hoaëc caát giöõ thoï duïng loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù hai coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù nhaát thì xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng caát giöõ, khoâng xaû, khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni nhö ngaøy thöù nhaát, ngaøy thöù hai phaûi ñoái thuù taùc phaùp... cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy cuõng phaûi ñoái thuù taùc phaùp. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù moät trong thaùng ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm,

156 BOÄ LUAÄT 8

neân trong voøng baûy ngaøy töï taùc phaùp thoï trì hoaëc xaû hoaëc cho ngöôøi; neáu khoâng thoï trì, khoâng xaû, khoâng cho nguôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni nhaän ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm nhö ñoái vôùi ngaøy thöù nhaát cho ñeán ngaøy thöù baûy cuõng neân trong voøng baûy ngaøy töï taùc phaùp thoï trì, hoaëc xaû hoaëc cho ngöôøi; neáu khoâng thoï trì, khoâng xaû khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát ñöôïc nhieàu loaïi thöïc phaåm, ngaøy thöù hai cuõng ñöôïc nhieàu lôaïi thöïc phaåm thì neân caát giöõ thoï trì loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù moät trong voøng baûy ngaøy, coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù hai neân xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc. Hoaëc caát giöõ loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù hai coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù nhaát neân xaû hoaëc cho ngöôøi khaùc, neáu khoâng xaû khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ngaøy thöù nhaát, ngaøy thöù hai ñeàu khoâng ñöôïcnhieàu loaïi thöïc phaåm, cho ñeán ngaøy thöù saùu, ngaøy thöù baûy môùi ñöôïc thì neân caát giöõ thoï trì loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù saùu coøn loaïi thöïc phaåm cuûa ngaøy thöù baûy neân xaû hoaëc cho ngöôøi. Neáu khoâng xaû khoâng cho ngöôøi ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni coù caùc loaïi thöïc phaåm, töï xuùc chaïm baûo ngöôøi xuùc chaïm hoaëc ñeå xen taïp vôùi caùc loaïi thöùc aên thöùc uoáng khaùc, hoaëc cuøng loaïi ñeå chung moät choã khoâng theå phaân bieät ñöôïc thì loaïi thöïc phaåm naøy neân cho tònh nhôn hay Caàu-tòch nöõ. Bí-soâ ni ñoái vôùi caùc loaïi thöïc phaåm naøy neáu khoâng töï xuùc chaïm baûo ngöôøi xuùc chaïm, khoâng ñeå xen taïp vôùi caùc loaïi thöïc aên thöùc uoáng khaùc, hoaëc khoâng ñeå chung moät choã vôùi cuøng loaïi laãn loän nhau, xaû vaø khoâng xaû, thôøi vaø phi thôøi coù theå kheùo phaân bieät thì ñöôïc caát giöõ trong voøng baûy ngaøy töï taùc phaùp thoï trì. Phaùp thoï trì nhö sau: Tröôùc giôø ngoï röûa tay saïch seõ caàm loaïi thöïc phaåm naøy ñoái tröôùc moät vò ñoàng phaïm haïnh noùi: “Cuï thoï xin nhôù nghó, toâi Bí-soâ ni teân vì coù bònh duyeân, loaïi thöïc phaåm thanh tònh naøy nay xin ñöôïc thoï trì trong voøng baûy ngaøy” (3 laàn). Neáu duøng ñöôïc moät ngaøy neân ñeán noùi vôùi vò ñoàng phaïm haïnh: “Cuï thoï, toâi vì coù bònh duyeân caùc loaïi thöïc phaåm naøy ñaõ duøng ñöôïc moät ngaøy coøn saùu ngaøy nöõa ñöôïc tieáp tuïc duøng”. Noùi nhö vaäy cho ñeán ngaøy thöù baûy, duøng ñuû baûy ngaøy roài neáu coù dö thì neân xaû hay cho tònh nhôn, Caàu-tòch nöõ. Neáu khoâng xaû, khoâng cho ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû-ñoïa. Bí-soâ ni coù loaïi thöïc phaåm phaïm Xaû-ñoïa khoâng xaû cho ngöôøi, khoâng laøm phaùp giaùn caùch toäi, khoâng thuyeát toäi, neáu nhaän ñöôïc theâm caùc loaïi thöïc phaåm khaùc ñeàu phaïm Xaû-ñoïa vì do toäi tröôùc nhieãm laây.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 157

Neáu Bí-soâ ni coù thöïc phaåm phaïm Xaû-ñoïa, thöïc phaåm naøy tuy xaû nhöng chöa laøm phaùp giaùn caùch toäi, chöa thuyeát toäi neáu nhaän theâm caùc loaïi thöïc phaåm khaùc ñeàu phaïm Xaû-ñoïa vì do toäi tröôùc nhieãm laây. Neáu Bí-soâ ni

coù thöïc phaåm phaïm Xaû-ñoïa, thöïc phaåm naøy tuy xaû vaø ñaõ laøm phaùp giaùn caùch toäi nhöng chöa thuyeát toäi, neáu nhaän ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm khaùc ñeàu phaïm Xaû-ñoïa. Neáu Bí-soâ ni coù thöïc phaåm phaïm Xaû-ñoïa chöa laøm ba vieäc keå treân neáu nhaän ñöôïc caùc loaïi vaät duïng caàn duøng khaùc nhö y baùt... maø caát chöùa ñeàu phaïm Xaû-ñoïa vì do toäi tröôùc nhieãm laây. Bí-soâ ni coù thöïc phaåm phaïm Xaû-ñoïa, ñaõ xaû thöïc phaåm, ñaõ laøm phaùp giaùn caùch toäi, ñaõ thuyeát toäi, sau ñoù nhaän ñöôïc caùc loaïi thöïc phaåm khaùc ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi: CHÖÙA BAÙT DÖ Duyeân khôûi vaø nôi choán cuõng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù chuùng möôøi hai ni ñöôïc nhieàu baùt dö, caát chöùa maø khoâng thoï duïng, cuõng khoâng cho ngöôøi khaùc. Caùc ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc caát chöùa baùt dö traûi qua moät ñeâm, neáu quaù moät ñeâm thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Baùt dö laø tröø baùt ñang thoï trì, baùt khaùc ñeàu goïi laø dö. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni vaøo ngaøy thöù moät trong thaùng ñöôïc baùt, ngay trong ngaøy ñoù neân thoï trì, neân phaân bieât, neân xaû, neân cho ngöôøi... ngoaøi ra ñeàu gioáng nhö trong giôùi y dö. Neáu baùt nhoû hay baïc traéng hoaëc cho ngöôøi saép thoï giôùi thì khoâng phaïm.

158 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 11

Nhieáp Tuïng Ba:
Khoâng xem, xaû, khoâng xaû,
Xin vaøng baïc, tieàn nhuoäm,
Ñöôïc lôïi coù naêm giôùi (sai khaùc),
Mua thuoác, hai (giôùi) giaù y.
Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Moát: KHOÂNG XEM NAÊM Y Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni ít nhôù nghó neân khoâng nhôù bieát y naøo laø Taêng-giaø-chi, y naøo laø OÁt-baùt-la-taêng-giaø, y naøo laø An-ñaùt-baø-ta, y naøo laø Quyeát-toâ-laïc-ca, y naøo laø Taêng khöôùc kyø. Cho neân Ñaïi-theá-chuû ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc ni neân xem laïi naêm y ñang thoï trì trong moãi nöûa thaùng". Tuy Phaät ñaõ baûo nhö theá nhöng Ni-thoå-la-nan-ñaø moãi nöõa thaùng khoâng chòu xem laïi naêm y ñang thoï trì, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni trong moãi nöûa thaùng khoâng xem laïi naêm y ñang thoï trì, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Töôùng phaïm trong hoïc xöù naøy laø trong moãi nöûa thaùng khoâng xem laïi naêm y thì phaïm Xaû-ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Hai: XAÛ Y PHI THÔØI Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Phaät baûo caùc ni neân xaû y Yeát-sæ-na, Thoå-la-Nan-ñaø muoán xaû y phi thôøi neân noùi vôùi caùc ni: “Caàn gì chöùa caát y naøy, haõy cuøng xaû ñi, coøn ñôïi ñeán khi naøo”, caùc ni nghe khuyeân neân cuøng xaû. Sau ñoù moãi ngöôøi mang naêm y du haønh trong nhaân gian, caùc ni khaùc hoûi:” caùc coâ khoâng coù tröông y Yeát-

sæ-na hay sao?”, ñaùp laø tröông roài, caùc ni kia lieàn hoûi: “Neáu ñaõ tröông y roài sao coøn mang theo naêm y ñi”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni xaû y Yeát-sæ-na phi thôøi, phaïm Ni-taùt-kyø-ba- daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø vaø ni khaùc gioáng nhö vaäy. Thôøi y Yeát-sæ-na laø töø möôøi saùu thaùng taùm ñeán möôøi laêm thaùng gieâng, ngoaøi thôøi gian naøy thì goïi laø phi thôøi. Xaû laø Baïch-nhò-yeát-ma xaû. Töôùng phaïm trong hoïc xöù naøy laø neáu taùc phaùp xaû phi thôøi thì phaïm Xaû-ñoïa, neáu bò giaëc cöôùp ñoaït mang ñi thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Ba: ÑUÙNG THÔØI KHOÂNG XAÛ Y YEÁT SÆ NA Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi truôùc, nhö Phaät ñaõ daïy ñuùng thôøi caùc ni neân xaû y Yeát-sæ-na nhöng Thoå-la-Nan-ñaø laïi khoâng chòu xaû. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñuùng thôøi xaû y Yeát-sæ-na maø laïi khoâng chòu xaû thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Boán: XIN VAØNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù moät ngöôøi thôï vaøng cöôùi vôï chöa bao laâu, khoâng bieát ngöôøi vôï coù theå troâng coi vieäc nhaø ñöôïc hay khoâng neân muoán thöû, lieàn ñeå chieác kim hoaøn ôû choã ngöôøi vôï roài ñi. Sau ñoù coù Ni-thoå-la-nan-ñaø ñeán nhaø khaát thöïc, ngöôøi vôï vaøo trong nhaø laáy thöùc aên ra sôùt vaøo baùt cho Bí-soâ ni, Thoå-la-Nan-ñaø thaáy chieác kim hoaøn lieàn noùi vôùi ngöôøi vôï cuûa ngöôøi thôï vaøng: “Hieàn thuû haõy cho toâi chieác kim hoaøn naøy”, ngöôøi vôï nghe roài im laëng, Thoå-la-Nan-ñaø cho laø ngöôøi vôï kia chòu cho, lieàn laáy chieác kim hoaøn ñi. Sau ñoù ngöôøi thôï vaøng trôû veà hoûi vôï chieác kim hoaøn ñaâu, ngöôøi vôï noùi: “Ngöôøi xuaát gia môùi ñeán ñaõ laáy ñi roài”, ngöôøi thôï vaøng chaïy theo ñoøi laïi, Thoå-la- Nan-ñaø noùi: “Hieàn thuû, neáu khoâng coù ngöôøi trao thì toâi ñaâu daùm laáy”, ngöôøi thôï vaøng noùi: “Haõy traû vaøng laïi cho toâi”, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn boû chieác kim hoaøn vaøo mieäng, ngöôøi thôï vaøng lieàn moùc trong mieäng ra ñeå laáy laïi chieác kim hoaøn roài ñuû lôøi cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni

hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni caàu xin vaøng baïc, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeåca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø vaø ni khaùc gioáng nhö vaäy. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Laêm: LAÁY TIEÀN NHUOÄM Y DUØNG CHO AÂN UOÁNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù naêm y cuûa Thoå-la-Nan-ñaø cuõ raùch, khi ñeán nhaø cuûa phu nhôn Thaéng man khaát thöïc, phu nhôn traûi toøa môøi ngoài, Thoå-la-Nan-ñaø noùi phaùp roài im laëng, phu nhôn hoûi: "Vì sao laïi maëc y cuõ raùch nhö theá?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi ñaâu coù choàng con lo cho toâi y phuïc", phu nhôn nghe noùi theá lieàn xin cuùng naêm y, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Tuy coù phöôùc daâng cuùng nhöng khoâng coù phöôùc thoï duïng, toâi caàn coù tieàn ñeå may vaø nhuoäm y", phu nhôn lieàn cuùng theâm tieàn ñeå may vaø nhuoäm y. Thoå-la-Nan-ñaø nhaän vaûi vaø tieàn roài ñem baùn vaûi laáy tieàn ñeå duøng cho vieäc aên uoáng chôù khoâng may y. Thôøi gian sau laïi maëc y cuõ raùch ñeán nhaø cuûa phu nhôn Thaéng man, phu nhôn hoûi taïi sao vaãn coøn maëc y cuõ raùch, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn noùi: "Xin haõy tuøy hæ seõ ñöôïc lìa taùm naïn. Tieàn phu nhôn thí tröôùc kia ñaõ ñeå vaøo Voâ taän taïng", phu nhôn hoûi: "Vaûi ñaõ thí duøng laøm gì?", Thoå-la- Nan-ñaø noùi: "Ñaõ ñem baùn ñeå duøng cho vieäc aên uoáng, ñoái vôùi toâi chæ caàn che thaân baèng y phaán taûo laø ñuû roài, caàn gì phaûi maëc y phuïc saïch ñeïp". Phu nhôn nghe bieát roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao lôïi cuûa naêm y laïi ñem duøng cho vieäc aên uoáng?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí- soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni laáy tieàn nhuoäm y duøng cho vieäc aên uoáng, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø vaø ni khaùc gioáng nhö vaäy. Duøng cho vieäc aên uoáng laø laáy tieàn baùn vaûi ñöôïc thí ñeå ñoåi laáy hai loaïi cuûa naêm moùn thöùc aên Kha-ñaõn-ni vaø Boà-thieän-ni.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Saùu: LAÁY LÔÏI Y RIEÂNG DUØNG CHO VIEÄC AÂN UOÁNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Ni-thoå-la- nan-ñaø ñaép y cuõ raùch ñeán caùc nhaø tröôûng giaû, cö só, Baø-la-moân noùi phaùp, hoï hoûi taïi sao laïi maëc y cuõ raùch nhö theá, lieàn noùi: "Toâi ñaâu coù choàng con

lo cho toâi y phuïc", hoï nghe roài lieàn tuøy hæ daâng cuùng, coù ngöôøi cho tô, coù ngöôøi cho tieàn ñeå mua vaûi, coù ngöôøi cho tieàn ñeå may, coù ngöôøi cho tieàn ñeå nhuoäm. Thoå-la-Nan-ñaø nhaän heát roài duøng cho vieäc aên uoáng chôù khoâng duøng Ñeå-saém y, thôøi gian sau vaãn maëc y cuõ raùch ñeán nhaø hoï, hoï hoûi nguyeân do vaø ñaùp cuõng gioáng nhö giôùi treân neân bò hoï cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau:

Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc lôïi y rieâng laïi ñem duøng cho vieäc aên uoáng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Baûy: LAÁY LÔÏI CUÛA NGOÏA CUÏ DUØNG CHO VIEÄC AÊN UOÁNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñang ôû trong chuøa coù vôï choàng tröôûng giaû ñeán thaêm, Thoå-la-Nan-ñaø noùi phaùp cho hoï nghe khieán hoï sanh Hoan-hæ tín kính noùi raèng: “Thaùnh giaû caàn gì cöù noùi, chuùng toâi seõ daâng cuùng”, ñaùp laø caàn ngoïa cuï, tröôûng giaû lieàn ñöa tieàn Ñeå-saém ngoïa cuï, Thoå-la-Nan-ñaø nhaän tieàn roài ñem duøng cho vieäc aên uoáng. Thôøi gian sau ñeán nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû hoûi ngoïa cuï ñaõ laøm xong chöa, lieàn noùi: “Thaân nhô nhôùp naøy tuøy nghi thoï duïng, caàn gì phaûi laøm ngoïa cuï toát môùi”, hoï nghe roài lieàn cheâ traùch: “Taïi sao lôïi cuûa ngoïa cuï laïi ñem duøng cho vieäc aên uoáng”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc lôïi cuûa ngoïa cuï laïi d0em duøng cho vieäc aên uoáng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Taùm: LAÁY TIEÀN CAÁT CHUØA DUØNG CHO VIEÄC AÊN UOÁNG Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø suy nghó: “Chuøa ta ñang ôû ñaõ bò hö hoaïi, ai seõ tu boå”, sau ñoù coù vôï cuûa caùc tröôûng giaû, cö só, Baø-la-moân ñeán kính leã, Thoå-la-Nan-ñaø noùi phaùp cho hoï nghe roài daãn hoï ñi tham quan chuøa ñeå chæ nhöõng choã bò hö hoaïi. Caùc ngöôøi nöõ naøy thaáy roài ñeàu muoán tu boå neân moãi ngöôøi ñeàu bôùt chuùt tieàn cuûa mình tònh taâm daâng cuùng cho Thoå-la-Nan-ñaø ñeå tu boå laïi chuøa, nhöng Thoå-la-Nan-ñaø laïi laáy tieàn naøy duøng cho vieäc aên uoáng. Thôøi gian sau hoï ñeán chuøa vaãn nhö cuõ lieàn hoûi taïi sao chöa tu boå, Thoå-

la-Nan-ñaø noùi: “Phoøng nhoû, am thaát cuõng ñuû ñeå yeân ôû, caàn gì phaûi tu boå cho ñeïp”, hoï nghe roài lieàn cheâ traùch: “Taïi sao laïi laáy lôïi vaät cuûa taêng kyø duøng cho vieäc aên uoáng”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc tieàn cuùng ñeå caát chuøa laïi ñem duøng cho vieäc aên uoáng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Chín: LAÁY LÔÏI CUÛA NHIEÀU NGÖÔØI ÑEM VEÀ CHO MÌNH Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, nhö Theá toân daïy cöù naêm, saùu naêm coù ñaïi hoäi moät laàn, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni ñeán, Ni-thoå-la-nan-ñaø do duyeân naøy vaøo thaønh Thaát-la-phieät ñeán nhaø cuûa caùc tröôûng giaû, cö só, Baø-la-moân xin ñöôïc nhieàu lôïi vaät cho chuùng ni, sau ñoù laïi hoài chuyeån ñem veà cho rieâng mình. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ,

caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc lôïi cuûa nhieàu ngöôøi laïi hoài chuyeån ñem veà cho rieâng mình thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Gaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi: LAÁY LÔÏI VAÄT CUÛA TAÊNG HOÀI CHUYEÅN VEÀ CHO MÌNH Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni an cö ba thaùng, Ni-thoå-la-nan-ñaø nhaân leã Tuøy yù ñeán nhaø theá tuïc xin ñöôïc nhieàu phaåm vaät cho chuùng ni an cö, sau ñoù laïi hoài chuyeån ñem veà cho rieâng mình khieán caùc theá tuïc cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc lôïi vaät cuûa Taêng kyø laïi hoài chuyeån ñem veà cho rieâng mình thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Möôi Moát: MUA THUOÁC BUOÄC ROÀI MÔÛ Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù ni Chaâu-keá- Nan-ñaø ñoái vôùi nam töû baùn höông coù taâm aùi nhieãm, khi ñeán cöûa haøng mua thuoác, mua xong buoäc laïi roài môû ra, môû ra roài buoäc laïi ñeå cuøng nam

töû troø chuyeän thoï laïc. Caùc ni khuyeân can khoâng neân laøm nhö theá nhöng Chaâu-keá-Nan-ñaø khoâng chòu nghe theo. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñaõ mua caùc loaïi thuoác, mua xong buoäc laïi roài môû ra, môû ra roài buoäc laïi ñeå chuyeän troø thoï laïc. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Chaâu-keá-Nan-ñaø. Töôùng phaïm trong ñaây laø heã coù buoäc môû ñeàu phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Hai: THOÏ TRÌ Y DAÀY QUYÙ GIAÙ Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi truôùc, luùc ñoù vua Thaéng- quang nöôùc Kieàu-taùt-la ban cho töôùng quaân Chaáp kích chieác y daày quyù giaù, töôùng quaân ñem y naøy cuùng cho ni Phaùp döï, Phaùp döï ñem ñeå treân giaù y. Chaâu-keá-Nan-ñaø vaøo phoùng Phaùp döï leã baùi nhìn thaáy y lieàn hoûi coù töø ñaâu, Phaùp döï noùi: “Töôùng quaân Chaáp kích cuùng cho toâi”, Chaâu- keá-Nan-ñaø noùi: “Thaùnh giaû phöôùc nhieàu neân ñöôïc nhôn thieân cuùng döôøng”, Phaùp döï hoûi: “Coâ thích y naøy phaûi khoâng?”, Chaâu-keá-Nan-ñaø noùi: “Thaùnh giaû, hoa heùo nôi thaàn mieáu thì neân boû”, Phaùp döï nghe roài bieát yù neân laáy y ñöa cho Chaâu-keá-Nan-ñaø. Chaâu-keá-Nan-ñaø ñöôïc y lieàn maëc ñi vaøo thaønh khaát thöïc, ngöôøi tuïc nhìn thaày ñeàu pheâ bình cheâ traùch: “Xem ra coâ ni naøy coøn ñam meâ duïc laïc, taïi sao laïi maëc thöôïng phuïc cuûa vua ñi du haønh khaép nôi?”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí- soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö

sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni thoï trì y daày quyù giaù thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Chaâu-keá-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Y daày quyù giaù: Y daày laø moät traêm löôïng, quyù giaù laø hai möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa hoaëc hôn, y naøy goïi laø y Teá ca thi hoaëc laø y Thöôïng quyeân. Töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Ba: THOÏ TRÌ Y MOÂNG QUYÙ GIAÙ Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù vua Thaéng- quang ñem y moâng quyù giaù ban cho phu nhôn Thaéng man, phu nhôn ñem y naøy cuùng cho Ñaïi-theá-chuû, Ñaïi-theá-chuû ñeå y treân giaù y, Chaâu-keá- Nan-ñaø vaøo phoøng kính leã thaáy y hoûi ñaùp gioáng nhö giôùi treân. Chaâu-keá- Nan-ñaø sau khi ñöôïc y naøy lieàn maëc ñi vaøo thaønh khaát thöïc bò ngöôøi tuïc pheâ bình cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch

Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni thoï trì y moâng quyù giaù, phaïm Ni-taùt-kyø-ba- daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Chaâu-keá-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Y moâng quyù giaù: Y moâng laø naêm löôïng, quyù giaù laø hai möôi Ca-lôïi-sa-ba-noa hoaëc hôn. Töôùng phaïm nhö treân. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi ba möôi ba phaùp Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeå-ca roài, nay hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (3 laàn). Trong ñaây thanh tònh vì im laëng, toâi xin nhôù giöõ nhö theá.

IV. BA DAÄT ÑEÅ CA

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø moät traêm taùm möôi phaùp Ba-daät-ñeå-ca moãi nöûa thaùng noùi moät laàn töø trong Giôùi kinh ruùt ra.

Nhieáp Tuïng Moät:

Voïng, cheâ bai, ly giaùn,
Phaùt cöû, noùi, ñoàng tieáng,
Noùi toäi, ñöôïc thöôïng phaùp,
Theo thaân quen, khinh giôùi.

Hoïc Xöù Thöù Nhaát: COÁ Y NOÙI DOÁI Phaät ôû trong Truùc-laâm, beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù cuï thoï La-hoå-la ôû trong röøng OÂn-tuyeàn beân thaønh naøy khi coù cö só, Baø-la-moân kính tín ñeán hoûi Theá toân nay ôû ñaâu. Neáu luùc ñoù Theá toân ôû trong Truùc-laâm thì La-hoå-la noùi laø ôû nuùi Linh-thöùu, neáu Theá toân ôû Linh- thöùu thì La-hoå-la noùi laø ôû Truùc-laâm… khieán cho moïi ngöôøi muoán ñeán ñaûnh leã Phaät ñeàu khoâng theå gaëp ñöôïc, laïi coøn moõi meät khoå nhoïc. Sau ñoù hoï trôû laïi choã La-hoå-la, La-hoå-la hoûi coù gaëp Theá toân khoâng, hoï noùi: “Khoâng gaëp, taïi sao Thaùnh giaû coá yù xuùc naõo chuùng toâi?”, ñaùp: “Quaû laø toâi ñaõ coá yù xuùc naõo caùc vò”. Moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cheâ traùch, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät nghe roài saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh Vöông-xaù theo thöù lôùp

khaát thöïc roài trôû veà boån xöù thoï thöïc. Sau ñoù ñeán choã La-hoå-la trong röøng OÂn-tuyeàn, La-hoå-la thaáy Phaät ñeán traûi toøa, ñeå nöôùc röûa nghinh ñoùn Phaät, Phaät ngoài xuoáng töï röûa chaân, röûa xong nghieâng chaäu nöôùc röûa ñoå boû, chæ chöøa laïi moät chuùt nöôùc trong chaäu roài hoûi La-hoå-la: “Con coù thaáy chuùt ít nöôùc trong chaäu khoâng?”, ñaùp laø thaáy, Phaät noùi: “Naøy La-hoå-la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi voïng, khoâng

hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu vaø laø ngöôøi thieáu phaùp sa moân”, noùi roài truùt ñoå heát xuoáng ñaát hoûi La-hoå-la: “Con coù thaáy chuùt nöôùc trong chaäu ñoå heát ra ñaát khoâng?”, ñaùp coù thaáy, Phaät noùi: “Naøy La-hoå-la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi doái khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu vaø laø ngöôøi boû maát heát phaùp sa moân”, noùi roài Theá toân ñaù chaäu nghieâng ngöõa ra ñaát hoûi La-hoå-la: “Con coù thaáy chaäu bò ñaù nghieâng ngöõa ra ñaát khoâng?”, ñaùp coù thaáy, Phaät noùi: “Naøy La-hoå-la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi doái khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu, laø ngöôøi laøm nghieâng ñoå phaùp sa moân”, noùi roài Phaät uùp chaäu xuoáng ñaát hoûi La-hoå-la: “Con coù thaáy chaäu bò uùp xuoáng ñaát khoâng?”, ñaùp coù thaáy, Phaät noùi: “Naøy La-hoå-la, neáu Bí-soâ coá taâm noùi doái, khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai goïi ñoù laø ngöôøi ngu ñaõ laät uùp phaùp sa moân. Naøy La-hoå-la, nhö con voi chuùa say röôïu coù söùc maïnh, caëp ngaø cuûa noù nhö caøng xe maäp khoûe kheùo hay chieán ñaáu, khi ra chieán tröôøng chieán ñaáu vôùi ñoái phöông thì boán chaân, caëp ngaø, ñuoâi, xöông soáng, xöông hoâng ñeàu coù taùc duïng, chæ tröø caùi voøi thì noù cuoán laïi khoâng ñem ra duøng. Naøy La-hoå-la, con voi naøy vì baûo veä tính maïng neân khoâng duøng caùi voøi ñeå quaät ngaõ ñoái thuû. Ngöôøi ñieàu khieån quaân voi lieàn bieát con voi naøy vì hoä tieác thaân maïng. Naøy La-hoå- la, neáu con voi khi cuøng ñoái phöông chieán ñaáu duøng caùi voøi ñeå tranh taøi thì ngöôøi ñieàu khieån voi bieát con voi naøy khoâng tieác thaân maïng, khi saùp traän seõ taøn haïi, khoâng vieäc aùc naøo laø khoâng laøm. Cuõng nhö vaäy naøy La-hoå-la, neáu coù Bí-soâ coá taâm noùi doái khoâng hoå theïn cuõng khoâng truy hoái, Nhö lai noùi ngöôøi nhö vaäy khoâng vieäc aùc naøo laø khoâng laøm”. Theá toân lieàn noùi keä: “Ngöôøi naøo traùi thaät phaùp, Coá noùi lôøi hö doái, Cho ñeán khi maïng chung, Khoâng aùc naøo khoâng laøm. Thaø nuoát hoøn saét ñoû, Cuõng nhö löûa chaùy höøng, Khoâng duøng mieäng phaù giôùi, AÊn thöùc aên tín taâm”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Luùc ñoù ôû thaønh Thaát-la-phieät Ni-thoå-la-nan-ñaø coá yù noùi doái, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá yù noùi doái, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.

166 BOÄ LUAÄT 8

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Coá yù laø taâm bieát roõ vieäc kia khoâng thaät. Voïng ngöõ coù chín loaïi, taùm loaïi, baûy loaïi, saùu, naêm, boán, ba, hai loaïi voïng ngöõ sai khaùc nhau. Chín loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên Tha-thaéng, Taêng-giaø- phaït-thi-sa, Ba-daät-ñeå-ca, Ñeà-xaù-ni, Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña; duøng voâ caên phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng ñeå voïng ngöõ. taùm loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên Tha-thaéng, Taêng-giaø-phaït-thi-sa, Ba-daät-ñeå- ca, Ñeà-xaù-ni, Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña; duøng voâ caên kieán vaên nghi ñeå voïng ngöõ. Baûy loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng; duøng voâ caên kieán vaên nghi ñeå voïng ngöõ. saùu loaïi voïng ngöõ laø Bí-soâ ni muoán voïng ngöõ nghó raèng ta seõ voïng ngöõ; khi ñang voïng ngöõ nghó raèng ta ñang voïng ngöõ; khi ñaõ voïng ngöõ nghó raèng ta ñaõ voïng ngöõ; duøng voâ caên kieán vaên nghi ñeå voïng ngöõ. naêm loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên naêm boä toäi ñeå voïng ngöõ. Boán loaïi voïng ngöõ laø duøng voâ caên phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng. Ba loaïi voïng ngöõ laø nghó raèng ta seõ voïng ngöõ, ta ñang voïng ngöõ vaø ta ñaõ voïng ngöõ. hai loaïi voïng ngöõ laø nghó raèng ta ñang voïng ngöõ vaø ta ñaõ voïng ngöõ. Khoâng coù moät loaïi maø thaønh voïng ngöõ. Laïi coù naêm loaïi voïng ngöõ laø töï mình coù voïng ngöõ phaïm Ba-la- thò-ca, hoaëc phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa, hoaëc phaïm Toát-thoå-la-ñeå, hoaëc phaïm Ba-daät-ñeå-ca, hoaëc phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña. Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Ba-la-thò-ca? Bí-soâ ni thaät khoâng chöùng ñöôïc phaùp thöôïng nhôn maø töï xöng laø ñaõ chöùng. Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Taêng-giaø-phaït- thi-sa? Bí-soâ ni bieát Bí-soâ ni kia thanh tònh khoâng phaïm, duøng phaùp voâ caên Tha-thaéng ñeå huûy baùng. Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Toát-thoå-la-ñeå? Bí-soâ ni ôû trong chuùng coá taâm voïng ngöõ, phi phaùp noùi laø phaùp, phaùp noùi laø phi phaùp; phi luaät noùi laø luaät, luaät noùi laø phi luaät… Sao goïi laø voïng ngöõ phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña? Bí-soâ ni moãi nöûa thaùng laøm leã Bao-saùi-ñaø, khi tuïng giôùi kinh ñöôïc hoûi coù thanh tònh khoâng, mình thaät khoâng thanh tònh, töï bieát coù phaïm khôûi taâm che giaáu ngoài im laëng. Ngoaøi boán loaïi voïng ngöõ keå treân, caùc loaïi voïng ngöõ khaùc ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Ba- daät-ñeå-ca nghóa laø ñoïa laïc, bò ñoát naáu trong ba ñöôøng aùc. Toäi naøy neáu khoâng aân caàn noùi toäi saùm tröø thì coù theå chöôùng ngaïi phaùp laønh ñaõ coù. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng giaùc tri, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy noùi raèng: Toâi thaáy nghe, giaùc tri. Khi noùi nhö vaäy moãi lôøi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni töøng thaáy nghe, giaùc tri maø queân, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy, khoâng nhôù

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 11 167

vieäc ñoù maø noùi laø khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni thaät thaáy nghe, giaùc tri sau sanh nghi, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy maø noùi laø thaáy nghe giaùc tri khoâng coù nghi thì moãi lôøi noùi

ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni thaät khoâng thaáy nghe giaùc tri maø töôûng laø thaáy nghe giaùc tri noùi raèng toâi thaät coù thaáy nghe giaùc tri thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni thaät khoâng thaáy nhöng coù nghe giaùc tri, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi thaáy nhöng khoâng coù nghe giaùc tri thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni thaät khoâng nghe nhöng coù thaáy giaùc tri, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi nghe nhöng khoâng coù thaáy giaùc tri thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu Bí-soâ ni thaät khoâng coù giaùc (hieåu) nhöng coù thaáy nghe vaø tri (bieát), khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi coù hieåu nhöng khoâng coù thaáy nghe bieát thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu Bí-soâ ni thaät khoâng bieát nhöng coù thaáy nghe hieåu, khôûi töôûng nhö vaäy, chaáp nhaän nhö vaäy; sau noùi raèng toâi bieát nhöng khoâng thaáy nghe vaø hieåu thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy maø queân coøn nghe hieåu bieát khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy; sau noùi raèng toâi thaáy khoâng queân, nghe hieåu bieát cuõng khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe maø queân coøn thaáy hieåu bieát khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy; sau noùi raèng toâi nghe khoâng queân, thaáy hieåu bieát cuõng khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu maø queân coøn thaáy nghe bieát khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi hieåu khoâng queân, thaáy nghe bieát cuõng khoâng ueân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát maø queân coøn thaáy nghe hieåu khoâng queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi bieát khoâng queân, thaáy nghe hieåu cuõng khoâng queân thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy maø nghi coøn nghe hieåu bieát khoâng nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi thaáy khoâng nghi, coøn nghe hieåu bieát coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe maø nghi coøn thaáy hieåu bieát khoâng nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi nghe khoâng nghi, coøn thaáy hieåu bieát coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu maø nghi coøn thaáy nghe bieát khoâng nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi hieåu khoâng nghi coøn thaáy nghe bieát coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát maø nghi coøn thaáy nghe hieåu khoâng nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi bieát khoâng nghi coøn thaáy nghe hieåu coù nghi thì moãi lôøi noùi ñeàu phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng thaáy khôûi töôûng khoâng thaáy, coøn nghe hieåu bieát

töôûng coù nghe hieåu bieát; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi thaáy nhöng khoâng coù nghe hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng nghe khôûi töôûng khoâng nghe nhöng khôûi töôûng coù thaáy hieåu bieát; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù nghe nhöng khoâng coù thaáy hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng hieåu khôûi töôûng khoâng hieåu nhöng khôûi töôûng coù thaáy nghe bieát; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi hieåu nhöng khoâng coù thaáy nghe bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät khoâng

bieát khôûi töôûng khoâng bieát nhöng khôûi töôûng coù thaáy nghe hieåu; khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi bieát nhöng khoâng coù thaáy nghe hieåu thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nghe hieåu bieát maø khoâng queân vieäc kia, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nghe hieåu bieát nhöng laïi queân vieäc kia thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nghe hieåu bieát khoâng sanh nghi taâm, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nghe hieåu bieát nhöng sanh nghi taâm thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nghe hieåu bieát töôûng coù thaáy nghe hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng coù thaáy nghe hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy nhöng khoâng coù nghe hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng thaáy nhöng coù nghe hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe nhöng khoâng coù thaáy hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng nghe nhöng coù thaáy hieåu bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu maø khoâng coù thaáy nghe bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng hieåu nhöng coù thaáy nghe bieát thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát maø khoâng thaáy nghe hieåu, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng bieát nhöng coù thaáy nghe hieåu thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy khoâng queân coøn nghe hieåu bieát laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nhöng queân, coøn nghe hieåu bieát khoâng queân thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe khoâng queân coøn thaáy hieåu bieát laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù nghe nhöng queân, coøn thaáy hieåu bieát khoâng queân thì khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu khoâng queân coøn thaáy nghe bieát laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù hieåu nhöng queân coøn thaáy nghe bieát khoâng queân, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát khoâng queân coøn thaáy nghe hieåu laïi queân, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù bieát nhöng queân coøn thaáy nghe hieåu khoâng queân, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy khoâng nghi coøn nghe hieåu bieát coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù thaáy nhöng nghi coøn nghe hieåu bieát khoâng

nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe khoâng nghi coøn thaáy hieåu bieát coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù nghe nhöng nghi coøn thaáy hieåu bieát khoâng nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu khoâng nghi coøn thaáy nghe bieát coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù hieåu nhöng nghi coøn thaáy nghe bieát khoâng nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát khoâng nghi coøn thaáy nghe hieåu coù nghi, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi coù bieát nhöng nghi coøn thaáy nghe hieåu khoâng nghi, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät thaáy töôûng coù thaáy nhöng töôûng khoâng nghe hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng thaáy nhöng coù nghe hieåu bieát, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät nghe töôûng coù nghe nhöng töôûng khoâng thaáy hieåu bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng nghe nhöng coù thaáy

hieåu bieát, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät hieåu töôûng coù hieåu nhöng töôûng khoâng thaáy nghe bieát, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng hieåu nhöng coù thaáy nghe bieát, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu thaät bieát töôûng coù bieát nhöng töôûng khoâng thaáy nghe hieåu, khôûi töôûng nhö vaäy sau noùi raèng toâi khoâng bieát nhöng coù thaáy nghe hieåu, khi noùi phaïm boån toäi. Neáu Bí-soâ ni noùi traùi vôùi taâm nghó ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå- ca, khoâng noùi traùi vôùi taâm nghó thì khoâng phaïm.

170 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 12

Hoïc Xöù Thöù Hai: CHEÂ BAI MAI MÆA

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ nhö noùi: “Thaày maét choät, löng guø, quaù cao, quaù luøn, quaù maäp, hoaëc ñieác, muø, caâm, ngoïng, chaân queø ñi choáng naïng, raêng hoâ, moâi seä…”, khieán caùc Bí-soâ naøy hoå theïn khoâng vui, boû pheá vieäc tuïng nieäm tö duy. Caùc Bí-soâ thieåu duïc lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi cheâ bai mai mæa Bí-soâ, noùi thaày maét choät … gioáng nhö ñoaïn vaên treân”, baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp hai boä chuùng hoûi söï thaät, quôû traùch Luïc chuùng… cho ñeán caâu: “… Ñaây khoâng phaûi laø vieäc laøm cuûa moät sa moân, vì sao? Caùc thaày haõy laéng nghe: Ngaøy xöa trong moät tuï laïc noï coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï thôøi gian khoâng laâu sau sanh ñöôïc möôøi moät con gaùi daàn daàn lôùn khoân. Tröôûng giaû phaûi töï mình caøy ruoäng, luùc ñoù coù moät cö só töû, cha meï ñeàu qua ñôøi, thöôøng vaøo röøng ñoán cuûi ñem baùn ñeå töï nuoâi soáng, khi gaùnh cuûi tôùi moät goác caây döøng nghæ lieàn thaáy tröôûng giaû ñang töï mình caøy ruoäng neân ñeán hoûi: “Caäu ñaõ giaø yeáu, taïi sao laïi töï caøy ruoäng cöïc khoå nhö theá?”, ñaùp: “Naøy chaùu, ta khoâng coù anh em cuõng khoâng coù con trai neáu khoâng töï caøy ruoäng thì laøm sao coù côm aên”, cö só töû noùi: “Ñeå chaùu caøy thay cho, caäu haõy nghæ tay moät chuùt”. Tröôûng giaû vui veû ñöa caùi caøy cho chaøng trai caøy thay, ñeán tröa ngöôøi nhaø mang côm nöôùc ñeán, tröôûng giaû baûo chaøng trai cuøng aên, aên xong chaøng trai noùi: “Caäu haõy veà nghæ ñeå chaùu caøy luoân ñeán chieàu, nhöng chaùu khoâng bieát nhaø caäu, chieàu toái caäu cho ngöôøi ra ñaàu thoân ñoùn chaùu”, tröôûng giaû nghe vaäy lieàn veà nhaø nghæ, chaøng trai caøy ñeán chieàu, thaû boø cho aên coû roài gaùnh cuûi luøa boø trôû veà, ñeán ñaàu thoân ñaõ thaáy tröôûng giaû ñöùng ñoùn daãn chaøng trai veà nhaø. Veà

ñeán nhaø chaøng trai queùt doïn chuoàng boø, raûi rôm khoâ roài boû coû cho boø aên, tröôûng giaû thaáy chaøng trai sieâng naêng chòu khoù nhö vaäy lieàn suy nghó: “Ta nhôø chaøng trai naøy maø ñöôïc thaûnh thôi, ta neân gaû con gaùi cho noù”. AÊn

toái xong, tröôûng giaû noùi: “Naøy chaùu, chaùu haõy ôû ñaây sieâng naêng chòu khoù coi ngoù gia nghieäp, ta seõ gaû ñöa con gaùi cuûa ta cho chaùu laøm vôï”, chaøng trai noùi: “Neáu ñöôïc nhö vaäy thì chaùu thaät toát phuùc”. Töø ñoù chaøng trai heát mình phuïc vuï cho sanh nghieäp cuûa gia ñình tröôûng giaû, tröôûng giaû coù nuoâi hai con boø, con lôùn baåm taùnh hieàn laønh, con nhoû taùnh ham aên, tuy ñaõ xoû muõi vaãn tìm caùch aên luùa baép cuûa ngöôøi neân bò ñoàng töû chaên giöõ neùm ñaù ñaùnh ñuoåi laøm gaõy maát moät caùi söøng, do ñoù noù coù teân laø con boø gaõy söøng; thôøi gian sau noù laïi aên luùa baép cuûa ngöôøi bò ngöôøi chaên giöõ quaêng caùi lieàm chaët ñöùt caùi ñuoâi cuûa noù, töø ñoù noù ñöôïc goïi laø con boø gaõy söøng cuït ñuoâi. Traûi qua moät thôøi gian, chaøng trai nhaéc tröôûng giaû veà hoân nhaân maø oâng ñaõ höùa, tröôûng giaû nghe roài lieàn baûo vôï: “Hieàn thuû haõy saém söûa y phuïc vaø chuoãi anh laïc cho con gaùi, khoâng bao laâu nöõa seõ gaû con gaùi laáy choàng”, ngöôøi vôï lieàn hoûi gaû cho ai, tröôûng giaû noùi: “Toâi ñaõ höùa gaû cho cö só töû”, ngöôøi vôï noùi: “Toâng toäc cuûa cö só töû naøy voán khoâng bieát roõ, taïi sao laïi ñem con gaùi gaû cho noù. Baøn chuyeän hoân nhaân thì thaân thuoäc phaûi qua laïi môøi nhau aên uoáng, doøng hoï coù töông öng toâi môùi chòu gaû con”, tröôûng giaû noùi: “Hieàn thuû, cö só töû naøy töø ngaøy ñeán nhaø ta ñaõ sieâng naêng chòu khoù laøm heát moïi vieäc neân toâi môùi ñöôïc thaûnh thôi”, ngöôøi vôï noùi: “Toâi thaät khoâng theå gaû con cho moät gaõ laøm thueâ, xoùm gieàng seõ nhieàu lôøi mai mæa”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: “Neáu ta noùi khoâng gaû con gaùi thì chaøng trai naøy seõ boû ñi, ta seõ phaûi cöïc khoå nhö tröôùc, ta neân doái laäp phöông tieän”, nghó roài lieàn noùi vôùi chaøng trai: “Naøy chaùu, hoï haøng thaân toäc cuûa ta raát ñoâng, khi tuï veà döï leã cöôùi aét phaûi caàn nhieàu thöùc aên thöùc uoáng, vaäy chaùu haõy ñôïi muøa thu luùa chín”. Sau vuï luùa muøa thu chaøng trai laïi nhaéc vieäc hoân nhaân, tröôûng giaû noùi: “Chaùu haõy ñôïi ñeán muøa mía”, thu hoaïch mía xong chaøng trai laïi nhaéc, tröôûng giaû laïi noùi: “Haõy ñôïi ñeán muøa luùa maïch”, thu hoaïch luùa maïch xong chaøng trai laïi nhaéc, tröôûng giaû laïi baûo haõy ñôïi ñeán muøa luùa môùi, chaøng trai thaáy tröôûng giaû cöù heïn laàn heïn löõa lieàn suy nghó: “Heát heïn muøa luùa tôùi heïn muøa mía... xem ra ñeàu laø löøa gaït ta, ta neân noùi cho moïi ngöôøi trong thoân bieát, neáu khoâng ñöôïc ta kieän leân quan”. Nghó roài lieàn noùi cho moïi ngöôøi trong thoân bieát, moïi ngöôøi nghe roài lieàn ñeán hoûi tröôûng giaû: “OÂng ñaõ höùa gaû con sao khoâng chòu laøm leã thaønh hoân cho chuùng noù?”, tröôûng giaû nghe roài noåi giaän noùi: “Chaøng trai ñoù laø ngöôøi laøm coâng, leõ naøo toâi laïi höùa gaû con cho ngöôøi laøm coâng nhö noù”. Moïi

ngöôøi nghe roài ñeàu im laëng, cö só töû suy nghó: “Ta khoâng ñöôïc tieàn coâng laïi khoâng ñöôïc vôï, thaät laø luoáng uoång thôøi gian maø chaúng ñöôïc gì. Nay ta phaûi gaây toån haïi gì cho hoï roài môùi ra ñi”. Nghó roài ñeán giöõa tröa chaøng trai luøa hai con boø ra ngoaøi ñaùnh ñaäp khoå sôû roài coät vaøo goác caây cho phôi naéng. Thôøi ñoù suùc vaät hieåu ñöôïc lôøi noùi cuûa ngöôøi neân noùi vôùi cö só töû: “naøy chaøng trai, tröôùc ñaây oâng bieát ñöôïc söï khoù nhoïc cuûa chuùng toâi neân

thöông töôûng, aân ñoàng nhö cha meï, sao nay laïi ñaùnh ñaäp chuùng toâi khoå sôû coøn coät chuùng toâi vaøo goác caây cho phôi naéng nhö theá naøy, chuùng toâi coù loãi gì vôùi oâng?", cö só töû noùi: "Caùc ngöôi khoâng coù loãi gì nhöng chuû cuûa ngöôi coù loãi vôùi ta", boø hoûi: "Chuû toâi coù loãi gì?", ñaùp: "OÂng ta tröôùc höùa gaû con gaùi cho ta nay laïi nuoát lôøi", boø noùi: "Sao oâng khoâng kieän leân quan?", ñaùp: "Vì khoâng coù ngöôøi laøm chöùng", boø noùi: "Chuùng toâi seõ laøm chöùng cho oâng", chaøng trai hoûi: "Ngöôi coù noùi ñöôïc tieáng ngöôøi khoâng?", boø noùi: "Chuùng toâi khoâng noùi ñöôïc tieáng ngöôøi nhöng chuùng toâi seõ hieän töôùng khieán cho ngöôøi ta hieåu. OÂng phaûi ôû tröôùc quan theà cho hoï tin, sau ñoù ñöa chuùng toâi ñeán laøm chöùng. OÂng haõy nhoát chuùng toâi vaøo chuoàng ñöøng cho aên coû uoáng nöôùc ñuû baûy ngaøy roài thaû chuùng toâi ra choã coù nhieàu coû nöôùc ñeå cho hoï thaáy vaø tin chuùng toâi vaãn khoâng chòu aên coû uoáng nuôùc, chuùng toâi seõ hieän töôùng ñeå vua quan tin lôøi oâng noùi laø söï thaät, luùc ñoù chuùng toâi môùi aên uoáng laïi". Chaøng trai nghe roài lieàn thaû boø ra luøa chuùng ñeán choã coû xanh töôi ñeå noù aên no roài môùi luøa chuùng veà chuoàng. Sau ñoù chaøng trai ñeán choã vua taâu raèng: "Ñaïi vöông, taïi thoân coù oâng tröôûng giaû teân ñaõ höùa gaû con gaùi cho toâi ñeå toâi cöïc khoå laøm vieäc nhieàu naêm nay, nay laïi nuoát lôøi khoâng chòu gaû". Nhaø vua cho goïi oâng tröôûng giaû ñeán hoûi roõ thöïc hö, tröông giaû noùi khoâng coù höùa nhö vaäy, vua hoûi cö só töû: "Ngöôi coù ngöôøi laøm chöùng khoâng?", ñaùp: "Coù, laø hai con boø nuoâi trong nhaø tröôûng giaû", vua hoûi: "Chuùng coù noùi ñöôïc tieáng ngöôøi khoâng?", ñaùp: "Chuùng khoâng noùi ñöôïc tieáng ngöôøi, nhöng chuùng coù theå hieän töôùng khieán ngöôøi hieåu ñöôïc, hai con boø laøm chöùng naøy ñem nhoát trong chuoàng baûy ngaøy khoâng cho aên uoáng, ñuû baûy ngaøy thaû ra ôû choã coù coû nöôùc, noù vaãn khoâng aên uoáng vaø hieän töôùng cho ñeán khi naøo ñaïi vöông tin, noù môùi chòu aên uoáng. Neáu toâi noùi hö doái toâi xin chòu toäi töû". Nhaø vua baûo ñaïi thaàn: "Haõy y theo lôøi noùi cuûa chaøng trai ñeå chuùng nghieäm thaät hö". Ñaïi thaàn tuaân lònh ñem hai con boø nhoát trong chuoàng khoâng cho aên uoáng, luùc ñoù con boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi vôùi con boø lôùn: "Taïi sao chuùng ta phaûi nhaän laáy haïn kyø baûy ngaøy ôû trong chuoàng khoâng ñöôïc aên uoáng gì", boø lôùn noùi: "Chuùng ta ñaõ höùa vôùi chaøng trai laøm chöùng, töï nhòn ñoùi nhòn khaùt cho ñeán khi naøo vua tin lôøi chaøng trai

noùi", boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi: "Neáu ñöôïc thaû ra gaëp ñaù toâi cuõng nuoát huoáng chi laø coû nöôùc", boø lôùn noùi: "Chaøng trai ñaõ thöông töôûng chuùng ta nhö cha meï, chuùng ta khoâng theå laøm traùi lôøi ñaõ höùa", boø gaõy söøng cuït ñuoâi noùi: "Tuy coù aùi nieäm nhöng chaøng ta vaãn thöôøng goïi toâi laø boø gaõy söøng cuït ñuoâi, toâi khoâng thích". Ñuû baûy ngaøy hai con boø ñöôïc thaû ra choã coù nhieàu coû nöôùc, vua vaø ñaïi thaàn ñeàu ñeán xem hai con boø hieän töôùng gì laøm chöùng. Luùc con boø gaõy söøng cuït ñuoâi muoán aên coû uoáng nuoác, con boø lôùn lieàn ñöa caëp söøng laøm cho muõi cuûa boø nhoû hoảng leân trôøi, vua

thaáy vaäy hoûi ñaïi thaàn: “Chuùng hieän töôùng nhö vaäy laø yù gì?”, ñaïi thaàn laø ngöôøi coù trí taâu vua: “YÙ chuùng muoán noùi söï vieäc ñoù khoâng chæ hai chuùng noù laøm chöùng maø vò hoä theá thöù naêm cuõng laøm chöùng”. Nhaø vua thaáy vieäc hy höõu naøy roài lieàn baûo caùc ñaïi thaàn: “Suùc sanh laø loaøi voâ tri thöùc coøn vì ngöôøi laøm chöùng söï vieäc höùa hoân khoâng phaûi laø hu doái. Nay ta taùc thaønh cho chaøng trai vaø con gaùi cuûa tröôûng giaû thaønh choàng vôï”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân bieát loaøi baøng sanh nghe cheâ bai coøn khoâng thích huoáng chi loaøi ngöôøi. Töø nay caùc thaày khoâng ñöôïc duøng aùc ngöõ cheâ bai mai mæa ngöôøi khaùc”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi, Phaät laïi baûo caùc Bí-soâ: “Khi noùi lôøi cheâ bai mai mæa ngöôøi khaùc thì vieäc ñaõ laøm trong ñôøi hieän taïi khoâng theå thaønh töïu”. Caùc thaày laéng nghe: Ngaøy xöa, trong moät thoân noï coù oâng tröôûng giaû laøm ngheà ñaùnh xe, nuoâi hai con boø caùi ñeå keùo xe, moät con teân Hoan-hæ, moät con teân Myõ-vò. Thôøi gian sau caû hai con boø ñeàu sanh ñöôïc moät con daàn daàn khoân lôùn, con cuûa boø Hoan-hæ coù söøng daøi neân ñöôïc goïi laø Hoan-hæ söøng daøi; con cuûa boø Myõ-vò ñaàu troïc khoâng söøng neân ñöôïc goïi laø Myõ-vò troïc ñaàu, caû hai con boø naøy ñeàu maäp maïnh nhö nhau. Moät hoâm nhoùm ngöôøi ñaùnh xe cuøng cho boø uoáng nöôùc trong ao, moät ngöôøi noùi: “Haõy thöû xem boø cuûa ai söùc maïnh hôn”, ai naáy ñeàu noùi boø cuûa mình söùc maïnh hôn, tröôûng giaû noùi: “Boø cuûa toâi coù söùc maïnh hôn heát”, moïi ngöôøi hoûi: “Laøm sao bieát ñöôïc boø cuûa oâng coù söùc maïnh hôn heát?”, tröôûng giaû noùi: “Boø toâi coù theå keùo ñöôïc moät xe naëng leân söôøn doác”. Moïi ngöôøi nghe roài lieàn ñaùnh cöôïc vôùi tröôûng giaû naêm traêm kim tieàn roài cho hai con boø keùo chieác xe naëng leân söôøn doác, tröôûng giaû quaùt hai con boø: “Hoan-hæ söøng daøi keùo nhanh leân, Myõ-vò troïc ñaàu keùo nhanh leân”. Luùc ñoù con boø troïc ñaàu nghe keâu mình laø troïc ñaàu neân khoâng vui lieàn ñöùng yeân khoâng chòu keùo xe leân. Tröôûng giaû thua cuoäc maát naêm traêm kim tieàn neân noåi giaän ñaùnh ñaäp hai con boø taøn nhaãn, roài coät beân goác caây cho phôi naéng. Boø söøng daøi noùi vôùi tröôûng giaû: “Tröôùc ñaây oâng thöông töôûng chuùng toâi nhö cha meï, nay

toâi coù loãi gì maø oâng laïi ñoái xöû nhö vaäy?”, tröôûng giaû noùi: “Do hai ngöôi khoâng chòu keùo xe leân söôøn doác neân ta thua maát naêm traêm kim tieàn”, boø söøng daøi noùi: “Do oâng taïo khaåu nghieäp chôù chuùng toâi coù loãi gì “, tröôûng giaû hoûi: “Ta ñaõ taïo khaåu nghieäp gì?”, boø troïc ñaàu noùi: “Tröôùc moïi ngöôøi oâng laïi quaùt keâu toâi laø troïc ñaàu, toâi khoâng thích, neáu oâng goïi toâi baèng teân goïi trìu meán hôn thì toâi môùi vui veû keùo xe leân söôøn doác. Laàn sau oâng ñaùnh cöôïc laïi gaáp ñoâi tieàn laàn tröôùc, chuùng toâi seõ keùo xe leân söôøn nuùi buø laïi soá tieàn thua cuoäc laàn naøy”.Thôøi gian sau tröôûng giaû laïi ñaùnh cöôïc vôùi nhoùm ngöôøi ñaùnh xe, hoï noùi: “OÂng muoán thua cuoäc laàn nöõa hay sao?”, tröôûng giaû noùi: “Toâi thua thì caùc oâng ñaâu coù maát maùt gì, laàn naøy xe chôû naëng hôn laàn tröôùc vaø tieàn caù cöôïc laø moät ngaøn kim tieàn”. Moïi ngöôøi nghe roài baèng loøng ñaùnh cöôïc, tröôûng giaû lieàn cho hai con boø keùo xe leân

söôøn doác vaø coå vuõ chuùng noù: “Hoan-hæ nhanh leân naøo, Myõ-vò nhanh leân naøo”. hai con boø nghe coå vuõ vôùi gioïng trìu meán neân vui veû ra söùc keùo xe leân söôøn doác, tröôûng giaû thaéng cöôïc thu veà moät ngaøn kim tieàn. Luùc ñoù thieân thaàn treân hö khoâng noùi keä: “Duø coù chôû naëng maáy, Töø döôùi keùo leân ñoài, Taâm hai boø neáu vui, Cuõng keùo ñöôïc xe naøy. Neáu noùi lôøi thuaän yù, Hai boø nghe vui möøng, Keùo xe leân khoâng khoù, Giuùp chuû thaéng ngaøn vaøng, Cho neân thöôøng aùi ngöõ, Ñöøng noùi lôøi choái tai, Vì khi noùi aùi ngöõ, Voâ toäi thöôøng an vui”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Loaøi baøng sanh nghe lôøi cheâ bai coøn khoâng vui giuùp chuû huoáng chi laø ngöôøi, cho neân caùc Bí-soâ khoâng neân noùi lôøi cheâ bai ngöôøi khaùc”. Phaät quôû traùch Luïc chuùng Bí-soâ roài baûo caùc Bí-soâ: “… Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi lôøi cheâ bai mai mæa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Huûy töû ngöõ laø duøng lôøi cheâ bai mai mæa ngöôøi khaùc, neáu ngöôøi kia hieåu ñöôïc öu saàu khoâng vui thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Toång Nhieáp Tuïng: Chuûng toäc vaø coâng xaûo,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 12 175

Nghieäp, töôùng, bònh laø naêm. Toäi vaø phieàn naõo loaïi, AÙc maéng laø sau cuøng. Bieät Nhieáp Tuïng: Doøng hoï, deät loâng, may, Saét, ñoàng vaø laøm da, Thôï goám vaø hôùt toùc, Laøm maây tre, ñaày tôù. Neáu Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán Bí-soâ ni thuoäc doøng Baø-la-moân noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Beä-xaù noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Beä-xaù xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø- la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeàn choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Thuù-ñaït-la noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Thuù-ñaït-la xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø- la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï deät noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø- la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï deät loâng noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät loâng xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù

cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï may noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï may xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán laø thôï laøm ñoà saét, thôï laøm ñoà ñoàng, thôï laøm ñoà da, thôï laøm ñoà goám, thôï hôùt toùc, thôï ñieâu khaéc, thôï laøm ñoà maây tre, laøm ñaày tôù... ñeàu noùi gioáng nhö treân neân bieát. Ñaây laø luaän veà chuûng

toäc. Neáu Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Baø-la- moân noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc caùc coâng xaûo vaø kyû thuaät cuûa mình töùc laø oai nghi phaùp thöùc ñaõ coù cuûa Baø-la-moân nhö caàm bình taåy tònh vaø laáy tro ñaát, quy taéc ñoïc tuïng, hoïc thoåi tieáng voø, tieáng boàng, hoïc Töù Veä ñaø, hoïc laøm caùc phöông phaùp thí hoäi, thí thoï”. Bí-soâ mi kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc caùc coâng xaûo vaø kyû thuaät cuûa mình töùc laø oai nghi phaùp thöùc ñaõ coù cuûa Saùt-ñeá-lôïi nhö côûi voi, ngöïa, xe, caùch caàm cung, caàm moùc caâu, caàm daây, hoïc caùc ñoäng taùc xoay chuyeån tôùi lui, hoïc caùc ngheä thuaät baén cung, ñaùnh kieám...”. Bí-soâ ni kia nhe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Beä-xaù noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Beä-xaù xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc caùc coâng xaûo cuûa mình, töùc laø oai nghi phaùp thöùc ñaõ coù cuûa doøng Beä-xaù nhö caùch caøy ruoäng, caùch chaên traâu boø, caùch mua baùn giao dòch...”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí- soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Thuù-ñaït-la noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Thuù-ñaït-la xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc caùc coâng xaûo cuûa mình, töùc laø oai nghi phaùp thöùc ñaõ coù cuûa doøng Thuù-ñaït-la nhö caùch vaän chuyeån caây, cuûi, caùch chaên nuoâi caàm suùc...”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï deät noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch deät ñaïi ñieäp, tieåu ñieäp, meàn chaên...”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï deät loâng noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï deät loâng xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch deät thaûm lôùn, thaûm nhoû hoaëc daøy hoaëc moûng...”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ

bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 12 177

cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï may noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï may xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch may aùo daøi, quaàn daøi, aùo ngaén, quaàn ngaén…”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï laøm ñoà saét noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà saét xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm baùt saét lôùn nhoû, laøm kim, ñao, buùa rìu…”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï laøm ñoà ñoàng noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà ñoàng xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm maâm ñoàng, bình ñoàng, chuoâng linh ñoàng…”. Bí-soâ kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï laøm ñoà da noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà da xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm giaøy da, giaøy oáng phuù la, deùp…”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï laøm ñoà goám noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà goám xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm bình, chaäu, lu, vaïi …”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï hôùt toùc noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï hôùt toùc xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø- la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch hôùt ñuû kieåu toùc, caét moùng tay, laáy raùy tai…”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï moäc noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï moäc xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân . Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch ñoùng giöôøng, gheá, baøn, tuû…”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø thôï laøm ñoà maây tre noùi raèng: “Cuï thoï laø thôï laøm ñoà maây tre xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch laøm chieáu, laøm quaït, laøm duø…”. Bí-soâ ni

kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni laø ñaày tôù noùi raèng: “Cuï thoï laø ñaày tôù xuaát gia, nay chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân. Coâ neân hoïc coâng xaûo cuûa mình nhö caùch phuïc dòch cho ngöôøi...”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng sanh phieàn naõo, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Ñaây laø luaän veà coâng xaûo. Neáu Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Baø-la- moân noùi raèng: “Cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia... chaúng phaûi Baø- la-moân. Coâ neân laøm caùc haønh nghieäp cuûa mình nhö taåy tònh... nhö ñoaïn vaên treân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán phaïm AÙc-taùc. Nhö theá cho ñeán ñaày tôù ñeàu baûo laøm theo ngheà nghieäp cuûa mình gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Ñaây laø luaän veà coâng vieäc. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai ñeán choã Bí-soâ ni queø chaân noùi raèng: “Cuï thoï laø ngöôøi queø chaân xuaát gia, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la- moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ ni maét choät, muø, ñieác, caâm, ngoïng, guø löng..., caùc Bí-soâ ni kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Ñaây laø luaän veà hình töôùng. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai mai mæa ñeán choã Bí-soâ ni maéc bònh laïi noùi raèng: “Cuï thoï laø ngöôøi maéc bònh laïi xuaát gia, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe lôøi cheâ bai naøy roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö theá cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ ni maéc bònh nan y, khoù trò, truyeàn nhieãm..., caùc Bí-soâ ni kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Ñaây laø luaän veà bònh hoaïn. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai mai mæa ñeán choã Bí-soâ ni phaïm toäi Ba-la- thò-ca noùi raèng: “Cuï thoï ñaõ phaïm toäi Ba-la-thò-ca, chaúng phaûi Sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ ni kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö theá cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ ni phaïm toäi Taêng-giaø-phaït-thi-sa, Toát-thoå-la-ñeå, Ba-daät- ñeå-ca, Ba la ñeà Ñeà-xaù-ni, Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña, caùc Bí-soâ ni kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Ñaây laø luaän veà phaïm toäi. Bí-soâ ni khôûi yù cheâ bai mai mæa ñeán choã Bí-soâ ni hay saân noùi raèng: “Cuï thoï hay noåi saân, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”. Bí-soâ

ni kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nhö vaäy cho ñeán cheâ bai mai mæa caùc Bí-soâ ni coù caùc phieàn naõo nhö haän, phuù, naõo, taät ñoá, xan tham, voâ taøm, voâ quyù, taø kieán..., caùc Bí-soâ ni kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm toäi gioáng

nhö treân. Ñaây laø luaän veà phieàn naõo. Sao goïi laø duøng lôøi thoâ aùc maéng nhieác? Töùc laø noùi nhöõng lôøi thoâ bæ khoù nghe, Bí-soâ ni kia nghe roài tuøy sanh phieàn naõo hay khoâng, Bí-soâ ni naøy phaïm toäi gioáng nhö treân. Khoâng phaïm laø trong moät truù xöù coù nhieàu Bí-soâ ni truøng teân, hoaëc khi hoûi ngöôøi kia maø ngöôøi kia khoâng hieåu neân noùi raèng: “Bí-soâ ni thuoäc chuûng loaïi nhö vaäy… ”, thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba: NOÙI LY GIAÙN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñeán caùc Bí-soâ noùi ly giaùn khieán cho caùc Bí-soâ oaùn haän nhau, trong loøng öu saàu khoâng ñöôïc an laïc truï, boû caû vieäc tu taäp chaùnh nghieäp, ñoïc tuïng tö duy, taâm aùi nieäm tröôùc ñaây ñeàu do lôøi ly giaùn naøy maø ñoaïn tuyeät. Caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp hai boä chuùng hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi lôøi ly giaùn, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phap luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?

Toång Nhieáp Tuïng:
Chuûng toäc vaø coâng xaûo,
Nghieäp, töôùng, bònh laø naêm,
Toäi vaø phieàn naõo loaïi,
AÙc maéng laø sau cuøng.
Bieät Nhieáp Tuïng:
Chuûng toäc laø boán hoï,
Cho ñeán doøng toâi tôù,
Coâng xaûo vieäc ñeàu ñoàng,
Taùc nghieäp cuõng nhö vaäy,
Trong ñoù coù taïp loaïi, Thôï deät, loâng, laøm kim, Thôï saét vaø khaéc ñoàng, Ngheà da vaø ngheà goám, Hôùt toùc vaø ngheà moäc, Cho ñeán ngheà maây tre,

Caû thaûy möôøi moät loaïi, Ñaày tôù ôû sau cuøng. Neáu Bí-soâ ni khôûi yù ly giaùn ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Baø-la- moân noùi raèng: “Cuï thoï, coù Bí-soâ ni noùi cuï thoï thuoäc doøng Baø-la-moân xuaát gia, chaúng phaûi sa moân, chaúng phaûi Baø-la-moân”, neáu hoûi laø ai, ñaùp laø Bí-soâ ni teân , khi noùi teân phaïm AÙc-taùc, khi noùi chuûng toäc phaïm Ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán ñeán choã Bí-soâ ni thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi… Bí-soâ ni laø ñaày tôù ñeå noùi ly giaùn, phaïm toäi ñeàu gioáng nhö treân .

Hoïc Xöù Thöù Tö: PHAÙT CÖÛ (Nôi phaùp yeát ma phaùt khôûi laïi) Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ bieát chuùng taêng ñaõ nhö phaùp hoøa hôïp xöû ñoaùn vieäc tranh caûi roài, coøn nôi phaùp yeát ma phaùt khôûi laïi… cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñaõ bieát Taêng nhö phaùp hoøa hôïp xöû ñoaùn

vieäc tranh caûi, vieäc tranh caûi ñaõ döùt dieät roài con nôi phaùp yeát ma phaùt khôûi laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bieát laø mình hieåu roõ. Hoøa hôïp laø ñoàng moät vò. Traùnh coù boán loaïi laø baøn luaän traùnh, phi ngoân traùnh, phaïm toäi traùnh vaø taùc söï traùnh. Nôi yeát ma phaùt khôûi laïi laø khôi ñoäng laïi khieán cho vieäc tranh caûi khoâng döùt dieät. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ni ñoái vôùi vieäc thuoäc baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø baøn luaän traùnh, bieát vieäc ñaõ tröø dieät khôûi töôûng laø ñaõ tröø dieät hoaëc sanh nghi maø phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Vieäc chöa tröø dieät khôûi töôûng ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi thì phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ ni ñoái vôùi vieäc thuoäc Baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø thuoäc Phi ngoân traùnh, bieát vieäc ñaõ tröø dieät khôûi töôûng laø ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni ñoái vôùi vieäc thuoäc baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø thuoäc Phaïm toäi traùnh, bieát vieäc ñaõ tröø dieät khôûi töôûng laø ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bí-soâ ni ñoái vôùi vieäc thuoäc Baøn luaän traùnh khôûi töôûng laø thuoäc Taùc söï traùnh, bieát vieäc ñaõ tröø dieät khôûi töôûng ñaõ tröø dieät hoaëc nghi maø phaùt khôûi laïi phaïm toäi nhö treân. Nhö laáy vieäc thuoäc baøn luaän traùnh laøm ñaàu voïng veà ba traùnh sau coù boán caâu, neáu laáy ba traùnh coøn laïi laøm ñaàu chuaån theo ñaây neân bieát, toång coäng coù möôøi saùu caâu. Coù naêm haïng ngöôøi:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 12 181

1. Ngöôøi chuû: Laø ngöôøi ñoái vôùi vieäc tranh caûi hieåu roõ töø ñaàu ñeán cuoái. 2. Ngöôøi laøm yeát ma: Laø ngöôøi bænh phaùp yeát ma quyeát ñoaùn vieäc tranh caûi naøy. 3. Ngöôøi gôûi duïc: Laø ngöôøi gôûi yù muoán cuûa mình ñeán Taêng luùc ñang laøm yeát ma. 4. Ngöôøi noùi töï thaáy: Laø ngöôøi noùi töï thaáy söï vieäc luùc ñang yeát ma. 5. Ngöôøi khaùch: Laø ngöôøi khoâng hieåu roõ ñaàu ñuoâi söï vieäc tranh caûi. Trong naêm haïng ngöôøi naøy thì ba haïng ñaàu bieát chuùng taêng hoøa hôïp quyeát ñoaùn vieäc tranh caûi, ñaõ nhö phaùp dieät tröø, neáu phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. hai haïng sau do khoâng bieát roõ, neáu phaùt khôûi laïi chæ phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña.

Hoïc Xöù Thöù Naêm: NOÙI PHAÙP CHO MOÄT NAM TÖÛ QUAÙ NAÊM, SAÙU LÔØI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ OÂ-ba-Nan-ñaø hieåu raønh veà thaân töôùng, vaøo buoåi saùng ñaép y mang baùt vaøo thaønh Thaát-la-phieät khaát thöïc tôùi caùc nhaø cuûa Baø-la-moân, cö só noùi töôùng aån maät, baïo aùc... cuûa hoï... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi phaùp cho nam töû quaù naêm, saùu lôøi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø coù ngöôøi nöõ trí hueä beân caïnh. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Nam töû laø ngöôøi hieåu ñöôïc lôøi noùi toát xaáu. Khoâng quaù naêm, saùu lôøi laø khi noùi naêm caâu phaùp laïi coá yù noùi ñeán saùu caâu; khi noùi saùu caâu phaùp laïi coá yù noùi ñeán baûy caâu. Töôùng

phaïm trong hoïc xöù naøy laø neáu Bí-soâ ni noùi phaùp cho nam töû nghe naêm, saùu caâu laïi coá yù noùi ñeán saùu, baûy caâu thì phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Saùu: CUØNG NGÖÔØI CHÖA THOÏ GIÔÙI ÑOÏC TUÏNG ÑOÀNG CAÂU Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ cuøng ngöôøi chöa thoï cuï giôùi ñoïc tuïng ñoàng moät caâu khieán cho truù xöù oàn naùo leân, nhö Baø-la-moân ñoïc caùc ngoaïi luaän, nhö caùc hoïc troø trong hoïc ñöôøng cao tieáng taäp ñoïc... cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ moät cuøng ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoïc tuïng ñoàng moät caâu vaø daïy phaùp thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Ngöôøi chöa thoï vieân

cuï: Coù hai loaïi vieân cuï laø Bí-soâ vaø Bí-soâ ni, ba chuùng döôùi ñeàu goïi laø ngöôøi chöa thoï vieân cuï. Cuù (caâu) coù doàng caâu vaø caâu tröôùc, ñoàng caâu laø khi vò vieân cuï ñoïc caâu Chö aùc maïc taùc thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoàng loaït cuøng ñoïc caâu Chö aùc maïc taùc; caâu tröôùc laø khi vò vieân cuï ñoïc caâu Chö aùc maïc taùc, aâm thanh chöa döùt thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoïc noái tieáp theo caâu tröôùc laø caâu Chuùng thieän phuïng haønh. Töï (chöõ) cuõng coù ñoàng chöõ vaø chöõ tröôùc, ñoàng chöõ laø khi vò vieân cuï ñoïc chöõ Chö thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï ñoàng loaït cuøng ñoïc chöõ Chö; chöõ tröôùc laø khi vò vieân cuï ñoïc chöõ Chö, aâm thanh chöa döùt thì ngöôøi chöa thoï vieân cuï doïc noái tieáp theo chöõ tröôùc laø chöõ aùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ni ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï khôûi töôûng laø chöa thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoàng caâu hay caâu tröôùc ñoïc tuïng thì phaïm Ñoïa. Neáu ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï khôûi töôûng laø chöa thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoàng chöõ hay chöõ tröôùc ñoïc tuïng cuõng phaïm Ñoïa. Neáu ñoái vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï khôûi töôûng laø ñaõ thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoàng caâu, caâu tröôùc hay ñoàng chöõ, chöõ tröôùc ñoïc tuïng ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi ngöôøi ñaõ thoï vieân cuï khôûi töôûng laø chöa thoï vieân cuï vaø nghi maø cuøng ñoïc tuïng thì phaïm AÙc-taùc. Neáu ñoái vôùi ngöôøi thoï vieân cuï khôûi töôûng laø thoï vieân cuï thì khoâng phaïm, neáu noùi laép, noùi nhanh cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Baûy: NOÙI TOÄI THOÂ AÙC CHO NGÖÔØI CHÖA THOÏ CUÏ GIÔÙI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù Bí-soâ do chöa ly duïc neân phaïm toäi Chuùng giaùo (Taêng-taøn), caàu saùm hoái tröø toäi vaø haønh phaùp Bieán truï, Luïc chuùng Bí-soâ noùi cho ngöôøi tuïc bieát khieán hoï sanh baát tín... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, bieát Bí-soâ ni khaùc coù toäi thoâ, ñem noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Thôøi gian sau ôû trong thaønh Thaát-la-phieät coù Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn ôû nhaø theá tuïc laøm vieäc nhô nhaø ngöôøi, hieän töôùng baát thieän khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: "Caùc Bí-soâ ni neân sai moät Bí-soâ ni ñeán caùc nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát

Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn ñaõ laøm vieäc phi phaùp. Bí-soâ ni khoâng coù naêm ñöùc thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai thì khoâng neân ñi, ñoù laø coù thöôøng, giaän, sôï, si, khoâng

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 12 183

bieát neân noùi vaø khoâng neân noùi. Neáu coù ñuû naêm ñöùc ngöôïc vôùi naêm ñöùc treân thì neân sai, ñaõ sai thì neân ñi. Neân sai nhö sau: Traûi toøa ñaùnh kieàn chuøy taäp taêng, taêng nhoùm roài lieàn hoûi ai coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn, neáu coù ngöôøi ñaùp laø coù theå thì neân sai moät Bí-soâ ni taùc phaùp yeát ma, baïch nhö sau: “Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng- caùn naøy ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ ni naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp. Neáu ni taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, ni taêng neân chaáp thuaän, nay ni taêng sai Bí-soâ ni naøy teân ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn. Baïch nhö vaäy”. Keá taùc yeát ma: “Ñaïi ñöùc ni taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ ni naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn. Nay ni taêng sai Bí-soâ ni naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi, noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng- ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän Bí-soâ ni naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ni taêng nay chaáp thuaän sai Bí-soâ ni naøy teân laøm ngöôøi noùi loãi vì im laëng. Nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy”. “Naøy caùc Bí-soâ ni, nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ ni laøm ngöôøi noùi loãi”: Bí-soâ ni laøm ngöôøi noùi loãi naøy ñeán nhaø theá tuïc noùi raèng: “Caùc vò laéng nghe, ngöôøi laøm nhô nhaø theá tuïc vaø ngöôøi laøm nhô ngöôøi xuaát gia ví nhö ruoäng luùa xanh töôi maø bò söông muø, möa ñaù laøm cho hö hoaïi heát. Ñoái vôùi hai haïng ngöôøi naøy caùc vò chôù cuøng ôû chung khieán Thaùnh giaùo thöôøng toån. Vì sao, vì ngöôøi töï thaân bò toån haïi nhö haït gioáng bò khoâ chaùy khoâng theå naåy maàm, ôû trong Thaùnh giaùo khoâng theå taêng tröôûng. Caùc vò neân quy höôùng veà Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh bieán tri vaø caùc toân giaû Thöôïng toïa ñaõ chöùng ngoä nhö Kieàu-traàn-nhö, Baø-ñaïp-ba, Voâ-thaéng, Hieàn-thieän, Ñaïi-danh, Danh-xöng, Vieân-maõn… Thaân-töû, Ñaïi Muïc-kieàn- lieân…”. Bí-soâ ni ñöôïc sai noùi roài caùo töø”. Luùc ñoù Bí-soâ ni Tuøng-caùn nghe bieát vieäc naøy lieàn suy nghó: “Chuùng taêng ñaõ sai Bí-soâ ni kia ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa mình”, nghó roài lieàn ñeán choã Bí-soâ ni kia hoûi: “Coâ ñaõ

ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa toâi phaûi khoâng?", ñaùp: "Vì chuùng taêng nhö phaùp sai toâi laøm nhö vaäy", Bí-soâ ni Tuøng-caùn noùi: "Vieäc laøm cuûa toâi ñuùng hay sai töï toâi bieát, neáu coâ coøn ñi noùi nöõa toâi seõ moå buïng coâ, keùo ruoät coâ ra ñem treo ôû goác caây cho moïi ngöôøi ñöôïc thaáy". Bí-soâ ni ñöôïc sai nghe roài hoaûng kinh trôû veà baùo laïi cho caùc Bí-soâ ni bieát roài noùi: "Nay toâi khoâng daùm ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa hoï nöõa". Caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Tuøng-caùn laø ngöôøi ngu si, coù theå khinh deã caù nhôn moät ngöôøi chöù khoâng theå khinh deã ñaïi chuùng. Taêng giaø neân ñôn baïch ñi noùi toäi loãi cuûa hoï nhö sau": Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng roâi sai moät Bí-soâ ni taùc baïch: "Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán theá tuïc khoâng sanh tín kính. Nay khoâng ai daùm ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa hoï, neáu Taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng giaø neáu thaáy Bí-soâ Quaûng-ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng-caùn laøm vieäc phi phaùp lieàn noùi cho theá tuïc bieát, neân noùi nhö sau: Caùc vò neân bieát, Bí-soâ vaø Bí-soâ ni toäi aùc naøy ñaõ laøm thöông toån Thaùnh giaùo, ngöôøi naøy töï thaân bò toån hoaïi cuõng nhö haït gioáng chaùy khoâng theå naåy maàm, ôû trong Thaùnh phaùp luaät khoâng theå taêng tröôûng, Caùc vò neân quy höôùng Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh bieán tri vaø caùc toân giaû ñaõ chöùng ngoä nhö Kieàu-traàn- nhö... Baïch nhö vaäy". hö lôøi Phaät ñaõ daïy, ñaïi chuùng lieàn thoâng caùo cuøng khaép cho caùc tuïc gia bieát veà haønh xöù cuûa Bí-soâ vaø Bí-soâ ni ñoù, khoâng ngôø thoâng caùo naøy laïi khieán cho nhieàu ngöôøi khoâng sanh tín kính, caùc Bí-soâ ni ñi khaát thöïc gaëp khoù khaên. Caùc Bí-soâ ni ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo: "Tuïc gia naøo bieát haønh xöù cuûa Bí-soâ vaø Bí-soâ ni kia thì neân noùi, khoâng bieát thì ñöøng noùi". Luùc ñoù Phaät khen ngôïi trì giôùi, tuøy thôøi tuyeân noùi phaùp thieåu duïc roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Bí-soâ ni kia coù toäi thoâ aùc maø noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, tröø Taêng yeát ma, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Toäi thoâ aùc laø nhaân toäi cuûa Ba-la-thò-ca vaø Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Toäi thoâ aùc trong ñaây coù hai: Moät laø töï taùnh thoâ aùc, hai laø nhôn khôûi thoâ aùc. Thoâng caùo laø noùi roõ vieäc ñoù. Tröø Taêng yeát ma laø ñaïi chuùng vì vieäc ñoù maø taùc phaùp. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi tuïc gia khoâng bieát khôûi töôûng laø khoâng bieát vaø nghi maø ñeán noùi cho hoï bieát toäi thoâ aùc cuûa ngöôøi ñoù thì phaïm Ñoïa. Neáu ñoái vôùi tuïc gia bieát maø khôûi töôûng laø khoâng bieát vaø nghi, ñeán noùi

cho hoï bieát thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ñoái vôùi theá tuïc khoâng bieát maø khôûi töôûng laø hoï ñaõ bieát, hoaëc ñaïi chuùng noùi roõ vieäc ñoù, hoaëc moïi

ngöôøi ñeàu nghe bieát, nhö böùc tranh treân treân vaùch moïi ngöôøi ñeàu nhìn thaáy, khoâng phaûi chæ rieâng mình bieát thì noùi khoâng coù loãi.

Hoïc Xöù Thöù Taùm: THAÄT ÑÖÔÏC PHAÙP THÖÔÏNG NHÔN, NOÙI CHO NGÖÔØI CHÖA THOÏ CUÏ GIÔÙI BIEÁT Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ chuyeân caàn thöïc haønh, heä nieäm tu taäp... cho ñeán ñöôïc chöùng quaû A-la-haùn. Sau ñoù hoï ñeán caùc quyeán thuoäc noùi cho hoï bieát ñeå hieån baøy oai ñöùc cuûa mình... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni thaät ñaõ chöùng ñöôïc phaùp thöôïng nhôn maø ñeán noùi cho ngöôøi chöa thoï cuï giôùi bieát thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Phaùp thöôïng nhôn nhö ñaõ giaûi thích trong giôùi thöù tö Tha-thaéng, trong giôùi naøy chæ khaùc laø thaät chöùng. Töôùng phaïm trong hoïc xöù naøy laø neáu Bí-soâ ni khoâng coù taâm giaû doái khôûi töôûng laø thaät chöùng maø ñeán noùi cho ngöôøi chöa thoï cuï giôùi bieát thì phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Chín: VU BAÙNG HOÀI CHUYEÅN LÔÏI VAÄT CUÛA TAÂNG Duyeân khôûi nhö trong luaät cuûa Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän, sau noùi ngöôïc laïi raèng: Caùc cuï thoï ñem lôïi vaät cuûa Taêng ñaõ ñöôïc hoài chuyeån cho ngöôøi maø mình thaân quen thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän laø tröôùc ñaõ chaáp thuaän vieäc laøm aáy cuûa Taêng. Sau noùi ngöôïc laïi laø thôøi gian sau môùi noùi lôøi cheâ traùch. Bí-soâ ni thaân haäu laø ñoàng thaân giaùo sö, ñoàng quyû phaïm sö hoaëc thaân giaùo sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho thaân giaùo sö; quyû phaïm sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho quyû phaïm sö; y chæ sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho quyû phaïm sö... vaø caùc thaân höõu khaùc. Lôïi vaät coù hai aåm thöïc vaø y phuïc, trong giôùi naøy laø chæ cho y phuïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni tuøy coù lôïi vaät nhieàu hay ít cuûa chuùng taêng, tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän ñem cho sau noùi ngöôïc laïi nhö treân thì phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Neáu thaät söï Taêng khoâng hoài chuyeån ñem cho maø laø töï caù nhaân hoài chuyeån ñem cho, noùi lôøi cheâ traùch thì khoâng phaïm.

186 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: KHINH CHEÂ GIÔÙI Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí-soâ neân moãi nöûa thaùng noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy moãi nöûa thaùng noùi Giôùi kinh. Luïc chuùng Bí-soâ khi nghe giôùi noùi raèng: "Taïi sao ôû choã toâi coù loãi laàm maø laïi thöôøng laøm cho thöông toån, moãi nöûa thaùng noùi caùc tieåu tuøy tieåu giôùi naøy khieán cho caùc Bí-soâ nghe taâm sanh phieàn naõo, khôûi taâm truy hoái". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài ñeàu cheâ traùch baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vaøo moãi nöõa thaùng khi noùi Giôùi kinh cheâ traùch raèng: Caùc cuï thoï caàn gì noùi nhöõng tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, vì khi noùi nhöõng giôùi naøy seõ khieán caùc Bí-soâ ni AÙc-taùc

phieàn naõo hoaøi nghi truy hoái. Neáu noùi khinh cheâ giôùi nhö theá thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Giôùi kinh laø nghóa theo thöù lôùp töông öng töø boán Tha-thaéng cho ñeán baûy Dieät-traùnh. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ni vaøo moãi nöõa thaùng khi Taêng noùi boán Ba-la-thò-ca, Taêng-giaø-phaït-thi-sa cho ñeán baûy Dieät-traùnh noùi raèng: “Caàn gì noùi tieåu tuøy tieåu giôùi naøy khieán caùc Bí-soâ ni sanh taâm AÙc-taùc…”, thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca. Hoaëc sanh phieàn naõo hoái haän hoaøi nghi, hoaëc noùi nhôù vieäc ñôøi, hoaëc noùi khoâng thích xuaát gia hoaëc noùi hoaøn tuïc… ñeàu phaïm Ñoïa. Nhö vaäy neân bieát, ñoái vôùi möôøi saùu vieäc coøn laïi, caùc taïp söï, Ni ñaø na, Muïc ñaéc ca… vaø caùc kinh töông öng vôùi luaät giaùo, khi noùi ñeán caùc vieäc aáy maø noùi raèng: “Caàn gì noùi tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, vì khi noùi nhöõng vieäc naøy seõ khieán caùc Bí-soâ ni sanh taâm AÙc-taùc…”, thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Khi noùi caùc kinh khaùc noùi raèng: “Caàn gì y theo kinh naøy vì noùi nhö vaäy khieán ngöôøi phieàn naõo hoái haän hoaøi nghi”, thì phaïm AÙc-taùc.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 13 187

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 13

Nhieáp Tuïng Thöù Hai:
Chuûng töû, khinh, xuùc naõo, Ñeå giöôøng, neäm coû, keùo (loâi),
Göôïng ôû, giöôøng suùt chaân,
Töôùi coû; ba, hai taàng.
Hoïc Xöù Thöù Möôøi Moät: HOAÏI SANH CHUÛNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï chaët hoaëc baûo ngöôøi chaët caây vaø chaët phaù caùc loaïi coû töôi, tuøy haùi hoa traùi ñeå duøng. Caùc ngoaïi ñaïo thaáy roài ñeàu cheâ traùch: “Caùc sa moân Thích töû naøy töï chaët hoaëc baûo ngöôøi chaët phaù caây coû khoâng khaùc gì nhöõng ngöôøi theá tuïc vaø Baø-la-moân chuùng ta, ai laïi cuùng döôøng cho haïng ngöôøi nhö theá”. Caùc Bí-soâ nghe bieát baïch Phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “… Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï phaù hoaïi chuûng töû laø thoân xoùm cuûa chuùng höõu tình vaø baûo ngöôøi khaùc phaù hoaïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Chuûng töû thoân coù naêm loaïi laø Caên chuûng (loaïi cuû), Haønh chuûng (loaïi caønh, coïng), Tieát chuûng (loaïi coù loùng, coù maét), Khai chuûng (loaïi do nöùt ra, nôû ra), vaø Töû chuûng (loaïi coù hoät). Sao goïi laø Caên chuûng? Nhö caùc loaïi caây Höông phuï töû, caây Xöông boà, Hoaøng cöông, baïch cöông… ñeàu töø cuû maø sanh neân goïi laø Caên chuûng. Sao goïi laø Haønh chuûng? Nhö caùc loaïi caây Thaïch löïu, caây Lieãu, Boà ñaøo, Boà ñeà… ñeàu töø caønh maø sanh neân goïi laø Haønh chuûng. Sao goïi laø Tieát

chuûng? Nhö caùc loaïi caây mía, caây truùc, caây Lau… ñeàu töø loùng maét maø sanh neân goïi laø Tieát chuûng. Sao goïi laø Khai chuûng? Nhö caùc loaïi caây cam, quyùt, böôûi… ñeàu do chín nöùt ra

maø sanh neân goïi laø khai chuûng. Sao goïi laø Töû chuûng? Nhö caùc loaïi caây luùa, caây ñaäu, ñaïi maïch… ñeàu töø hoät maø sanh neân goïi laø Töû chuûng. Goïi chung naêm loaïi chuûng töû naøy laø Chuûng töû thoân. Thoân xoùm cuûa höõu tình chæ cho caùc loaïi caây treân, ñeàu laø nôi nöông ôû cuûa caùc loaøi höõu tình nhö ong, böôùm, kieán… Neáu Bí-soâ ni nhoå hoaëc chaët phaù caây coái laø choã ôû cuûa höõu tình ñeáu phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Cuû… töôûng laø sanh chuûng, Chaët caây coû vaø hoa, Caây… ôû choã kinh haønh, Reâu xanh, bình, giaù y. Neáu Bí-soâ ni nôi Caên chuûng khôûi töôûng laø caên chuûng, soáng khôûi töôûng laø soáng, töï chaët hay baûo ngöôøi chaët ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu caây khoâ töôûng laø soáng vaø nghi, khi chaët phaù ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni nôi Caên chuûng khôûi töôûng laø Haønh chuûng, töôûng soáng vaø nghi, töï chaët, baûo ngöôøi chaët ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu caây khoâ töôûng laø soáng vaø nghi, chaët phaù ñeàu phaïm AÙc-taùc. Caên chuûng ñaõ nhö vaäy thì tieát chuûng… ba loaïi coøn laïi ñeàu coù boán caâu nhö treân neân bieát. Neáu laáy Haønh chuûng voïng veà boán loaïi sau, moãi loaïi ñeàu coù boán caâu keát phaïm nhö treân neân bieát. Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi naêm loaïi chuûng töû naøy töï laøm hay baûo ngöôøi laøm, ñem neùm vaøo trong löûa muoán laøm cho naêm loaïi chuûng töû naøy bò hoaïi thì phaïm naêm toäi Ñoïa, khoâng toån hoaïi thì phaïm naêm AÙc-taùc. Ñem boû vaøo trong nöôùc cuõng phaïm nhö treân, ñem boû vaøo trong coái giaû keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu Bí-soâ ni duøng moät phöông tieän chaët caây, khi chaët ñöùt phaïm moät AÙc-taùc, moät toäi Ñoïa. Neáu chaët moät nhaùt maø ñöùt hai caây thì phaïm moät AÙc-taùc vaø hai toäi Ñoïa. Neáu chaët moät laàn maø ñöùt nhieàu caây thì phaïm moät AÙc-taùc vaø nhieàu toäi Ñoïa. Neáu hai laàn chaët ñötù moät caây thì phaïm hai AÙc-taùc moät toäi Ñoïa; neáu hai laàn chaët ñöùt hai caây thì phaïm hai AÙc-taùc hai toäi Ñoïa; neáu hai laàn chaët ñöùt nhieàu caây thì phaïm hai AÙc-taùc, nhieàu toäi Ñoïa. Neáu chaët nhieàu laàn maø ñöùt chæ moät caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc moät toäi Ñoïa; neáu chaët nhieàu laàn maø ñöùt hai caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc hai toäi Ñoïa; neáu chaët nhieàu laàn ñöùt nhieàu caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc nhieàu toäi Ñoïa. Caây ñaõ nhö vaäy thì ñoái vôùi hoa coû chuaån theo ñoù neân bieát. Neáu Bí-soâ ni nhoå caây phaïm Ñoïa, laøm cho da caây bò nöùt vaø laøm

thöông toån choã khoâng cöùng chaéc thì phaïm AÙc-taùc; neáu laøm thöông toån phaàn cöùng chaéc cuûa caây thì phaïm Ñoïa. Bí-soâ ni laøm toån hoaïi caây coû töôi phaïm Ñoïa, toån hoaïi laù vaøng phaïm AÙc-taùc, laøm toån hoaïi hoa chöa nôû phaïm Ñoïa, hoa ñaõ nôû phaïm AÙc-taùc. Neáu hoaïi traùi chöa chín phaïm Ñoïa,

hoaïi traùi ñaõ chín phaïm AÙc-taùc. Choã ñaát coù moïc coû ñoå nöôùc soâi leân hay laáy phaân buøn ñoå leân khieán noù bò toån hoaïi thì phaïm Ñoïa, noù khoâng bò toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, neáu khoâng coù taâm laøm toån hoaïi thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni kinh haønh treân ñaát coù coû, nghó muoán laøm noù toån hoaïi, tuøy toån hoaïi tôùi ñaâu ñeàu phaïm Ñoïa. Choã ñaát coù coû keùo cuûi qua hay laáy chieáu phuû leân laøm noù bò toån hoaïi thì phaïm Ñoïa, khoâng coù taâm laøm toån hoaïi thì khoâng phaïm. Neáu kinh haønh treân ñaát coù reâu xanh phaïm hay khoâng phaïm gioáng nhö treân. Treân ñaát coù reâu xanh keùo cuûi qua... phaïm hay khoâng phaïm gioáng nhö treân. Beøo, rong reâu trong nöôùc neáu vôùt lìa khoûi nöôùc phaïm Ñoïa, chöa lìa khoûi nöôùc phaïm AÙc-taùc. Nhoå naám moïc treân ñaát phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi bình chaäu... vaø treân y phuïc hoaëc meàn, neäm, chieáu coù moác xanh moác traéng khôûi taâm laøm toån hoaïi ñeàu AÙc-taùc. Neáu baûo ngöôøi bieát tònh roài thoï duïng thì khoâng phaïm. Neáu ñoái vôùi naêm loaïi sanh chuûng baûo ngöôøi bieát tònh cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Hai: CHEÂ TRAÙCH KHINH REÕ Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cheâ bai khinh reõ Bí-soâ ni khaùc, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Cheâ bai khinh reõ laø ñoái dieän noùi thaúng vaø möôïn vieäc khaùc duøng lôøi noùi bieåu ñaït. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bò taêng taùc phaùp quôû traùch roài ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, ñang trong giai ñoaïn haønh söï maø saân traùch, khinh reõ ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni bò taêng taùc phaùp quôû traùch roài ôû tröôùc maët möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, duø ñaõ qua giai ñoaïn haønh söï maø vaãn saân traùch, khinh reõ ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni khoâng bò taêng taùc phaùp quôû traùch ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc taêng sai ñang trong giai ñoaïn haønh söï maø saân traùch thì phaïm AÙc-taùc, khinh reõ cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni khoâng bò Taêng taùc phaùp quôû traùch ôû tröôùc möôøi hai haïng ngöôøi ñöôïc Taêng sai, tuy ñaõ qua giai ñoaïn haønh söï maø vaãn saân traùch khinh reõ ñeàu phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

190 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Ba: TRAÙI LÔØI DAÏY XUÙC NAÕO Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni choáng traùi lôøi daïy xuùc naõo thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Choáng traùi lôøi daïy xuùc naõo laø khôûi töôûng xuùc naõo ngöôøi khaùc, duøng lôøi noùi bieåu ñaït. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu coù Bí-soâ ni ñeán Bí-soâ ni khaùc noùi raèng: “Coâ coù thaáy Bí-soâ ni môùi caïo raâu toùc, maëc ñaïi y ñoû, tay caàm tích tröôïng, tay böng baùt ñöïng ñaày toâ, maät... ñi qua ñaây khoâng?”, ñaùp: “Khoâng thaáy, toâi chæ thaáy Bí-soâ ni ñi baèng hai chaân”. Neáu Bí-soâ ni coá taâm noùi lôøi naøy ñeå naõo loaïn vò kia thì phaïm

Ba-daät-ñeå-ca. Neáu coù ngöôøi khaùc ñeán hoûi nhö treân, chæ khaùc ôû choã laø Bí-soâ, ñaùp raèng: “Khoâng thaáy, toâi chæ thaáy Bí-soâ ñi baèng hai chaân”. Neáu Bí-soâ coá taâm noùi lôøi naøy ñeå naõo loaïn vò kia thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca, nhö vaäy cho ñeán hoûi veà Chaùnh hoïc nöõ, caàu tòch, caàu tòch nöõ, ñaùp cuõng gioáng nhö treân ñeàu phaïm nhö treân. Neáu coù ngöôøi hoûi: “Coâ coù thaáy ngöôøi tuïc vaùc mía, tre, cuûi… ñi ngang qua ñaây khoâng?”, ñaùp: “Khoâng thaáy, toâi chæ thaáy coù ngöôøi ñi baèng hai chaân”. Neáu coá yù noùi lôøi naøy ñeå xuùc naõo vò kia thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu hoûi nhö treân chæ khaùc laø maëc aùo xanh, ñoû, vaøng…, ñaùp cuõng nhö treân ñeå naõo loaïn ñeàu phaïm Ñoïa. Hoûi veà ngöôøi nam ñaõ nhö theá thì hoûi veà ngöôøi nöõ cuõng nhö theá noùi hay im laëng ñeå xuùc naõo ñeàu phaïm Ñoïa. Khoâng phaïm laø neáu coù thôï saên ñuoåi theo con nai vaøo trong chuøa hoûi Bí-soâ ni coù thaáy con nai chaïy qua ñaây khoâng, Bí-soâ ni khoâng neân ñaùp laø thaáy. Neáu luùc ñoù laø muøa laïnh thì neân baûo thôï saên vaøo trong chuøa söôûi aám choác laùt; neáu laø muøa noùng nöïc thì neân baûo thôï saên vaøo chuøa uoáng nöôùc maùt. Neáu thôï saên noùi: “Toâi khoâng meät, toâi chæ hoûi veà con nai”, luùc ñoù Bí-soâ ni nhìn moùng tay noùi raèng: “Naëc-khö-baùt-xa-nhó”; neáu thôï saên hoûi veà nai nöõa thì Bí-soâ ni neân nhìn maët trôøi noùi raèng: “Naïp baø baùt xa nhó”. (Naëc-khö laø tieáng Phaïm, nghóa laø moùng tay, cuõng coù nghóa laø khoâng; Baùt-xa nghóa laø thaáy; Nhó nghóa laø toâi. Caâu naøy yù noùi toâi thaáy moùng tay, cuõng coù nghóa laø noùi maét toâi khoâng thaáy, ngöôøi kia nghe noùi khoâng cho laø Bí-soâ ni khoâng thaáy con vaät. Ñaây laø phöông tieän ñeå cöùu chuùng sanh neân khoâng phaïm. Naïp-baø nghóa laø thaùi hö, cuõng coù nghóa laø khoâng, caâu-naïp-baø-baùt-xa-nhó yù noùi toâi thaáy thaùi hö, cuõng coù nghóa laø noùi toâi khoâng thaáy. Vì dieãn ñaït caû hai nghóa treân neân giöõ nguyeân aâm

Phaïm khoâng dòch). Neáu thôï saên noùi: “Toâi khoâng hoûi moùng tay vaø thaùi hö, toâi chæ hoûi veà con nai”, luùc ñoù Bí-soâ ni neân nhìn khaép boán phöông khôûi nghó trong thaéng nghóa ñeá, taát caû caùc haønh voán khoâng coù höõu tình, lieàn ñaùp laø toâi khoâng thaáy höõu tình cuõng khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni vaøo tröôøng hôïp khaùc khi hoûi khoâng ñaùp nhö thaät ñeàu phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Boán: ÑEÅ PHU CUÏ CUÛA TAÊNG NÔI ÑAÁT TROÁNG Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, caùc Bí-soâ vaøo saùng sôùm ñaõ ñaép y mang baùt ñi ñeán nhaø tröôûng giaû, Theá toân ôû chuøa sai ngöôøi ñi laáy thöùc aên veà do coù naêm duyeân: Moät laø caàn yeân tónh, hai laø noùi phaùp cho chö thieân, ba laø thaêm nom ngöôøi bònh, boán laø xem xeùt phu cuï cuûa taêng, naêm laø cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Tröôøng hôïp naøy Phaät muoán ñi xem xeùt phu cuï cuûa Taêng vaø cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ. Sau khi chuùng taêng ñi roài, Theá toân caàm chìa khoùa ñeán caùc phoøng xem xeùt vaø khaép nôi ngoaøi saân chuøa, sau cuøng ñeán moät phoøng khoâng ngöôøi ôû, thaáy coù nhieàu phu cuï ñeå böøa baõi treân ñaát

troáng. Luùc ñoù boång coù gioù möa aäp ñeán, Phaät nghó: “Nhöõng phu cuï naøy laø do loøng tin cuûa Baø-la-moân cö só ñaõ chòu cöïc khoå, nhín phaàn chi duïng cuûa vôï con mang ñeán cuùng cho Taêng giaø ñeå caàu thaéng phöôùc. Vaäy maø caùc Bí-soâ khi thoï duïng laïi khoâng bieát löôïng, khoâng kheùo giöõ gìn ñem boû böøa baõi”, nghó roài, Theá toân vaän duïng thaàn thoâng che chaén gioù möa ñeå thu caát caùc phu cuï, thu caát xong laáy aùo taém möa ra ngoaøi ñeå taém möa, taém xong vaøo phoøng truï trong yeân tónh. Sau ñoù Bí-soâ laáy thöùc aên veà ñeán, thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø hoûi thaêm ngöôøi mang thöùc aên veà: “Chö taêng thoï aåm thöïc coù ñöôïc no ñuû khoâng?”, ñaùp laø ñeàu no ñuû. Theá toân thoï thöïc roài sau ñoù laïi truï trong yeân tónh cho ñeán xeá chieàu môùi xuaát ñònh, ñeán trong chuùng taêng ngoài vaøo choã ngoài roài baûo caùc Bí-soâ: “Sau khi chö taêng ñi phoù thöïc, ta ôû laïi chuøa caàm chìa khoùa ñi xem xeùt caùc phoøng… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu thu caát caùc phu cuï. Naøy caùc Bí-soâ, thí chuû nhín phaàn chi duïng cuûa vôï con mang ñeán cuùng cho taêng giaø ñeå caàu thaéng phöôùc, caùc thaày khoâng theå nhö phaùp thoï duïng laïi coøn laøm hö toån cuûa tín thí”, lieàn noùi keä: “Ñoái vôùi vaät tín thí, Bieát löôïng maø thoï duïng, Töï thaân ñöôïc an oån, Khieán phöôùc ñöùc taêng tröôûng”. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi tri tuùc y phaùp thoï duïng cuûa tín thí

roài baûo caùc Bí-soâ: “Ta nay cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñeå phu cuï cuûa Taêng vaø caùc giöôøng ngoài nôi ñaát troáng, khi ñi khoâng töï caát, khoâng baûo ngöôøi caát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Phaät cheá hoïc xöù roài, sau ñoù coù Bí-soâ theo ñoaøn thöông buoân du haønh trong nhaân gian ñeán moät truù xöù xin nghæ qua ñeâm, cuoái ñeâm hoï thöùc daäy ñi, Bí-soâ nghe keâu voäi thöùc daäy daën trao ngoïa cuï neân bò boû laïi ôû sau vaø gaëp giaëc cöôùp. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Nôi taïm nghæ neáu coù Bí-soâ thì neân daën roài ñi”. Sau ñoù ôû thaønh Thaát-la- phieät coù hai tröôûng giaû nhieàu ñôøi oaùn cöøu nhau, moät ngöôøi coù tín taâm, moät ngöôøi khoâng coù tín taâm. Ngöôøi coù tín taâm suy nghó: “Nay ta khoâng neân laøm taêng theâm thuø haän, ta neân xaû boû oaùn thuø laøm ngöôøi xuaát gia”, ngöôøi khoâng coù tín taâm nghe tin naøy lieàn noùi: “Duø oan gia coù vaøo thaønh voâ uùy ta cuõng khoâng buoâng tha”. Bí-soâ tröôûng giaû nghe ñöôïc lôøi naøy lieàn suy nghó: “Ta vì xaû boû oaùn thuø maø xuaát gia, neáu ta ôû ñaây ngöôøi aáy cuõng ñeán khuûng boá, ta neân laùnh ñi nôi khaùc”, nghó roài lieàn ñeán xin pheùp OÂ-ba-ñaø-da ñi laùnh naïn, Tröôûng giaû khoâng coù tín taâm nghe bieát ñöôïc lieàn mang theo löông thöïc ñi ñöôøng ñeå duoåi theo Bí-soâ, Bí-soâ vì nöông theo thôøi maø ñi coøn phi thôøi khoâng ñi; ngöôïc laïi tröôûng giaû kia thôøi vaø phi thôøi ñeàu ñi neân ñuoåi kòp Bí-soâ, töø xa troâng thaáy Bí-soâ vaøo nghæ qua ñeâm trong moät ngoâi chuøa, tröôûng giaû sôï vaøo trong chuøa gaây baát lôïi seõ coù nhieàu ngöôøi trong chuøa trôû laïi gaây baát lôïi cho oâng, neân tìm nôi nghæ qua ñeâm ñôïi saùng mai chaën ñoùn Bí-soâ treân ñöôøng ñi. Trôøi vöøa saùng nhö lôøi Phaät ñaõ daïy, Bí-soâ daën doø laïi Bí-soâ ôû truù xöù thu caát giuøm phu cuï vì phaûi gaáp leân ñöôøng ñeán Vöông thaønh. Bí-soâ ñi roài,

tröôûng giaû ôû treân ñöôøng ñôïi khoâng thaáy neân vaøo trong chuøa hoûi, sau khi bieát ñöôïc ñöôøng ñi cuûa Bí-soâ lieàn ñuoåi theo baét kòp ñöôïc Bí-soâ, Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, toâi nay ñaõ xuaát gia muoán xaû boû oaùn aùc”, tröôûng giaû noùi: “Baây giôø ta muoán xaû boû oaùn aùc ñaây”, noùi roài lieàn caàm caây ñaùnh Bí-soâ gaàn cheát, baùt bò beå, y bò raùch, Bí-soâ gaéng göôïng trôû laïi ngoâi chuøa kia keå laïi moïi vieäc, caùc Bí-soâ trong chuøa noùi: “Neáu chuùng toâi khoâng baûo cuï thoï ñi theo con ñöôøng ñoù thì khoâng bò khoå naõo nhö theá naøy”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân, roài baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni mang giöôøng gheá phu cuï cuûa Taêng ñeå nôi choã ñaát troáng, khi ñi khoâng töï caát, khoâng baûo ngöôøi caát, neáu coù Bí-soâ ni maø khoâng daën trao thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi nhaân duyeân.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly hoûi Phaät: “Theá toân, rôøi phu cuï ñi khoaûng

bao xa goïi laø theá phaàn?”, Phaät noùi: “Nhö Baø-la-moân Sanh vaên troàng caây Am moät la moãi caây caùch nhau khoaûng baûy taàm, trong voøng baûy caây coù boán möôi chín taàm, khi ñeå phu cuï nôi ñaát troáng vôùi khoaûng caùch naøy thì phaûi daën doø trao laïi. Rôøi khoûi theá phaàn naøy phaûi töï thu caát, neáu khoâng töï caát cuõng khoâng baûo ngöôøi caát thì goïi laø khoâng thu caát.” Coù Bí-soâ ni laø nôi ñoù coù ngöôøi ôû coù theå daën doø trao laïi. Coù naêm caùch daën: Moät laø noùi vôùi ngöôøi chuû: “Cuï thoï, phoøng ôû naøy neân coi ngoù, phu cuï neân thu caát, ñaây laø chìa khoùa phoøng”. Neáu ôû ñoù khoâng coù Bí-soâ ni thì neân daën laïi Caàu-tòch nöõ, neáu khoâng coù Caàu-tòch nöõ thì neân daïên laïi ngöôøi theá tuïc, neáu khoâng coù nguôøi theá tuïc thì neân nhìn boán phía roài caát chìa khoùa phoøng vaøo moät nôi kín ñaùo môùi ñöôïc ñi; neáu giöõa ñöôøng gaëp Bí-soâ ni neân noùi cho bieát choã ñaõ caát chìa khoùa. Tröø thôøi nhaân duyeân laø tröø coù naïn duyeân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ñeå phu cuï cuûa Taêng coá yù khoâng daën laïi maø boû ñi, chöa rôøi khoûi theá phaàn thì phaïm AÙc-taùc, neáu rôøi khoûi thì phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni traûi phu cuï cuûa Taêng nôi ñaát troáng roài vaøo trong phoøng tónh toïa, xuaát ñònh xong roài ñi nhö theá cho ñeán canh ñaàu, neáu phu cuï khoâng toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, toån hoaïi thì phaïm Ñoïa. Cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Theá toân, coù maáy tröôøng hôïp laøm cho phu cuï bò hö hoaïi?”, Phaät noùi: “Coù hai tröôøng hôïp laø gioù vaø möa, gioù thoåi cuoán hö goïi laø gioù laøm hoaïi, möa öôùt laøm muïc goïi laø möa laøm hoaïi”. Bí-soâ ni vaøo xeá chieàu traûi phu cuï nôi ñaát troáng khoâng thu caát, cuõng khoâng baûo ngöôøi caát ñeán nöûa canh neáu khoâng toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, toån hoaïi thì phaïm Ñoïa. Nhö vaäy cho ñeán heát moät canh, moät canh röôõi, hai canh, hai canh röôõi, ba canh, ba canh röôõi, boán canh, boán canh röôõi ñeán trôøi saùng, nöûa buoåi saùng, ñeán tröa, ñuùng ngoï, quaù ngoï, xeá chieàu, chieàu toái, toái trong khoaûng thôøi gian ngaøy ñeâm naøy traûi phu cuï cuûa Taêng maø khoâng xem xeùt, khoâng thu

caát, neáu chöa toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, toån hoaïi thì phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Laêm: KHOÂNG THU CAÁT PHU CUÏ COÛ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù hai Bí-soâ moät giaø moät treû vì muoán kính leã Phaät neân cuøng ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, chieàu toái gheù vaøo moät ngoâi chuøa xin nghæ qua ñeâm. Caùc Bí-soâ ôû ñaây phaân chia phoøng vaø ngoïa cuï cho Bí-soâ giaø, coøn Bí-soâ treû chæ ñöôïc phoøng khoâng ñöôïc ngoïa cuï neân Bí-soâ naøy tìm nhieàu coû khoâ traûi daày cho aám...

194 BOÄ LUAÄT 8

Saùng hoâm sau ra ñi khoâng thu doïn neân kieán nöông ôû trong phu cuï coû naøy, thôøi gian sau laøm hö hoûng phoùng xaù. Phaät ñi ñeán caùc phoøng xem xeùt ngoïa cuï thaáy coû böøa baõi... quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû trong phoøng taêng töï traûi phu cuï coû hoaëc baûo ngöôøi traûi, khi ñi khoâng thu caát, khoâng baûo ngöôøi thu caát, neáu coù Bí-soâ ni maø khoâng daën doø thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Theá toân cheá hoïc xöù roài, sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñeán choã moät tröôûng xin nghæ qua ñeâm roài traûi coû khoâ laøm neäm daày baèng ñaàu goái ñeå nguû cho aám. Saùng hoâm sau boû ñi khoâng noùi cuõng khoâng thu doïn saïch seõ neân bò tröôûng giaû cheâ traùch. Phaät noùi: "Neân noùi cho chuû bieát vaø phaûi thu doïn saïch seõ, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Thôøi gian sau laïi coù nhieàu Bí-soâ du haønh ñeán moät ngoâi chuøa xin nghæ qua ñeâm, saùng hoâm sau muoán ñem boû phu cuï coû, vò chuû chuøa noùi: "Loaïi coû naøy tìm raát khoù ñöôïc laïi raát xa, khoâng neân ñem boû", khaùch Bí-soâ noùi: "Thaày khoâng bieát töï thaân phaïm toäi, laïi muoán chuùng toâi cuøng phaïm toäi hay sao?", noùi roài lieàn ñem boû phu cuï coû. Phaät noùi: Khoâng neân ñem boû, neáu coù Bí-soâ thì neân daën trao laïi, khi naøo hoï baûo ñem boû thì môùi boû, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû trong phoøng taêng töï traûi hay baûo ngöôøi traûi phu cuï coû; khi ra ñi khoâng töï thu doïn, khoâng baûo ngöôøi thu doïn, neáu coù Bí-soâ ni maø khoâng daên laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø duyeân khaùc. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân, neáu ôû choã ñaát ñaù soûi hay ñaát caùt, khoâng coù truøng kieán duø traûi phu cuï coû khoâng thöôøng coi ngoù cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Saùu: GÖÔÏNG BÖÙC NAÕO NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñeán choã caùc Bí-soâ treû tuoåi khuyeán duï hoï cuøng ñi du haønh... cho ñeán caâu caùc Bí-soâ treû naøy bò böùc ra ngoaøi nguû nôi ñaát troáng, suoát ñeâm chòu khoå vì laïnh... Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni nôi truù xöù Taêng, bieát caùc Bí-soâ ni khaùc ñaõ nghæ nôi ñoù tröôùc, mình ñeán sau maø vaøo ôû trong ñoù coá yù xuùc naõo hoï baèng caùch naèm ngoài treân ngoïa cuï cuûa hoï, nghó raèng: Neáu hoï böïc mình thì töï xa traùnh ñi nôi khaùc, thì Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Töôùng phaïm

nhö treân.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 13 195

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Baûy: COÁ YÙ NGOÀI NAÈM TREÂN GIÖÔØNG SUÙT CHAÂN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø ñeán khuyeán duï caùc Bí-soâ treû: "Caùc thaày haõy cuøng toâi du haønh trong nhaân gian, chaéc chaén seõ haøng phuïc ñöôïc caùc toâng khaùc. Töï seõ ñöôïc danh xöng. Caùc vò neáu muoán ñoïc tuïng, thieàn tö vaø y thöïc caùc moùn caàn duøng seõ khoâng ñeå caùc vò thieáu thoán", caùc Bí-soâ treû nghe roài nhöng bieát roõ OÂ- ba-Nan-ñaø thöôøng laøm vieäc xaáu khoâng theå cuøng ôû chung neân khoâng ai chòu cuøng ñi. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc nghe OÂ-ba-Nan-ñaø ñang tìm baïn ñoàng haønh lieàn höùa cuøng ñi chung, ngöôøi baïn thaân cuûa Bí-soâ khaát thöïc can ngaên nhöng Bí-soâ khaát thöïc khoâng chòu nghe theo, noùi raèng: "Toâi ñaõ ñuû möôøi haï, khoâng phaûi y chæ vò aáy, cuõng khoâng ñeán vò aáy caàu thoï hoïc nghieäp, vò aáy muoán laøm gì toâi cuõng khoâng theå laøm ñöôïc", ngöôøi baïn thaân noùi: "Sau thaày seõ töï bieát". ... Cho ñeán caâu OÂ-ba-Nan-ñaø coá yù buoâng thaàn ngoài naèm treân giöôøng suùt chaân, khieán chaân giuôøng rôi xuoáng truùng ñaàu Bí-soâ khaát thöïc..., Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû trong truù xöù taêng bieát chaân giöôøng vaø chaân gheá treân taàng gaùc bò suùt maø buoâng mình ngoài naèm, phaïm Ba-daät-ñeå- ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bieát laø töï bieát hay ngöôøi khaùc noùi cho bieát . Chaân giöôøng bò suùt laø chaân giöôøng loûng leûo, khoâng lieân keát vôùi giöôøng gheá. Buoâng mình ngoài naèm laø ngoài naèm maïnh xuoáng coá yù laøm cho chaân giöôøng suùt ra ñeå gaây thöông tích cho ngöôøi khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ bieát phoøng xaù cuûa taêng coù giöôøng bò suùt chaân maø buoâng mình ngoài naèm coá yù gaây toån haïi cho ngöôøi khaùc ñeáu phaïm Ñoïa. Neáu giöôøng keâ saùt ñaát hay coù vaät choáng ñôõ ôû döôùi thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Taùm: DUØNG NÖÔÙC COÙ TRUØNG Duyeân khôûi ôû nöôùc Kieàu-thieåm-tyø gioáng nhö trong luaät cuûa Bí-soâ, luùc ñoù Xieån ñaø duøng nöôùc coù truøng töôùi leân coû, ñaát..., caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát nöôùc coù truøng, töï töôùi leân coû, ñaát hay troän vôùi phaân boø..., hoaëc baûo ngöôøi töôùi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Töôùng phaïm laø neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi nöôùc coù truøng khôûi töôûng coù

truøng vaø nghi maø töï töôùi duøng hay baûo ngöôøi töôùi duøng thì phaïm Ñoïa. Neáu nöôùc khoâng coù truøng khôûi töôûng laø coù truøng vaø nghi thì AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi Chín: CAÁT CHUØA LÔÙN QUAÙ LÖÔÏNG Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ, nhö Phaät ñaõ daïy ngöôøi tu phöôùc ñôøi naøy, ñôøi sau thöôøng thoï laïc; ngöôøi khoâng tu phöôùc, ñôøi sau thöôøng khoå naõo. Cho neân caùc Bí-soâ giaùo hoùa caùc Baø-la-moân, cö só xaây caát chuøa cho Taêng ôû, luùc ñoù Luïc chuùng laïi hay pheâ bình chæ trích chuøa nay chuøa kia xaây caát khoâng hoaøn haûo... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni xaây caát chuøa lôùn coù nhieàu taàng beân beä cöûa phaûi ñaët ngaïch cöûa, cöûa soå phaûi coù song cöûa, phaûi coù loã thoâng gioù vaø choã thoaùt nöôùc. Khi xaây vaùch töôøng leân neáu laø hoà nhaõo khoâng chaéc thì chæ neân xaây chöøng hai taàng, khoâng quaù ba taàng, neáu xaây quaù phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Chuøa lôùn coù hai moät laø vaät thí lôùn, hai laø hình löôïng lôùn, trong giôùi naøy laø hình löôïng lôùn. Khi xaây vaùch töôøng leân neáu laø hoà nhaõo khoâng chaéc töùc laø laøm neàn moùng khoâng chaéc do troän hoà non thì khi xaây töôøng leân laøm nhieàu taàng chæ neân chöøng hai taàng, khoâng quaù ba taàng seõ deã bò suïp ñoå. Töôùng phaïm noùi ñaày ñuû trong luaät Bí-soâ.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi: THOÏ QUAÙ MOÄT BÖÛA AÊN Duyeân khôûi ôû taïi thaønh Thaát-la-phieät gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Theá toân thaàn thoâng giaùo hoùa phaù ñöôïc caùc ngoaïi ñaïo neân hoï phaân taùn ñi khaép nôi vaø ñeán ôû nôi choán bieân phöông. Nôi ñoù coù moät tröôûng giaû xaây caát moät truù xöù cho caùc taø sö ngoaïi ñaïo ôû, sau ñoù coù moät ngöôøi baïn thaân quen ñeán thaêm tröôûng giaû vaø hoûi: "Nôi ñaây coù phöôùc ñieàn thuø thaéng ñaùng cung kính khoâng?", tröôûng giaû lieàn daãn ñeán gaëp caùc taø sö ngoaïi ñaïo, ngöôøi baïn lieàn noùi vôùi tröôûng giaû: "Nhöõng vò naøy khoâng phaûi laø phöôùc ñieàn thuø thaéng, phöôùc ñieàn thuø thaéng chính laø caùc vò Thaùnh ñeä töû cuûa Phaät Theá toân". Sau ñoù Luïc chuùng nghe bieát tin naøy lieàn cuøng nhau ñeán choã tröôûng giaû... cho ñeán caâu laøm cho tröôûng giaû maát loøng tin thanh tònh, laïi coøn ñaùnh caùc ngoaïi ñaïo ñuoåi ra khoûi choã ôû. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû nôi truù xöù cuûa ngoaïi ñaïo, ñöôïc nguû qua moät ñeâm vaø thoï moät böûa aên, neáu thoï quaù phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Luùc ñoù Theá toân quan bieát tröôûng giaû ñaõ ñeán luùc ñöôïc ñieàu phuïc neân sai cuï

thoï Xaù-lôïi-töû ñeán ñoù thuyeát phaùp giaùo hoùa. Toân giaû vaâng lôøi Phaät ñeán ñoù thuyeát phaùp giaùo hoùa khieán cho tröôûng giaû vaø traêm ngaøn höõu tình ôû nôi ñoù ñeàu thaáy ñöôïc chôn ñeá lyù. Do thuyeát phaùp quaù laâu, thôøi thöïc troâi qua, toân giaû khoâng aên laïi bò truùng gioù... neân Phaät do duyeân naøy baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû truù xöù ngoaïi ñaïo, ñöôïc nguû qua moät ñeâm vaø aên moät böûa côm, tröø nhaân duyeân bònh, neáu thoï duïng quaù thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Truù xöù

ngoaïi ñaïo laø thí chuû ñem truù xöù cho ngoaïi ñaïo ôû tröôùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ôû truù xöù khaùc ñaõ thoï moät böûa aên, neáu nguû qua moät ñeâm nöõa thì phaïm AÙc-taùc, neáu thoï thöùc aên nöõa thì phaïm Ñoïa. Neáu nguû ñeâm ôû choã naøy maø aên ôû choã khaùc, khi nguû phaïm AÙc-taùc, khi aên khoâng phaïm. Neáu nguû ñeâm ôû choã khaùc coøn aên ôû ñaây thì khi nguû khoâng loãi, khi aên phaïm Ñoïa. Neáu nguû ñeâm ôû choã khaùc vaø aên ôû choã khaùc, taïm thôøi ñeán ñaây thì khoâng phaïm. Neáu nôi ñaây coù nhieàu ngöôøi coäng taùc hoaëc thí chuû môøi ôû laïi hoaëc truù xöù naøy do baø con xaây caát thì aên quaù moät böûa khoâng phaïm.

Nhieáp Tuïng Ba:
Quaù ba, khoâng dö thöïc,
Khuyeân ñuû vaø bieät chuùng,
Phi thôøi xuùc, khoâng thoï,
Truøng, ngoaïi ñaïo, xem quaân.
Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Moát: THOÏ THÖÙC AÊN QUAÙ BA BAÙT Duyeân khôûi ôû taïi thaønh Thaát-la-phieät gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù ôû phöông Baéc coù vò thöông chuû nghe danh xöng cuûa Phaät vaø caùc vò Thaùnh ñeä töû neân cuøng caùc thöông nhôn ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät vaø döøng nghæ ôû ngoaøi thaønh. Luïc chuùng Bí-soâ bieát ñöôïc lieàn tìm ñeán choã hoï noùi phaùp ñeå mong caàu ñöôïc hoï cuùng y, khoâng bao laâu sau hoï boû ñi ñeán nôi khaùc, Luïc chuùng laïi tìm ñeán choã ñoù gaëp hoï vaø noùi keä: Luïc chuùng lieàn noùi keä: “Bieân phöông ñöôøng hieåm khoâng neân ñeán, Duø coù ñi cuõng chôù döøng ôû, Chaúng nhöõng nôi choán khoâng neân ñeán,

Ngöôøi nôi aáy cuõng chôù keát baïn, Keû ôû nuùi hieåm môùi gaëp toát, Nhö vaøng maøi ñaù maát töôi saùng. Ngöôøi ôû Trung phöông khoâng nhö vaäy, Thæ chung khoâng ñoåi nhö nuùi Nhaïc”. Thöông chuû nghe keä roài noùi: “Caùc Thaùnh giaû vì sao laïi phieàn giaän, vöøa gaëp ñaõ quôû traùch?”, Luïc chuùng noùi: “Chuùng toâi ñaõ cuøng caùc vò baøy toû tình nghóa, boû vieäc tu phaåm thieän ñeå ñeán noùi phaùp cho caùc vò nghe”, noùi roài laïi hieän töôùng caàu y, cuoái cuøng cuõng ñöôïc cuùng y, caùc thöông nhôn laïi thænh thoï thöïc, Luïc chuùng thoï nhieàu quaù neân caùc löông thöïc cuûa caùc thöông nhôn ñeàu heát saïch, hoï phaûi ñi mua theâm löông thöïc vaø bò giaëc cöôùp heát neân caùc thöông nhôn cheâ traùch Luïc chuùng. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù. Duyeân khôûi cuõng ôû trong thaønh Thaát-la-phieät nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì ngöôøi vôï qua ñôøi, cöù nhö theá cho ñeán cöôùi theâm ngöôøi vôï thöù baûy cuõng laïi qua ñôøi cho neân tröôûng giaû ñoù ñöôïc meänh danh laø ngöôøi haïi vôï. Töø ñoù khoâng ai chòu laøm vôï oâng ta nöõa, thôøi gian sau oâng hoûi cöôùi ñöôïc moät ngöôøi con gaùi choät maét phaûi, ngöôøi baïn cuõ lieàn noùi keä: “Nhaø ba la saép xeáp goïn saïch, Nhö ngöôøi naèm nguû goái ñaàu Taây, Ngöôøi choät maét phaûi cöôùi laøm vôï, Coù theå laøm toån trôøi Ñeá-thích, Hai aùc gaëp

nhau aét coù toån, Ví nhö hai ñaù chaïm cuøng nhau, Caû hai ñeàu laø ngöôøi laøm haïi, Neáu cöôùi nhaát ñònh gaëp cheát choùc". Luùc ñoù cha meï cuûa ngöôøi nöõ choät maét phaûi ñang söûa soaïn caùc phaåm vaät cho ngaøy hoân leã cuûa con, Luïc chuùng ñeán nhaø ñoù khaát thöïc thoï nhieàu quaù neân thöùc aên chuaån bò tieãn ñöa con gaùi veà nhaø choàng ñeàu heát saïch … khieán cho hoân leã khoâng thaønh, cha meï cuûa coâ gaùi cheâ traùch Luïc chuùng. Phaät do duyeân naøy quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeâï töû nhö sau: Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ ni ñeán trong nhaø theá tuïc, coù Baø-la-moân, Cö só tònh tín… aân caàn thænh cuùng baùnh buùn… caùc moùn aên, Bí-soâ caàn thì ñöôïc thoï hai, ba baùt, neáu thoï quaù thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Thöùc aên ñaõ thoï ñöôïc mang veà truù xöù, neáu coù Bí-soâ thì neân cuøng chia cho nhau aên. Ñaây laø thôøi. "

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 13 199

Neáu laïi coù nhieàu Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy, treân hai ngöôøi thì goïi laø nhieàu. Nhaø theá tuïc töùc laø nhaø cuûa cö só baïch y, Baø-la-moân … Hai ba baùt: Baùt Coù ba baäc thöôïng trung vaø haï, baùt baäc thöôïng cuûa nöôùc Ma-kieät-ñaø ñöïng ñöôïc hai thaêng gaïo naáu thaønh côm; baùt baäc trung ñöïng ñöôïc moät thaêng röôõi gaïo naáu thaønh côm; baùt baäc haï ñöïng ñöôïc moät thaêng gaïo naáu thaønh côm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Khi Bí-soâ ni duøng ba baùt côõ lôùn thoï thöùc aên cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Hai: AÊN ÑUÛ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Khi ta haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc, ta thöôøng ñöôïc thieåu duïc, khoâng bònh, thaân taâm khinh an, ñöôïc an laïc truï. Caùc thaày cuõng neân haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc … ñeå ñöôïc an laïc truï". Caùc Bí-soâ nghe Phaät noùi haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc ñöôïc coâng ñöùc nhö theá neân taát caû ñeàu haønh theo, nhöng khi ñang aên thaáy A-giaù-lôïi-da, OÂ-ba-ñaø-da cho ñeán caùc baäc kyø tuùc khaùc ñeán ñeàu ñöùng daäy rôøi khoûi choã ngoài; ñaõ rôøi khoûi choã ngoài lieàn cho laø aên ñuû neân khoâng daùm aên nöõa, do aên khoâng ñuû neân saéc maët xanh xao, thaân theå gaày yeáu. Theá toân bieát roõ nguyeân do maø vaãn hoûi A Nan-ñaø: "Vì sao caùc Bí-soâ saéc maët laïi xanh xao vaø thaân theå gaày yeáu?", ñaùp: "Do Theá toân daïy haønh theo phaùp Nhaát toïa thöïc ñöôïc an laïc truï neân taát caû caùc Bí-soâ ñeàu haønh theo phaùp naøy, nhöng khi thaáy hai thaày vaø caùc baäc kyø tuùc khaùc ñeán ñeàu ñöùng daäy chaøo hoûi, ñaõ rôøi khoûi toøa ngoài lieàn cho laø aên ñuû neân khoâng daùm aên nöõa; do aên khoâng ñuû neân saéc maët xanh xao thaân theå gaày yeáu", Phaät baûo A Nan-ñaø: "Bí-soâ haønh Nhaát toïa thöïc khi ñang aên duø hai thaày hay ai khaùc ñeán cuõng khoâng neân ñöùng daäy, cöù tuøy yù aên cho no". Sau ñoù caùc Bí-soâ tuøy coù ñöôïc chuùt ít caùc loaïi canh rau ñaäu, aên roài cho laø aên ñuû lieàn ñöùng daäy, ñaõ ñöùng daäy roài neân khoâng daùm aên nöõa; do nhaân duyeân naøy neân gaày yeáu, Theá toân laïi hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø lieàn ñem nguyeân do treân

baïch Phaät, Phaät noùi: “Coù naêm loaïi thöùc aên Kha-ñaõn-ni laø cuû, coïng, laù, hoa vaø quaû neáu aên thì khoâng thaønh aên ñuû; coù naêm loaïi thöùc aên Boà-thieän-ni laø côm, baùnh, buùn, caù thòt neáu aên thì thaønh aên ñuû. Neáu Bí-soâ ñöôïc aên naêm loaïi thöùc aên Kha-ñaõn-ni tröôùc thì sau ñöôïc aên naêm loaïi thöùc aên Boà-thieän-ni . Neáu tröôùc ñöôïc aên naêm moùn Boà-thieän-ni thì sau khoâng neân aên naêm moùn Kha-ñaõn-ni, neáu aên phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù caùc Bí-soâ vöøa thoï thöïc ñöôïc moät ít, vì

coù duyeân söï neân ñöùng daäy, ñaõ ñöùng daäy roài neân khoâng daùm aên nuõa, do nhaân duyeân naøy neân gaày yeáu, Theá toân laïi hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø ñem nguyeân do treân baïch Phaät, Phaät noùi: “Coù naêm nhaân duyeân môùi thaønh aên ñuû,laïi coù naêm nhaân duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm nhaân duyeân thaønh aên ñuû? 1. Bieát ñaây laø thöùc aên: Töùc laø bieát thuoäc naêm moùn Kha-ñaõn-ni hay thuoäc naêm moùn Boà-thieän-ni. 2. Bieát coù ngöôøi trao thöùc aên: Töùc laø nam, nöõ hay baùn traïch ca… 3. Bieát thoï roài môùi aên: Töùc laø bieát hai loaïi cuûa naêm moùn aên treân thoï ñöôïc töø ngöôøi khaùc maø aên. 4. Bieát ngaên moùn aên: Töùc laø bieát ngaên hai loaïi naêm moùn thöùc aên treân. 5. Bieát xaû oai nghi: Laø töø choã ngoài ñöùng daäy ñi. Ngöôïc vôùi naêm nhaân duyeân treân thì khoâng thaønh aên ñuû. Laïi coù naêm duyeân thaønh aên ñuû vaø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm duyeân thaønh aên ñuû? Moät laø thöùc aên thanh tònh, hai laø coù moät ít thöùc aên khoâng thanh tònh xen taïp, ba laø khoâng phaûi thöùc aên thuoäc aùc xuùc, boán laø coù moät ít thöùc aên thuoäc aùc xuùc xen taïp, naêm laø rôøi khoûi choã ngoài. Theá naøo laø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû? Moät laø thöùc aên khoâng thanh tònh, hai laø coù phaàn nhieàu thöùc aên khoâng thanh tònh xen taïp, ba laø thöùc aên thuoäc aùc xuùc, boán laø coù phaàn nhieàu thöùc aên thuoäc aùc xuùc xen taïp, naêm laø chöa rôøi khoûi choã ngoài aên. Laïi coù naêm duyeân thaønh aên ñuû vaø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû. Theá naøo laø naêm duyeân thaønh aên ñuû? Moät laø thaáy ngöôøi doïn ñöa thöùc aên ñeán, Bí-soâ noùi khoâng caàn; hai laø hoaëc Bí-soâ noùi haõy ñi; ba laø Bí-soâ hoaëc noùi thoâi, boán laø Bí-soâ hoaëc noùi ñaõ ñuû, naêm laø Bí-soâ hoaëc noùi aên xong roài. Naêm caùch noùi treân laø quyeát ñoaùn khoâng thoï theâm thöùc aên nöõa; ngöôïc vôùi naêm caùch noùi treân goïi laø naêm duyeân khoâng thaønh aên ñuû.” Nhö Theá toân daïy Bí-soâ khoâng neân aên quaù no hay aên roài laïi aên nöõa, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ duø no hay khoâng no vaãn aên nöõa, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “…Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ aên ñuû roài laïi nöõa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca .” Sau ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc, luùc ñoù coù raát nhieàu Bí-soâ maéc bònh, nhöõng ngöôøi nuoâi bònh ñi phoù thöïc aên no roài laáy thöùc aên mang veà cho caùc Bí-soâ bònh aên, nhöng caùc Bí-soâ bònh aên khoâng heát, ngöôøi nuoâi bònh ñaõ aên ñuû roâi neân khoâng daùm aên nöõa, laïi khoâng coù caàu töch hay tònh nhaân ñeå cho hoï aên, beøn ñem thöùc aên dö ñoù ñoå ñoáng ôû beân ngoaøi, chim

quaï bay ñeán giaønh

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 13 201

aên keâu la inh oûi. Theá toân nghe roài lieàn hoûi A Nan-ñaø: “Vì sao coù tieáng chim keâu la nhö theá?”, A Nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Theá toân suy nghó: “Nay ta neân laøm cho caùc Bí-soâ ñöôïc an laïc truï vaø thí chuû ñöôïc phöôùc thoï duïng, neân cho caùc Bí-soâ taùc phaùp dö thöïc ñeå aên”, nghó roài lieàn baûo A Nan-ñaø: “Nay ta cho pheùp caùc Bí-soâ taùc phaùp dö thöïc ñeå ñöôïc tuøy yù aên”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc phaùp nhö theá naøo lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “Tröôøng hôïp Bí-soâ aên ñuû roài, laïi coù thí chuû ñem hai loaïi cuûa naêm moùn aên ñeán, neáu Bí-soâ caàn neân röûa tay saïch roài thoï, sau ñoù mang ñeán choã Bí-soâ ñang aên maø chöa rôøi khoûi choã ngoài, ôû tröôùc vò aáy noùi raèng: “Cuï thoï, toâi Bí-soâ teân ñaõ aên ñuû roài laïi ñöôïc hai loaïi cuûa naêm moùn aên, yù muoán aên nöõa neân ñeán tröôùc cuï thoï xin taùc phaùp dö thöïc”. Bí-soâ kia neân vì taùc phaùp dö thöïc baèng caùch töï mình aên vaøi mieáng roài noùi: “Haõy mang ñi, ñaây laø thöùc aên cuûa thaày cöù tuøy yù aên”. Sau khi taùc phaùp dö thöïc roài, Bí-soâ naøy ñöôïc tuøy yù aên no. Neáu Bí-soâ aên ñuû roài, yù muoán aên nöõa maø khoâng taùc phaùp dö thöïc, khi aên phaïm toäi Vieät phaùp”. Coù naêm nhaân duyeân khoâng thaønh taùc phaùp dö thöïc: ôû ngoaøi giôùi, ôû choã xa coù che ngaên, ôû sau löng, ôû moät beân vaø vò ñoái taùc phaùp ñaõ rôøi khoûi choã ngoài. Ngöôïc vôùi naêm duyeân treân thì thaønh taùc phaùp dö thöïc. Laïi coù naêm duyeân khoâng thaønh taùc phaùp dö thöïc: Ngoaøi giôùi, choã coù ngaên che, khoâng duøng ñoà ñöïng, tay khoâng caàm thöùc aên ñeán vaø vò ñoái taùc phaùp ñaõ rôøi khoûi choã ngoài. Ngöôïc vôùi naêm duyeân treân thì thaønh taùc phaùp dö thöïc. Moät ngöôøi taùc phaùp dö thöïc roài coù nhieàu Bí-soâ ñeán cuøng aên ñeàu khoâng phaïm. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, toân troïng giôùi noùi phaùp tuøy thuaän cho caùc Bí-soâ roài noùi: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp thöùc aên dö maø aên nöõa thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Khoâng laøm phaùp thöùc aên dö laø khoâng ñem hai loaïi cuûa naêm moùn aên ñeán tröôùc moät Bí-soâ ni khaùc-taùc phaùp. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu coù Bí-soâ ni aên ñuû roài, khôûi töôûng aên ñuû roài vaø nghi maø aên nöõa thì phaïm Ñoïa. AÊn khoâng ñuû khôûi töôûng laø aên ñuû vaø nghi maø aên nöõa thì phaïm AÙc-taùc. AÊn khoâng ñuû khôûi töôûng aên khoâng ñuû hoaëc aên ñuû khôûi töôûng laø aên khoâng ñuû maø aên nöõa ñeàu khoâng phaïm. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba- ly hoûi Phaät: “AÊn nhöõng thöù chaùo nhö theá naøo ñöôïc goïi laø aên ñuû?”, Phaät noùi: “Chaùo vöøa chín neáu döïng caùi muoãng vaøo maø khoâng ngaõ, hoaëc laáy

202 BOÄ LUAÄT 8

ngoùn tay veû caùi moùc maø daáu khoâng maát, aên loaïi chaùo naøy ñöôïc goïi laø aên ñuû”, laïi hoûi: “Theá toân, aên loaïi buùn nhö theá naøo ñöôïc goïi laø aên ñuû?”,

Phaät noùi: “Buùn khi naáu vôùi nöôùc neáu döïng caùi muoãng vaøo maø khoâng ngaõ, hoaëc duøng tay veû caùi moùc maø daáu khoâng maát, aên loaïi buùn nhö theá ñöôïc goïi laø aên ñuû. Laïi nöõa taát caû loaïi chaùo loûng, buùn loûng ñeàu goïi laø aên khoâng ñuû”.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Ba: KHUYEÂN NGÖÔØI KHAÙC AÊN ÑUÛ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, chæ khaùc ñoái töôïng trong hoïc xöù naøy laø ngöôøi vôï khoâng phaûi ngöôøi choàng, luùc ñoù ngöôøi vôï ñeán choã Bí-soâ ni caàu xin xuaát gia, vò ni naøy daãn ñeán choã vò Thaân giaùo sö ñeå cho xuaát gia. Cho xuaát gia xong, vò Thaân giaùo sö baûo Bí-soâ ni giaùo thoï ngöôøi nöõ môùi xuaát gia naøy. Thôøi gian sau coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, thoï thöïc xong ñeán nhaø moät thí chuû thaân quen laïi ñöôïc cuùng theâm thöùc aên, vò thaày hoûi ngöôøi ñeä töû giaø: “Coâ muoán ñöôïc thöùc aên naøy khoâng?”, ñaùp laø muoán ñöôïc, noùi roài lieàn nhaän laáy hai phaàn thöùc aên mang veà chuøa. Veà ñeán trong chuøa vò thaày hoûi ngöôøi ñeä töû giaø: “Coâ muoán löôïc nöôùc hay ñi taùc phaùp dö thöïc?”, ñaùp: “Con ñi taùc phaùp dö thöïc”. Vò thaày lieàn ñi löôïc nöôùc coøn ñeä töû ñi ñeán choã Bí-soâ ni chöa aên xong mang phaàn thöùc aên cuûa mình ra xin taùc phaùp dö thöïc, coøn phaàn thöùc aên cuûa thaày thì khoâng laøm. Vò thaày löôïc nöôùc xong trôû vaøo trong chuøa hoûi ngöôøi ñeä töû giaø ñaõ taùc phaùp dö thöïc chöa, lieàn ñaùp laø ñaõ taùc phaùp roài neân vò thaày laáy phaàn thöùc aên cuûa mình ra aên. Ñôïi thaày aên xong, ngöôøi ñeä töû giaø noùi: “Thaày cho pheùp con gaïn hoûi toäi phaïm?”, thaày noùi: “Coâ cöù tuøy yù hoûi”, ñeä töû noùi: “Thaày coù toäi phaûi nhö phaùp saùm hoái”, thaày noùi: “Toâi khoâng thaáy toäi”, ñeä töû noùi: “Thaày khoâng taùc phaùp dö thöïc maø aên”, thaày noùi: “Naøy cuï thoï, toâi haù khoâng hoûi coâ ñaõ taùc phaùp dö thöïc chöa, coâ noùi ñaõ taùc phaùp roài, taïi sao ñôïi toâi aên roài coâ môùi noùi laø khoâng taùc phaùp dö thöïc?”, ñeä töû noùi: phaàn cuûa con thì ñaõ taùc phaùp roài, nhöng phaàn cuûa thaày thì khoâng laøm”, thaày noùi: “Naøy cuï thoï, toâi thaät khoâng coù toäi, chuaån theo lyù thì coâ môùi coù toäi”. Thaày giaùo thoï lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ ni, caùc Bí-soâ ni lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: “... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Bí-soâ ni khaùc aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø khuyeân aên nöõa, noùi raèng: Cuï thoï neân aên thöùc aên naøy, chæ vì muoán cho ngöôøi kia phaïm toäi, sanh öu naõo thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Bí-soâ ni ñeä töû giaø. Bieát laø töï bieát

hay do ngöôøi khaùc noùi maø bieát. Bí-soâ ni khaùc laø chæ cho ngöôøi trong giaùo phaùp naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát ngöôøi khaùc aên ñuû roài, khoâng laøm phaùp dö thöïc maø khuyeân ngöôøi kia aên hai loaïi cuûa naêm moùn aên thì phaïm Ñoïa.

204 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 14

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Boán: AÊN BIEÄT CHUÙNG

Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Phaät ôû thaønh Vöông- xaù, Ñeà-baø-ñaït-ña vaãn ôû trong giôùi nhöng laïi cuøng naêm traêm Bí-soâ khaùc aên rieâng chuùng neân caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp hai boä Taêng quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên rieâng chuùng thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ, Bí-soâ ni thaân mang bònh khoå neân Phaät noùi tröø nhôn duyeân bònh; laïi coù vò ñi ñöôøng hoaëc laøm vieäc chuùng phaûi nhòn aên neân Phaät noùi tröø khi ñi ñöôøng vaø laøm vieäc chuùng; laïi coù vò quaù giang thuyeàn ñi phaûi nhòn aên neân Phaät noùi tröø khi ñi thuyeàn... cho ñeán caâu tröø khi ñaïi thí hoäi. Luùc ñoù vua AÛnh-thaéng khi chöa Kieán ñeá ñaõ ñem Truùc-laâm cuùng cho ngoaïi ñaïo loä hình, sau khi ñöôïc Kieán ñeá lieàn boû ngoaïi ñaïo ñem Truùc-laâm cuùng cho Phaät vaø taêng. Caäu cuûa vua tröôùc kia xuaát gia theo ngoaïi ñaïo sau khôûi loøng tin Phaät phaùt taâm cuùng döôøng Bí-soâ... cho ñeán caâu tröø khi Sa moân thí thöïc. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi thieåu duïc vaø toân troïng giôùi, tuøy thuaän noùi phaùp yeáu roài baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên bieät chuùng phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi khaùc.” AÊn rieâng chuùng laø ôû trong moät giôùi khoâng cuøng chuùng ñoáng aên. Tröø thôøi khaùc: Khi bònh laø ngöôøi bònh khoâng theå ngoài yeân suoát trong böõa aên; khi laøm vieäc laø laøm coâng vieäc cuûa thaùp hay cuûa chuùng, cho ñeán queùt doïn lau chuøi; khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät traïm ñöôøng hay nöûa traïm; khi ñi thuyeàn laø ñi treân thuyeàn qua moät traïm hay nöûa traïm; khi ñaïi hoäi laø khi coù nhieàu ngöôøi tuï taäp; khi sa moân thí thöïc laø chæ cho caùc ngoaïi

ñaïo ngoaøi Phaät phaùp, vì hoï cuõng nhoïc thaân caàu ñaïo neân goïi laø sa moân. Nhöõng thôøi naøy ñöôïc aên bieät chuùng, ñaây laø tuøy khai. Truù xöù coù hai laø truù xöù caên baûn vaø truù xöù ngoaøi vieän, khi Bí-soâ ni aên ôû trong truù xöù caên baûn thì neân hoûi Bí-soâ ni ôû ngoaøi vieän coù cuøng ñeán aên hay khoâng, neáu khoâng hoûi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Khi Bí-soâ ni ôû ngoaøi vieän aên neân hoûi Bí-soâ ni ôû boån xöù coù cuøng ñeán aên khoâng, neáu khoâng hoûi maø boán ngöôøi cuøng aên thì phaïm Ñoïa; neáu chæ Coù ba ngöôøi aên, moät ngöôøi khoâng aên; hoaëc ba ngöôøi laø vieân cuï, moät ngöôøi chöa laø vieân cuï cuøng aên thì khoâng phaïm. Neáu ñem thöùc aên ñeán cho vò kia, cho ñeán ñem cho Bí-soâ ni ôû truù xöù kia muoái hay rau traùi cuõng ñeàu khoâng phaïm; hoaëc thi chuû noùi: “Vò naøo ñeán nhaø toâi ñeàu thænh thoï thöïc”; hoaëc thí chuû xaây phoøng rieâng ñeå

cuùng noùi raèng: “Vò naøo vaøo phoøng naøy toâi ñeàu daâng cuùng” cuøng aên ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Laêm: AÊN PHI THÔØI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc bò caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû saân maéng phaûi mang baùt khoâng trôû veà vaø nhòn ñoùi. Xeá tröa ñoùi buïng vaøo trong vöôøn ñeán tröôùc nhöõng ngöôøi theá tuïc laáy tay xoa buïng roài noùi keä: “Phaät noùi lôøi myõ dieäu, AÛnh höôûng khaép theá gian, Khoå vì ñoùi ñöùng ñaàu, Lôøi naøy thaät khoâng sai”. Nhöõng ngöôøi theá tuïc naøy ñöa thöùc aên cho aên..., Thaäp thaát chuùng aên phi thôøi nhö vaäy neân Phaät quôû traùch vaø cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên phi thôøi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Phi thôøi coù hai laø töø giôø ngoï trôû ñi vaø saùng luùc maët trôøi chöa moïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni phi thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu thôøi töôûng laø phi thôøi vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc-taùc. Neáu thôøi töôûng laø thôøi; phi thôøi töôûng laø thôøi thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Saùu: AÊN THÖÙC AÊN ÑAÕ TÖØNG XUÙC CHAÏM Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù thöôøng phaùp cuûa cuï thoï Ca-la laø moãi khi ôû thoân xoùm thaønh aáp naøo vaøo saùng sôùm ñaép y mang baùt theo thöù lôùp khaát thöïc, oai nghi toû roõ, phoøng hoä caùc caên, kheùo an truï

chaùnh nieäm. Khi ñöôïc thöùc aên neáu laø côm nhaõo thì ñöïng trong baùt, neáu laø côm khoâ thì ñöïng trong ñaõy baùt, côm nhaõo trong baùt thì aên trong ngaøy, coøn côm khoâ thì hong phôi roài caát trong moät huû baèng saønh, gaëp luùc trôøi möa gioù laïnh thì laáy nöôùc noùng röôùi leân côm khoâ naøy ñeå aên, aên no roài lieàn thoï an laïc giaûi thoaùt cuûa tónh löï ñaúng trì ñaúng chí vi dieäu.... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca.” Ñaõ töøng xuùc chaïm coù hai: Moät laø tröôùc giôø ngoï thoï, qua giôø ngoï xuùc chaïm; hai laø qua giôø ngoï thoï, qua giôø ngoï laïi xuùc chaïm. Neáu Bí- soâ ni bieát thöùc aên naøy ñaõ töøng xuùc chaïm, khoâng taùc phaùp maø aên laïi thì phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi thöùc aên ñaõ töøng xuùc chaïm, khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm Ñoïa. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø ñaõ töøng xuùc chaïm vaø nghi maø aên thì phaïm AÙc- taùc. Neáu chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm khôûi töôûng laø khoâng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm; hoaëc ñaõ töøng xuùc chaïm laïi khôûi töôûng laø chaúng phaûi ñaõ töøng xuùc chaïm ñeàu khoâng phaïm. Phaät noùi: “Neáu Bí-soâ ni töøng xuùc chaïm baùt chöa röûa saïch cho ñeán caùi muoãng roài laáy duøng ñeå aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu tay xuùc chaïm vaøo caùc vaät nhö ñaõy baùt... sau ñoù khoâng röûa tay saïch maø caàm laáy thöùc aên aên ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni muoán uoáng nöôùc, khoâng suùc mieäng maø uoáng thì AÙc-taùc, neáu röûa tay saïch hay suùc mieäng saïch roài thì khoâng phaïm”.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Baûy: KHOÂNG THOÏ MAØ AÂN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Ñaïi-ca-la duøng baùt, y, thöùc aên vaø ngoïa cuï ñöôïc vaát boû nôi Thaâm-ma-xaù-na. Sao goïi laø baùt nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu coù ngöôøi cheát ñem ñeán boû nôi Thaâm-ma-xaù-na, caùc thaân toäc duøng caùi aâu hay baùt saønh ñöïng ñoà cuùng teá cho ngöôøi cheát thì Ñaïi-ca-la löôïm laáy caùi aâu hay caùi baùt naøy röûa saïch roài duøng ñeå ñöïng thöùc aên. Sao goïi laø y nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu thaân toäc duøng taám vaûi phuû cho ngöôøi cheát khi ñem boû nôi Thaâm-ma-xaù-na thì Ñaïi-ca-la löôïm laáy taám vaûi naøy ñem veà giaët nhuoäm roài caét may thaønh y ñeå maëc. Sao goïi laø thöùc aên nôi Thaâm-ma-xaù-na? Neáu thaân toäc duøng naêm loaïi ñoaøn thöïc cuùng cho ngöôøi cheát thì Ñaïi-ca-la sau ñoù laáy aên. Sao goïi laø ngoïa cuï nôi Thaâm-ma-xaù-na? Nghóa laø Ñaïi-ca-la thöôøng nguû ôû trong röøng thaây cheát. Do vaäy neáu coù ngöôøi cheát nhieàu mang ñeán trong

röøng thaây cheát thì Ñaïi-ca-la maäp maïp, saùng sôùm khoûi phaûi vaøo thaønh khaát thöïc; neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì Ñaïi-ca-la thöôøng phaûi vaøo thaønh khaát thöïc. Ngöôøi giöõ cöûa thaønh thaáy vaäy lieàn suy nghó: “Neáu coù ngöôøi cheát thì Bí-soâ Ñaïi-ca-la khoûi vaøo thaønh khaát thöïc, neáu khoâng coù ngöôøi cheát thì phaûi vaøo thaønh khaát thöïc, haù khoâng phaûi Thaùnh giaû naøy aên thòt ngöôøi cheát hay sao?”. Luùc ñoù trong thaønh coù moät Baø-la-moân vöøa môùi qua ñôøi, gia ñình ñöa töû thi ñeán trong röøng thaây cheát laøm leã hoøa taùng, ngöôøi vôï vaø con gaùi ñöùng beân ñoáng löûa khoùc. Luùc ñoù Ñaïi-ca-la ñang ñöùng nhìn löûa thieâu thaây cheát, ngöôøi con gaùi troâng thaáy lieàn noùi vôùi meï: “Hoâm nay Thaùnh giaû Ñaïi-ca-la gioáng nhö con quaï muø ñöùng giöõ thaây cheát”. Coù ngöôøi nghe ñöôïc lôøi noùi naøy lieàn noùi cho caùc Bí-soâ bieát, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Ngöôøi con gaùi cuûa Baø-la-moân kia töï laøm toån haïi, ñeä töû thanh vaên cuûa ta ñöùc nhö nuùi Dieäu cao maø noùi lôøi thoâ aùc khinh huûy nhau, do nghieäp aùc naøy trong naêm traêm ñôøi phaûi laøm con quaï muø”. Daân chuùng trong thaønh xa gaàn ñeàu nghe ñöôïc lôøi thoï kyù naøy cuûa Theá toân… cho ñeán caâu Ñaïi-ca-la chaïy ñeán xua ñuoåi con Daõ can khoâng cho noù laáy ñoà cuùng ñeå mình laáy aên…, moïi ngöôøi noùi: “Maëc cho thaày noùi laø aên vaät gì, nhöng khaép trong thaønh ñeàu ñoàn laø thaày aên thòt ngöôøi cheát”. Noùi xong moïi ngöôøi cuøng ñeán choã caùc Bí-soâ keå laïi söï vieäc treân, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Theá toân nghe roài suy nghó: “Taát caû caùc Bí-soâ do khoâng thoï maø aên neân coù loãi naøy phaùt sanh”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Coù thoï laáy môùi ñöôïc aên ñeå ngöôøi khaùc chöùng bieát”, caùc Bí-soâ khoâng bieát thoï laáy nhö theá naøo, Phaät noùi: “Coù naêm caùch thoï laáy: Moät laø thaân trao cho, thaân thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Hai laø thaân trao cho, duøng vaät thoï: Nghóa laø ngöôøi kia duøng tay trao cho, mình duøng baùt ñeå thoï laáy. Ba laø duøng vaät trao cho, thaân thoï laáy: Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng tay thoï laáy. Boán laø duøng vaät trao cho, duøng vaät thoï laáy:

Nghóa laø ngöôøi kia duøng baùt trao cho, mình duøng baùt thoï laáy. Naêm laø ñeå döôùi ñaát thoï laáy: Coù moät bieân quoác, ngöôøi trong nöôùc ñoù phaàn nhieàu xaáu aùc, cho ñeán cha meï, anh em... cuõng hieàm haän nhau, khoâng caàn gaàn nhau. Neáu Bí-soâ ñeán bieân quoác naøy ôû beân ñöôøng khaát thöïc neân laøm ñaøn tieåu Maïn-traø-la roài ñaët baùt treân ñaøn ñöùng moät beân duyeân nôi baùt, neáu coù ai cuùng thí thì baûo boû vaøo baùt, ñoù goïi laø thoï. Coù naêm caùch khoâng thaønh thoï thöïc: Choã thaáy xa, choã ngaên che, ôû

beân caïnh, ôû sau löng vaø luùc chaép tay. Ngöôïc vôùi treân laø naêm caùch thaønh thoï thöïc"... Cho ñeán caâu caùc Bí-soâ ñöôïc cuùng traùi caây khoâng thoï, Phaät baûo neân thoï, taùc tònh roài aên, caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc tònh nhö theá naøo, Phaät noùi: "Coù naêm caùch taùc tònh laø baèng löûa, baèng dao, baèng moùng tay, baèng caùch laøm cho khoâ hoaëc do chim moå caén. Laïi coù naêm caùch taùc tònh laø baèng caùch nhoå goác, duøng tay beû gaõy, hoaëc caét ñöùt, hoaëc cheû ra, hoaëc laáy heát haït ra". Nhö Phaät ñaõ daïy thoï laáy roài môùi aên, Luïc chuùng thoï hay khoâng thoï ñeàu aên, caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Sau ñoù coù moät Bí-soâ ni thaáy nöôùc vaø taêm khoâng coù ngöôøi trao phaûi vaøo trong thoân xoùm ñeå tìm ngöôøi trao cho, Phaät noùi tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñi qua con ñöôøng nguy hieåm, khoâng coù ngöôøi trao cho thöùc aên, coù con vöôïn, khæ, gaáu... mang thöùc aên ñeán cho Bí-soâ, Bí-soâ khoâng daùm nhaän..., Phaät noùi: "Neáu laø loaøi höõu tình coù hieåu bieát, ñaõ trao hay chöa trao thöùc aên, Bí-soâ ñeàu ñöôïc nhaän ñeå aên". Do nhaân duyeân naøy, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, thöùc aên khoâng thoï maø ñöa vaøo mieäng aên nhai thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Khoâng thoï laø khoâng nhaän ñöôïc töø ngöôøi khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoái vôùi thöùc aên khoâng thoï, khôûi töôûng khoâng thoï vaø nghi... phaïm hai naëng hai nheï vaø hai khoâng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Taùm: DUØNG NÖÔÙC COÙ TRUØNG Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù ôû trong vöôøn Cuø sö la nöôùc Kieàu-thieåm-tyø, Bí-soâ Xieån ñaø duøng nöôùc coù truøng, caùc Bí-soâ thaáy lieàn noùi: "Sao cuï thoï laïi coá taâm duøng nöôùc coù truøng", Xieån ñaø noùi: "Soá truøng trong nöôùc naøy ñaâu coù ai giao cho toâi, ôû trong bình, chaäu, ao hoà vaø boán bieån roäng lôùn sao chuùng khoâng ñeán ôû, chuùng töï sanh töï dieät ñoái vôùi toâi coù toäi gì", caùc Bí-soâ thieåu duïc cheâ traùch Xieån ñaø roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ cho ñeán caâu: " ...Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 209

Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát nöôùc coù truøng maø thoï duïng, phaïm Ba-daät- ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bieát laø töï bieát hay ngöôøi khaùc noùi cho bieát. Nöôùc coù truøng, truøng phaân bieät coù hai: Moät laø vöøa nhìn lieàn thaáy, hai laø do löôïc nöôùc môùi thaáy. Thoï duïng coù hai: Noäi thoï duïng laø duøng cho noäi thaân nhö aên uoáng, taém röûa...; ngoaïi thoï duïng laø duøng cho vieäc ngoaøi thaân nhö giaët y, röûa baùt... Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni duøng nöôùc coù truøng, khôûi töôûng coù truøng vaø nghi ñeàu phaïm Ñoïa; nöôùc khoâng coù truøng, khôûi töôûng coù truøng vaø nghi ñeàu phaïm AÙc-taùc; hai caâu sau khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni bieát ñöôøng, maät, söõa daàu... coù truøng sanh maø thoï duïng ñeàu phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Chín: CHO NGOAÏI ÑAÏO THÖÙC AÊN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù ôû trong thaønh Vöông-xaù caùc thöông nhôn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät noùi dieäu phaùp chæ daïy cho hoï ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Caùc thöông nhôn nghe phaùp xong thaâm taâm Hoan-hæ ñaûnh leã Phaät roài lui ra, sau ñoù ñeán choã A Nan-ñaø ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû cuõng noùi dieâïu phaùp cho hoï nghe roài im laëng, caùc thöông nhôn baïch raèng: "Ñaïi ñöùc, Theá toân sau khi haï an cö xong seõ ñeán nôi ñaâu?", toân giaû noùi: "Caùc vò neân töï ñeán hoûi Theá toân", caùc thöông nhôn noùi: "Theá toân oai ñöùc toân nghieâm, chuùng toâi khoâng daùm gaïn hoûi", toân giaû noùi: "Toâi xem xeùt töôùng maïo, bieát Theá toân haï an cö xong seõ ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät". Ñuùng nhö döï ñoaùn Theá toân haï an cö xong cuøng ñaïi chuùng ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät... cho ñeán caâu trong ñoaøn thöông buoân coù ngoaïi ñaïo loä hình ñi theo, do khoâng ñöôïc thöùc aên neân hieän töôùng ñoùi khaùt. Caùc Bí-soâ ni thaáy vaäy lieàn mang thöùc aên dö trong baùt ñöa cho hoï aên... cho ñeán caâu ngoaïi ñaïo loä hình naøy sau ñoù gaëp moät ngoaïi ñaïo loä hình khaùc hoûi: "Ai giuùp cho caùc vò löông thöïc doïc ñöôøng?", ñaùp laø Thích nöõ troïc ñaàu, ngoaïi ñaïo loä hình kia nghe roài sanh taâm baát nhaãn lieàn noùi keä: "Laøm sao thaân ngöôi khoâng sa ñoïa, Löôõi ngöôi sao khoâng xeù thaønh traêm, Laøm sao chö thaàn thaáy vieäc naøy, Laïi khoâng seùt ñaùnh naùt thaân ngöôi, Daõ can theo Sö töû aên dö, Laïi thöôøng nghó caùch haïi Sö töû, Thaäp löïc Thaùnh chuùng ñem côm cho,

210 BOÄ LUAÄT 8

Ngöôi nay bò maéng khoâng bieát aân, Thaùnh chuùng chöùng ñöôïc Nhaát thieát trí, Baïn hay khoâng, taâm ñeàu bình ñaúng, Ngoaïi ñaïo caùc ngöôi thaät ñaùng gheùt, Vaäy maø vaãn coøn cöùu giuùp nhau, Ngöôøi naøo khoâng bieát aân vaø nghóa, Phaûi bieát ngöôøi naøy khoâng baèng choù, Choù ñoái vôùi ngöôøi coøn bieát aân, Ngöôi tôi raén döõ thöôøng phun ñoäc". Ngoaïi ñaïo noùi keä roài lieàn boû ñi, ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa kieát giôùi. Phaät khi ñeán trong thaønh Thaát-la-phieät, coù naêm traêm ngöôøi thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc... cho ñeán caâu coù hai nöõ ngoaïi ñaïo moät giaø moät treû ñeán xin thöùc aên. Khi toân giaû

ñöa cho baùnh cho hoï khoâng xem kyõ coù caùi baùnh dính ñoâi, ngöôøi giaø ñöôïc moät caùi baùnh, coøn ngöôøi treû ñöôïc caùi baùnh dính ñoâi, ngöôøi giaø thaáy vaäy lieàn noùi: “Chaéc laø Vöông töû sanh taâm aùi nieäm em neân môùi ñöa cho em caùi baùnh dính ñoâi”, ngöôøi treû noùi: “Ñöøng noùi nhö vaäy, Vöông töû ñaõ boû cung ñieän nguy nga, nhaøm chaùn theá tuïc xuaát gia, thoaùt khoûi traàn lao nhö boû ñaøm daõi”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: “ ... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay trao thöùc aên cho ngoaïi ñaïo khoâng y vaø caùc nam nöõ ngoaïi ñaïo khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni töï tay trao thöùc aên cho caùc nam nöõ ngoaïi ñaïo ñeàu phaïm Ñoïa, neáu laø thaân toäc hay ngöôøi bònh thì khoâng phaïm; hoaëc muoán duøng thöùc aên laøm nhaân duyeân ñeå tröø boû aùc kieán cho hoï thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi: XEM QUAÂN TRAÄN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù trong thaønh Thaát- la-phieät vua Thaéng-quang sai vò ñaïi töôùng ñem quaân ñeán Bieân phöông chinh phaït phaûn loaïn. Luïc chuùng Bí-soâ nghe tin quaân binh saép ra traän lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta neân ñi xem quaân traän”, ñeán nôi thaáy ñoaøn töôïng quaân ñi ñeán, Nan-ñaø lieàn hoûi: “Caùc oâng ñeán nôi ñaâu?”, ñaùp laø ra bieân thuøy deïp loaïn, Nan-ñaø noùi: “Ñoaøn quaân voi nhö theá naøy laøm sao chieán thaéng ñöôïc, ta xem thaáy voi cuûa oâng hình töôùng nhö heo, coøn voi

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 211

cuûa giaëc to nhö nuùi Nhaïc, coøn xem hình daùng cuûa oâng coù ñi maø khoâng coù veà, vaäy oâng haõy trôû laïi töø bieät toân thaân roài haõy toøng quaân” ... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñeán xem chænh trang quaân, phaïm Ba-daät-ñeå- ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Chænh trang quaân laø chænh ñoán quaân nghi tröôùc khi ra traän nhö maëc aùo giaùp, ñoäi muõ truï... boán binh laø ñoäi quaân thöù nhaát chæ toaøn voi goïi laø Töôïng quaân, ñoäi quaân thöù hai kieâm duøng ngöïa goïi laø Maõ quaân, ñoäi quaân thöù ba kieâm duøng xe goïi laø Xa quaân, ñoäi quaân thöù tö kieâm ñi boä goïi laø Boä quaân. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni xem chænh trang quaân phaïm Ñoïa, neâu Bí-soâ ni treân ñöôøng khaát thöïc gaëp quaân binh ñi ñeán, hoaëc chuøa gaàn ñaïi loä, hoaëc quaân ñoäi vaøo trong chuøa, hoaëc ñöôïc vua, phu nhaân, vöông töû, ñaïi thaàn... thænh môøi duø thaáy quaân binh cuõng khoâng phaïm, khi thaáy quaânbinh khoâng ñöôïc pheâ bình toát xaáu hay dôû, hoaëc moät trong taùm naïn duyeân hieän tieàn duø thaáy quaân binh cuõng khoâng phaïm.

Nhieáp Tuïng Boán:

Xem quaân hai giôùi, ñaùnh, doïa,

Che giaáu toäi, ñeán tuïc gia,
Ñoát löûa, gôûi duïc, hai ñeâm,
Noùi duïc khoâng phaûi chöôùng ngaïi.
Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Moát: NGUÛ TRONG QUAÂN TRAÄN QUAÙ HAI ÑEÂM Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù vua Thaéng-quang thaân chinh ra ñeán bieân thaønh deïp phaûn loaïn nhöng vaãn khoâng haøng phuïc ñöôïc, ñaïi thaàn taâu vua: "Tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc coù ñaïi phöôùc löïc, neáu tröôûng giaû ñeán ñaây coù theå khieán cho giaëc quy haøng", vua lieàn saéc chæ trieäu tröôûng giaû ñeán trong quaân, tuy ôû trong quaân nhöng tröôûng giaû laïi nhôù ñeán Phaät vaø Thaùnh chuùng. Vua lieàn saéc thö baïch vôùi Taêng chuùng, Luïc chuùng laáy theû baèng loøng ñi ñeán trong quaân traän, ñeán nôi laïi gioáng nhö tröôùc pheâ bình chæ trích boán binh, khieán cho boán binh maát heát tinh thaàn chieán ñaáu... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coù nhaân duyeân ñeán trong quaân traän chæ ñöôïc ôû laïi chöøng hai ñeâm, neáu quaù hai ñeâm thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca."

212 BOÄ LUAÄT 8

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ni ôû laïi trong quaân traän quaù hai ñeâm phaïm Ñoïa, neáu vua... thænh môøi ôû laïi, hoaëc coù taùm naïn duyeân phaûi ôû laïi quaù hai ñeâm thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Hai: NHIEÃU LOAÏN QUAÂN BINH Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng ôû trong quaân traän aån nuùp mai phuïc ôû trong röøng ñoàng loaït heùt leân ñeå khuûng boá vaø nhieãu loaïn quaân binh... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû trong quaân traän hai ñeâm maø xem chænh tranh quaân ñoäi, xem baøy binh boá traän thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Baøy binh boá traän: baøy binh coù boán loaïi: Sö töû kyø binh, Ñaïi ngöu kyø binh, Kình ngö kyø binh vaø Kim suùy ñieåu kyø binh; boá traän coù boán loaïi: Soùc nhaãn theá traän, Xa vieân theá traän, Baùn nguyeät theá traän vaø Baèng döïc theá traän. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ôû laïi hai ñeâm trong quaân traän xem boán loaïi binh chuûng, khi chöa maëc giaùp truï caàm binh khí thì phaïm AÙc-taùc, khi chænh trang quaân binh xong thì phaïm Ñoïa. Neáu nhaø vua... thænh ôû laïi vaø taùm naïn duyeân xaûy ñeán thì khoâng phaïm nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Ba: ÑAÙNH BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Muïc- kieàn-lieân ñoä cho möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia, khi cuï thoï du haønh trong nhaân gian coù daëên baûo hoï nöông ôû trong Taêng, hoï lieàn y chæ OÂ-ñaø-di, OÂ- ñaø-di baûo hoï laøm vieäc naøy vieäc noï thì hoï khoâng chòu laøm neân OÂ-ñaø-di töùc giaän ñaùnh moät ngöôøi nhöng caû möôøi baûy ngöôøi ñeàu ñoàng loaït lôùn tieáng keâu khoùc... cho ñeân caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vì

saân giaän khoâng vui maø ñaùnh Bí-soâ ni khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bí-soâ ni khaùc laø chæ cho ngöôøi trong phaùp naøy ñaõ thoï vieân cuï. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni duøng noäi thaân phaàn hay duøng vaät ngoaøi thaân hoaëc kieâm duøng caû hai ñeàu phaïm Ñoïa. Noäi thaân phaàn laø Bí-soâ ni do saân giaän duøng moät ngoùn tay ñaùnh Bí-soâ ni thì phaïm moät toäi Ñoïa, cho ñeán naêm

ngoùn tay thì naêm toäi Ñoïa, cuù naém tay, caùnh tay, vai, ñaàu goái... ñeàu phaïm Ñoïa. Duøng vaät ngoaøi thaân laø Bí-soâ ni do saân giaän duøng coû caây, cung teân hay caùc loaïi khí cuï ñaùnh hay töø xa neùm tôùi tuøy truùng moät choã naøo treân thaân ngöôøi kia ñeàu phaïm Ñoïa. Kieâm duøng caû hai laø Bí-soâ ni tay caàm dao, gaäy... ñaùnh tuøy truùng moät nôi naøo treân thaân ngöôøi kia ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu vì muoán ngöôøi kia sôï hoaëc vì thaønh töïu chuù thuaät ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Boán: GIÔ TAY DOÏA ÑAÙNH Duyeân khôûi gioáng nhö giôùi treân trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ñaø-di giô tay doïa ñaùnh moät ngöôøi trong möôøi baûy ngöôøi nhöng caû möôøi baûy ngöôøi ñeàu ñoàng loaït lôùn tieáng keâu khoùc... Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vì saân giaän khoâng vui, giô tay doïa ñaùnh Bí-soâ ni khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích töø ngöõ vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Laêm: CHE GIAÁU TOÄI NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Nan-ñaø coù moät ñeä töû thaân giaùo teân laø Ñaït-ma thöôøng oâm loøng hoå theïn, öa thích trì giôùi haïnh, thöôøng töï truy hoái. Moät hoâm Ñaït-ma baïch thaày: “Nay con muoán ñeán choã yeân tónh ñeå tu taäp theo yù mình”, Nan-ñaø noùi: “Con neân caån thaän”, OÂ-ba-Nan-ñaø nghe hai thaày troø noùi nhö vaäy lieàn baûo Ñaït- ma: “Thaày haõy caàm toïa cuï cuûa toâi, toâi cuøng ñi vôùi thaày”, Ñaït-ma noùi: “Thaày cuõng ñeán trong röøng vaéng ñeå tónh löï hay sao?”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Thaày noùi taâm ta taùn loaïn khoâng theå tónh löï ñöôïc hay sao?”, Ñaït- ma lieàn caàm toïa cuï cuûa OÂ-ba-Nan-ñaø ñeán trong röøng vaéng ñeå beân moät goác caây ... cho ñeán caâu OÂ-ba-Nan-ñaø khôûi taâm duïc nhieãm naém caùnh tay vaø oâm ngöôøi nöõ hoân, sau ñoù ñeán choã Ñaït-ma hoûi coù thaáy gì khoâng, Ñaït- ma noùi: “Caùc vieäc khaùc ñeàu thaáy, chæ töø giao hoäi”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Cuï thoï coù bieát cuõng ñöøng noùi vôùi ai”, Ñaït-ma noùi: “Cho ñeán khi chöa gaëp Bí-soâ thieän thì toâi hoaøn toaøn khoâng noùi”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Thaân giaùo sö cuûa thaày laøm nhöõng vieäc xaáu xa, toâi ñeàu che daáu, thaày thaáy loãi cuûa toâi maø laïi khoâng che daáu hay sao?”, Ñaït-ma noùi: “Bieát ngöôøi khaùc coù thoâ aùc maø che daáu cho nhau, toâi seõ baïch caùc Bí-soâ”. Noùi roài lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: “... Nay cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Bí-soâ ni khaùc coù toäi thoâ aùc maø che daáu, phaïm Ba-daät-ñeå-ca .” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Toäi thoâ aùc coù hai: Toäi Tha-thaéng vaø toäi Chuùng giaùo, trong hoïc xöù cuûa ni laø chæ cho toäi Chuùng giaùo (Taêng-taøn). Töôùng phaïm laø khôûi taâm che giaáu toäi Thoâ thì phaïm Ñoïa, neáu laø toäi Ñoïa thì che giaáu cho ñeán khi maët trôøi chöa moïc thì phaïm AÙc-taùc, neáu sôï ngöôøi khaùc haïi ñeán phaïm haïnh hay maïng naïn phaûi che giaáu thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Saùu: RUÛ CUØNG ÑEÁN TUÏC GIA MAØ KHOÂNG CHO AÊN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø noùi vôùi Nan-ñaø: “Ñaïi ñöùc neân bieát, ñeä töû cuûa thaày laø Ñaït-ma coù hieàm khích vôùi toâi, muoán vaïch baøy toäi loãi cuûa toâi, toâi muoán laøm vieäc baát lôïi cho Ñaït-ma hoaëc khieán cho moät ngaøy nhòn ñoùi” … Cho ñeán caâu OÂ-ba-Nan- ñaø vaø Nan-ñaø ruû Ñaït-ma cuøng ñi ñeán moät tuïc gia thoï thænh thöïc nhöng cuoái cuøng laïi laøm cho Ñaït-ma khoâng ñöôïc aên.… Phaät do duyeân naøy quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi vôùi Bí-soâ ni khaùc raèng: Cuï thoï haõy cuøng toâi ñi ñeán nhaø theá tuïc, toâi seõ baûo hoï cuùng thöùc aên ngon. Bí-soâ ni kia nghe roài lieàn cuøng ñi nhöng cuoái cuøng laïi khoâng ñöôïc aên, coøn bò xua ñuoåi noùi raèng: Coâ haõy ñi ñi, toâi cuøng coâ noùi chuyeïân hay ngoài chung ñeàu khoâng vui, toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình vui hôn. Khi noùi lôøi naøy laø muoán cho Bí-soâ ni kia sanh phieàn naõo thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Coâ haõy ñi ñi… laø lôøi xua ñuoåi, khôûi yù xuùc naõo muoán khieán cho ngöôøi kia nhòn ñoùi, chæ do lyù do naøy khoâng vì vieäc gì khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá taâm khieán cho Bí-soâ ni khaùc nhòn ñoùi thì phaïm Ñoïa, neáu vì bònh thaày thuoác baûo nhòn aên, khoâng cho aên thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Baûy: ÑOÁT LÖÛA Duyeân khôûi ôû thaønh Vöông-xaù gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù caùc thöông nhôn trong thaønh suy nghó: “Theá toân an cö xong muoán du haønh ñeán ñaâu, chuùng ta seõ ñi theo vaø chôû nhieàu phaåm vaät ñeå thöøa söï cuùng döôøng”, nghó roài lieàn ñeán hoûi A Nan-ñaø… cho ñeán caâu A Nan-ñaø noùi: “Xem töôùng maïo thì bieát Theá toân seõ ñeán thaønh Vöông-xaù”, thöông

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 14 215

chuû lieàn hoûi moãi ngaøy Theá toân ñi ñöôïc bao nhieâu daëm ñöôøng ñeå chuaån bò phaåm vaät cuùng döôøng ôû moãi chaën ñöôøng. Treân ñöôøng ñi A Nan-ñaø thöôøng ñi tröôùc khi ñeán moät ngaõ reõ: Moät beân laø con ñöôøng thaúng coù nhieàu sö töû hoå lang…, moät beân laø con ñöôøng quanh co nhöng an oån; A Nan-ñaø ñôïi baïch Phaät quyeát ñònh… cho ñeán caâu Nhö lai ñaõ xa lìa moïi sôï haõi

töø laâu, sö töû hoå lang ñeàu khoâng theå laøm gì ñöôïc.... Phaät ñi theo con ñöôøng thaúng nguy hieåm ñeán moät thoân xoùm thì thaáy coù hai ñoàng töû ñang chôi giöõn ôû ñaàu thoân, möôøi moät caàm troáng, möôøi moät caàm cung; caû hai cuøng ñi tröôùc daãn ñöôøng cho Phaät. Luùc ñoù Phaät móm cöôøi, töø trong mieäng phoùng ra haøo quang naêm saéc chieáu xuoáng hay chieáu leân, neáu chieáu xuoáng thì chieáu ñeán nguïc Voâ giaùn vaø caùc nguïc khaùc khieán cho chuùng sanh trong ñaây ñang bò ñoát noùng lieàn ñöôïc maùt meû, ñang bò laïnh coùng lieàn ñöôïc aám aùp. Hoï caûm thaáy an laïc lieàn suy nghó: "Ta vaø moïi ngöôøi töø caûnh khoå ñòa nguïc cheát ñi, ñöôïc sanh vaøo coõi khaùc chaêng?". Theá Toân sau khi laøm cho caùc höõu tình kia sanh tín taâm lieàn hieän nhieàu töôùng khaùc nöõa, thaáy nhöõng töôùng naøy hoï lieàn suy nghó: "Chuùng ta khoâng phaûi cheát ôû ñaây sanh veà coõi kia, maø laø do söùc oai thaàn cuûa Ñaïi thaùnh ñaõ khieán thaân taâm chuùng ta hieän ñöôïc an laïc". Ñaõ sinh tín kính thì coù theå dieät caùc khoå, ôû coõi nhôn thieân ñöôïc thoï thaân thaéng dieäu, thaønh chôn phaùp khí thaáy ñöôïc lyù chôn ñeá. Neáu haøo quang chieáu leân thì ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh, trong haøo quang dieãn noùi caùc phaùp khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ... vaø noùi keä: "Ngöôøi neân caàu xuaát ly, Sieâng tu lôøi Phaät daïy, Haøng phuïc quaân sanh töû, Nhö voi xoâ nhaø coû, ÔÛ trong phaùp luaät naøy, Neân tu khoâng phoùng daät, Khoâ ñöôïc bieån phieàn naõo, Döùt heát bôø meù khoå." Haøo quang naøy sau khi chieáu khaép ba ngaøn Ñaïi thieân theá giôùi lieàn trôû veà choã Phaät, neáu Theá Toân noùi vieäc quaù khöù thì haøo quang trôû vaøo phía sau löng, neáu noùi vieäc vò lai thì haøo quang trôû vaøo phía tröôùc ngöïc, neáu noùi vieäc ñòa nguïc thì haøo quang trôû vaøo phía döôùi chaân, neáu noùi vieäc baøng sanh thì haøo quang trôû vaøo phía goùt chaân, neáu noùi vieäc ngaï quyû thì haøo quang trôû vaøo phía ngoùn chaân, neáu noùi vieäc loaøi ngöôøi thì haøo quang trôû vaøo ñaàu goái, neáu vieäc cuûa Löïc luaân vöông thì haøo quang trôû vaøo loøng baøn tay traùi, neáu noùi vieäc cuûa Chuyeån luaân vöông thì haøo

quang trôû vaøo loøng baøn tay phaûi, neáu noùi vieäc coõi trôøi thì haøo quang trôû vaøo roán, neáu noùi vieäc cuûa Thanh vaên thì haøo quang trôû vaøo mieäng, neáu noùi vieäc cuûa Ñoäc giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía giöõa hai chaân maøy, neáu noùi vieäc cuûa ñaïo quaû Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc thì haøo quang trôû vaøo phía treân ñaûnh ñaàu. Luùc ñoù aùnh saùng xoay quanh Phaät ba voøng roài vaøo töø ñaûnh, cuï thoï A Nan-ñaø lieàn baïch Phaät: "Theá toân Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc khoâng phaûi khoâng nhaân duyeân maø vui veû móm cöôøi", lieàn noùi keä tuïng: "Theá toân lìa traïo cöû, kieâu maïn, Trong caùc höõu tình, Phaät baäc nhaát, Haøng phuïc phieãn naõo vaø caùc oaùn, Neáu khoâng duyeân côù khoâng móm cöôøi, Nhö lai töï chöùng chôn dieäu giaùc, Taát caû thính giaû ñeàu muoán nghe, Xin Maâu ni toái thaéng tuyeân döông, Giaûi toûa loøng nghi cuûa ñaïi chuùng". Theá toân noùi: "Ñuùng vaäy, Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc khoâng phaûi khoâng coù nhaân duyeân maø hieän móm cöôøi. Thaày coù thaáy hai ñoàng töû daãn ñöôøng hoài naõy khoâng, hai ñoàng töû naøy nhôø thieän caên naøy ôû ñôøi vò lai trong

möôøi ba kieáp khoâng bò ñoïa trong ba ñöôøng aùc, thöôøng sanh trong coõi trôøi ngöôøi ôû thaân sau cuøng thaønh töïu ñaïo quaû voâ thöôïng chaùnh ñaúng boà ñeà voâ thöôïng, moät vò hieäu laø Nhö lai Phaùp coå aâm, moät vò hieäu laø Nhö lai Thí voâ uùy". Theá toân noùi lôøi thoï kyù naøy roài tieáp tuïc leân ñöôøng ñeán moät thoân xoùm ôû ven röøng ñeå nghæ qua ñeâm. Nhö lôøi Phaät daïy Bí-soâ duø ôû trong truù xöù hay ôû döôùi goác caây ñeàu theo thöù lôùp lôùn nhoû phaân chia choã nghæ, luùc ñoù luïc chuùng ñöôïc phaân chia ôû caïnh moät caây khoâ. Ban ñeâm bò laïnh böùc baùch Luïc chuùng lieàn duøng löûa ñoát caây khoâ ñeå söôõi aám, khoâng ngôø trong boäng caây laø choã ôû cuûa raén, raén bò khoùi xoâng neân boø leân nhaùnh caây roài buoâng mình xuoáng, Luïc chuùng thaáy roài lieàn lôùn tieáng keâu laø saép rôùt, caùc thöông nhôn nghe tieáng keâu lôùn naøy cho laø coù sö töû ñeán lieàn hoaûng sôï boû chaïy töù taùn. Theá toân lieàn hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø lieàn ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo A Nan-ñaø: "Thaày haõy mau ñeán noùi vôùi caùc thöông nhôn, Nhö lai ôû choã naøo thì choã ñoù lìa sôï haõi veà sö töû, haõy neân quay trôû laïi chôù coù sôï haõi nöõa". A Nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy ñeán thoâng baùo khieán caùc thöông nhôn yeân taâm quay trôû laïi choã cuõ, caùc Bí-soâ thaáy vieäc naøy roài ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, taïi sao Luïc chuùng keâu lôùn saép rôùt laïi khieán caùc thöông nhôn kinh sôï boû chaïy töù taùn, taïi sao Theá toân laïi nhôn vieäc naøy an uûi khieán hoï lìa

sôï haõi?". Phaät noùi: "Chaúng phaûi chæ ngaøy nay Luïc chuùng laøm cho caùc thöông nhôn hoaûng sôï maø töø thuôû xöa cuõng ñaõ töøng laøm cho hoï kinh sôï boû chaïy töù taùn, ta cuõng ñaõ an uûi khieán hoï lìa öu naõo. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù saùu con thoû keát baïn nöông ôû beân nhau caïnh moät ao nöôùc trong röøng caây traùi Taàn loa, luùc ñoù traùi Taàn loa chín ruïng xuoáng ao nöôùc phaùt ra tieáng, saùu con thoû naøy vöøa nghe tieáng traùi ruïng naøy do thaân hình nhoû beù nhu nhöôïc neân kinh sôï boû chaïy töù taùn. Luùc ñoù con daõ can thaáy thoû boû chaïy lieàn hoûi nguyeân do, thoû noùi: "Toâi nghe trong ao nöôùc coù tieáng ñoäng laï, sôï coù maõnh thuù ñeán haïi neân boû chaïy", daõ can nghe roài cuõng boû chaïy theo, cöù nhö theá lan ra khaép caùc caàm thuù trong röøng vöøa nghe noùi cuõng ñeàu boû chaïy theo. Caùch ñoù khoâng xa coù moät sö töû chuùa ôû trong hang nuùi thaáy caùc loaøi thuù boû chaïy töù taùn nhö theá lieàn noùi: "Caùc ngöôi ñeàu coù moùng beùn, raêng nhoïn vaø coù söùc maïnh, taïi sao phaûi hoaûng sôï boû chaïy nhö theá?", taát caû ñeàu noùi nhö lôøi thoû ñaõ noùi ôû treân, sö töû hoûi: "Caùc ngöôi nghe tieáng ñaùng sôï ñoù töø ñaâu", taát caû ñeàu ñaùp laø khoâng bieát töø ñaâu, sö töû noùi: "Neáu chöa bieát goác ngoïn thì ñöøng chaïy nöõa, ñeå ta xem xeùt kyõ tieáng ñaùng sôï ñoù laø tieáng gì, phaùt ra töø ñaâu", noùi roài lieàn hoûi coïp, coïp noùi laø nghe ñöôïc töø con baùo, nhö theá laàn löôït hoûi ñeán con thoû, thoû noùi laø chính tai nghe ñöôïc tieáng ñoäng laï ñoù töø trong ao nöôùc, sö töû lieàn daãn caùc loaøi thuù ñeán beân ao nöôùc, taïm ñöùng choác laùt lieàn nghe tieáng traùi Taàn loa chín ruïng xuoáng ao phaùt ra, sö töû noùi: "Ñaây laø tieáng cuûa loaïi

caây traùi aên ñöôïc ruïng xuoáng ao, khoâng gì phaûi sôï haõi". Luùc ñoù trong hö khoâng chö thieân noùi keä: "Khoâng neân nghe ngöôøi noùi lieàn tin, Phaûi ñích thaân xem xeùt töôøng taän, Ñöøng nhö traùi caây rôùt trong ao, Khieán thuù trong röøng ñeàu hoaûng chaïy". Naøy caùc Bí-soâ, sö töû chuùa thuôû xöa chính laø thaân ta, saùu con thoû chính laø Luïc chuùng, xöa kia ñaõ laøm cho caùc loaøi thuù hoaûng sôï, ta cuõng ñaõ an uûi khieán hoï lìa sôï haõi; ngaøy nay laïi laøm cho caùc thöông nhôn hoaûng sôï, ta cuõng an uûi khieán hoï yeân taâm". Sau ñoù Theá toân tieáp tuïc leân ñöôøng ñeán thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ngoài beân ñoáng löûa, moãi ngöôøi caàm caây cuûi ñang chaùy ñuøa giôõn veõ hình troøn..., ngoaïi ñaïo troâng thaáy ñeàu cheâ traùch raèng: "Sa moân Thích töû caàm khuùc cuûi ñang chaùy ñuøa giôõn coù khaùc gì ñoàng töû, taïi sao caùc ngöôøi laïi giaûm phaàn chi duïng cuûa vôï con cuùng cho nhöõng ngöôøi troïc ñaàu naøy". Caùc Bí-soâ nghe roài lieàn baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ

ni töï ñoát löûa, baûo ngöôøi khaùc ñoát löûa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Theá toân cheá hoïc xöù naøy roài caùc Bí-soâ khoâng daùm ñoát nhang ñeøn cuùng döôøng ôû trong thaùp cuõng khoâng thöøa söï caùc Thaân giaùo sö, Quyõ phaïm sö trong vieäc naáu nöôùc, xoâng baùt, nhuoäm y..., Theá toân bieát nhöng vaãn hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø ñem söï vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu ngöôøi caàn duøng löûa, khi duøng caån thaän giöõ gìn thì khoâng phaïm. Khi duøng löûa neân khôûi nghó raèng ta duøng löûa ñeå cuùng döôøng thaùp Phaät, hoaëc thöøa söï hai thaày hoaëc vì mình vaø caùc ñoàng phaïm haïnh caàn duøng löûa ñeå laøm vieäc naøy vieäc kia, thì khoâng phaïm".... cho ñeán vì caùc bònh duyeân khaùc. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng bònh maø vì mình ñoát löûa hoaëc baûo ngöôøi ñoát löûa, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni duøng cuûi ñang chaùy ñuøa giôõn vôùi nhau veõ thaønh hình troøn... ñeàu phaïm Ñoïa. Khi Bí-soâ ni ñoát löûa neân khôûi nghó caån thaän ñeà phoøng, neáu khoâng khôûi nghó maø voäi ñoát löûa thì phaïm Ñoïa, taét löûa cuõng phaïm ñoïa. Neáu Bí-soâ ni caàm cuûi ñang chaùy böôi löûa trong tro roài ñem löûa aáy duøng naáu thöùc aên, ñoát ñeøn... ñeàu phaïm AÙc-taùc; neáu neáu boû moùng tay... phun nöôùc mieáng vaøo löûa cuõng phaïm AÙc-taùc; neáu khi duøng löûa coù khôûi nghó caån thaän ñeà phoøng thì khoâng phaïm.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 15

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Taùm: GÔÛI DUÏC ROÀI LAÏI NGAÊN

Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù trong Luïc chuùng A thuyeát ca vaø Boå naïi phaït toá ñeàu qua ñôøi, Nan-ñaø vaø OÂ-ba-Nan-ñaø ñeàu ñaõ giaø nua. Thaäp thaát chuùng nay ñaõ tröôûng thaønh ñeàu khoûe maïnh vaø traùng kieän luùc ñoù cuøng baøn vôùi nhau: "Chuùng ta thöôøng bò Luïc chuùng khinh khi, nay nöông ôû trong chuùng chæ coøn coù hai ngöôøi, OÂ-ba-Nan- ñaø laø ñoäc haïi hôn, chuùng ta neân taùc phaùp yeát ma xaû trí"... Cho ñeán caâu Thaäp thaát chuùng phöông tieän doái gaït khoâng ñeå cho thöôïng toûa Nan-ñaø ñeán trong chuùng roài ñaùnh kieàn chuøy nhoùm chuùng taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø lieàn ñeán choã Nan-ñaø khoùc, Nan-ñaø noùi: "Trì duïc khoâng thaønh laø AÙc duïc, haõy traû duïc laïi cho toâi".... Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni gôûi duïc cho ngöôøi khaùc roài sau hoái haän noùi: Haõy traû duïc laïi cho toâi, toâi khoâng gôûi duïc cho coâ, thì phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Töôùng phaïm laø neáu tröôùc ñaõ gôûi duïc roài, sau laïi hoái haän noùi nhö treân thì phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi Chín: CUØNG NGÖÔØI CHÖA THOÏ CUÏ GIÔÙI ÑOÀNG PHOØNG NGUÛ QUAÙ HAI ÑEÂM Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Theá toân noùi dieäu phaùp cho ñaïi chuùng vaây quanh, thính chuùng laéng nghe queân caû moõi meät. Nhöõng ngöôøi laøm thueâ sau khi nghe phaùp xong noùi vôùi nhau: "Theá toân noùi phaùp ban ngaøy chæ ngöôøi giaøu nghe ñöôïc, neáu Theá toân noùi phaùp ban ñeâm chuùng ta môùi nghe ñöôïc", Phaät noùi: "Neáu tuïng kinh hay noùi phaùp ban ñeâm naân ñoát ñeøn cho saùng". Luùc ñoù Bí-soâ Ma-ha-la khoâng duïng

taâm nguû, môù noùi vieäc phi phaùp khieán ngöôøi tuïc nghe ñöôïc lieàn cheâ traùch, khoâng chòu nghe phaùp nöõa. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Do ñoàng phoøng cuøng ngöôøi chöa thoï cuï giôùi nguû vaø ñoát ñeøn saùng môùi coù loãi naùy sanh. Töø nay caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni khoâng neân cuøng ngöôøi chöa thoï cuï giôùi ñoàng phoøng nguû vaø ñoát ñeøn ñuoác". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Luùc ñoù toân giaû Xaù-lôïi-töû coù hai caàu tòch laø Chuaån-ñaø vaø La-hoå-la trong haï an cö khoâng ñöôïc phaân chia phoøng xaù... cho ñeán caâu La-hoå-la suy nghó: "Phi thôøi gaëp Phaät thöa hoûi laø khoâng coù lyù ñoù, ta neân ñeán trong nhaø veä sinh nguû qua ñeâm", nhaø veä sinh naøy tröôùc ñoù ñaõ ñöôïc moät thí chuû tònh tín duøng buøn dieâu höông thoa treùt saïch seõ neân La-hoå-la vaøo trong ñoù nguû taïm. Ñeán ñeâm trôøi möa lôùn, nöôùc möa traøn ngaäp khieán cho con raén ñoäc ôû trong hang döôùi ñaát gaàn ñoù phaûi boø ra ngoaøi vaø boø vaøo trong nhaø veä sinh. Nhö lai ñaïi sö chöùng ñöôïc taâm khoâng queân, luùc ñoù khôûi nghó: "Neáu La-hoå-la bò raén ñoäc naøy caén chaéc phaûi cheát, chæ coøn laïi caùi teân goïi maø thoâi. Doøng hoï Thích kieâu ngaïo seõ sanh baát tín noùi raèng: "Neáu La-hoå-la khoâng xuaát gia seõ keá thöøa ngoâi vò Chuyeån luaân vöông, nay xuaát gia laïi khoâng coù nôi nöông töïa, phaûi naèm nguû trong nhaø veä sinh bò

raén caén cheát thaät laø oan uoång", nghó roài Nhö lai lieàn duoãi tay höõu ra nhö caùi voøi voi ñeán choã La-hoå-la ñang naèm, nhaác leân ñöa ñeán phoøng mình ñaët treân giöôøng, ñeâm ñoù Nhö lai hoaëc ñi hoaëc ngoài cho ñeán saùng. Caùc Bí-soâ sau khi thöùc daäy röûa maët suùc mieäng xong lieàn ñeán choã Nhö lai ñaûnh leã, thöôøng phaùp cuûa Nhö lai laø khi muoán cheá hoïc xöù cho caùc Bí-soâ, neáu Bí-soâ naøo chöa ñeán thì ñôïi ñeán ñuû, neáu Bí-soâ naøo ñeán roài thì khoâng cho ñi ñeå taäp trung ñaày ñuû. Luùc ñoù La-hoå-la thöùc daäy thaáy mình ñang naèm treân giöôøng cuûa Phaät neân hoaûng sôï ngoài daäy. Sau khi caùc Bí- soâ ñeán ñuû, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Taát caû caùc Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ khoâng cha khoâng meï, xuaát gia nöông theo caùc thaày laø ngöôøi ñoàng phaïm haïnh. Neáu caùc thaày khoâng thöông yeâu giuùp ñôõ thì coøn ai giuùp ñôõ, cho neân töø nay caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni ñöôïc cuøng ngöôøi chöa thoï cuï giôùi ñoàng phoøng nguû hai ñeâm khoâng phaïm". Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laïi cuøng nguû quaù hai ñeâm... Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng ngöôøi chöa thoï caän vieân ñoàng nhaø nguû quaù hai ñeâm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy; ngöôøi chöa thoï cuï tuùc laø chæ cho Caàu-tòch. Nhaø coù boán loaïi: Moät laø coù che lôïp khaép heát vaø coù vaùch ngaên khaép heát nhö caùc phoøng xaù vaø nhaø khaùch...; hai laø che lôïp khaép heát nhöng chæ coù phaàn lôùn laø coù vaùch ngaên töùc laø coù cöûa soå thoâng vôùi nhau; ba laø phaàn lôùn coù che lôïp nhöng coù vaùch ngaên khaép heát töùc laø

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 221

boán maët laø nhaø, boán beân laø vaùch nhöng beân trong coù maùi hieân, coù haønh lang thoâng vôùi nhau; boán laø phaàn nhieàu coù che lôïp vaø phaàn nhieàu coù vaùch ngaên, töùc laø nhaø boán maët nhöng coù moät maët khoâng coù vaùch ngaên hoaëc ngaên phaân nöõa hoaëc lôïp phaân nöûa hoaëc maùi hieân giao nhau thì khoâng phaïm. Neáu bònh cuøng nguû quaù hai ñeâm cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi: KHOÂNG BOÛ AÙC KIEÁN TRAÙI CAN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Voâ töôùng sanh aùc kieán noùi raèng: "Nhö lôøi Phaät daïy duïc laø phaùp chöôùng ngaïi khoâng neân taäp haønh, nhöng toâi bieát phaùp naøy khi taäp haønh chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày neân taùc phaùp can rieâng, neáu coù Bí-soâ, Bí-soâ ni khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp can nhö sau: Neân ñeán choã Bí-soâ kia noùi raèng: "Thaày chôù noùi raèng nhö lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi khoâng neân taäp haïnh, nhöng toâi bieát phaùp naøy khi taäp haïnh khoâng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi". Thaày chôù phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi thì khi taäp haønh nhaát ñònh laø phaùp chöôùng ngaïi. Thaày neân boû aùc kieán naøy ñi". Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät can rieâng nhöng Bí-soâ kia coá chaáp khoâng chòu boû, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi neân taùc phaùp Baïch töù yeát ma chaùnh can

cho ñeán yeát ma Xaû trí, nhöng Bí-soâ kia vaãn coá chaáp khoâng chòu boø, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi raèng: Toâi bieát phaùp Phaät daïy Duïc laø chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Caùc Bí-soâ ni neân noùi vôùi Bí-soâ ni kia raèng: Coâ chôù neân noùi laø toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø phaùp chöôùng ngaïi. Coâ ñöøng phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng noùi nhö vaäy, Theá toân duøng voâ löôïng phaùp moân noùi Duïc laø chöôùng ngaïi, coâ haõy boû aùc kieán ñoù ñi. Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng nhö theá, neáu boû thì toát, khoâng boû thì neân taùc phaùp yeát ma aân caàn can ngaên khieán cho boû vieäc aáy, boû thì toát, khoâng boû thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Phaùp chöôùng ngaïi laø chæ cho boán Tha-thaéng, hai möôi Chuùng giaùo, ba möôi ba Xaû-ñoïa, moät traêm taùm möôi phaùp Ñoïa cho ñeán Chuùng hoïc phaùp. Khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi laø khoâng chöôùng ngaïi Thaùnh quaû cuûa sa moân. Phæ baùng laø noùi lôøi phi lyù, baát thieän chieâu laáy quaû aùc dò thuïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy… gioáng nhö ñoaïn

vaên treân. Khi caùc Bí-soâ ni can rieâng neáu boû thì toát, khoâng boû thì phaïm AÙc-taùc. Khi yeát ma chaùnh can, neáu taùc baïch vaø yeát ma laàn nhaát, laàn hai xong maø khoâng boû ñeàu phaïm AÙc-taùc; yeát ma laàn ba xong thì phaïm Ñoïa. Neáu taùc yeát ma phi phaùp thì khoâng phaïm.

Nhieáp Tuïng Thöù Naêm:
Cuøng aùc kieán ñoàng nguû,
Caàu-tòch, y hoaïi saéc,
Caàm baùu, taém, baøng sanh,
Xuùc naõo, choïc leùt nhau,
Giöõn trong nöôùc, ñoàng nguû.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Moát: TUØY THUAÄN NGÖÔØI BÒ XAÛ TRÍ Duyeân khôûi gioáng nhö tong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ Voâ töôùng bò Taêng taùc phaùp yeát ma xaû trí roài ngoài choáng tay vaøo maù, daùng veû öu saàu noùi vôùi Luïc chuùng: “Toâi bò caùc Haéc baùt trao cho phaùp yeát ma Xaû trí, xem toâi nhö haïng ngöôøi Chieân ñoà la khoâng cuøng qua laïi ”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Neáu bò yeát ma Xaû trí thì thaønh aáp thoân xoùm vaø ba coõi höõu tình haù khoâng coù hay sao, thoâi ñöøng coù öu phieàn haõy caàu saùm taï ñi”, OÂ-ba-Nan-ñaø khuyeân roài cuøng vôùi Voâ töôùng noùi chuyeän, thoï duïng y thöïc vaø ñoàng nhaø naèm ngoài, caùc Bí-soâ thieåu duïc thaáy roài cheâ traùch vaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi kia noùi lôøi nhö vaäy, chöa tuøy thuaän Taêng vaø khoâng chòu boû aùc kieán laïi cuøng noùi chuyeän, cuøng thoï duïng vaø ôû chung ñoàng nhaø naèm nguû thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Chöa tuøy thuaän taêng laø chöa tuøy thuaän saùm hoái. Trong

hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát ngöôøi noùi nhö vaäy, chöa tuøy thuaän Taêng... laïi cuøng noùi chuyeän, cuøng ôû chung... thì phaïm Ñoïa. Neáu ngöôøi ñoù bònh chaêm nom thì khoâng phaïm, hoaëc ñoàng ôû ñeå khuyeân hoï boû aùc kieán thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Hai: NHIEÁP THOÏ CAÀU TÒCH NÖÕ KHOÂNG BOÛ AÙC KIEÁN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng coù hai Caàu-tòch teân laø Lôïi-thích vaø Tröôûng-ñaïi cuøng ôû chung vôùi moät Bí-soâ khaát thöïc cuøng cöôøi giöõn traïo cöû... Thôøi gian sau Bí-soâ khaát thöïc hoái haän töï traùch taâm roài phaùt ñaïi doõng maõnh sieâng tu ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, cuoái cuøng chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn, ñöôïc ñaïi thaàn thoâng nöông

hö khoâng maø ñi vaø gaëp laïi hai Caàu-tòch... cho ñeán caâu Caàu-tòch nghe roài lieàn noùi: “Caùc Bí-soâ naøy tröôùc kia cuøng toâi laøm vieäc phi phaùp nhö vaäy, taïi sao hoâm nay laïi chöùng ñöôïc quaû taêng thöôïng, döïa vaøo nhaân duyeân naøy toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ñaïo nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ñaïo”. Caùc Bí-soâ nghe roài ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Hai caàu tòch naøy noùi lôøi phi lyù, caùc thaày neân taùc phaùp can rieâng ñeå hieåu duï hoï, neáu coù ai gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp can nhö sau: “Naøy Lôïi-thích vaø Tröôûng-ñaïi, ñöøng neân noùi raèng: Toâi bieát phaùp Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ñaïo nhöng chaúng phaûi laø chöôùng ñaïo. Ngöôi ñöøng phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng coù noùi nhö vaäy, Theá toân duøng moïi phöông tieän noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi, hai ngöôi neân boû aùc kieán naøy ñi”. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy ñeán hieåu duï hai caàu tòch nhöng hai caàu tòch coá chaáp khoâng chòu boû aùc kieán, coøn noùi raèng: “Chæ ñaây laø söï thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày neân Baïch-töù-yeát-ma chaùnh can hai caàu tòch, Bí-soâ ni cuõng cuøng taùc phaùp nhö sau: Ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng, baûo caàu tòch nöõ ôû choã maét thaáy tai khoâng nghe roài sai moät Bí-soâ ni Baïch-töù-yeát-ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, caàu tòch nöõ naøy töï khôûi aùc kieán noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy... gioáng nhö ñoaïn vaên treân. Khi caùc Bí-soâ ni taùc phaùp can rieâng, caàu tòch nöõ naøy coá chaáp khoâng boû coøn noùi raèng: Chæ vieäc naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng. Neáu ni taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, ni Taêng neân chaáp thuaän, nay ni Taêng taùc phaùp Baïch töù yeát ma ñeå hieåu duï Caàu-tòch nöõ khieán cho boû vieäc naøy nhö sau: “Naøy caàu tòch nöõ, chôù neân noùi raèng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu coâ neân boû aùc kieán naøy ñi. Baïch nhö vaäy. Luùc ñoù moät Bí-soâ ni ñeán noùi vôùi caàu tòch nöõ: “Chuùng taêng taùc phaùp Baïch-töù-yeát-ma nay ñaõ taùc baïch xong, coâ neân boû aùc kieán ñoù ñi”, neáu boû thì toát, neáu khoâng boû thì Bí-soâ ni neân trôû laïi trong Taêng baùo cho bieát laø khoâng chòu boû. Taêng tieáp tuïc taùc yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm, cho ñeán caâu ñaây laø yeát

ma laàn thöù nhaát, gioáng nhö tröôùc ñeán noùi vôùi caàu tòch nöõ, neáu vaãn khoâng chòu boû thì trôû laïi trong Taêng baùo cho bieát, keá taùc yeát ma laàn hai, laàn ba cuõng ñeàu nhö tröôùc ñeán khuyeân Caàu-tòch nöõ neân boû aùc kieán. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp Baïch töù yeát ma hieåu duï, Caàu-tòch nöõ vaãn khoâng chòu boû aùc kieán, coøn noùi raèng: “Chæ ñaây laø chôn thaät, ngoaøi ra ñeàu laø hö voïng”, caùc Bí- soâ ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo: “Caùc Bí-soâ ni neân taùc phaùp yeát ma baát xaû aùc kieán taån xuaát Caàu-tòch nöõ kia…”, caùc Bí-soâ ni

vaâng lôøi Phaät daïy taùc phaùp yeát ma taãn xuaát nhöng Caàu-tòch nöõ vaãn coâ chaáp khoâng chòu boû aùc kieán… cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát coù caàu tòch nöõ noùi raèng: Toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Caùc Bí-soâ ni neân noùi vôùi caàu tòch nöõ kia raèng: Ngöôi chôù neân noùi laø toâi bieát lôøi Phaät daïy Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi nhöng khi taäp haønh chaúng phaûi laø chöôùng ngaïi. Ngöôi chôù neân phæ baùng Theá toân, phæ baùng Theá toân laø khoâng toát, Theá toân khoâng coù noùi nhö vaäy, Theá toân ñaõ duøng voâ löôïng phaùp moân noùi Duïc laø phaùp chöôùng ngaïi, ngöôi neân boû aùc kieán naøy ñi. Khi caùc Bí-soâ ni khuyeân can nhö vaäy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì neân Baïch töù yeát ma chaùnh can cho boû aùc kieán naøy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì caùc Bí-soâ ni neân noùi vôùi caàu tòch nöõ kia raèng: Töø nay trôû ñi, ngöôi khoâng neân noùi Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc laø ñaïi sö cuûa toâi, cuõng khoâng ñöôïc ñi theo sau caùc baäc toân tuùc ñoàng phaïm haïnh, cuõng khoâng ñöôïc cuøng Bí-soâ ni ñoàng nhaø nguû hai ñeâm nhö caùc caàu tòch nöõ khaùc, ngöôi haõy mau ñi ñi. Neáu Bí-soâ ni bieát caàu tòch nöõ kia ñaõ bò taån xuaát maø coøn thu nhaän cuøng ôû chung, cuøng noùi chuyeän vaø caáp döôõng y thöïc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy; caàu tòch nöõ laø ngöôøi chöa thoï cuï giôùi. Nhieáp thoï laø cho y chæ. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát caàu tòch nöõ bò taån xuaát… cho ñeán ñoàng nhaø nguû thì phaïm Ñoïa, neáu laø thaân toäc hoaëc kia bò bònh hoaëc muoán khieán cho kia boû aùc kieán neân taïm thôøi thu nhaän ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Hai: MAËC Y KHOÂNG HOAÏI SAÉC Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù ôû trong thaønh Vöông-xaù coù hai Long vöông teân laø Kyø-lôïi vaø Baït-luõ.… Sau ñoù vua AÛnh-thaéng y theo lôøi cuûa hai Long vöông cho xaây caát hai Thaàn ñöôøng ôû ngoaøi thaønh, moãi naêm hai laàn ñeán ngaøy tieát hoäi daân chuùng khaép nôi tuï veà raát ñoâng. Tieát hoäi laàn ñoù coù ñoäi ca nhaïc töø phöông Nam ñeán Vöông thaønh, hoï noùi vôùi nhau: “Neáu chuùng ta noùi haønh tích thuø thaéng cuûa baäc Ñaïi nhaân, moïi ngöôøi ôû ñaây seõ yeâu thích vaø thöôûng cho chuùng ta nhieàu tieàn”, baøn xong hoï tìm ñeán Luïc chuùng yeâu caàu keå laïi thaéng haïnh cuûa Phaät khi coøn laø Boà taùt, Luïc chuùng hoûi: “Caùc vò

hoûi vieäc ñoù ñeå laøm gì?", ñaùp: "Chuùng toâi muoán ñöa thaéng haïnh cuûa Phaät vaøo trong aâm nhaïc, saùng taùc moät khuùc ca vuõ nhaïc", Luïc chuùng noùi: "Caùc vò muoán ñem thaéng haïnh cuûa

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 225

Phaät toâi vaøo trong aâm nhaïc hay sao? Haõy ñi mau, toâi khoâng noùi ñaâu". Caùc nhaïc coâng laïi tìm ñeán choã Ni-thoå-la-nan-ñaø cuõng yeâu caâu nhö treân, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn keå laïi ñaàu ñuoâi thaéng haïnh cuûa Phaät töø khi sanh ra cho ñeán khi chöùng quaû Boà ñeà, caùc nhaïc coâng nghe roài lieàn cuøng nhau saùng taùc thaønh moät khuùc ca vuõ nhaïc roài laäp hí tröôøng trình dieãn, nhöõng ngöôøi coù loøng tin xem xong ñeàu khen laø hieám coù vaø taëng thöôûng raát nhieàu tieàn. Sau ñoù hoï muoán laøm cho ngöôøi khoâng tin cuõng bò thu huùt loâi cuoán neân döïa vaøo hình nghi haønh ñoäng cuûa Luïc chuùng Ñeå-saùng taùc vaø trình dieãn, nhöõng ngöôøi khoâng tin khi xem ñeàu cöôøi to vaø taëng thöôûng raát nhieàu tieàn. Luïc chuùng nghe bieát vieäc naøy lieàn cuøng nhau ñeán choã thaàn ñöôøng laäp hí tröôøng, maëc y phuïc theá tuïc töï trình dieãn ñeå keùo heát caùc khaùn thính giaû cuûa ñoaøn nhaïc coâng kia veà choã mình. Hoï ñöôïc khen ngôïi vaø cuõng ñöôïc taëng thöôûng raát nhieàu tieàn neân bò ñoaøn nhaïc coâng kia cheâ traùch... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch vaø cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc y môùi neân duøng moät trong ba loaïi maøu ñeå nhuoäm cho hoaïi saéc hoaëc maøu xanh, maøu xaùm, maøu ñoû. Neáu khoâng duøng ba loaïi maøu naøy nhuoäm cho hoaïi saéc maø thoï duïng thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Y môùi coù hai loaïi: Moät laø theå y môùi, hai laø môùi ñöôïc töø ngöôøi khaùc cuùng cho, trong hoïc xöù naøy laø chæ cho theå y môùi. Nhuoäm cho hoaïi saéc laø nhuoäm laøm cho maøu saéc xaáu ñi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ni ñöôïc y môùi khoâng duøng moät trong ba loaïi maøu keå treân nhuoäm cho hoaïi saéc maø thoï duïng thì phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Boán: CAÀM VAÄT QUYÙ GIAÙ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø saùng sôùm ñaép y vaøo thaønh khaát thöïc, giöõa ñöôøng thaáy caùc ñoàng töû ñeå chuoãi ngoïc trang söùc beân ñöôøng ñeå cuøng nhau ñuøa giôõn. OÂ-ba-Nan-ñaø khôûi töôûng laø vaät cuûa duôïc xoa ñeå laáy neân bò caùc ñoàng töû naøy ñuoåi theo, ñöùa keùo tay, ñöùa keùo chaân, ñöùa laáy ñaát neùm... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay caàm vaät quyù gia vaø thuoäc loaïi vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi laáy thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Luùc ñoù Theá toân töø thaønh Quaûng-nghieâm ñi ñeán thaønh Thaát-la- phieät nöôùc Kieàu-taùt-la ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña. Tyø-xaù-

226 BOÄ LUAÄT 8

khö-loäc-töû-maãu nghe Phaät veà ñeán lieàn muoán ñeán kính leã, baø trang söùc caùc loaïi anh laïc treân ngöôøi nhöng khi saép gaëp Phaät baø lieàn côûi caùc ñoà trang söùc naøy ñöa cho thò tuøng giöõ roài vaøo gaëp Phaät, ñaûnh leã roài ngoài moät beân nghe phaùp, nghe phaùp xong ñaûnh leã Phaät ra veà. Luùc ñoù thò tuøng ñeå caùc ñoà trang söùc cuûa baø ôû döôùi goác caây, khi ra veà queân laáy, toân giaû A Nan-ñaø troâng thaáy chuoãi anh laïc lieàn suy nghó: "Do duyeân naøy Phaät seõ tuøy khai giôùi ñaõ cheá", nghó roài beøn laáy chuoãi anh laïc ñem caát, sau ñoù ñeán baïch Phaät, Phaät noùi: "Laønh thay, naøy A Nan-ñaø, tuy ta chöa tuøy khai nhöng thaày ñaõ bieát thôøi"... Cho ñeán caâu Phaät do nhaân duyeân naøy taäp hoïp caùc Bí-soâ khen ngôïi ngöôøi trì giôùi... roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay caàm vaät quyù giaù vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu hoaëc baûo ngöôøi caàm, tröø ôû trong chuøa vaø nhaø baïch y, phaïm Ba- daät-ñeå-ca. ÔÛ trong chuøa vaø nhaø baïch y neáu thaáy vaät quyù giaù vaø caùc loaïi thuoäc vaät baùu neân khôûi nghó: Neáu coù ngöôøi ñeán nhaän toâi seõ ñöa laïi. Ñaây laø thôøi." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Vaät quyù giaù laø chæ cho baûy baùu; caùc loaïi thuoäc vaät baùu laø chæ cho caùc binh khí nhö cung, kieám vaø caùc loaïi nhaïc cuï nhö troáng, ñaøn, saùo... Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni töï tay caàm hay baûo ngöôøi caàm caùc loaïi vaät baùu ñaõ ñöôïc laøm thaønh ñeàu phaïm Ñoïa, neáu chöa laøm thaønh thì phaïm AÙc-taùc cho ñeán caàm löu ly giaû cuõng phaïm AÙc-taùc. Neáu caàm caùc ñoà trang söùc nhö chuoãi anh laïc ñeàu phaïm Ñoïa, cho ñeán caàm tua ren coät toùc... cuõng AÙc-taùc. Neáu caàm caùc loaïi nhaïc cuï nhö ñaøn caàm, ñaøn saét... ñeàu phaïm Ñoïa, loaïi ñaøn khoâng daây thì AÙc-taùc, cho ñeán oáng tre oáng truùc laøm nhaïc cuï cuõng AÙc-taùc. Caùc loaïi oác soø, tuø vaø thoåi ñöôïc, caàm ñeàu phaïm Ñoïa; khoâng thoåi ñöôïc thì AÙc-taùc. Caùc loaïi troáng keøn... keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu caàm cung coù daây thì phaïm Ñoïa, khoâng daây thì AÙc-taùc.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Laêm: TAÉM PHI THÔØI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Phaät ôû trong thaønh Vöông-xaù, trong thaønh naøy coù ba suoái nöôùc aám: moät suoái daønh cho nhaø vua taém, Bí-soâ cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho cung nhôn cuûa vua, Bí-soâ ni cuõng ñöôïc taém; moät suoái daønh cho taát caû moïi ngöôøi. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ muoán thöû nghieäm loøng tin cuûa nhaø vua neân taém trong suoái maõi khoâng chòu leân, khieán nhaø vua khoâng theå ñeán taém ñöôïc, ñaønh phaûi sai ngöôøi muùc nöôùc ñeán choã rieâng ñeå taém, taém xong vua ñeán choã Phaät

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 227

ñaûnh leã, nghe phaùp xong roài trôû veà cung. Luùc ñoù cuï thoï A Nan-ñaø nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Vì caùc Bí-soâ taém neân coù loãi naøy phaùt sanh, töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân taém". Caùc Bí-soâ khoâng taém, thaân theå hoâi dô, khi ñi khaát thöïc caùc cö só hoûi: "Caùc Thaùnh giaû giöõ thaân theå

hoâi dô nhö theá maø cho laø thanh tònh hay sao?", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân moãi nöûa thaùng taém moät laàn". Vaøo luùc trôøi noùng böùc, caùc Bí-soâ khoâng thöôøng taém, thaân theå hoâi dô cuõng bò hoûi nhö treân neân Phaät noùi tröø khi trôøi noùng böùc. Laïi coù Bí-soâ bònh, thaày thuoác baûo neân taém neân Phaät noùi tröø khi bònh; laïi coù Bí-soâ khi laøm vieäc chuùng thaân theå nhô nhôùp khoâng taém, bò cheâ traùch neân Phaät noùi tröø khi laøm vieäc; laïi coù Bí-soâ khi ñi ñöôøng xa veà ñeán, thaân dô baån meät nhoïc naèm nghæ cuõng bò cheâ traùch neân Phaät noùi tröø khi ñi ñöôøng... cho ñeán gaëp gioù thoåi, thaân dính ñaày buïi ñaát; gaëp trôøi möa hoaëc gioù möa, thaân öôùt baån neân Phaät noùi tröø khi gaëp gioù thoåi, gaëp trôøi möa hay möa gioù. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi... roài baûo caùc Bí-soâ: "Nay cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Bí-soâ ni neân nöûa thaùng taém moät laàn, neáu coá y traùi cheá thöôøng taém thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thôøi khaùc. Thôøi khaùc laø khi trôøi noùng böùc, khi bònh, khi laøm vieäc, khi ñi ñöôøng, khi gaëp gioù hoaëc möa hoaëc caû gioù möa, ñaây laø thôøi. Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Nöûa thaùng taém moät laàn töùc laø khoaûng möôøi laêm ngaøy taém moät laàn. Khi trôøi noùng böùc laø muøa xuaân coøn moät thaùng röôõi nöõa laø ñeán ngaøy kieát haï an cö vaø moät thaùng ñaàu cuûa muøa haï töùc laø haï an cö ñöôïc moät thaùng, trong hai thaùng röôõi naøy trôøi raát noùng böùc. Khi bònh laø neáu khoâng taém thì thaân khoâng an. Khi laøm vieäc laø laøm vieäc cuûa Tam baûo cho ñeán queùt ñaát hay lau chuøi. Khi ñi ñöôøng laø ñi vaø veà khoaûng moät Du thieän na... caùc tröôøng hôïp keå treân khieán cho thaân dô ñeàu ñöôïc taém khoâng phaïm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni gaëp caùc tröôøng hôïp treân khai cho taém thì neân taâm nieäm mieäng noùi luùc ñang taém laø vì giöõ gìn neân taém, neáu khoâng nhö theá thì khi xoái nöôùc chaûy chöa ñeán ruùn, phaïm AÙc-taùc; nöôùc chaûy ñeán ruùn, phaïm Ñoïa; taém trong suoái, ao, soâng... keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu coù duyeân söï loäi qua nöôùc thì khoâng phaïm.

Hoïc Xö Thöù Boán Möôi Saùu: GIEÁT BAØNG SANH Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñi khaát thöïc ñeán trong nhaø daïy baén, laáy cung teân baén chim... neân bò ngöôøi tuïc cheâ traùch... Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau:

228 BOÄ LUAÄT 8

Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá taâm ñoaïn maïng loaøi baøng sanh, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Coá taâm laø khoâng phaûi laàm laãn Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Ñoaïn maïng loaøi baøng sanh laø duøng caû ba noäi, ngoaïi vaø caû hai khôûi phöông tieän gieát cheát, neáu Bí-soâ ni coá taâm saùt haïi cho ñeán duøng moät ngoùn tay laøm toån haïi baøng sanh, khieán noù cheát thì phaïm Ñoïa; neáu luùc ñoù khoâng cheát, sau do nhaân duyeân ñoù maø cheát cuõng phaïm Ñoïa; neáu khoâng cheát thì phaïm AÙc-taùc, taát caû ñeàu gioáng nhö trong hoïc xöù ñoaïn maïng ngöôøi.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Baûy: COÁ Y XUÙC NAÕO BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng khoâng chòu nghe lôøi Luïc chuùng baûo laøm vieäc naøy vieäc noï neân bò ñuoåi ra khoâng cho cuøng ôû chung, Thaäp thaát chuùng lieàn ñi ñeán choã khaùc ñeå ñoïc tuïng. OÂ-ba-Nan-ñaø noùi vôùi Nan-ñaø: "Neân laøm cho caùc tieåu sö naøy sanh naõo hoái seõ boû vieäc ñoïc tuïng, neân laøm nhö vaày..." cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coá taâm xuùc naõo Bí-soâ ni khaùc cho ñeán trong choác laùt khoâng vui, chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca". Coá taâm xuùc naõo laø muoán khieán kia taâm sanh truy hoái. Chæ laáy vieäc naøy laøm nhaân duyeân laø khoâng phaûi vì vieäc gì khaùc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù hai: Hoaëc hoûi vieäc rieâng hoaëc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo. Sao goïi laø hoûi vieäc rieâng? Neáu Bí-soâ ni coá taâm naõo loaïn Bí-soâ ni khaùc, ñeán hoûi raèng: "Cuï thoï coù nhôù nhaø vua , tröôûng giaû teân hay khoâng?", ñaùp laø khoâng nhôù, lieàn noùi: "Khoâng phaûi laø khoâng nhôù maø laø chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï vieân cuï", khi noùi lôøi naøy duø Bí-soâ ni kia taâm khoâng sanh truy hoái cuõng phaïm Ñoïa. Sao goïi laø hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo?: Neáu Bí-soâ ni khôûi taâm coá xuùc naõo hoûi raèng: "Cuï thoï tröôùc ñaây thoï caän vieân ôû ñaâu?", ñaùp: "ÔÛ taïi ", lieàn noùi: "ÔÛ choã ñoù tröôùc kia khoâng coù keát ñaïi giôùi cuõng khoâng keát giôùi traøng, bieät chuùng taùc phaùp, khoâng phaûi thieän thoï caän vieân, ngöôi neân thoï giôùi laïi". Hoaëc hoûi: "Ai laø A-giaù-lôïi-da, ai laø OÂ-ba-ña-da cuûa ngöôi?", ñaùp : "Hai thaày cuûa toâi laø ", lieàn noùi: "Hai vò ñoù laø ngöôøi phaù giôùi, khoâng hôïp phaùp laøm thaày, ngöôi khoâng theå goïi laø thieän thoï caän vieân"... khi noùi nhöõng lôøi naøy laø muoán xuùc naõo, duø Bí-soâ ni kia coù bò xuùc naõo hay khoâng ñeàu phaïm

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 229

Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ñeán Bí-soâ ni khaùc hoûi vieäc rieâng nhö treân, Bí-soâ ni kia noùi laø khoâng nhôù lieàn noùi: "Tuy ngöôi khoâng nhôù nhöng tuoåi cuõng ñuû hai möôi, thieän thoï caän vieân" thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni ñeán Bí-soâ ni khaùc hoûi vieäc töông öng vôùi Luaät giaùo nhö treân, Bí-soâ ni kia ñaùp roài lieàn noùi: "Choã ñoù tröôùc coù keát ñaïi giôùi vaø giôùi traøng, ngöôi ñaõ thieän thoï caän vieân"... ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Taùm: DUØNG NGOÙN TAY THOÏC LEÙT NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù Bí-soâ duøng ngoùn tay thoïc leùt khieán cho ngöôøi kia cöôøi ngaát ñeán noãi ñöùt hôi cheát. Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng ngoùn tay thoïc leùt ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Töôùng phaïm laø neáu duøng moät ngoùn tay thoïc leùt thì phaïm moät toäi Ñoïa, cho ñeán naêm ngoùn tay thì phaïm naêm toäi Ñoïa. Neáu duøng ngoùn tay ñeå chæ noát ruoài, veát thöông... thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Boán Möôi Chín: GIÔÕN TRONG NÖÔÙC Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù trong nhoùm Thaát thaäp chuùng coù Bí-soâ lôùn nhaát teân laø Öu-ba-ly ñaõ ñoaïn phieàn naõo chöùng A-la-haùn, lieàn khôûi nghó caùc baïn ñoàng phaïm haïnh trong nhoùm ai coù caên laønh, ai khoâng coù caên laønh vaø heä thuoäc nôi ai. Khi quaùn bieát laø heä thuoäc nôi mình, Öu-ba-ly lieàn daãn nhoùm Thaäp thaát chuùng ñeán soâng A-thò-la baït ñeå, löôït nöôùc vaøo bình roài cuøng xuoáng soâng taém. Öu-ba-ly taém xong leân bôø nhìn möôøi saùu vò kia taém, möôøi saùu vò naøy khi ñaõ vaøo trong nöôùc roài, keû bôi ngöôøi laën hoaëc ôû beân naøy hoaëc ôû beân kia, hoaëc löôùt theo soùng hoaëc ngöôïc soùng, hoaëc ñaäp xuoáng nöôùc keâu thaønh tieáng hoaëc voã nöôùc keâu baønh baïch… ñuû caùc caùch ñuøa giôõn. Luùc ñoù vua Thaéng-quang ôû treân laàu cao vôùi phu nhôn Thaéng man, töø xa nhìn thaáy caùc Bí-soâ ñuøa giôõn trong nöôùc nhö vaäy lieàn noùi vôùi phu nhôn: “Haõy nhìn caùc phöôùc ñieàn maø phu nhôn kính troïng”, phu nhôn noùi: “Ñaïi vöông, ñoù laø nhöõng thieáu nieân maïnh khoûe nhöng laïi coù theå tu phaïm haïnh, ñaïi vöông khoâng cho laø kyø laï hay sao, duø hoï coù ñuøa giôõn trong nöôùc cuõng ñaâu ñaùng traùch”. Luùc ñoù Öu-ba-ly quaùn bieát taâm nhaø vua sanh khinh maïn, muoán nhaø vua sanh chaùnh tín neân baûo möôøi saùu vò kia leân bôø maëc y phuïc chænh teà roài mang bình nöôùc cuøng trôû veà. Öu-ba-ly duøng thaàn thoâng löïc cuøng caùc ñoàng phaïm haïnh bay treân hö khoâng ngang qua taàng laàu cuûa nhaø vua,

phu nhôn Thaéng man nhìn leân troâng thaáy lieàn chæ cho vua thaáy noùi raèng: “Ñaïi vöông haõy nhìn xem, caùc phöôùc ñieàn ñang bay treân hö khoâng kìa”, nhaø vua troâng thaáy roài lieàn noùi: “Haù coù ngöôøi ñaõ chöùng A-la-haùn maø laïi ñuøa giôõn trong nöôùc hay sao?”, phu nhôn noùi: “Ñoù laø vieäc maø nhaø vua nghe bieát, coøn coù vieäc chöa nghe maø nhaø vua khoâng bieát”, vua lieàn hoûi laø vieäc gì, phu nhôn noùi: “Taâm nhö ñieän chôùp, trong choác laùt lieàn bieán ñoåi, duøng söùc ñònh kieân coá cöùng nhö kim cang, trong sat na phaù hoaëc voâ minh”, vua nghe roài lieàn im laëng. Sau ñoù phu nhôn Thaéng man sai söù ñeán baïch Phaät… cho ñeán caâu xin Phaät nhôù nghó. Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “… Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñuøa giôõn trong nöôùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù chín tröôøng hôïp phaïm toäi: Töï vui ñuøa, baûo ngöôøi vui ñuøa; töï cöôøi giôõn, baûo ngöôøi cöôøi giôõn; töï nhaûy, baûo ngöôøi nhaûy; dao ñoäng giôõn vôùi boùng, cuøng nhau voã ñaùnh. Neáu Bí-soâ ni coù yù ñuøa giôõn trong nöôùc töø khi ñi ñeán soâng hoà côûi quaàn aùo xuoáng nöôùc cho ñeán chöa laën xuoáng ñeàu phaïm AÙc-taùc; khi laën xuoáng lieàn phaïm Ñoïa. Neáu yù muoán ñöôïc maùt meû thì ra vaøo trong nöôùc ñeàu khoâng phaïm, neáu bôi töø bôø naøy qua bôø kia hay töø bôø kia qua bôø naøy, hoaëc löôùt theo soùng hay ngöôïc soùng ñeàu phaïm Ñoïa; neâu hoïc bôi thì khoâng phaïm. Neáu voã ñaùnh nöôùc taïo thaønh tieáng nhaïc… ñeàu phaïm Ñoïa.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi: CUØNG NGÖÔØI NAM NGUÛ CHUNG NHAØ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ A-ni-loâ-ñaø ñaõ ñoaïn tröø kieát hoaëc, chöùng A-la-haùn, chaáp trì y baùt du haønh trong nhaân gian ñeán moät thoân xoùm. Moät tröôûng giaû trong thoân naøy Coù ba ngöôøi con, hai nam moät nöõ; ngöôøi nöõ naøy khi lôùn leân coù haïnh khoâng trinh löông, hai ngöôøi anh khi tranh caûi vôùi ngöôøi thì nghe hoï noùi raèng: “Em gaùi cuûa oâng chöa cöôùi hoûi maø ñaõ cuøng ngöôøi ngoaøi tö thoâng”, ngöôøi anh nghe roài lieàn gaïn hoûi em gaùi, ngöôøi em gaùi naøy choái vaø noùi raèng mình thanh baïch. Thôøi gian sau ngöôøi em gaùi mang thai, hai ngöôøi anh noùi: “Em noùi mình thanh baïch, taïi sao laïi nhö theá?”, ngöôøi em gaùi noùi: “Do ngöôøi troïc ñaàu cöôõng böùc neân môùi coù thai”, vì vaäy ñöùa con sanh ra ñöôïc goïi laø Ngoác töû, ngöôøi meï ñöôïc goïi laø Ngoác töû maãu. Khi cuï thoï A-ni-loâ-ñaø ñeán thoân xoùm naøy thì trôøi suïp toái, muoán tìm choã nghæ ñeâm, ngöôøi trong xoùm chæ ñeán nhaø cuûa Ngoác töû maãu vaø ñöôïc Ngoác töû maãu cho ôû laïi nguû qua ñeâm. Ñeâm ñoù baø ta ñeán choã toân giaû muoán cuøng laøm haïnh baát chaùnh,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 231

toân giaû lieàn duøng thaàn thoâng bay leân hö khoâng, baø ta thaáy roài lieàn sanh taâm hy höõu caàu xin saùm taï.... cho ñeán caâu toân giaû laáy loãi naøy roài veà sau khoâng nghæ ñeâm trong nhaø theá tuïc nöõa vaø ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy khen ngôïi ngöôøi trì giôùi roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng ngöôøi nam nguû chung moät nhaø, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Ngöôøi nam laø ngöôøi coù theå haønh daâm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñoàng nhaø nguû qua ñeâm vôùi ngöôøi nam, Bí-soâ ni ôû taàng giöõa, ngöôøi nam ôû taàng döôùi thì neân keùo thang leân hoaëc khoùa cöûa hoaëc nhôø ngöôøi coi chöøng; neáu khoâng nhö theá thì khi maët trôøi chöa moïc, phaïm AÙc-taùc, maët trôøi moïc, phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni ôû taàng döôùi, ngöôøi nam ôû taàng giöõa hoaëc Bí-soâ ni ôû taàng giöõa, ngöôøi nam ôû taàng treân vaø ngöôïc laïi... ñeàu keát phaïm gioáng nhö treân. Neáu ngöôøi nam coù vôï beân caïnh thì khoâng phaïm.

Nhieáp Tuïng Thöù Saùu:
Sôï, giaáu, giaän, chung ñöôøng,
Ñaøo ñaát, thænh boán thaùng,
Choáng lôøi daïy, nghe leùn,
Im laëng rôøi khoûi toøa.
Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Moát: KHUÛNG BOÁ BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng sieâng naêng tuïng taäp, Luïc chuùng thaáy roài vaøo ñaàu ñeâm laät ngöôïc neäm loâng leân ngöôøi giaû ma vaø taïo ra tieáng ñaùng sôï ñeå huø nhaùt Thaäp thaát chuùng khieán hoï kinh hoaøng khieáp vía... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï khuûng boá hay baûo ngöôøi khuûng boá Bí-soâ ni

khaùc cho ñeán ñuøa giôõn, ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni coù yù khuûng boá ngöôøi khaùc, laøm ñuû caùc hình traïng ñaùng sôï hoaëc hình traïng quyû thaàn ñeå huø nhaùt, duø Bí-soâ ni ñoù sôï hay khoâng sôï ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni coù yù khuûng boá ngöôøi khaùc, laøm ñuû caùc aâm thanh ñaùng sôï... keát phaïm ñeàu nhö treân. Cho ñeán laøm caùc muøi ñaùng sôï, caùc söï xuùc chaïm ñaùng sôï... ñeàu keát phaïm nhö treân. Cho ñeán

laøm caùc hình saéc Khaû-aùi, aâm thanh Khaû-aùi, caùc muøi Khaû-aùi, caùc söï xuùc chaïm Khaû-aùi... ñeå khuûng boá ñeàu keát phaïm nhö treân. Neáu muoán kia sanh taâm nhaøm lìa maø khuûng boá thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Hai: GIAÁU Y VAÄT CUÛA BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, Luïc chuùng Bí-soâ cuøng Thaäp thaát chuùng chaäm raõi ñi sau, khi ñi ñeán moät caùi ao Luïc chuùng ruû Thaáp thaát chuùng xuoáng taém. Luùc ñang taém Luïc chuùng noùi vôùi Thaäp thaát chuùng: "Chuùng ta cuøng laën thöû xem ai laën laâu hôn", Thaäp thaát chuùng vöøa laën, Luïc chuùng lieàn ra khoûi ao, laáy y baùt cuûa Thaäp thaát chuùng giaáu trong buïi raäm roài ñi ñeán choã thænh thöïc.... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï giaáu hay baûo ngöôøi giaáu y baùt vaø caùc tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca. Sau ñoù coù Bí-soâ gôûi y cho Bí-soâ khaùc, Bí-soâ kia chæ caát y cuûa mình, khoâng caát y cuûa ngöôøi gôûi neân bò keû troäm laáy ñi khieán cho Bí-soâ kia bò thieáu y, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ bieát y baùt vaø tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, hoaëc cuûa Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch vaø Caàu-tòch nöõ maø töï tay caát giaáu hoaëc baûo ngöôøi caát giaáu thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù coù Bí-soâ gôûi y cho Bí-soâ khaùc, Bí-soâ naøy khi caát y chæ caát y cuûa mình, khoâng caát y cuûa Bí-soâ kia neân bò keû troäm laáy ñi, khieán Bí-soâ kia thieáu y, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân thì caát khoâng phaïm. Noùi roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï caát giaáu hay baûo ngöôøi caát giaáu y baùt vaø tö cuï cuûa Bí-soâ, Bí-soâ ni, hoaëc cuûa Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ, tröø thôøi nhaân duyeân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni vaø naêm chuùng ñeàu laø ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu Bí-soâ ni töï tay giaáu y baùt, tö cuï cuûa Bí-soâ ni khaùc hoaëc baûo ngöôøi caát giaáu ñeàu phaïm Ñoïa. Tröø thôøi nhaân duyeân laø chæ cho taùm naïn khôûi thì khoâng phaïm.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 15 233

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Ma: VU BAÙNG BÍ SOÂ NI THANH TÒNH Duyeân khôûi ôû taïi thaønh Vöông-xaù gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù cuï thoï Thaät-löïc-töû ñang kinh haønh beân ao Tích thaïch treân nuùi Thöùu phong, Bí-soâ ni OÁt-baùt-la töø xa troâng thaáy lieán ñeán ñaûnh leã toân giaû, do môùi vöøa caïo toùc neân khi ñaûnh leã xong ñöùng daäy thì ñaàu cuûa coâ vöôùng theo Ñaïi y cuûa toân giaû … hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa nhìn thaáy vieäc naøy lieàn noùi vôùi caùc Bí-soâ raèng: "Vöøa roài toâi nhìn thaáy Bí-soâ Thaät-löïc-töû vaø Bí- soâ ni OÁt-baùt-la hai thaân xuùc chaïm nhau"… cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí- soâ gaïn hoûi môùi bieát laø hai Bí-soâ kia do saân giaän neân vu baùng nhö vaäy. Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vì saân haän, bieát Bí-soâ ni kia thanh tònh khoâng phaïm laïi ñem phaùp Taêng-giaø-phaït-thi-sa voâ caên cöù vu baùng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Bí-soâ ni thanh tònh laø ni trong phaùp luaät naøy. Khoâng caên cöù laø khoâng döïa treân ba vieäc thaáy nghe nghi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu bieát ngöôøi thanh tònh maø ñem phaùp voâ caên cöù vu baùng thì coù möôøi vieäc thaønh phaïm vaø naêm vieäc khoâng phaïm nhö ñaõ noùi trong giôùi vu baùng cuûa thieân Taêng-giaø-phaït-thi-sa.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Boán: CUØNG NGÖÔØI NAM ÑI CHUNG ÑÖÔØNG Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät ngöôøi thôï deät baåm taùnh thoâ baïo, khoù chung soáng vôùi ai, ngay caû ngöôøi vôï môùi cöôùi cuõng chòu ñöïng khoâng noåi muoán troán ñi. Ngöôøi vôï naøy vöøa ra ñöôøng thaáy moät Bí-soâ treân ñöôøng ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät lieàn ñi theo sau, ngöôøi thôï deät noi theo daáu ñuoåi theo thaáy Bí-soâ cuøng ñi chung ñöôøng vôùi vôï mình, khi ñeán moät thoân lieàn ruû nhöõng ngöôøi baïn quen vaây ñaùnh Bí-soâ suyùt cheát… cho ñeán caâu Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi vaø cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng ngöôøi nam ñi chung ñöôøng, khoâng coù ngöôøi nöõ khaùc beân caïnh, cho ñeán ñi trong phaïm vi moät thoân, phaïm Ba- daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Ngöôøi nam laø ngöôøi coù theå haønh daâm. Khoâng coù ngöôøi nöõ khaùc laø chæ coù hai ngöôøi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni moät mình cuøng ñi chung ñöôøng vôùi ngöôøi nam thì phaïm Ñoïa. Trong phaïm vi moät thoân coù töø moät Caâu-loâ-xaù cho ñeán baûy

234 BOÄ LUAÄT 8

Caâu-loâ-xaù, neáu chöa ñuû Caâu-loâ-xaù thì phaïm AÙc-taùc, neáu ñuû thì phaïm Ñoïa. Neáu ñi töø thoân xoùm ra ñeán ñoàng troáng vaéng veû hoaëc töø ñoàng troáng vaéng veû ñeán trong thoân cuõng tính theo daëm ñöôøng maø keát toäi nhö treân. Neáu ñeán choã xa laï nhôø ngöôøi nam daãn ñöôøng thí khoâng phaïm, hoaëc Bí- soâ ni laïc ñöôøng nhôø ngöôøi nam chæ ñöôøng cuõng khoâng phaïm.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 16 235

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 16

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Laêm: CUØNG GIAËC ÑI CHUNG ÑÖÔØNG

Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ôû thaønh Vöông-xaù an cö xong muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät neân thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân ñi chung ñöôøng. Do caùc thöông nhôn naøy troán thueá neân ñi theo con ñöôøng troán thueá, bò quan thueá baét ñöôïc troùi heát giaûi veà... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng ñi chung ñöôøng vôùi thöông nhôn laø giaëc cho ñeán trong phaïm vi moät thoân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Thöông nhôn laø giaëc töùc laø ngöôøi troán thueá. Töôùng phaïm cuõng gioáng nhö trong giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Saùu: PHAÙ HOAÏI SANH ÑÒA Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï tay ñaøo ñaát hay baûo ngöôøi ñaøo bò theá tuïc cheâ traùch... cho ñeán caâu Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, thieåu duïc tri tuùc vaø quôû traùch ngöôøi nhieàu ham muoán roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay ñaøo ñaát hoaëc baûo ngöôøi ñaøo, phaïm Ba- daät-ñeå-ca". Ñaát coù hai loaïi: Ñaát soáng vaø chaúng phaûi ñaát soáng. Sao goïi laø ñaát soáng? Laø taùnh chaát cuûa ñaát coøn soáng, neáu ñaøo ñaõ traûi qua ba thaùng coù trôøi möa cuõng goïi laø ñaát soáng; neáu trôøi khoâng möa thì phaûi traûi qua saùu thaùng môùi goïi laø ñaát soáng. Ngöôïc laïi laø chaúng phaûi ñaát soáng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñaøo ñaát laøm toån haïi ñaát soáng thì phaïm Ñoïa, neáu

chaúng phaûi ñaát soáng thì AÙc-taùc. Neáu khi Bí-soâ ni xôùi lôùp da cuûa ñaát coù taùnh öôùt thì phaïm Ñoïa, neáu khoâng coù taùnh öôùt thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni ñoùng coïc phaïm Ñoïa, nhoå coïc phaïm AÙc-taùc, neáu veõ treân ñaát phaïm AÙc-taùc, neáu gaïch laøm daáu thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni laøm suïp lôû bôø soâng laøm toån hoaïi ñeán ñaát soáng thì phaïm Ñoïa; neáu ñaát ñaõ nöùt laøm cho suïp lôû xuoáng thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni laøm chao ñoäng buøn trong ao, trong soâng thì AÙc-taùc; keùo caùi huõ ôû trong buøn leân cuõng AÙc-taùc. Ñoùng coïc hay ñoùng ñinh treân töôøng phaïm Ñoïa, caïo phaân boø dính treân töôøng phaïm AÙc-taùc. Neáu xoâ töôøng ngaõ phaïm Ñoïa, töôøng ñaõ bò nöùt laøm cho ngaõ thì AÙc-taùc. Neáu veõ treân vaùch phaïm AÙc-taùc, ghi daáu cho nhôù thì khoâng phaïm. Caïo-reâu xanh treân töôøng phaïm AÙc-taùc. Neáu ñaøo ñaát maø coù ñaù, ñaù ít ñaát nhieàu thì phaïm ñoïa; ñaát ít thì AÙc-taùc, neáu toaøn laø ñaù thì khoâng phaïm; ñaát soûi cuõng nhö vaäy. Neáu Bí-soâ ni coi vieäc xaây caát khi saép laøm neàn moùng, choïn ñöôïc giôø toát maø khoâng coù tònh nhôn, ñöôïc töï tay ñoùng coïc xuoáng ñaát saâu boán ngoùn tay khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Baûy: QUAÙ BOÁN THAÙNG COØN ÑOØI THÖÙC AÊN Duyeân khôûi ôû thaønh Kieáp-tyû-la gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thích ca

Ñaïi danh thænh cuùng döôøng thöùc aên vaø caùc vaät caàn duøng trong boán thaùng cho Phaät vaø Taêng khoâng ñeå thieáu thoán. Trong boán thaùng Luïc chuùng thöôøng ñoøi aên nhöõng thöùc aên ngon nhö lôøi thaày thuoác baûo, qua boán thaùng vaãn coøn ñeán nhaø beáp ñoøi hoûi neân bò Ñaïi danh cheâ traùch vaø baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Khoâng neân ñeán thí chuû ñoøi hoûi thöùc aên khieán hoï sanh phieàn naõo"... Cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc thænh cuùng döôøng boán thaùng thöùc aên, caàn thì ñöôïc thoï, neáu thoï quaù haïn thænh thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Sau ñoù vua Thaéng-quang thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng trong ba thaùng, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ñöôïc ngöôøi khaùc thænh rieâng, Phaät noùi: "Nay ta tuøy khai, neáu ñöôïc thænh rieâng thì neân thoï". Laïi coù khaùch Bí-soâ ñeán khoâng ñöôïc vua thænh neân ñi khaát thöïc, vua hoûi taïi sao, ñaùp laø vì khoâng ñöôïc thænh, vua nhaân ñoù xin thænh laïi, Phaät noùi: "Neáu ñöôïc thænh laïi thì neân thoï" cho ñeán vua aân caàn thænh laïi vaø thöôøng thænh, Phaät ñeàu noùi neân thoï. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi thieåu duïc vaø quôû traùch keû tham muoán nhieàu roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñöôïc ngöôøi thænh cuùng döôøng boán thaùng, caàn

thì ñöôïc thoï, neáu thoï quaù thôøi haïn ñaõ thænh, tröø thôøi khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Thôøi khaùc laø thænh rieâng, thænh laïi, thænh aân caàn vaø thöôøng thænh; ñaây laø Thôøi." Thoï quaù haïn thænh trong ñaây laø boán thaùng. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ñöôïc ngöôøi khaùc cuùng thöùc aên thoâ dôû, laïi theo ñoøi hoûi thöùc aên ngon hôn, khi ñoøi phaïm AÙc-taùc, khi aên phaïm Ñoïa. Neáu ngöôøi khaùc cuùng thöùc aên ngon, laïi theo ñoøi thöùc aên dôû, khi ñoøi phaïm AÙc- taùc, khi aên khoâng phaïm. Cuùng söõa ñoøi laïc... cuõng nhö vaäy, neáu bònh thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ ni thöù lôùp khaát thöïc, thí chuû cuùng thöùc aên, Bí-soâ ni muoán ñöôïc thöù mình caàn thì neân noùi toâi khoâng caàn côm, neáu thí chuû hoûi caàn gì töùc laø thænh tuøy yù, Bí-soâ ni noùi thöù mình caàn thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Taùm: NGAÊN TRUYEÀN LÔØI PHAÄT DAÏY Duyeân khôûi ôû thaønh Vöông-xaù gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, thöôøng phaùp cuûa Phaät laø khi cheá hoïc xöù chung cho hai boä Taêng thì hai boä Taêng ñeàu phaûi taäp hoïp. Khi Phaät cheá hoïc xöù treân chung cho caû hai boä Taêng thì ni chuùng khoâng coù maët neân Phaät baûo A Nan-ñaø: "Thaày haõy ñeán baûo Chaâu-ñoà-baùn-thaùc-ca ñeán choã Bí-soâ ni truyeàn ñaït laïi hoïc xöù naøy", A Nan-ñaø vaâng lôøi Phaät ñeán noùi, Chaâu-ñoà-baùn-thaùc-ca lieàn ñi ñeán chuøa ni ñeå truyeàn laïi lôøi Phaät daïy, treân ñöôøng ñi gaëp Luïc chuùng lieàn noùi: "Naøy caùc cuï thoï, Phaät vöøa cheá hoïc xöù cho hai boä Taêng", lieàn hoûi laø hoïc xöù gì, Chaâu-ñoà-baùn-thaùc-ca lieàn noùi laïi hoïc xöù treân roài noùi hoïc xöù naøy neân tu taäp, Luc chuùng noùi: "Thaày phaân

tích khoâng roõ raøng, toâi haù coù theå nghe theo lôøi thaày maø phuïng haønh theo hay sao. Neáu toâi gaëp Bí-soâ naøo thoâng tam taïng, toâi seõ nghe theo maø thoï haønh hoïc xöù naøy", Luïc chuùng noùi roài lieàn boû ñi. Chaâu-ñoà-baùn-thaùc-ca ñeán choã chuùng ni truyeàn ñaït, Thaäp nhò chuùng Bí-soâ ní cuõng noùi lôøi phi phaùp gioáng nhö Luïc chuùng, caùc Bí-soâ ni khaùc nghe roài ñeàu Hoan-hæ phuïng haønh.... Cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni nghe Bí-soâ ni khaùc noùi raèng: Naøy cuï thoï, nay neân hoïc taäp theo hoïc xöù naøy. Bí-soâ ni naøy lieàn noùi: Toâi khoâng theå nghe theo lôøi cuûa ngöôøi khoâng hieåu roõ, khoâng kheùo giaûi thích nhö coâ maø phuïng haønh hoïc xöù; neáu toâi gaëp Bí-soâ ni naøo roõ thoâng tam taïng, toâi seõ nghe theo lôøi cuûa vò aáy maø thoï haønh, thì Bí-soâ ni naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí-soâ ni naøy thaät söï muoán caàu hieåu bieát, hoûi vò thoâng ba taïng thì ñöôïc. Ñoái vôùi ba taïng khoâng hieåu roõ nghóa goïi laø khoâng phaân minh, ñoái

vôùi ba taïng khoâng kheùo giaûng thuyeát goïi laø khoâng thieän giaûi. Trong giôùi naøy laø Bí-soâ ni truyeàn ñaït laïi hoïc xöù Phaät vöøa môùi cheá. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu coù Bí-soâ ni noùi vôùi Bí-soâ ni khaùc raèng: Cuï thoï haõy taäp haønh theo hoïc xöù naøy, Bí-soâ kia noùi nhö ñoaïn vaên treân thì phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni truyeàn ñaït lôøi Phaät quaû thaät khoâng hieåu bieát thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Naêm Möôi Chín: NGHE LEÙN BAØN VIEÄC TRANH CAÛI Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù Thaäp thaát chuùng thaáy trong Luïc chuùng chæ coøn coù Nan-ñaø vaø OÂ-ba- Nan-ñaø nöông ôû trong chuùng, vì nhôù laïi tröôùc kia thöôøng bò Luïc chuùng khinh khi neân cuøng nhau baøn tính trong nhaø aên muoán taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-Nan-ñaø, OÂ-ba-Nan-ñaø ñöùng ngoaøi cöûa soå nghe leùn ñöôïc lieàn vaøo trong naëng lôøi quôû traùch Thaäp thaát chuùng... Sau ñoù Thaäp thaát chuùng ñi ñeán choã naøo baøn tính cuõng bò OÂ-ba-Nan-ñaø nghe leùn ñöôïc neân laøm naõo loaïn nhau... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát caùc Bí-soâ ni khaùc luaän baøn vieäc phaùt sanh tranh caûi laêng xaêng maø rình theo nghe leùn, nghó raèng: Ta nghe roài seõ khieán sanh ñaáu loaïn, chæ laáy lyù do naøy laøm duyeân thì phaïm Ba-daät-ñeå- ca." Caùc Bí-soâ ni khaùc laø chæ ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu caùc Bí-soâ ni ôû gaùc treân baøn luaän, Bí-soâ ni khaùc muoán leân gaùc phaûi taïo tieáng ñoäng hay taèng haéng hoaëc khaûy moùng tay cho hoï bieát coù ngöôøi leân gaùc, neáu khoâng laøm nhö theá thì khi leân gaùc vöøa nghe tieáng noùi chöa kòp hieåu nghóa lieàn phaïm AÙc-taùc, neáu hieåu ñöôïc nghóa thì phaïm Ñoïa. Ñeán cöûa nhaø ngöôøi hoaëc ñeán choã kinh haønh... chuaån theo treân neân bieát. Neáu Bí-soâ ni treân ñöôøng ñi baøn luaän, Bí-soâ ni töø phía sau ñi ñeán cuõng chuaån theo treân neân bieát. Neáu Bí-soâ ni tình côø nghe ñöôïc hoaëc sau khi nghe ñöôïc muoán laøm phöông tieän khieán cho vieäc tranh caûi chaám döùt thì

khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi: KHOÂNG GÔÛI DUÏC IM LAËNG BOÛ ÑI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù trong Luïc chuùng chæ coøn coù Nan-ñaø vaø OÂ-ba-Nan-ñaø nöông ôû trong chuùng, Thaäp thaát chuùng sau khi baøn tính xong ñaùnh kieàn chuøy nhoùm chuùng roài ñeán tröôùc Thöôïng toïa Nan-ñaø baïch: "Nay con coù vieäc muoán gaïn hoûi... cho ñeán caâu muoán

taùc phaùp yeát ma Xaû trí cho OÂ-ba-Nan-ñaø", Nan-ñaø nghe roài hoaûng sôï, khoâng gôûi duïc laëng leõ rôøi khoûi toøa... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khi bieát ñaïi chuùng nhö phaùp baøn luaän söï vieäc maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Sau ñoù khi caùc Bí-soâ ni nhoùm hoïp, nhöõng vò nuoâi bònh vaø thoï söï phaûi ngoài laâu trong chuùng neân boû coâng vieäc cuûa mình, do nhaân duyeân naøy Phaät cho pheùp neáu coù duyeân söï neân daên laïi roài ñi ra. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi ngöôøi trì giôùi thieåu duïc roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khi bieát ñaïi chuùng nhö phaùp baøn luaän söï vieäc maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra, coù Bí-soâ ni ôû ñoù maø khoâng daën laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nhaân duyeân khaùc". Ñaïi chuùng laø ñeä töû cuûa Phaät. Nhö phaùp baøn luaän laø Taêng phaùp yeát ma goàm Ñôn baïch, Baïch nhò vaø Baïch töù. Töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra laø ra khoûi theá phaàn taùc phaùp yeát ma. Khoâng daën laïi laø coù Bí-soâ ni ôû ñoù maø khoâng noùi cho bieát tröôùc khi ñi. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni bieát ñaïi chuùng nhö phaùp taùc phaùp, duøng ngoân luaän ñeå quyeát traïch, coù Bí-soâ ni ôû ñoù maø khoâng baùo, khoâng daën laïi maø laëng leõ töø choã ngoài ñöùng daäy boû ñi ra, neáu ñeán choã maø coøn nghe ñöôïc tieáng noùi thì phaïm AÙc-taùc; neáu ra ngoaïi phaïm vi naøy thì phaïm Ñoïa.

Nhieáp Tuïng Thöù Baûy:
Khoâng cung kính, uoáng aên,
Vaøo thoân, ñeán nhaø khaùc,
Trôøi saùng, nghe, oáng kim,
Chaân giöôøng, doàn, phu cuï.
Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Moát: KHOÂNG CUNG KÍNH Duyeân khôûi ôû taïi thaønh Vöông-xaù gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù hai Bí-soâ bieát caùc Bí-soâ nhoùm hoïp trong nhaø aên baøn vieäc Dieät- traùnh, moät ngöôøi tuøy thuaän ñeán nhoùm, moät ngöôøi khoâng tuøy thuaän khoâng ñeán nhoùm. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng cung kính thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Khoâng cung kính coù hai: Moät laø ñoái vôùi ñaïi chuùng, hai laø ñoái vôùi

rieâng töøng ngöôøi, ñoái vôùi caû hai haïng treân khoâng cung kính ñeàu phaïm Ñoïa. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu khi Bí-soâ ni bieát ñaïi chuùng nhoùm hoïp baøn luaän söï vieäc, keâu ñeán maø khoâng chòu ñeán thì phaïm Ñoïa; cho ñeán baûo ñöùng khoâng ñöùng, baûo ñi khoâng ñi... cuõng nhö vaäy, traùi lôøi chuùng daïy ñeàu phaïm Ñoïa. Neáu hai thaày keâu ñeán maø khoâng ñeán cho ñeán choáng traùi lôøi daïy rieâng ñeàu AÙc-taùc; neáu y theo ñaïo lyù hoûi cho bieát chöù khoâng phaûi khoâng cung kính thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Hai: UOÁNG RÖÔÏU Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, coù moät tröôûng giaû teân laø Phuø ñoà giaøu coù nhieàu cuûa baùu, cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät con gaùi, dung maïo ñoan chaùnh ai thaáy cuõng yeâu meán, ñeán tuoåi lôùn khoân ñöôïc gaû cho con trai cuûa tröôûng giaû Caáp-coâ- ñoäc. Thôøi gian khoâng laâu sau tröôûng giaû Phuø ñoà laïi coù theâm moät con trai, dung maïo ñaùng yeâu neân khi vöøa môùi sanh ra, ngöôøi cha lieàn goïi laø Thieän lai. Do duyeân naøy neân thaân toäc ñaët teân laø Thieän lai, nhöng ñöùa treû naøy baïc phöôùc neân gia nghieäp ngaøy caøng sa suùt vaø khaùnh kieät, cha meï cuõng qua ñôøi, khoâng coøn nôi nöông töïa phaûi xin aên neân ngöôøi ñöông thôøi ñeàu goïi laø AÙc lai, khoâng goïi laø Thieän lai nöõa. AÙc lai laøm baïn vôùi ñaùm ngöôøi xin aên daàn daàn ñeán thaønh Thaát-la-phieät vaø gaëp ñöôïc Phaät khai phaùt nhôù laïi kieáp tröôùc cuûa mình... cho ñeán caâu Thieän lai thaáy sen xanh nôû lieàn nhôù laïi tieàn thaân cuûa mình ñaõ töøng ôû choã Phaät tu Thanh xöù quaùn aûnh töôïng hieän tieàn. Phaät lieàn noùi phaùp yeáu chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài beøn ñöôïc Kieán ñeá vaø xin xuaát gia. Sau khi lìa tuïc xuaát gia, Thieän lai phaùt taâm doõng maõnh sieâng tu, ñaàu ñeâm cuoái ñeâm tö duy queân caû moõi meät, cuoái cuøng ñoaïn heát caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn, lieàn noùi keä: “Xöa ôû choã chö Phaät, Chæ giöõ thaân gaïch saét, Nay nghe Theá toân daïy, Chuyeån thaønh thaân vaøng roøng, Con ôû trong sanh töû, Khoâng coøn thoï thaân sau, Phuïng trì phaùp voâ laäu, Thaúng ñeán thaønh Nieát-baøn, Neáu ngöôøi öa chaâu baùu, Vaø sanh thieân, giaûi thoaùt,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 16 241

Phaûi gaàn thieän tri thöùc, Sôû nguyeän ñeàu nhö yù”. Luùc ñoù nhöõng ngöôøi khoâng tín kính lieàn cheâ traùch: “Sa moân Kieàu- ñaùp-ma ñaõ ñoä nhöõng ngöôûi baàn tieän xuaát gia ñeå laøm keû sai vaët”, Phaät muoán hieån baøy thaéng ñöùc cuûa Thieän lai neân sai Thieän lai ñieàu phuïc roàng ñoäc... cho ñeán khi roàng ñoäc ñöôïc ñieàu phuïc, thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Trong haøng ñeä töû Thanh vaên cuûa ta, ñieàu phuïc roàng ñoäc, Thieän lai laø baäc nhaát”. Luùc ñoù moïi ngöôøi ôû chung quanh nuùi Ma la thaáy Thieän lai ñaõ ñieàu phuïc ñöôïc roàng ñoäc, khoâng coøn bò naõo haïi nöõa neân thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng. Sau ñoù coù moät Baø-la-moân thænh Thieän lai thoï thöïc, daâng cuùng caùc moùn aên thöôïng dieäu khieán ñöôïc no ñuû, vì muoán cho Thieän lai ñöôïc tieâu

hoùa neân Baø-la-moân roùt moät ít röôïu maïnh vaøo trong thöùc uoáng, Thieän lai khoâng bieát neân uoáng, treân ñöôøng trôû veà röôïu thaám daàn bò say neân ngaõ xuoáng ñaát. Theá toân ñöôïc Nieäm khoâng queân neân hoùa ra moät thaûo am ôû choã Thieän lai naèm, che kín khieán ngöôøi khoâng nhìn thaáy. Sau khi thoï thöïc ôû nhaø tröôûng giaû Caáp-coâ- ñoäc xong, Phaät ñeán choã Thieän lai, chæ Thieän lai roài baûo caùc Bí-soâ: "Caùc thaày haõy nhìn xem Thieän lai, neáu tröôùc kia coù theå ñieàu phuïc ñöôïc roàng ñoäc thì nay khoâng theå ñieàu phuïc ñöôïc moät con löôn nhoû. Naøy caùc Bí-soâ, uoáng röôïu coù söï maát maùt lôùn nhö theá", noùi roài Phaät ñöa baøn tay coù luaân töôùng sôø ñaàu Thieän lai vaø baûo raèng: "Naøy Thieän lai, taïi sao khoâng quaùn saùt kyõ tröôùc khi duøng, ñeán noãi chòu khoán ñoán nhö theá naøy". Thieän lai tænh röôïu lieàn theo Phaät trôû veà, sau ñoù Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni uoáng caùc loaïi röôïu, phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Caùc loaïi röôïu laø röôïu laøm baèng men gaïo hay ñaïi maïch hoaëc laøm töø hoa quaû... khi uoáng coù theå laøm cho ngöôøi say. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni uoáng caùc loaïi röôïu coù theå khieán cho ngöôøi say thì phaïm Ñoïa, uoáng loaïi röôïu khoâng laøm say thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni thaáy caùc loaïi röôïu kia coù saéc röôïu, hôi röôïu vaø vò röôïu coù theå laøm say maø uoáng thì phaïm Ñoïa; khoâng laøm say thì AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni uoáng caùc loaïi röôïu coù saéc röôïu vaø hôi röôïu coù theå laøm say thì phaïm Ñoïa; khoâng laøm say thì phaïm hai AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ ni uoáng loaïi röôïu chæ coù saéc röôïu coù theå laøm say thì phaïm Ñoïa, khoâng laøm say thì phaïm moät AÙc-taùc. Neáu aên baû röôïu maø say thì phaïm Ñoïa, khoâng say thì AÙc-taùc; neáu aên men röôïu phaïm AÙc-taùc. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neáu caùc thaày xem ta laø Ñaïi sö

thì khoâng neân uoáng taát caû caùc loaïi ruôïu, cuõng khoâng baûo ngöôøi uoáng, cho ñeán khoâng duøng coïng coû chaám röôïu nhoû vaøo mieäng, neáu coá traùi thì phaïm toäi Vieât phaùp". Neáu Bí-soâ ni uoáng loaïi röôïu ñöôïc naáu chín thì khoâng phaïm, neáu thaày thuoác baûo duøng röôïu thuoác hoaëc duøng röôïu thoa chaø thaân thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Ba: VAØO THOÂN XOÙM PHI THÔØI KHOÂNG DAËN BÍ SOÂ NI Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät Baø-la-moân töø nôi khaùc ñeán thaønh naøy cöôùi vôï, khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät con gaùi, ngöôøi con gaùi naøy ñeán tuoåi tröôûng thaønh cuøng caùc ñoàng nöõ khaùc ñeán trong röøng Theä-ña. OÂ-ñaø-di thaáy coâ gaùi naøy xinh ñeïp lieàn khôûi taâm nhieãm xuùc chaïm vaø hoân khieán ñoàng nöõ naøy muoán cuøng laøm ñieàu phi phaùp. OÂ-ñaø-di töø choái khieán ñoàng nöõ saân haän, töï laáy moùng tay caøo vaøo ngöôøi mình roài trôû veà noùi vôùi cha laø OÂ-ñaø-di ñaõ xaâm phaïm ñeán mình. Ngöôøi cha noåi giaän ruû naêm traêm Baø-la-moân cuøng ñeán ñaùnh OÂ-ñaø-di, Phaät nghe bieát vieäc naøy nghó ñaây laø baøi hoïc sau cuøng cuûa OÂ-ñaø-di neân duøng thaàn löïc laøm cho OÂ-ñaø-di suy yeáu khoâng theå choáng cöï laïi ñöôïc, keát

quaû laø bò ñaùnh gaàn cheát. Caùc Baø-la-moân naøy ñaùnh roài keùo OÂ-ñaø-di daãn ñeán cuûa cung vua kieän caùo, luùc ñoù vua ñang nguû treân laàu thöôïng. Phaät duøng thaàn löïc khieán cho vua tænh thöùc… cho ñeán caâu phu nhôn Thaéng man khuyeân OÂ-ñaø-di caûi hoái. OÂ-ñaø-di nghe roài phaùt taâm doõng maõnh heä nieäm tö duy, khoâng bao laâu sau ñoaïn heát caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn vaø ñöôïc Phaät thoï kyù laø trong caùc ñeä töû giaùo hoùa moïi ngöôøi thì OÂ-ñaø-di laø baäc nhaát. Sau ñoù moät hoâm OÂ-ñaø-di vaøo chieàu toái ñi ñeán theá tuïc, phi lyù bò gieát cheát vaø bò vaát vaøo ñoáng phaân. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Do ñi phi thôøi neân môùi chieâu laáy loãi laàm naøy, nay ta cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni phi thôøi vaøo trong thoân xoùm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Sau ñoù caùc Bí-soâ coù traùch nhieäm khaùn bònh vì phi thôøi khoâng ñöôïc vaøo thoân xoùm neân khoâng theå ñi nuoâi bònh, Bí-soâ thoï söï cuõng khoâng theå ñi lo vieäc cuûa Taêng, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neân daën laïi cho Bí-soâ bieát roài ñi, neân daën nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, toâi coù nhôn duyeân thaêm nuoâi bònh hoaëc lo vieäc cuûa Taêng neân phi thôøi vaøo trong thoân xoùm, baïch cuï thoï bieát cho. Vò ñöôïc daën neân ñaùp laø AÙo-tyû-da.” Sau ñoù laïi coù Bí-soâ gôûi y baùt trong nhaø theá tuïc, phi thôøi bò löûa chaùy, Bí-soâ voäi chaïy ñeán ñeå laáy laïi y baùt, giöõa ñöôøng söïc nhôù laø chöa

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 16 243

daêïn laïi Bí-soâ neân khoâng daùm ñi nöõa beøn trôû veà, luùc ñoù y baùt ñeàu bò chaùy heát, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi tröø nhaân duyeân roài baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni phi thôøi vaøo trong thoân xoùm maø khoâng daën laïi Bí-soâ ni khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø nhaân duyeân”. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Phi thôøi laø töø quaù ngoï cho ñeán saùng hoâm sau khi maët trôøi chöa moïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni luùc phi thôøi khôûi töôûng laø phi thôøi vaø nghi thì phaïm Ñoïa; neáu laø thôøi maø töôûng laø phi thôøi vaø nghi thì AÙc-taùc, caùc tröôøng hôïp khaùc ñeàu khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Boán: THOÏ THÆNH THÖÏC TRÖÔÙC HAY SAU BÖÕA AÊN Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû giaøu coù thoï duïng dö daõ, OÂ-ñaø-di ñeán nhaø ñoù khaát thöïc roài noùi phaùp yeáu cho tröôûng giaû nghe veà naêm coâng ñöùc thí thöïc, ñoù laø soáng laâu, saéc ñeïp, söùc khoûe, an laïc vaø bieän luaän gioûi. Tröôûng giaû Hoan-hæ daâng thöùc aên cuùng döôøng roài xin quy y Tam baûo vaø thoï trì naêm hoïc xöù, sau ñoù OÂ-ñaø- di laïi ñeán nhaø tröôûng giaû, tröôûng giaû noùi: “Saùng mai con thænh Phaät vaø Taêng thoï thöïc, Thaùnh giaû haõy ñeán sôùm”, saùng hoâm sau OÂ-ñaø-di laïi ñeán noùi vôùi tröôûng giaû: “Toâi coù duyeân söï taïm ñeán nhaø khaùc, neáu toâi chöa trôû laïi, oâng khoâng neân doïn ñöa thöùc aên tröôùc”. Sau ñoù Phaät cuøng ñaïi chuùng ñeán nhaø tröôûng giaû, caùc Bí-soâ baûo tröôûng giaû xöôùng tuøy yù, tröôûng giaû

baïch: “Theá toân, con ñaõ saép ñaët nhöõng ñeäm ngoài naøy cho Ñaïi chuùng”, Phaät noùi: “Noùi nhö vaäy töùc laø xöôùng tuøy yù roài, ñaïi chuùng haõy ñeán ngoài”… Saép qua giôø ngoï OÂ-ñaø-di môùi ñeán, luùc ñoù tröôûng giaû môùi doïn thöùc aên ra daâng cuùng neân coù Bí-soâ aên ñöôïc moät ít, coù Bí-soâ khoâng aên kòp mieáng naøo vì qua giôø ngoï. Phaät noùi keä boá thí roài cuøng ñaïi chuùng ra veà. OÂ-ñaø- di ôû laïi nhaø tröôûng giaû khoâng veà chuøa cuøng chuùng taêng laøm leã boá taùt, cuõng khoâng gôûi duïc ñeán khieán chuùng taêng ngoài laâu moõi meät, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu cheâ traùch raèng: “Taïi sao Bí-soâ thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc tröôùc böõa aên khoâng ñeán sôùm, aên roài cuõng khoâng veà maø ôû laïi laâu trong nhaø theá tuïc”, sau ñoù baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: “…Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc, tröôùc vaø sau böõa aên laïi ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. (Teân OÂ-ñaø-di trong giôùi naøy töùc laø OÂ-ba-Nan-ñaø trong giôùi cuûa Bí-soâ). Sau ñoù coù Bí-soâ nuoâi

bònh vaø Bí-soâ thoï söï tröôùc vaø sau böõa aên khoâng daùm ñi neân pheá boû coâng vieäc cuûa mình, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc, tröôùc vaø sau böõa aên laïi ñeán nhaø ngöôøi khaùc maø khoâng daën doø laïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Tröôùc böõa aên laø tröôùc giôø ngoï, neáu gheù qua hai nhaø thì phaïm Ñoïa; Sau böõa aên laø sau giôø ngoï, neáu gheù qua ba nhaø thì phaïm Ñoïa. Khoâng daën laïi laø khoâng daën laïi thí chuû: Toâi ñeán nhaø ñoù; hoaëc khoâng daën laïi Bí-soâ: Toâi ñeán nhaø ñoù. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni thoï nhaø ngöôøi thænh thöïc, tröôùc böõa aên gheù qua hai nhaø, sau böõa aên gheù qua ba nhaø maø khoâng daïên laïi thì phaïm Ñoïa. Neáu Bí-soâ ni naøy khoâng phaûi laø ngöôøi ñaïi dieän cho thí chuû thænh thöïc thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Laêm: VAØO CUNG VUA Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di khoâng bieát cô nghi, ban ñeâm nghe tieáng binh maõ raàm raäp lieàn thöùc giaác nghó raèng: “Haù chaúng phaûi ngöôøi trong cung coù vieäc gì phaûi ñi hay sao?”, luùc ñoù trôøi chöa saùng laïi töôûng laø trôøi saùng lieàn ñaép y mang baùt vaøo trong cung vua. Phu nhôn Thaéng man nghe baùo voäi ra nghinh ñoùn ñeå thoï kinh giaùo, hoïc xong trôøi vaãn chöa saùng, ngöôøi trong cung ñeàu cheâ traùch: “Nhaø vua tuy coù loøng kính tín, tình khoâng giaùn caùch nhöng Bí-soâ khoâng bieát thôøi nghi, nöûa ñeâm ñaõ vaøo trong cung vua”…. cho ñeán caâu Phaät noùi ngöôøi vaøo trong cung vua coù möôøi loãi laàm roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khi maët trôøi chöa moïc, vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lôïi chöa caát cuûa baùu vaø thuoäc loaïi vaät baùu maø böôùc vaøo cöûa cung vua thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Thôøi gian sau nhaø vua thænh Phaät vaø Taêng vaøo trong cung thoï thöïc, tôùi giôø thoï thöïc Theá toân khoâng ñi, Xaù-lôïi-töû cuøng chuùng taêng ñeán trong cung thoï thöïc, chuùng taêng

tôùi cöûa cung khoâng daùm böôùc vaøo, nhaø vua thænh vaøo trong, Xaù-lôïi-töû suy nghó: “Theá toân cheá giôùi khoâng cho vaøo cöûa cung, nay vua môøi neáu khoâng vaøo thì traùi pheùp, do nhaân duyeân naøy Phaät seõ tuøy khai”, nghó roài lieàn cuøng chuùng Taêng böôùc vaøo trong cung ñeán choã ngoài thoï thöïc. Sau khi thoï thöïc xong trôû veà, cuï thoï Xaù-lôïi-töû ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo Xaù-lôïi-töû:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 16 245

“Laønh thay, Nhö lai chöa khai maø thaày ñaõ bieát ñuùng luùc ñeå taïo phöông tieän”, noùi roài baûo caùc Bí-soâ: “Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, nay hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni khi maët trôøi chöa moïc, vua Saùt-ñeá-lò quaùn ñaûnh chöa caát cuûa baùu vaø caùc loaïi vaät baùu khaùc maø böôùc qua ngaïch cöûa cung vua, phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø caùc duyeân khaùc.” Cöûa cung Coù ba: Thaønh moân, cung moân vaø vöông moân. Tröø duyeân khaùc laø tröø ñöôïc thaéng phaùp nhö cuï thoï Xaù-lôïi-töû. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Trôøi chöa saùng, Bí-soâ ni töôûng laø chöa saùng vaø nghi maø böôùc qua khoûi cöûa thaønh, phaïm AÙc-taùc; chöa saùng töôûng laø saùng vaø nghi cuõng AÙc- taùc, cöûa vua cuõng vaäy. Neáu böôùc qua cöûa cung, töôûng vaø nghi ñeàu phaïm boån toäi; hai caâu keá phaïm AÙc-taùc; hai caâu sau khoâng phaïm; neáu vöông phi, Thaùi-töû, ñaïi thaàn môøi vaøo cuõng khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Saùu: DOÁI NOÙI KHOÂNG BIEÁT Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ, nhö Phaät ñaõ daïy caùc Bí-soâ neân moãi nöûa thaùng noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, nhöng khi nghe thuyeát giôùi Luïc chuùng laïi noùi: “Nay toâi môùi bieát phaùp naøy töø trong Giôùi kinh noùi ra”, caùc Bí-soâ hoûi: “Caùc vò haù chöa töøng nghe hay sao?”, ñaùp: “Chuùng toâi haù chæ nghe vieäc naøy maø khoâng nghe caùc vieäc khaùc hay sao?”... Cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni khi nghe thuyeát giôùi moãi nöûa thaùng noùi raèng: Naøy caùc cuï thoï, nay toâi môùi bieát phaùp naøy noùi ra töø trong Giôùi kinh. Caùc Bí- soâ ni bieát Bí-soâ ni naøy ñaõ hai, ba laàn cuøng laøm tröôûng tònh hoaëc nhieàu hôn thì neân noùi vôùi Bí-soâ ni kia raèng: Naøy cuï thoï, ñaây laø phaùp hy kyø, khoù theå gaëp ñöôïc, khi thuyeát giôùi coâ khoâng cung kính phaûi chaêng, truï taâm khoâng aân troïng phaûi khoâng, khôûi töôûng yù baát nhaát phaûi khoâng, khoâng nhieáp taâm laéng nghe giôùi phaûi khoâng; thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca .” Khi noùi giôùi kinh laø noùi töø boán Tha-thaéng cho ñeán baûy Dieät-traùnh, theo thöù lôùp noùi roõ yeáu nghóa cuûa giôùi. Noùi nay toâi môùi bieát... laø Luïc chuùng cuøng caùc Bí-soâ khaùc nghe giôùi maø coá yù noùi laø nay môùi bieát, yù muoán laøm cho ngöôøi khaùc sanh taâm öu hoái, laøm naõo loaïn chuùng, neân coù loãi naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Bí-soâ ni nghe noùi boán Tha-thaéng cho ñeán baûy Dieät-traùnh maø noùi nhö theá thì moãi moãi lôøi ñeàu phaïm boån toäi, neáu thaät söï khoâng hieåu bieát nhö ngöôøi ngu si

thì khoâng phaïm.

246 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Baûy: LAØM OÁNG ÑÖÏNG KIM Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät ngöôøi thôï tieän teân laø Ñaït-ma tieän caùc duïng cuï baèng xöông, söøng, ngaø raát kheùo tay. Tröôùc kia voán tín kính ngoaïi ñaïo, sau nhaân ñeán trong chuøa nghe phaùp yeáu sanh tín kính neân boû ngoaïi ñaïo theo Phaät ñaïo, ngöôøi thoï naøy suy nghó: "Nhaø ta ngheøo khoù tu phöôùc nghieäp, ta neân duøng söùc lao ñoäng cuûa mình ñeå tu phöôùc nghieäp", nghó roài lieàn ñeán baïch caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni: "Con kheùo tay tieän caùc duïng cuï baèng xöông, söøng, ngaø. Neáu caùc vò caàn oáng ñöïng kim con seõ laøm ñeå cuùng döôøng". Sau ñoù do coù nhieàu vò muoán laøm neân khoâng bao laâu sau ngöôøi thôï tieän phaûi laâm caûnh ngheøo khoán, aùo khoâng ñuû che thaân, côm khoâng ñuû no buïng. Ngoaïi ñaïo loä hình thaáy vaäy lieàn noùi: "Tröôùc kia quy y theo chuùng toâi, gia caûnh coøn ñaày ñuû, nay quy y theo nhöõng ngöôøi caïo toùc neân môùi laâm caûnh ngheøo khoán, do ñaây nghieäm bieát ai laø baïn toát". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ baûo thôï tieän laøm maø khoâng bieát löôïng xeùt ñeán noãi laøm cho ngöôøi ta laâm caûnh ngheøo khoán laïi coøn bò ngoaïi ñaïo cheâ bai", ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni laøm oáng ñöïng kim baèng ngaø, söøng, xöông, phaïm Ba-daät-ñeå-ca, neáu ñaõ laøm roài thì neân ñaäp boû." Neáu coù Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi trong phaùp naøy. OÁng ñöïng kim coù hai: Loaïi ñöïng moät caây vaø loaïi ñöïng nhieàu caây, neáu laøm baèng ngaø, söøng, xöông thì khoâng cho; töï laøm hay baûo ngöôøi khaùc laøm ñeàu khoâng ñöôïc, neáu ñaõ laøm roài thì neân ñaäp boû roài saùm toäi, ngöôøi ñoái saùm neân hoûi Bí-soâ phaïm ñaõ daäp boû roài chöa, neáu khoâng hoûi thì ngöôøi ñoái saùm phaïm AÙc-taùc. Hoûi roài môùi cho saùm toäi. Bí-soâ ni neân duøng oáng tre, oáng truùc hay mieáng vaûi ñeå ñöïng kim hay goùi kim, thænh thoaûng neân môû ra xem ñöøng ñeå kim bò ræ seùt thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Taùm: LAØM GIÖÔØNG QUAÙ LÖÔÏNG Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù coù moät Bí-soâ du haønh trong nhaân gian ñeán röøng Theä-ña thì trôøi suïp toái, cöûa ngoû ñaõ ñoùng neân Bí-soâ röûa chaân roài ngoài treân moät chieác giöôøng thaáp döôùi maùi hieân thaâu nhieáp thaân taâm nhaäp ñònh. Luùc ñoù coù moät con raén nghe hôi nöôùc boø ñeán tröôùc giöôøng, thaáy ñaàu Bí-soâ soâ cuùi xuoáng lieàn caén vaøo traùn Bí-soâ, Bí-soâ cheát lieàn sanh leân coõi trôøi ba möôi ba... cho ñeán caâu Phaät baûo caùc Bí- soâ: "Khoâng neân naèm ngoài treân giöôøng thaáp, cuõng khoâng neân röûa chaân ôû tröôùc giöôøng, neáu traùi lôøi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù Luïc chuùng

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 16 247

nghe Phaät cheá roài lieàn laøm giöôøng chaân cao ñeán baûy khuyûu tay roài duøng thang leo leân leo xuoáng, caùc Baø-la-moân cö só troâng thaáy ñeàu cheâ traùch, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni laøm giöôøng lôùn, giöôøng nhoû, chaân giöôøng neân cao baèng taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai, neáu cao quaù löôïng phaûi caét boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Sau ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di do thaân hình cao lôùn khi ngoài treân loaïi giöôøng naøy thì caèm ñuïng ñaàu goái, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni laøm giöôøng lôùn, giöôøng nhoû, chaân giöôøng neân cao baèng taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai, tröø khuùc goã tra vaøo loã moäng ôû chaân giöôøng, neáu cao quaù löôïng naøy phaûi caét boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Laøm giöôøng lôùn, giöôøng nhoû laø töï laøm hay baûo ngöôøi laøm. Chaân giöôøng cao taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai: Taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai baèng moät khuyûu tay cuûa ngöôøi trung bình. Tröø khuùc goã tra vaøo loã moäng ôû chaân giöôøng laø khoâng tính chieàu cao naøy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni laøm giöôøng cho Taêng hay cho rieâng mình, cao quaù taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai ñeàu phaûi caét boû roài saùm toäi Ñoïa, ngöôøi ñoái saùm neân hoûi laø ñaõ caét boû roài chöa, neáu khoâng hoûi thì ngöôøi ñoái saùm phaïm AÙc-taùc, neáu noùi chöa caét boû thì khoâng cho thuyeát hoái, neáu laøm ñuùng löôïng thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Saùu Möôi Chín: DUØNG COÛ, BOÂNG DOÀN LAØM NEÄM GIÖÔØNG Duyeân khôûi nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø ñöôïc chia cho chieác giöôøng lôùn, lieàn duøng boâng doàn laøm neäm giöôøng ñeå naèm. Sau ñoù coù moät Bí-soâ khaùch giaø ñeán caàn ngoïa cuï neân OÂ-ba-Nan-ñaø phaûi nhöôøng giöôøng, khi doïn neäm giöôøng ñi ñaõ laøm rôi rôùt boâng treân giöôøng. Bí-soâ kia nguû saùng daäy treân ngöôøi dính ñaày boâng traéng... cho ñeán caâu Phaät quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni duøng boâng goøn... doàn laøm neäm traûi treân giöôøng cuûa Taêng thì phaûi quaêng boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Vaät doàn coù naêm thöù: Boâng goøn, boâng coû, coû boà, kíp boái, loâng deâ; neáu Bí-soâ duøng naêm thöù naøy töï doàn hay baûo ngöôøi khaùc doàn laøm neäm naèm ñeàu phaïm Ñoïa, toäi neân thuyeát hoái.

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ni ôû treân gheá giöôøng cuûa Taêng duøng boâng goøn... doàn laøm neäm traûi ngoài naèm ñeàu phaïm Ñoïa, phaûi quaêng boû boâng goøn naøy roài saùm toäi, ngöôøi ñoái saùm neân hoûi laø ñaõ quaêng boû boâng goøn ñoù chöa, neáu khoâng hoûi thì ngöôøi ñoái saùm phaïm AÙc-taùc; neáu noùi chöa quaêng boû thì khoâng cho thuyeát hoái.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi: LAØM NI SÖ ÑAÕN NA QUAÙ LÖÔÏNG Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, nhö Phaät ñaõ daïy neáu duøng ngoïa cuï cuûa Taêng hay cuûa ngöôøi khaùc cho ñeán vaät cuûa rieâng mình ñeàu neân duøng vaät loùt goïi laø Ni sö ñaõn na. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát may vôùi kích löôïng nhö

theá naøo neân may hoaëc lôùn quaù hoaëc nhoû quaù, daøi quaù hay ngaén quaù... cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni laøm Ni-sö-ñaûn-na neân laøm ñuùng löôïng, ñuùng löôïng laø beà daøi hai tröông tay, beà roäng moät tröông tay röôõi cuûa Phaät, neáu laøm quaù löôïng naøy thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca, neáu laøm thaønh roài phaûi caét boû." Sau ñoù cuï thoï OÂ-ñaø-di do thaân hình to lôùn, moãi khi ngoài phaûi laáy laù caây loùt ôû hai beân chaân ñeå hoä ngoïa cuï, Theá toân ñi xem xeùt caùc phoøng thaáy laù boû böøa baõi, hoûi roõ nguyeân do roài baûo caùc Bí-soâ: "Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni laøm Ni-sö-ñaûn-na neân laøm ñuùng löôïng, ñuùng löôïng laø beà daøi hai tröông tay, beà roäng moät tröông tay röôõi cuûa Phaät, beà daøi theâm moät tröông tay, neáu laøm quaù löôïng naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca, neáu laøm thaønh roài phaûi caét boû." Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ngöôøi trong phaùp luaät naøy. Ni-sö-ñaûn-na töùc laø phu cuï, töï laøm hay baûo ngöôøi laøm ñeàu phaïm toäi nhö nhau. Ñuùng löôïng: Moät tröông tay cuûa Phaät baèng ba tröông tay cuûa ngöôøi thöôøng, toång coäng Phaät cheá tröôùc sau coù chín tröông tay töùc laø boán khuyûu tay röôõi; beà roäng moät tröông tay röôõi cuûa Phaät baèng boán tröông tay vaø saùu ngoùn tay cuûa ngöôøi thöôøng. Neáu Bí-soâ ni khoâng y theo kích thöôùc naøy maø laøm quaù löôïng thì phaûi caét boû, toäi phaûi thuyeát hoái.

Nhieáp Tuïng Thöù Taùm: Che gheû, löôïng y Phaät, Toûi, caïo, taåy tònh, voã,

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 16 249

Töï naáu aên, taït nöôùc, Coû töôi, boû ngoaøi töôøng.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Moát: MAY Y CHE GHEÛ Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, nhö Theá toân ñaõ daïy, neân may y che gheû, caùc Bí-soâ khoâng bieát may vôùi kích löôïng nhö theá naøo neân may quaù lôùn hoaëc quaù nhoû, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: "... Cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni laøm y che gheû neân laøm ñuùng löôïng, ñuùng löôïng laø beà daøi boán tröông tay, beà roäng hai tröông tay cuûa Phaät, neáu may quaù löôïng naøy neân caét boû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Hai: MAY Y ÑOÀNG LÖÔÏNG Y CUÛA PHAÄT Duyeân khôûi gioáng nhö trong luaät Bí-soâ, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø may y baèng löôïng y cuûa Phaät neân khi ñaép phaûi doàn laïi moät beân vai... cho ñeán caâu Phaät cheá hoïc xöù naøy cho hai boä ñeä töû nhö sau: Neáu coù Bí-soâ ni may y baèng kích thöôùc y cuûa Phaät hoaëc hôn thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Kích thöôùc y cuûa Phaät laø beà daøi möôøi tröông tay, beà roäng saùu tröông tay cuûa Phaät." Möôøi tröông tay cuûa Phaät baèng ba möôi tröông tay cuûa ngöôøi thöôøng töùc laø moät naêm khuyûu tay; beà roäng saùu tröông tay cuûa Phaät baèng möôøi taùm tröông tay cuûa ngöôøi thöôøng töùc laø chín khuyûu tay, hoaëc hôn kích löôïng naøy ñeàu phaïm Ñoïa.

250 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 17

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Ba: AÊN TOÛI

Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû soáng vôùi ngheà troàng toûi, trong khu vöôøn cuûa oâng coøn troàng theâm nhieàu loaïi rau töôi ngon. Luùc ñoù theá gian maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, tröôûng giaû thaáy caùc Bí-soâ ni khaát thöïc phaûi mang baùt khoâng trôû veà neân noùi vôùi caùc Bí-soâ ni: "Trong vöôøn toûi cuûa toâi coøn coù troàng nhieàu loaïi rau, caùc vò coù theå tuøy yù haùi veà duøng". Caùc Bí-soâ ni nghe roài lieàn ñeán trong vöôøn haùi rau, Thoå-la-Nan-ñaø khi ñeán haùi rau nhoå luoân caû toûi, caùc ni khaùc hoûi: "Coâ nhoå luoân caû toûi hay sao?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: " Rau töùc laø toûi, toûi töùc laø rau". Tröôûng giaû thaáy vaäy sanh loøng baát nhaãn lieàn ñeán ñaùnh roài ñoaït laïi rau vaø toûi, ñuoåi ra khoûi vöôøn vôùi ñuû lôøi cheâ traùch: "Taïi sao Bí-soâ ni laïi aên toûi chöù?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni, thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø ñuùng thôøi môùi hoûi, khoâng ñuùng thôøi thì khoâng hoûi; coù lôïi môùi hoûi, khoâng lôïi thì khoâng hoûi ñeå döùt tröø nghi hoaëc. Phaät hoûi Thoå-la-Nan-ñaø: "Coâ thaät ñaõ laøm vieäc khoâng ñoan nghieâm naøy vaø aên toûi phaûi khoâng?", ñaùp: "Thaät vaäy Theá toân", Phaät quôû traùch: "Coâ chaúng phaûi laø nöõ sa moân, chaúng phaûi laø phaùp tònh haïnh…", quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ ni nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên toûi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Ba-daät-ñeå-ca laø ñoát naáu, ñoïa laïc, neáu phaïm toäi naøy bò ñoïa vaøo ba coõi aùc ñòa nguïc, baøng sanh vaø ngaï quyû chòu khoå ñoát naáu. Ngöôøi phaïm toäi naøy neáu khoâng aân caàn thuyeát hoái tröø toäi thì coù theå laøm chöôùng ngaïi phaùp laønh ñaõ coù neân goïi laø Ba-daät-ñeå-ca. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Ni-thoå-la-nan-ñaø do tham neân bò tröôûng giaû ñaùnh ñuoåi ra khoûi vöôøn, xin Theá toân noùi roõ nhôn

duyeân xöa kia", Phaät noùi: "Ni-thoå-la-nan-ñaø khoâng phaûi chæ ngaøy nay do tham neân gaëp ñieàu baát lôïi maø xöa kia cuõng do tham neân gaëp tai öông ñöa ñeán cheát. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, coù moät teân troäm chui qua loã khoeùt ôû vaùch töôøng leûn vaøo trong cung troäm laáy ñuôïc nhieàu vaøng baïc chaâu baùu goùi laïi ñeå mang ra ngoaøi, do laøm rôùt laïi moät caùi thìa vaøng neân chui trôû vaøo ñeå laáy, bò quaân canh baét ñöôïc giaûi ñeán choã vua, vua ra lònh phaùp quan ñem chaët tay chaân. Luùc ñoù coù chö thieân noùi baøi tuïng: "Khoâng neân nhieàu loøng tham, Tham laø ñieàu toäi aùc, Ngöôøi naøo nhieàu loøng tham, Vaät ñaõ ñöôïc ñeàu maát. Nhö ngöôøi tìm caùi thìa, Neân gaëp caùc khoå naïn." Naøy

caùc Bí-soâ, teân troäm xöa kia chính laø Ni-thoå-la-nan-ñaø, xöa do tham neân gaëp khoå naïn, nay cuõng nhö vaäy. Coâ ni naøy laïi cuõng do tham neân luoân gaëp ñieàu baát lôïi vaø maát maùt, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, trong thaønh Baø-la-neâ-tö coù moät ngöôøi thôï kim hoaøn cöôùi vôï khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät con gaùi, dung maïo ñoan chaùnh, xinh ñeïp hôn ngöôøi ai cuõng yeâu meán. Khi coâ lôùn khoân thì ngöôøi cha qua ñôøi, thoï sanh trong loaøi ngoãng ñöôïc laøm Nga vöông, con gaùi cuûa oâng trôû neân ngheøo khoå. Ngöôøi cha Nga vöông nhôù laïi ñôøi tröôùc, nghó ñeán con gai nay ñang ngheøo khoå, vì thöông yeâu con neân Nga vöông bay ñeán ñaûo chaâu baùu ngaäm moät haït ngoïc mang veà ñeå nôi cöûa nhaø con gaùi vaøo moãi buoåi saùng nhö theá. Ngöôøi con gaùi thu ñöôïc nhieàu chaâu ngoïc lieàn suy nghó laø ai ñaõ ñem cho chaâu ngoïc, nghó roài lieàn nuùp sau caùnh cöûa rình cho ñeán moät hoâm coâ thaáy con ngoãng bay tôùi nhaû haït ngoïc ôû cöûa roài bay ñi. Coâ gaùi suy nghó: “Trong thaân con ngoãng naøy laø kho chöa vaät baùu, ta laøm caùch naøo baét ñöôïc noù ñeå laáy heát kho ngoïc baùu ñoù”, nghó roài lieàn giaêng löôùi ñeå baét ngoãng, Nga vöông thaáy löôùi giaêng lieàn suy nghó: “Ñöùa con toäi aùc naøy khoâng bieát aân tình neân muoán haïi ta”, nghó roài lieàn bay ñi luoân khoâng trôû laïi nöõa. Luùc ñoù chö thieân noùi tuïng: “Khoâng neân nhieàu loøng tham, Tham laø ñieàu toäi aùc, Ngöôøi naøo nhieàu loøng tham, Vaät ñaõ ñöôïc ñeàu maát. Nhö ngöôøi muoán baét ngoãng Ngoïc baùu lieàn döùt haún.” Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi con gaùi xöa kia chính laø Ni-thoå-la-nan-ñaø,

xöa do tham neân maát heát cac ngoïc baùu, nay cuõng do tham neân bò ñuoåi ra khoûi vöôøn. Do ñaây caùc Bí-soâ ni khoâng neân tham nhieàu.”

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Boán: CAÏO LOÂNG CHOÃ KÍN Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ôû choã hieån loä caïo loâng naùch, caùc ni thaáy hoûi: “Vì sao coâ laøm nhö vaäy?”, ñaùp: “Vì loâng naùch xuùc naõo toâi neân toâi caïo boû”, caùc ni noùi: “Ñaây khoâng phaûi laø vieäc laøm thanh tònh”, ñaùp: “Thanh tònh hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ caïo roài”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni caïo loâng choã kín, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Laêm: TAÅY TÒNH KHOÂNG ÑÖÔÏC QUAÙ LÖÔÏNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø do taâm duïc höøng thaïnh neân khi taåy tònh ñaõ ñöa ngoùn tay vaøo trong choã kín khôûi töôûng thoï laïc, sau ñoù choã kín söng ñau chòu nhieàu khoå sôû. Thoå-la- Nan-ñaø baûo ñeä töû: “Coâ haõy tìm mua giuùp toâi caùc loaïi höông nhö höông Chieân ñaøn... vì toâi coù bònh ñau nhöùc”, noùi roài lieàn keå vieäc mình ñaõ laøm, caùc ni noùi: “Ñaây laø vieäc laøm khoâng thanh tònh”, ñaùp: “Thanh tònh hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ laøm roài”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät quôû traùch roài noùi: “Loãi naøy coù laø do taåy tònh, töø nay caùc ni khoâng ñöôïc

taåy tònh". Thôøi gian sau Thoå-la-Nan-ñaø do khoâng taåy tònh neân thaân theå coù muøi hoâi khieán ngöôøi khaùc khoâng chòu noåi, hoï hoûi nguyeân do, ni noùi laø do Phaät cheá khoâng ñöôïc taåy tònh neân môùi nhö theá. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni vaø cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni neáu taåy tònh chæ neân duøng hai loùng tay, neáu quaù hai loùng tay thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Saùu: DUØNG TAY VOÃ CHOÃ KÍN Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø do taâm duïc höøng thaïnh neân duøng tay voã choã kín khieán bò söng leân raát ñau

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 17 253

ñôùn, caùc ni hoûi nguyeân do lieàn keå laïi vieäc mình ñaõ laøm, caùc ni noùi: "Ñaây laø vieäc laøm khoâng thanh tònh", ñaùp: "Thanh tònh hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ laøm roài". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng tay voã choã kín, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Baûy: TÖÏ TAY NAÁU THÖÙC AÊN SOÁNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù coù moät ngöôøi öa thích caây vöôøn baûo ngöôøi ñaàu beáp: "Toâi muoán ñi du ngoaïn, saùng mai oâng neân ñeán sôùm ñeå naáu thöùc aên mang theo", noùi roài ñöa tieàn, ngöôøi ñaàu beáp baûo nhöõng ngöôøi phuï naáu aên lo lieäu moïi thöù mang ñeán nhaø ñoù chôø oâng ñeán naáu. Hoï chuaån bò moïi thöù xong xuoâi nhöng chôø maõi khoâng thaáy oâng tôùi, giôø saép troâi qua neân hoï ñeàu lo laéng. Luùc ñoù Thoå-la-Nan- ñaø ñeán nhaø ñoù khaát thöïc, ngöôøi vôï noùi: "Hieän taïi toâi ñang lo laéng, cuõng khoâng coù thöùc aên cho coâ", Thoå-la-Nan-ñaø hoûi bieát nguyeân do roài noùi: "Khoâng leõ baø chæ bieát kim chæ, khoâng bieát naáu aên hay sao?", ngöôøi vôï lieàn hoûi: "Thaùnh giaû bieát naáu aên sao?", ñaùp: "Coâng xaûo gì toâi cuõng raønh caû", ngöôøi vôï noùi: "Thaùnh giaû thöông xoùt naáu thöùc aên giuùp toâi", lieàn hoûi: "Toâi naáu giuùp baø, baø coù cho toâi thöùc aên khoâng?", ñaùp laø cho, laïi hoûi: "Coù cho luoân ngöôøi coi phoøng cuûa toâi khoâng?", ñaùp laø cho, lieàn hoûi: "Baø muoán naáu nhöõng moùn gì?". Ngöôøi vôï lieàn noùi caùc moùn aên caàn naáu, Thoå-la-Nan-ñaø ñeàu naáu ñöôïc caû, naáu xong nhaän laáy phaàn thöùc aên cho mình mang veà chuøa. Moät laùt sau ngöôøi ñaàu beáp môùi ñeán, ngöôøi nhaø noùi: "Caùc moùn aên ñaõ naáu xong heát roài, laïi coøn naáu raát ngon, ngöôøi naáu laø Ni- thoå-la-nan-ñaø", ngöôøi ñaàu beáp nghe roài lieàn cheâ traùch: "Taïi sao sa moân Thích nöõ laïi ñoaït ngheà kieám soáng cuûa ngöôøi khaùc, nhö vaäy chaúng phaûi laø nöõ sa moân, chaúng phaûi laø nöõ tònh haïnh". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc

xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay naáu thöùc aên soáng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân, khoâng phaïm laø neáu vì taêng giaø vaø caùc ñoàng phaïm haïnh khaùc, neáu naáu phaûi naáu trong nhaø kín khoâng ai thaáy.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Taùm: TAÏT NÖÔÙC THÖÔÏNG CHUÙNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû

cöôùi vôï ñaõ laáu maø khoâng coù con, veà sau thaân toäc phaân taùn, cuûa caûi tieâu tan trôû neân ngheøo khoå, khoâng bieát keáu cöùu vôùi ai. OÂng choáng tay vaøo caèm suy nghó: "Nay ta giaø yeáu khoâng theå kieám soáng, ta neân xuaát gia môùi coù choã nöông nhôø", nghó roài lieàn noùi vôùi vôï: "Toâi nay muoán xuaát gia", ngöôøi vôï noùi: "Toâi cuõng muoán xuaát gia". Ngöôøi choàng lieàn daãn vôï ñeán choã Ñaïi-theá-chuû xin cho vôï ñöôïc xuaát gia roài ñeán trong choã taêng caàu xin xuaát gia. Thôøi gian sau oâng ñeán choã chuøa ni thaêm ngöôøi vôï tröôùc kia, coâ ni naøy töø xa troâng thaáy ngöôøi choàng tröôùc kia lieàn ra ñoùn chaøo môøi ngoài roài ñöùng moät beân, Bí-soâ noùi dieäu phaùp roài ra veà, coâ ni ñem thöùc aên ra môøi Bí-soâ ôû laïi ñeå cuùng döôøng, coâ ñöùng phía tröôùc moät tay caàm bình nöôùc moät tay caàm quaït, Bí-soâ thaáy lieàn cöôøi, coâ ni hoûi vì sao cöôøi, Bí-soâ noùi: "Khi coøn ôû nhaø ñaõ phuïc vuï toâi, nay cuõng nhö vaäy neân toâi cöôøi". Coâ ni nghe roài noåi giaän noùi: "Toâi cung caáp vì ruoäng phöôùc taïi sao laïi cheâ cöôøi", noùi roài taït nöôùc trong bình leân ngöôøi Bí-soâ vaø caàm bình ñaùnh Bí-soâ. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng nöôùc taït thöôïng chuùng, phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Thöôïng chuùng laø chæ cho Bí-soâ. Töôùng phaïm nhö treân, neáu bò teù xæu taït nöôùc cho tænh laïi thì khoâng phaïm.

Hoïc Xöù Thöù Baûy Möôi Chín: ÑAÏI TIEÅU TIEÄN TREÂN COÛ XANH TÖÔI Duyeân khôûi vaø nôi choân nhö giôùi treân, luùc ñoù ôû phía tröôùc chuøa ni laø moät baõi coû xanh töôi, con cuûa caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû thöôøng cuøng caùc baïn treû ñeán ñoù vui ñuøa cöôøi giôõn… laøm oàn aøo naõo loaïn caùc ni trong chuøa. Thoå-la-Nan-ñaø thaáy vaäy beøn baûo caùc ni uoáng thuoác xoå, ñaïi tieåu tieän trong moät caùi boàn lôùn roài ñem töôùi treân baõi coû xanh töôi ñoù. Hoâm sau hoï laïi ñeán nhö tröôùc vui ñuøa cöôøi giôõn bò dính dô vaø nghe muøi hoâi thoái neân noùi vôùi nhau: "Sao laïi coù chaát baát tònh vaø hoâi thoái nhö theá naøy, ai ñaõ laøm vieäc naøy?", Thoå-la-Nan-ñaø töø xa troâng thaáy lieàn cöôøi lôùn, moïi ngöôøi nghe cöôøi lieàn hoûi: "Taïi sao Thaùnh giaû cöôøi, coù phaûi Thaùnh giaû ñaõ laøm nhô nhôùp baõi coû xanh töôi naøy khoâng?", ñaùp: "Ngoaøi toâi ra coøn ai laøm vieäc aáy", moïi ngöôøi nghe roài ñeàu heát lôøi cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñaïi tieåu tieän treân coû xanh töôi, phaïm Ba-daät-

ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân, khoâng phaïm laø tröø khi bònh.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi: ÑOÅ ÑOÀ BAÁT TÒNH NGOAØI TÖÔØNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø vöøa laøm Tri söï vöøa laøm giaùo thoï hoaëc daïy phuùng tuïng neân phaàn nhieàu khoâng nguû, aên uoáng laïi khoâng tieâu, khi ñaïi tieåu tieän ñeàu ñem ñoå ra ngoaøi töôøng. Vua Thaéng-quang coù moät ñaïi thaàn teân Caùt-töôøng do töï tieän côõi voi cuûa vua neân vua noåi giaän ñuoåi ñi, khi oâng ñi ngang qua chuøa ñuùng vaøo luùc Thoå-la-Nan-ñaø ñang ñoå ñoà baát tònh ra ngoaøi töôøng truùng phaûi oâng khieán toaøn thaân nhô nhôùp, oâng xaáu hoå ra soâng taém röûa. Caùc ni bieát ñöôïc lieàn noùi vôùi nhau: “Vò ñaïi thaàn naøy coù theá löïc lôùn, chuùng ta aét seõ gaëp hoïa”. Luùc ñoù ôû trong trieàu coù vò ñaïi thaàn teân laø Loäc töû taâu vua löôïng thöù cho Caùt töôøng: “Ñaïi thaàn caát töôøng laø ngöôøi trung tín, coù coâng vôùi nöôùc, cuùi xin nhaø vua löôïng thöù cho toäi ñaõ töï tieän côõi voi cuûa vua”, nhaø vua chuaån taáu roài sai söù ñeán keâu ñaïi thaàn Caùt töôøng veà trieàu phuïng meänh, söù tuaân lònh ñeán keâu, ñaïi thaàn nghe hoaûng sôï, ñang maëc aùo öôùt voäi ñeán choã vua, vua cho phuïc chöùc vaø noùi: “Con voi baïch lieân hoa ta ban cho khanh tuøy yù côõi”. Ñaïi thaàn caùt töôøng nghe roài heát söùc vui möøng lieàn suy nghó: “Ta nay ñöôïc phuïc chöùc phaûi chaêng laø do vöøa roài ta bò truùng phaûi chaát baát tònh laøm cho nhô nhôùp”, nghó roài lieàn ñi ñeán chuøa ni hoûi: “Hoâm nay ai ñaõ ñoå ñoà baát tònh truùng phaûi ngöôøi toâi?”, Thoå-la-Nan-ñaø nghe hoûi trong loøng sôï haõi, vaøo phoøng ñoùng cöûa noùi voïng ra: “Ñoù laø do moät vò ni giaø khoâng bieát xaáu hoå, khoâng bieát ñoå ñoà baát tònh ñaõ laøm nhô nhôùp quyù nhôn, xin Ngaøi ñöøng noåi giaän”, ñaïi thaàn noùi: “Toâi khoâng coù noåi giaän, toâi hoûi ñeå cuùng y phuïc cho vò aáy vì nhôø truùng phaûi ñoà baát tònh ñoù maø toâi ñöôïc phuïc chöùc”. Thoå-la-Nan-ñaø nghe roài lieàn böôùc ra laáy tay ñaám ngöïc noùi: “Do toâi thoâ thaùo ñaõ taïo toäi naøy”, ñaïi thaàn thaáy ni böôùc ra lieàn daâng cuùng y phuïc. Thôøi gian sau, Thoå-la-Nan-ñaø tranh caûi vôùi caùc ni khaùc lieàn maéng moät coâ ni: “Toâi xem coâ khoâng baèng phaân cuûa toâi”, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng xem xeùt kyõ lieàn ñem ñoà baát tònh ñoå ra ngoaøi töôøng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Nhieáp Tuïng Thöù Chín: Moät mình coù naêm giôùi,

Keà tai noùi coù boán, Neáu oâm loøng saân giaän, Ñaám ngöïc ñeàu khoâng cho.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Moát: MOÄT MÌNH CUØNG NGÖÔØI NAM ÑÖÙNG ÔÛ CHOÃ KHUAÁT Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan- ñaø moät mình cuøng nam töû ñöùng ôû choã khuaát, caùc Baø-la-moân

tröôûng giaû… nhìn thaáy ñeàu sanh taâm nghi noùi vôùi nhau: “Coâ ni naøy chaúng phaûi laø ngöôøi tòch tónh xuaát gia neân môùi moät mình cuøng ngöôøi nam ñöùng ôû choã khuaát”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moät mình cuøng ngöôøi nam ñöùng ôû choã khuaát thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Choã khuaát coù naêm: Haøng raøo, töôøng vaùch, maøn tröôùng, röøng raäm vaø choã toái taêm. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Hai: MOÄT MÌNH CUØNG BÍ SOÂ ÑÖÙNG ÔÛ CHOÃ KHUAÁT Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Bí-soâ ni Caáp-ña cuøng Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñöùng ôû choã khuaát, caùc Baø-la-moân tröôûng giaû… thaáy ñeàu cheâ traùch: “Coâ ni naøy chaúng phaûi laø ngöôøi tòch tónh xuaát gia neân môùi cuøng Bí-soâ ñöùng ôû choã khuaát aét laø heïn hoø”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moät mình cuøng Bí-soâ ñöùng ôû choã khuaát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni Caáp-ña hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Ba: MOÄT MÌNH CUØNG NGÖÔØI NAM ÑÖÙNG ÔÛ CHOÃ HIEÅN LOÄ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø moät mình cuøng ngöôøi nam ñöùng ôû choã hieån loä, caùc Baø-la-moân tröôûng giaû… thaáy ñeàu cheâ traùch: “Coâ ni naøy chaúng phaûi laø ngöôøi tòch tónh xuaát gia neân môùi moät mình cuøng ngöôøi nam ñöùng ôû choã hieån loä ñeå heïn hoø”. Caùc

ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moät mình cuøng ngöôøi nam ñöùng ôû choã hieån loä, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö theá. Choã hieån loä laø choã khoâng coù che ngaên. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Boán: MOÄT MÌNH CUØNG BÍ SOÂ ÑÖÙNG ÔÛ CHOÃ HIEÅN LOÄ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Bí-soâ ni Caáp-ña moät mình cuøng Bí-soâ OÂ-ñaø-di ñöùng ôû choã hieån loä, caùc Baø-la-moân tröôûng giaû thaáy ñeàu cheâ traùch nhö treân. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moät mình cuøng Bí-soâ ñöùng ôû choã hieån loä, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân, khoâng phaïm laø Bí- soâ coù baïn, ni coù thò giaû beân

caïnh.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Laêm: MOÄT MÌNH ÔÛ MOÄT PHOØNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Chaâu-keá-Nan-ñaø maëc y ñeïp, oai nghi töø toán, böôùc ñi ñoan nghieâm, khi ñi khaát thöïc coù nam töû baùn höông thaáy dung nghi cuûa coâ sanh taâm ñaém nhieãm. Do taâm duïc höøng thaïnh neân khoâng coøn bieát xaáu hoå ñeán tröôùc coâ ni noùi nhoû: "Thaùnh giaû haõy cuøng toâi tö thoâng", ni noùi: "Toâi laø ngöôøi xuaát gia laøm sao cuøng oâng laøm vieäc xaáu xa nhö theá", noùi roài noåi giaän maéng: "OÂng laø keû voâ laïi, cha cuûa oâng khoâng daïy oâng hay sao maø noùi ra lôøi thoâ vôùi toâi nhö theá. Sao oâng khoâng cuøng vôùi voi, coïp, sö töû, raén ñoäc... caùc loaïi thuù aùc ñoäc nhö theá giao hoan?", nam töû noùi: "Thaùnh giaû leõ naøo ñoái vôùi tröôïng phu ñeàu noùi nhö theá?". Chaâu-keá-Nan-ñaø töï nghó: "Ngöôøi naøy khoâng phaûi ngöôøi toát ñaõ xuùc naõo ta, ta seõ xuùc naõo laïi baèng caùch heïn gaëp", nghó roài lieàn noùi: "Hieàn thuû, phoøng cuûa toâi ôû taïi , oâng phaûi töï bieát thôøi maø ñeán ñoù". Ñeán trôøi toái luùc caùc ni ñang phuùng tuïng ôû nôi thaùp, nam töû baùn höông lieàn ñeán trong chuøa vaø leûn vaøo phoøng cuûa Chaâu-keá-Nan-ñaø. Phuùng tuïng xong Chaâu-keá-Nan-ñaø trôû veà phoøng, vöøa ngoài treân giöôøng nam töû baùn höông lieàn böôùc ñeán naém tay, coâ ni keâu lôùn laø coù troäm, nam töû hoaûng hoát chaïy ra khoûi phoøng noùi: "Coâ ni naøy doái traù, ñaõ heïn toâi ñeán,

toâi ñeán roài laïi noùi toâi laø keû troäm". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moät mình moät phoøng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Chaâu-keá-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Moät mình moät phoøng laø khoâng coù ngöôøi thöù hai cuøng nguû trong phoøng. Töôùng phaïm nhö treân, khoâng phaïm laø baïn ni qua ñôøi hoaëc bò ñuoåi ñi hoaëc thoâi tu.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Saùu: CUØNG NGÖÔØI NAM NOÙI NHOÛ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø saùng sôùm vaøo thaønh Thaát-la-phieät khaát thöïc, oai nghi chaùnh truï maø laïi keà tai ngöôøi nam theá tuïc noùi nhoû. Caùc Baø-la-moân tröôûng giaû vaø nhöõng ngöôøi khoâng tín kính nhìn thaáy ñeàu cheâ traùch: "Coâ ni naøy khoâng phaûi laø ngöôøi tòch tónh xuaát gia, boû phaåm thieän cuûa mình keà tai ngöôøi nam noùi nhoû aét laø cuøng heïn hoø". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni keà tai ngöôøi nam noùi nhoø, phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Baûy CHO NGÖÔØI NAM KEÀ TAI NOÙI NHOÛ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø vaøo thaønh khaát

thöïc cho ngöôøi nam keà tai noùi nhoû khieán ngöôøi khoâng tín kính cheâ traùch gioáng nhö giôùi treân. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi nam keà tai noùi nhoû, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Taùm: KEÀ TAI BÍ SOÂ NOÙI NHOÛ Duyeân khôûi vaø nôi choân nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù ni Caáp-ña cuõng nhö Thoå-la-Nan-ñaø vaøo thaønh khaát thöïc keà tai Bí-soâ noùi nhoû khieán nhöõng ngöôøi khoâng tín kính cheâ traùch gioáng nhö giôùi treân. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 17 259

Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni keà tai Bí-soâ noùi nhoû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho ni Caáp-ña hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Taùm Möôi Chín: CHO BÍ SOÂ KEÀ TAI NOÙI NHOÛ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Caáp-ña cuõng nhö tröôùc khi ñi khaát thöïc cho Bí-soâ keà tai noùi nhoû khieán ngöôøi khoâng tín kính cheâ traùch gioáng nhö giôùi treân. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cho Bí-soâ keà tai noùi nhoû, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng pham nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi: ÑAÁM NGÖÏC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc ni cuøng nhau tranh caûi noùi toäi loãi laãn nhau roài oâm loøng saân giaän töï ñaám ngöïc keâu ñau khoå. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni vì saân giaän töï ñaám ngöïc keâu ñau khoå, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Nhieáp Tuïng Thöù Möôøi:
Theà thoát, khoâng xem xeùt.
Giöôøng ngoài, duøng nhöïa caây,
ÔÛ boán nhaø baïch y,
Khoâng khaùn bònh cuøng naèm.
Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Moát: THEÀ THOÁT Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí- soâ ni cuøng ñeán nhaø caùc Baø-la-moân tröôûng giaû, hoaëc nhôn ñi khaát thöïc, hoaëc nhôn ñi thaêm bònh, hoaëc vì noùi phaùp, ñeán nhaø hoï roài, hoï thaáy caùc ni ñeán kính leã roài baïch: “Caùc Thaùnh giaû raát khoù gaëp, chuùng toâi coù phöôùc môùi ñöôïc Thaùnh giaû tôùi nhaø. Raát mong caùc Thaùnh giaû thöông xoùt thöôøng ñeán nhaø chuùng toâi chôù ñeå chuùng

toâi troâng ngoùng". Caùc ni nghe thaáy

260 BOÄ LUAÄT 8

ngöôøi khaùc cung kính khen ngôïi goïi laø Thaùnh giaû neân sanh ngaõ maïn coáng cao, nhöõng ngöôøi tuïc ñoù laïi noùi: "Sôï caùc Thaùnh giaû ñi roài khoâng trôû laïi nöõa, neáu caùc vò chaéc chaén seõ ñeán thì xin haõy theà", caùc ni noùi: "Neáu chuùng toâi ñi maø khoâng trôû laïi nöõa thì toâi tu tònh giôùi seõ khoâng coù quaû lôïi", nghe caùc ni ñem phaïm haïnh cuûa mình ra theà neân moïi ngöôøi ñeàu cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñem phaïm haïnh cuûa mình ra theà, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Hai: KHOÂNG XEM XEÙT MAØ GAÏN HOÛI NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni soáng trong hoøa hôïp khieán caùc Baø-la-moân tröôûng giaû sanh tín kính, toân troïng cuùng döôøng töù söï ñaày ñuû, hoï ñöa tònh taøi noùi raèng: "Thaùnh giaû haõy nhaän tieàn thuoác naøy, khi coù bònh hoaïn thì tuøy yù duøng". Chuùng möôøi hai ni thaáy roài sanh taâm taät ñoá noùi vôùi nhau: "Taïi sao chuùng ta khoâng nhôø ngöôøi theá tuïc cung kính cuùng döôøng töù söï vaø tònh taøi ñeå duøng cho vieäc aên uoáng", baøn roài cuøng laäp keá ñeå cho caùc Baø-la-moân tröôûng giaû cung kính cuùng döôøng cho hoï. Ñoái vôùi nhöõng vieäc khoâng coù caên cöù thaáy nghe nghi, hoï lieàn noùi laø coù caên cöù thaáy nghe nghi ñeå gaïn hoûi Bí-soâ ni: "Coâ ni teân coù toäi nhö vaäy, coâ ni teân phaïm toäi nhö vaäy", gaïn hoûi quôû traùch roài vaøo ngaøy tröôûng tònh, tuøy yù, hoï khoâng cho caùc ni ñoù vaøo trong chuùng. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng xem xeùt söï vieäc maø gaïn hoûi ngöôøi khaùc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Ba: KHOÂNG XEM KYÕ GIÖÔØNG TOØA MAØ NGOÀI NAÈM Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni an cö xong, nhö Phaät ñaõ cho pheùp chö ni an cö xong ñöôïc du haønh trong nhaân gian, neân caùc ni naøy du haønh ñeán moät thoân xoùm, trôøi suïp toái neân ñeán nhaø cuûa moät tröôûng giaû xin nguû taïm moät ñeâm, tröôûng giaû cho nghæ laïi

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 17 261

ñeâm trong phoøng khaùch. Trong phoøng khaùch naøy ñaõ coù ngöôøi theá tuc ñeán xin ôû nguû ñeâm tröôùc, caùc ni khoâng xem xeùt laïi do ñi ñöôøng moõi meät vaø sôï noùng neân khoâng ôû trong phoøng khaùch naèm nguû maø nguû ngoaøi hieân. Nöûa ñeâm trôøi boãng noåi gioù möa, boán phía toái ñen, caùc ni kinh sôï neân cuøng vaøo trong phoøng khaùch, vì khoâng nhìn thaáy nhau neân naèm nguû caïnh ngöôøi theá tuïc, khi thöùc daäy ngöôøi aáy naém tay Bí-soâ ni, ni hoaûng sôï keâu leân: "Keû

voâ laïi naøo ñaõ naém tay toâi, vua Thaéng-quang cung kính phuïng söï caùc ni ñoàng nhö phi haäu, haù cho ngöôøi ngu cöôõng böùc hay sao?”... Lieàn caùo quan, quan xöû chaët tay ngöôøi aáy. Caùc ni ñeán thaønh Thaát-la-phieät keå laïi cho caùc Bí-soâ ni, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñeán choã toái taêm khoâng xem xeùt kyõ giöôøng toøa maø ngoài naèm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Ngoài naèm trong hoïc xöù naøy laø nguû laïi ñeâm. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Boán: DUØNG NHÖÏA CAÂY LAØM SANH CHI Duyeân khôûi vaø nôi choân nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñeán nhaø moät tröôûng giaû khaát thöïc thaáy tröôûng giaû khoâng coù ôû nhaø beøn chuùc vôï cuûa tröôûng soáng laâu khoâng bònh roài hoûi: “Hieàn thuû, khi choàng coâ khoâng coù ôû nhaø coâ laøm theá naøo ñeå ñöôïc thích yù?”, vôï tröôûng giaû xaáu hoå im laëng khoâng traû lôøi, ni boû ñi. Sau ñoù ñeán trong cung vua chuùc phi Thaéng man khoâng bònh soáng laâu roài hoûi nhoû: “Khi nhaø vua ra ñi, vöông phi laøm theá naøo ñeå ñöôïc thích yù?”, phi noùi: “Thaùnh giaû ñaõ xuaát gia sao laïi hoûi phaùp theá tuïc?”, ñaùp: “Quyù thaéng ôû choã töï taïi, nhöng chuùng toâi coøn treû khoâng coù ngöôøi saùnh ñoâi, khoù qua ngaøy maø khoâng öu saàu”, phi noùi: “Neáu nhaø vua ra ñi, toâi baûo thôï laøm caùi sanh chi baèng nhöïa caây duøng ñeå thích yù”. Thoå-la-Nan-ñaø nghe roài lieàn ñeán choã vôï cuûa ngöôøi thôï noùi raèng: “Coâ haõy laøm cho toâi moät caùi sanh chi gioáng nhö ñaõ laøm cho phu nhaân Thaéng man”, vôï cuûa ngöôøi thôï noùi: “Thaùnh giaû ñaõ xuaát gia sao laïi duøng caùi aáy”, ñaùp: “Toâi coù vieäc caàn duøng”, ngöôøi vôï kia noùi: “Neáu vaäy toâi seõ baûo laøm cho coâ”, ngöôøi vôï lieàn baûo choàng laøm caùi sanh chi, ngöôøi choàng noùi: “Toâi haù khoâng ñuû hay sao maø baø coøn nhôø caùi naøy”, ngöôøi vôï noùi: “Khoâng phaûi laøm cho toâi maø laø laøm giuøm cho ngöôøi baïn”, ngöôøi choàng laøm xong ñöa cho vôï, ngöôøi vôï ñöa cho ni. Thoå-la-Nan-ñaø mang veà sau khi aên côm xong vaøo trong phoøng laáy sanh cho coät vaøo nôi goùt chaân roài ñöa vaøo trong thaân ñeå caûm thoï laïc, sau ñoù

nguû queân. Luùc ñoù chuøa boång phaùt hoûa, nghe tieáng keâu la, ni lieàn thöùc daäy chaïy voäi ra ngoaøi queân thaùo caùi sanh chi ra, moïi ngöôøi nhìn thaáy ñeàu cöôøi cheâ, treû con nhìn thaáy noùi: “Thaùnh giaû coät caùi gì ôû goùt chaân”, Thoå-la-Nan-ñaø nghe lôøi naøy heát söùc xaáu hoå. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng nhöïa caây laøm sanh chi, phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Taïi sao Ni-thoå-la-nan-ñaø laïi laøm cho moïi ngöôøi cheâ cöôøi nhö theá, xin Phaät noùi nhaân duyeân xöa”, Phaät noùi: “Khoâng phaûi chæ ngaøy nay Ni-thoå-la-nan-ñaø môùi laøm cho moïi ngöôøi cheâ cöôøi maø trong quaù khöù cuõng ñaõ nhö vaäy, caùc

thaày laéng nghe: Thuôû xöa, coù moät Baø-la- moân trong moät thoân xoùm cöôùi vôi chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai coù möôøi taùm töôùng xaáu, ñeán tuoåi tröôûng thaønh ñoàng töû naøy du hoïc ôû phöông khaùc ñeå tìm caàu ngheà nghieäp. ÔÛ moät thoân khaùc coù moät ñaïi Baø-la-moân raát gioûi Töù minh luaän, oâng coù moät con gaùi neân oâng muoán reã cuûa oâng phaûi laø ngöôøi thoâng suoát Töù minh luaän. Ñoàng töû Baø-la-moân kia du haønh ñeán laøng naøy tôùi choã vò ñaïi Baø-la-moân caàu hoïc Töù minh luaän, khoâng bao laâu sau thoâng suoát Töù minh neân vò ñaïi Baø-la-moân naøy quyeát ñònh gaû con gaùi cho ñoàng töû Baø-la-moân naøy. Thôøi gian sau ñaïi Baø-la-moân suy nghó: reã cuûa ta töôùng maïo xaáu xí, neáu ñeå noù ôû ñaây seõ bò nhieàu ngöôøi cöôøi khinh. Laïi thaáy ñöùa con gaùi cuûa oâng haïnh khoâng trinh löông neân oâng baûo con reã: “Nay con haõy daãn vôi veà nhaø cha meï cuûa con”, ñoàng töû nghe roài suy nghó: “Vôi ta taùnh haïnh khoâng trinh löông, ôû tröôùc maët ta thöôøng cuøng ngöôøi khaùc cöôøi giôõn, ta neân daãn veà nhaù cha meï”. Nghó roài lieàn noùi vôùi vôi: “Naøng haõy söûa soaïn, saùng mai seõ cuøng naøng daïo chôi phöông vieân”, ngöôøi vôi ñoàng yù, saùng hoâm sau ñoàng töû baûo vôi côõi löøa ñeå trôû veà nhaø cha meï cuûa mình, ngöôøi vôi nghe noùi trôû veà nhaø cha meï choàng lieàn suy nghó: “Hoïa ñeán nôi thaân roài, ôû ñaây töi taïi muoán laøm gì thì laøm, tuøy yù cuøng nam töû tö thoâng, nay veà nhaø kia coù cha meï toân thaân hoä veä, khoâng coøn töi do nöõa”, nghó roài lieàn cuøng choàng caûi coï khoùc keå bi ai noùi laø khoâng muoán ñi. Ñoàng töû noåi giaän laáy daây coät troùi laïi boû naèm treân löng löøa roài ñi tieáp. Sau ñoù do taâm duïc höøng thaïnh, ñoàng töû lieàn cuøng vôi laøm vieäc phi phaùp roài laáy bình nöôùc roùt nöôùc ñeå taåy tònh, nöôùc chaûy thaønh tieáng khieán con löøa hoaûng sôi boû chaïy, ñoàng töû ñuoåi theo khoâng kòp. Con löøa chaïy vaøo trong thoân, moïi ngöôøi nhìn thaáy lieàn hoûi nguyeân do, ñoàng töû keå laïi moïi vieäc, moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cöôøi lôùn roài noùi tuïng:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 17 263

“Roùt nöôùc chaûy thaønh tieáng, Löøa nghe hoaûng sôi chaïy, Ngöôøi nöõ baïc phöôùc naøy, Xaáu xa khieán ngöôøi cöôøi.” Naøy caùc Bí-soâ, vôi cuûa ñoàng töû xaáu xí ñoù chính laø Thoå-la-Nan-ñaø, cuõng chính Thoå-la-Nan-ñaø thuôû xa xöa veà tröôùc cuõng ñaõ laøm cho moïi ngöôøi cöôøi naùo loaïn, caùc thaày haõy laéng nghe: Thuôû xa xöa, coù moät Baø-la-moân trong moät thoân xoùm cöôùi vôi chöa bao laâu laïi muoán dôøi ñeán nôi khaùc ôû, ngöôøi vôi naøy voán khoâng trinh löông, nghe choàng saép doïn ñi lieàn noùi vôùi tình nhaân: “Choàng toâi muoán dôøi ñeán nôi khaùc, anh haõy ñeán cuøng toâi nguû ñeâm nay”, tình nhaân nghe roài toái ñoù lieàn ñeán nhaø, khoâng ngôø ngöôøi choàng ñeâm ñoù trôû laïi keâu môû cöûa. Nghe bieát tieáng choàng, ngöôøi vôi hoaûng sôi voäi giaáu tình nhaân trong thuøng phaân boø roài môùi môû cöûa. Luùc ñoù nhaø boång phaùt hoûa, ngöôøi choàng voäi chuyeån cuûa caûi ra ngoaøi, ngöôøi vôi noùi: “Taát caû cuûa quyù ñeàu naèm trong thuøng phaân naøy, haõy khieâng ra tröôùc”, hai ngöôøi cuøng khieâng ra, khoâng ngôø thuøng bò vôõ, tình nhaân boø ra, va ñaàu vaøo truï coät bò thöông chaûy maùu,

voäi vaøng boû chaïy. Moïi ngöôøi thaáy roài noùi tuïng: “Baø vôï tröôùc tö tình, Giaáu tình nhaân trong thuøng, Löûa chaùy khieâng thuøng ra, Vôõ ñaàu ai cuõng bieát”. Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi vôï Baø-la-moân xöa kia chính laø Thoå-la-Nan- ñaø.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Laêm: NOÙI PHAÙP NHAØ BAÏCH Y KHOÂNG DAËN CAÁT TOÏA CUÏ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø thöôøng ñeán nhaø caùc tröôûng giaû Baø-la-moân noùi phaùp, vôï cuûa tröôûng giaû kính troïng ni neân traûi toøa ngoài toát ñeïp ñeå ni ngoài. Luùc Thoå-la-Nan-ñaø noùi phaùp, ngöôøi vôï tuy ngoài nghe nhöng trong loøng laïi lo nghó vieäc nhaø, sôï ngoài nghe quaù laâu neân nöûa chöøng boû ra veà. Thoå-la-Nan-ñaø thaáy thính giaû ñaõ ra veà neân cuõng boû ra veà, sau ñoù coù keû troäm ñeán laáy toïa cuï mang ñi. Thôøi gian sau Thoå-la-Nan-ñaø laïi ñeán nhaø tröôûng giaû, vôï tröôûng giaû hoûi veà toïa cuï, coâ ñaùp: “Hoâm ñoù noùi phaùp xong khoâng thaáy coøn ai neân toâi cuõng ra veà, boû toïa cuï ôû ñoù”, ngöôøi vôï tröôûng giaû cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau:

Neáu laïi coù Bí-soâ ni noùi phaùp ôû nhaø baïch y, khi ra ñi khoâng daën laïi gia chuû don caát toïa cuï thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Saùu: KHOÂNG CHO PHEÙP LIEÀN NGOÀI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø khaát thöïc ñeán nhaø moät Baø-la-moân öa thích saïch seõ, ôû trong phoøng khaùch coù moät giöôøng toøa saïch ñöôïc phuû leân moät taám baïch ñieäp saïch, laïi coù moät ngöôøi nöõ caám phaát traàn ñuoåi ruoài ñöùng ôû ñoù. Thoå-la-Nan-ñaø xin thöùc aên, ngöôøi nöõ noùi: “Neáu toâi ñi laáy thöùc aên, ruoài seõ ñaäu vaøo laøm dô choã ngoài naøy”, ni noùi: “Toâi seõ ñuoåi ruoài cho coâ”, ngöôøi nöõ lieàn vaøo trong nhaø laáy thöùc aên, Thoå-la-Nan-ñaø chaân dính ñaát khoâng saïch lieàn ngoài leân giöôøng toøa ñoù. Baø-la-moân thaáy lieàn noùi: “Chaân dính buøn ñaát taïi sao khoâng röûa saïch maø ngoài treân giöôøng ñoù”, lieàn ñaùp: “OÂng ngoài ñöôïc taïi sao toâi laø ngöôøi phaïm haïnh laïi khoâng ngoài ñöôïc”. Khi Thoå-la-Nan-ñaø ñöùng daäy, Baø-la-moân thaáy maùu dính dô choã ngoài saïch cuûa mình lieàn ñuû lôøi cheâ traùch: “Coâ ni naøy laø ngöôøi khoâng bieát xaáu hoå”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû nhaø baïch y, chuû nhaø chöa cho pheùp lieàn ngoài treân giöôøng toøa thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca . Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Baûy: KHOÂNG HOÛI CHUÛ LIEÀN NGUÛ LAÏI ÑEÂM Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù Bí-soâ ni du haønh trong nhaân gian ñeán moät thoân xoùm thì trôøi toái neân tìm choã nghæ laïi ñeâm. Ñeán nhaø moät ngöôøi thôï deät, ngöôøi choàng ñi khoûi, ngöôøi vôï lieàn cho vaøo phoøng nguû chung vôùi mình, khoâng ngôø ngöôøi choàng nöûa ñeâm trôû veà vaøo phoøng

leân giöôøng muoán cuøng vôi laøm vieäc phi phaùp, vöøa ñöa tay oâm vôi thì ngöôøi vôi heùt leân coøn coâ ni thì cöôøi, ngöôøi choàng hoûi laø ai cöôøi, ngöôøi vôi noùi laø ngöôøi xuaát gia cöôøi, ngöôøi choàng noåi giaän ñuoåi ni ra ngoaøi. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû nhaø baïch y khoâng hoûi roõ veà ngöôøi chuû maø lieàn ôû laïi nguû ñeâm, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân, khoâng phaïm laø ngöôøi nöõ ñoù khoâng choàng laø chuû nhaø coù quyeàn quyeát ñònh.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 18 265

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 18

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Taùm: BIEÁT NI ÔÛ NHAØ BAÏCH Y TRÖÔÙC, MÌNH ÑEÁN SAU LAÏI BAÛO HOÏ ÑI

Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni du haønh trong nhaân gian ñeán moät thoân xoùm thì trôøi toái neân tìm choã nghæ laïi ñeâm, coù moät tröôûng giaû cho caùc ni ôû laïi nghæ ñeâm. Thoå-la-Nan-ñaø ñeán sau cuõng tìm choã nghæ laïi ñeâm, ngöôøi trong thoân chæ ñeán nhaø tröôûng giaû, ñeán nôi Thoå-la-Nan-ñaø lieàn chen vaøo tröôùc caùc ni xin choã nghæ, caùc ni noùi: “Choã naøy chaät heïp khoâng theå chöùa theâm ngöôøi ñöôïc”, Thoå-la-Nan- ñaø noùi: “Tuøy nghi thì ñöôïc”, caùc ni nghe roài lieàn ngoài xeáp chaân laïi cho Thoå-la-Nan-ñaø cuøng ôû. Luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø lieàn duøng tay chaân xoâ ñaåy caùc ni tôùi ôû tröôùc, caùc ni naøy noùi: “Taïi sao coâ laïi böùc baùch nhau nhö theá”, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Neáu khoâng ôû ñöôïc thì tuøy yù ñi choã khaùc”, caùc ni naøy thaáy Thoå-la-Nan-ñaø khoûe maïnh, neáu cuøng hôn thua e gaëp maïng naïn neân ñoàng loaït ñöùng daäy boû ñi. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Bí-soâ ni ñeán ôû tröôùc trong nhaø baïch y, mình ñeán sau laïi baûo hoï ñi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Chín Möôi Chín: ÑEÄ TÖÛ COÙ BÒNH KHOÂNG CHAÊM SOÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø bònh, ñeä töû thaân vaø ñeä töû y chæ ñeàu chaêm soùc haàu haï cho ñeán khi laønh bònh. Thôøi gian sau caùc ñeä töû bònh, Thoå-la-Nan-ñaø laïi khoâng chaêm soùc, boû maëc neân ôû choã ngöôøi bònh böøa baõi ñoà baát tònh. Sau khi bieát ñöôïc

266 BOÄ LUAÄT 8

ngöôøi bònh laø ñeä töû cuûa Thoå-la-Nan-ñaø, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñoái vôùi ñeä

töû thaân vaø ñeä töû y chæ thaáy coù bònh maø khoâng chaêm soùc chu ñaùo thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Ñeä töû thaân laø ngöôøi maø mình ñaõ cho thoï cuï giôùi. Ñeä töû y chæ laø ngöôøi nuông ôû vôùi mình. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm: HAI NI NAÈM CHUNG MOÄT GIÖÔØNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù moät ni teân laø AÙc-aùi vaø Thöôïng-aùi cuøng naèm chung moät giöôøng nhö nam vaø nöõ cuøng nhau vui ñuøa. Thôøi gian sau moät coâ boãng coù thai, ñuû ngaøy thaùng sanh ra moät cuïc thòt khoâng coù caùc caên vaø tay chaân neân caùc ni ñuoåi ra khoûi chuøa. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Chöa neân ñuoåi, haõy xem xeùt kyõ roài ñuoåi. Neân ñem cuïc thòt naøy ñeå döôùi aùnh naéng maët trôøi giöõa tröa, neáu noù bò tieâu hoùa thì khoâng phaûi laø thai; neáu noù khoâng tieâu môùi thaät laø thai”. Caùc ni vaâng lôøi Phaät daïy, ñem cuïc thòt ñoù ñeå döôùi aùnh naéng maët trôøi giöõa tröa thì noù tieâu maát. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, hai ngöôøi naèm chung moät giöôøng thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni ñi du haønh gaëp trôøi toái xin nghæ laïi ñeâm ôû nhaø moät tröôûng giaû, tröôûng giaû chæ cho hoï naèm nghæ chung treân moät caùi giöôøng lôùn, nhöng chæ coù moät coâ naèm coøn caùc coâ khaùc laïi ñoøi theâm giöôøng khaùc, tröôûng giaû noùi: “Trong nhaø ñoâng ngöôøi khoâng coù giöôøng dö cho caùc Thaùnh giaû, sao caùc vò khoâng naèm chung moät giöôøng?”, caùc ni noùi laø Theá toân khoâng cho. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu ñöôïc moät caùi giöôøng lôùn thì caùc ni ñöôïc naèm chung, neân laáy y ngaên caùch, heä nieäm naèm nguû, khoâng ñöôïc chaïm nhau. Giöôøng nhoû maø coù ngaên caùch cuõng ñöôïc naèm nguû chung.”

Nhieáp Tuïng Möôøi Moät:
Hai an cö, khuûng boá,
Thieân töï, chöa ñuû tuoåi,
Nuoâi chuùng, ngöôøi coù choàng,
Taêng chöa cho voâ haïn.
SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 18 267

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Moät: AN CÖ CHÖA TÖÏ TÖÙ MAØ DU HAØNH Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø haï an cö nôi thaønh Thaát-la-phieät, chöa laøm leã Tuøy yù maø voäi du haønh trong nhaân gian. Caùc ngoaïi ñaïo, Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só ñeâu cheâ traùch: “Coâ ni naøy khoâng thích xuaát gia, muøa möa caùc coân truøng ñaâu ñaâu cuõng coù maø laïi du haønh, ñaïp chuùng toån haïi voâ cuøng. Loaøi chim nhoû khi muøa möa ñeán coøn aån mình trong toå, sa moân nöõ naøy khoâng coù töø bi laïi du haønh laøm toån thöông caùc loaøi haøm thöùc, ai laïi khôûi taâm cung kính cuùng döôøng nöõa chöù”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp

caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, haï an cö chöa laøm leã Tuøy yù maø du haønh trong nhaân gian thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Haï an cö laø tieàn an cö hay haäu an cö. Chöa laøm leã Tuøy yù laø chöa töï töù. Töôùng phaïm nhö treân, khoâng phaïm laø moät trong taùm naïn xaûy ñeán.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Hai: AN CÖ XONG KHOÂNG DU HAØNH Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni an cö xong muoán du haønh trong nhaân gian, hoûi Thoå-la-Nan-ñaø coù ñi khoâng, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi caàn gì phaûi ñi", caùc ni noùi: "Phaät daïy an cö xong neân ñi". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, an cö xong maø khoâng rôøi khoûi choã ñoù ñeå du haønh thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Ba: BIEÁT COÙ KHUÛNG BOÁ MAØ DU HAØNH Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù vua Vò-sanh-oaùn coù oaùn thuø vôùi thaønh Quaûng-nghieâm, muoán daãn binh thaûo phaït neân nhaø vua cho ñaùnh troâng thoâng baùo cho daân chuùng bieát: "Ai ôû trong ranh giôùi nöôùc ta maø ñeán thaønh Quaûng-nghieâm thì seõ bò cheùm ñaàu". ÔÛ caùc choã hieåm yeáu nhaø vua ñeàu cho quaân canh giöõ, neáu baét ñöôïc ai traùi lònh thì y phaùp xöû trò. Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni töø thaønh Vöông-xaù muoán ñeán thaønh Quaûng -nghieâm, treân ñöôøng ñi gaëp giaëc neân hoaûng sôï keâu lôùn, quaân canh giöõ

bieân phoøng nghe tieáng keâu cöùu lieàn chaïy ñeán, giaëc thaáy quaân cuûa nhaø vua voäi boû chaïy, quaân canh noùi: "Caùc Thaùnh giaû haù khoâng nghe nhaø vua thoâng baùo ai ñi ñeán thaønh Quaûng-nghieâm seõ bò cheùm ñaàu hay sao, neáu chuùng toâi khoâng phoøng thuû nôi ñaây thì caùc Thaùnh giaû haù khoâng bò giaëc baét roài hay sao?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu Bí-soâ ni bieát trong vöông quoác coù giaëc khuûng boá maø du haønh thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Boán: BIEÁT COÙ COÏP SOÙI SÖ TÖÛ MAØ DU HAØNH Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni du haønh treân ñöôøng heûo laùnh, phaàn nhieàu gaëp nguy hieåm veà coïp, soùi, sö töû neân bò ngöôøi theá gian cheâ traùch.... Phaät cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát choã ñoù coù coïp, soùi, sö töû khuûng boá maø coøn du haønh thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Naêm: ÑEÁN THIEÂN TÖÏ LUAÄN NGHÒ Duyeân khôûi ôû thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø du haønh ñeán trong thieân töï vaø choã ngoaïi ñaïo cuøng hoï luaän nghò ñeán trôøi toái môùi trôû veà chuøa roài baûo caùc ni ñaám boùp ñeå bôùt ñau nhöùc, caùc ni hoûi nguyeân do,

Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Toâi ñeán trong thieân töï vaø choã ngoaïi ñaïo cuøng hoï luaän nghò”, caùc ni noùi: “Thaùnh giaû ñeán trong thieân töï vaø choã ngoaïi ñaïo luaän nghò vôùi hoï nhö vaäy coù hôïp lyù hay khoâng?”, ñaùp: “Hôïp hay khoâng hôïp thì toâi cuõng ñaõ ñeán roài”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñeán trong thieân töï luaän nghò thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Thieân töï laø choã thôø thieân thaàn. Luaän nghò laø naïn vaán. Töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Saùu: CHÖA ÑUÛ TUOÅI MAØ CHO NGÖÔØI XUAÁT GIA VAØ THOÏ CUÏ TUÙC GIÔÙI Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù caùc Bí-soâ chöa ñuû

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 18 269

möôøi tuoåi haï maø cho ngöôøi khaùc xuaát gia vaø thoï cuï tuùc giôùi, caùc Bí-soâ ni cuõng vaäy cho neân chuùng möôøi hai Bí-soâ coù moân ñoà raát ñoâng. Hoï ñeán choã Luïc chuùng, Luïc chuùng hoûi: “Caùc coâ coù raát ñoâng ñoà chuùng vaây quanh phaûi khoâng?”, ñaùp: “Caùc Thaùnh giaû cho ngöôøi khaùc xuaát gia vaø thoï cuï giôùi ñöôïc thì chuùng toâi cuõng ñöôïc cho”, Luïc chuùng noùi: “Caùc coâ cuøng chuùng toâi khoâng coù khaùc nhau phaûi khoâng?”, ñaùp laø khoâng khaùc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni chöa ñuû möôøi hai tuoåi haï maø cho ngöôøi khaùc xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Cho xuaát gia laø cho thoï hoïc xöù cuûa caàu tòch. Cho thoï giôùi cuï tuùc laø Baïch-töù-yeát-ma. Töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Baûy: VOÄI NUOÂI ÑEÄ TÖÛ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Theá toân cheá Bí-soâ ni ñuû möôøi hai tuoåi haï môùi ñöôïc cho ngöôøi khaùc xuaát gia vaø cho thoï giôùi cuï tuùc, tuy ñuû möôøi hai tuoåi haï nhöng ngu si khoâng bieát phaân bieät, cuõng khoâng hieåu roõ raøng maø cho ngöôøi khaùc xuaát gia vaø cho thoï giôùi cuï tuùc töùc laø töï mình chöa ñieàu phuïc maø muoán ñieàu phuïc ngöôøi khaùc; töï mình chöa tòch tónh maø muoán laøm cho ngöôøi khaùc tòch tónh; töï mình chöa sieâu thoaùt maø muoán laøm cho ngöôøi khaùc sieâu thoaùt; töï mình chöa cöùu ñöôïc maø muoán cöùu ngöôøi khaùc… laø khoâng coù lyù ñoù. Luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ thaät khoâng coù ñöùc maø voäi ñoä ñeä töû, caùc ni baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu ni naøo coù khaû naêng daïy baûo ñeä töû thì neân thao taêng giaø xin, Taêng giaø seõ taùc phaùp yeát ma cho nuoâi chuùng vôùi ñieàu kieän ni naøy phaûi ñuû möôøi hai haï hay hôn möôøi hai haï. Vò ni ñoù kính leã Taêng roài ñeán tröôùc vò Thöôïng toïa ni quyø goái chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, toâi Bí-soâ ni teân ñaõ ñuû möôøi hai haï coù theå nuoâi daïy ñeä töû, nay theo Taêng giaø ni xin yeát ma nuoâi chuùng. Xin thöông xoùt. (3 laàn) Ni taêng sai moät Bí-soâ ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni Taêng laéng nghe, Bí-soâ ni naøy teân ñaõ ñuû möôøi hai haï muoán nuoâi moân ñoà,

nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi chuùng. Neáu Ni taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Ni taêng neân chaáp thuaän, nay Ni taêng taùc yeát ma cho Bí-soâ ni teân ñaõ ñuû möôøi hai haï ñöôïc nuoâi chuùng. Baïch nhö theá. Ñaïi ñöùc Ni Taêng laéng nghe, Bí-soâ ni naøy teân ñaõ ñuû möôøi hai haï muoán nuoâi moân ñoà, nay theo Ni taêng xin yeát ma nuoâi chuùng. Nay Ni

taêng taùc yeát ma cho Bí-soâ ni teân ñaõ ñuû möôøi hai haï ñöôïc nuoâi chuùng. Caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän cho Bí-soâ ni teân ñaõ ñuû möôøi hai haï ñöôïc nuoâi moân ñoà thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ni taêng cho chaáp thuaän cho Bí-soâ ni teân ñaõ ñuû möôøi hai haï ñöôïc nuoâi moân ñoà roài. Ni taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Sau ñoù Thoå-la-Nan-ñaø chöa ñöôïc Taêng taùc yeát ma cho nuoâi chuùng maø töï tieän cho ngöôøi xuaát gia vaø cho thoï giôùi cuï tuùc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, Taêng giaø chöa taùc yeát ma cho nuoâi chuùng maø voäi nuoâi ñeä töû thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Taùm: BIEÁT NGÖÔØI NÖÕ ÑAÕ TÖØNG GAÛ, TUOÅI CHÖA ÑUÛ MÖÔØI HAI MAØ CHO XUAÁT GIA Duyeân khôûi vaø nôùi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù keû ngu si sanh taâm aùc neân tru dieät doøng hoï Thích, nhieàu phuï nöõ hoï Thích khoâng nôi nöông töïa, tuy ñaõ xuaát gia nhöng trong loøng luoân öu saàu nhôù nghó ñeán thaân thích maø buoàn khoùc, nhöng sau khi hieåu ñaïo, noåi öu saàu cuõng nguoâi ngoai neân hoï caàu xin thoï giôùi cuï tuùc, caùc Bí-soâ ni noùi: “Caùc coâ ñôïi ñuû hai möôi tuoåi môùi ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc”, caùc Thích nöõ noùi: “Ñôïi ñeán hai möôi tuoåi thì laâu quaù”, caùc ni noùi: “Ñuû hai möôi tuoåi môùi coù theå phuïng söï OÂ-ba-ñaø-da vaø A-giaù-lôïi-da”, caùc Thích nöõ noùi: “Chuùng toâi ôû nhaø thôø choàng vaø lo lieäu vieäc nhaø coøn coù theå laøm xong, nay xuaát gia xin thoï giôùi haù khoâng theå phuïng söï OÂ-ba-ñaø-da vaø A-giaù-lôïi-da hay sao?”. Caùc ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu ngöôøi nöõ ñaõ töøng gaû, tuoåi ñuû möôøi hai hoaëc möôøi taùm thì neân cho hai naêm Chaùnh hoïc phaùp roài cho thoï cuï giôùi. Ni taêng neân baûo vò aáy ñeán trong Taêng ôû tröôùc vò Thöôïng toïa ni xin nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, con teân laø ñuû möôøi taùm tuoåi, Thaùnh giaû laø OÂ-ba-ñaø-da. Nay con theo Ni taêng xin hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp laøm Chaùnh hoïc nöõ, cuùi xin Ni taêng cho con hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp, Thaùnh giaû laø OÂ-ba-ñaø-da. Xin thöông xoùt (3 laàn). Ni taêng sai moät Bí-soâ ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Caàu-tòch nöõ naøy teân ñuû möôøi taùm tuoåi, Thaùnh giaû laø OÂ-ba-ñaø-da, nay theo Ni taêng xin hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp trong hai naêm laøm chaùnh hoïc nöõ. Neáu Ni taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Ni taêng neân chaáp thuaän, nay Ni taêng taùc phaùp yeát ma cho

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 18 271

Caàu-tòch nöõ ñuû möôøi taùm tuoåi trong hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp laøm Chaùnh hoïc nöõ, Thaùnh giaû laø OÂ-ba-ñaø-da. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, Caàu-tòch nöõ naøy teân ñuû möôøi taùm tuoåi, Thaùnh giaû laø OÂ-ba-ñaø-da, nay theo Ni taêng xin trong hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp laøm Chaùnh hoïc nöõ. Nay Ni taêng taùc phaùp cho Caàu-tòch nöõ teân ñuû möôøi taùm tuoåi, Thaùnh giaû laø OÂ-ba-ñaø- da trong hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu phaùp laøm chaùnh hoïc nöõ. Neáu caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän cho Caàu-tòch nöõ ñuû möôøi taùm tuoåi, Thaùnh giaû laø OÂ-ba-ñaø-da trong hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp laøm Chaùnh hoïc nöõ thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ni taêng ñaõ chaáp thuaän cho Caàu-tòch nöõ ñaõ ñuû möôøi taùm tuoåi, Thaùnh giaû laø OÂ-ba- ñaø- da trong hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp laøm chaùnh hoïc nöõ xong roài. Ni taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc nay xin nhôù giöõ nhö vaäy. Keá neân baûo Chaùnh hoïc nöõ: “Töø hoâm nay coâ neân hoïc saùu phaùp: - Moät laø khoâng ñöôïc ñi ñöôøng moät mình. - Hai laø khoâng ñöôïc loäi qua soâng moät mình, - Ba laø khoâng ñöôïc xuùc chaïm thaân tröôïng phu. - Boán laø khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi nam ñoàng nguû ñeâm . - Naêm laøkhoâng ñöôïc laøm mai moái. - Saùu laø khoâng ñöôïc che giaáu toäi troïng cuûa ni.” Nhieáp Tuïng: Khoâng ñi ñöôøng moät mình, Khoâng loäi nöôùc moät mình, Khoâng xuùc chaïm nam töû, Khoâng cuøng nam ñoàng nguû, Khoâng laøm vieäc mai moái, Khoâng giaáu toäi troïng ni. Laïi noùi: Keå töø hoâm nay coâ neân hoïc saùu tuøy phaùp: - Moät laø khoâng caát giöõ vaøng baïc xem nhö cuûa mình. - Hai laø khoâng ñöôïc caïo loâng choã kín. - Ba laø khoâng ñöôïc ñaøo ñaát. - Boán laø khoâng ñöôïc hoaïi sanh chuûng. - Naêm laø khoâng ñöôïc khoâng thoï maø aên. - Saùu laø khoâng ñöôïc aên thöùc aên ñaõ xuùc chaïm. Nhieáp Tuïng: Khoâng caát giöõ vaøng baïc, Khoâng caïo loâng choã kín,

272 BOÄ LUAÄT 8

Khoâng ñaøo bôùi ñaát soáng, Khoâng laøm cheát coû caây, Khoâng thoï khoâng ñöôïc aên, Ñaõ xuùc chaïm khoâng ñöôïc aên. Luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø laïi cho ngöôøi nöõ ñaõ töøng gaû chöa ñuû möôøi hai tuoåi xuaát gia vaø thoï cuï tuùc giôùi. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi nöõ ñaõ töøng gaû chöa ñuû möôøi hai tuoåi maø cho xuaát gia thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Leû Chín: TUOÅI ÑUÛ MÖÔØI HAI KHOÂNG CHO CHAÙNH HOÏC PHAÙP MAØ CHO THOÏ CUÏ GIÔÙI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi treân, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø bieát ngöôøi nöõ ñaõ töøng gaû ñuû möôøi hai tuoåi cho xuaát gia roài suy nghó: “Theá toân ñaõ cho pheùp thoï cuï giôùi”, nghó roài lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc maø khoâng cho hai naêm Chaùnh hoïc phaùp. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc

Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi nöõ ñaõ töøng gaû ñuû möôøi hai tuoåi, khoâng cho Chaùnh hoïc phaùp maø cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi: VOÄI NUOÂI NHIEÀU CHUÙNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø cho ngöôøi xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc nhieàu voâ haïn, ñeán noãi khoâng ñaët teân heát ñöôïc, chaúng haïn nhö ñaët teân laø Hoä Phaät, Hoä Phaùp, Hoä Taêng..., chæ coù taùc nghieäp. Khi keâu hoaëc keâu "Naøy caùc ñeä töû", hoaëc keâu "Naøy Caàu- tòch nöõ", hoaëc keâu "Naøy Chaùnh hoïc nöõ", hoaëc keâu "Naøy moät tuoåi", cho ñeán hoaëc keâu "Naøy möôøi tuoåi". Khi nghe keâu nhö vaäy, ñeä töû khoâng bieát coâ keâu ai, moät ni noùi vôùi Thoå-la-Nan-ñaø: "Thaùnh giaû ñaõ coù theå cho thoï giôùi cuï tuùc, vì sao khoâng ñaët teân cho hoï, vì sao laïi laøm naùo loaïn nhö theá?", ñaùp: "Toâi coù nhieàu ñeä töû laøm sao ñaët teân cho heát", ni kia noùi: "Haù nuoâi ñeä töû nhieàu voâ haïn nhö vaäy laø tònh phaùp hay sao?", ñaùp: "Tònh hay khoâng tònh thì toâi cuõng ñaõ nuoâi roài". Caùc ni baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ ni khoâng neân nuoâi chuùng nhieàu voâ haïn nhö vaäy",

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 18 273

Bí-soâ naøo muoán nuoâi chuùng voâ haïn thì neân theo Taêng xin yeát ma nuoâi chuùng voâ haïn, neáu Taêng taùc phaùp yeát ma cho pheùp thì môùi ñöôïc nuoâi. Neáu Taêng xeùt thaáy vò aáy coù khaû naêng vaø ñuû möôøi hai haï hoaëc hôn thì neân taäp Taêng taùc phaùp cho, vò aáy kính leã Taêng roài ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa quyø goái chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, toâi Bí-soâ ni teân ñaõ ñuû möôøi hai haï coù theå nuoâi chuùng. Xin Taêng cho pheùp toâi teân ñöôïc nuoâi chuùng voâ haïn, xin thöông xoùt. (3 laàn) Ni taêng sai moät Bí-soâ ni taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni naøy teân nay theo Taêng xin pheùp ñöôïc nuoâi chuùng voâ haïn. Neáu Ni taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Ni taêng neân chaáp thuaän, nay Ni taêng taùc phaùp cho Bí-soâ ni teân ñöôïc nuoâi chuùng voâ haïn. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Ni taêng laéng nghe, Bí-soâ ni naøy teân muoán nuoâi moân ñoà voâ haïn, nay theo Taêng xin phaùp nuoâi chuùng voâ haïn. Ni taêng nay taùc phaùp cho Bí-soâ ni teân ñöôïc nuoâi chuùng voâ haïn, caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän cho Bí-soâ ni teân ñöôïc nuoâi chuùng voâ haïn thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Ni taêng ñaõ chaáp thuaän cho Bí-soâ ni teân ñöôïc nuoâi chuùng voâ haïn roài vì im laëng, vieäc naøy neân nhôù giöõ nhö vaäy. Luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø chöa ñöôïc Taêng chaáp thuaän cho nuoâi chuùng voâ haïn maø töï tieän nuoâi chuùng voâ haïn. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni, Taêng chöa taùc phaùp cho nuoâi chuùng voâ haïn maø voäi nuoâi nhieàu thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Nuoâi voâ haïn laø tuøy yù muoán nuoâi nhieàu hay ít. Taêng taùc phaùp cho laø

Baïch-nhò-yeát-ma. Töôùng phaïm nhö treân.

Nhieáp Tuïng Möôøi Hai:
Ñoä ngöôøi coù thai, khoâng daïy,
Khoâng nhieáp hoä, khoâng mang theo,
Ñoàng nöõ hai giôùi, taùnh aùc,
Öu saàu, saùu phaùp hai giôùi.
Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Moät: CHO NGÖÔØI NÖÕ COÙ THAI XUAÁT GIA Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoä ngöôøi nöõ coù thai xuaát gia, thôøi gian sau ngöôøi nöõ aáy sanh bò caùc Baø-la-

moân tröôûng giaû... cheâ traùch: “Sa moân Thích nöõ khoâng trong saïch, ôû trong moät chuøa coù ñuû hai phaùp theá tuïc vaø tònh haïnh”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñoä ngöôøi nöõ coù thai xuaát gia thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Hai: KHOÂNG GIAÙO GIÔÙI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoái vôùi ngöôøi nöõ ñeán xin khoâng löïa choïn gia toäc lieàn cho xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc, cuõng khoâng giaùo giôùi, khoâng chæ daïy cho hoï neân hoï may y khoâng nhö phaùp, treân döôùi khoâng ngay thaúng, khoâng bieát pheùp taéc, muoán ñi ñaâu thì ñi. Caùc ni hoûi ra bieát laø ñeä töû cuûa Thoå-la-Nan-ñaø lieàn traùch Thoå-la-Nan-ñaø: “Taïi sao coâ khoâng giaùo giôùi cho hoï bieát pheùp taéc?”, ñaùp: “Ñeä töû cuûa toâi quaù nhieàu laøm sao daïy cho heát ñöôïc”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc maø khoâng giaùo giôùi cho hoï thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ai khaùc gioáng nhö vaäy. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Ba: KHOÂNG NHIEÁP HOÄ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoái vôùi ngöôøi nöõ ñeán xin ñeàu cho xuaát gia vaø cho thoï cuï giôùi maø khoâng nhieáp hoä hoï ñeå hoï maëc tình muoán ñi ñaâu thì ñi, muoán laøm gì thì laøm. Coù ngöôøi ra cöûa ñöùng troâng ngoùng, coù ngöôøi ñöùng döôùi maùi hieân, coù ngöôøi leân treân gaùc, coù ngöôøi ñöùng ôû cöûa soå nhìn ra. Caùc ni hoûi ra bieát ñöôïc laø ñeä töû cuûa Thoå-la-Nan-ñaø neân traùch Thoå-la-Nan-ñaø: “Coâ khoâng nhieáp hoä ñeä töû hay sao?”, ñaùp: “Ñeä töû cuûa toâi nhieàu quaù laøm sao nhieáp hoä heát ñöôïc”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc maø khoâng nhieáp hoä hoï

thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 18 275

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Boán: KHOÂNG MANG THEO BEÂN MÌNH Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoä ngöôøi ñaõ coù choàng xuaát gia, sau khi xuaát gia roài ngöôøi ñoù noùi vôùi Thoå- la-Nan-ñaø: "Thaùnh giaû, choàng toâi neáu bieát toâi xuaát gia ôû ñaây chaéc chaén seõ ngaên trôû toâi, cuùi xin Thaùnh giaû ñöa toâi ñeán choã khaùc", Thoå-la-Nan- ñaø noùi: "Taïi sao coâ laïi muoán ñeán choã khaùc, boû nhaø lìa theá tuïc töùc laø ñeán choã khaùc roài". Thôøi gian sau ngöôøi choàng tìm ñeán baét côûi boû phaùp phuïc maëc laïi ñoà theá tuïc roài daãn veà nhaø, caùc Bí-soâ ni nhaân ñi khaát thöïc ñeán nhaø gaëp ñöôïc lieàn hoûi: "Taïi sao coâ laïi hoaøn tuïc, neáu ôû trong phaät phaùp moãi moãi nieäm seõ taêng tröôûng phaåm thieän, nay trôû veà tuïc luïy chòu bieát bao khoå luïy", ngöôøi kia noùi: "Toâi khoâng ñöôïc töï do, thaân leä thuoäc keû khaùc. Tröôùc kia toâi coù xin Thaùnh giaû Thoå-la-Nan-ñaø ñöa toâi ñeán ôû choã khaùc neáu khoâng toâi seõ bò ngaên trôû, nhöng toâi khoâng ñöôïc Ni-thoå- la-nan-ñaø hoå trôï, cho neân ngaøy nay toâi môùi ñeán noãi naøy". Caùc ni trôû veà hoûi Thoå-la-Nan-ñaø: "Taïi sao tröôùc kia coâ khoâng ñöa ngöôøi phuï nöõ ñoù ñeán ôû choã khaùc ñeå bò choàng ngaên trôû ñeán noãi nhö theá?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi khoâng coù vieäc laøm gì khaùc laø cho ngöôøi coù choàng xuaát gia ñeàu phaûi ñöa hoï ñi ñeán ôû choã khaùc hay sao?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cho ngöôøi xuaát gia maø khoâng mang theo beân mình thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Khoâng mang theo beân mình laø coù naïn söï maø khoâng ñöa ñeán choã khaùc laùnh naïn. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Laêm: ÑOÀNG NÖÕ CHÖA ÑUÛ HAI MÖÔI MAØ CHO THOÏ CUÏ GIÔÙI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø cho ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi xuaát gia, cho hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp, tuoåi chöa ñuû hai möôi lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc. Caùc ni hoûi: "Nhö Theá toân ñaõ daïy ñoàng nöõ möôøi taùm tuoåi cho hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp, tuoåi phaûi ñuû hai möôi môùi cho thoï cuï giôùi, taïi sao coâ bieát tuoåi chöa ñuû hai möôi maø laïi cho thoï cuï giôùi, nhö theá goïi laø tònh hay sao?", ñaùp: "Tònh hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ cho thoï roài". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ñoàng nöõ chöa ñuû hai möôi maø cho thoï giôùi

cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Saùu: KHOÂNG CHO HOÏC SAÙU PHAÙP LIEÀN CHO THOÏ CUÏ GIÔÙI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø cho ñoàng nöõ ñuû hai möôi tuoåi xuaát gia, töï nghó: “Neáu laø möôøi taùm tuoåi thì môùi cho hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp, nhöng ngöôøi naøy ñaõ ñuû hai möôi caàn gì phaûi hai naêm hoïc Chaùnh hoïc phaùp nöõa”, nghó roài lieàn cho ñoàng nöõ naøy thoï giôùi cuï tuùc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ñoàng nöõ ñaõ ñuû hai möôi, khoâng cho hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp, lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Baûy: ÑOÄ NGÖÔØI NÖÕ TAÙNH AÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø vaøo thaønh Thaát-la-phieät khaát thöïc gaëp moät ngöôøi nöõ taùnh tình hung döõ nhieàu noùng giaän, öa thích ñaáu tranh ñang cuøng caùc ngöôøi nöõ khaùc gaây goå, ñaàu toùc döïng ngöôïc leân vaø heùt nhö tieáng heùt cuûa Daõ can khieán caùc ngöôøi nöõ kia ñeàu ngaõlaên ra ñaát. Thoå-la-Nan-ñaø lieàn suy nghó: “Ta haõy duï daãn ngöôøi nöõ naøy xuaát gia ñeå giuùp söùc cho ta khi ta cuøng tranh caûi”, nghó roài lieàn phöông tieän ñoä cho ngöôøi nöõ ñoù xuaát gia. Thôøi gian sau, Thoå- la-Nan-ñaø tranh caûi vôùi moät ni khaùc, ngöôøi nöõ taùnh aùc ñoù ñöùng moät beân laøm thinh xem, Thoå-la-Nan-ñaø giaän noùi: “Coâ khoâng theå soáng cuøng vôùi toâi ñöôïc nöõa, toâi cho coâ xuaát gia sao coâ khoâng trôï giuùp toâi maø ñöùng moät beân laøm thinh xem vaäy haû?”, ni taùnh aùc noùi: “Thaùnh giaû, toâi khoâng bieát nguoàn côn söï vieäc thì laøm sao trôï giuùp”, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Sau naøy neáu toâi cuøng Ñaïi-theá-chuû tranh caûi thì coâ haõy maéng laø keû leùn caïo ñaàu; neáu toâi cuøng Lieân-hoa-saéc tranh caûi thì coâ haõy maéng laø keû baùn saéc töï soáng ôû saùu thaønh lôùn; neáu toâi cuøng Phaùp döï tranh caûi thì coâ haõy maéng laø keû nhôø söù giaû maø ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc; neáu toâi cuøng Saáu-kieàu-ñaùp- di tranh caûi thì coâ haõy maéng laø keû bò ngöôøi khaùc ñeø baét aên thòt con. Coâ neân duøng nhöõng lôøi naøy quôû maéng hoï ñeå trôï giuùp cho toâi”. Ni taùnh aùc nghe lôøi daën neân moãi khi Thoå-la-Nan-ñaø cuøng ni khaùc tranh caûi thì ni naøy cuõng cuøng tranh caûi vôùi caùc ni, caùc ni noùi: “Ai laïi ñoä ngöôøi coù taùnh

hung döõ öa tranh caûi nhö theá xuaát gia chöù”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi nöõ coù taùnh hung döõ öa thích ñaáu tranh maø cho xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Taùnh aùc laø taùnh hung döõ öa thích ñaáu tranh. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Taùm: ÑOÄ NGÖÔØI NÖÕ NHIEÀU ÖU SAÀU Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoä ngöôøi nöõ khoâng coøn thaân toäc, trong loøng öu saàu xuaát gia, xuaát gia roài cöù luoân nhôù nghó ñeán thaân toäc, buoàn khoùc rôi leä vaøo ñaàu ñeâm cuoái ñeâm. Caùc ni nghe tieáng khoùc cuûa ni kia, vì phaûi caûnh giaùc neân taâm taùn loaïn khoâng theå heä nieäm trong ñònh. Caùc ni khuyeân: "Ñöøng buoàn khoùc nhö vaäy, ñoù khoâng phaûi laø phaùp cuûa ngöôøi xuaát gia", ni kia khoâng chòu nghe theo lôøi khuyeân coøn noùi: "Caùc coâ khoâng bieát ñeán noãi khoå cuûa ngöôøi khaùc, thaân toäc khoâng coøn laøm sao toâi khoâng öu saàu cho ñöôïc". Caùc ni noùi vôùi nhau: "Ai laïi ñoä ngöôøi nöõ nhieàu öu saàu nhö vaäy xuaát gia chöù", moät ni ñaùp laø Thoå-la-Nan-ñaø ñaõ ñoä. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi nöõ coù nhieàu öu naõo maø ñoä cho xuaát gia thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Möôøi Chín: HOÏC PHAÙP CHÖA ÑUÛ MAØ CHO THOÏ CAÄN VIEÂN Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoä ngöôøi nöõ xuaát gia cho hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp, hoïc chöa ñuû lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc. Ni ñoù noùi: "Thaùnh giaû, Chaùnh hoïc phaùp con chöa hoïc xong", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Heã thoï giôùi cuï tuùc thì Chaùnh hoïc phaùp töï ñuû", noùi roài lieàn cho kia thoï giôùi cuï tuùc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi nöõ chöa ñuû hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp maø lieàn cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

278 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi: BIEÁT HOÏC SAÙU PHAÙP XONG MAØ KHOÂNG CHO THOÏ GIÔÙI CUÏ TUÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoä ngöôøi nöõ xuaát gia, cho hai naêm hoïc saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp xong, ni ñoù lieàn xin ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Coâ haõy hoïc laïi cho thaät thoâng suoát roài môùi thoï giôùi cuï tuùc". Ni kia im laëng, caùc ni hoûi vì sao khoâng chòu thoï cuï tuùc giôùi lieàn ñaùp: "Con ñaõ thöa thænh Thaùnh giaû Thoå- la-Nan-ñaø nhöng Thaùnh giaû baûo con neân hoïc laïi cho thoâng suoát roài môùi thoï giôùi cuï tuùc". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi ñaõ hai naêm hoïc xong saùu phaùp vaø saùu tuøy phaùp maø khoâng cho thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Nhieáp Tuïng Möôøi Ba:
Chöa giaûi phoùng, cho toâi y,

Thu xeáp, cho thoï haøng naêm,
Gôûi duïc, nöûa thaùng, khoâng taêng,
An cö, Tuøy yù, traùch chuùng.
Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Moát: NGÖÔØI CHOÀNG CHÖA GIAÛI PHOÙNG MAØ ÑOÄ XUAÁT GIA Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø nhaân ñi khaát thöïc vaøo moät nhaø, thaáy ngöôøi vôï bò choàng ñaùnh ñang ngoài buoàn raàu coøn ngöôøi choàng ñaõ ra ngoaøi, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Hieàn thuû, chuùc baø khoâng bònh, baø coù thöùc aên gì cho toâi khoâng?", ñaùp: "Thaùnh giaû, hieän toâi ñang öu phieàn, khoâng coù thöùc aên cho Thaùnh giaû", Thoå-la-Nan-ñaø hoûi nguyeân do, baø vôï keå laïi moïi vieäc, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Nhö vaäy sao khoâng xuaát gia", baø vôï vui möøng noùi: "Ñoù laø ñieàu toâi mong muoán". Thoå-la-Nan-ñaø lieàn daãn ñi vaø ñoä cho xuaát gia, sau ñoù ngöôøi choàng trôû veà khoâng thaáy vôï ñaâu, ngöôøi nhaø noùi: "Vôï oâng ñaõ ñi xuaát gia roài", ngöôøi choàng hoûi laø ai ñoä, ngöôøi nhaø noùi laø Ni-thoå-la-nan-ñaø, ngöôøi choàng nghe roài noùi: "Vôï toâi xuaát gia thì ai coi ngoù vieäc nhaø ñaây". Thôøi gian sau Thoå- la-Nan-ñaø khaát thöïc, ngöôøi choàng thaáy lieàn hoûi: "Thaùnh giaû cho vôï toâi xuaát gia thì ai coi ngoù vieäc nhaø ñaây?", noùi roài trong loøng phaån noä laáy y quaán vaøo coå Thoå-la-Nan-ñaø keùo ñi vaø noùi: "Coâ cho vôï toâi xuaát gia, vaäy coâ haõy ñeán coi ngoù vieäc nhaø cho toâi". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-

soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi vôï chöa ñöôïc choàng giaûi phoùng maø ñoä cho xuaát gia thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Ngöôøi vôï laø chæ cho theâ thieáp cuûa ngöôøi. Choàng chöa giaûi phoùng laø choàng chöa chaáp thuaän. Töông phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Hai: THEO ÑOØI Y Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø coù Chaùnh hoïc nöõ ñaõ hai naêm hoïc phaùp roài ñeán xin Thoå-la-Nan-ñaø cho thoï giôùi cuï tuùc, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Neáu cho toâi y toâi seõ cho coâ thoï giôùi cuï tuùc", ñaùp: "Con khoâng coù phöông löïc, ñöôïc cuùng döôøng raát ít neân khoâng coù phaùp y cho". Sau ñoù caùc ni hoûi Chaùnh hoïc nöõ taïi sao khoâng chòu thoï giôùi cuï tuùc, lieàn ñaùp: "Con ñaõ coù thöa thænh Thaùnh giaû Thoå-la-Nan-ñaø nhöng Thaùnh giaû noùi: Cho toâi y, toâi seõ cho coâ thoï giôùi cuï tuùc". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Chaùnh hoïc nöõ mong caàu thoï giôùi cuï tuùc maø baûo raèng: Haõy cho toâi y, toâi seõ cho coâ thoï giôùi cuï tuùc, Bí-soâ naøy phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töông phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Ba: BAÛO NGÖÔØI NÖÕ THU XEÁP GIA NGHIEÄP Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Saáu-kieàu-ñaùp-di vaøo

thaønh khaát thöïc ñeán nhaø moät tröôûng giaû, ngöôøi choàng qua ñôøi neân ngöôøi vôï laøm gia chuû, nhaø raát giaøu coù, ñoâng toâi tôù, keû haàu ngöôøi hai nhöng trong loøng luoân öu saàu. Gia chuû thaáy ni khoâng cung kính cuõng khoâng cuùng cho thöùc aên, ni hoûi vì sao saàu naõo, gia chuû noùi: “Thaùnh giaû, choàng toâi cheát, thaân toäc khoâng coøn, toâi bieát laøm sao ñaây. Muõi teân ñoäc phieàn naõo truùng vaøo tim toâi neân loøng toâi luoân saàu naõo, tuy coù tieàn cuûa ñoâng toâi tôù nhöng choàng ñaõ vaéng boùng thì cuûa caûi naøy coù ích gì”. Saáu- kieàu-ñaùp-di noùi: “Nhö vaäy sao khoâng xuaát gia?”, gia chuû noùi: “Cuùi xin Thaùnh giaû cho toâi xuaát gia”, ñaùp: “Neáu baø coù theå thu xeáp gia nghieäp, töø boû heát löôùi giaêng cuûa theá tuïc thì xuaát gia khoâng khoù”. Gia chuû nghe roài lieàn ñem cuûa caûi ñaõ coù cuùng thí cho Sa moân, Baø-la-moân vaø nhöõng ngöôøi ngheøo khoù, coâ nhi quaû phuï, sau ñoù ñeán choã Saáu-kieàu-ñaùp-di xin xuaát gia, ni noùi: “Nay toâi khoâng theå cho baø xuaát gia ñöôïc, baø haõy ñeán

choã khaùc caàu xin”, gia chuû suy nghó: “Nay gia saûn ñaõ heát, caàu xuaát gia laïi khoâng ñöôïc”, nghó roài lieàn ñöùng öu saàu, luùc ñoù coù nhieàu ni troâng thaáy lieàn hoûi nguyeân do, baø gia chuû keå laïi moïi vieäc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni baûo ngöôøi nöõ theá tuïc raèng: Baø haõy thu xeáp gia nghieäp, toâi seõ cho baø xuaát gia. Ngöôøi nöõ naøy nghe lôøi thu xeáp xong gia nghieäp, Bí-soâ ni laïi khoâng ñoä cho xuaát gia thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Saáu-kieàu-ñaùp-di hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Ngöôøi nöõ theá tuïc laø chæ cho nöõ gia chuû. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Boán: MOÃI NAÊM ÑEÀU CHO XUAÁT GIA VAØ THOÏ GIÔÙI CUÏ TUÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø moãi naêm ñeàu cho ngöôøi xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc, ñeä töû quaù nhieàu neân khoâng ñaët teân heát, khi muoán keâu hoaëc keâu “Naøy Caàu-tòch nöõ”, hoaëc keâu “Naøy Chaùnh hoïc nöõ”… Caùc ni nghe roài lieàn traùch Thoå-la-Nan-ñaø: “Taïi sao coâ moãi naêm ñeáu ñoä cho ngöôøi xuaát gia?”, ñaùp: “Toâi cuøng caùc oan gia kia ñoä cho hoï xuaát gia”, caùc ni hoûi ai laø oan gia, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Coâ chính laø oan gia neân ñoái vôùi toâi sanh loøng baát nhaãn”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moãi naêm ñeàu cho ngöôøi xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø vaø ni khaùc gioáng nhö vaäy. Töôùng phaïm nhö treân.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 281

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 19

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Laêm: GÔÛI DUÏC TRAÛI QUA ÑEÂM

Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Taêng giaø coù vieäc quan trong neân nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni, taát caû ñeàu ñeán nhoùm chæ rieâng coù Thoå-la-Nan-ñaø laø khoâng ñeán, ni chuùng sai ngöôøi ñeán keâu, Thoå-la- Nan-ñaø noùi: "Toâi ñaõ nhö phaùp gôûi duïc roài, chuùng Taêng tuøy yù laøm". Saùng hoâm sau ni chuùng laïi taäp hoïp ñeå trao vieäc, Thoå-la-Nan-ñaø cuõng khoâng ñeán nhoùm, ni chuùng sai ngöôøi ñeán baûo Thoå-la-Nan-ñaø gôûi duïc, lieàn ñaùp: "Hoâm qua toâi ñaõ nhö phaùp gôûi duïc roài", caùc ni noùi: "Traûi qua ñeâm gôûi duïc haù thaønh gôûi duïc hay sao?", ñaùp: "Duïc coù hö muïc hay sao maø gôûi qua ñeâm laïi khoâng thaønh?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni gôûi duïc caùch ñeâm thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Gôûi duïc laø noùi yù muoán cuûa mình ñeán trong Taêng. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Saùu: CAÀU GIAÙO THOÏ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø cuøng caùc baïn ni du haønh trong nhaân gian ñi ñeán moät thoân, trong ñaây coù moät truù xöù lieàn xin ôû laïi, hoï nhôù ra hoâm nay laø ngaøy möôøi laêm neân cuøng laøm Tröôûng tònh (Boá taùt), caùc ni khaùc noùi: "Neân ñeán trong chuøa taêng caàu giaùo thoï", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi thoâng hieåu ba taïng, haù chaúng bieát vieäc naøy neân laøm, vieäc naøy khoâng neân laøm hay sao maø phaûi ñi caàu giaùo thoï. Taát caû toâi ñeàu thoâng caàn gì nhoïc thænh". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni

hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni moãi nöûa thaùng neân caàu giaùo thoï, neáu khoâng caàu thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Baûy: CHOÃ KHOÂNG COÙ BÍ SOÂ LAØM TRÖÔÛNG TÒNH Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø cuøng caùc baïn ni du haønh trong nhaân gian ñeán trong moät thoân, döøng nghæ trong moät truù xöù vaøo ngaøy möôøi laêm cuøng laøm tröôûng tònh, caùc ni khaùc noùi vôùi Thoå-la-Nan-ñaø: "Thaùnh giaû nhö Theá toân ñaõ daïy, Bí-soâ ni khoâng neân ôû choã khoâng coù Bí-soâ maø laøm Tröôûng tònh, chuùng ta neân ñeán choã gaàn truù xöù Taêng cuøng laøm Tröôûng tònh", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi thoâng suoát ba taïng haù khoâng bieát laøm tröôûng tònh hay sao maø phaûi ñeán gaàn choã coù Bí-soâ?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû choã khoâng coù Bí-soâ

maø laøm Tröôûng tònh thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Laøm tröôûng tònh laø moãi nöûa thaùng noùi Giôùi kinh Ba-la- ñeà-moäc-xoa. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Taùm: CHOÃ KHOÂNG COÙ BÍ SOÂ TAÙC PHAÙP AN CÖ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø cuøng caùc baïn ni du haønh ñeán moät thoân, coù moät tröôûng giaû trong thoân giaøu coù xaây caát moät truù xöù cho ni chuùng, khi thaáy caùc ni ñeán lieàn leã kính vaø thænh ôû laïi truù xöù ñoù an cö. Caùc ni nghe roài ñeàu muoán ôû laïi ñaây an cö, moät ni noùi vôùi Thoå-la-Nan-ñaø: "Thaùnh giaû, nhö Theá toân ñaõ daïy caùc Bí-soâ ni khoâng neân ôû choã khoâng coù Bí-soâ taùc phaùp an cö, chuùng ta neân ñeán gaàn truù xöù taêng ñeå cuøng taùc phaùp", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi thoâng suoát ba taïng haù khoâng bieát taùc phaùp an cö hay sao maø phaûi tìm ñaán gaàn truù xöù Taêng", caùc ni nghe roài lieàn cuøng ôû laïi truù xöù ñoù an cö, an cö xong ba thaùng, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ôû choã khoâng coù Bí-soâ maø taùc phaùp an cö thì

phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ni khaùc gioáng nhö vaäy. An cö laø tieàn haï an cö hay haäu an cö. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Hai Möôi Chín: KHOÂNG ÔÛ TRONG HAI BOÄ CHUÙNG NOÙI BA VIEÄC TUØY YÙ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni haï an cö xong, vaøo ngaøy möôøi laêm muoán taùc phaùp Tuøy yù neân noùi vôùi Thoå-la- Nan-ñaø: "Thaùnh giaû, chuùng ta phaûi ñeán trong Taêng taùc phaùp Tuøy yù", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Chæ laøm ôû ñaây, caàn gì ñeán ñoù", caùc ni noùi: "Nhö Theá toân ñaõ daïy Bí-soâ ni neân ôû trong hai boä chuùng noùi ba vieäc Tuøy yù thaáy nghe nghi", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi thoâng suoát ba taïng, coù theå hoûi ñaùp, haù khoâng bieát taùc phaùp tuøy yù hay sao, caàn gì phaûi ñeán trong hai boä chuùng?". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni an cö xong khoâng ñeán troøng boä chuùng noùi ba vieäc Tuøy yù thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi: TRAÙCH CHUÙNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø duøng ñuû lôøi cheâ traùch ni chuùng… laøm vieäc taø maïng, duï daãn nhau vaø noùi vôùi caùc ni: "Caùc coâ laø ngöôøi ngu si, khoâng coù kheùo leùo, khoâng bieát caùi gì neân cho, vieäc gì neân laøm, khoâng raønh vieäc chuùng", caùc ni noùi: "Thaùnh giaû duøng ñuû lôøi quôû traùch nhö theá laø coù hôïp lyù hay khoâng?", ñaùp: "Hôïp hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ noùi roài". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc

naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni quôû traùch ni chuùng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Nhieáp Tuïng Möôøi Boán:
Maéng chuùng, naêm giôùi xeûn,
Khen, nhaø, chuøa, thöïc, phaùp,
AÊn nöõa, nuoâi haøi töû,
Quaàn taém, baûo giaët y.
284 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Moát: MAÉNG CHUÙNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø noåi saân maéng ni chuùng, nhö noùi: “Coâ khoâng theå töï kieám soáng neân caàu xuaát gia; coâ laø haïng ngheøo khoå, chuûng toäc thaáp heøn, Thaùnh phaùp khoâng coù phaàn, coù taâm Taëc truï, doái löøa ngöôøi khaùc, thaät khoâng phaûi thanh tònh, laø keû phaù giôùi”, caùc ni noùi: “Thaùnh giaû vì sao noåi saân noùi ra lôøi thoâ aùc nhö theá?”, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: “Toâi sanh trong chuûng toäc Thích ca toân quyù, traùch maéng caùc ngöôøi laø hôïp lyù, khoâng bieát caùc coâ thuoäc toäc hoï gì maø nghe maéng thì im laëng nhaãn chòu”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni quôû maéng ni chuùng, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ni khaùc gioáng nhö vaäy. Quôû maéng laø noùi lôøi thoâ aùc. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Hai: THAÁY NGÖÔØI KHAÙC ÑÖÔÏC KHEN, KHÔÛI TAÂM TAÄT ÑOÁ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Baø-la-moân, tröôûng giaû, cö só ñeàu khen ngôïi ñöùc haïnh cuûa caùc Bí-soâ ni Ñaïi-theá-chuû, Lieân-hoa-saéc, Phaùp döï… nhö nuùi Dieäu cao. Thoå-la-Nan-ñaø khôûi taâm taät ñoá cheâ bai, caùc ni traùch: “Taïi sao Thaùnh giaû laïi cheâ bai nhö vaäy”, ñaùp: “Toâi thuoäc doøng hoï Thích ca xuaát gia, thoâng suoát ba taïng, laø ñaïi phaùp sö, coù luaän naïn vaán ñaùp gì ñeàu khoâng vöôùng maéc, ñaùng leõ phaûi khen ngôïi toâi maø ngöôïc laïi khen ngôïi ngöôøi khaùc”, caùc ni noùi: “Vì sao Thaùnh giaû laïi taät ñoá khoâng coâng nhaän ñöùc toát cuûa ngöôøi khaùc?”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni thaáy ngöôøi khaùc ñöôïc khen ngôïi maø khôûi taâm taät ñoá, phaïm Ba-daät-ñeå-ca . Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Boán: ÑOÁI VÔÙI NHAØ NGÖÔØI XEÛN TIEÁC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni nhaân ñi khaát thöïc ñeán moät nhaø giaøu coù tín taâm, taát caû ñeàu ñöôïc thanh tònh thí thöùc aên ngon, ñöôïc thöùc aên roài mang veà trong chuøa, Thoå-la-Nan-ñaø thaáy lieàn hoûi töø choã naøo ñöôïc, caùc ni noùi choã thí, Thoå-la-Nan-ñaø cheâ traùch caùc ni: “Nhaø

naøy neân ñi, nhaø kia khoâng neân ñi, nhaø noï khoâng neân vaøo...”

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 285

Caùc ni noùi: “Taïi sao Thaùnh giaû laïi ñoái vôùi nhaø ngöôøi xeûn tieác?”, ñaùp: “Coù loãi gì, toâi laø moân sö ñaâu laøm ngöôøi khaùc nhoïc meät maø maát kính tín”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñoái vôùi nhaø ngöôøi coù taâm xeûn tieác, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Laêm: ÑOÁI VÔÙI CHUØA XEÛN TIEÁC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø xaáy caát chuøa ni, taàng treân coù moät ni ôû, khi ñi treân ñoù coù tieáng ñoäng, Thoå-la- Nan-ñaø nghe lieàn noåi giaän cheâ traùch: “ÔÛ ñaâu coù haïng ngöôøi voâ laïi, böôùc ñi treân ñoù ra tieáng nhö chaân voi caùi, khoâng coù ai daïy doã”, caùc ni noùi: “Thaùnh giaû taïi sao ñoái vôùi chuøa xeûn tieác maø noùi ra lôøi thoâ nhö theá?”, ñaùp: “Toâi giaän thì coù loãi gì, toâi xaây chuøa naøy, tay chaân ñeàu nöùt neû, thaân theå lao nhoïc, khoå sôû bieát bao, laøm sao khoâng xeûn tieác”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñoái vôùi chuøa coù taâm xeûn tieác, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Saùu: ÑOÁI VÔÙI LÔÏI DÖÔÕNG AÊN UOÁNG XEÛN TIEÁC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni vaøo giôø tieåu thöïc ñaép y mang baùt theo thöù lôùp khaát thöïc, ñöôïc thöùc aên roài veà chuøa, Thoå-la-Nan-ñaø vì ham aên nhieàu neân ñeâm khoâng nguû ñöôïc, vöøa môùi chôïp maét thì trôøi saùng. Trôøi saùng vöøa thöùc daäy thì thaáy caùc ni khaát thöïc trôû veà, Thoå-la-Nan-ñaø thaáy roài lieàn suy nghó: “Chö ni khaát thöïc quaù sôùm, ta neân tìm caùch ñi tröôùc hoï”, nghó roài lieàn nhôn luùc giaùo giôùi noùi vôùi caùc ni: “Caùc coâ aên troäm thöùc aên cuûa ngöôøi khaùc, suoát ñeâm khoâng nguû nghæ, chæ nghó ñeán thöùc aên, khoâng tö duy phaùp ghóa, khoâng phuïng söï Thaân giaùo sö, khoâng cung kính Phaät, khoâng thoa treùt ñaát ñaøn traøng ñeå taùn tuïng, chæ chôø trôøi saùng laø mang baùt khaát thöïc, ñaây laø phaùp thöùc gì?”, caùc ni noùi: “Thaùnh giaû noùi nhö vaäy thì töø nay seõ khoâng ñi khaát thöïc sôùm nöõa”. Hoâm sau trôøi vöøa saùng, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, luùc ñoù coù moät Baø-la-moân choïn giôø toát ñeå ñi ñeán

phöông khaùc, saép ra khoûi cöûa thaønh lieàn gaëp Thoå-la-Nan-ñaø, trong loøng phaãn noä neân ñaùnh Thoå-la-Nan-ñaø khoå sôû. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñoái vôùi lôïi

döôõng thöùc aên coù taâm xeûn tieác, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Xeùt thaáy Ni-thoå-la- nan-ñaø vì xeûn tieác lôïi döôõng thöùc aên cuûa ngöôøi khaùc, töï coù taâm tham neân môùi bò ñaùnh khoå sôû nhö theá", Phaät noùi: "Coâ ni naøy khoâng phaûi chæ ñôøi naøy do taâm tham bò ngöôøi khaùc ñaùnh khoå sôû, maø thuôû xa xöa veà tröôùc cuõng ñaõ nhö vaäy, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù con chim Ñaïi-cuø-duïc thaáy xe chôû OÂ-ma (meø ñen) bò nghieâng beân ñöôøng, caùc chim Cuø-duïc khaùc muoán ñeán moå aên, chim Ñaïi-cuø-duïc noùi: "Chôù neân ôû beân ñöôøng moå an meø ñen, trôøi saép toái aét coù xe ngöïa, xe voi ñi qua ñaïp cheát caùc ngöôi", caùc chim nghe noùi roài bay ñi töù taùn. Tuy chim Ñaïi-cuø-duïc noùi vôùi caùc chim khaùc nhö theá, nhöng baûn thaân noù vaøo ban ñeâm laïi ñeán moå aên meø ñen, do tham aên khoâng ñeå yù neân bò xe ñi qua caùn cheát. Luùc ñoù chö thieân noùi tuïng: "Töï mình khoâng hueä giaûi, Laïi göôïng daïy keû khaùc, Ñeâm tham aên meø ñen, Neân bò xe caùn cheát." "Naøy caùc Bí-soâ, do nhaân duyeân naøy caùc thaày noùi nhö theá naøo thì neân laøm theo nhö theá aáy, neân hoïc nhö theá."

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Baûy: XEÛN PHAÙP Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni thænh Thoå-la-Nan-ñaø laøm giaùo thoï, Thoå-la-Nan-ñaø nhaän lôøi nhöng ñeán giôø giaùo thoï caùc ni ñeán hoïc thì Thoå-la-Nan-ñaø laïi sai caùc ni laøm nhöõng vieäc nhö queùt nhaø xaùch nöôùc..., caùc ni noùi vôùi nhau: "Thaùnh giaû naøy ñoái vôùi chuùng ta coù taâm xeûn phaùp neân khoâng chòu giaùo thoï, chæ sai chuùng ta laøm vieäc", noùi roài cuøng nhau ñeán gaïn hoûi Thoå-la-Nan-ñaø: "Thaùnh giaû vì sao khoâng giaùo thoï?", ñaùp: "Caùc coâ cho raèng phaùp deã caàu hay sao, toâi phaûi traûi qua thôøi gian daøi caàn khoå phuïng söï minh sö ñeå caàu phaùp môùi caàu ñöôïc phaùp", cuoái cuøng Thoå-la-Nan-ñaø khoâng giaùo thoï gì caû. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài baûo caùc Bí-soâ ni: "Ngöôøi xeûn

phaùp seõ chieáu laáy naêm loãi: Moät laø bò muø khi môùi sanh, hai laø khoâng coù trí hueä, ba laø xa lìa Phaät phaùp, boán laø oan gia ôû trong nhaø, naêm laø khoâng vaøo Thaùnh vò, sau khi cheát seõ bò ñoïa vaøo ñòa nguïc", quôû traùch roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni xeûn phaùp thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Taùm: AÊN ROÀI AÊN NÖÕA Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø saùng sôùm vaøo thaønh khaát thöïc ñöôïc thöùc aên roài mang veà trong phoøng tuøy yù aên no roài ñi kinh haønh, kinh haønh xong laïi aên nöõa, aên heát thöùc aên trong baùt roài naèm daøi, caùc ni noùi: "Thaùnh giaû aên roài kinh haønh, kinh haønh roài aên nöõa, aên no roài laïi naèm nhö vaäy hay sao?", Thoå-la-Nan-ñaø nghe roài lieàn maéng caùc ni. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm

hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni aên roài laïi aên nöõa thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Ba Möôi Chín: NUOÂI CON CUÛA NGÖÔØI KHAÙC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø nhaân ñi khaát thöïc ñeán moät nhaø thaáy ngöôøi ñaøn baø môùi sanh con lieàn chuùc cho ngöôøi naøy ñöôïc moïi ñieàu toát laønh vaø xin thöùc aên. Ngöôøi meï naøy hoûi Ni-thoå-la-nan-ñaø caùch doã con khoùc, ni noùi: "Coâ bieát sanh con maø khoâng bieát caùch nuoâi con hay sao?", ngöôøi meï naøy hoûi ni coù bieát khoâng, ni ñaùp: "Caùc thaéng phaùp theá gian toâi coøn bieát huoáng chi laø caùch nuoâi con, neáu toâi daïy coâ caùch nuoâi con, coâ coù cho thöùc aên khoâng?", ñaùp laø cho, laïi hoûi coù cho thò giaû cuûa toâi khoâng, cuõng ñaùp laø cho. Laïi hoûi coù cho ngöôøi giöõ phoøng cuûa toâi khoâng, cuõng ñaùp laø cho. Thoå-la-Nan-ñaø nghe roài lieàn boàng haøi nhi ñeå treân baép ñuøi, laáy daàu noùng thoa leân mình noù, duøng hoät thôm thoa roài laáy nöôùc aám lau saïch, sau ñoù ñaët noù naèm trong chaên, ñöùa beù lieàn nguû say. Ngöôøi meï cuûa ñöùa beù giöõ lôøi ñaõ höùa, laáy thöùc aên ra daâng cuùng. Thôøi gian sau Ñaïi-theá-chuû cuõng khaát thöïc ñeán nhaø aáy, ngöôøi meï cuûa ñöùa beù hoûi Ñaïi-theá-chuû: "Thaùnh giaû coù theå laøm cho ñöùa beù naøy ñöôïc an oån khoâng?", Ñaïi-theá-chuû noùi: "Ñoù khoâng phaûi laø vieäc neân laøm cuûa ngöôøi xuaát gia, haù coù ngöôøi xuaát gia naøo ñaõ laøm vieäc naøy roài hay sao?", ngöôøi meï ñöùa beù ñaùp laø Ni-thoå-la-nan-ñaø. Caùc

ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni nuoâi con cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi: KHOÂNG MAY SAÉM QUAÀN AÙO TAÉM Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni cuøng caùc ngöôøi nöõ theá tuïc taém trong soâng A-thò-la, duøng tay chæ vaøo ngöïc, eo löng, baép ñuøi... cuûa nhau roài tuøy vieäc khen ngôïi laãn nhau. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng may saém quaàn aùo taém, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Moát: BAÛO THÔÏ GIAËT GIAËT Y Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù chuùng möôøi hai ni naèm moäng thaáy cuøng nam töû giao hoäi neân tieát ra chaát baát tònh laøm dô y, sau ñoù ñem y dô naøy baûo thôï giaët giaët. Ngöôøi thôï giaët ñem y dô naøy ngaâm giaët chung vôùi aùo cuûa ngöôøi theá tuïc neân laøm dính dô aùo cuûa hoï. Chuû cuûa caùi aùo bò dính dô ñeán cheâ traùch, ngöôøi thôï giaët noùi: "Do toâi ñem y cuûa Bí-soâ ni ngaâm

giaët chuùng neân môùi laøm dính dô aùo nhö vaäy". Ngöôøi chuû caùi aùo nghe roài lieàn cheâ traùch: "Ngöôøi xuaát gia naøy khoâng phaûi laø ngöôøi caàu tòch tónh". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni sai baûo thôï giaët giaët y, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Nhieáp Tuïng Möôøi Laêm:
Thöôïng chuùng, y sa moân,
Hai bònh y, theo xin,
Khoâng cuøng xuaát, chia y,
Gaây, khoâng daën, hoïc chuù.
SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 289

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Hai: CUØNG THÖÔÏNG CHUÙNG ÑOÅI Y Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Bí-soâ ni Haéc-danh coù ngöôøi con trai teân laø Ñoäc-töû vaø boán ngöôøi con gaùi cuõng ñoàng xuaát gia. Ñoäc-töû môùi may y Taêng-giaø-chi lieàn maëc ñi ñeán choã ni Haéc-danh, ni em gaùi thaáy ngöôøi anh Ñoäc-töû maëc y môùi, maøu saéc töôi saùng neân taâm sanh öa thích xin cuûa anh, Ñoäc-töû khoâng cho, ni em gaùi lieàn khoùc. Ni Haéc-danh noùi vôùi Ñoäc-töû: "Sao con khoâng cho em, ñeå noù laøm phieàn meï", Ñoäc-töû nghe roài lieàn ñöa y cho em, ni em gaùi lieàn maëc roài vaøo trong chuøa khoe vôùi ni em gaùi keá, ni em gaùi keá naøy thaáy lieàn xin, ni chò khoâng cho, ni em lieàn khoùc, ni meï baûo ni chò: "Haõy cho em ñi, ñöøng laøm phieàn meï", ni chò nghe roài lieàn ñöa y cho ni em, ni em naøy laïi maëc y roài ñi khoe vôùi caùc ni khaùc, caùc ni khaùc hoûi: "ÔÛ ñaâu coù ñöôïc chieác y môùi thöôïng dieäu nhö cuûa trôøi Tònh cö, ai thaáy ñeàu muoán maëc?", ni em lieàn noùi: "Y naøy coù ñöôïc töø ngöôøi anh Bí-soâ, toâi nguyeän cho anh toâi moïi vieäc ñeàu toát ñeïp". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni cuøng thöôïng chuùng ñoåi y, phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Thöôïng chuùng laø chæ cho Bí-soâ.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Ba: VOÄI CHO NGÖÔØI THEÁ TUÏC PHAÙP Y Duyeân khôûi taïi thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù coù ñöùa beù vui tính xin Thoå-la-Nan-ñaø y, ni lieàn cho. Ñöùa beù naøy ñöôïc y lieàn maëc vaøo laøm Caàu-tòch ñeán treâu choïc Luïc chuùng. Luïc chuùng tìm hieåu bieát ñöôïc Thoå-la-Nan-ñaø ñaõ cho ñöùa beù naøy phaùp y, trong loøng töùc giaän suy nghó: "Chính ni kia muoán treâu choïc ta chöù khoâng phaûi ñöùa beù naøy", nghó roài chôø dòp, cho ñeán moät hoâm ôû choã vaéng gaëp ñöôïc Thoå-la-Nan-ñaø, Luïc chuùng lieàn ñaùnh, khaép ngöôøi Thoå-la-Nan-ñaø ñeàu söng ñau phaûi naèm treân giöôøng, caùc ni hoûi nguyeân do, Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Laø do Luïc chuùng ñaùnh, hoï laø anh toâi neáu hoï khoâng raên daïy toâi thì coøn ai raên daïy toâi nöõa chöù". Caùc ni ñem vieäc

naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñem phaùp y cuûa Sa moân cho ngöôøi theá tuïc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca.

290 BOÄ LUAÄT 8

Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ai khaùc gioáng nhö vaäy. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Boán: KHOÂNG MAY SAÉM BÒNH Y Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni nhaân ñi khaát thöïc bò baát tònh chaûy dính öôùt noäi y ñang maëc khieán caùc Baø-la- moân, tröôûng giaû cheâ traùch. Caùc ni baïch Bí-soâ, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Phieàn naõo chöa tröø, theo nghieäp chaûy ra. Ngöôøi nöõ moãi thaùng ra chaát baát tònh neân caùc Bí-soâ ni phaûi may saém bònh y”. Luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø khoâng nghe theo lôøi Phaät daïy may saém bònh y, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng may saém bònh y, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Bònh y laø chæ cho noäi y. Töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Laêm: BÒNH Y CUÛA ÑAÏI CHUÙNG LAÏI ÑEM DUØNG RIEÂNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñeán noùi vôùi phu nhôn Thaéng man raèng: “Theá toân cheá Bí-soâ ni neân may saém bònh y”, phu nhôn nghe roài lieàn daâng cuùng vaûi cho Thoå-la-Nan-ñaø vaø ñaïi chuùng ñeå may bònh y, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn ñem veà cho rieâng mình duøng. Thôøi gian sau coù nhieàu ni khaùc ñeán choã phu nhôn xin bònh y, phu nhôn noùi: “Toâi ñaõ cuùng bònh y cho ñaïi chuùng roài”, caùc ni hoûi ñaõ ñöa cho ai, phu nhôn noùi laø ñaõ ñöa cho Ni-thoå-la-nan-ñaø, caùc ni lieàn trôû veà hoûi Thoå-la-Nan-ñaø nhöng Thoå-la-Nan-ñaø khoâng chòu ñöa. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni laáy bònh y cuûa ñaïi chuùng ñem veà cho rieâng mình duøng thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ni khaùc gioáng nhö vaäy. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Saùu: THEO NGÖÔØI NGHEØO XIN Y YEÁT SÆ NA Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû tín taâm, tröôùc kia giaøu coù nhöng nay trôû neân ngheøo khoù. Tröôùc kia khi caùc Bí-soâ ni tröông y Yeát-sæ-na, chính oâng laø ngöôøi daâng cuùng, naêm nay khi ñeán thôøi tröông y Yeát-sæ-na, caùc ni lieàn ñeán choã oâng nhaéc, oâng noùi:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 291

“Hieän nay gia caûnh khoù khaên, toâi khoâng coù taøi vaät daâng cuùng”. Caùc ni noùi: “Nay ñaõ ñeán thôøi daâng y, neáu oâng khoâng coù taøi vaät thì mua thieáu, sau naøy coù seõ traû laïi”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn mua y thieáu chòu ñeå daâng

cuùng Taêng ñieàn vaø höùa sau naøy seõ traû, nhöng oâng laïi khoâng traû noåi, chuû nôï lieàn keùo loâi ñoøi nôï, moïi ngöôøi thaáy hoûi roõ nguyeân do roài cheâ traùch: “Do oâng coù loùng tín kính sa moân Thích nöõ neân gaëp khoå naïn naøy”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát ngöôøi kia ngheøo maø theo xin y Yeát-sæ-na thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Baûy: KHOÂNG CUØNG XUAÁT Y Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, nhö Theá toân daïy ni an cö xong neân du haønh trong nhôn gian, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni cuøng du haønh giöõa ñöôøng gaëp giaëc neân trôû veà chuøa baùo cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Töø nay caùc Bí-soâ ni neáu gaëp giaëc neân cho hoï phaàn y Yeát-sæ-na”, caùc ni noùi vôùi Thoå-la-Nan-ñaø: “Thaùnh giaû haõy cuøng ñeán taùc phaùp xuaát y Yeát-sæ-na”, Thoå-la-Nan-ñaø khoâng chòu ñeán. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng cuøng xuaát y Yeát-sæ-na, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Taùm: KHOÂNG CUØNG CHIA Y Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ xuaát y Yeát-sæ-na, muoán cuøng chia y nhöng Thoå-la-Nan-ñaø khoâng chòu ñeán, caùc ni nhieàu laàn tôùi keâu sanh meät nhoïc, ngöôøi giöõ y cuõng sanh phieàn naõo. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng chòu ñeán cuøng caùc Bí-soâ chia y, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân, khoâng phaïm laø khoâng coù y muoán laáy phaàn y naøy.

292 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Boán Möôi Chín: THAÁY NGÖÔØI TRANH CAÛI KHOÂNG KHUYEÂN DÖÙT Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù caùc Bí-soâ ni tranh caûi chia laøm hai nhoùm neân khoâng tu phaåm thieän, hai nhoùm cuøng ñeán choã Thoå-la-Nan-ñaø noùi leân yù kieán cuûa mình. Thoå-la-Nan-ñaø coù khaû naêng nhöng laïi khoâng khuyeân can hoï döùt tranh caûi, chæ noùi: “Ñeå toâi xem caùc coâ coù phuïc toâi khoâng”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï bieát coù khaû naêng, khi thaáy caùc ni khaùc tranh caûi maø khoâng khuyeân döùt thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ai khaùc gioáng nhö vaäy. Töï bieát coù khaû naêng laø coù theå ñieàu phuïc ñöôïc hoï. Töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi: BOÛ CHOÃ ÔÛ ÑI MAØ KHOÂNG DAËN LAÏI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø boû choã ôû

ñi du haønh trong nhaân gian maø khoâng daën laïi caùc baïn ni, sau khi ñi chuøa boãng phaùt hoûa, taát caû vaät duïng tö cuï y baùt... ñeàu chaùy ruïi. Thôøi gian sau caùc baïn ni trôû laïi thaáy khoâng coøn gì lieàn hoûi Thoå-la-Nan-ñaø: "Vì sao Thaùnh giaû khi ñi khoâng daën laïi cho ai bieát, ñeå y baùt, tö cuï vaø vaät duïng cuûa taêng giaø ñeàu bò chaùy heát nhö theá?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Thaø bò löûa chaùy chöù khoâng ñeå cho caùc coâ duøng". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni boû choã ôû ñi maø khoâng daën laïi, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Moát: ÑEÁN NGÖÔØI THEÁ TUÏC CAÀU HOÏC CHUÙ PHAÙP Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñeán ngöôøi theá tuïc chuyeân veà chuù phaùp ñeå caàu hoïc, ñoù laø chuù "Hí lyù hí lyù phoát sa ha", khoâng phaûi chæ ñeán moät laàn maø hai, ba laàn. Caùc ni hoûi: "Toâi voán nghe Thaùnh giaû thoâng minh bieát nhieàu hieåu roäng, thoâng suoát ba taïng, taïi sao coøn theo ngöôøi theá tuïc caàu hoïc chuù phaùp?", ñaùp: "Khoâng phaûi laø toâi khoâng thoâng hieåu, chæ laø toâi thích noùi chuyeän vôùi ngöôøi aáy". Caùc ni ñem

vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñeán ngöôøi theá tuïc caàu hoïc chuù phaùp, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Nhieáp Tuïng Möôøi Saùu:
Daïy chuù phaùp, baùn buùn,
Lo vieäc nhaø, sai ni,
Xe tô, deät, ñi duø,
Giaøy, gheû, ñoä daâm nöõ.
Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Hai: DAÏY CHUÙ PHAÙP CHO NGÖÔØI THEÁ TUÏC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù ngöôøi theá tuïc ñeán choã Thoå-la-Nan-ñaø caàu hoïc chuù phaùp, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn daïy caâu chuù "Hí lyù hí lyù phoát sa ha". Ngöôøi ñoù vöøa nghe lieàn nhaän hieåu, Thoå-la- Nan-ñaø noùi laïi, ngöôøi ñoù noùi laø ñaõ nhaän hieåu roài nhöng Thoå-la-Nan-ñaø vaãn noùi laïi chuù phaùp khieán ngöôøi ñoù noåi saân noùi: "Toâi khoâng caàn chuù phaùp", caùc ni noùi: "Ngöôøi ta khoâng caàn, taïi sao Thaùnh giaû cöù noùi laïi maõi theá?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Chæ laø toâi muoán noùi chuyeän vôùi ngöôøi aáy". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni daïy chuù phaùp cho ngöôøi theá tuïc, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Ba: BAÙN BUÙN KHOÂ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø nhaân ñi khaát thöïc thaáy coù ngöôøi mua buùn khoâ lieàn noùi vôùi ngöôøi ñoù: "Haõy ñeán choã toâi, toâi seõ baùn buùn khoâ ngon cho", ngöôøi aáy lieàn ñeán vaø tlnñ ñem buùn khoâ ra baùn, ngöôøi ñoù ôû trong ñaùm ñoâng ngöôøi noùi: "ÔÛ trong chuøa ni coù baùn buùn khoâ ngon", moïi ngöôøi nghe noùi roài lieàn keùo ñeán mua. Sau ñoù coù ngöôøi laïi ñeán chuøa mua buùn khoâ, khoâng may gaëp Ñaïi-theá-chuû lieàn hoûi mua buùn khoâ, Ñaïi-theá-chuû hoûi: "Coù coâ ni naøo baùn buùn khoâ hay sao?", ngöôøi kia noùi: "Chính Ni-thoå-la-nan-ñaø baùn buùn khoâ, moïi ngöôøi ñeàu bieát", Ñaïi-theá-chuû nghe roài lieàn than: "Nay chuøa ni

bieán thaønh choã baùn buùn khoâ". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni baùn buùn (thöïc phaåm), phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Baùn thöïc phaåm laø baùn thöùc aên cho ñeán duøng vaøng baïc tieàn... ñoåi chaùc, töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Boán: LO LIEÄU VIEÄC NHAØ CHO NGÖÔØI THEÁ TUÏC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø khaát thöïc ñeán moät nhaø gaëp ngöôøi vôï cuûa chuû nhaø, chuùc cho ngöôøi vôï ñoù moïi vieäc ñöôïc toát laønh vaø xin thöùc aên, ngöôøi vôï kia noùi: "Toâi khoâng thoâng thaïo vieäc nhaø neân khoâng coù thöùc aên cho Thaønh giaû", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Baø chæ bieát kim chæ, ngoaøi ra khoâng bieát vieäc gì heát sao?", ngöôøi vôï kia hoûi: "Thaùnh giaû bieát lo lieäu vieäc nhaø hay sao?", ñaùp: "Taát caû vieäc nhaø toâi ñeàu bieát caû", ngöôøi vôï kia noùi: "Thaùnh giaû giuùp toâi vôùi", Thoå-la- Nan-ñaø hoûi: "Neáu toâi giuùp, baø coù cho toâi thöùc aên khoâng?", ñaùp laø cho, laïi hoûi: "Coù cho thò giaû vaø ngöôøi giöõ phoøng cuûa toâi khoâng?", ñaùp ñeàu cho, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn ñeå y baùt xuoáng ñi xaùch nöôùc roài löôït xem coù truøng hay khoâng, keá queùt doïn khaép nôi roài naáu thöùc aên... moïi vieäc xong xuoâi roài nhaän laáy phaàn thöùc aên cuûa mình mang veà chuøa. Thôøi gian sau Ñaïi-theá-chuû khaát thöïc cuõng ñeán nhaø ñoù, ngöôøi vôï kia lieàn noùi: "Thaùnh giaû haõy giuùp toâi lo lieäu moïi vieäc trong nhaø, toâi seõ cho thöùc aên", Ñaïi- theá-chuû hoûi: "Coù ngöôøi xuaát gia naøo ñaõ laøm vieäc naøy hay sao?", ñaùp: "Ni-thoå-la-nan-ñaø ñaõ töøng giuùp toâi laøm vieäc naøy". Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni lo lieäu vieäc nhaø cuûa ngöôøi theá tuïc, phaïm Ba- daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Laêm: DÔØI GIÖÔØNG GHEÁ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö gôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø giaùo thoï caùc ni, sai caùc ni ñeán hoïc dôøi giöôøng gheá ra ngoaøi hoaëc baûo dôøi ñeå ngoaøi cöûa, hoaëc dôøi ñeå döôùi hieân hoaëc dôøi leân treân gaùc... khieán caùc ni nhoïc meät noùi vôùi

nhau: “Suoát ngaøy sai baûo chuùng ta dôøi giöôøng gheá, coù daïy hoïc gì ñaâu”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 295

cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni sai khieán caùc ni dôøi giöôøng gheá nhoïc meät, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Saùu: TÖÏ TAY XE TÔ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø töï tay xe tô roài ñem baùn cho thöï deät, caùc thöï deät khaùc hoûi mua tô töø ñaâu, ñaùp laø töø Sa moân nöõ. Thôøi gian sau ngöôøi thöï deät ñoù gaëp Ñaïi-theá-chuû lieàn hoûi: “Thaùnh giaû xe tô xong chöa?”, Ñaïi-theá-chuû hoûi: “Ñaõ coù ni naøo xe tô baùn hay sao?”, ñaùp: “Ni-thoå-la-nan-ñaø xe tô baùn, ai cuõng bieát”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay xe tô ñeå baùn, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toâi nhö treân, khoâng phaïm laø neáu vì mình caàn duøng thì ñöôïc xe tô ôû choã kín ñaùo.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Baûy: TÖÏ TAY QUAY TÔ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø töï tay quay tô bò ngöôøi theá tuïc cheâ traùch neân Phaät cheá hoïc xöù naøy nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï tay quay tô, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Taùm: CAÀM DUØ ÑI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Chaâu-keá-Nan-ñaø caàm duø ñi khaát thöïc, caùc Baø-la-moân tröôûng giaû… khoâng coù tin kính ñeàu cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni caàm duø ñi, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Naêm Möôi Chín: MANG GIAØY DEÙP NHIEÀU MAØU SAÉC Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Chaâu-keá-Nan-ñaø mang giaøy deùp coù nhieàu maøu saéc ñi khaát thöïc, caùc Baø-la-moân tröôûng

296 BOÄ LUAÄT 8

giaû thaáy ñeàu cheâ traùch laø tuy ñaõ xuaát gia maø vaãn coøn ham muoán troùi buoäc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni mang giaøy deùp coù nhieàu maøu saéc, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân, khoâng phaïm laø chæ mang trong phoøng rieâng.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Saùu Möôi: COÙ GHEÛ BAÛO NGÖÔØI BAÊNG ROÀI LAÏI THAÙO RA Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù

Chaâu-keá-Nan-ñaø coù gheû nhoït treân caùnh tay phaûi nhôø ngöôøi môøi thaày thuoác ñeán chöõa trò, thaày thuoác thoa thuoác leân gheû nhoït roài baêng laïi, vöøa baêng xong ni lieàn baûo: “Baêng chaët quaù, haõy nôùi bôùt ra moät chuùt”, thaày thuoác thaùo ra baêng laïi, ni lieàn noùi: “Nôùi loûng quaù, haõy baêng chaët laïi moät chuùt”, cöù nhö theá thaùo ra roài baêng laïi khieán thaày thuoác noåi giaän noùi: “Gheû nhoït naøy laønh hay khoâng coù lieân quan gì ñeán toâi”, noùi roài lieàn boû ñi, caùc ni hoûi taïi sao laïi laøm nhö theá, Chaâu-keá-Nan-ñaø noùi: “Chæ laø vì toâi muoán noùi chuyeän vôùi ngöôøi aáy”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni coù gheû nhoït treân caùnh tay, baûo ngöôøi baêng roài laïi thaùo ra nhieàu laàn thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Chaâu-keá-Nan-ñaø hoaëc coù ni khaùc gioáng nhö vaäy. Töôùng phaïm nhö treân, khoâng phaïm laø thaät söï baêng quaù chaët neân baûo thaùo ra baêng laïi.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Saùu Möôi Moát: ÑOÄ DAÂM NÖÕ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñoä daâm nöõ, cuøng ngöôøi naøy ñi khaát thöïc, caùc nam nöõ meâ saéc nhìn thaáy ñeàu cheâ traùch: “Daâm nöõ naøy tröôùc kia haønh ngheà phi phaùp, nay laïi cho xuaát gia cuøng ôû chung moät choã”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu Bí-soâ ni ñoä daâm nöõ xuaát gia, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 19 297

Nhieáp Tuïng:
Sai ni thoa chaø thaân,
Veà ngöôøi coù naêm giôùi,
Höông thoa, nöôùc hoà ma,
Voäi hoûi, ñeo nöõ trang.
Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Saùu Möôi Hai: SAI BÍ SOÂ NI THOA CHAØ THAÂN Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø sai caùc Bí-soâ ni khaùc thoa chaø thaân ñeå töø söï xuùc chaïm naøy khôûi töôûng thoï laïc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni sai Bí-soâ ni thoa chaø thaân, phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Boán Hoïc Xöù Keá (Töø moät traêm saùu möôi ba ñeán moät traêm saùu möôi laêm) SAI CHAÙNH HOÏC NÖÕ… THOA CHAØ THAÂN Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø sai caùc Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch nöõ, ngöôøi nöõ theá tuïc, ngöôøi nöõ ngoaïi ñaïo thoa chaø thaân ñeå töõ söï xuùc chaïm naøy khôûi

sinh thoï laïc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni sai Chaùnh hoïc nöõ, Caàu-tòch nöõ, ngöôøi nöõ theá tuïc, ngöôøi nöõ ngoaïi ñaïo thoa chaø thaân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hai Hoïc Xöù Moät Traêm Saùu Möôi Saùu & Moät Traêm Saùu Möôi Baûy- DUØNG HÖÔNG THOA THAÂN VAØ ÑAÀU Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø duøng höông thoa thaân roài ñi khaát thöïc, khi vaøo nhaø ngöôøi muøi thôm bay phaûng phaát, vôï tröôûng giaû coù loøng tín kính hoûi nguyeân do, Thoå-la-Nan- ñaø noùi roõ nguyeân do neân bò cheâ traùch laø tuy ñaõ xuaát gia maø vaãn coøn tham duïc. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau:

298 BOÄ LUAÄT 8

Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng höông thôm thoa chaø thaân vaø treân ñaàu, phaïm Ba-daät-ñeå-ca Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 299

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA

QUYEÅN 20

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Saùu Möôi Taùm: DUØNG CAÊN HOÀ MA VAØ NÖÔÙC THOA THAÂN Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, noäi dung cuûa hoïc xöù, giaûi thích vaø töôùng phaïm cuõng gioáng nhö hai giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Saùu Möôi Chín: CHÖA XIN PHEÙP LIEÀN HOÛI Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù coù Bí-soâ ñem boä kinh A haøm ñeán trong chuøa ni, caùc ni traûi toøa môøi ngoài, Thoå-la-Nan-ñaø suy nghó: “Vò naøy hieåu roõ boán boä kinh, ta neân hoûi thöû”, nghó roài lieàn hoûi nghóa kinh, Bí-soâ khoâng giaûi thích ñöôïc caûm thaáy xaáu hoå, Thoå-la-Nan- ñaø noùi: “Ñaõ mang kinh ñi maø trong buïng troáng roãng, nhö chim keâu inh oûi, khoâng giaûi thích ñöôïc gì, uoång phí taâm löïc”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng xin pheùp tröôùc maø voäi hoûi, phaïm Ba- daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø. Hoûi laø hoûi nghóa kinh. Töôùng toäi nhö treân. Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: Phaùp thænh hoûi nhö sau: Neáu Bí-soâ ñeán traûi toøa môøi ngoài, kheùo lôøi thaêm hoûi raèng: “Thaùnh giaû ñaõ töøng ñoïc tuïng caùc kinh, luaät luaän phaûi khoâng, toâi coù chuùt nghi muoán xin hoûi”. Vò ñoù ñoàng yù thì môùi hoûi, khoâng ñoàng yù thì thoâi, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp.”

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi: ÑEO NÖÕ TRANG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø nhaân ñi khaát thöïc ñeán nhaø moät tröôûng giaû, thaáy vôï cuûa tröôûng giaû ñeo

300 BOÄ LUAÄT 8

chuoãi anh laïc... ñeå trang söùc, Thoå-la-Nan-ñaø lieàn möôïn ñeo thöû roài hoûi voï cuûa tröôûng giaû: "Toâi voán ñoan chaùnh, nay ñeo loaïi nöõ trang naøy coù theâm ñeïp ñeõ ñaùng yeâu khoâng?", ngöôøi vôï tröôûng giaû nghe roài cheâ traùch laø tuy ñaõ xuaát gia maø vaãn coøn ham muoán. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ñeo nöõ trang laø vaät trang söùc cuûa ngöôøi theá tuïc ñeå töï trang söùc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå-la-Nan-ñaø hoaëc ni khaùc gioáng nhö vaäy. Vaät trang söùc laø chæ cho chuoãi ngoïc, voøng xuyeán... Töôùng toäi nhö treân.

Nhieáp Tuïng Möôøi Taùm:
Keùo nhau, ca, muùa, nhaïc,
Moät mình ñi ñaïi tieåu,
Löôïc Coù ba, toùc giaû
Moät traêm taùm möôi toäi Ñoïa.
Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Moát: KEÙO NHAU TAÉM RÖÛA Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni keùo nhau ra soâng A-thò-la taém, cuøng nhau vui ñuøa taït nöôùc qua laïi neân bò caùc Baø-la-moân tröôûng giaû cheâ traùch khoâng phaûi laø ngöôøi tòch tónh xuaát gia. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni keùo tay nhau ñeán soâng taém, phaïm Ba-daät-ñeå- ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Hai: TÖÏ MUÙA, DAÏY NGÖÔØI MUÙA Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø khaát thöïc ñeán nhaø moät tröôûng giaû, vôï cuûa tröôûng giaû yeâu caàu Thoå-la-Nan- ñaø daïy muùa, coâ lieàn daïy, daïy roài noùi raèng: "Khi trong nhaø coù ñaùm cöôùi hay tieäc tuøng do ñöôïc sanh trai hay sanh gaùi thì neân muùa nhö vaäy", moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cheâ traùch laø tuy xuaát gia maø vaãn coøn duïc nhieãm, sau ñoù ñeán trong chuøa ni baïch cho caùc ni nghe. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau:

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 301

Neáu laïi coù Bí-soâ ni töï muùa hay daïy ngöôøi khaùc muùa, phaïm Ba- daät-ñeå-ca . Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Ba: HAÙT XÖÔÙNG Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñeán nhaø cuûa Baø-la-moân tröôûng giaû, vôï cuûa hoï yeâu caàu Thoå-la-Nan-ñaø daïy hoï haùt, coâ lieàn daïy neân bò moïi ngöôøi cheâ traùch nhö treân. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni daïy ngöôøi ca haùt, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Boán: ÑAÙNH ÑAØN Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñeán caùc nhaø giaøu coù, cuøng caùc ngöôøi nöõ ôû ñoù vui ñuøa, hoï yeâu caàu coâ daïy hoï ñaùnh ñaøn, coâ lieàn daïy neân bò moïi ngöôøi cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ daïy ngöôøi ñaùnh ñaøn, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Laêm: MOÄT MÌNH RA NGOAØI ÑAÏI TIEÅU TIEÄN Duyeân khôûi vaø nôi choán gioáng nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Bí-soâ ni Chaâu-keá-Nan-ñaø moät mình ra ngoaøi chuøa ñeán choã ñaát troáng ñaïi tieåu tieän gaëp phaûi moät nam töû haùo saéc naém tay muoán cuøng laøm vieäc phi phaùp, Chaâu-keá-Nan-ñaø noùi: “ÔÛ ñaây khoâng saïch haõy ñeán choã khaùc”, nam töû kia nghe roài lieàn daãn coâ ñeán choã saïch, coâ lieàn la lôùn, nam töû nghe la voäi buoâng coâ ra vaø noùi: “Sa moân nöõ noùi doái thì nhieàu, noùi thaät thì ít, baûo daãn ñeán choã saïch maø giôø laïi keâu la”, moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni ra ngoaøi chuøa ñeán choã troáng ñaïi tieåu tieän, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

302 BOÄ LUAÄT 8

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Saùu: SAÉM ÑOÀ CAØI ÑAÀU BAÈNG COÛ THÔM Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø nhaân ñi khaát thöïc ñeán moät nhaø, thaáy caùc ngöôøi nöõ trong nhaø ñang duøng loaïi coû thôm laøm ñoà caøi toùc ñeå töï trang nghieâm. Thoå-la-Nan-ñaø thaáy roài lieàn töï mua saém ñeå töï trang nghieâm roài noùi: “Hieän giôø töôùng maïo cuûa toâi raát Khaû-aùi”, moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni duøng coû thôm laøm ñoà caøi ñaàu, phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Baûy: MUA SAÉM LÖÔÏC DAØY Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø nhaân di khaát thöïc ñeán moät nhaø thaáy caùc ngöôøi nöõ duøng löôïc daøy chaûi toùc, lieàn töï mua saém neân bò moïi ngöôøi cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc

Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni mua saém löôïc daøy, phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Taùm: MUA SAÉM LÖÔÏC THÖA Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, noäi dung hoïc xöù vaø töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Baûy Möôi Chín: DUØNG CAÛ BA VIEÄC TREÂN Duyeân khôûi vaø noäi dung cuûa hoïc xöù cuøng töôùng phaïm nhö treân.

Hoïc Xöù Thöù Moät Traêm Taùm Möôi: SAÉM ÑAÀU TOÙC GIAÛ Duyeân khôûi vaø nôi choán nhö giôùi tröôùc, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø suy nghó: “Hieän giôø coøn coù troø vui naøo maø ta chöa laøm”, coâ boãng thaáy daâm nöõ saém ñaàu toùc giaû ñeå laøm ñeïp khieán cho nhieàu nam töû haùo saéc ñeàu tìm ñeán, neân ñeán hoûi daâm nöõ nguyeân do, daâm nöõ noùi phaàn nhieàu laø nhôø vaøo ñaàu toùc giaû. Thoå-la-Nan-ñaø lieàn saém ñaàu toùc giaû ñoäi leân treân ñaàu, trang ñieåm thaät ñeïp roài ñeán beân caïnh daâm nöõ, caùc nam töû haùo saéc thaáy Thoå- la-Nan-ñaø muoán cuøng coâ hoan laïc, coâ ra giaù raát cao khoâng ngôø cuõng coù ngöôøi ñoàng yù vôùi giaù ñoù. Daâm nöõ nghó: “Neáu ta khoâng noùi cho ngöôøi

naøy bieát thì e Bí-soâ naøy seõ bò phaù giôùi”, nghó roài lieàn oâm choaøng laáy ngöôøi nam ñeå cho Thoå-la-Nan-ñaø chaïy thoaùt, ngöôøi nam ñuoåi theo tuùm ñöôïc ñaàu toùc cuûa Thoå-la-Nan-ñaø, môùi bieát ñoù laø toùc giaû, Thoå-la-Nan-ñaø boû chaïy, ngöôøi nam lôùn tieáng keâu la: “Sa moân nöõ laøm vieäc bæ oåi, löøa gaït theá gian, laáy tieàn cuûa ta roài boû chaïy”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí- soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni saém ñaàu toùc giaû ñeå trang söùc thì phaïm Ba-daät- ñeå-ca. Giaûi thích vaø töôùng toäi nhö treân. Caùc ñaïi ñöùc ni, toâi ñaõ noùi moät traêm taùm möôi phaùp Ba-daät-ñeå-ca, nay hoûi caùc ñaïi ñöùc ni trong ñaây coù thanh tònh khoâng (3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc ni, trong ñaây thanh tònh vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy.

V. BA LA ÑEÀ ÑEÀ XAÙ NI Caùc Ñaïi ñöùc ni, ñaây laø moät phaùp Ba-la-ñeà Ñeà-xaù-ni, moãi nöûa thaùng noùi moät laàn, ruùt ra töø Giôùi kinh. Nhieáp Tuïng: Söõa, laïc vaø sanh toâ, Thuïc toâ, daàu, ñöôøng, maät, Caù, thò vaø nem khoâ, Nhaø hoïc gia ñaéc phaùp. Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät: Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni khoâng bònh, ñi khaát thöïc ñeán nhaø ngöôøi xin söõa, tuøy thích uoáng khieán caùc ngoaïi ñaïo khoâng tín kính vaø Baø- la-moân tröôûng giaû ñeàu cheâ traùch laø chæ bieát lo boå döôõng cho thaân. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni khoâng bònh maø ñeán nhaø theá tuïc xin söõa baûo baûo ngöôøi khaùc xin cho mình, Bí-soâ ni naøy khi trôû veà truù xöù neân ñeán choã caùc Bí-soâ ni ñoái tröôùc töøng vò thuyeát

hoái: “Ñaïi tyû, toâi phaïm phaùp aùc ñoái thuyeát, laøm vieäc khoâng neân laøm, nay ñoái tröôùc ñaïi tyû thuyeát hoái”. Ñaây laø phaùp ñoái thuyeát. Sau ñoù coù Bí-soâ ni bònh, caùc ni khaùc ñeán thaêm bònh, ni bònh noùi: “Tröôùc ñaây toâi uoáng söõa thì bònh ñöôïc laønh, nay Theá toân cheá ngaên khoâng cho xin söõa, khoâng bieát phaûi laøm sao”. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu coù bònh thì ñöôïc xin söõa uoáng, tröôùc kia laø cheá ngaên, baây giôø laø tuøy khai, hoïc xöù naøy neân noùi laïi

nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni… gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cho ñeán caâu ñaây laø phaùp ñoái thuyeát, tröø khi thaät coù bònh. Neáu laïi coù Bí-soâ ni laø ni trong phaùp luaät naøy. Bí-soâ ni naøy laø chæ cho ngöôøi phaïm. Töôùng phaïm laø neáu khoâng bònh maø xin ñeáu phaïm AÙc- taùc phaûi ñoái thuyeát hoái. Khi coù bònh xin, khi heát bònh duøng thì khi duøng phaïm AÙc-taùc, khi xin khoâng phaïm. Khi khoâng bònh xin, ñeán khi coù bònh duøng thì khi xin phaïm AÙc-taùc, khi duøng khoâng phaïm. Xin cho ngöôøi bònh, mình khoâng bònh maø duøng thì khi xin khoâng phaïm, nhöng duøng thì phaïm AÙc-taùc; neáu xin cho ngöôøi bònh vaø ngöôøi bònh duøng thì ñeàu khoâng phaïm. Bí-soâ ni xin ñöôïc söõa laïi ñoøi laïc, khi duøng phaïm AÙc-taùc vaø phaûi ñoái thuyeát hoái. Bí-soâ ni ñöôïc sanh toâ laïi ñoøi thuïc toâ, phaïm toäi cuõng nhö treân. Bí-soâ ni xin ñöôïc thuïc toâ laïi ñoøi daàu, phaïm toäi cuõng nhö treân. Bí-soâ ni xin ñöôïc daàu laïi ñoøi ñöôøng, phaïm toäi cuõng nhö treân. Cho ñeán xin ñöôïc ñöôøng laïi ñoøi maät; xin ñöôïc maät laïi ñoøi caù, thòt, nem khoâ; ñöôïc nem khoâ roài laïi ñoøi thöùc aên ngon… ñeàu phaïm toäi gioáng nhö treân. Khoâng phaïm laø vì laøm vieäc chuùng hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch. Treân ñaây toång coäng laø möôøi phaùp ñoái thuyeát hoái. Duyeân khôûi ôû thaønh Quaûng-nghieâm: Luùc ñoù coù moät tröôûng giaû teân laø Sö töû ñaõ ñöôïc Kieán ñeá neân ñoái vôùi chuùng Thanh vaên raát kính tín, taát caû taøi saûn ñaõ coù ñeàu cuùng döôøng Tam baûo neân sau moät thôøi gian gia saûn khaùnh taän. Luùc ñoù cu thoï Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân treân ñöôøng du hoùa ñeán thaønh Quaûng-nghieâm, tröôûng giaû hay tin lieàn thænh veà nhaø thoï thöïc. Hai toân giaû nghe moïi ngöôøi cheâ traùch: “Tröôûng giaû Sö töû nay aùo khoâng ñuû che thaân, côm khoâng ñuû no loøng laø do cuùng döôøng Tam baûo”, nghe roài lieàn trôû veà baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ neân taùc phaùp yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû Sö töû, neáu coù ai khaùc gioáng nhö vaäy cuõng neân taùc phaùp cho nhö sau: Taäp taêng roài sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc ni taêng laéng nghe, tröôûng giaû sö töû naøy coù loùng tin saâu, yù öa thuaàn thieän, taøi saûn ñaõ coù ñeàu daâng cuùng Phaät, Phaùp, Taêng khoâng coù hoái tieác, cho ñeán nhöõng ngöôøi ngheøo khoù ñeán xin cuõng ñeàu cung caáp neân gia saûn bò khaùnh taän. Neáu ni taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, ni taêng neân chaáp thuaän, nay Ni taêng taùc phaùp yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû Sö töû. Baïch nhö vaäy. Vaên yeát ma chuaån theo vaên taùc baïch maø laøm. Neáu Bí-soâ ni bieát taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma Hoïc gia cho vò ñoù roài thì khoâng neân ñeán nhaø ñoù thoï thöïc, cho ñeán thoï giöôøng toøa ngoïa cuï vaø noùi phaùp cho hoï nöõa, neáu traùi phaïm maéc

toäi AÙc-taùc.”

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 305

Sau ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ khoâng ñöôïc thænh thöïc maø töï ñeán nhaø ñoù thoï thöïc, caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ ni hoûi söï thaät, quôû traùch roài cheá hoïc xöù nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ ni bieát Hoïc gia ñoù ñaõ ñöôïc Taêng taùc phaùp yeát ma Hoïc gia, Bí-soâ ni naøy khoâng ñöôïc thoï thænh tröôùc maø töï ñeán nhaø ñoù thoï thöïc thì Bí-soâ naøy khi trôû veà truù xöù, phaûi ñeán tröôùc töøng Bí-soâ ni ñoái thuyeát hoái raèng: “Ñaïi tyû, toâi phaïm phaùp aùc ñoái thuyeát, laøm vieäc khoâng neân laøm, nay ñoái tröôùc ñaïi tyû thuyeát hoái”. Ñaây laø phaùp ñoái thuyeát. Thôøi gian sau Phaät cho caùc Bí-soâ khaát thöïc roài môùi ñeán nhaø tröôûng giaû vì noùi phaùp, thöùc aên dö trong baùt chia cho caùc treû con trong nhaø tröôûng giaû. Sau ñoù do tröôûng giaû caøy caáy laïi nhöõng thöûa ruoäng boû hoang neân thu hoaïch ñöôïc nhieàu, gia caûnh sung tuùc trôû laïi neân tröôûng giaû ñeán choã Theá toân baïch raèng: “Theá toân, tröôùc ñaây gia saûn cuûa con ñeàu ñem cuùng döôøng ruoäng phöôùc neân bò khaùnh taän, Taêng ñaõ taùc phaùp Hoïc gia cho con. Nay gia caûnh ñöôïc sung tuùc trôû laïi, cuùi xin thöông xoùt giaûi yeát ma Hoïc gia cho con ñeå Taêng ni thoï con cuùng döôøng trôû laïi”. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Taêng neân giaûi yeát ma Hoïc gia cho tröôûng giaû Sö töû, neân giaûi nhö sau”: Taäp taêng roài baûo tröôûng giaû ñeán trong Taêng kính leã, ôû tröôùc vò Thöôïng toïa quyø goái chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, con teân laø Sö Töû ñoái vôùi Tam baûo heát loøng tín kính cuùng duôøng neân gia saûn bò khaùnh taän, Taêng thöông xoùt ñaõ taùc phaùp yeát ma Hoïc gia cho con. Nay gia caûnh ñaõ sung tuùc trôû laïi, cuùi xin Taêng thöông xoùt giaûi yeát ma Hoïc gia ñeå caùc Taêng ni ñöôïc thoï con cuùng döôøng, xin thöông xoùt (3 laàn). Baïch roài lui ra. Luùc ñoù Taêng neân sai moät Bí-soâ Baïch-nhò-yeát-ma giaûi yeát ma Hoïc gia, giaûi yeát ma roài Taêng ni nhö tröôùc trôû laïi nhaø ñoù thoï töù söï cuùng döôøng khoâng phaïm. Hoïc gia laø ngöôøi tín kính Tam baûo ñaõ ñöôïc Kieán ñeá. Töôùng phaïm nhö treân. Caùc Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi 1moät phaùp Ba la ñeà Ñeà-xaù-ni, nay hoûi caùc ñaïi ñöùc trong ñaây thanh tònh khoâng? (3 laàn). Caùc Ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy.

306 BOÄ LUAÄT 8

VI. CHUÙNG HOÏC PHAÙP Caùc Ñaïi ñöùc, ñaây laø caùc Chuùng hoïc phaùp, moãi nöûa thaùng noùi moät laàn töø trong Giôùi kinh ruùt ra. Toång Nhieáp Tuïng : Y, thöïc, thaân nghieâm trang, Nhaø tuïc kheùo giöõ nghi, Giöõ baùt, tröø ngöôøi bònh, Khaïc nhoå vaø leo caây. Luùc ñoù Theá toân cheá nhieàu phaùp caàn neân hoïc lieân quan tôùi oai nghi pheùp taéc veà aên maëc..., nhöng caùc Bí-soâ ni chöa haønh ñuùng nhö phaùp khieán caùc Baø-la-moân... cheâ traùch. Caùc ni ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy cheá hoïc xöù nhö sau: Khoâng ñöôïc maëc y quaù cao, caàn neân hoïc. Sau ñoù laïi coù caùc ni maëc y quaù thaáp bò

cheâ traùch neân Phaät cheá: Khoâng ñöôïc maëc y quaù thaáp nhö ngöôøi nöõ môùi veà laøm daâu, caàn neân hoïc. Hoaëc coù caùc ni maëc y ñeå phía tröôùc daøi thoøng xuoáng nhö caùi voøi voi hoaëc xeáp laïi beân eo löng nhö laù caây Ña-la ñeàu bò cheâ traùch, neân Phaät cheá khoâng ñöôïc maëc nhö theá. Hoaëc coù caùc ni maëc y doàn laïi moät goùc roài laät ngöôïc leân nhö ñaàu con raén, hoaëc tuùm laïi roài cuoän vaøo eo löng troøn nhö traùi banh, bò cheâ traùch, Phaät ñeàu cheá khoâng ñöôïc maëc nhö theá. Sau ñoù coù Thoå-la-Nan-ñaø maëc y troáng ôû buïng gioáng nhö daâm nöõ maëc, caùc ni cheâ traùch: "Maëc y nhö vaäy coù phaûi laø tònh phaùp hay khoâng?", Thoå-la-Nan-ñaø noùi: "Toâi thaáy nöõ nhôn trong cung cuõng maëc nhö theá". Caùc ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät cheá: Khoâng ñöôïc maëc y loä buïng, caàn neân hoïc. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni khi vaøo nhaø theá tuïc hoaëc nhìn leân cao, hoaëc noùi lôùn tieáng khieán ngöôøi tuïc cheâ traùch, Phaät cheá: Khoâng neân nhìn leân cao khi vaøo nhaø theá tuïc, caàn neân hoïc. Phaûi maëc naêm y teà chænh, caàn neân hoïc. Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni ñeán nhaø caùc Baø-la-moân tröôûng giaû khaát thöïc hoaëc nhìn ngoù boán phía, khoâng hoaëc khoâng coù oai nghi ñænh ñaïc, hoaëc caùc caên traïo cöû..., hoaëc vaøo nhaø hoï thaáy nam töû ñoan nghieâm lieàn khôûi duïc taâm, tieát ra chaát baát tònh, duø chöa xin ñöôïc thöùc aên cuõng voäi ñi ra neân bò cheâ traùch laø khoâng coù phaåm haïnh thanh tònh. Caùc ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät cheá: Neáu Bí-soâ gaàn ñeán nguyeät kyø thì khoâng neân ñeán nhaø theá tuïc, caàn neân hoïc.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 307

Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni hoaëc truøm ñaàu, hoaëc laät ngöôïc y, hoaëc choáng naïnh, hoaëc choaøng vai ñi vaøo nhaø theá tuïc neân bò cheâ traùch laø khoâng bieát xaáu hoå. Caùc ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät cheá: Khoâng ñöôïc truøm ñaàu, khoâng ñöôïc laät ngöôïc y moät beân, khoâng ñöôïc laät nguôïc y hai beân, khoâng ñöôïc choáng naïnh, khoâng ñöôïc choaøng vai khi vaøo trong nhaø theá tuïc, caàn neân hoïc. Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni hoaëc ñi baèng goùt chaân, hoaëc ñi baèng ngoùn chaân hoaëc vöøa ñi vöøa nhaûy, hoaëc ñi nghieâng ngöõa hoaëc khom mình ñi vaøo trong nhaø theá tuïc ñeàu bò moïi ngöôøi cheâ traùch neân Phaät cheá: Khoâng ñöôïc ñi baèng goùt chaân, khoâng ñöôïc ñi baèng ngoùn chaân, khoâng ñöôïc vöøa ñi vöøa nhaûy, khoâng ñöôïc ñi nghieâng ngöõa, khoâng ñöôïc khom mình ñi vaøo trong nhaø theá tuïc, caàn neân hoïc. Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni hoaëc laéc mình ñi, hoaëc ñi ñaùng ñaøng xa, hoaëc luùc laéc ñaàu hoaëc nhuùn vai hoaëc naém tay nhau ñi vaøo trong nhaø theá tuïc ñeàu bò cheâ traùch neân Phaät cheá: Khoâng ñöôïc ñi laéc mình, khoâng ñöôïc ñi ñaùnh ñaøng xa, khoâng ñöôïc luùc laéc ñaàu, khoâng ñöôïc nhuùn vai, khoâng ñöôïc cuøng naém tay nhau ñi vaøo nhaø theá tuïc, caàn neân hoïc. Luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc ñeán nhaø moät Baø-la-moân taùnh öa thích saïch seõ, trong nhaø oâng coù chieác giöôøng quyù saïch, OÂ-ba-Nan-ñaø vaøo nhaø lieàn ngoài treân chieác giuôøng quyù ñoù neân bò chuû nhaø cheâ traùch, Phaät cheá: Trong nhaø theá tuïc, chuû nhaø chöa môøi khoâng

neân voäi ngoài, caàn neân hoïc. Luùc ñoù OÂ-ñaø-di ñeán nhaø moät Baø-la-moân tín kính voäi ngoài treân giöôøng maø khoâng xem xeùt kyõ lieàn ñeø cheát ñöùa treû naèm treân giöôøng ñoù, Phaät cheá: Vaøo trong nhaø theá tuïc neáu khoâng xem xeùt kyõ thì khoâng neân ngoài, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Theá toân cuøng chuùng Thanh vaên vaøo trong cung thoï vua Tònh-phaïn cuùng döôøng, OÂ-ñaø-di khoâng kheùo thu nhieáp thaân khieán phu nhôn Cuø-tyø cheâ traùch laø phi phaùp. Sau ñoù OÂ-ñaø-di vaøo trong cung, phu nhôn môøi ngoài treân chieác gheá ñaõ hö muïc, do khoâng xem xeùt kyõ voäi ngoài neân laøm gheá gaõy teù xuoáng ñaát, vöøa xaáu hoå vöøa bò cheâ traùch neân Phaät cheá: Vaøo trong nhaø theá tuïc, khi ngoài neân xeùt xeùt kyõ vaø khoâng neân buoâng thaân ngoài maïnh xuoáng, caàn neân hoïc.

308 BOÄ LUAÄT 8

Laïi coù Bí-soâ ni ôû trong nhaø theá tuïc ngoài kieảng chaân, ngoài treùo chaân, ngoài choàng goùt chaân trong ngoaøi, ngoái co chaân, ngoài duoãi chaân, ngoài ñeå loä thaân hình ñeàu bò cheâ traùch neân Phaät cheá: Khoâng ñöôïc ôû trong nhaø theá tuïc ngoài kieảng chaân, ngoài treùo chaân, ngoài choàng goùt chaân trong ngoaøi, ngoài co chaân, ngoài duoãi chaân, ngoài ñeå loä thaân hình, caàn neân hoïc. Luùc ñoù coù thí chuû thænh Phaät vaø taêng ñeán nhaø thoï thöïc, ngöôøi doïn ñöa thöùc aên khoâng caån thaän laøm rôi traùi caây xuoáng choã Bí-soâ, Bí-soâ ni do khoâng hoä baùt caån thaän khieán baùt rôi beå, Phaät cheá: Phaûi cung kính khi thoï thöïc, caàn neân hoïc. Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni vaøo nhaø tröôûng giaû thoï thöïc, baùt ñaõ ñaày côm vaø thöùc aên laïi nhaän theâm canh neân bò traøn ra ngoaøi laøm dô, vöøa xaáu hoå vöøa bò cheâ traùch neân Phaät cheá: Khoâng ñöôïc côm ñaõ ñaày baùt laïi nhaän theâm canh khieán cho traøn ra ngoaøi, neân nhaän thöïc aên döôùi mieäng baùt khoaûng moät loùng tay roài duïng yù thoï thöïc, caàn neân hoïc. Hoaëc coù Bí-soâ ni thöùc aên chöa ñöa ñeán ñaõ voäi ñöa baùt ra tröôùc gioáng nhö ngöôøi aên xin loä veû ñoùi khaùt neân bò cheâ traùch, Phaät cheá: Ngöôøi doïn ñöa thöùc aên chöa ñeán chôù ñöa baùt ra ñoùn tröôùc, caàn neân hoïc. Hoaëc coù ngöôøi khi aên hieän töôùng kieâu maïn neân Phaät cheá: Khoâng ñöôïc kieâu maïn khi aên, phaûi cung kính khi aên, caàn neân hoïc. Hoaëc coù ngöôøi khi aên vaét côm vaø thöùc aên quaù lôùn hay quaù nhoû ñöa vaøo mieäng ñeàu bò cheâ traùch neân Phaät cheá: Khoâng ñöôïc vaét mieáng côm vaø thöùc aên quaù lôùn hay quaù nhoû ñöa vaøo mieäng, caàn neân hoïc. Luùc ñoù coù thí chuû thænh Phaät vaø Taêng veà nhaø thoï thöïc, Bí-soâ OÂ- ba-Nan-ñaø vaø Bí-soâ Ma-ha-la ngoài gaàn nhau, OÂ-ba-Nan-ñaø thaáy Ma- ha-la haù mieäng to maø laïi ngöôùc nhìn leân neân laáy vieân ñaát neùm vaøo trong mieäng vaø noùi aên caùi naøy. Nhaân vieäc naøy Phaät cheá hoïc xöù: - Neáu thöùc aên chöa ñöa ñeán mieäng thì khoâng neân haù mieäng tröôùc, caàn neân hoïc. Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni ngaäm thöùc aên noùi chuyeän bò ngöôøi tuïc cheâ traùch; laïi coù tröôøng hôïp ôû nhaø thí chuû thoï canh rau roài sôï aên khoâng ñuû neân laáy côm phuû canh mong ñöôïc theâm nöõa neân bò ngöôøi tuïc cheâ traùch. Phaät nhaân vieäc naøy cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ngaäm côm noùi chuyeän, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc laáy côm phuû leân canh rau ñeå mong ñöôïc theâm nöõa, caàn neân hoïc.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 309

Luùc ñoù coù thí chuû thænh hai boä taêng thoï thöïc, thöùc aên quaù ngoït thì chuùng möôøi hai ni chaéc löôõi noùi laø quaù chua; hoaëc thöùc aên quaù chua laïi xuyùt xoa noùi laø quaù ngoït; hoaëc thöùc aên quaù noùng laïi haø hôi noùi laø quaù laïnh; hoaëc thöùc aên quaù nguoäi laïi thoåi phuø phuø noùi laø quaù noùng... noùi ñaûo ngöôïc nhö vaäy laø coá yù laøm phieàn loøng thí chuû neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc chaéc löôõi khi aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc xuyùt xoa khi aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc haø hôi khi aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc thoåi phuø phuø khi aên, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng thoï thænh thöïc, duøng tay böôi côm vaø thöùc aên ra; hoaëc cheâ thöùc aên dôû; hoaëc doàn thöùc aên ôû hai beân maù roài nhai töø töø; hoaëc aên phaân nöûa chöøa laïi phaân nöûa; hoaëc le löôõi lieám moâi mieäng khi aên... ñeàu bò ngöôøi tuïc cheâ traùch neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc duøng tay böôi thöùc aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc cheâ bai thöùc aên, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc doàn thöùc aên ôû hai beân maù, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc aên phaân nöûa chöøa laïi phaân nöûa, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc le löôõi lieám moâi mieäng khi aên, caàn neân hoïc. Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù thí chuû tröôùc kia quy y vôùi ngoaïi ñaïo loä hình, sau sanh taâm tín kính Tam baûo neân thænh Phaät vaø Taêng veà nhaø thoï thöïc, thí chuû doïn ñöa caùc moùn aên nhö baùnh boät, rau caûi..., Luïc chuùng cheâ thöùc aên neân laáy baùnh boät naën thaønh töôïng Toát ñoå ba roài laáy rau caûi phuû leân, noùi vôùi nhau: "Ñaây laø thaùp cuûa ngoaïi ñaïo loä hình Boå-thích-noa", noùi roài laáy töôïng thaùp naøy aên khieán rau caûi phuû ôû treân rôùt xuoáng, lieàn noùi vôùi nhau: "Thaùp cuûa ngoaïi ñaïo loä hình suïp ñoå", thí chuû thaáy haønh ñoäng naøy roài khoâng coøn quy kính Tam baûo nöõa neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khi aên khoâng ñöôïc naën hình Toát-ñoå-ba ñeå aên, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc, thöùc aên ngon dính nôi tay lieàn le löôõi lieám; hoaëc raûy tay dô; hoaëc raûy baùt dô khieán nöôùc thöùc aên trong baùt vaêng dính dô y phuïc cuûa ngöôøi khaùc, nhöõng tröôøng hôïp nhö vaäy Phaät ñeàu daïy khoâng neân laøm, caàn neân hoïc. Sau ñoù coù thí chuû thænh thöïc khi doïn ñöa thöùc aên noùi raèng: "Coøn nhieàu thöùc aên ngon, khoâng neân thoï nhieàu baùnh boät", Luïc chuùng khoâng tin neân thoï nhieàu baùnh boät, sau thaáy thöùc aên ngon ñöa ñeán muoán boû baùnh boät ñaõ thoï, thaáy moät Bí-soâ Ma-ha-la ngoài gaàn ñang nhìn quanh boán phía beøn boû baùnh boät vaøo ñaày baùt cuûa Ma-ha-la, khieán vò naøy khoâng theå thoï ñöôïc thöùc aên ngon ñöa ñeán. Phaät nhaân vieäc naøy cheá hoïc xöù:

310 BOÄ LUAÄT 8

- Thöôøng xem nôi baùt khi aên, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ nhìn sang baùt cuûa Bí-soâ ngoài gaàn thaáy thöùc aên ñaày baùt lieàn khôûi taâm khinh maïn pheâ bình laø aên nhieàu. Phaät nhaân vieäc naøy cheá hoïc xöù: - Khoâng neân khôûi taâm khinh maïn nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi ngoài gaàn, caàn neân hoïc. Luùc

ñoù luïc chuùng duøng tay khoâng saïch caàm bình nöôùc saïch khieán ruoài tranh nhau bu ñeán, bò thí chuû cheâ traùch neân Phaät cheá: - Khoâng ñöôïc duøng tay dô caàm bình saïch, caàn neân hoïc. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ni thoï thöïc trong nhaø cuûa tröôûng giaû Boà ñeà ôû nuùi Giang trö, aên xong ñem nöôùc röûa baùt ñoå treân ñaát saïch, bò thí chuû cheâ traùch neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñoå nöôùc röûa baùt ôû trong nhaø baïch y, tröø tröôøng hôïp ñaõ hoûi ngöôøi chuû, caàn neân hoïc. Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù haøi nhi cuûa moät Baø-la-moân bò bònh, ngöôøi baïn thaân laø moät OÂ-ba-saùch-ca baûo Baø-la-moân ñeán trong röøng Theä-ña xin nöôùc röûa baùt cuûa Bí-soâ veà taém cho beù seõ ñöôïc khoûi bònh. Baø-la-moân naøy nghe theo lôøi ñeán trong röøng Theä-ña gaëp OÂ-ba-Nan-ñaø lieàn xin nöôùc röûa baùt, OÂ-ba-Nan-ñaø laáy nöôùc côm thöùc aên dö trong baùt ñöa, Baø-la-moân thaáy nöôùc dô khôûi taâm nhôøm gôùm noùi raèng: “Con ta thaø cheát chöù khoâng duøng nöôùc do baån naøy cho noù taém”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät daïy: “Khoâng neân ñem nöôùc röûa baùt dô ñöa cho ngöôøi, neáu coù ngöôøi ñeán xin thì neân röûa baùt saïch roài ñoå nöôùc thanh tònh vaøo, tuïng ba bieán keä chuù A-lôïi-sa roài trao cho hoï. Nöôùc naøy uoáng hay röûa ñeàu coù theå tröø vaïn bònh”. (A-lôïi-sa laø keä tuïng do Phaät noùi ra trong Thaùnh giaùo, khi ñoïc tuïng coù oai löïc lôùn, caùc kinh luaät khaùc goïi laø Giaø-tha. Khi ôû trong soâng ao, khi taém röûa, uoáng nöôùc... cho ñeán lau queùt thaùp mieáu neáu thöôøng tuïng keä chuù Giaø-tha thì ñöôïc phöôùc. Vì gaàn ñaây phaùp chuùng ít thöïc haønh neân ôû ñaây chuù thích laø trong Thaùnh giaùo coù Gia-tha, nhö coù baøi tuïng nhö sau: “Nguõ duïc laïc theá gian, Hoaëc laø chö thieân laïc, So vôùi AÙi taän laïc, Ngaøn phaàn khoâng baèng moät . Do Taäp hay sanh Khoå, Nhôn Khoå laïi sanh Taäp, Taùm Thaùnh ñaïo vöôït qua, Ñeán coõi dieäu Nieát-baøn.

SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 311

Ngöôøi ñaõ laøm boá thí, AÉt seõ ñöôïc nghóa lôïi, Neáu vì vui neân thí, Sau seõ ñöôïc an laïc”. Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc duøng thöùc aên dö ñeå vaøo nöôùc trong baùt, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Bí-soâ ñeå baùt treân ñaát, khoâng coù loùt ôû döôùi, bò cheâ traùch laø laøm cho baùt mau beå; laïi coù Bí-soâ ñöùng röûa baùt lôû tay laøm rôùt beå; laïi coù Bí-soâ ñeå baùt treân söôøn doác nguy hieåm, Phaät baûo khoâng neân; laïi coù Bí-soâ ngöôïc doøng nöôùc soâng chaûy maïnh höùng nöôùc laøm baùt bò beå neân Phaät cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñeå baùt ôû treân ñaát maø khoâng coù vaät loùt ôû döôùi, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñöùng röûa baùt, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ñeå baùt ôû nôi söôøn doác nguy hieåm, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc ngöôïc doøng nöôùc chaûy maïnh höùng nöôùc, caàn neân hoïc. Luùc ñoù chuùng möôøi hai Bí-soâ ni ñöùng noùi phaùp cho ngöôøi ngoài nghe, caùc Baø-la-moân cu só tònh tín cheâ traùch: “Theá toân trong voâ löôïng kieáp sieâng tu khoå haïnh, boá thí ñaàu maét... ñeå caàu phaùp naøy, taïi sao caùc vò laïi vì ngöôøi taâm kieâu maïn ngoài maø noùi ñöùng noùi phaùp”, Phaät baûo khoâng neân; laïi coù ngöôøi bònh khoâng theå ñöùng laâu nghe phaùp, Phaät noùi: “Neáu laø ngöôøi bònh thì trong caùc tröôøng hôïp nhö naèm, ngoài, choã cao, choã thaáp, ôû döôøng

chaùnh, ñöôøng phuï cho ñeán ñi xe, mang giaøy deùp, truøm ñaàu, ñoäi maõo, ñeo anh laïc, caàm duø, caàm ñao, tröôïng, maëc giaùp truï… vì hoï noùi phaùp ñeàu khoâng phaïm", Phaät cheá hoïc xöù nhö sau: - Ngöôøi ngoài mình ñöùng khoâng neân vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi naèm mình ngoài khoâng ñöôïc vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi ngoài choã cao mình ngoài choã thaáp khoâng neân vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi ñi tröôùc mình ñi sau, khoâng neân vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Ngöôøi ñi ñöôøng chaùnh mình ñi ñöôøng phuï, khoâng neân vì noùi phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu, ngöôøi laät ngöôïc y moät

beân, ngöôøi laät ngöôïc y hai beân, ngöôøi choáng naïnh, ngöôøi choaøng vai, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi côõi voi, ngöôøi côõi ngöïa, ngöôøi ñi kieäu, ngöôøi ñi xe, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi mang guoác, mang giaøy deùp, mang uûng, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi ñoäi maõo, ngöôøi truøm khaên, ngöôøi buùi toùc, ngöôøi quaán ñaàu, ngöôøi ñeo traøng hoa, tröø bònh, caàn neân hoïc. - Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi caàm duø, tröø bònh, caàn neân hoïc. Phaät ôû thaønh Kieáp-tyû-la phaït-toát-ñoå, luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñöùng tieåu tieän bò ngöôøi tuïc cheâ traùch, Phaät noùi khoâng neân vaø cheá: - Khoâng ñöôïc ñöùng tieåu tieän, tröø bònh, caàn neân hoïc. Luùc ñoù Thoå-la-Nan-ñaø ñem y cuõ cuûa mình nhôø ngöôøi giaët nhöng bò ngöôøi kia töø choái, beøn noåi giaän phoùng baát tònh vaøo trong nöôùc giaët y. Ngöôøi kia khoâng bieát nhuùng tay vaøo nöôùc dô tay neân traùch maéng, Phaät noùi khoâng neân vaø cheá hoïc xöù: - Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän vaø khaïc nhoå trong nöôùc, tröø bònh, caàn neân hoïc. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù thí chuû thænh Phaät vaø taêng veà nhaø thoï thöïc, ngöôøi giöõ chuøa ôû laïi trong chuøa laáy laøm laï veà söï chaäm treã cuûa hoï, sôï quaù ngoï neân leo leân caây cao ngoùng nhìn, bò ngöôøi tuïc cheá traùch, Phaät noùi khoâng neân; laïi coù Bí-soâ bò daây nhieãm raøng buoäc hoaëc gaëp naïn hoå lang… ñeàu khoâng daùm leo leân caây traùnh neân bò haïi. Phaät cheá hoïc xöù: Khoâng ñöôïc leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi, tröø gaëp naïn duyeân, caàn neân hoïc.

VI. BAÛY PHAÙP DIEÄT TRAÙNH

Nhieáp Tuïng:

Hieän tieàn vaø öùc nieäm,
Baát si vaø caàu toäi,
Ña nhôn ngöõ, töï ngoân,
Coû phuû tröø caùc traùnh.

Phaät baûo caùc Bí-soâ ni: "Coù baûy phaùp Dieät-traùnh caàn neân hoïc:

- Ñaùng cho Hieän tieàn Tyø-naïi-da thì neân cho Hieän tieàn Tyø-naïi-da.
- Ñaùng cho ÖÙc nieäm Tyø-naïi-da thì neân cho öùc nieäm Tyø-naïi-da.

- Ñaùng cho Baát si Tyø-naïi-da thì neân cho baát si Tyø-naïi-da.
- Ñaùng cho Caàu toäi töï taùnh Tyø-naïi-da thì neân cho Caàu toäi töï taùnh
SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 313

Tyø-naïi-da.
- Ñaùng cho Ña nhôn ngöõ Tyø-naïi-da thì neân cho Ña nhôn ngöõ Tyønaïi-da.
- Ñaùng cho Töï ngoân Tyø-naïi-da thì neân cho Töï ngoân Tyø-naïi-da.
- Ñaùng cho coû phuû Tyø-naïi-da thì neân cho Coû phuû Tyø-naïi-da.
Neáu coù vieäc tranh caûi khôûi leân neân duøng baûy phaùp naøy thuaän theo lôøi Phaät daïy nhö phaùp nhö luaät döùt dieät".
"Trong caàn, nhaãn laø treân,
Hay ñöôïc quaû Nieát-baøn,
Xuaát gia xuùc naõo ngöôøi,
Khoâng goïi laø Sa moân".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Chaùnh ñaúng giaùc Tyø-baø-thi noùi ra.
"Maét saùng traùnh ñöôøng hieåm,
Ñeán ñöôïc choã an oån,
Ngöôøi trí trong Sanh giôùi,
Xa lìa ñöôïc caùc aùc".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Thi-khí noùi ra.
"Khoâng baùng cuõng khoâng haïi,
Kheùo hoä trì giôùi kinh,
AÊn uoáng bieát vöøa ñuû,
Thoï duïng ngoïa cuï xaáu,
Sieâng tu Ñònh taêng thöôïng,
Laø lôøi chö Phaät daïy".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Tyø-xaù-phuø noùi ra.
"Ví nhö ong huùt maät,
Khoâng hoaïi saéc vaø höông,
Chæ huùt laáy höông vò,
Nhö Bí-soâ vaøo thoân".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Caâu-löu-toân noùi ra.
"Khoâng choáng traùi vieäc ngöôøi,
Khoâng xem laøm, khoâng laøm,
Chæ xem laïi haïnh mình,
Laø chaùnh hay khoâng chaùnh".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Yeát-naëc-ca noùi ra.
314 BOÄ LUAÄT 8

"Chôù ñaém nôi taâm ñònh,

Sieâng tu choã vaéng laëng,
Ngöôøi neân cöùu khoâng lo,
Thöôøng khieán nieäm khoâng maát.
Neáu ngöôøi hay hueä thí,
Phöôùc theâm, oaùn töï döùt,
Haønh thieän tröø caùc aùc,
Döùt hoaëc ñeán Nieát-baøn".
Ñaây laø Giôùi kinh do ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Ca-dieáp-ba noùi ra.
"Taát caû aùc chôù laøm,
Taát caû thieän neân tu,
Ñieàu phuïc khaép töï taâm,
Laø lôøi chö Phaät daïy.
Laønh thay, hoä thaân nghieäp,
Laønh thay, hoä ngöõ nghieäp,
Laønh thay, hoä yù nghieäp,
Hoä ba Nghieäp toái thieän,
Bí-soâ hoä taát caû,
Giaûi thoaùt moïi khoå ñau.
Kheùo hoä nôi mieäng noùi,
Cuõng kheùo hoä nôi yù,
Thaân khoâng laøm caùc aùc,
Ba Nghieäp thöôøng thanh tònh,
Ñaây laø tuøy thuaän theo,
Ñaïo Ñaïi tieân ñaõ haønh".
Ñaây laø Giôùi kinh do Ñöùc Nhö lai Ñaúng chaùnh giaùc Thích-ca noùi ra.
"Tyø-baø-thi, Thöùc-khí,
Tyø-xaù, Caâu-löu-toân,
Yeát-naëc-ca-maâu-ni,
Ca-dieáp, Thích-ca toân,
Ñeàu laø Trôøi trong trôøi,
Voâ thöôïng ñieàu ngöï sö,
Baûy Phaät ñeàu huøng maõnh,
Hay cöùu hoä theá gian,
Ñaày ñuû ñaïi danh xöng,
Ñeàu noùi Giôùi kinh naøy.
SOÁ 1443 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÍ SOÂ NI TYØ NAÏI DA, Quyeån 20 315

Chö Phaät vaø ñeä töû,
Ñeàu cuøng toân kính giôùi,

Do cung kính Giôùi kinh,
Chöùng ñöôïc quaû voâ thöôïng.
Ngöôøi neân caàu xuaát ly,
Sieâng tu lôøi Phaät daïy,
Haøng phuïc quaân sanh töû,
Nhö voi xoâ nhaø coû,
ÔÛ trong phaùp luaät naøy,
Neân tu khoâng phoùng daät,
Khoâ ñöôïc bieån phieàn naõo,
Döùt heát bôø meù khoå.
Nhö Giôùi kinh naøy noùi,
Hoøa hôïp laøm Tröôûng tònh,
Phaûi cuøng toân kính giôùi,
Nhö traâu mao tieác ñuoâi.
Toâi noùi Giôùi kinh roài,
Chuùng taêng tröôûng tònh xong,
Phöôùc lôïi caùc höõu tình,
Ñeàu cuøng thaønh Phaät ñaïo".
LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 78

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ
NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ
SOÁ 1444
(QUYEÅN 1 |04)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1444

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ XUAÁT GIA SÖÏ QUYEÅN 1

Toång Nhieáp Tuïng: Xaù-lôïi-töû xuaát gia, Vaø ngoaïi ñaïo hai ngöôøi, Cuøng Khu oâ thieáu nhi, A-la-haùn, bònh, nöõ. Bieät Nhieáp Tuïng: Xaù-lôïi-töû xuaát gia, Cho thoï phaùp Caän vieân, Ñieàu phuïc goïi Tieåu quaân, Ngoaïi ñaïo Luùc ñoù coù vua nöôùc Chieâm-ba teân laø Öông-giaø vaø vua nöôùc Ma- kieät-ñaø laùng gieàng hieäu laø Ñaïi-lieân-hoa, hai nöôùc giaùp ranh nhau ñeàu coù binh maõ huøng cöôøng tinh nhueä, daân chuùng trong hai nöôùc ñeàu soáng thònh vöôïng giaøu vui. hai nöôùc ñaõ traûi qua nhieàu naêm ñaùnh nhau luùc thaéng luùc baïi, sau ñoù vua Öông-giaø vôùi nöôùc giaøu daân maïnh tính keá traû thuø xöa neân coá gaéng luyeän taäp quaân ñoäi huøng maïnh, ñònh ngaøy tuyeân theä xuaát quaân tru dieät thuø ñòch. Luùc ñoù nhöõng ngöôøi soáng ôû vuøng bieân giôùi bieát ñöôïc lieàn sai söù giaû baùo cho vua Ñaïi-lieân-hoa hay, vua hay tin lieàn xuaát quaân choáng cöï, hai beân giao tranh, vua Ñaïi-lieân-hoa baïi traän ruùt quaân veà thaønh coá thuû. Vua

Öông-giaø sai söù ñeán noùi vôùi vua Ñaïi-lieân-hoa: “Neáu haøng phuïc thì toát, baèng khoâng seõ khoâng dung thöù, coù leân trôøi cuõng

giaêng löôùi baét, coù troán trong nöôùc cuõng giaêng daây troùi, coù troán leân nuùi hay chaïy vaøo röøng cuõng khoâng thoaùt khoûi”, vua Ñaïi-lieân-hoa nghe roài raát sôï haõi noùi vôùi quaàn thaàn: “Quaân cuûa vua Öông-giaø huøng maïnh laïi sai söù ñeán baûo quy haøng, ñaát nöôùc nguy ngaäp, caùc khanh coù phöông phaùp naøo cöùu vaõn hay khoâng?”, quaàn thaàn noùi keä taâu vua: “Coù vua thì coù nöôùc, Khoâng vua nöôùc khoâng coøn, Nöôùc maát truøng höng ñöôïc, Ngöôøi cheát khoâng soáng laïi. Nöôùc vaø maïng khaùc nhau, Ngöôøi neân kheùo giöõ maïng, Nöôùc maát laäp laïi ñöôïc, Maïng maát khoâng soáng laïi.” Noùi keä roài quaàn thaàn khuyeân vua quy haøng, vua nghe theo töï troùi mình ñeán quy haøng vaø theä öôùc vôùi vua Öông-giaø seõ trieàu coáng vónh vieãn, coâng vieäc hoaøn taát, vua Ñaïi-lieân-hoa ñöôïc thaû veà. Luùc ñoù Boà taùt ñang ôû treân coõi trôøi Ñoå-söû, quaùn thaáy theá gian coù ñuû naêm vieäc muoán haï sanh neân chö thieân ôû coõi trôøi Luïc duïc lo lieäu nhöõng vieäc caàn laøm ñeå cho Boà taùt vaøo thai cuûa phu nhôn Tam tònh Ma-da trong nhaø Duyeät ñaàu ñaøn ôû nöôùc Ca-duy-la-veä, laïi khieán cho baø Ma-da ñöôïc giaác moäng toát laønh laø moäng thaáy Boà taùt hieän hình voi traéng giaùng thaàn vaøo thai meï. Luùc ñoù ñaïi ñòa chaán ñoäng, aùnh saùng röïc rôõ laán aùt saéc vaøng roøng, chieáu soi khaép theá gian hôn caû aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng, treân chieáu soi ñeán taän coõi trôøi ba möôi ba, döôùi chieáu soi ñeán taän nhöõng nôi maø aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng khoâng chieáu tôùi khieán chuùng sanh khoâng nhaän bieát nhau, nhöng vöøa gaëp thaàn quang naøy soi tôùi lieàn thaáy ñöôïc nhau. Thaùnh nhôn thò hieän töôùng, ngöôøi theá gian khoâng theå bieát ñöôïc, cho neân ngay trong ngaøy Boà taùt haï sanh, haäu cung cuûa vua boán nöôùc ñoàng thôøi cuõng haï sanh Thaùi-töû, vua cuûa boán nöôùc ñeàu cho laø ñieàm laønh cuûa con mình. Moät laø vua Ñaïi-lieân-hoa cuûa thaønh Vöông-xaù vaøo ngaøy sanh Thaùi- töû, thaáy aùnh saùng chieáu soi naøy lieàn cho laø ñieàm laønh cuûa con mình, töï nghó: “Oai ñöùc cuûa con ta nhö maët trôøi moïc, oai quang cuûa con ta coù theå chieáu saùng theá gian”, do aùnh quang thuø thaéng bieåu thò cho ñieàm toát laønh, neân vua ñaët teân cho Thaùi-töû laø AÛnh-thaéng. Hai laø ñaïi vöông Ma la cuûa thaønh Thaát-la-phieät cuõng nhö vua Ñaïi- lieân-hoa cho aùnh saùng naøy laø ñieàm laønh cuûa con mình, noùi raèng: “Con ta môùi sanh lieàn coù ñieàm laønh thuø thaéng, aùnh sang chieáu khaép nôi, quoác

giôùi thanh bình”, vua theo ñöùc naøy neân ñaët teân cho Thaùi-töû laø Thaéng quaân. Ba laø Ñaïi vöông Xa-ña-di cuûa thaønh OÂ-xaù-ny cuõng nhö hai vua kia cho aùnh saùng naøy laø ñieàm laønh cuûa con mình, noùi raèng: “Con ta coù ñöùc neân aùnh saùng xuaát hieän”, vua theo ñieàm laønh treân neân ñaët teân cho Thaùi-töû laø Xuaát-quang. Boán laø vua A-nan-ña-neâ-di cuûa thaønh Kieàu-xa-di cuõng nhö caùc

vua kia cho aùnh saùng naøy laø ñieàm laønh cuûa con mình, noùi raèng: “Con ta ñaûn sanh nhö maët trôøi môùi moïc, aùnh saùng chieáu soi phaù tröø taêm toái, aùnh saùng chuyeån chieáu leân cao bieåu thò cho söï toát laønh”, vua theo ñieàm laønh naøy neân ñaët teân cho Thaùi-töû laø Nhaät sô. Caû boán vua ñeàu khoâng bieát thaàn quang ñoù laø do ñaïi thaàn löïc cuûa Boà taùt Thích-ca hieån hieän ra, nhöng caùc vöông töû naøy ñeàu coù thaéng nhaân tích taäp laâu ñôøi, ñeàu coù ñaïi nguyeän löïc neân cuøng daãn quyeán thuoäc theo baäc Thaùnh haï sanh coõi naøy. Cho neân ngaøy Thaùi-töû AÛnh-thaéng ra ñôøi cuõng laø ngaøy naêm traêm ñaïi thaàn ñeàu sanh con trai, hoï ñaët teân con theo toäc hoï cuûa mình. Thaùi-töû AÛnh-thaéng ñöôïc giao cho taùm baø nhuõ maãu nuoâi döôõng, theo thôøi gian daàn daàn tröôûng thaønh nhö hoa sen vöôït leân khoûi maët nöôùc. Thaùi-töû khoâng nhöõng hoïc thoâng caùc moân binh thö kyõ ngheä, lòch soá, keá toaùn cho ñeán taát caû phaùp cuûa vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî; maø coøn hoïc thoâng caùc thöù coâng xaûo vaø caùc pheùp taéc ñieàu khieån voi ngöïa, baén cung, ñaùnh kieám, phöông phaùp ñieàu binh cho ñeán boán boä Minh luaän thaûy ñeàu thoâng suoát. Con cuûa naêm traêm vò ñaïi thaàn cuõng nhö Thaùi-töû ñeàu hoïc thoâng taát caû. Thôøi gian sau, Thaùi-töû coi ngoù vieäc nöôùc, moät hoâm Thaùi-töû côûi voi du haønh thaáy coù ngöôøi ñang tröng thu thueá, lieàn hoûi tuøy tuøng: “Nhöõng ngöôøi naøy taïi sao ñöôïc tröng thu thueá?”, ñaùp: “Ñaây laø söù giaû cuûa vua Öông-giaø nöôùc laùng gieàng ñeán ñaây tröng thu thueá”, Thaûi töû hoûi: “Taïi sao nöôùc ta laïi cho hoï tröng thu thueá?”, ñaùp; “Ñoù laø theä öôùc töø xöa”. Luùc ñoù Thaùi-töû trieäu söù giaû ñeán noùi raèng: “Vua nöôùc ngöôi laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî vua nöôùc ta cuõng laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt- ñeá-lî, vieäc trò nöôùc khoâng ñoàng, daân chuùng cuõng khaùc, taïi sao caùc ngöôi vöôït bieân giôùi cuûa mình ñeán ñaây tröng thu thueá. Caùc ngöôi haõy mau trôû veà nöôùc, töø nay döùt haún vieäc laøm naøy”. Söù giaû nghe roài töï nghó: “Thaùi-töû baûn taùnh ngang ngöôïc, yù muoán boäi lôøi theä öôùc ñeå ta trôû veà tay khoâng. Ta neân ñeán gaëp vua Ñaïi-lieân-hoa ñoøi tröng thu thueá”, nghó roài lieàn cuøng ñeán choã nhaø vua vaø ñöôïc vua ra saéc lònh cho tröng thu thueá nhö cuõ. Treân ñöôøng veà cung, Thaùi-töû laïi gaëp söù giaû tröng thu theá nhö cuõ lieàn noùi: “Ta ñaõ ra lònh caùc ngöôi rôøi khoûi nôi ñaây, taïi sao caùc ngöôi coøn löu laïi. Trôû

veà nöôùc thì toát, neáu khoâng ta seõ nghieâm trò”. Söù giaû nghe roài sôï haõi cuøng nhau trôû veá nöôùc, ñem vieäc naøy taâu leân vua Öông-giaø: “Thaùi-töû AÛnh-thaéng laø ngöôøi ngang ngöôïc, boäi lôøi theà öôùc khoâng cho tröng thu thueá. Cuùi mong nhaø vua sôùm coù keá saùch ñoái phoù, neáu khoâng seõ chieâu laáy hoïa hoaïn sau naøy”, vua nghe roài noùi keä: “Caây luùc ñang leân maàm, Moùng tay baám lieàn ñöùt, Neáu ñôïi ñeán cao lôùn, Buùa rìu khoâng chaët ngaõ”. Luùc ñoù vua Öông-giaø töùc giaän sai söù mang thö ñeán cho vua Ñaïi- lieân-hoa, trong thö noùi: “AÛnh-thaéng ngang ngöôïc, phaûi troùi coå ñöa tôùi ñaây, neáu khoâng ta seõ thaân chinh gieát noù, neân hieåu yù cuûa traãm”, vua xem xong kinh haõi sôï maát nöôùc neân trieäu Thaùi-töû ñeán traùch cöù vaø ñöa thö cho Thaùi-töû xem, Thaûi töû xem

xong taâu vua: “Vua nöôùc hoï laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî, vua nöôùc ta cuõng laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî, laõnh thoå khaùc nhau taïi sao cho hoï tröng thu thueá. Cuùi xin Ñaïi vöông ban cho con boán binh ñeå con choáng laïi hoï”. Vua nghe roài töï xeùt thaáy Thaùi-töû coù theå gaùnh vaùc ñöôïc vieäc lôùn neân phuùc thö cho vua Öông-giaø, trong thö noùi: “Nhaø vua muoán toâi baét AÛnh-thaéng troùi coå ñöa ñeán, nhöng ñöùa con naøy muoán keá tuïc söï nghieäp cuûa Tieân vöông. Lònh treân tuy ñaùng laøm nhöng toâi chöa daùm vaâng theo, ñaïi vöông muoán duøng huøng löïc laán aùp, khí maïnh laán sang, binh maõ traùn ñoàng, toâi chæ bieát chôø xöû toäi”. Vua Öông-giaø xem xong heát söùc töùc giaän ra lònh chænh trang quaân löïc ñeå vua thaân chinh tru dieät AÛnh-thaéng, nhaø vua thoáng lónh ngaøn vaïn quaân binh, côø xí rôïp trôøi, chuoâng troáng vang daäy tieán quaân ñaùnh nöôùc Ma-kieät-ñaø. Vua Ñaïi-lieân-hoa nghe tin kinh haõi, lieàn trieäu AÛnh-thaéng ñeán giao cho boán binh, Thaùi-töû thoáng lónh naêm traêm ngöôøi con cuûa caùc ñaïi thaàn hoûi: “Vua Öông-giaø cuøng nöôùc ta coù oaùn thuø xöa, nay ta phaûi phuïc haän, hoï xaâm laán nöôùc ta aét coù nhieàu möu keá, caùc ngöôi thoï aân suõng cuûa vua nay coù phöông saùch gì giuùp ta deïp giaëc an daân hay khoâng?”, taát caû ñeàu ñaùp: “Chuùng toâi khoâng coù keá saùch gì, nhöng chuùng toâi daùm lieàu thaân phoø Thaùi-töû”, Thaùi-töû lieàn noùi keä: “Trò quoác nuoâi leâ daân, Phaûi neân kheùo giöõ gìn, Bò ngoaïi xaâm laán chieám, Baù taùnh bieát nöông ñaâu?” Noùi keä roài baûo: “Caùc ngöôøi haõy ñoàng taâm hôïp löïc hoä veä ta”. Sau ñoù Thaùi-töû ra lònh xuaát chinh, oai ñöùc huøng maïnh vaø noùi vôùi ba quaân:

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 323

“Ta nghe ngöôøi thieän chieán khoâng caàn quaân traän, nay vua Öông-giaø coù binh maõ ñoâng vaø huøng maïnh, neáu ñoái ñòch chæ thöông toån cho ta, ta phaûi duøng möu trí môùi laø thöôïng saùch”. Thaùi-töû lieàn tuyeån moä nhöõng ngöôøi maïnh khoûe, chôø luùc ñòch khoâng phoøng bò gieát vua Öông-giaø khieán cho ba quaân saùu sö nhaát thôøi tan raõ, sau ñoù chænh ñoán binh maõ tieán leân phöông Baéc, ngöôøi trong nöôùc kia khoâng bieát vua mình ñaõ cheát neân coá thuû thaønh. Thaùi-töû lieàn ra lònh treo ñaàu vua Öông-giaø leân ngoïn giaùo cho quaân trong thaùnh thaáy vaø ra lònh: “Ñaây laø ñaàu vua Öông-giaø, caùc ngöôi haõy mau môû cöûa thaønh, neáu khoâng seõ bò gieát cheát cuøng moät luùc”, moïi ngöôøi nghe roài sôï haõi lieàn môû cöûa thaønh quy haøng, Thaùi-töû vaøo thaønh toài sai söù veà taâu laïi vua cha: “Nhôø oai ñöùc cuûa Ñaïi vöông vaø quaàn thaàn taän löïc neân vua Öông-giaø nghòch maïng ñaõ bò gieát cheát, quoác giôùi töø nay thanh bình”. Vua Ñaïi-lieân-hoa nghe roâi voâ cuøng möøng rôõ sai ñem caùc y phuïc trang söùc vaø loïng baûy baùu ñeán ban cho Thaûi töû vaø phong laøm vua nöôùc Chieâm-ba thay theá vua Öông-giaø, nhaân daân töø nay goïi laø ñaïi vöông AÛnh-thaéng, thaàn coâng thaùnh ñöùc lan truyeàn khaép nôi, daân chuùng soáng an laïc khoâng coøn troäm cöôùp. Thôøi gian sau vua Ñaïi-lieân-hoa baêng haø, quaàn thaàn nöôùc Ma-kieät-ñaø baùo tang cho vua AÛnh-thaéng bieát vaø môøi trôû veà trò nöôùc, vua AÛnh-thaéng giao vieäc nöôùc Chieâm-ba cho cöïu thaàn roài nghieâm giaù binh maõ trôû veà

nöôùc thoï tang. Sau tang leã vua AÛnh-thaéng leân ngoâi keá vò, duøng phaùp giaùo hoùa daân, möa thuaän gioù hoøa, khaép nôi an oån, caùc nöôùc laân caän ñeàu kính neå khoâng coøn oaùn ñòch. Luùc ñoù ôû trung Thieân truùc coù con cuûa moät Baø-la-moân ñi ñeán phöông nam caàu hoïc, ôû nam Thieân truùc coù moät ñaïi Baø-la-moân teân laø Ñòa sö thoâng suoát boán boä luaän, ñöôïc moïi ngöôøi toân xöng laø Ñaïi sö. Ñoàng töû Baø-la-moân naøy ñeán phöông nam roài tôùi choã Ñaïi sö ñaûnh leã vaø xin ñöôïc laøm ñeä töû caàu hoïc, Ñaïi sö hoûi muoán hoïc gì, lieàn ñaùp laø muoán hoïc boán boä Minh luaän, Ñaïi sö thaâu nhaän, ñoàng töû naøy theo Ñaïi sö hoïc caùc phaùp söï. Theo phaùp cuûa Baø-la-moân, moãi thaùng coù ba ngaøy khoâng laøm caùc vieäc khaùc, chæ laøm ba vieäc laø taém röûa, vaøo thaønh thò vaø ñoát cuûi. Ñeán ngaøy naøy caùc ñeä töû cuûa ñaïi sö cuøng ñi kieám cuûi veà ñeå ñoát, treân ñöôøng ñi hoï cuøng hoûi thaêm nhau veà queâ quaùn vaø chuûng toäc, ngöôøi thì ñaùp laø ôû phöông Ñoâng, ngöôøi ñaùp laø ôû phöông Nam, ngöôøi ñaùp laø ôû phöông Taây, ngöôøi ñaùp laø ôû phöông Baéc, ngöôøi ñaùp laø ôû Trung phöông (Trung Thieân truùc). Luùc ñoù coù ngöôøi noùi keä: “Trí hueä ôû phöông Ñoâng, Kính thuaän ôû phöông Nam, Löôõng thieät ôû phöông Taây,

AÙc khaåu ôû phöông Baéc”. Coøn Trung phöông thì khoâng bieát nhö theá naøo?”. Sau ñoù hoï baïch thaày: “OÂ-ba-ñaø-da, chuùng con muoán ñeán Trung phöông tham quan vaø yeát kieán caùc baäc thaày nôi ñoù, chuùng con muoán haøng phuïc caùc luaän sö ôû nôi ñoù, nhôø nhaân duyeân naøy teân tuoåi cuûa chuùng con seõ lan truyeàn khaép nôi vaø ñöôïc nhieàu traân taøi”, vò Ñaïi sö naøy voán aùi nieäm caùc ñeä töû neân ñem y phuïc vaø caùc vaät duïng ñaõ coù chia cho caùc ñeä töû roài cuøng caùc ñeä töû ñi ñeán nöôùc ôû trung phöông. Treân ñöôøng ñi hoï cuøng nhöõng ngöôøi coù trí hueä luaän nghò ñeàu ñöôïc thaéng neân coù nhieàu theo xin caàu hoïc vaø thôø laøm thaày. Khi ñeán nöôùc ôû trung phöông, vò ñaïi sö naøy suy nghó: “Ta nghe nhöõng ngöôøi coù trí ñeàu taäp trung ôû trieàu ñình, ta neân ñeán ñoù haøng phuïc hoï, vì sao? Vì ví nhö caây lôùn coù goác vaø caønh laù, nhöõng nôi ta ñi qua luaän nghò ñeàu ñöôïc thaéng chæ laø caønh laù, neáu ôû nôi trieàu ñình ta ñöôïc thaéng môùi laø chaët ñöôïc goác”, nghó roài lieàn ñeán choã vua xin ñöôïc cuøng luaän nghò vôùi caùc luaän sö trong nöôùc. Nhaø vua nghe roài lieàn hoûi quaàn thaàn: “Trong nöôùc ta coù caùc Baø-la-moân naøo coù theå luaän nghò cuøng vò ñaïi sö naøy khoâng?”, quaàn thaàn ñaùp: “Coù Baø-la-moân ôû thoân Na-la thoâng suoát boán boä Minh luaän, trí hueä nhö löûa ñaõ töï taïo luaän, teân laø Ma- traù-la”, nhaø vua noùi: “Haõy môøi vò OÂ-ba-ñaø-da ñoù ñeán”. Ñaïi thaàn vaâng lònh môøi ñeán, vua hoûi: “OÂ-ba-ñaø-da coù theå ôû tröôùc ta luaän nghò cuøng vò ñaïi sö kia khoâng?”, lieàn ñaùp: “Thaàn xin gaéng söùc ñoái ñaùp”. Sau khi boá trí ñaøn traøng xong, caû hai cuøng vaøo choã ngoài baét ñaàu cuøng luaän nghò, vò Ñaïi sö khaùch ñöôïc trình baøy tröôùc beøn tuïng ra naêm traêm baøi keä tuïng, Ma-traù-la tuïng ñaùp laïi vaø chæ ra nhöõng loãi sai cuûa Ñaïi sö roài noùi: “Ngoân nghóa trong baøi tuïng cuûa oâng khoâng töông ñöông, khoâng hôïp ñaïo lyù”, Ñaïi sö nghe roài lieàn im laëng, theo phaùp luaän nghò ai im laëng khoâng ñaùp laïi ñöôïc laø thua. Nhaø vua

nghe bieát Ma-traù-la luaän nghò ñöôïc thaéng raát vui veû hoûi raèng: “OÂ-ba-ñaø-da hieän ôû thoân aáp naøo?”, ñaùp laø thoân Na la, nhaø vua lieàn phong thöôûng thoân Na-la cho Ma-traù-la ñöôïc tuøy yù thoï duïng. Thöôøng tình coù danh lôïi thì lieàn coù nhaân duyeân, cho neân Ma-traù- la cöôùi moät ngöôøi con gaùi doøng Baø-la-moân laøm vôï cuøng soáng raát haïnh phuùc, khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät trai, do coù voùc daùng cao neân ñöôïc goïi laø Tröôøng theå. Tröôøng theå ñeán tuoåi tröôûng thaønh hoïc thoâng caùc moân, cho ñeán boán boä Beä-ñaø, phaùp teá töï, saùu caùch cho vaø nhaän thaûy ñeàu ñöôïc thaønh töïu. Thôøi gian sau vôï cuûa Ma-traù-la laïi sanh theâm moät gaùi, do coù ñoâi maét nhö chim Anh-vuõ neân ñöôïc goïi laø Anh-vuõ, ñeán tuoåi tröôûng thaønh cuõng hoïc thoâng caùc phaùp luaän nghò, khi cuøng ngöôøi anh luaän nghò, coâ thöôøng ñöôïc thaéng, neân ngöôøi cha noùi: “Con laø nam töû maø

laïi luaän nghò thua con gaùi, ta neáu khoâng coù ngöôøi thöøa keá, taøi saûn cuûa ta aét chuyeån qua ngöôøi khaùc”. Luùc ñoù ôû nam Thieân truùc coù moät ñoàng töû Baø-la-moân teân laø Ñeå-sa, thoâng hieåu luaän Voâ haäu theá (khoâng coù ñôøi sau), vì caàu phaùp neân ñeán Trung phöông gaëp Ma-traù-la caàu hoïc vaø ñöôïc Ma-traù-la thaâu nhaän.Sau khi thoï phaùp roài, sau giôø hoïc Ñeå-sa thöôøng hay luaän thuyeát, thôøi giam sau laïi cuøng thaày luaän nghò tröôùc vua, Ma-traù-la laø baäc nieân tröôûng neân ñöôïc trình baøy tröôùc, muoán cho Ñeå-sa roái loaïn neân Ma-traù-la tuïng naêm traêm baøi keä tuïng daøi, khoâng ngôø Ñeå-sa noùi tuïng ñaùp laïi vaø chæ ra nhöõng loãi sai roài noùi: “Ñaây laø lôøi sai (phi ngoân), lôøi naøy phi loaïi (xeáp loaïi sai), thuyeát naøy khoâng ñuùng”, khieán cho Ma-traù-la im laëng khoâng ñaùp laïi ñöôïc neân bò thua. Nhaø vua muoân phong aáp ban thöôûng cho Ñeå-sa, ñaïi thaàn lieàn taâu: “Neáu ai luaän nghò ñöôïc thaéng ñeáu phong aáp ban thöôûng thì nöôùc Ma-kieät-ñaø khoâng bao laâu seõ maát heát, vua neân thu laïi thoân aáp ñaõ ban thöôûng cho Ma-traù-la tröôùc kia ñeå ban thöôûng cho Ñeå-sa”, nhaø vua chuaån y. Ma-traù-la nghe roài trôû veà baûo vôï thu xeáp haønh trang ñeå ñi ñeán thoân khaùc, ngöôøi vôï hoûi nguyeân do, Ma-traù-la noùi: “Laâu nay ta thöøa söï nhaø vua, nhöng khi ta luaän naïn khoâng thaéng, vua lieàn ñoaït laïi thoân aáp ñaõ ban thöôûng cho ta”, ngöôøi vôï nghe roài lieàn thu xeáp haønh trang söûa soaïn leân ñöôøng. Luùc ñoù thaân toäc nghe bieát tin naøy lieàn cuøng nhau ñeán thaêm hoûi, Ma-traù-la noùi: “Laâu nay ta thöøa söï… gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cho neân ta phaûi ra ñi”, thaân toäc noùi: “OÂ-ba-ñaø-da soáng ôû ñaây raát toát, xin haõy ôû laïi cuøng vôùi thaân toäc”, Ma-traù-la noùi keä: “Trong nöôùc bò ngöôøi khinh, Soáng nöôùc ngoaøi toát nhaát, Nôi khoâng bò khinh khi, Laø queâ höông thaân toäc”. Luùc ñoù Ñeå-sa noùi vôùi Ma-traù-la: “OÂ-ba-ñaø-da, toâi laø khaùch chæ ôû taïm roài ñi, thoân aáp thaày ñaõ thoï duïng, toâi xin giao laïi cho thaày”, Ma-traù- la khoâng chòu nhaän neân Ñeå-sa noùi: “Xin thaày haõy ôû laïi nhaän moät nöûa thoân aáp, toâi nhaän moät nöûa”, Ma-traù-la nhaän lôøi roài noùi vôùi vôï: “Hieàn thuû, laâu nay ta thöøa söï nhaø vua nhöng khi luaän naïn khoâng thaéng, vua khoâng baûo hoä ta

nöõa. Ñeå-sa laïi cho ta aân hueä, giao laïi cho ta moät nöûa thoân aáp, ta neân gaû con gaùi cho Ñeå-sa", ngöôøi vôï noùi: "Haõy ñôïi yù kieán cuûa con trai lôùn laø Caâu-saét-sæ-la". Sau ñoù Ma-traù-la noùi vôùi con trai: "Laâu nay ta thöøa söï ... gioáng nhö ñoaïn vaên treân, nay ta muoán gaû Xaù-lò cho Ñeå-sa", Caâu-saét-sæ-la noùi: "Ñeå-sa laø oaùn thuø cuûa cha, ñoaït thoân aáp cuûa cha, leõ naøo cha laïi keát laøm ngöôøi thaân", Ma-traù-la noùi: "Con thaät

ngu si khoâng bieát gì, yù cuûa cha meï con neân vaâng theo", sau ñoù Ma-traù-la y theo leã phaùp gaû con gaùi cho Ñeå-sa. Luùc ñoù Caâu-saét-sæ-la suy nghó: "Ta vì ít nghe keùm hoïc neân bò coi thöôøng, Ñeå-sa kia do thoâng luaän khoâng coù ñôøi sau maø ñöôïc thaéng, ta cuõng neân hoïc luaän naøy", nghó roài hoûi thaêm tìm ngöôøi thoâng hieåu luaän khoâng coù ñôøi sau ñeå caàu hoïc. Coù ngöôøi chæ ôû phöông Nam, Caâu-saét-sæ-la lieàn ñi ñeán phöông Nam hoûi thaêm, coù ngöôøi chæ ñeán gaëp moät Phaïm chí teân , Caâu-saét-sæ-la lieàn ñeán choã Phaïm chí ñoù caàu hoïc luaän khoâng coù ñôøi sau, Phaïm chí noùi: "Ta khoâng truyeàn daïy cho ngöôøi theá tuïc", Caâu-saét-sæ-la vì caàu hoïc neân theo Phaïm chí xuaát gia roài laäp theä: "Neáu ta khoâng thoâng hieåu luaän naøy quyeát khoâng caét moùng tay", do nguyeân nhaân nay neân moùng tay cuûa Caâu-saét-sæ-la daøi daàn ra, ngöôøi ñöông thôøi goïi Caâu-saét-sæ-la laø Tröôøng-traûo-phaïm-chí. Luùc ñoù Xaù-lò veà soáng vôùi Ñeå-sa raát haïnh phuùc, coù moät vò trôøi ôû coõi Tònh-cö ñaõ troàng caên laønh töø laâu seõ thoï thaân sau cuøng, khoâng coøn thích sanh töû, sieâng tu caàu Nieát-baøn neân aån thaân nôi coõi trôøi Tònh-cö ñeán thaùc sanh vaøo thai cuûa baø Xaù-lò. Luùc ñoù baø naèm moäng thaáy coù ngöôøi caàm ñuoác ñi vaøo buïng mình, roài thaáy mình ñi leân nuùi cao vaø bay leân hö khoâng, laïi thaáy ñaïi chuùng laøm leã mình. Tænh daäy baø lieàn keå cho choàng nghe giaác moäng ñoù, Ñeå-sa tuy hieåu veà saùch giaûi moäng nhöng vaãn khoâng giaûi ñöôïc giaác moäng naøy, beøn ñeán choã vò thaày giaûi moäng nhôø giaûi, vò thaày giaûi moäng noùi: "Ñoù laø moät giaäc moäng toát laønh, seõ sanh quyù töû, naêm leán möôøi boán tuoåi seõ ñoïc tuïng thoâng suoát caùc luaän cuûa Thieân ñeá, sau naøy seõ thaéng taát caû luaän naïn. Thaáy leân nuùi cao vaø bay leân hö khoâng ñöôïc moïi ngöôøi laøm leã laø ngöôøi con trai naøy seõ xuaát gia coù oai ñöùc lôùn, thaønh töïu ñaïi giôùi ñöôïc trôøi ngöôøi cung kính". Sau khi mang thai Xaù-lò luaän naïn vôùi choàng ñeàu ñöôïc thaéng, Ñeå-sa suy nghó: "Tröôùc ñaây ta luaän naïn ñeàu thaéng Xaù lò, nay Xaù-lò ñeàu ñöôïc thaéng, ñaáy chính laø nhôø oai ñöùc cuûa thai nhi". Thôøi gian sau ñuû ngaøy thaùng Xaù-lò sanh ñöôïc moät con trai, dung maïo ñoan nghieâm, ñuû caùc töôùng toát cuûa baäc ñaïi nhaân, toân thaân tuï hoïp aên möøng vaø muoán ñaët teân cho ñöùa beù, ngöôøi cha noùi: "Neân ñöa chaùu ñeán gaëp oâng ngoaïi ñaët teân", oâng ngoaïi noùi: "Noù laø con cuûa Ñeå-sa neân ñaët teân laø OÂ-ba-Ñeå-sa", Ñeå-sa suy nghó: "Ñöùa beù naøy ñöôïc ñaët teân theo hoï cha, ta neân theâm hoï meï ñaët teân cho noù", nghó roài lieàn ñaët teân laø Xaù-lôïi-töû, cuõng goïi laø OÂ-ba-Ñeå-sa. Xaù-lôïi-töû ñöôïc giao cho taùm baø nhuõ maãu chaêm soùc, ngaøy qua thaùng laïi ñöùa beù tröôûng thaønh nhö hoa sen vöôït leân khoûi maët nöôùc, hoïc thoâng caùc moân hoïc vaø caû boán

boä Beä-ñaø, naêm leân möôøi saùu tuoåi ñaõ coù theå luaän nghò haøng phuïc ñöôïc ngöôøi khaùc. Moät hoâm ôû tröôùc cha ñoïc luaän veä ñaø roài hoûi cha yù nghóa, ngöôøi cha noùi

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 327

khoâng bieát, Xaù-lôïi-töû noùi: “Nhöõng baøi tuïng naøy laø do caùc vò Coå tieân laøm ra, ngöôøi ñôøi nay tuy khoâng hieåu nghóa nhöng nhöõng baøi tuïng naøy khoâng phaûi laø khoâng coù yù nghóa”. Ngöôøi cha thaáy Xaù-lôïi-töû hoïc vöôït troäi hôn moïi ngöôøi neân giao cho Xaù-lôïi-töû daïy naêm traêm hoïc troø veà Minh luaän. Luùc ñoù ôû thoân Laâm vieân coù moät ñaïi thaàn teân laø Hình-aûnh giaøu coù thoï duïng ñaày ñuû, theâ thieáp tuy nhieàu nhöng khoâng coù con. Vì caàu con neân oâng ñi khaép caùc thieân mieáu cho ñeán thoï thaàn ôû sôn laâm ñeå caàu, cuoái cuøng coù moät vò trôøi vôùi thaân sau cuøng ñeán thaùc sanh vaøo thai vôï oâng. Thôøi gian sau ñuû ngaøy thaùng vôï oâng sanh ñöôïc moät trai muoán ñaët teân cho con, moïi ngöôøi baøn: “Ñöùa beù naøy do chö thieân mang ñeán neân ñaët teân laø Caâu-lyù-ña (Thieân baûo), cuõng goïi laø Muïc-kieàn-lieân”. Ngöôøi cha giao haøi nhi cho taùm baø nhuõ maãu chaêm soùc, ñeán tuoåi tröôûng thaønh hoïc thoâng caùc moân hoïc, saùu loaïi phaùp söï vaø boán boä Veä ñaø, cuõng gioáng nhö Xaù-lôïi-töû daïy cho naêm traêm hoïc troø veà Minh luaän. Tan hoïc, naêm traêm hoïc troø naøy vöøa ñi vaøo thaønh vöøa taùn tuïng, luùc ñoù naêm traêm hoïc troø cuûa Xaù-lôïi-töû cuõng vöøa ñi vaøo thaønh vöøa taùn tuïng, nghe naêm traêm hoïc troø kia taùn tuïng lieàn noùi: “Taïi sao caùc vò tuïng sai vaên luaän?”, hoûi: “Sai nhö theá naøo?”... Sau ñoù naêm traêm hoïc troø cuûa Xaù-lôïi-töû hoûi bieát ñöôïc laø hoïc troø cuûa Muïc-kieàn-lieân ôû thoân Laâm vieân neân taâm yù vui möøng trôû veà gaëp thaày, thaày hoûi nguyeân do khoâng chòu noùi, thaày lieàn noùi keä: “Trong loøng coù tình yù, Coù theå bieát chuaån xaùc, Duøng thanh saéc, caên thaân, Bieát giaáu khoâng theå ñöôïc”. Hoïc troø nghe roài lieàn ñem vieäc treân keå laïi, thaày nghe xong noùi raèng: “Nhöõng lôøi hoï ñoïc tuïng laø vaên hoài ñaùp ñeàu ñuùng khoâng sai”. Luùc ñoù caùc hoïc troø cuûa Muïc-kieàn-lieân trôû veà vôùi saéc maët khoâng vui, thaày hoûi nguyeân do khoâng noùi, gaïn hoûi môùi ñem vieäc treân keå laïi, thaày nghe xong noùi raèng: “Theo nhöõng lôøi hoï taùn tuïng thì thaày cuûa hoï laø baäc thoâng minh trí hueä, tröôøng luaän, ñoaûn luaän, thuùc vaên, daãn vaên ñeàu cöïc kyø xaûo dieäu”, hai baäc thaày naøy qua hoïc troø ñeàu muoán gaëp maët ñeå hieåu bieát nhau. Luùc ñoù OÂ-ba-Ñeå-sa ñeán gaëp cha xin ñöôïc ñeán thoân Laâm vieân, ngöôøi cha hoûi nguyeân do lieàn ñaùp laø muoán ñöôïc gaëp ngöôøi con trai cuûa vò ñaïi thaàn Hình-aûnh teân laø Caâu-lyù-ña, ngöôøi cha noùi: “Trí hueä cuûa ngöôøi aáy coù theå thaéng con”, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: “Trí hueä khoâng thaéng nhöng nhaø giaøu coù ñöôïc moïi ngöôøi toân troïng”, lieàn noùi keä: “Toân troïng ngöôøi cao nieân, Ngöôøi giaøu coù cuõng vaäy,

328 BOÄ LUAÄT 8

Ngöôøi hoïc roäng nghe nhieàu, Ñaùng toân troïng thöøa söï". Ngöôøi cha nghe roài lieàn noùi: "Neáu ngöôøi aáy ñeán ñaây, ta coù theå truyeàn daïy, nhöng con khoâng neân ñeán ñoù". Luùc ñoù Caâu-lyù-ña cuõng ñeán xin pheùp cha ñi ñeán thoân Na-thích-ñaø, ngöôøi cha hoûi nguyeân do, ñaùp laø muoán gaëp ngöôøi con cuûa Baø-la-moân Ñeå-sa teân laø OÂ-ba-Ñeå-sa, ngöôøi cha noùi: "Hoï giaøu hôn con khoâng?", ñaùp laø khoâng giaøu hôn nhöng trí hueä hôn, lieàn noùi keä: "Nieân tröôûng ñaùng toân troïng, Ngöôøi hoïc nhieàu cuõng theá, Hoaëc ngöôøi nhieàu tieàn cuûa, Ñeàu toân troïng thöøa söï". Ngöôøi cha nghe roài lieàn noùi: "Neáu ngöôøi aáy ñeán ñaây, con neân taëng taøi vaät nhöng con khoâng neân ñeán ñoù". Thôøi gian sau, trong thaønh Vöông-xaù coù leã hoäi, theo phaùp vua hoaëc vua töï ñeán hoaëc sai Thaùi-töû ñeán. Luùc ñoù vua coù vieäc rieâng neân sai Thaùi-töû Vò-sanh-oaùn ñeán, ñaïi thaàn Hình-aûnh nghe bieát lieàn suy nghó: "Vua AÛnh-thaéng baêng haø thì Thaùi-töû seõ keá vò, Caâu-lyù-ña seõ thöøa söï laøm Thaàn töû", nghó roài lieàn baûo con: "Con neân ñeán choã leã hoäi boá trí boán toøa ngoài: Toøa vua, toøa ñaïi thaàn, toøa aâm thanh vaø toøa Baø-la-moân; con neân ngoài treân toøa Ñaïi thaàn thöù hai ". Luùc ñoù Ñeå-sa cuõng hay tin naøy lieàn baûo con: "Con neân ñeán choã leã hoäi, thaáy boán toøa ngoài thì con neân ñeå bình baùt vaø tích tröôïng ôû toøa ngoài thöù ba, coøn con neân ngoài toøa thöù tö. Töø saùng ñeán chieàu caùc luaän sö ñaõ coù trong leã hoäi ñeàu seõ khoâng baèng con". OÂ-ba- Ñeå-sa vaâng lôøi cha ngoài ôû toøa thöù tö, trong luùc moïi ngöôøi taáu nhaïc taùn ca, OÂ-ba-Ñeå-sa ñeàu ngoài im laëng neân moïi ngöôøi baøn taùn: "Ngöôøi naøy chaéc laø Ñaïi ngu, neáu khoâng phaûi Ñaïi ngu thì laø baäc Ñaïi trí". Khi aâm nhaïc döøng, Caâu-lyù-ña hoûi OÂ-ba-Ñeå-sa: "Baïn coù nghe thaáy moïi ngöôøi taáu nhaïc taùn ca khoâng?", ñaùp: "Toâi chaùnh noäi quaùn neân khoâng nghe thaáy", lieàn noùi keä: "Da gaân cheát taáu nhaïc, Laøm moïi ngöôøi vui veû, Voâ thöôøng mau nhö xe, Ngöôøi trí bieát khoâng vui", Caâu-lyù-ña nghe roài lieàn hoûi: "Baïn coù phaûi laø OÂ-ba-Ñeå-sa khoâng?", ñaùp phaûi, beøn hoûi laïi: "Baïn coù nghe thaáy hoï taáu nhaïc taùn ca khoâng?", ñaùp: "Toâi chaùnh noäi quaùn neân khoâng nghe thaáy", lieàn noùi keä: "Taát caû loaïi chuoãi ngoïc,

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 329

Trang söùc laøm naëng thaân, Thaân chuyeån ñoäng nhaûy muùa, Ñeàu nhieáp thuoäc hö doái, Ca haùt laøm troø vui, Cuõng nhö tieáng la heùt, Taát caû ñeàu voâ thöôøng, Nghó ñeán coù gì vui". OÂ-ba-Ñeå-sa nghe roài lieàn hoûi: "Baïn coù phaûi laø Caâu-lyù-ña khoâng?", ñaùp phaûi, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: "Toâi vì baïn neân ñeán ñaây, baïn haõy cuøng toâi xuaát gia", Caâu-lyù-ña noùi: "Nhöõng vieäc teá töï, teá thaàn löûa, caàu phuùc, tu khoå haïnh... toài ñeàu thoâng hieåu; toâi laïi laø con cuûa baäc ñaïi thaàn thöôøng cöõi voi ñi, taïi sao laïi phaûi xuaát gia?", OÂ-ba-Ñeå-sa noùi keä: "Khi caây saép muoán ngaõ, Nhaùnh laù khoâng choáng noåi, Cheát ñeán cuõng nhö vaäy, Taøi saûn naøo cöùu ñöôïc . Baïn haõy ñeán cuøng toâi xuaát gia", Caâu-lyù-ña noùi: "Toâi phaûi hoûi cha meï", OÂ-ba-Ñeå-sa noùi toát laém. Sau ñoù Caâu-lyù-ña ñeán xin pheùp cha meï cho ñi xuaát gia, ngöôøi cha noùi: "Nhöõng vieäc

teá töï, teá thaàn löûa, caàu phuùc, khoå haïnh con ñeàu thoâng hieåu, con laïi laø con cuûa Ñaïi thaàn côõi voi ñi, töông lai seõ laø ñaïi thaàn, vì sao phaûi xuaát gia?", Caâu-lyù-ña noùi keä: "Thaø ôû trong röøng maëc voû caây, ÔÛ chung vôùi thuù, aên traùi caây, Khoâng baän quoác söï, khoûi raøng buoäc, Ngöôøi trí khoâng laøm vieäc ñaùng lo". Ngöôøi cha noùi: "Cha chæ coù mình con thöông yeâu bieát bao, nhöng yù nguyeän cuûa con kieân quyeát nhö theá thì cha cuõng chaáp thuaän cho con xuaát gia". Luùc ñoù caùc baïn cuûa Caâu-lyù-ña ñeàu ñeán cuøng Caâu-lyù-ña phaùt thaéng taâm, saùch taán thaân yù ñi ñeán thoân Na thích ñaø hoûi thaêm OÂ-ba-Ñeå- sa, ngöôøi trong thoân noùi: "OÂ-ba-Ñeå-sa ñang ôû nôi A-lan-nhaõ daïy cho naêm traêm hoïc troø ñoïc tuïng thaàn chuù Phaïm tónh". Sau khi gaëp nhau, OÂ- ba-Ñeå-sa hoûi Caâu-lyù-ña: "Baïn ñaõ ñöôïc cha cho xuaát gia roài sao?", ñaùp laø ñaõ cho, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: "Baïn haõy taïm chôø, toâi cuõng ñi xin pheùp cha meï roài seõ trôû laïi ngay", noùi roài OÂ-ba-Ñeå-sa ñeán xin pheùp cha meï, ngöôøi cha chaáp thuaän cho con xuaát gia, OÂ-ba-Ñeå-sa trôû laïi gaëp Caâu-lyù-ña noùi laø cha meï ñaõ cho pheùp, Caâu-lyù-ña hoûi taïi sao mau nhö theá, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: "Khoâng phaûi chæ hoâm nay maø ñaõ naêm traêm ñôøi, toâi ñaõ töøng xuaát gia laïi töøng phaùt nguyeän sanh ñeán nôi khoâng quaù sang cuõng khoâng quaù

heøn, gia caûnh bình thöôøng, gia söï ñôn giaûn neân mau trôû laïi", Caâu-lyù-ña noùi: "Coøn toâi thuoäc doøng toäc cao quyù, muoán xuaát gia khoâng theå tuøy nghi. Chuùng ta haõy cuøng thaønh vua yeát kieán caùc vò tònh phaïm". Luùc ñoù Luïc sö ngoaïi ñaïo ôû trong thaønh ñeàu töï cho mình ñaõ ñaéc thaàn thoâng, töï taïi voâ ngaïi; OÂ-ba-Ñeå-sa cuøng Caâu-lyù-ña ñeán choã luïc sö Boä thích noa hoûi: "Nhaân giaû haønh phaùp nhaõn gì, tu taäp giaùo phaùp gì, chöùng ñaéc quaû gì vaø neáu trì phaïm haïnh seõ ñöôïc thuø thaéng gì?", ñaùp: "Ta thaáy bieát nhö vaày vaø noùi hoïc thuyeát nhö vaày: khoâng boá thí, khoâng aùi, khoâng kieán, khoâng cuùng teá, khoâng coù thieän haïnh, Khoâng coù aùc haïnh, khoâng coù quaû dò thuïc cuûa nghieäp baùo thieän aùc, khoâng coù ñôøi naøy, khoâng coù ñôøi sau, khoâng coù cha, khoâng coù meï, khoâng coù höõu tình hoùa sanh. Treân theá gian khoâng coù A-la-haùn chaùnh haïnh chaùnh thaønh töïu. Neáu ngöôøi nôi ñôøi naøy, ñôøi sau ôû nôi phaùp cuûa mình chöùng ñöôïc thaàn thoâng, noùi laø ñöôïc vieân thaønh raèng: sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, choã laøm ñaõ xong, khoâng coøn thoï thaân sau; thì chæ thoï ñôøi naøy, ñoaïn döùt ñôøi sau, cheát laø heát, boán ñaïi giaû hôïp taïm goïi laø thaân, khi cheát boán ñaïi trôû veà choã ban ñaàu laø Khoâng giôùi thöù naêm. Caùc caên bieán ñoåi, ñem töû thi hoûa thieâu, chaùy thaønh tro traéng thì khoâng coøn goïi laø ngöôøi nöõa. Hieåu nhö vaäy roài, ngöôøi trí haønh boá thí vaø ngöôøi thoï thí neáu ai noùi coù thì ñeàu laø voïng thuyeát, hö thuyeát, keû ñoù laø ngu muoäi; coøn ngöôøi trí bieát roõ ñeàu laø ñoaïn hoaïi, khoâng coù thaân sau". Caâu-lyù-ña vaø OÂ-ba-Ñeå-sa nghe roài lieàn suy nghó: "Vò thaày naøy truï nôi phi ñaïo, haønh söï phi trí; ngöôøi trí khoâng neân theo hoïc vaø tu theo ñaïo naøy", lieàn noùi keä: "Taø giaûi khoâng noùi ñuùng, Öa thích phaùp thaáp keùm, Neáu Thieän giaùo nhö theá, Phi phaùp seõ theá naøo?". Caû hai bieát roõ nhöõng lôøi ñoù nhö

ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã luïc sö Maït yeát lî cuø xaø ly töû hoûi gioáng nhö ñaõ hoûi vò tröôùc, vò naøy ñaùp: “Ta nhaän bieát nhö vaày vaø noùi hoïc thuyeát nhö vaày: Höõu tình thoï khoå khoâng nhaân khoâng duyeân, ñöôïc an tònh cuõng khoâng nhaân khoâng duyeân, ñöôïc an tònh töï nhieân khoâng do nhaân duyeân. Höõu tình khoâng coù trí hueä, khoâng coù tri kieán ñeàu khoâng do nhaân duyeân; höõu tình coù trí hueä, coù tri kieán cuõng khoâng do nhaân duyeân, trí hueä töï nhieân cuõng khoâng do nhaân duyeân. Khoâng luïc, khoâng tinh taán, khoâng tröôïng phu, khoâng coù hình haøi cuûa ta, khoâng coù hình haøi cuûa keû khaùc, khoâng coù haønh ñoäng cuûa ta, khoâng coù haønh ñoäng cuûa ngöôøi. Taát caû höõu tình, taát caû sinh maïng, taát caû loaøi khoâng coù truù xöù, khoâng coù choã ôû, khoâng coù quan nieäm chính xaùc

veà chaùnh ñaïo, veà choã quy y cuûa höõu tình, veà khoå laïc, veà giaùc ngoä, ñoù laø saùu neûo chuùng sanh”. Caû hai nghe roài suy nghó: Baäc thaày naøy truù nôi phi ñaïo, tu theo taø ñaïo; baäc trí giaû neân xa lìa”, lieàn noùi keä: “Taø giaûi khoâng noùi ñuùng, Öa thích phaùp thaáp keùm, Chaùnh phaùp ñaõ nhö vaäy, Phi phaùp seõ theá naøo?” Caû hai bieát roõ nhöõng lôøi noùi ñoù nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã luïc sö San-theä-di tyø thích tri töû hoûi gioáng nhö ñaõ hoûi hai vò tröôùc, vò naøy ñaùp: “Ta thaáy bieát nhö vaày vaø coù hoïc thuyeát nhö vaày: Neáu caàn gieát ngöôøi thì cöù gieát vaø baûo ngöôøi gieát; caàn töï ñoát hay baûo ngöôøi ñoát, chaët, haïi... cuõng nhö vaäy. Khoâng cho maø neân laáy, neân haønh taø duïc, neân noùi doái, neân uoáng röôïu; neáu duøng dao ben cheùm cheát ngöôøi nhieàu nhö nuùi, chaát laïi thaønh ñoáng cuõng khoâng coù toäi hay quaû baùo gì caû. ÔÛ phía nam soâng Haêng saùt sanh, qua phía baéc soâng Haèng cuùng teá laøm hoäi thí, Caû hai ñeáu khoâng coù toäi phuùc. Ñoái vôùi caùc phaùp boá thí, trì giôùi ... boán Nhieáp phaùp khoâng laøm thì ñöôïc quaû baùo lôùn”, Caû hai nghe roài lieàn suy nghó: “Thuyeát naøy laø phi lyù, ñeàu laø taø giaùo, ngöôøi trí neân töø boû”, lieàn noùi keä: “Taø giaûi khoâng noùi ñuùng, Öa thích phaùp thaáp keùm, Chaùnh phaùp ñaõ nhö vaäy, Phi phaùp seõ theá naøo?” Caû hai bieát roõ nhöõng lôøi noùi naøy nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã Luïc sö A-thò-ña-keâ-xaù-cam-baït-la-töû hoûi nhö ñaõ hoûi caùc vò treân, vò naøy ñaùp: “Ta thaáy bieát nhö vaày vaø coù hoïc thuyeát nhö vaày: Coù baûy thaân laø ñòa, thuûy, hoûa, phong, khoå, laïc vaø maïng; baûy thaân naøy ñeàu khoâng coù naêng taùc, khoâng coù sôû taùc, khoâng coù naêng hoùa, khoâng coù sôû hoùa, khoâng coù toån haïi, tích tuï an truï nhö nhöõng caây sao ñôõ laãn nhau, chuùng ñeàu khoâng sanh vaø khoâng thay ñoåi cho ñeán chuùng khoâng haïi nhau. Toäi hay phöôùc hay caû toäi phöôùc, khoå hay laïc hay caû khoå laïc, ôû trong baûy thaân naøy thaân naøo laø tröôïng phu coù theå haïi nhau, ngöôøi gieát hay keû bò gieát ñeàu khoâng coù chuû teå, khoâng hoaïi theá gian. Maïng nôi saùu thaân, ôû caùc khieáu cuøng saùu thaân laøm chuû, roát cuoäc khoâng toån haïi, trong ñoù cuõng khoâng haïi nhau cuõng khoâng ñaáu tranh. Khoâng coù ngöôøi ngoä, cuõng khoâng coù phaùt ngoä, cuõng

khoâng nhôù nghó, khoâng coù ngöôøi tænh thöùc, khoâng coù bieåu thò vaø ngöôøi bieåu thò. Taát caû coù moät vaïn boán ngaøn saùu traêm moân phaùt thuù ñoä laáy laøm thöôïng thuû; laïi coù naêm nghieäp, ba nghieäp laø naêng

taùc, hai nghieäp laø sôû taùc; cuõng coù toaøn nghieäp, cuõng coù baùn nghieäp. Coù saùu möôi boán ngaøn thaân thuoäc, saùu möôi trung kieáp, moät traêm ba möôi Na thích ca caùc caên; laïi coù moät traêm ba möôi saùu bònh giôùi, coù boán möôi chín ngaøn quyeán thuoäc cuûa roàng, boán möôi chín ngaøn dieäu suùy ñieåu, boán möôi chín ngaøn quyeán thuoäc cuûa ni kieàn töû, boán möôi chín ngaøn quyeán thuoäc cuûa ngoaïi ñaïo. baûy laàn Coù laø moät kieáp, baûy laàn Khoâng laø moät kieáp, baûy ñôøi A-toâ-la, baûy ñôøi Ty-xaù-giaø, baûy Thieân-cö, baûy Nhaân gian, baûy ao lôùn, baûy ao nhoû, baûy moäng lôùn, baûy traêm moäng nhoû, baûy haàm hoá lôùn, baûy traêm haàm hoá nhoû, baûy ñaïi ngoä, baûy traêm tieåu ngoä, saùu ñoan nghieâm sanh, möôøi taêng tröôûng. Veà phía tröôïng phu laø taùm muoân boán ngaøn ñaïi kieáp, trong ñoù keû ngu ngöôøi trí ñeàu phaûi luaân chuyeån qua roài môùi ñoaïn heát khoå vaø ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö laáy chæ coät vaøo moät vaät naëng thaû xuoáng ñeán heát chæ, keû ngu ngöôøi trí cuõng vaäy, ñeàu phaûi traûi qua taùm muoân boán ngaøn kieáp löu chuyeån trong sanh töû ñeán heát kieáp môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Trong ñaây neáu coù Sa moân, Baø-la-moân naøo noùi raèng: Toâi giöõ giôùi caám naøy, caàn khoå tu phaïm haïnh, ngöôøi chöa thaønh thuïc seõ laøm cho thaønh thuïc, ngöôøi ñaõ thaønh thuïc thì heát khoå ñaéc quaû. Neáu ai noùi lôøi naøy laø khoâng coù lyù, vì khoå vui thöôøng truù, khoâng coù taêng giaûm, khoâng theå bieát ñöôïc. Toâi noùi bieát roõ sanh töû laø thaät khoâng hö". Caû hai nghe roài lieàn suy nghó: "Vò thaày naøy truï nôi phi ñaïo, ngöôøi trí neân xa lìa", lieàn noùi keä gioáng nhö vaên keä treân. Caû hai ñeàu bieát roõ nhöõng lôøi noùi naøy nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã Naät-yeát-lan-ñaø-töû hoûi nhö ñaõ hoûi caùc vò treân, vò thaày naøy ñaùp: "Ta thaáy bieát nhö vaày vaø coù hoïc thuyeát nhö vaày: Taát caû quaû baùo maø höõu tình thoï nhaän ñeàu laø do nghieäp ñôøi tröôùc, nghieäp aùc trong quaù khöù neáu nay tu phaïm haïnh seõ ñöôïc heát khoå; nay tu nghieäp thieän, do nhaân duyeân naøy seõ ñöôïc thieän quaû, khoâng taïo nghieäp aùc nöõa seõ ñöôïc laäu taän, laäu ñaõ taän roài, nghieäp khoå khoâng coøn, nghieäp khoå heát thì ñöôïc giaûi thoaùt". Caû hai nghe roài lieàn suy nghó: "Nhöõng lôøi cuûa vò thaày naøy noùi ñeàu laø phi ñaïo, ngöôøi trí neân xa lìa", lieàn noùi keä gioáng nhö vaên keä treân. Caû hai ñeàu bieát roõ nhöõng lôøi noùi naøy nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng neân boû ñi.

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ

QUYEÅN 2

COÙ DUYEÂN ÑOÄ XAÙ LÔÏI TÖÛ VAØ MUÏC KIEÀN LIEÂN

Luùc ñoù Caâu-lyù-ña vaø OÂ-ba-Ñeå-sa ñeán choã vò giaùo sö teân laø San- the-di, hoûi moïi ngöôøi: “Vò sö aáy tónh toïa ôû ñaâu?”, vò sö naøy ñang ôû trong phoøng nghe roài suy nghó: “Ta ôû ñaây ñaõ laâu nhöng khoâng nghe ai duøng töø tónh toïa naøy”. Caû hai bieát vò sö ñoù ñang tónh toïa neân khoâng muoán laøm kinh ñoäng, beøn aån ôû choã khuaát ñôïi vò sö aáy xuaát ñònh. Sau ñoù San-theä-di xuaát ñònh, caùc caên thanh tònh, Caû hai ñeán gaëp vaø hoûi: “Nhaân giaû coù phaùp nhaõn gì, khai thò nhöõng gì, coù thuø thaéng gì, tu phaïm haïnh gì vaø ñöôïc quaû gì?”, San-theä-di ñaùp: “Ta thaáy bieát nhö vaày: Chaân thaät khoâng noùi doái, khoâng laøm haïi chuùng sanh, thöôøng khoâng sanh töû, khoâng ñoïa, khoâng dieät seõ ñöôïc sanh leân hai coõi trôøi Phaïm”. Caû hai hoûi: “Hoïc thuyeát naøy coù nghóa gì?”, lieàn ñaùp: “Khoâng noùi doái goïi laø xuaát gia, khoâng laøm haïi chuùng sanh laø cuøng taát caû phaùp laáy laøm caên baûn. Khoâng sanh, khoâng töû, khoâng ñoïa, khoâng dieät laø Nieát-baøn; sanh leân hai coõi trôøi Phaïm laø choã maø caùc Baø-la-moân ñaõ tu phaïm haïnh ñeàu mong ñaït ñeán”. Caû hai nghe roài lieàn xin ñöôïc xuaát gia tu phaïm haïnh, San-theä-di lieàn cho Caû hai xuaát gia, sau khi Caû hai xuaát gia moïi ngöôøi nghe bieát ñeàu mang phaåm vaät ñeán daâng cuùng neân San-theä-di ñöôïc raát nhieàu lôïi döôõng. OÂng lieàn suy nghó: “Voïng toäc xa xöa cuûa ta thuoäc doøng hoï Kieàu traàn, nay ta cuõng hoï Kieàu traàn, nhöng ta ñöôïc nhieàu lôïi döôõng laïi laø do phuùc ñöùc cuûa hai ngöôøi ñeä töû, khoâng phaûi do phuùc ñöùc cuûa ta”. San-theä-di voán coù naêm traêm ñeä töû thöôøng daïy cho hoï luaän ñieån, nay chia cho Caâu-lyù-ña vaø OÂ-ba-Ñeå-sa moãi ngöôøi moät nöûa ñeä töû cuûa mình ñeå thay mình daïy giaùo phaùp cho hoï. Thôøi gian sau San-theä-di maéc bònh, OÂ-ba-Ñeå-sa baûo Caâu-lyù-ña tìm y döôïc chöõa trò nhöng uoáng vaøo bònh caøng naëng theâm, luùc ñoù San-theä-di boãng mieäng móm cöôøi, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: “Baäc ñaïi nhaân móm cöôùi aét coù

nhaân duyeân, xin hoûi thaày móm cöôøi laø coù nhaân duyeân gì?”, San-theä-di noùi: “Quaû thaät ta móm cöôøi laø coù duyeân do, ôû Kim chaâu coù vò vua teân laø Kim chuû, oâng ta qua ñôøi, khi saép hoûa thieâu vôï oâng ta cuõng töï thieâu theo. Chuùng sanh ngu si bò duïc loâi keùo, duïc tình ñaém nhieãm neân chòu khoå naõo naøy”, OÂ-ba-Ñeå-sa hoûi laø vaøo ngaøy thaùng naêm naøo, San-theä-di lieàn noùi roõ ngaøy thaùng naêm, OÂ-ba-Ñeå-sa lieàn ghi laïi roài noùi: “Chuùng con xuaát gia vì caàu ñoaïn sanh töû, thaày ñaõ ñaït ñöôïc, xin chæ daïy cho chuùng con”, ñaùp: “Ta xuaát gia cuõng vì caàu vieäc naøy, nhöng ñieàu caùc ngöôi thænh caàu ta vaãn chöa ñaït ñöôïc. Vaøo ngaøy Bao saùi ña coù caùc thieân chuùng ôû trong hö khoâng noùi raèng: Trong doøng hoï Thích coù sanh moät ñoàng töû, taïi nuùi Tuyeát coù soâng teân Phaân loä, treân bôø soâng laø truù xöù cuûa tieân nhôn Kieáp- tyû-la coù moät Baø-la-moân thoâng thieân vaên vaø xem töôùng. Vò naøy tieân ñoaùn ñoàng töû naøy neáu khoâng xuaát gia seõ laø Chuyeån luaân Thaùnh vöông, nhöng neáu xuaát gia seõ chöùng Nhö lai Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc danh vang khaép möôøi phöông. Caùc con neân xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò aáy ñeå tu phaïm haïnh, khoâng neân yû doøng hoï toân quyù, phaûi sieâng tu phaïm haïnh, ñieàu phuïc caùc caên, caùc con

seõ ñaéc quaû vi dieäu nôi vò aáy, khoâng hoï sanh töû nöõa", lieàn noùi keä: "Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt, Hoäi hoïp aét bieät ly, Coù maïng ñeàu phaûi cheát". Khoâng bao laâu sau San-theä-di qua ñôøi, caùc ñeä töû duøng luïa maøu xanh, vaøng ñoû traéng taåm lieäm roài ñem vaøo trong röøng hoûa thieâu. Luùc ñoù ôû Kim chaâu coù moät Baø-la-moân teân laø Kim phaùt ñi ñeán thaønh Vöông- xaù gaëp OÂ-ba-Ñeå-sa, OÂ-ba-Ñeå-sa hoûi bieát ñöôïc laø töø Kim chaâu ñeán lieàn hoûi ôû ñoù coù vieäc gì hi höõu khoâng, ñaùp: "Khoâng coù vieäc gì hi höõu, chæ coù vua Kim chuû cheát, khi ñem ñi hoûa taùng, vôï oâng cuõng töï thieâu theo", OÂ-ba-Ñeå-sa lieàn hoûi roõ ngaøy thaùng roài kieåm tra laïi môùi bieát laø ñuùng nhö lôøi thaáy ñaõ noùi, Caâu-lyù-ña noùi: "Thaày ta ñaõ chöùng dieäu phaùp nhöng laïi khoâng daïy bí phaùp cho chuùng ta, neáu thaày khoâng chöùng ñöôïc phaùp nhaõn thieân nhó thì laøm sao bieát phöông aáy coù vieäc nhö theá", tuy noùi nhö theá nhöng Caâu-lyù-ña laïi nghó laø OÂ-ba-Ñeå-sa chaéc ñaõ ñöôïc dieäu phaùp töø thaày neân noùi vôùi OÂ-ba-Ñeå-sa: "Chuùng ta cuøng laäp theä: Ai chöùng ñöôïc phaùp thöôïng dieäu tröôùc thì seõ ñoä cho ngöôøi kia", laäp theä roài cuøng du haønh trong nhaân gian. Luùc ñoù Boà taùt ñaõ hai möôi chín tuoåi ñang ôû trong cung höôûng thoï nguõ duïc laïc, do thaáy caûnh sanh giaø bònh cheát neân nöûa ñeâm vöôït thaønh

ñeán trong röøng giaø tu khoå haïnh saùu naêm nhöng khoâng ñaït ñöôïc gì. Boà taùt töï ñieàu hoøa hôi thôû roài thoï duïng söõa laïc..., duøng toâ daàu thoa thaân vaø taém baèng nöôùc thôm, sau ñoù ñeán tuï laïc Quaân doanh nhaän chaùo söõa cuûa hai muïc nöõ teân Hoan-hæ vaø Hoan-hæ löïc daâng cuùng. Sau ñoù coù moät ngöôøi teân laø Thöôøng truï ñöa cho Boà taùt boù coû Caùt töôøng, Boà taùt traûi coû naøy döôùi coäi caây Boà ñeà, chaùnh thaân ñoan toïa vaø phaùt theä nguyeän: "Neáu ta khoâng ñoaïn taän caùc laäu, quyeát seõ khoâng rôøi khoûi toøa naøy". Luùc ñoù Boà taùt chöa chöùng ngoä neân phaûi haøng phuïc ba möôi saùu vaïn caâu chi aùc ma vaø traêm ngaøn quyû thaàn laø quyeán thuoäc cuûa aùc ma. Boà taùt duøng aùo giaùp vaø tröôïng Töø bi haøng phuïc quaân ma roài lieàn chöùng ñöôïc Chaùnh giaùc boà ñeà voâ thöôïng. Luùc ñoù coù Phaïm thieân ñeán thænh Phaät thuyeát phaùp, Phaät ñeán thaønh Baø-la-neâ-tö ba laàn chuyeån phaùp luaân, trong hoäi naøy ngöôøi nghe phaùp coù hôn naêm möôi ngöôøi con cuûa Ñaïi thaàn, nghe phaùp roài ñeàu xin xuaát gia vaø thoï Caän vieân. Sau ñoù Phaät ñeán thoân Baïch ñieäp laâm, nôi ñaây coù saùu möôi ngöôøi keát laøm baïn thaân sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp ñeàu phaùt taâm chaùnh tín. Keá ñoù Phaät ñeán thoân Quaân truï, nôi ñaây coù hai ngöôøi con gaùi cuûa tröôûng thoân teân laø Nan-ñaø vaø Nan-ñaø-baø-la, sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp ñeàu sanh taâm chaùnh tín. Keá ñoù Phaät ñeán beân ao Öu laâu taàn loa, nôi ñaây coù vò Ñaïi tieân teân laø Ca-nhieáp vaø moät ngaøn ñeä töû nghe Phaät thuyeát phaùp roài ñeàu xin xuaát gia vaø thoï caän vieân. Keá ñoù Phaät ñeán ñænh Giaø-da choã Cheá-ñeå, thò hieän ba loaïi thaàn bieán ñeå nhieáp phuïc Giaø-da Ca-dieáp ñöôïc truï nôi Vieân tòch. Sau ñoù Phaät ñeán Tröôïng laâm nöôùc Ma-kieät-ñaø thuyeát phaùp khieán cho vua AÛnh-thaéng ñöôïc thaáy Chôn

ñeá, cuøng taùm vaïn thieân chuùng vaø Baø-la-moân cö só nöôùc Ma-kieät- ñaø ñeán thaønh Vöông-xaù truï ôû Truùc-laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca. Luùc ñoù OÂ-ba-Ñeå-sa vaø Caâu-lyù-ña ñang du haønh trong nhaân gian, khi ñeán thaønh Vöông-xaù thaáy trong thaønh tòch tónh töï nghó: "Coù hai nhaân duyeân khieán trong thaønh kia tòch tónh: Coù oaùn taëc laøm cho sôï haõi hoaëc coù Baø-la-moân ñaïi oai ñöùc", nghó roài lieàn ñi quaùn saùt thì thaáy khoâng coù oaùn taëc laøm cho sôï haõi, lieàn bieát laø coù baäc ñaïi oai ñöùc ôû trong thaønh. Luùc ñoù Phaät quaùn bieát hai ngöôøi dò hoïc naøy ñaõ ôû choã chö Phaät quaù khöù gieo troàng thieän caên saâu daày, cuõng nhö ung nhoït ñaõ muoài gaëp duyeân lieàn vôõ ñöôïc laønh, hai ngöôøi naøy cuõng vaäy nay caên cô ñaõ ñeán luùc chín muoài ñöôïc hoùa ñoä. Phaät laïi quaùn caên khí cuûa hai ngöôøi naøy laøm sao ñöôïc ñoä, coù duyeân vôùi ai vaø ôû choã naøo; lieàn quaùn bieát hai ngöôøi naøy seõ phaùt taâm nôi ngöôøi coù ñaày ñuû luaät nghi. Phaät lieàn baûo Bí-soâ Maõ-thaéng ñeán ñoä: "Thaày neân ñeán nhieáp thoï hai ngöôøi aáy", Maõ-thaéng vaâng lôøi Phaät daïy ñaûnh leã roài ñi. Saùng hoâm sau, Maõ-thaéng ñaép y mang baùt vaøo thaønh Vöông-xaù theo thöù

lôùp khaát thöïc vôùi oai nghi thö thaùi, ñoaùi nhìn nhö Ngöu vöông. Luùc ñoù OÂ-ba-Ñeå-sa nhìn thaáy Maõ-thaéng oai nghi thö thaùi lieàn khen ngôïi laø chöa töøng coù vaø nghó: "Nhöõng ngöôøi xuaát gia ñaõ coù trong thaønh khoâng theå so saùnh vôùi vò naøy ñöôïc, ta neân hoûi vò aáy ñaõ xuaát gia töø nôi ai, ñaõ hoïc phaùp gì vaø thaày laø ai", nghó roài lieàn ñöùng beân ñöôøng ñôïi toân giaû, khi toân giaû ñeán gaàn lieàn hoûi: "Ai laø thaày cuûa toân giaû, toân giaû ñaõ hoïc phaùp gì vaø xuaát gia töø nôi ai?", Maõ-thaéng noùi: "Ñaïi sö cuûa toâi thuoäc chuûng toäc Thích ca laø sa moân Kieàu-ñaùp-ma ñaõ chöùng Chaùnh ñaúng boà ñeà voâ thöôïng. Vò aáy laø thaày toâi, toâi nöông nôi vò aáy caïo boû raâu toùc xuaát gia, hoïc giaùo phaùp, tu phaïm haïnh", OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: "Raát mong toân giaû thuyeát giaûng cho toâi nghe", Maõ-thaéng noùi: "Giaùo phaùp cuûa Nhö lai saâu xa vi dieäu, khoù hieåu khoù bieát. Toâi môùi xuaát gia khoâng theå giaûng giaûi heát, cuõng khoâng theå ghi nhôù heát, chæ noùi sô löôïc nghóa maø thoâi", OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: "Cuùi xin löôïc noùi", Maõ-thaéng noùi keä: "Caùc phaùp töø Duyeân khôûi, Nhö lai noùi laø Nhaân, Phaùp kia Nhaân duyeân dieät (taän), Laø Ñaïi sa moân noùi". Vöøa nghe keä xong, OÂ-ba-Ñeå-sa lieàn xa lìa traàn caáu, chöùng ñöôïc phaùp nhaõn, thaáy ñöôïc phaùp roài taâm khoâng coøn nghi hoaëc, khoâng coøn sôï haõi, chaép tay cung kính noùi: "Ñaáy chính laø chaùnh phaùp, ai truù phaùp naøy seõ khoâng coøn ñoïa laïc, ñaây laø choã voâ öu, con töø voâ löôïng kieáp ñeán nay chöa ñöôïc nghe phaùp yeáu thaâm dieäu nhö theá naøy. Xin hoûi toân giaû Ñaïi sö hieän nay ñang ôû nôi ñaâu?", Maõ-thaéng noùi: "Ñaïi sö ñang ôû Truùc-laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông-xaù", OÂ-ba-Ñeå-sa nghe roài Hoan-hæ lieàn cung kính ñi nhieãu ba voøng, caùo töø toân giaû Maõ-thaéng ñeå ñeán choã Caâu-lyù-ña. Caâu-lyù-ña töø xa thaáy OÂ-ba-Ñeå-sa ñi ñeán lieàn hoûi: "Hoâm nay dung maïo cuûa baïn töôi saùng khaùc thöôøng, phaûi chaêng ñaõ ñöôïc dieäu phaùp cam loà?", OÂ-ba-Ñeå-sa khen noùi ñuùng roài ñem vieäc treân keå laïi vaø noùi laïi baøi keä treân, Caâu-lyù-ña nghe roài

lieàn yeâu caàu OÂ-ba-Ñeå-sa noùi laïi moät laàn nöõa, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi laïi keä: “Caùc phaùp töø Duyeân khôûi, Nhö lai noùi laø Nhaân, Phaùp kia Nhaân duyeân dieät (taän), Laø Ñaïi sa moân noùi”. Vöøa nghe keä xong, Caâu-lyù-ña lieàn xa lìa traàn caáu, chöùng ñöôïc phaùp nhaõn, thaáy ñöôïc phaùp roài taâm khoâng coøn nghi hoaëc, khoâng coøn sôï haõi, chaép tay cung kính noùi: “Ñaáy chính laø chaùnh phaùp, ai truù phaùp naøy

seõ khoâng coøn ñoïa laïc, ñaây laø choã voâ öu, toâi töø voâ löôïng kieáp ñeán nay chöa ñöôïc nghe phaùp yeáu thaâm dieäu nhö theá naøy. Baïn coù bieát Ñaïi sö hieän nay ñang ôû nôi ñaâu khoâng?”, ñaùp: “Ñaïi sö ñang ôû Truùc-laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông-xaù”, Caâu-lyù-ña noùi: “Chuùng ta neân cuøng ñi ñeán choã Phaät xuaát gia tu phaïm haïnh”, OÂ-ba-Ñeå-sa baèng loøng, Caâu- lyù-ña noùi: “Chuùng ta neân hoûi caùc ñeä töû coù muoán cuøng ñi hay khoâng”, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: “Laønh thay, baïn laø baäc danh ñöùc moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát danh, baïn neân hoûi caùc ñeä töû”, Caâu-lyù-ña hoûi caùc ñeä töû: “Nay toâi cuøng OÂ-ba-Ñeå-sa ñeán choã Phaät xuaát gia tu phaïm haïnh, yù caùc ngöôi nhö theá naøo?”, ñaùp: “Sôû hoïc cuûa chuùng con ñeàu do thaày truyeàn thoï, nay thaày theo Phaät xuaát gia, chuùng con cuõng theo Phaät xuaát gia”, Caâu-lyù-ña khen laønh thay. Luùc ñoù OÂ-ba-Ñeå-sa vaø Caâu-lyù-ña cuøng caùc ñeä töû cuûa mình ñi ñeán choã Phaät, töø xa troâng thaáy Bí-soâ Maõ-thaéng ngoài döôùi goác caây caùch choã Phaät khoâng xa, OÂ-ba-Ñeå-sa hoûi Caâu-lyù-ña: “Chuùng ta neân ñeán leã Phaät tröôùc hay leã OÂ-ba-ñaø-da tröôùc?”, Caâu-lyù-ña noùi: “Neân leã OÂ-ba- ñaø-da tröôùc”, noùi roài Caû hai ñeán ñaûnh leã Bí-soâ Maõ-thaéng. Luùc ñoù trong chuùng cuûa Nhö lai coù moät Baø-la-moân tröôùc ñaây thôø thaàn maët traêng, Theá toân vì ngöôøi naøy noùi keä: “Ngöôøi naøo toû ngoä phaùp, Khoâng luaän treû hay giaø, Ñeàu phaûi cung kính hoï, Nhö maët traêng môùi moïc”. Laïi coù moät Baø-la-moân thôø löûa, Theá toân cuõng vì ngöôøi ñoù noùi keä: “Ngöôøi naøo toû ngoä phaùp, Khoâng luaän treû hay giaø, Ñeàu phaûi cung kính hoï, Nhö löûa tònh vaät ueá”. Ñaûnh leã toân giaû xong, Caû hai cuøng ñeán choã Phaät, luùc ñoù Theá toân ñang noùi phaùp cho voâ löôïng traêm ngaøn chuùng Bí-soâ tröôùc sau vaây quanh, Theá toân töø xa troâng thaáy nhoùm thaày troø OÂ-ba-Ñeå-sa vaø Caâu-lyù-ña ñi ñeán lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày coù thaáy hai ngöôøi thöôïng thuû trong nhoùm ñang ñi ñeán khoâng?”, ñaùp thaáy, Theá toân noùi: “Hai ngöôøi aáyôû trong giaùo phaùp cuûa ta xuaát gia tu ñaïo seõ laø baäc nhaát veà thaàn thoâng vaø trí hueä trong chuùng Thanh vaên”. OÂ-ba-Ñeå-sa vaø Caâu-lyù-ña ñeán ñaûnh leã Phaät roài baïch Phaät: “Theá toân, cuùi xin cho chuùng con xuaát gia vaø thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ tu trì phaïm haïnh trong thieän phaùp luaät naøy”, Phaät noùi: “Thieän lai Bí-soâ, tu haønh phaïm haïnh”. Phaät vöøa noùi xong, Caû hai ñeàu raâu toùc töï ruïng, thaân maëc ca sa nhö ñaõ töøng caïo toùc, traûi qua baûy ngaøy ñaày ñuû oai

nghi nhö Bí-soâ moät traêm tuoåi haï. Nhieáp tuïng: “Theá toân baûo thieän lai, Caùc caên lieàn tòch tónh, Toùc ruïng, maëc phaùp y, Oai nghi nhö moät traêm haï”. Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ ñaép y mang baùt vaøo thaønh theo thöù lôùp khaát thöïc, trong thaønh coù nhieàu ñeä töû cuûa San-theä-di thaáy caùc Bí-soâ lieàn cheâ cöôøi, noùi keä: “Phaät ôû thaønh Vöông-xaù, Ma-kieät-ñaø toái thaéng, San theä ñeàu ñoä heát, Nay Phaät seõ ñoä ai”. Caùc Bí-soâ nghe roài oai ñöùc lieàn maát, trong loøng khoâng Hoan-hæ, khaát thöïc xong rôû veà truù xöù thoï thöïc roài ñeán choã Phaät ñem vieäc treân keå laïi, Phaät noùi: “Neáu hoï noùi nhö vaäy thì caùc thaày neân noùi keä ñaùp laïi: Heã ñoä phaûi nhö phaùp, Theá toân daïy laø chaùnh, Caùc ngöôi coù bieát khoâng, Phaät ñoä laø y phaùp”. Neáu caùc thaày ñaùp laïi nhö theá, hoï khoâng coøn oai ñöùc seõ im laëng boû ñi”. Hoâm sau caùc Bí-soâ ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc cuõng gaép caùc ñeä töû cuûa San-theä-di cheâ cöôøi noùi keä nhö treân, lieàn noùi keä ñaùp laïi: “Heã ñoä phaûi nhö phaùp, Theá toân daïy laø chaùnh, Caùc ngöôi coù bieát khoâng, Phaät ñoä laø y phaùp”, Hoï nghe keä xong lieàn maát oai ñöùc, im laëng boû ñi. Thôøi gian sau, vôï choàng Baø-la-moân Ma-traù-la qua ñôøi, vôï choàng Baø-la-moân Ñeå-sa cuõng qua ñôøi, Caâu-saét-sæ-la töø phöông Nam mang luaän Voâ haäu theá veà ñeán thoân na thích ñaø, ngöôøi giöõ coång troâng thaáy lieàn hoûi: “OÂng coù phaûi laø Caâu-saét-sæ-la khoâng?”, ñaùp phaûi roài hoûi: “Baø-la-moân Ma-traù-la nay ôû ñaâu?”, ñaùp laø ñaõ cheát, laïi hoûi: “Vôï choàng Ñeå-sa nay ôû ñaâu?”, cuõng ñaùp laø ñaõ cheát, laïi hoûi: “Xaù-lôïi-töû nay ôû ñaâu?”, ñaùp laø ñaõ xuaát gia ôû choã Ñaïi sö San-theä-di. Caâu-saét-sæ-la nghe roài lieàn ñi vaøo thaønh Vöông-xaù hoûi thaêm San-theä-di nay ôû ñaâu, moïi ngöôøi ñaùp: “Ñaïi sö ñaõ qua ñôøi, caùc ñeä töû cuûa oâng ñeàu ñeán choã sa moân Kieàu-ñaùp-ma xuaát gia”. Caâu-saét-sæ-la nay laø phaïm chí Tröôøng traûo nghe roài lieàn ñi ñeán choã Phaät, gaëp Phaät noùi raèng: “Naøy sa moân Kieàu-ñaùp-ma, taát caû ngaõ vaø phaùp,

taát caû thaáy bieát ñeàu laø toâi khoâng ham muoán. Vieäc thôø löûa ñaõ coù laø thaáy nhö vaày vaø noùi nhö vaày: Theo toâi thaáy ñeàu neân töø boû heát, cuõng xa lìa söï thay ñoåi, neáu töø boû caùi thaáy naøy thì khoâng chaáp thuû töông tuïc vaø khoâng chaáp thuû caùi thaáy bieát khaùc. Naøy sa moân Kieàu-ñaùp-ma, toâi thaáy nhö vaày vaø hieåu nhö vaày: Vieäc maø theá gian thaáy bieát phaàn nhieàu traùi vôùi vieäc thôø löûa; thaáy vaø hieåu nhö vaäy ñeàu laø truù ôû ñaïo naøy. Sa moân Kieàu-ñaùp-ma coù thaáy vaø hieåu nhö vaäy khoâng?. Laïi nöõa, ngöôøi thôø löûa noùi: Neáu Sa moân, Baø-la-moân boû ñöôïc thaáy bieát naøy, khoâng chaáp thuû thaáy bieát khaùc, ngöôøi aáy môùi laø chaân Sa moân, Baø-la-moân. Laïi nöõa ngöôøi thôø löûa naèm trong ba kieán giaûi: Moät laø taát caû khoâng ham muoán, hai laø taát caû ham muoán, ba laø taát caû nguyeän khoâng ham muoán....”, cho ñeán caâu Tröôøng traûo xuaát gia. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Trong caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa ta, baäc minh giaûi thoâng lôïi hôn caû chính laø Bí-soâ Caâu-saét-sæ-la”. Luùc ñoù Xaù-lôïi-töû ñoaïn töø heát phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn, caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân, toân giaû Xaù-lôïi-töû tröôùc ñaây ñaõ taïo

haïnh nghieäp gì, nhôø haïnh nghieäp aáy maø nay ñöôïc trí hueä thoâng lôïi, trí hueä saâu xa, trí hueä khoâng nghi hoaëc?", Phaät noùi: "Naøy caùc Bí-soâ, Xaù-lôïi-töû tröôùc kia taïo nghieäp nay trôû laïi töï thoï quaû baùo, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa taïi moät thoân noï, coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï chöa bao laâu sanh ñöôïc moät trai, khoâng bao laâu sau laïi sanh theâm moät gaùi, khi Caû hai tröôûng thaønh thì cha meï ñeàu qua ñôøi vì bònh. Ñoàng töû buoàn thöông neân muoán vaøo röøng nuùi ôû, lieàn daãn em gaùi vaøo trong röøng haùi löôïm hoa quaû ñeå choáng choõi qua ngaøy. Naøy caùc Bí-soâ, ví nhö raén ñoäc coù naêm ñieàu ñaùng sôï: Moät laø nhieàu saân, hai laø nhieàu haän, ba laø laøm aùc, boán laø khoâng bieát aân nghóa, naêm laø lôïi ñoäc. Ngöôøi nöõ cuõng vaäy, coù naêm ñieàu xaáu nhö treân, sao goïi laø ngöôøi nöõ lôïi ñoäc? Töùc laø ngöôøi nöõ phaàn nhieàu oâm loøng duïc maïnh meõ. Luùc ñoù ngöôøi em gaùi tuoåi ñaõ tröôûng thaønh, taâm duïc cuõng phaùt trieån noùi vôùi ngöôøi anh: "Em khoâng theå ôû trong röøng aên hoa quaû ñeå soáng, chuùng ta haõy rôøi khoûi nôi ñaây ñeán soáng cuøng moïi ngöôøi, tìm caàu thöùc aên thöùc uoáng". Ngöôøi anh beøn ñöa em ra khoûi röøng, ñeán moät nhaø Baø-la-moân khaát thöïc, Caû hai goïi cöûa, chuû nhaø böôùc ra nhìn thaáy roài hoûi: "Aån só cuõng coù vôï hay sao?", ngöôøi anh noùi: "Ñaây khoâng phaûi laø vôï, maø laø em gaùi toâi", chuû nhaø hoûi: "Em gaùi oâng ñaõ coù choã naøo chöa?", ngöôøi anh noùi: "Chöa coù", chuû nhaø noùi: "Neáu vaäy oâng haõy gaû em gaùi cho toâi", ngöôøi anh noùi: "Em toâi ñaõ traùnh xa phaùp aùc theá gian", ngöôøi em gaùi vôùi taâm duïc höøng thaïnh lieàn noùi vôùi anh: "Em khoâng theå ôû trong röøng aên

hoa quaû ñeå soáng, em cuõng khoâng chòu ñöïng ñöôïc bò phieàn naõo böùc baùch. Chuùng ta haõy töø boû nuùi röøng trôû veà cuøng soáng vôùi moïi ngöôøi, anh neân gaû em cho vò Baø-la-moân naøy", ngöôøi anh noùi: "Ta thaät khoâng theå ñem gaû em vì ñaây laø phaùp aùc, khoâng phaûi laø vieäc laøm cuûa ta nhöng em coù taâm theá tuïc thì em muoán laøm gì tuøy yù". Baø-la-moân bieát taâm yù cuûa ngöôøi em gaùi beøn daãn vaøo nhaø, hoïp thaân toäc cuøng laøm leã cöôùi roài noùi vôùi ngöôøi anh: "Anh haõy cuøng chuùng toâi soáng chung moät nhaø, seõ daønh rieâng moät phoøng cho anh", ngöôøi anh noùi: "Toâi khoâng caàu duïc laïc, chæ öa muoán xuaát gia", ngöôøi em gaùi noùi: "Chuùng ta haõy cuøng laäp lôøi theà öôùc", ngöôøi anh hoûi: "Theà öôùc nhö theá naøo?", ngöôøi em gaùi noùi: "Neáu anh chöùng ñöôïc quaû thuø thaéng thì trôû laïi gaëp em", ngöôøi anh noùi: "Laønh thay, seõ laøm nhö lôøi em noùi". Ngöôøi anh töø giaû roài ñeán choã caùc aån só soáng ñôøi xuaát gia, do söùc thieän caên ñôøi tröôùc neân ngöôøi anh ngay nôi ba möôi baûy phaåm phaùp boà ñeà phaàn, khoâng thaày töï ngoä chöùng quaû Ñoäc giaùc. Luùc ñoù ngöôøi anh nhôù ñeán lôøi theà öôùc vôùi em gaùi neân ñi ñeán choã ngöôøi em gaùi, ôû tröôùc ngöôøi em lieàn bay leân hö khoâng, thaân hieän thaàn bieán, treân thaân ra löûa, döôùi thaân ra nöôùc... roài trôû xuoáng ñaát. Phaøm phu heã thaáy ñöôïc thaàn thoâng, taâm yù mau hoài chuyeån nhö caây ñaïi thoï bò ngaõ xuoáng ñaát neân ngöôøi em gaùi suïp xuoáng ñaûnh leã roài noùi: "Ñaïi huynh, anh ñaõ ñöôïc thaéng ñöùc thuø dieäu roài sao?", ñaùp phaûi, ngöôøi em noùi: "Anh khaát thöïc nuoâi thaân, em vì

caàu phuùc, anh haõy ôû laïi ñeå em ñöôïc cuùng döôøng", ngöôøi anh noùi: "Em khoâng töï taïi, haõy hoûi yù ngöôøi choàng". Ngöôøi em vaøo noùi vôùi choàng: "Anh bieát khoâng, anh toâi xuaát gia thaønh töïu caám giôùi ñaõ ñaéc quaû thöôïng dieäu ñeä nhaát trong theá gian. Toâi muoán cuùng döôøng nhöng khoâng daùm töï chuyeân, neáu anh cho pheùp, toâi seõ cuùng döôøng töù söï cho anh toâi trong ba thaùng", ngöôøi choàng noùi: "Hieàn thuû, neáu anh aáy khoâng xuaát gia, duø toâi khoâng muoán cuõng phaûi cung caáp troïn ñôøi; huoáng chi anh aáy ñaõ xuaát gia vaø ñaõ ñaéc ñaïo thuø thaéng, nay theo yù em cuùng döôøng cho anh aáy trong ba thaùng". Trong ba thaùng hai vôï choàng cuùng döôøng ñaày ñuû khoâng ñeå thieáu thoán, maõn ba thaùng hoï ñem vaûi toát, dao vaø kim chæ cho ngöôøi anh, ngöôøi anh nhaän roài caàm dao caét vaûi, dao beùn neân caét raát nhanh, ngöôøi em gaùi thaáy roài lieàn phaùt nguyeän: "Xin nguyeän caên taùnh toâi seõ saéc beùn, nhanh vaø kheùo nhö dao beùn naøy cho ñeán ñôøi vò laïi thaønh töïu lôïi trí"; ngöôøi anh laïi caàm kim xoû chæ may kheùo leùo khoâng trôû ngaïi, ngöôøi em gaùi thaáy roài lieàn phaùt nguyeän: "Xin nguyeän thaân toâi ñeán ñôøi vò laïi ñöôïc trí hueä saâu xa thoâng ñaït voâ ngaïi nhö ñöôøng kim muõi chæ naøy". Naøy caùc Bí-soâ, ngöôøi em gaùi thuôû xöa ñoù chính laø Xaù-lôïi-töû ngaøy nay, quaù khöù do cuùng döôøng vò Ñoäc giaùc roài phaùt nguyeän neân ngaøy nay

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 2 341

ñöôïc trí hueä saéc beùn, thoâng minh baäc nhaát. Naøy caùc Bí-soâ, phaûi bieát quaû baùo töï laøm töï thoï, heã taïo nghieäp ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc ñen; taïo nghieäp traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc traéng... caùc thaày neân hoïc nhö theá." Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: "Cuï thoï Xaù-lôïi-töû ñaõ taïo nghieäp gì trong quaù khöù maø nay ñöôïc sanh ra trong moät gia ñình trung löu, khoâng thuoäc quyù toäc cuõng khoâng haï tieän, laïi thöôøng ñöôïc xuaát gia?", Phaät noùi: "Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa coù moät quoác vöông laáy vôï khoâng laâu thì daém say duïc laïc, ham meâ saên baén. Vaøi naêm sau sanh ñöôïc moät trai, Thaùi-töû tröôûng thaønh thaáy vua cha trò nöôùc phi phaùp lieàn suy nghó: "Cha ta meänh chung seõ ñoïa vaøo ñòa nguïc, ta keá vò roài cuõng seõ gioáng nhö cha, ta neân ñeán trong Thieän phaùp luaät xuaát gia tu phaïm haïnh", nghó roài lieàn ñeán xin pheùp vua cha cho xuaát gia, vua cha noùi: "Taát caû vieäc cuùng teá thieân thaàn ñeàu laø vì caáu phuù quyù, con laø Thaùi- töû côõi voi ñi, vöông vò keà beân, vì sao laïi caàu xuaát gia?", vua cha traùch maéng roài khoâng cho Thaùi-töû xuaát gia. Thôøi gian sau, Thaùi-töû côõi voi ra thaønh du ngoaïn, thaáy moät ngöôøi ngheøo caàm mieáng laù xin aên, Thaùi- töû noùi: "Hieàn thuû, ta ôû ñòa vò toân quyù neân khoâng ñöôïc xuaát gia, ngöôi khoâng coù ñòa vò toân quyù vì sao laïi khoâng xuaát gia?", ñaùp: "Toâi khoâng coù y baùt laøm sao xuaát gia ñöôïc?", Thaùi-töû noùi: "Ta seõ cho ngöôi y baùt, ngöôi neân xuaát gia", noùi roài lieàn cho y baùt vaø daãn ngöôøi aên xin naøy ñeán choã vò tieân nhôn ñaõ ñaéc nguõ thoâng ñang toïa thieàn döôùi moät goác caây, baïch raèng: "Cuùi xin tieân nhôn cho vò naøy xuaát gia". Tieân nhôn lieàn cho xuaát gia, Thaùi-töû noùi vôùi ngöôøi aên xin kia raèng: "Baây giôø toâi phaûi trôû

veà, neáu ngöôøi ñaéc ñaïo chöùng quaû thì haõy baùo cho toâi bieát”, ñaùp: “Toâi seõ laøm ñuùng nhö lôøi Thaùi-töû noùi”. Xuaát gia roài ngöôøi kia ñeán choã yeân tónh noå löïc thieàn tö, khoâng bao laâu sau ngay nôi ba möôi baûy phaåm phaùp boà ñeà phaàn, khoâng thaày töï ngoä chöùng quaû Ñoäc giaùc. Chöùng quaû roài lieàn nhôù ñeán lôøi ñaõ höùa vôùi Thaùi-töû neân ñi ñeán choã Thaùi-töû, ôû tröôùc Thaùi-töû lieàn bay leân hö khoâng, thaân hieän thaàn bieán, treân thaân ra löûa, döôùi thaân ra nöôùc... roài trôû xuoáng ñaát. Phaøm phu heã thaáy ñöôïc thaàn thoâng, taâm yù mau hoài chuyeån nhö caây ñaïi thoï bò ngaõ xuoáng ñaát, Thaùi-töû kính leã roài hoûi: “Thaùnh giaû ñaõ chöùng ñöôïc quaû thuø thaéng roài sao?”, ñaùp phaûi, Thaùi-töû lieàn suy nghó: “Ngöôøi kia chöùng quaû laø nhôø ta. Ta khoâng xuaát gia, khoâng chöùng ñöôïc quaû, haù chaúng phaûi laø do ta sanh trong nhaø quyù toäc hay sao”, nghó roài lieàn phaùt nguyeän: “Xin nguyeän toâi ñôøi ñôøi kieáp kieáp ñöøng sanh trong nhaø quyù toäc, cuõng khoâng sanh trong nhaø haï tieän, maø sanh trong gia ñình trung löu ñeå khoâng gaëp trôû ngaïi deã ñöôïc xuaát gia”.

342 BOÄ LUAÄT 8

Naøy caùc Bí-soâ, Thaùi-töû trong quaù khö chính laø Xaù-lôïi-töû ngaøy nay, do quaù khö phaùt nguyeän ñoù neân nay sanh trong gia ñình trung löu laïi thöôøng ñöôïc xuaát gia. Naøy caùc Bí-soâ, phaûi bieát quaû baùo töï laøm töï thoï, heã taïo nghieäp ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc ñen; taïo nghieäp traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc traéng... caùc thaày neân hoïc nhö theá.” Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: “Cuï thoï Xaù-lôïi-töû quaù khöù ñaõ taïo phöôùc nghieäp gì maø thieän caên thaønh thuïc, ñöôïc Phaät thoï kyù laø Trí hueä baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên?”, Phaät noùi: “Cuõng laø do söùc phaùt nguyeän trong ñôøi quaù khöù, caùc thaày laéng nghe: Thuôû xa xöa ngay trong Hieàn kieáp naøy, khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi, coù Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba ñaày ñuû möôøi hieäu. Xaù-lôïi-töû coù moät thaày daïy ôû choã Phaät Ca-nhieáp-ba maø ñöôïc xuaát gia, Phaät Ca-nhieáp-ba thoï kyù cho thaày cuûa Xaù-lôïi-töû laø thoâng minh trí hueä baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên, cho neân khi saép laâm chung Xaù-lôïi-töû phaùt nguyeän: “Nguyeän nhôø coâng ñöùc thieän caên tu phaïm haïnh naøy ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï moät traêm tuoåi, coù Phaät Thích-ca-maâu-ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, toâi seõ ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn vaø ñöôïc Phaät thoï kyù laø thoâng minh trí hueä baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên”. Naøy caùc Bí-soâ, do nguyeän löïc ñoù neân ngaøy nay Xaù-lôïi-töû ñöôïc ta thoï kyù laø thoâng minh trí hueä baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: “Cuï thoï Ñaïi Muïc- kieàn-lieân tröôùc kia ñaõ töøng taïo nghieäp gì maø thieän caên thaønh thuïc ñöôïc Phaät thoï kyù laø Thaàn thoâng baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên?”, Phaät noùi: “Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa, caùch thaønh Ba-la-naïi khoâng xa laø choã ôû cuûa moät tieân nhôn, vò naøy taâm töø bi traûi khaép caùc höõu tình. Luùc ñoù coù moät tieàu phu ngheøo khoå vaùc cuûi ñi ñeán gaàn choã vò tieân nhôn ôû, meät nhoïc khom ngöôøi xuoáng thôû, tieân nhôn nhìn thaáy thöông xoùt töï nghó: “Ngöôøi naøy ngheøo khoå laø do ñôøi tröôùc khoâng chòu tu haønh,

gieo troàng thieän caên neân nay tuy ñöôïc thaân ngöôøi nhöng phaûi chòu vaát vaû nhö theá, ta nay neân ñoä ngöôøi naøy xuaát gia tu phaïm haïnh", nghó roài lieàn baûo tieàu phu: "Ngöôi vaát vaû nhö theá, vì sao khoâng xuaát gia?", ñaùp: "Ñaïi tieân, toâi ngheøo khoå vaát vaû kieám soáng, ai laïi ñoï cho toâi xuaát gia", tieân nhôn noùi: "Ta seõ ñoä, neáu ngöôi chöùng ñöôïc quaû haõy baùo cho ta bieát", ñaùp: "Ñaïi tieân, neáu con ñaéc quaû seõ baùo cho ñaïi tieân bieát". Tieân nhôn lieàn cho xuaát gia, sau khi xuaát gia ngöôøi naøy ñeán choã yeân tónh noå löïc thieàn tö, khoâng bao laâu sau

ngay nôi ba möôi baûy phaåm phaùp boà ñeà phaàn, khoâng thaày töï ngoä chöùng quaû Ñoäc giaùc. Chöùng quaû roài lieàn nhôù ñeán lôøi ñaõ höùa vôùi tieân nhôn neân ñi ñeán tröôùc tieân nhôn lieàn bay leân hö khoâng, thaân hieän thaàn bieán, treân thaân ra löûa, döôùi thaân ra nöôùc... roài trôû xuoáng ñaát. Phaøm phu heã thaáy ñöôïc thaàn thoâng, taâm yù mau hoài chuyeån nhö caây ñaïi thoï bò ngaõ xuoáng ñaát, tieân nhôn kính leã roài phaùt nguyeän: "Xin nguyeän vôùi voâ löông coâng ñöùc ñaõ tu ôû ñôøi vò lai seõ coù ñöôïc oai ñöùc thaàn thoâng baäc nhaát nhö vò kia ñaõ coù". Naøy caùc Bí-soâ, tieân nhôn trong quaù khö ñoù chính laø Ñaïi Muïc-kieàn- lieân ngaøy nay. Naøy caùc Bí-soâ, phaûi bieát quaû baùo töï laøm töï thoï, heã taïo nghieäp ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc ñen; taïo nghieäp traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc traéng... caùc thaày neân hoïc nhö theá." Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: "Cuï thoï Ñaïi Muïc- kieàn-lieân ñaõ taïo haïnh nghieäp gì maø nay ñöôïc Phaät thoï kyù laø Thaàn thoâng baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên?", Phaät noùi: "Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xa xöa ngay trong Hieàn kieáp naøy luùc con ngöôøi thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-nhieáp-ba ra ñôøi... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu luùc laâm chung phaùt nguyeän": "Nguyeän nhôø coâng ñöùc thieän caên tu phaïm haïnh naøy ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï moät traêm tuoåi, coù Phaät Thích-ca-maâu -ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, toâi seõ ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn vaø ñöôïc Phaät thoï kyù laø Thaàn thoâng baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên". Luùc ñoù caùc Bí-soâ vaãn coøn nghi thænh hoûi Phaät: "Cuï thoï Kieàu-traàn-nhö ñôøi tröôùc ñaõ haønh nghieäp gì maø nay thieän caên thaønh thuïc ñöôïc Töù nhö yù giaûi, lôïi caên minh lieãu?", Phaät noùi: "Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa ngay trong Hieàn kieáp naøy khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù Phaät Ca-nhieáp-ba ra ñôøi... gioáng nhö ñoaïn vaên cho ñeán caâu laâm chung phaùt nguyeän: "Nguyeän nhôø coâng ñöùc thieän caên tu phaïm haïnh naøy ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï moät traêm tuoåi, coù Phaät Thích-ca-maâu-ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, toâi seõ ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn vaø ñöôïc Töù nhö yù giaûi, lôïi caên minh lieãu". Phaät truï ôû ñôøi, neáu coù ai muoán xuaát gia thoï caän vieân ñeàu ñeán gaëp Phaät, Phaät noùi: "Thieän lai, Bí-soâ", thì raâu toùc töï ruïng, thaân maëc ca sa vôùi bình baùt treân tay lieàn trôû thaønh ngöôøi xuaát gia thoï caän vieân. Sau ñoù coù ngöôøi ôû nöôùc ngoaøi xa ñeán choã Bí-soâ caàu xuaát gia, Bí-soâ ñöa ngöôøi naøy ñeán choã

Phaät, treân ñöôøng ñi ngöôøi naøy qua ñôøi neân khoâng ñöôïc xuaát gia vaø thoï caän vieân. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät suy

nghó: “Laøm cho caùc ñeä töû Thanh vaên meät nhoïc, ôû quoác ñoä xa neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia vaø thoï caän vieân, neân ñeå Taêng chuùng cho hoï xuaát gia vaø truyeàn thoï Caän vieân”, nghó roài Phaät taäp hoïp caùc Bí-soâ noùi raèng: “Do nhaân duyeân naøy, töø nay veà sau neáu coù ngöôøi caàu xuaát gia, Taêng chuùng Bí-soâ neân cho hoï xuaát gia vaø truyeàn thoï Caän vieân”. Luùc ñoù Taêng chuùng khoâng bieát neân cho xuaát gia vaø truyeàn thoï caän vieân nhö theá naøo neân baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Heã coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia neân hoûi hoï caùc chöôùng naïn, neáu khoâng coù chöôùng naïn môùi cho hoï thoï Tam quy. Baûo hoï quyø goái chaép tay töï xöng teân roài nguyeän troïn ñôøi quy y Phaät löôõng tuùc toân, quy y Phaùp ly duïc toân, quy y Taêng chuùng trung toân, Keá cho hoï thoï naêm hoïc xöù, sau ñoù truyeàn thoï möôøi giôùi vaø sau cuøng laø truyeàn thoï hai traêm naêm möôi giôùi”. Sau ñoù coù ngöôøi xuaát gia ñöôïc thoï Caän vieân roài ñoái vôùi OÂ-ba-ñaø- da vaø A-giaù-lôïi-da khoâng coù taâm kính sôï, nhöõng vieäc ra laøm ñeàu khoâng hoûi hai thaày, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Nay ta cheá ñònh cho caùc ñeä töû: Neáu ñeä töû muoán laøm vieäc gì nhö duøng nöôùc töôùi röôùi treân ñaát, duøng Cuø Ma-da ñaép neàn nhaø, cho ñeán caùc vieäc lieân quan tôùi y baùt, aên uoáng… ñeàu phaûi baïch thaày. Coù khaùch Bí-soâ khoâng quen ñeán ôû trong phoøng… caùc vieäc ñeàu phaûi baïch thaày, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Tröø naêm vieäc khoâng phaïm laø xæa raêng, uoáng nöôùc, ñaïi tieåu tieän, leã baøi Cheá ñeå trong phaïm vi boán möôi chín taàm. Neáu thaày may vaù y, ñeä töû neân thöa thaày: Thaày khoâng neân lao nhoïc nhö vaäy, con seõ laøm cho thaày. Neáu noùi vaø laøm nhö vaäy thì toát, neáu khoâng nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neáu thaày laøm vieäc phöôùc vaø laøm vieäc do Taêng sai, ñeä töû khoâng laøm thay khoâng phaïm. Hai thaày coù bònh, ñeä töû phaûi chaêm soùc, nhöõng thöùc aên uoáng vaø thuoác thang caàn duøng ñeàu neân thuaän theo yù thaày, khoâng ñöôïc nghòch yù. Neáu laøm ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng nhö vaäy thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neáu thaày phaïm toäi, ñeä töû cuøng ôû chung neân phöông tieän kheùo khuyeân can thaày phaùt loà thuyeát hoái. Neáu thaày taø kieán bò Taêng taùc phaùp xua ñuoåi, ñeä töû ôû chung neân ôû trong chuùng aân caàn saùm taï khieán Taêng Hoan-hæ, roài phöông tieän khuyeân can thaày boû aùc kieán ñeå cuøng taêng hoøa hôïp vaø ñöôïc an laïc truï. Neáu thaày phaïm toäi Taêng-giaø-phaït-thi-sa, ñeä töû neân khuyeân can thaày phaùt loà. Neáu thaày bò Taêng cho haønh phaùp Bieán truù cho ñeán haønh YÙ hæ, khoâng ñöôïc ôû cuøng phoøng vôùi thieän Bí-soâ; ñeä töû neân khuyeân can thaày nhö phaùp saùm hoái khieán cho toäi Caên baûn vaø nghieäp ñöôïc tröø, trôû laïi ñoàng nhö thieän Bí-soâ. Neáu laøm ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Ngöôïc laïi ñeä töû coù loãi, thaày cuõng phaûi khuyeân can quôû traùch khieán cho hoï hoái caûi.”

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 3 345

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ

QUYEÅN 3

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Bí-soâ Caän quaân an cö ba thaùng muøa möa xong lieàn ñoä moät ñeä töû roài cuøng ñeä töû naøy ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, ñeán nôi röûa chaân xong lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø khi coù khaùch Bí-soâ ñeán lieàn thaêm hoûi töø ñaâu ñeán, haï an cö ôû ñaâu, Caän quaân baïch Phaät: "Theá toân, con töø nöôùc khaùc ñeán vaø ñaõ an cö ba thaùng muøa möa ôû ñoù", Phaät hoûi: "Vò thieän nam naøy laø ñeä töû cuûa ai?", ñaùp laø cuûa con, Phaät hoûi: "Thaày ñaõ xuaát gia bao laâu?", ñaùp: "Con xuaát gia ñöôïc hai naêm, ngöôøi ñeä töû naøy con ñoä ñöôïc moät naêm". Luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Bí-soâ Caân quaân naøy khôûi loãi ñaàu tieân, nay ta cheá ñònh cho caùc Bí-soâ: khoâng ñöôïc chæ môùi xuaát gia vaøi naêm maø ñaõ ñoä ñeä töû vaø cho thoï Caän vieân; neáu khoâng ôû chung vôùi thaày thì neân töï caàu y chæ. Ngöôøi xuaát gia chöa ñuû möôøi haï khoâng ñöôïc ñoä Caàu-tòch vaø truyeàn thoï Caän vieân. Neáu coù khaùch Bí-soâ ñeán chöa quen bieát thì khoâng ñöôïc cho y chæ. Neáu Bí-soâ ñuû möôøi haï, hieåu raønh vieäc thoâng bít trong Giôùi kinh Bieät giaûi thoaùt thì môùi ñöôïc ñoä Caàu-tòch vaø laøm thaày y chæ... Neáu töï mình chöa ñieàu phuïc maø laïi ñieàu phuïc ngöôøi thì khoâng coù lyù ñoù. Ngöôøi ngu si khoâng coù trí hueä cuõng khoâng cho ñoä ngöôøi, vì töï mình chöa chöùng ngoä giaûi thoaùt tòch ñònh vaø ñöôïc Nieát-baøn laïi ñoä ngöôøi khaùc laø khoâng coù lyù ñoù. Töï mình ôû trong choã buøn nhô chöa ra khoûi maø laïi muoán ñoä ngöôøi khaùc laø khoâng coù lyù ñoù." Luùc ñoù coù Bí-soâ giaø voâ trí khoâng thoâng hieåu giôùi luaät laïi ñoä moät ngoaïi ñaïo vaø truyeàn thoï Caän vieân, thoï giôùi roài lieàn thænh caàu thaày giaùo thoï, vò thaày do khoâng hieåu bieát gì neân khoâng theå giaùo thoï cho ñeä töû, ngöôøi ñeä töû ngoaïi ñaïo naøy lieàn cheâ bai, khoâng tín kính nöõa. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay caùc Bí-soâ phaûi ñuû möôøi haï môùi ñöôïc ñoä ñeä töû vaø truyeàn thoï caän vieân. Phaûi thaønh töïu naêm phaùp môùi

346 BOÄ LUAÄT 8

ñöôïc laøm thaày y chæ: - Moät laø thoï caän vieân ñöôïc möôøi haï trôû leân, - Hai laø ñeä töû neáu coù bònh, coù theå chaêm soùc, - Ba laø coù nghi ñeä töû phaïm AÙc-taùc thì phaûi tuøy vieäc cöû toäi, - Boán laø neáu ñeä töû coù taø kieán phaûi chæ daïy cho coù chaùnh kieán. - Naêm laø ñeä töû neáu khoâng öa thích phaùp, phaûi coá gaéng nhieáp thoï khieán ñöôïc an laïc truï. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø ñaày ñuû giôùi, hai laø ña vaên, ba laø trì kinh, boán laø trì luaät, naêm laø trì luaän. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø ñuû giôùi khoâng thieáu soùt, hai laø ña vaên, ba laø hieåu nghóa kinh, boán laø hieåu roõ vieäc thoâng bít trong Tyø-naïi-da vaø naêm laø thoâng hieåu nghóa trong taïng luaän. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø ñaày ñuû giôùi, hai laø ña

vaên, ba laø trì kinh bieát nghóa, boán laø thoâng hieåu Tyø-naïi-da, naêm laø thoâng hieåu taïng Ma-traát -lyù-ca. Laïi coù naêm phaùp nhö treân, chæ khaùc laø coù theâm chöõ raát. Laïi coù naêm phaùp nhö treân, chæ khaùc laø coù theâm chöõ thaéng. Laïi coù naêm phaùp nhö treân, chæ khaùc laø coù theâm chöõ coù theå. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø giôùi thaønh töïu, hai laø ña vaên thaønh töïu, ba laø thaéng giaûi thoaùt thaønh töïu, boán laø chöùng trí thaéng giaûi thoaùt thaønh töïu, naêm laø trí hueä thaønh töïu. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø tín thaønh töïu, hai laø giôùi thaønh töïu, ba laø ña vaên thaønh töïu, boán laø Xaû thaønh töïu, naêm laø trí thaønh töïu. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø ñuû giôùi, hai laø ña vaên, ba laø tinh taán, boán laø nieäm, naêm laø tueä. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø ñuû giôùi, hai laø ña vaên, ba laø tinh taán, boán laø ñònh, naêm laø baùt nhaõ. Laïi coù naêm phaùp, boán phaùp ñaàu nhö treân, naêm laø öa thích tòch tónh. Laïi coù naêm phaùp: - Moät laø thaønh töïu giôùi uaån höõu hoïc, - Hai laø thaønh töïu ñònh uaån höõu hoïc, - Ba laø thaønh töïu tueä uaån höõu hoïc, - Boán laø thaønh töïu giaûi thoaùt uaån höõu hoïc, - Naêm laø thaønh töïu giaûi thoaùt tri kieán uaån höõu hoïc. Laïi coù naêm phaùp thaønh töïu voâ hoïc gioáng nhö thaønh töïu höõu hoïc ôû treân. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø bieát coù loãi, hai laø bieát bieåu thò, ba laø bieát yù bieåu thò, boán laø bieát xaû, naêm laø bieát tuøy giaûi.

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 3 347

Laïi coù naêm phaùp: Moät laø bieát coù ngaên ngaïi, hai laø bieát khoâng coù ngaên ngaïi, ba laø tuøy luùc daïy baûo, boán laø cho y chæ, naêm laø nhieáp thoï. Laïi coù naêm phaùp: Moät laø bieát coù phaïm. hai laø bieát khoâng phaïm, ba laø bieát toäi khinh, boán laø bieát toäi troïng, naêm laø bieát roõ Ba-la-ñeà-moäc-xoa vaø roäng giaûng giaûi. Ngöôøi thaønh töïu caùc loaïi naêm phaùp treân, ñuû möôøi haï môùi ñöôïc ñoä ngöôøi xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân, cho ngöôøi y chæ vaø giaùo thoï. Neáu khoâng nhö theá thì phaûi y chæ ngöôøi khaùc maø ôû." Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, nhö Phaät ñaõ daïy phaûi thaønh töïu caùc loaïi naêm phaùp treân vaø ñuû möôøi haï môùi ñöôïc ñoä ñeä töû.... Neáu Bí-soâ tuy ñaõ ñöôïc saùu möôi tuoåi haï nhöng khoâng thoâng hieåu Giôùi kinh Bieát giaûi thoaùt, cuõng khoâng thaønh töïu naêm phaùp treân thì coù neân y chæ ngöôøi khaùc maø ôû hay khoâng?". Phaät noùi neân, laïi hoûi y chæ nhö theá naøo, Phaät noùi neân y chæ ngöôøi giaø, laïi hoûi neáu khoâng coù ngöôøi giaø, Phaät noùi neân y chæ ngöôøi treû, chæ tröû leã baùi coøn caùc vieäc khaùc ñeàu phaûi tuaân haønh. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ngu si voâ trí, khoâng hieåu roõ thieän aùc laïi ñoä moät ngoaïi ñaïo cho xuaát gia vaø cho thoï caän vieân. Ngöôøi naøy thöôøng hay cuøng caùc Bí-soâ tranh caûi roài töï yù hoaøn tuïc vaø ñuû lôûi cheâ traùch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Keû ngu si voâ trí boû thieän phaùp luaät ñeå ñeán vôùi taø kieán, ví nhö ngöôøi bò côn ñoùi böùc baùch boû thöùc aên ngon ñeå aên caùc thöù nhô baån. Cho neân caùc Bí-soâ khoâng neân voäi ñoä ngoaïi ñaïo laøm ñeä töû, chæ neân ñoä thích töû. Neáu coù Thích töû maëc y ngoaïi ñaïo ñeán caàu xuaát gia thì neân ñoä

ñeå hoï thaønh taùnh Bí-soâ. Tröø thích chuûng ra, caùc ngoaïi ñaïo khaùc ñeàu phaûi traûi qua boán thaùng ôû chung ñeå xem xeùt roài môùi ñoä". Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát phaùp cho ôû chung vaø tieáp ñoä ngoaïi ñaïo nhö theá naøo neân baïch Phaät, phaät noùi; "Neáu coù ngoaïi ñaïo ñeán caàu xuaát gia tröôùc neân hoûi hoï caùc chöôùng naïn, neáu khoâng coù chöôùng naïn thì cho hoï thoï tam quy vaø naêm hoïc xöù. Sau ñoù daãn hoï ñeán trong taêng baûo hoï quyø goái chaép tay baïch raèng: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, con laø ngoaïi ñaïo teân nay caàu xin xuaát gia, trong boán thaùng xin ñem y phuïc tröôùc kia cuûa con cuùng cho taêng giaø, cuùi xin cho pheùp con (3 laàn). Keá baûo hoï ñeán choã maét thaáy nhöng tai khoâng nghe roài sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, ngoaïi ñaïo teân caàu xin xuaát gia, trong boán thaùng ñem y phuïc tröôùc kia cuùng cho taêng giaø vaø OÂ-ba-ñaø-da . Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng neân chaáp thuaän... cho ñeán caâu: Neáu ai khoâng

chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän vì im laêng, vieäc naøy toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy. Trong boán thaùng nhöõng vieäc maø ngoaïi ñaïo laøm ñeàu doàng nhö Caàu-tòch, maëc y cuûa Thaân giaùo sö vaø aên thöùc aên cuûa Taêng. Neáu trong boán thaùng naøy hoï thay ñoåi nhaän thöùc tröôùc kia cuûa hoï thì neân cho xuaát gia, neáu taâm hoï khoâng thay ñoåi thì neân ñuoåi hoï trôû veà. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, nhö Phaät ñaõ daïy laø neáu hoï thay ñoåi nhaän thöùc tröôùc kia môùi cho xuaát gia, nhöng laøm sao bieát ñöôïc laø hoï thay ñoåi nhaän thöùc tröôùc kia cuûa hoï?", Phaät noùi: "ÔÛ tröôùc maët hoï neân taùn thaùn Tam baûo vaø coâng ñöùc cuûa Phaät, ñoàng thôøi cheâ bai ngoaïi ñaïo. Neáu hoï nghe nhö theá maø sanh taâm Hoan-hæ thì neân cho hoï xuaát gia; ngöôïc laïi neáu hoï khoâng sanh taâm Hoan-hæ, nghe cheâ bai ngoaïi ñaïo maø buoàn thì khoâng neân ñoä, neân ñuoåi hoï trôû veà. Nhö vaäy neáu hoï nghe cheâ bai ngoaïi ñaïo maø taâm khoâng saân haän, ñoù laø thay ñoåi nhaän thöùc tröôùc kia. Neáu coù ngoaïi ñaïo thôû löûa ñeán caàu xuaát gia thì neân ñoä vaø cho thoï caän vieân, vì sao?, vì ngöôøi thôø löûa tin vaøo ba loaïi nghieäp: Moät laø Höõu nghieäp, hai laø Sôû taùc nghieäp, ba laø Taùc nhaân nghieäp. Caùc thaày neân hoïc nhö theá." Phaät ôû trong Truùc-laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông-xaù, ôû trong thaønh naøy soá Bí-soâ kyø tuùc ít hôn soá Bí-soâ treû. Luùc ñoù an cö ba thaùng haï xong, Phaät muoán du haønh ñeán Nam sôn neân baûo toân giaû A-Nan-ñaø: "Thaày neân thoâng baùo cho caùc Bí-soâ, ai muoán ñi theo Theá toân du haønh thì neân söûa soaïn y baùt", toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo. Caùc Bí-soâ kyø tuùc noùi vôùi A-Nan-ñaø: "Toâi khoâng theå theo Theá toân du haønh", A-Nan-ñaø hoûi nguyeân do, lieàn ñaùp laø do giaø yeáu. Caùc Bí-soâ treû cuõng noùi laø khoâng theå ñi theo, A-Nan-ñaø hoûi nguyeân do, lieàn ñaùp: "Thaày cuûa toâi ñaõ khoâng ñi neân toâi phaûi ôû laïi chaêm soùc". Cuoái cuøng chæ coù soá ít Bí-soâ ñi theo Phaät du haønh, luùc saép ñi Phaät nhìn ngoù hai beân xem caùc Bí-soâ coù chaáp trì y baùt nhö phaùp khoâng, thaáy caùc Bí-soâ ñi theo khoâng ñoâng neân hoûi A-Nan-ñaø nguyeân do, A-Nan-ñaø ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay caùc Bí-soâ

ñöôïc naêm tuoåi haï trôû leân, thaønh töïu naêm phaùp seõ ñöôïc tuøy choã thoï hoïc, du haønh nhaân gian khoâng caàn y chæ. naêm phaùp goàm coù: Moät laø bieát coù phaïm, hai laø bieát khoâng phaïm, ba laø bieát toäi troïng, boán laø bieát toäi khinh, naêm laø kheùo trì Ba-la-ñeà-moäc-xoa vaø roäng giaûng giaûi". Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, neáu caùc Bí-soâ döôùi naêm tuoåi haï nhöng thaønh töïu naêm phaùp thì coù ñöôïc du haønh nhaân gian tuøy choã thoï hoïc hay khoâng?", Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc, nay ta cheá ñònh naêm tuoåi haï trôû leân vaø thaønh töïu naêm phaùp môùi ñöôïc tuøy yù du haønh, tuøy choã thoï hoïc. Neáu chöa ñuû naêm tuoåi haï, duø thoâng suoát tam taïng

vaãn khoâng ñöôïc tuøy yù du haønh, tuøy choã thoï hoïc, phaûi nöông ôû vôùi thaày vaø caàn y chæ". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Ñaïi Muïc-kieàn-lieân cho möôøi baûy thieáu nieân xuaát gia vaø truyeàn thoï Caän vieân, trong soá ñoù Öu-ba-ly ñöùng ñaàu, ñeán nöûa ñeâm hoï ñoùi buïng cuøng keâu khoùc vang daäy. Phaät nghe tieáng treû khoùc lieàn hoûi A-Nan-ñaø nguyeân do, A-Nan-ñaø ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Nay ta cheá ñònh neáu ai chöa ñuû hai möôi tuoåi thì khoâng ñöôïc cho hoï thoï Caän vieân, thaønh taùnh Bí-soâ, vì sao?, vì chöa ñuû hai möôi tuoåi seõ khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc laïnh noùng ñoùi khaùt, muoãi truøng caén ñoát vaø bònh taät ... Laïi nöõa khi bò thaày quôû traùch cuõng khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc caùc khoå naõo. Phaûi ñuû hai möôi tuoåi môùi coù chí khí maïnh, chòu ñöïng ñöôïc söï quôû traùch vaø khoå cöïc... Vì chöa ñuû tuoåi maø cho thoï Caän vieân môùi coù caùc loãi treân, cho neân töø nay caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc truyeàn thoï Caän vieân cho ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi. Neáu coù Caàu-tòch caàu thoï Caän vieân, Bí- soâ neân hoûi ñaõ ñuû hai möôi tuoåi chöa, neáu khoâng hoûi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu lieàn sanh ñöôïc moät trai, ñöùa beù naøy daàn daàn tröôûng thaønh thì gia nghieäp cuûa tröôûng giaû cuõng daàn daàn tieâu taùn heát. Tröôûng giaû suy nghó: "Ta ngheøo khoå neân caàu xuaát gia", nghó roài lieàn noùi vôùi con: "Ta nay giaø yeáu khoâng theå cuøng con chaán höng gia nghieäp, ta muoán ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia, yù con theá naøo?", ñaùp; "Cha xuaát gia, con cuõng xuaát gia theo". Noùi roài hai cha con cuøng ñi ñeán trong röøng Theä-ña gaëp caùc Bí soâ caàu xin xuaát gia, caùc Bí-soâ lieàn cho Caû hai xuaát gia vaø daïy cho Caû hai oai nghi haønh phaùp, vaøi ngaøy sau caùc Bí-soâ baûo Caû hai raèng: "Hai ngöôi bieát khoâng, nai khoâng nuoâi nai, thaønh Thaát-la-phieät naøy roäng lôùn, daân ñoâng ñeàu kính tín Tam baûo, hai ngöôi neân ñi ñeán ñoù khaát thöïc töï nuoâi thaân". Caû hai nghe roài lieàn chaáp trì y baùt cuøng vaøo thaønh Thaát-la-phieät theo thöù lôùp khaát thöïc, ñi ñeán ngaõ tö ñöôøng Caàu-tòch nhoû thaáy moät phuï nöõ ñang chieân baùnh baùn lieàn ñeán xin, phuï nöõ ñoù noùi: "Ñöa tieàn toâi môùi ñöa baùnh", ñaùp laø khoâng coù tieàn, phuï nöõ ñoù khoâng chòu ñöa baùnh, Caàu-tòch nhoû naøy lieàn keâu khoùc lôùn tieáng vaø naèm laên ra

ñaát, moïi ngöôøi nhìn thaáy nhö vaäy ñeàu cheâ traùch raèng: “Taïi sao Bí-soâ laïi ñoä ñöùa beù chöa raùo maùu ñaàu nhö theá xuaát gia”. Caùc Bí-soâ nghe bieát baïch Phaät, Phaät noùi: “Do ñoä keû nhoû tuoåi xuaát gia neân coù loãi naøy. Töø nay ngöôøi chöa ñuû hai tuoåi khoâng ñöôïc cho xuaát gia. Neáu coù ñoàng töû ñeán caàu xuaát gia, Bí-soâ neân hoûi ñaõ ñuû hai tuoåi chöa, neáu

khoâng hoûi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø coù hai caàu tòch cuøng nhau chôi ñuøa nhö phuï nöõ chôi ñuøa vôùi choàng, nhö ngöôøi nam chôi ñuøa vôùi ngöôøi nöõ. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Do ñoä hai caàu tòch cuøng moät luùc neân coù loãi naøy. Töø nay ai ñoä hai caàu tòch cuøng moät luùc thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù coù hai anh em cuøng ñeán caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ khoâng daùm ñoä, khoâng bieát laøm sao neân baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu laø anh em cuøng caàu xuaát gia thì neân ñoä, khoâng phaïm. hai caàu tòch kia vì chöa ñuû tuoåi neân giöõ laïi moät ngöôøi ñeå daïy baûo, coøn ngöôøi kia neân ñöa ñeán moät vò thaân quen hay ñaïi ñöùc naøo ñoù daïy baûo, ñeán khi ñuû hai möôi tuoåi thì cho hoï thoï caän vieân, neáu hoï ñaõ ñuû hai möôi maø khoâng cho thoï caän vieân thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät cö só nuoâi moät noâ boäc sieâng naêng phuïc dòch khoâng coù löôøi bieáng, laøm vieäc gì cuõng hoaøn taát. moät hoâm chuû nhaø noåi giaän, ngöôøi noâ boäc suy nghó: “OÂng chuû thaät khoù phuïc dòch, ta neân troán ñi, nhöng queân nhaø khoù theå boû ñi. Ta nghe noùi caùc sa moân Thích töû ñöôïc vua aân suûng, khoâng bò toån haïi, ta neân ñeán ño xin xuaát gia”, nghó roài lieàn ñi ñeán trong röøng Theä-ña ôû choã caùc Bí-soâ xin xuaát gia, caùc Bí-soâ lieàn cho xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân roài chæ daïy giaùo phaùp, vò naøy y theo giaùo phaùp tu haønh, khoâng bao laâu sau dieät tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù gia chuû sanh taâm hoái, töï nghó: “Teân noâ boäc cuûa ta ñaõ laøm vieäc sieâng naêng khoâng löôøi bieáng, ta khoâng neân töùc giaän khieán noù boû ñi nhö vaäy, neáu gaëp laïi noù ta seõ xin loãi”, nghó roài ñöùng ôû beân cöûa thaønh chôø Bí-soâ, khi Bí-soâ ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, gia chuû thaáy roài lieàn noùi: “Hieàn thuû, ngöôi tuy ñöôïc xuaát gia, nhöng nay khoâng coù ai phuïc dòch cho ta, haõy theo ta trôû veà”. Bí-soâ lieàn bay leân hö khoâng, thaân hieän thaàn bieán, treân thaân ra löûa, döôùi thaân ra nöôùc… roài trôû xuoáng ñaát. Phaøm phu heã thaáy ñöôïc thaàn thoâng, taâm yù mau hoài chuyeån nhö caây ñaïi thoï bò ngaõ xuoáng ñaát, vò gia chuû naøy lieàn cuùi mình ñaûnh leã vaø baïch: “Thaùnh giaû ñaõ coù coâng naêng nhö vaäy, con nguyeän töø nay cuùng döôøng töù söï cho Thaùnh giaû”. Töø ñoù tieáng ñoàn vang khaép vaø ñeán tai cuûa vua Thaéng-quang, vua lieàn ra lònh cho quaàn thaàn: “Töø nay trong nhaø cuûa caùc quan, tröôûng giaû … coù noâ boäc muoán caàu xuaát gia thì neân cho hoï ñöôïc xuaát gia, khoâng gaây trôû ngaïi”. Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû nuoâi moät noâ boäc sieâng naêng laøm vieäc… gioáng nhö tröôøng hôïp treân, chæ khaùc ôû choã noâ boäc naøy sau khi xuaát gia khoâng coù ñöôïc chöùng quaû neân khi gia chuû

naém tay Bí-soâ noùi raèng: “Hieàn thuû, ngöôi tuy ñaõ xuaát gia nhöng nay khoâng coù ai phuïc dòch ta, haõy cuøng ta trôû veà”, thì Bí-soâ naøy noùi: “Neáu oâng xuùc chaïm toâi, oâng seõ bò chaët tay. Vua Thaéng-quang coù saéc lònh xem Bí-soâ ñoàng nhö vöông töû”, tröôûng giaû gia chuû nghe lôøi naøy lieàn cheâ traùch caùc Bí-soâ: “Sa moân Thích töû phaù hoaïi, taïi sao laïi cho noâ boäc xuaát gia”, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu ñaõ coù loãi naøy thì töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân tuøy tieän cho noâ boäc xuaát gia. Neáu hoï ñeán caàu xuaát gia neân hoûi: Ngöôi khoâng phaûi laø noâ boäc phaûi khoâng. Khoâng hoûi maø cho xuaát gia thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät tröôûng giaû cho vay, coù luùc chæ laáy laõi, coù luùc laáy caû goác laãn laõi. Sau ñoù tröôûng giaû gaëp moät ngöôøi maéc nôï ñoøi caû goác laãn laõi, ngöôøi naøy ngheøo khoù khoâng theå traû caû goác laãn laõi neân tröôûng giaû baét hoï laøm tôø cam keát heïn ngaøy traû môùi thaû cho veà. Ngöôøi naøy suy nghó: “Ta voán khoâng theå traû noåi caû goác laãn laõi, ta neân boû ñi nhöng queâ nhaø khoù boû ñi ñöôïc. Ta nghe noùi sa moân Thích töû ñöôïc vua xem ñoàng nhö vöông töû, ta neân ñeán ñoù caàu xuaát gia”, nghó roài lieàn ñeán trong röøng Theä-ña ôû choã caùc Bí-soâ caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ lieàn cho xuaát gia vaø cho thoï caän vieân. Sau khi ñöôïc thoï Caän vieân, ngöôøi naøy phaùt taâm doõng maõnh sieâng tu khoâng giaùn ñoaïn, khoâng bao laâu sau chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù tröôõng giaû cho vay sanh taâm hoái haän suy nghó: “Soá tieàn noù maéc nôï tröôùc kia ñaõ traû caû goác laãn laõi, neáu gaëp laïi noù, ta seõ xin loãi”, nghó roài lieàn ñöùng beân cöûa thaønh chôø Bí-soâ, khi Bí-soâ ñaép y vaøo thaønh khaát thöïc, tröôûng gia thaáy roài lieàn ñeán naém tay noùi raèng: “Ngöôi tuy ñaõ xuaát gia nhöng vaãn traû ta caû goác laãn laõi, nay ngöôi neân trôû veà nhaø”. Bí-soâ lieàn bay leân hö khoâng, thaân hieän thaàn bieán, treân thaân ra löûa, döôùi thaân ra nöôùc… roài trôû xuoáng ñaát. Phaøm phu heã thaáy ñöôïc thaàn thoâng, taâm yù mau hoài chuyeån nhö caây ñaïi thoï bò ngaõ xuoáng ñaát, tröôûng giaû cho vay lieàn cuùi mình ñaûnh leã baïch raèng: “Thaùnh giaû ñaõ coù coâng naêng nhö vaäy, con nguyeän töø nay cuùng döôøng töù söï cho Thaùnh giaû”. Töø ñoù tieáng ñoàn vang khaép vaø ñeán tai cuûa vua Thaéng-quang, vua lieàn ra lònh cho quaàn thaàn: “Töø nay neáu coù ai maéc nôï khoâng theå traû ñöôïc maø muoán xuaát gia theo Phaät thì khoâng neân gaây trôû ngaïi cho hoï”. Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû cho vay… gioáng nhö tröôøng hôïp treân, chæ khaùc ôû choã ngöôøi maéc nôï naøy sau khi xuaát gia roài khoâng coù chöùng ñöôïc quaû neân khi bò tröôûng giaû cho vay naém tay noùi raèng: “Ngöôøi xuaát gia roài thì ai seõ traû nôï caû goác laãn laõi cho ta, haõy theo ta trôû veà nhaø”, thì Bí-soâ naøy noùi raèng: “Neáu oâng xuùc chaïm toâi, oâng seõ bò chaët tay. Vua coù saéc lònh ngöôøi maéc nôï khoâng theå

traû ñöôïc neáu xuaát gia thì taát caû nôï naàn ñeàu khoûi traû". Ngöôøi kia nghe lôøi naøy roài lieàn cheá traùch caùc Bí-soâ: "Sa moân Thích töû phaàn nhieàu oâm loøng ngaïo maïn, ngöôøi ñang maéc nôï laïi ñoä cho xuaát gia", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu coù loãi naøy sanh thì töø nay caùc Bí-soâ khoâng neân tuøy tieän ñoä ngöôøi maéc nôï. Neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai... daàn daàn tröôûng thaønh. moät hoâm ñoàng töû naøy bò cha meï giaän traùch lieàn muoán troán ñi, töï nghó: "Queâ nhaø khoù boû ñi ñöôïc. Ta nghe noùi sa moân Thích ñöôïc xem ñoàng nhö vöông töû, ta neân ñeán ñoù caàu xuaát gia", nghó roài lieàn ñi ñeán trong vöôøn Caáp ôû choã caùc Bí-soâ caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ lieàn cho xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân. Thôøi gian sau, ngöôøi cha tìm con ñeán choã caùc Bí-soâ hoûi thaêm, caùc Bí-soâ ñaùp laø ñaõ ñoä cho xuaát gia, ngöôøi cha lieàn cheâ traùch raèng: "Coù phaûi caùc Bí-soâ thöôøng caàm saün con dao ñôïi khi coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia lieàn caïo toùc lieàn phaûi khoâng? Vì sao phaûi caïo gaáp nhö vaäy?", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc caïo toùc lieàn. Neáu coù ñoàng töû ôû gaàn ñeán caàu xuaát gia, neân chôø ñôïi baûy, taùm ngaøy sau môùi ñöôïc caïo toùc. Neáu laø ngöôøi phöông xa ñeán caàu xuaát gia thì coù theå caïo toùc lieàn khoâng phaïm". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu lieàn sanh ñöôïc moät trai. moät hoâm, tröôûng giaû noùi vôùi vôï: "Hieàn thuû, nuoâi con ñeán lôùn aét phaûi nhieàu toán keùm, nay ta muoán ñi ñeán phöông xa khaùc buoán baùn caàu lôïi", noùi roài lieàn ra ñi nhöng sau ñoù khoâng thaáy tröôûng giaû trôû veà. Ngöôøi vôï ôû nhaø taûo taàn nuoâi con ñeán lôùn vaø cho con ñeán tröôøng ñeå hoïc ngoaïi ñieån, khoâng ngôø ngöôøi con naøy hoïc khoâng tieáp thu ñöôïc gì caû trong khi caùc baïn ñoàng hoïc ñoái vôùi caùc luaän ñieån ñaõ coù ñeàu hoïc thoâng suoát. Ngöôøi meï lieàn ñeán tröôøng gaïn hoûi thaày giaùo nguyeân do, thaày giaùo noùi: "Ñoái vôùi ngöôøi hoïc coù hai vieäc khieán cho hoïc nghieäp ñöôïc thaønh töïu: Moät laø bieát hoå theïn, hai laø bieát sôï haõi. Con trai cuûa baø khoâng coù hai ñöùc taùnh naøy", ngöôøi meï noùi: "Neáu noù khoâng chòu coá gaéng hoïc thì thaày cöù cho noù roi". Thaày giaùo nghe theo lôøi ngöôøi meï, khi thaáy ñoàng töû naøy khoâng chòu hoïc lieàn quôû traùch vaø ñaùnh roi, ñoàng töû khoùc roài chaïy veà maùch meï, khoâng ngôø laïi bò ngöôøi meï ñaùnh theâm, ñoàng töû suy nghó: "Ta thaät khoå, khoâng maùch meï thì chæ bò thaày giaùo ñaùnh, veà maùch laïi coøn bò meï ñaùnh theâm. Ta khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc khoå naøy, ta neân troán ñi". Ñoàng töû lieàn ñi ñeán trong röøng Theä-ña, gaëp moät Caàu-tòch ñang haùi hoa lieàn khen: "Thaät

sung söôùng thay", Caàu-tòch hoûi nguyeân do, lieàn ñaùp: "Vì thaày ñöôïc xuaát gia", lieàn hoûi: "Vaäy sao ngöôi khoâng xuaát gia?", ñaùp: "Ñaâu coù ai ñoä cho toâi", Caàu-tòch noùi: "Ngöôi ñeán ñaây, toâi seõ daãn ñeán gaëp thaày toâi". Caàu- tòch lieàn daãn ñeán gaëp thaày baïch raèng: "OÂ-ba-ñaø-da, vò thieän nam naøy muoán

xuaát gia", vò thaày lieàn cho xuaát gia. Sau ñoù ngöôøi meï ñeán tröôøng hoûi thaày giaùo: "Con toâi ñaâu?", ñaùp: "Bò toâi ñaùnh, noù lieàn boû veà nhaø", ngöôøi meï noùi: "Noù veà nhaø laïi bò toâi ñaùnh theâm neân noù boû ñi, khoâng bieát ñaõ ñi ñaâu". Ngöôøi meï lieàn ñi khaép nôi tìm kieám nhöng khoâng tìm thaáy, cuoái cuøng ñöùng beân cöûa thaønh Vöông-xaù nhìn ngoù Ñoâng taây, boãng thaáy hai caàu tòch tay caàm baùt ñi ñeán, moät Caàu-tòch chính laø con mình lieàn ñaám ngöïc keâu khoùc: "Ñöùa con ngu si naøy, ta tìm kieám khaép nôi khoâng gaëp, tai sao con laïi xuaát gia trong nhoùm sa moân baàn tieän naøy", noùi roài lieàn naém tay con keùo loâi veà nhaø vaø baét phaûi hoaøn tuïc, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Do khoâng xin pheùp cha meï lieàn cho xuaát gia neân môùi coù loãi naøy, Töø nay caùc Bí-soâ neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, khoâng xin pheùp cha meï maø lieàn cho kia xuaát gia thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong Truùc-laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông-xaù, trong thaønh coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai, daàn daàn tröôûng thaønh boãng maéc bònh naëng, tìm ñeán nhieàu thaày thuoác nhöng khoâng heát bònh, ngöôøi meï baûo con: "Con neân ñeán caàu xin tröôûng giaû Thò phöôïc ca trò bònh". Ngöôøi con lieàn ñeán choã tröôûng giaû xin trò bònh, tröôûng giaû noùi: "Bònh cuûa ngöôi raát naëng, raát khoù trò; nhöng y thuaät cuûa ta chæ duøng ñeå trò cho hai haïng ngöôøi: Moät laø Phaät vaø Taêng chuùng, hai laø ngöôøi ôû trong cung vua. Vì theá ta khoâng raûnh trò bònh cho ngöôi, ngöôi haõy veà ñi". Ngöôøi con trôû veà noùi laïi cho meï nghe, ngöôøi meï noùi: "Vaäy con neân xuaát gia", ngöôøi con noùi: "Con laø chuûng toäc Baø- la-moân, sao laïi phaûi xuaát gia trong Sa moân taïp chuûng ñoù?", ngöôøi meï noùi: "Con xuaát gia ñeå ñöôïc trò bònh, heát bònh thì hoaøn tuïc coù khoù gì", ngöôøi con noùi: "Xuaát gia seõ bò caïo toùc, con phaûi laøm sao?", ngöôøi meï noùi: "Caïo roài thì toùc cuõng moïc laïi, con sôï gì chöù !". Ngöôøi con lieàn ñeán trong Truùc-laâm ôû choã caùc Bí-soâ caàu xuaát gia, ñöôïc xuaát gia roài ngay trong ñeâm aáy ngöôøi naøy khoâng chòu vaøo phoøng, vò thaày hoûi nguyeân do, lieàn ñaùp laø coù bònh, vò thaày hoûi: "Taïi sao ngöôi khoâng noùi cho ta bieát?", ñaùp: "Vì khoâng thaáy thaày hoûi", vò thaày nghe roài raát töùc giaän. Saùng hoâm sau coù ngöôøi ñeä töû cuõ ñeán vieáng thaêm, thaáy thaày khoâng vui lieàn hoûi nguyeân do, vò thaày noùi: "Choã ôû cuûa ta laïi laø choã nuoâi bònh, ngöôøi coù bònh ñeàu tuï laïi ñaây", ñeä töû noùi: "Nhö Theá toân daïy coù hai vieäc: Moät laø khoâng

neân laøm quaù söùc mình, hai laø ñaõ ñoä roài thì khoâng neân boû. Nay thaày ñaõ ñoä roài thì bieát laøm sao". Ñuùng luùc ñoù coù y vöông Thò phöôïc ca ñeán, vò thaày hoûi y vöông: "Bònh cuûa Bí-soâ naøy coù theå chöõa ñöôïc khoâng?", ñaùp: "Bònh naøy quaù naëng, neáu vua Thaéng-quang caáp thuoác ñaày ñuû thì toâi seõ chöõa ñöôïc". Bí-soâ naøy sau khi heát bònh lieàn ñaán baïch thaày: "Con vì coù vieäc mong caàu neân môùi xuaát gia, nay ñaõ toaïi nguyeän con muoán trôû veà nhaø", vò thaày hoûi: "Con ñaõ ñaéc A-la-haùn chöa?", ñaùp chöa, laïi hoûi: "Con ñaõ ñaéc quaû Baát lai, Nhaát lai hay Tu ñaø hoaøn chöa?", ñaùp ñeàu chöa, laïi hoûi: "Neáu vaäy taïi sao

laïi muoán veà nhaø", ñaùp: "Con vì muoán trò bònh neân môùi xuaát gia, nay bònh ñaõ laønh neân muoán trôû veà", vò thaày noùi: "Trong phaùp xuaát gia coù boán quaû thuø thaéng, con ñeàu khoâng ñöôïc. Con neân ôû laïi traû tieàn thuoác cho ngöôøi, neáu khoâng sau naøy bònh phaùt trôû laïi, chaéc chaén seõ cheát khoâng nghi". Ngöôøi naøy khoâng nghe lôøi lieàn boû veà nhaø, sau ñoù ñem hoa quaû... ñeán baùo ñaùp Thò phöôïc ca, Thò phöôïc ca hoûi nguyeân do, lieàn noùi laø muoán baùo ñaùp, Thò phöôïc ca noùi khoâng nhôù, lieàn ñem vieäc treân keå laïi, Thò phöôïc ca nghe roài noùi raèng: "Ngöôi ñaõ xuaát gia trong phaùp luaät thieän thuyeát ñaùng leõ phaûi chöùng ñöôïc boán quaû sa moân, nhöng ngöôi thoï cuûa tín thí laïi rôi vaøo ñöôøng aùc". Sau ñoù Thò phöôïc ca ñeán choã Phaät ñem vieäc treân baïch Phaät vaø noùi: "Theá toân, caùc Bí-soâ cho ngöôøi bònh naëng xuaát gia vaø thoï caän vieân seõ laøm cho taøi vaät trong kho cuûa vua toån giaûm, thaân con cuõng lao nhoïc. Cuùi xin Theá toân cheá ñònh caùc Thaùnh giaû ñöøng cho ngöôøi bònh naëng xuaát gia", Phaät im laëng nhaän lôøi, Thò phöôïc ca bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài lui ra. Phaät töï nghó: "Do ñoä ngöôøi bònh naëng neân coù loãi naøy", lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi coù bònh naëng. Neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia neân hoûi hoûi bònh gì khoâng, neáu khoâng hoûi lieàn ñoä thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong röøng Ni-cuø-ñaø thaønh Kieáp-tyû-la, luùc ñoù vua Tònh- phaïn baûo trong doøng hoï Thích, moãi nhaø neân cho moät ngöôøi xuaát gia. Baø con thaân thuoäc ñeán thaêm nghe thuyeát phaùp Hoan-hæ roài khôûi loøng tin caàu xuaát gia, trong soá ñoù hoaëc laø cha, anh, choàng, con... neân ngöôøi nhaø buoàn thöông keâu khoùc, vua Tònh-phaïn nghe bieát lieàn hoûi nguyeân do, thaân quyeán cuûa nhöõng ngöôøi xuaát gia noùi roõ nguyeân do. Vua nghe roài lieàn ñeán choã Phaät baïch Phaät: "Cuùi xin Theá toân cho toâi moät öôùc nguyeän", Phaät hoûi: "Ñaïi vöông muoán ñieàu gì?", ñaùp: "Öôùc nguyeän naøy laø vì doøng hoï Thích, neáu Theá toân laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông thì ngöôøi trong doøng hoï Thích ñeàu ñi theo, nhöng Theá toân laïi xuaát gia neân ñieàu maø chuùng toâi mong moõi laïi khoâng ñöôïc toaïi. Laïi nöõa, Nan-ñaø laø Löïc chuyeån luaân vöông, Theá toân laïi ñoä cho xuaát gia neân chuùng toâi cuõng maát hy voïng;

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 3 355

La-hoå-la coù ñaïi oai ñöùc seõ leân ngoâi vua, Theá toân cuõng ñoä cho xuaát gia, chuùng toâi cuõng tuyeät voïng. Theá toân, cha meï ñoái vôùi con tình thöông saâu naëng, cuùi xin Theá toân cheá ñònh neáu cha meï chöa cho pheùp khoâng neân ñoä cho xuaát gia". Phaät im laëng nhaän lôøi, vua bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài ra veà, Phaät töï nghó: "Do khoâng hoûi yù kieán cuûa cha meï lieàn ñoä cho xuaát gia neân coù loãi naøy", Phaät lieàn baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia tröôùc neân hoûi cha meï ñaõ cho pheùp chöa, neáu cha meï ñaõ cho pheùp môùi ñöôïc ñoä cho xuaát gia, neáu khoâng hoûi maø lieàn ñoä thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù coù ngöôøi töø xa ñeán caàu xuaát gia noùi laø cha meï ñaõ cho pheùp, nhöng caùc Bí-soâ khoâng daùm ñoä lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu coù ngöôøi töø xa ñeán, cha meï ñaõ cho pheùp thì neân ñoä, khoâng hoûi

khoâng phaïm”.

356 BOÄ LUAÄT 8

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ

QUYEÅN 4

Luùc ñoù coù ñoaøn thöông buoân traûi qua gian nan treân bieån trôû veà, raát meät nhoïc neân nguû vuøi. Thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân naøy coù Bí-soâ Taêng hoä, luùc ñoù Taêng hoä nhìn bieån caû suy nghó: “Nhö Phaät ñaõ daïy coù naêm vieäc nhìn xem khoâng thaáy chaùn: Moät laø ngöôøi ñaày ñuû töôùng Töôïng vöông (voi chuùa), hai laø Chuyeån luaân thaùnh vöông, ba laø bieån caû, boán laø nuùi Dieäu cao vöông, naêm laø Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh ñaúng giaùc”, nhìn xem moät hoài roài nguû thieáp. Luùc ñoù ñoaøn thöông buoân thöùc daäy voäi vaû leân ñöôøng, ñeán khi trôøi saùng môùi phaùt hieän khoâng coù taêng hoä, trong loøng hoang mang buûa ra ñi tìm khaép nôi nhöng khoâng tìm thaáy, moät ngöôøi noùi: “Chuùng ta boû Thaùnh giaû laïi laø ñieàu khoâng toát, neân trôû laïi tìm”, moät ngöôøi khaùc noùi: “Thaùnh giaû coù ñaïi oai ñöùc, hieåm naïn trong bieån coøn chòu ñöïng ñöôïc huoáng chi ôû treân ñaát lieàn”, noùi roài cuøng tieáp tuïc leân ñöôøng. Luùc ñoù Taêng hoä nguû treân baõi caùt soûi ñeán khi trôøi naéng noùng môùi thöùc daäy, nhìn quanh khoâng coøn ai bieát laø ñoaøn thöông buoân ñaõ ñi, lieàn moät mình ñi veà phía tröôùc, ñi maõi maø khoâng thaáy daáu chaân ngöôøi, laïi thaáy coù moät con ñöôøng nhoû lieàn ñi theo con ñöôøng naøy ñeán moät khu röøng lôùn, trong röøng coù moät ngoâi chuøa nguy nga, trong chuøa ngoaøi chuøa ñeàu trang hoaøng raát ñeïp, coù suoái trong coù ao nöôùc vôùi caây baùu moïc thaønh haøng vaø vôùi caùc loaïi chim quyù nhö Baïch-haïc, Khoång-töôùc, Anh-vuõ, Xaù-lôïi... nhö ôû treân thieân cung. Caùc Bí-soâ ôû ñaây ñeàu ñaày ñuû oai nghi, Taêng hoä cung kính leã roài ñem söï vieäc cuûa mình keå laïi, caùc Bí-soâ daãn vaøo trong nhaø aên, treân baøn aên ñaõ coù thöùc aên doïn saün raát ngon, Bí-soâ hoûi coù ñoùi khoâng, ñaùp coù, Bí-soâ noùi: “Neáu ñoùi thì haõy aên”, ñaùp: “Ñôïi Taêng giaø aên seõ cuøng aên”, Bí-soâ noùi: “Thaày ñi ñöôøng meät nhoïc neân aên tröôùc, neáu ñôïi tôùi giôø aên seõ coù chuyeän khoâng hay”, Taêng hoä aên xong roài ñöùng moät beân. Ñeán giôø aên, trong chuøa ñaùnh kieàn chuøy, chö taêng moãi ngöôøi töï mang baùt ñeán ngoài vaøo baøn theo thöù lôùp, boãng nhieân taát caû ñeàu bieán maát, baùt treân tay

bieán thaønh caây saét, moïi ngöôøi caàm caây saét naøy ñaùnh laãn nhau ñeán khi ñaàu maët teùt ra chaûy maùu khaép ñaát, qua giôø aên roài caûnh chuøa môùi hieän laïi nhö cuõ, caùc Bí-soâ bình phuïc nhö khoâng coù chuyeän gì xaûy ra, caùc caên tòch tónh. Sau ñoù Taêng hoä hoûi caùc Bí-soâ: “Caùc vò ôû ñaây ñaõ taïo nghieäp nhaân gì maø phaûi chòu khoå nhö vaäy?”, Bí-soâ ñaùp: “Naøy Taêng hoä, ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä khoâng tin”, Taêng hoä noùi: “Toâi ñaõ thaáy tröôùc maét laøm sao khoâng tin”, Bí-soâ noùi: “Naøy Taêng hoä, vaøo thôøi Phaät Ca-nhieáp-ba chuùng toâi

laø Thanh vaên, saép ñeán giôø aên chuùng toâi ñaùnh nhau, do nghieäp naøy neân nay ôû trong ñòa nguïc naøy chòu khoå baùo nheï, ôû ñaây cheát seõ vaøo ñaïi ñòa nguïc. Khi thaày trôû veà laïi chaâu Thieäm-boä neân noùi laïi cho Taêng giaø bieát saép ñeán giôø aên chôù coù ñaùnh nhau", Taêng hoä nhaän lôøi roài töø giaõ, tieáp tuïc ñi veà phía tröôùc, laïi thaáy moät ngoâi chuøa nguy nga gioáng nhö tröôùc, cuõng thaáy caùc Bí-soâ ñaày ñuû oai nghi... gioáng nhö tröôùc, chæ khaùc laø trong baùt cuûa caùc Bí-soâ naøy laø nöôùc ñoàng soâi, caùc Bí-soâ laáy nöôùc ñoàng soâi naøy taït laãn nhau... qua giôø aên caûnh chuøa hieän laïi nhö cuõ, Taêng hoä cuõng nhö tröôùc hoûi nguyeân do, Bí-soâ noùi: "Chuùng toâi laø Thanh vaên trong thôøi Phaät Ca-nhieáp-ba, ñeán giôø aên ñöôïc caùc moùn aên ngon, khi thaáy coù khach Bí-soâ ñeán, chuùng toâi khôûi nghó ñôïi khaùch ñi roài seõ cuøng nhau aên. Khoâng ngôø trôøi möa keùo daøi suoát baûy ngaøy khaùch khoâng ñi ñöôïc, thöùc aên vì theá hö thoái khoâng aên ñöôïc phaûi ñoå boû. Do thoï cuûa tín thí maø khoâng bình ñaúng thoï thöïc neân phaûi chòu khoå baùo nheï ôû trong ñòa nguïc naøy, sau khi cheát seõ vaøo ñaïi ñòa nguïc. Thaày trôû veà chaâu Thieäm-boä neân noùi laïi cho taêng giaø bieát". Taêng hoä nhaän lôøi roài tieáp tuïc ñi veà phía tröôùc, cuõng thaáy moät ngoâi chuøa nguy nga nhö tröôùc, cuõng coù caùc Bí-soâ oai nghi ñaày ñuû... gioáng nhö tröôùc, chæ khaùc laø caùc Bí-soâ vöøa vaøo baøn aên thì chuøa boãng bò chaùy, caùc Bí-soâ ñeàu bò thieâu ñoát, qua giôø aên caûnh chuøa hieän laïi nhö cuõ. Taêng hoä cuõng nhö tröôùc hoûi nguyeân do, Bí-soâ noùi: "Chuùng toâi laø Thanh vaên trong thôøi Phaät Ca-nhieáp-ba vì phaù giôùi neân bò Taêng giaø taãn xuaát. Chuùng toâi ñi ñeán nôi khaùc ôû chung vôùi nhöõng ngöôøi ñoàng caûnh ngoä. Thôøi gian sau coù moät Bí-soâ trì giôùi tinh taán ñeán, sau ñoù laïi coù moät Bí-soâ trì giôùi ñaày ñuû ñeán cuøng chænh lyù Taêng ñoà vaø quôû traùch chuùng toâi neân chuùng toâi sanh loøng baát nhaãn. Sau ñoù vaøo giôø aên ñaïi chuùng ñang aên, chuùng toâi ñoàng taâm phoùng hoûa ñoát chuøa chaùy ruïi, do nghieäp löïc naøy neân chòu khoå baùo nheï ôû trong ñòa nguïc naøy, sau khi cheát seõ vaøo ñaïi ñòa nguïc. Thaày trôû veà chaâu Thieäm-boä neân noùi laïi cho Taêng giaø bieát". Taêng hoä nhaän lôøi roài tieáp tuïc ñi veà phía tröôùc laïi thaáy coù höõu tình hình theå nhö böùc töôøng hoaëc nhö ñaïi thoï, hoaëc nhö chieác laù... hoaëc nhö coät truï, laïi coù höõu tình bò daây troùi keùo laøm cho ñöùt ñoaïn... Cuoái cuøng Taêng hoä ñeán moät truù xöù cuûa naêm traêm

358 BOÄ LUAÄT 8

tieân nhôn, hoï thaáy Taêng hoä ñeán lieàn noùi vôùi nhau: "Sa moân Thích töû ña ngoân ña ngöõ, chuùng ta khoâng neân cuøng noùi chuyeän", vì theá khi Taêng hoä xin choã nghæ thì caùc tieân nhôn naøy ñeàu im laëng khoâng noùi. Luùc ñoù coù moät tieân nhôn töø bi noùi vôùi caùc tieân nhôn: "Leõ naøo chuùng ta khoâng cho sa moân naøy moät choã nghæ hay sao?", caùc tieân nhôn noùi: "Cho choã nghæ nhöng khoâng cuøng noùi chuyeän", noùi roài chæ cho Taêng hoä moät caên phoøng troáng. Taêng hoä vaøo phoøng röûa chaân roài tónh toïa, ñoan thaân chaùnh nieäm, vaøo ñaàu ñeâm boãng coù nhieàu tieân nöõ ñeán yeâu caàu taêng hoä noùi phaùp yeáu, Taêng hoä noùi: "Toâi bò caùc tieân nhôn cheá phuïc khoâng cho noùi chuyeän neân

ñöôïc ôû trong phoøng naøy, caùc vò baûo toâi noùi phaùp yeáu coù phaûi muoán toâi bò ñuoåi khoûi choã naøy khoâng?", caùc tieân nöõ töï nghó: "Sa moân naøy töø xa môùi ñeán chaéc laø meät nhoïc, chuùng ta neân ñi", nghó roài lieàn boû ñi, sau nöûa ñeâm laïi ñeán yeâu caàu noùi phaùp yeáu, Taêng hoä cuõng ñaùp nhö laàn tröôùc, caùc tieân nöõ laïi boû ñi, cuoái ñeâm laïi ñeán yeâu caàu noùi phaùp yeáu nöõa, Taêng hoä cuõng ñaùp nhö tröôùc. Luùc ñoù caùc tieân nöõ noùi: "Trôøi ñaõ saùng roài taïi sao khoâng ñi. Thaùnh giaû khoâng nhôù lôøi Phaät daïy, ñeán choã khuûng boá phaûi nhaãn chòu hay sao?", Taêng hoä nghe roài lieàn muoán ra ñi, laïi nghó: "Caùc tieân nhôn naøy ñeàu laø dò hoïc, ta neân noùi keä theo sôû hoïc cuûa hoï cho hoï nghe ñeå hoï Hoan-hæ", nghó roài lieàn noùi keä: "Loõa hình vaø toùc daøi, Boâi tro vaø nhòn aên, Naèm ñaát, taém röûa thaân, Ngoài xoåm vaø nieäm taø, Caùc phaùp taø nhö vaäy, Khoâng theå thoaùt sanh töû, Chæ töø phaùp chaân dieäu, Trang nghieâm nôi töï thaân, Chaùnh kieán truï tö duy, Seõ ñoaïn tham saân si, Töø bi haønh hæ xaû, Khoâng gieát haïi chuùng sanh, Sieâng tu nôi hoïc xöù, Chaân sa moân nhö vaäy, Cuõng laø Baø-la-moân, Khoâng khaùc taùnh Bí-soâ". Caùc tieân nhôn nghe roài lieàn noùi vôùi nhau: "Ngöôøi naøy tuïng kinh cuûa chuùng ta", noùi roài lieàn laéng nghe lôøi keä, Taêng hoä keá thuyeát kinh Thaønh duï khieán hoï ñöôïc giaùc ngoä, vöøa nghe kinh xong caùc tieân nhôn

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 4 359

lieàn chöùng quaû thöù ba, ñoàng thanh noùi raèng: "Thieän thuyeát, kinh naøy thaät vi dieäu". Taùn thaùn roài cuøng ñeán choã taêng hoä xin ñöôïc xuaát gia vaø ñöôïc thoï caän vieân, Taêng hoä noùi: "Caùc vò coù tin taâm taêng thöôïng nhö vaäy thaät laø toát, vì nhö lôøi Phaät daïy, ngöôøi xuaát gia coù naêm lôïi ích: 1. Coâng ñöùc xuaát gia laø töï lôïi cuûa ta, khoâng chung vôùi ngöôøi khaùc, theá neân ngöôøi trí caàu xuaát gia. 2. Töï bieát ta laø ngöôøi thaáp keùm bò ngöôøi khaùc sai khieán, sau khi xuaát gia laïi ñöôïc ngöôøi khaùc leã baùi cuùng döôøng vaø taùn thaùn, theá neân ngöôøi trí caàu xuaát gia. 3. Töø coõi naøy meänh chung seõ sanh leân coõi trôøi, rôøi khoûi ba ñöôøng aùc, theá neân ngöôøi trí caàu xuaát gia. 4. Do töø boû theá tuïc xuaát ly sanh töû, seõ ñöôïc an oån nôi Nieát-baøn voâ thöôïng, theá neân ngöôøi trí caàu xuaát gia. 5. Thöôøng ñöôïc chö Phaät, chuùng Thanh vaên vaø caùc baäc Thaéng thöôïng nhôn taùn thaùn, theá neân ngöôøi trí caàu xuaát gia. Caùc vò neân kheùo quaùn naêm lôïi ích naøy, khôûi taâm aân troïng rôøi boû löôùi theá tuïc ñeå caàu ñaïi coâng ñöùc. Nay ta ñoä cho caùc vò xuaát gia, caùc vò muoán ôû ñaây hay ñeán choã Phaät?", caùc tieân nhôn ñaùp: "Muoán cuøng toân giaû ñeán choã Phaät xuaát gia, khoâng bieát duøng thaàn löïc cuûa toân giaû hay duøng thaàn thoâng cuûa chuùng toâi ñeå ñeán ñoù?". Taêng hoä nghe noùi roài taâm khoâng vui töï nghó: "Caùc tieân nhôn nghe ta noùi phaùp lieàn chöùng ñöôïc quaû cao, ta tuy ñöôïc giaûi thoaùt nhöng laïi khoâng chöùng ñöôïc quaû aáy", nghó roài lieàn noùi vôùi caùc tieân nhôn: "Haõy ñôïi toâi moät chuùt, toâi coøn coù vieäc caàn laøm", noùi roài ñeán beân goác caây kieát giaø phu toïa, ñoan thaân chaùnh nieäm, taâm yù tòch nhieân, khoâng bao laâu sau phieàn naõo ñoán töø chöùng ñöôïc quaû A- la-haùn, thoaùt ly ba coõi nhö dao

caét muøi thôm, khoâng sinh saân haän, xem vaøng nhö ñaát khoâng khaùc, ñaùng ñöôïc chö thieân Ñeá-thích, Phaïm vöông cuùng döôøng. Chöùng quaû roài lieàn baûo caùc tieân nhôn: “Haõy naém laáy cheùo y cuûa toâi ñeå nöông thaàn löïc cuûa toâi ñeán choã Phaät”. Luùc ñoù ñoaøn thöông buoân naêm traêm ngöôøi ñang döøng ngöïa xe ôû giöõa ñöôøng ñeå nghæ ngôi, töøa xa troâng thaáy Taêng hoä nöông hö khoâng ñi ñeán lieàn hoûi voïng leân: “Thaùnh giaû ñang ñònh ñi ñaâu?”, ñaùp: “Naêm traêm tieân nhôn naøy muoán xuaát gia neân toâi ñöa hoï ñeán choã Phaät”, naêm traêm thöông nhôn nghe roài cuøng noùi: “Thaùnh giaû, chuùng toâi cuõng muoán xuaát gia, xin Thaùnh giaû haõy hieän thaân xuoáng, chôø chuùng toâi ñem taøi vaät giao cho ngöôøi nhaø roài cuøng ñi”. Sau khi hoï phaân phoù taøi vaät xong roài, Taêng hoä cuøng moät ngaøn ngöôøi naøy ñi ñeán choã Phaät, luùc ñoù Phaät ñang thuyeát phaùp cho voâ löôïng traêm ngaøn ñaïi chuùng vaây quanh, töø xa thaáy ñoaøn ngöôøi cuûa Taêng hoä ñi ñeán lieàn baûo ñaïi

chuùng: “Caùc thaày coù thaáy Bí-soâ taêng hoä cuøng moät ngaøn ngöôøi kia ñang ñi ñeán ñaây khoâng?”, ñaùp: AØ coù thaáy, Phaät noùi: “Theá gian cuùng döôøng khoâng baèng ngöôøi naøy giaùo hoùa ngöôøi khaùc xuaát gia vaø ñieàu phuïc teá ñoä hoï”. Luùc ñoù Taêng hoä ñeán ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, caùc toäc taùnh töû naøy goàm coù moät ngaøn ngöôøi ñeàu muoán ôû trong phaùp luaät thieän thuyeát xuaát gia vaø thoï caän vieân thaùnh taùnh Bí-soâ, cuùi xin Phaät töø bi thöông xoùt chaáp thuaän”. Phaät noùi: “Thieän lai Bí-soâ, ôû trong giaùo phaùp cuûa ta kheùo tu phaïm haïnh, thaønh ñaïi sa moân”. Phaät vöøa noùi xong, caû ngaøn ngöôøi ñeàu raâu toùc töï ruïng, thaân maëc ca sa nhö ñaõ töøng caïo toùc, traûi qua baûy ngaøy ñaày ñuû oai nghi nhö Bí-soâ moät traêm tuoåi haï. Phaät noùi phaùp yeáu cho hoï roài töï moãi ngöôøi ñoan thaân chaùnh nieäm, taâm yù tòch nhieân, khoâng bao laâu sau phieàn naõo ñoán tröø chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn, thoaùt ly ba coõi nhö dao caét muøi thôm, khoâng sinh saân haän, xem vaøng nhö ñaát khoâng khaùc, ñaùng ñöôïc chö thieân Ñeá-thích, Phaïm vöông cuùng döôøng. Luùc ñoù taêng hoä baïch Phaät: “Theá toân, ôû choã kia con thaáy coù caùc höõu tình hoaëc thaân nhö böùc töôøng… gioáng nhö ñoaïn vaên treân, khoâng bieát hoï ñaõ taïo nhöõng nghieäp gì maø chòu quaû baùo aáy?”, Phaät noùi: “Naøy Taêng hoä, taát caû höõu tình ñaõ töï taïo nghieäp trôû laïi töï thoï quaû baùo, khoâng ai thay theá ñöôïc. Quaù khöù trong Hieàn kieáp khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba ôû trong röøng Thi-loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù, luùc ñoù coù caùc Caàu-tòch ôû choã ñöùc Phaät aáy. Nhöõng chuùng sanh hình daùng nhö vaùch töôøng laø do laøm dô baån vaùch töôøng trong choán giaø lam neân chòu quaû baùo ñoù. Nhöõng chuùng sanh hình daùng nhö coät truï laø do khaïc nhoå hæ muõi laøm dô baån coät truï trong choán giaø lam neân chòu quaû baùo ñoù. Chuùng sanh coù hình daùng nhö caùi muoảng chính laø caùc Caàu- tòch phaân chia nöôùc maät trong giaø lam, luùc ñoù caàu tòch ñang röûa muoảng, coù khaùch Bí-soâ ñeán hoûi: “Ñaõ doïn ñöa nöôùc uoáng phi thôøi cho Taêng giaø chöa?”, caàu tòch ñaùp: “Ñaõ doïn ñöa xong roài, khoâng thaáy toâi ñang röûa muoảng hay sao?”, do

quaùt maéng Bí-soâ neân caàu tòch phaûi chòu quaû baùo ñoù. Chuùng sanh coù hình daùng nhö caùi coái chính laø Bí-soâ vì muoán giaõ meø neân ñeán choã caàu tòch giöõ kho hoûi möôïn caùi coái, caàu tòch giöõ kho noùi: “Ñaïi ñöùc haõy chôø moät chuùt, toâi queân maát noù ôû ñaâu roài, chuùt nöõa tìm ra seõ ñöa cho ñaïi ñöùc”, Bí-soâ noåi giaän noùi: “Neáu toâi töï do laáy coái thì khoâng luaän laø giaõ meø maø coøn giaõ luoân thaân ngöôi”, caàu tòch suy nghó: “Neáu ta traû lôøi vò aáy seõ giaän theâm”, nghó roài neân im laëng, ñôïi khi vò ñoù heát giaän môùi ñeán noùi vôùi vò aáy raèng: “Thaày coù bieát toâi laø ngöôøi nhö theá naøo khoâng?”, Bí-soâ noùi: “Ngöôi xuaát gia laøm caàu tòch trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba”, caàu tòch noùi: “Vieäc cuûa ngöôøi xuaát gia thaày coøn

chöa laøm xong neân bò phieàn naõo raøng buoäc, coøn toâi ñaõ giaûi thoaùt. Thaày noùi ra lôøi thoâ aùc neân saùm hoái môùi dieät ñöôïc toäi”, Bí-soâ ñoù tuy thuyeát hoái nhöng vaãn phaûi chòu quaû baùo ñoù. Chuùng sanh coù hình daùng nhö caùi chaõo chính laø tònh nhôn trong chuøa thöøa söï cho caùc Bí-soâ, moät hoâm ñang rang thuoác thaáy Bí-soâ tröøng maét nhìn lieàn sanh loøng oaùn haän coá yù ñaäp beå chaõo neân phaûi chòu quaû baùo ñoù. Chuùng sanh bò daây coät troùi keùo ñöùt ñoaïn chính laø Bí-soâ thoï söï, luùc ñoù coù thí chuû cuùng döôøng vaät duïng cho taêng ñeå duøng luùc trôøi noùng laïnh, Bí-soâ thoï söï naøy ñem y vaät duøng cho muøa noùng ñöa cho Taêng duøng vaøo muøa laïnh, ñem y vaät duøng cho muøa laïnh ñöa cho Taêng duøng vaøo muøa noùng neân phaûi chòu quaû baùo ñoù. Luùc ñoù caùc Bí-soâ coù nghi thænh hoûi Phaät: “Cuï thoï taêng hoä ñaõ töøng taïo haïnh nghieäp gì vaø do nghieäp aáy ñöôïc sinh vaøo nhaø tröôûng giaû giaøu coù laïi ñöôïc xuaát gia, chöùng quaû A-la-haùn laøm ñöôïc vieäc lôïi ích lôùn nhö theá?”, Phaät noùi: “Bí-soâ Taêng hoä ñaõ taïo caùc phöôùc nghieäp neân nay trôû laïi thoï quaû quaû baùo. Quaù khöù trong Hieàn kieáp khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba ôû trong röøng Thi loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù, luùc ñoù Taêng hoä cuõng xuaát gia ôû choã ñöùc Phaät ñoù laøm Chuùng chuû coù naêm traêm ñeä töû, nam nöõ boán phöông ñeàu quy ngöôõng. Vò chuùng chuû naøy tuy kieân trì phaïm haïnh khoâng coù khuyeát phaïm nhöng laïi khoâng chöùng ñöôïc quaû, neân khi saép laâm chuùng lieàn phaùt nguyeän: “Toâi kieân trì phaïm haïnh, tinh taán khoâng löôøi bieáng trong phaùp luaät thieän thuyeát cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba, nhöng laïi khoâng ñöôïc chöùng quaû. Nguyeän nhôø coâng ñöùc thieän caên tu phaïm haïnh naøy ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï moät traêm tuoåi, coù Phaät Thích ca maâu ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, toâi seõ ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn”. Luùc ñoù naêm traêm ñeä töû ñeán hoûi thaày ñaõ phaùt nguyeän thuø thaéng gì, vò chuùng chuû lieàn noùi roõ nguyeän maø mình ñaõ phaùt, caùc ñeä töû nghe roài lieàn noùi: “Neáu OÂ-ba-ñaø-da phaùt nguyeän nhö vaäy, con cuõng nguyeän theo thaày xuaát gia vaø cuøng chöùng quaû A-la-haùn”. Luùc ñoù coù naêm traêm ngöôøi trong thoân ñeán thaêm nghe bieát vieäc naøy cuõng ñoàng nguyeän

ñöôïc theo xuaát gia vaø cuøng chöùng quaû A-la-haùn. Naøy caùc Bí-soâ, vò chuùng chuû thuôû xöa chính laø Taêng hoä ngaøy nay, naêm traêm ñeä töû thuôû xöa chính laø naêm traêm tieân nhôn, naêm traêm ngöôøi trong thoân thuôû xöa chính laø naêm traêm thöông nhôn. Vò chuùng chuû thuôû xöa do nhaân duyeân cuùng döôøng taêng giaø neân nay ñöôïc quaû baùo sanh trong nhaø giaøu coù, do xöa phaùt nguyeän aáy neân nay ñöôïc quaû baùo chöùng A-la-haùn; laïi nöõa do thuôû xöa dieàu phuïc roäng khaép neân nay ñöôïc quaû baùo ñieàu phuïc nhieàu ngöôøi, ñoä nhieàu höõu tình laøm vieäc ñaïi lôïi ích nhö

theá. Naøy caùc Bí-soâ, phaûi bieát quaû baùo töï laøm töï thoï, heã taïo nghieäp ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc ñen; taïo nghieäp traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc traéng... caùc thaày neân hoïc nhö theá.” Luùc ñoù caùc Bí-soâ laïi coù nghi thænh hoûi Phaät: “Bí-soâ hoùa roàng baét ñaàu phaùt taâm töø luùc naøo?”, Phaät noùi: “Quaù khöù trong Hieàn kieáp khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba ôû trong röøng Thi loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù ñang thuyeát phaùp cho caùc Thanh vaên: “Naøy caùc Bí-soâ, neân truù nôi A-lan-nhaõ hoaëc trong nuùi, döôùi goác caây, choã tòch tónh... ñoan thaân chaùnh nieäm, tinh taán chôù buoâng lung, caùc thaày neân hoïc nhö theá”. Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy, moãi ngöôøi tìm ñeán moät nôi hoaëc treân nuùi Dieäu cao hoaëc beân ao Voâ nhieät..., luùc ñoù coù moät con tieåu long vò Kim suùy ñieåu chuùa baét bay leân khoâng trung, töø treân khoâng nhìn xuoáng thaáy caùc Bí-soâ ñoan thaân chaùnh nieäm tónh toïa lieàn suy nghó: “Caùc Bí-soâ thaät an laïc khoâng nhö ta ñang chòu khoå”, nghó roài lieàn sanh taâm quy ngöôõng, tín taâm aân troïng, sau khi khôûi nieäm naøy lieàn maïng chung, thaùc sanh vaøo nhaø moät Baø-la-moân ôû thaønh Baø-la-neâ-tö. Ñoàng töû naøy ñeán tuoåi tröôûng thaønh lieàn xuaát gia vaø thoï caän vieân, sieâng tu phaïm haïnh, khoâng bao laâu sau phieàn naõo ñoán tröø chöùng ñöôïc quaû A- la-haùn, thoaùt ly ba coõi nhö dao caét muøi thôm, khoâng sinh saân haän, xem vaøng nhö ñaát khoâng khaùc, ñaùng ñöôïc chö thieân Ñeá-thích, Phaïm vöông cuùng döôøng. Luùc ñoù vò A-la-haùn naøy lieàn quaùn mình ñaõ taïo nghieäp gì, töø ñaâu cheát sinh ñeàn ñaây maø chöùng ñöôïc quaû naøy; quaùn roài lieàn bieát mình töø loaøi roàng cheát ñöôïc sanh vaøo coõi ngöôøi, do thaáy caùc Thanh vaên maø phaùt taâm aân troïng; laïi quaùn thaáy cha meï roàng trong quaù khöù ôû trong Long cung lieàn duøng thaàn thoâng hieän ñeán trong Long cung, thaáy cha meï ñang khoùc lieàn hoûi nguyeân do. Roàng meï noùi: “Con toâi bò Kim suùy ñieåu chuùa baét ñi khoâng bieát ra sao”, vò A-la-haùn noùi: “Toâi chính laø con roàng nhoû aáy, sau khi cheát thaùc sanh trong nhaø Baø-la-moân, sau ñoù xuaát gia nôi Phaät Ca-nhieáp-ba sieâng tu phaïm haïnh, ñoaïn töø phieàn naõo chöùng A-la-haùn”. Roàng meï noùi: “Thaät laø hi höõu khoù tin, vì roàng con cuûa toâi taùnh tình voán aùc ñöôïc sanh vaøo coõi laønh coøn khoù, laøm sao coù theå chöùng ñöôïc A-la-haùn”, vò A-la-haùn noùi: “Toâi thaät ñaõ chöùng quaû, khoâng phaûi noùi hö doái”, roàng meï noùi: “Neáu thaät nhö theá, töø nay veà sau haèng ngaøy xin thænh Thaùnh giaû xuoáng ñaây thoï thöïc”, vò A-la-haùn im laëng nhaän lôøi thænh, haèng ngaøy ñeán trong

Long cung thoï thöïc, aên xong môùi trôû veà choã ôû cuûa mình. Vò A-la-haùn naøy coù nuoâi moät caàu tòch, caùc Bí-soâ hoûi caàu tòch: “Thaày cuûa con haèng ngaøy ñi ñeán ñaâu thoï thöïc?”, ñaùp laø khoâng bieát, laïi hoûi taïi sao khoâng ñi theo, ñaùp: “Thaày con coù ñaïi oai ñöùc duøng

thaàn thoâng ñeå ñi, con khoâng coù oai ñöùc laøm sao ñi theo ñöôïc”, caùc Bí-soâ noùi: “Khi thaày con saép ñi, con neân laëng leõ naém laáy cheùo y”, ñaùp: “Con sôï bò rôi xuoáng ñaát”, caùc Bí-soâ noùi: “Coät nuùi Toâ-meâ-loâ vaøo y cuûa thaày con, nuùi coøn khoâng rôùt huoáng chi laø thaân con”. Caàu-tòch nghe lôøi chæ veû neân saép ñeán giôø aên, laëng leõ ñeán choã thaày ñöùng ôû choã khuaát, ñôi khi thaày bay leân hö khoâng lieàn naém laáy cheùo y cuûa thaày bay theo. Khi ñeán trong long cung thaáy saép ñaët hai choã ngoài lieàn hoûi taïi sao, roàng chæ phía sau, luùc ñoù vò thaày môùi bieát laø Caàu-tòch leùn theo sau. Caùc roàng suy nghó: “ Vò thaày ñaõ chöùng quaû coù ñaïi oai ñöùc neân cuùng döôøng thöùc aên cuûa trôøi, coøn vò ñeä töû chöa chöùng neân cuùng döôøng thöùc aên cuûa phaøm phu”, lieàn cuøng döôøng cho hai vò nhö ñaõ nghó. Sau khi aên xong Caàu-tòch thaâu baùt cuûa thaày, thaáy trong baùt coøn soùt vaøi haït côm beøn laáy aên, muøi vò ngon ngoït ôû theá gian khoâng saùnh baèng lieàn suy nghó: “Hai ngöôøi cuøng aên sao laïi coù phaân bieät”, nghó roài lieàn sanh taâm saân haän phaùt nguyeän: “Ta xuaát gia nôi Phaät Ca-nhieáp-ba tu phaïm haïnh, nguyeän ñem coâng ñöùc naøy ñöôïc sanh trong loaøi roàng coù ñaïi oai ñöùc ñoaït laáy Long cung, ñuoåi heát caùc roàng naøy ñi”. Do taâm saân haän maõnh lieät neân sau khi phaùt nguyeän xong nôi hai tay chaûy ra nöôùc trong, luùc ñoù caùc roàng trong cung ñeàu bò ñau ñaàu, caùc roàng noùi vôùi vò thaày: “Caàu-tòch naøy khoâng nghó vieäc thieän, neân ngaên caûn”, vò thaày noùi: “Ñaây laø coõi aùc, côù sao con laïi phaùt nguyeän nhö vaäy”, Caàu-tòch noùi keä: “Taâm con ñaõ ñi xa, Khoù theå naém baét laïi, Côù sao khoù truy hoái, Vì hai tay chaûy nöôùc”. Noùi keä xong thaân hoùa thaønh roàng, ñuoåi heát caùc roàng ñi vaø chieám laáy Long cung. Naøy caùc Bí-soâ, Bí-soâ hoùa roàng chính laø Long vöông bò ñuoåi, Long vöông do nhaân duyeân naøy maø baét ñaàu phaùt taâm”. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät ngoaïi ñaïo ñeán truù xöù cuûa caùc Bí-soâ thaáy giöôøng naèm, ngoïa cuï… cho ñeán thöùc aên uoáng ñeàu thöôïng dieäu, lieàn suy nghó: “Ta neân xuaát gia ôû ñaây ñeå ñöôïc thoï höôûng moïi thöù thöôïng dieäu, ñeán ngaøy nghe phaùp thì ta seõ trôû veà truù xöù cuûa mình ñeå nghe”, nghó roài lieàn ñeán choã caùc Bí-soâ caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ lieàn cho xuaát gia vaø thoï caän vieân. Thöôøng phaùp cuûa ngoaïi ñaïo laø Bao-saùi-ñaø vaøo ngaøy thöù möôøi boán, Bí-soâ Bao-saùi-ñaø vaøo ngaøy thöù möôøi laêm neân ngoaïi ñaïo naøy trôû veà truù xöù cuûa ngoaïi ñaïo ñeå Bao-saùi-ñaø vaøo ngaøy thöù möôøi boán, qua ngaøy thöù möôøi laêm môùi trôû

laïi choã Bí-soâ ñeå tröôûng tònh. Thôøi gian sau vì coù duyeân sö neân taêng giaø boá taùt vaøo ngaøy thöù möôøi boán, ngoaïi ñaïo naøy suy nghó: “Hoâm nay hai nôi cuøng tröôûng tònh, ta neân ñeán kia hay ôû ñaây. Sa moân Thích töû voán töø bi hæ xaû, khoan dung coøn ngoaïi ñaïo thì nghieâm khaéc, neáu ta khoâng ñeán aét seõ phaït vaø quôû traùch ta”, nghó roài lieàn ñeán truù xöùa cuûa ngoaïi ñaïo boá taùt. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñaùnh kieàn chuøy taäp hoïp Taêng giaø, ñaïi chuùng ñeàu ñeán taäp hoïp chæ thieáu coù moãi Bí-soâ ngoaïi ñaïo, caùc Bí-soâ tìm khoâng thaáy neân cuøng taùc phaùp tröôûng tònh. Saùng hoâm sau Bí-soâ ngoaïi ñaïo trôû veà, caùc Bí-soâ hoûi ñaõ ñi ñaâu, lieàn ñaùp: “Toâi töø choã caùc phaïm haïnh cuõ boá taùt xong trôû veà”, caùc Bí-soâ nghe roâi lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Ngoaïi ñaïo kia coøn chaáp taø kieán khoâng chòu boû, neáu coøn ôû trong giaùp phaùp cuûa ta chaúng nhöõng khoâng coù lôïi ích, cuõng khoâng taêng tröôûng phaùp nhaõn, neân dieät taän cho hoï hoaøn tuïc. Töø nay veà sau neáu coù ngoaïi ñaïo ñeán caàu xuaát gia neân hoûi: Ngöôi khoâng phaûi laø ngoaïi ñaïo coøn öa thích taø phaùp phaûi khoâng? Neáu ñaùp phaûi thì neân ñuoåi ra, neáu khoâng hoûi thì phaïm toäi vieät phaùp”. Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “Theá toân, ngoaïi ñaïo nhö theá naøo neân dieät taän?”, Phaät noùi: “Moät laø ngoaïi ñaïo vaän coøn giöõ y phuïc tröôùc kia cuûa mình; hai laø ngoaïi ñaïo coøn öa thích phaùp cuûa hoï, khoâng boû taø kieán; ba laø ngoaïi ñaïo trôû veà truù xöù cuûa ngoaïi ñaïo, maëc laïi y phuïc cuûa ngoaïi ñaïo cho ñeán khi maët trôøi moïc. ba loaïi ngoaïi ñaïo nhö theá ñeàu phaûi dieät taän”. Phaät ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu thì sanh ñöôïc moät trai, sau ñoù tröôûng giaû vì muoán kinh doanh caàu lôïi neân sang phöông khaùc buoân baùn, khoâng may laïi qua ñôøi khoâng trôû veà nöõa, ngöôøi vôï ôû nhaø phaûi töï löïc nuoâi con khoân lôùn. Ñeán tuoåi tröôûng thaønh, ñoàng töû naøy cuøng caùc baïn ñeán nhaø moät tröôûng giaû, ngöôøi con gaùi cuûa tröôûng giaû ñoù neùm traøng hoa vaøo ngöôøi ñoàng töû, caùc baïn lieàn hoûi ñoàng töû: “Baïn coù heïn vôùi ngöôøi con gaùi aáy phaûi khoâng?”, ñaùp laø coù, caùc baïn noùi: “OÂng tröôûng giaû ñoù taùnh nghieâm khaéc aùc ñoäc, baïn öôùc heïn vôùi con gaùi cuûa oâng ta, oâng ta bieát ñöôïc seõ haïi baïn”. Caùc baïn khuyeân can roài lieàn ñöa ñoàng töû veà nhaø vaø noùi vôùi ngöôøi meï: “Baïn aáy cuøng öôùc heïn vôùi con gaùi oâng tröôûng giaû laøm vieäc phi phaùp, chuùng con ñaõ khuyeân can nhöng e trong ñeâm nay baïn aáy seõ ñi ñeán ñoù, baùc neân tìm caùch ngaên caûn”, noùi roài ra veà. Ngöôøi meï baûo con trai vaøo phoøng, trong phoøng ñeå-saün bình nöôùc vaø caùi boâ, baø ñoùng cöûa laïi vaø naèm nguû ngay tröôùc cöûa phoøng cuûa con. Ñeán nöûa ñeâm, ngöôøi con keâu meï: “Meï haõy môû cöûa cho con ra ngoaøi tieåu tieän”, ngöôøi meï noùi: “Trong phoøng coù

ñeå-saün caùi boâ, con cöù tieåu vaøo trong ñoù”. Khoâng bao laâu sau ngöôøi con laïi keâu meï môû cöûa, ngöôøi meï vaän khoâng môû vaø noùi raèng: “Ta bieát con muoán ñi ñaâu, ta coù cheát cuõng khoâng môû cöûa”, ngöôøi con nghe roài lieàn töùc giaän, laïi do löûa duïc ñoát taâm neân khoâng ñieàu aùc gì maø khoâng daùm laøm,

lieàn toâng cöûa ra gieát cheát meï roài chaïy ñi ñeán nhaø tröôûng giaû ñeå gaëp ngöôøi con gaùi kia. Luùc ñoù coâ gaùi thaáy ñoàng töû thaân hình run raãy lieàn noùi: “Anh chôù sôï, cha em khoâng coù ôû nhaø”, ñoàng töû noùi: “Ñeâm nay vì em maø anh ñaõ gieát cheát meï mình”, coâ gaùi hoûi: “Laø meï ruoät hay meï keá”, ñaùp laø meï ruoät, coâ gaùi suy nghó: “Ngöôøi naøy noåi giaän ngay caû meï mình coøn daùm gieát, huoáng chi laø ta”, nghó roài lieàn noùi: “Haõy chôø ôû ñaây, em leân laàu moät chuùt roài trôû xuoáng ngay”, leân laàu roài coâ gaùi lieàn la lôùn laø coù giaëc, ñoàng töû nghe roài lieàn chui qua oáng thoaùt nöôùc troán ra ngoaøi, veà ñeán nhaø lieàn la to leân raèng: “Giaëc gieát cheát meï toâi”. Sau khi hoûa taùng meï xong, ñoàng töû suy nghó: “Ta ñaõ taïo toäi nghòch”, töø ñoù trong loøng luoân sôï haõi baát an neân tìm ñeán caùc nôi thôø trôøi hoûi neân tu haïnh nghieäp gì ñeå dieät toäi. Coù ngöôøi noùi laø phaûi nhaûy vaøo löûa, coù ngöôøi noùi neân töø treân cao nhaûy xuoáng, coù ngöôøi noùi neân nhaûy vaøo nöôùc, laïi coù ngöôøi noùi neân thaét coå… ñeàu laø töï saùt, khoâng coù loái thoaùt. Thôøi gian sau ñoàng töû naøy ñeán trong röøng Theä-ña nghe caùc Bí-soâ tuïng keä: “Neáu ngöôøi taïo nghieäp aùc, Tu thieän töø dieät ñöôïc, Kia chieáu soi theá gian, (nhö) Maët trôøi ra khoûi maây.”, Ñoàng töû nghe roài lieàn suy nghó: “Sa moân Thích töû coù phaùp töø toäi, ta neân xuaát gia tu thieän nghieäp ñeå dieät töø toäi cuûa mình”. Nghó roài lieàn ñeán choã caùc Bí-soâ caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ lieàn cho xuaát gia vaø cho thoï caän vieân, sau ñoù sieâng naêng tinh taán tu taäp, khoâng bao laâu sau thoâng suoát ba taïng ñöôïc bieän taøi voâ ngaïi, kheùo hay luaän ñaùp. Coù moät Bí-soâ hoûi: “Vì nhaân duyeân gì maø thaày tinh taán nhö vaäy, chaéc laø mong caàu ñieàu gì?”, ñaùp: “Toâi vì muoán dieät troïng toäi”, laïi hoûi troïng toäi gì, ñaùp laø toäi gieát meï, laïi hoûi laø meï ruoät hay nhuõ maãu, ñaùp laø meï ruoät. Bí-soâ naøy ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Ngöôøi gieát meï xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ta seõ laøm hoaïi chaùnh phaùp, neân dieät taãn. Töø nay veà sau neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia neân hoûi: Ngöôi khoâng coù gieát meï phaûi khoâng?, neáu khoâng hoûi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau khi bò Taêng dieät taãn, ngöôøi naøy suy nghó: “Ta khoâng theå hoaøn tuïc, ta neân ñeán bieân phöông xa xoâi”, nghó roài lieàn ñeán choán bieân phöông hoùa ñoä moät tröôûng giaû, tröôûng giaû naøy phaùt taâm tín kính xaây chuøa cho Bí-soâ naøy ôû, khoâng bao laâu sau coù

nhieàu ngöôøi ñeán nghe phaùp nöông ôû, trong soá ñoù coù nhieàu ngöôøi chöùng quaû A-la-haùn. Thôøi gian sau Bí-soâ naøy maéc bònh laï, thuoác thang khoâng theå trò laønh, ñeán luùc nguy khoán môùi baûo caùc ñeä töû xaây nhaø taém, caùc ñeä töû vaâng lôøi cho xaây nhaø taém vöøa xong thì vò thaày noùi keä: “Tích tuï ñeàu tieâu taùn, Cao ngaát aét rôi rôùt, Hoäi hoïp aét bieät ly, Coù maïng ñeàu phaûi cheát”. Noùi keä xong thì qua ñôøi ñoïa vaøo ñòa nguïc Voâ giaùn. Luùc ñoù vò ñeä töû ñaõ chöùng quaû A-la-haùn nhaäp ñònh quaùn xem OÂ-ba-ñaø-da thaùc sanh vaøo choã naøo, quaùn treân thieân cung khoâng thaáy; keá quaùn trong coõi ngöôøi, coõi baøng sanh, ngaï quyû cuõng ñeàu khoâng thaáy; keá quaùn coõi ñòa nguïc thì thaáy thaày ñang ôû trong nguïc Voâ giaùn. Vò ñeä töû naøy suy nghó: “Thaày ta luùc coøn soáng

ña vaên trì giôùi, duøng phaùp nhieáp thoï, khoâng hieåu ñaõ taïo nghieäp gì phaûi ñoïa trong Voâ giaùn", nghó roài lieàn quaùn theâm, môùi bieát thaày mình ñaõ phaïm toäi nghòch laø gieát meï neân bò löûa döõ ôû ñòa nguïc böùc thaân. Luùc bò haønh haï ôû ñòa nguïc, vò naøy khôûi töôûng ñaây laø nhaø taém neân keâu leân laø nhaø taém, nguïc toát nghe ñöôïc duøng chuøy ñaùnh vaøo ñaàu noùi raèng: "Toäi nhaân baïc phöôùc, ñaây laø ñòa nguïc Voâ giaùn sao goïi laø nhaø taém", bò ñaùnh lieàn phaùt thieän taâm neân maïng chung sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông. Taát caû höõu tình sanh leân coõi trôøi ñeàu khôûi ba nieäm: Moät laø ta töø ñaâu sanh ñeán ñaây, hai laø nay ta ñang ôû ñaâu, ba laø ta do nghieäp duyeân gì. Khôûi nieäm roài lieàn quaùn bieát ta cheát töø ñòa nguïc voâ giaùn, ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông, do nhaân duyeân laøm nhaø taém neân ñöôïc sanh leân coõi trôøi naøy. Quaùn bieát roài lieàn suy nghó: "Ta nhôø nôi thieän phöông tieän cuûa Theá toân neân môùi ñöôïc sanh leân coõi trôøi, ta neân ñeán gaëp Theá toân ñeå baùo aân", nghó roài lieàn ñeán choã Phaät, nghe phaùp xong lieàn chöùng Sô quaû, ñöôïc Kieán ñeá roài lieàn trôû veà thieân cung. Luùc ñoù vò ñeä töû chöùng A-la-haùn ñeán giôø aên cuûa chuùng Taêng ngoài ôû vò trí baäc Thöôïng toøa trong chuùng, thò giaû doïn ñöa nöôùc, luùc Thöôïng toïa thoï nöôùc ñaàu ngoùn tay chaïm vaøo nöôùc laïnh lieàn nghó ñeán thaày mình ñang ñoïa trong ñòa nguïc phaûi uoáng nöôùc ñoàng soâi, lieàn quaùn coõi ñòa nguïc thì khoâng coøn thaáy thaày ñaâu; keá quaùn coõi ngöôøi, baøng sanh ngaï quyû cuõng khoâng thaáy; keá quaùn coõi trôøi thì thaáy thaày ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông, sau ñoù ôû choã Phaät ñaõ ñöôïc Kieán ñeá. Quaùn thaáy bieát roài lieàn móm cöôøi noùi raèng: "Chæ coù Phaät phaùp taêng laø vi dieäu thanh tònh baát tö nghì. Phaïm toäi nghòch, nghieäp cöïc troïng bò ñoïa vaøo ñòa nguïc roài laïi ñöôïc sanh leân coõi trôøi, thaät laø coù coâng naêng thuø thaéng", vò thò giaû doïn ñöa nöôùc thaáy Thöôïng toïa cöôøi lieàn noùi:

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 4 367

"OÂ-ba-ñaø-da cheát, thaày ñöôïc leân laøm Thöôïng toïa neân vui veû móm cöôøi phaûi khoâng?", Thöôïng toïa noùi: "Naøy cuï thoï, ñieàu maø thaày vöøa hoûi baây giôø laø khoâng ñuùng luùc, ñôïi khi Taêng giaø taäp hoïp haõy hoûi ñieàu nay, ta seõ giaûi ñaùp cho thaày". Sau ñoù khi Taêng giaø taäp hoïp, vò thò giaû kia lieàn hoûi Thöôïng toïa gioáng nhö ñoaïn vaên treân, thöông toïa lieàn ñem vieäc treân noùi cho ñaïi chuùng nghe, ñaïi chuùng nghe xong ñeàu Hoan-hæ taùn thaùn coâng ñöùc cuûa Tam baûo nhö ôû ñoaïn vaên treân. Phaät ôû trong röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät thuyeát phaùp cho vua Thaéng-quang, vua nghe phaùp xong lieàn ñöôïc Kieán ñeá, luùc ñoù coù taùm vaïn thieân chuùng cuøng voâ löôïng traêm ngaøn Phaïm chí, Baø-la-moân ñoàng thôøi cuõng ñöôïc Kieán ñeá, vua lieàn cho ngöôøi ñaùnh troáng tuyeân lònh: "Moïi ngöôøi neân bieát, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ bò ñi ñaøy vaø taån xuaát. Taøi vaät cuûa ngöôøi bò maát ta seõ xuaát kho boài thöôøng". Cuõng vaøo luùc ñoù Phaät thuyeát kinh Thieáu Nieân cho vua nöôùc Kieàu-taùt-la khieán sanh loøng tín kính, vua cuõng cho ngöôøi ñaùnh troáng tuyeân lònh: "Moïi ngöôøi neân bieát,

ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ gieát cheát. Taøi vaät cuûa ngöôøi bò maát ta seõ xuaát kho boài thöôøng". Luùc ñoù boïn giaëc cöôùp cuûa hai nöôùc naøy nghe nhaø vua tuyeân lònh nhö vaäy lieàn taäp trung laïi ôû ranh giôùi giöõa hai nöôùc ñeå troán traùnh, ngöôøi soáng trong hai nöôùc ñeàu nghe bieát ôû ranh giôùi giöõa hai nöôùc coù boïn giaëc cöôùp thöôøng ñoùn ñöôøng caùc ñoaøn thöông buoân cöôùp cuûa gieát ngöôøi. Luùc ñoù coù caùc thöông nhôn ñi ñeán giöõa ñöôøng thì gaëp cöôùp, trong soá caùc thöông nhôn coù ngöôøi bò gieát cheát, coù ngöôøi boû chaïy, laïi coù moät vò A-la-haùn thaùp tuøng theo caùc thöông nhôn thaáy vieäc naøy roài trong luùc chaùnh tö duy thì bò gieát cheát. Ngöôøi chaïy thoaùt ñöôïc lieàn chaïy ñeán choã vua Thaéng-quang keâu cöùu, vua hoûi bieát roõ choã bò cöôùp roài lieàn ra lònh cho ñaïi töôùng Tyø-loâ-traïch-gia ñem quaân ñi baét giaëc. Luùc ñoù boïn cöôùp ñang ôû trong röøng phaân chia taøi vaät vöøa cöôùp ñöôïc, ñaïi töôùng cho quaân bao vaây töù phía roài ñaùnh troáng thoåi oác, giaëc cöôùp nghe roài kinh hoaøng boû chaïy, coù keû bò gieát, coù keû bò baét. Ñaïi töôùng cho chôû taát caû taøi vaät vaø boïn cöôùp ñaõ baét ñöôïc giaûi veà ñeán choã vua. Vua hoûi boïn cöôùp: "Caùc ngöôi haù khoâng nghe ta tuyeân lònh, ngöôøi trong nöôùc ta khoâng ñöôïc laøm giaëc cöôùp, neáu laøm giaëc cöôùp bò baét ñöôïc seõ gieát cheát hay sao?", ñaùp: "Chuùng toâi ñeàu nghe bieát", vua hoûi: "Neáu ñaõ nghe bieát taïi sao coøn laøm giaëc cöôùp, cöôùp heát taøi vaät cuûa ñoaøn thöông buoân?", ñaùp: "Neáu khoâng laøm giaëc cöôùp thì khoâng theå sinh soáng ñöôïc", vua hoûi: "Neáu nhö vaäy thì chæ neân laáy cuûa, taïi sao coøn gieát ngöôøi?", ñaùp: "Vì muoán khuûng boá hoï neân môùi gieát". Vua noùi: "Neáu nhö vaäy ta cuõng

coù caùch xöû toäi laøm cho caùc ngöôi sôï haõi, caùch xöû toäi naøy neáu tröôùc nay chöa thaáy thì nay caùc ngöôi ñöôïc thaáy", noùi xong nhaø vua ra lònh gieát heát boïn cöôùp. Trong soá boïn cöôùp coù moät teân chaïy thoaùt ñöôïc lieàn chaïy ñeán trong röøng Theä-ña ôû choã caùc Bí-soâ caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ lieàn cho xuaát gia vaø thoï Caän vieân. Sau ñoù caùc Bí-soâ daãn Bí-soâ naøy vaøo röøng thaây cheát, Bí-soâ naøy thaáy xaùc cuûa nhöõng teân cöôùp lieàn rôi nöôùc maét, caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: "Bí-soâ môùi xuaát gia naøy tín taâm raát saâu, nhìn thaáy nhöõng thaây cheát naøy lieàn rôi nöôùc maét". Bí-soâ naøy nghe roài lieàn khoùc lôùn, caùc Bí-soâ hoûi nguyeân do, lieàn ñaùp: "Ngöôøi naøy laø cha, ngöôøi naøy laø anh, ngöôøi naøy laø em cuûa toâi", caùc Bí-soâ hoûi: "Hoï ñeàu laø giaëc cöôùp, ñaõ gieát cheát moät A-la-haùn, khoâng leõ thaày cuõng laø moät trong soá boïn cöôùp ñoù hay sao?", ñaùp phaûi. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Ngöôøi gieát A-la-haùn laø ñoaïn phöôùc ñieàn, phaïm toäi nghòch, neáu xuaát gia seõ laøm hoaïi giaùo phaùp cuûa ta, neân dieät taãn cho hoaøn tuïc. Töø nay caùc Bí-soâ neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia neân hoûi: Ngöôi khoâng coù gieát A-la-haùn phaûi khoâng?, neáu khoâng hoûi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: "Neáu coù ngöôøi tröôùc ñaõ xuaát gia, phaù hoøa hôïp Taêng roài hoaøn tuïc, sau ñoù laïi ñeán caàu xuaát gia, coù neân cho hoï xuaát gia khoâng?", Phaät noùi: "Khoâng

neân. Töø nay trôû ñi neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ neân hoûi: Ngöôi coù töøng phaù hoøa hôïp Taêng hay khoâng?, neáu ñaùp laø khoâng thì neân ñoä, neáu khoâng hoûi nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp", Öu-ba-ly laïi hoûi: "Neáu coù ngöôøi sanh taâm aùc nghòch vôùi Theá toân laøm thaân Phaät chaûy maùu, sau ñoù ñeán caàu xuaát gia thì coù neân ñoä hoï khoâng?", Phaät noùi: "Khoâng neân. Neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ neân hoûi: Ngöôi khoâng coù aùc taâm laøm thaân Phaät chaûy maùu phaûi khoâng?, neáu ñaùp laø khoâng coù thì neân ñoä, neáu khoâng hoûi nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Öu-ba-ly laïi hoûi: "Neáu coù ngöôøi tröôùc ñaõ xuaát gia tuøy phaïm moät trong boán phaùp Ba-la-thò-ca roài hoaøn tuïc, sau ñoù laïi ñeán caàu xuaát gia thì coù neân ñoä hoï khoâng?", Phaät noùi: "Khoâng neân. Neáu coù ngöôøi ñeán caàu xuaát gia, caùc Bí-soâ neân hoûi: Ngöôi coù töøng phaïm moät trong boán toäi troïng hay khoâng?, neáu khoâng hoûi nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Neáu coù Bí-soâ bò Taêng taùc phaùp yeát ma Baát kieán cöû, lieàn hoaøn tuïc; sau ñoù laïi xuaát gia vaø thoï Caän vieân tieáp tuïc gaây toäi, khoâng chòu phaùt loà, coøn noùi laø khoâng thaáy toäi thì Taêng neân dieät taãn. Neáu Bí-soâ naøo phaïm toäi khoâng chòu saùm hoái, sanh aùc kieán khoâng chòu boû, bò taêng taùc phaùp yeát ma Baát saùm cöû, Baát xaû aùc kieán cöû, hoaøn tuïc roài laïi ñeán caàu xuaát gia, vaãn khoâng chòu saùm hoái vaø khoâng boû aùc kieán thì

neân dieät taãn". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù nhöõng ngöôøi ñeä töû ñöôïc Luïc chuùng Bí-soâ ñoä khi chöa bieát thaày mình laø ngöôøi aùc haïnh thì cuøng ôû chung thöøa söï cuùng döôøng, nhöng khi bieát roài thì boû ñi ñeán ôû chung vôùi caùc Bí-soâ thieän haïnh ñeå thænh hoûi nhöõng vieäc caàn laøm trong ba thôøi. Luïc chuùng Bí-soâ noùi vôùi nhau: "Nhöõng Haéc baùt naøy ñoaït ñeä töû cuûa chuùng ta, neáu chuùng ta coù ñoä theâm ai thì haõy ñoä nhöõng ngöôøi nhö vaày nhö vaày". Sau ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø thaáy moät ngöôøi khoâng coù tay lieàn noùi: "Hieàn thuû, sao ngöôi khoâng xuaát gia?", ñaùp: "Ai coù theå ñoä moät ngöôøi khoâng coù tay nhö toâi", OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: "Giaùo phaùp cuûa Theá toân töø bi khoan thöù, ta seõ ñoä ngöôi". Noùi roài lieàn daãn veà cho xuaát gia vaø thoï Caän vieân roài daïy caùc haønh phaùp vaø oai nghi, vaøi ngaøy sau baûo raèng: " ngöôi bieát khoâng, nai khoâng nuoâi nai, thaønh Thaát-la-phieät naøy roäng lôùn, daân ñoâng ñeàu kính tín Tam baûo, ngöôi neân ñi ñeán ñoù khaát thöïc töï nuoâi thaân", Bí-soâ khoâng tay baïch: "Thaân con nhö vaày laøm sao khaát thöïc ñöôïc", OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: "Ta seõ daïy ngöôi", noùi roài lieàn maëc ba y vaøo ngöôøi ñeä töû roài duøng daây coät laïi, keá coät ñaõy baùt vaøo vai traùi, coät caây tích tröôïng vaøo vai phaûi cuûa ñeä töû. Bí-soâ khoâng tay vaøo thaønh khaát thöïc, moät phuï nöõ troâng thaáy khoâng coù tay lieàn la leân: "Ai ñaõ ñoäc aùc chaët Caû hai tay cuûa Bí-soâ nay nhö vaäy?", Bí-soâ noùi: "Toâi bò chaët hai tay khi coøn ôû theá tuïc, khoâng phaûi sau khi xuaát gia", phuï nöõ kia hoûi: "Ai ñaõ

ñoä thaày xuaát gia?", ñaùp laø OÂ-ba-Nan-ñaø, phuï nöõ kia nghe roài lieàn noùi: "Tröø nhoùm Luïc chuùng aùc haïnh ra, khoâng ai ñoä ngöôøi nhö theá naøy xuaát gia". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Do ñoä ngöôøi caên thaân khoâng ñaày ñuû neân coù loãi naøy. Sao goïi laø caên thaân khoâng ñaày ñuû? Töùc laø khoâng tay, khoâng ngoùn tay, khoâng chaân, söùt moâi, khoâng moâi... Neáu ai ñoä nhöõng ngöôøi nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù Öu-ba-ly baïch Phaät: "Neáu ngöôøi phaûi choáng gaäy, bò ban traéng hoaëc giaø quaù, nhoû quaù... ñöôïc ñoä khoâng?", Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc. Taát caû nhöõng bònh laøm nhô ngoïa cuï cuûa taêng ñeàu khoâng ñöôïc ñoä. Laïi nöõa nhöõng ngöôøi queø chaân, maét leù, muø, choät, guø löng, luøn thaáp, coù böôùu coå, caâm, ñieác... ñeàu khoâng ñöôïc ñoä, neáu ñoä thì phaïm toäi Vieät phaùp. Laïi nöõa nhöõng ngöôøi daâm duïc quaù ñoä, bò nöõ nhaân laøm toån thöông, bò toån thöông do laøm vieäc naëng, bò thöông toån do ñi boä, ñaïi tieåu tieän khoâng theå caám cheá... ñeàu khoâng ñöôïc ñoä, neáu ñoä thì phaïm toäi Vieät phaùp", laïi hoûi: "Nhöõng ngöôøi maéc bònh gheû laùc, gheû ñoäc, maïch löôn, bònh laùc khoâ, laùc öôùt, gaày coøm, hen suyeån, soát reùt, ñieân cuoàng, nghieän ngaäp, tró... coù ñöôïc ñoä khoâng?", Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc, neáu ñoä thì phaïm toäi Vieät phaùp".

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 78

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ
NAÏI DA AN CÖ SÖÏÏ
SOÁ 1445
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1445

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ AN CÖ SÖÏ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Theá toân cuøng caùc Bí-soâ an cö taïi ñaây trong ba thaùng muøa möa, nhöng laïi coù nhieàu Bí-soâ ngay trong haï du haønh ñeán truù xöù khaùc, do khoâng kheùo hoä trì thaân nghieäp ñaõ ñaïp cheát nhieàu coân truøng. Caùc ngoaïi ñaïo cheâ traùch: "Sa moân Thích töû khoâng coù taâm töø bi, du haønh trong muøa haï ñaïp cheát coân truøng khoâng khaùc ngöôøi theá tuïc. Loaøi caàm thuù coøn ôû trong hang oå khoâng ra ngoaøi, Sa moân Thích töû naøy khoâng chòu an cö, khoâng bieát thu nhieáp ôû yeân moät choã, khoâng coù pheùp taéc nhö theá thì ai laïi ñem y thöïc boá thí cho hoï", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Do vieäc naøy ta nay cheá caùc Bí-soâ neân taùc phaùp an cö trong ba thaùng ôû yeân moät choã". Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc phaùp an cö nhö theá naøo, Phaät noùi: "Tröôùc ngaøy möôøi laêm thaùng naêm haõy queùt doïn truù xöù saïch seõ, duøng cuø ma ñaép neàn, ñem taát caû ngoïa cuï tuï laïi moät choã vaø ñeå boàn röûa chaân. Sau ñoù ñaùnh kieàn chuøy taäp Taêng, Taêng nhoùm roài lieàn sai moät Bí-soâ laøm ngöôøi coi giöõ phaân chia ngoïa cuï, neáu ngöôøi coù naêm phaùp: Thöông, giaän, sôï, si, khoâng bieát phaân chia hay

khoâng phaân chia ngoïa cuï thì ngöôøi naøy khoâng neân sai; ngöôïc vôùi naêm phaùp treân thì neân sai nhö sau: Tröôùc neân hoûi Bí-soâ teân coù theå phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö hay khoâng, neáu vò aáy ñaùp laø coù theå thì neân sai. Keá sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ naøy teân baèng loøng phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Baïch nhö vaäy. Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ naøy teân baèng loøng phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Neáu caùc

cuï thoï chaáp thuaän Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng ñaõ chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï cho Taêng giaø an cö muøa haï. Taêng chaáp thuaän vì im laêng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ phaân chia ngoïa cuï, vò thoï söï tröôùc neân laøm theâ daøi khoaûng moät gang tay ñeå phaân phaùt cho Taêng giaø, saùng hoâm sau môùi traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy taäp taêng. Nhöõng theâ ñaõ laøm neân raéc boät thôm roài ñeå trong moät hoäp tre coù öôùp höông thôm, phuû taám vaûi traéng leân treân, ñeå hoäp theâ treân moät caùi maâm ôû tröôùc Taêng roài tuyeân ñoïc cheá lònh an cö: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, ôû truù xöù naøy coù phaùp cheá, neáu caùc ñaïi ñöùc vui thích an cö ôû ñaây khoâng traùi phaùp cheá thì neân laáy theâ. Trong khi an cö khoâng neân traùch cöù laãn nhau noùi laø phaù kieán, phaù giôùi, phaù chaùnh haïnh, phaù chaùnh maïng. Neáu vò naøo bieát coù ngöôøi phaïm thì baây giôø neân noùi ra, khoâng neân cöû toäi trong haï laøm cho caùc Bí soâ phieàn naõo, khoâng ñöôïc an laïc truï. Keá sai moät Bí-soâ böng maâm theâ ñi tröôùc ñeå phaùt, ngöôøi böng maâm khoâng ñi sau thu laáy theâ. Bí-soâ phaùt theâ ñeå moät theâ ôû choã Theá toân roài môùi ñeán tröôùc Thöôïng toïa, Thöôïng toïa laáy moät theâ roài ñeå leân maâm khoâng, thöù lôùp phaùt vaø thu theâ nhö vaäy cho ñeán ngöôøi cuoái cuøng, neáu coù caàu tòch naøo khoâng ñeán ñöôïc thì A-giaù-lôïi-da hoaëc OÂ-ba-ñaø-da laáy giuøm cho hoï. Keá ñeám soá theâ ñaõ thu ñöôïc roài baïch raèng: Nhöõng ngöôøi coù maët trong truù xöù naøy goàm coù vò Bí-soâ, coù Caàu-tòch keå ra. Luùc ñoù Bí-soâ phaân chia ngoïa cuï ñeå moät chìa khoùa ôû tröôùc Thöôïng toïa noùi: ñaây laø chìa khoùa phoøng soá , neáu Thöôïng toïa baèng loøng thì xin nhaän. Neáu Thöôïng toïa khoâng nhaän phoøng naøy thì neân chuyeån ñöa chìa khoùa cho Thöôïng toïa thöù hai, neáu Thöôïng toïa thöù hai nhaän phoøng naøy thì laáy chìa khoùa phoøng cuûa Thöôïng toïa thöù hai ñaõ ôû tröôùc ñoù giao cho Thöôïng toïa thöù ba… cöù nhö theá cho ñeán ngöôøi cuoái cuøng trong taêng. Neáu Thöôïng toïa thöù nhaát thaáy ñöa chìa khoùa phoøng cho Thöôïng toïa thöù hai maø ñoåi yù ñoøi laïi, ñoøi laàn thöù nhaát khoâng neân cho, ñoøi laàn thöù hai cuõng khoâng neân cho, ñoùi laàn thöù ba neân cho nhöng Thöôïng toïa thöù nhaát naøy phaûi saùm toäi AÙc-taùc. Laàn löôït nhö vaäy, vò naøo phaûi saùm toäi AÙc-taùc chuaån theo ñoù

neân bieát". Luùc ñoù Bí-soâ phaân chia heát phoøng xaù laïi coù Bí-soâ khaùch ñeán, khoâng coøn phoøng ñeå chia, Phaät noùi: "Neân chöøa laïi moät phoøng vaø ngoïa cuï döï phoøng cho Bí-soâ khaùch. Neân sai moät Bí-soâ troâng coi lôïi döôõng cuûa taêng giaø vaø chöøa moät phoøng ñeå caát ngoïa cuï, Bí-soâ naøy neân coi giöõ xem coù truøng vaø toå ong hay khoâng, neáu coù toå ong ñôïi ong ra khoûi toå thì ñem

boû ñi, neáu coøn ong con trong toå thì neân ñem treo toå ong ôû choã khaùc, khi chuùng tröôûng thaønh töï seõ bay ñi. Khi coù Bí-soâ khaùch ñeán neân caáp cho hoï ngoïa cuï, neáu ít ngöôøi thì moãi ngöôøi moät caùi, neáu ñoâng thì hai ngöôøi duøng chung moät caùi". Laïi coù Bí-soâ kyø tuùc ñöôïc caáp cho neäm daày vaø lôùn, moät mình khoù mang ñi, Phaät noùi: "Neáu coù Bí-soâ treû neân baûo y chæ thöøa söï". Sau khi phaân chia ngoïa cuï xong, Phaät noùi: "Khoâng coù vaät loùt khoâng neân naèm ngoài lieàn, cuõng khoâng neân duøng vaät nhoû loùt laøm cho dô hay hö raùch ngoïa cuï cuûa Taêng. Vò thoï söï neân ñi tuaàn xem xeùt thaáy coù ai laøm sai traùi thì döa theo vieäc maø trò phaït, neáu laø ngöôøi tuoåi nhoû thì neân noùi hai thaày trò phaït hoï. Neân vaøo ngaøy möôøi laêm moãi thaùng ñi tuaàn tra, neáu thaáy ai duøng ngoïa cuï khoâng nhö phaùp thì baïch cho ñaïi chuùng bieát ñeå thu ngoïa cuï laïi vaø trò phaït hoï; neáu ai coøn y chæ thì neân noùi vôùi thaày y chæ thu ngoïa cuï laïi." Khi ñaïi chuùng taäp hoïp taùc phaùp an cö neân caùo baïch: "Naøy caùc cuï thoï, nay ôû truù xöù naøy coù taát caû laø ngöôøi, seõ nöông nôi laøm thí chuû, nöông thoân xoùm laøm choã khaát thöïc, coi laø ngöôøi doanh söï, laø ngöôøi khaùn bònh ñeå ôû taïi truù xöù naøy an cö". Luùc ñoù caùc Bí-soâ neân xem xeùt nhöõng thoân xoùm khaát thöïc ôû gaàn, neáu thaáy öa thích muoán ôû nôi ñaây an cö cuøng caùc vò ñoàng phaïm haïnh khoâng sinh öu naõo, neáu coù phaùt sinh thì mau tröø dieät; an laïc chöa sanh thì neân laøm cho sanh, ñaõ sanh thì neân laøm cho taêng tröôûng. Khaát thöïc ôû trong thoân xoùm ñoù khoâng coù khoù nhoïc, neáu coù bònh khoå thì coù ngöôøi cung caáp thuoác men, thöùc aên thöùc uoáng vaø nhöõng vaät caàn duøng ñöôïc ñaày ñuû. Bí-soâ naøy neân ñeán tröôùc moät Bí-soâ ñoái thuù taùc phaùp an cö: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay laø ngaøy möôøi saùu thaùng naêm Taêng giaø an cö muøa haï. Toâi laø Bí-soâ teân cuõng vaøo ngaøy möôøi saùu thaùng naêm an cö, ôû ngay trong giôùi naøy tieàn an cö ba thaùng haï nöông nôi laøm thí chuû, laøm ngöôøi doanh söï, laøm ngöôøi khaùn bònh. Neáu truù xöù coù hö doät toâi seõ tu boå, xin ñöôïc ôû trong ñaây an cö. (3 laàn) Bí-soâ ñoái thuù noùi: AÙo tyû ca (thieän) Bí-soâ taùc phaùp noùi: Sa ñoä (nhó). Tröôøng hôïp coù duyeân söï khoâng kòp tieàn an cö thì ñöôïc haäu an cö, taùc phaùp gioáng nhö tieàn an cö. Ñaõ taùc phaùp an cö roài thì ban ñeâm khoâng ñöôïc ra khoûi giôùi, neáu coù duyeân söï phaûi xuaát giôùi thì khoâng ñöôïc ôû laïi qua ñeâm. Luùc ñoù trong thoân Töôïng coù moät tröôûng giaû teân laø Öu-ñaø-dieân giaøu coù muoán cuùng döôøng Taêng giaø neân ñem caát y thöïc vaøo trong kho roài sai söù ñeán thaønh Thaát-la-phieät thænh Bí-soâ taêng giaø ñeán thoï nhaän, caùc Bí-soâ

hoûi söù giaû: “Nhaø tröôûng giaû gaàn hay xa?”, ñaùp: “Caùch ñaây khoaûng hôn ba du thieän na”, caùc Bí-soâ thaáy hôi xa sôï ñi seõ khoâng veà kòp trong ngaøy, vì Theá toân ñaõ cheá trong khi an cö khoâng ñöôïc nguû ñeân ôû ngoaøi giôùi, vì theá caùc Bí-soâ töø choái khoâng ñi phoù thænh. Luùc ñoù caïnh thoân Töôïng coù caùc Bí-soâ an cö ñeán nhaø tröôûng giaû thoï thænh, ñöôïc cuùng döôøng raát nhieàu y thöïc. Maõn haï, caùc Bí-soâ naøy ñaép y mang baùt ñeán thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ truù xöù ñoùn chaøo thaêm hoûi: “Caùc thaày töø ñaâu ñeán, ñaõ an cö ôû ñaâu?”, ñaùp: “Chuùng toâi an cö beân caïnh thoân Töôïng, maõn haï lieàn ñeán ñaây”, laïi hoûi: “Caùc thaày an cö nôi ñoù coù hoøa hôïp khoâng, khaát thöïc coù deõ khoâng?”, ñaùp: “Chuùng toâi an cö nôi ñoù raát an laïc, y thöïc ñaày ñuû”, noùi roài lieàn ñem vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ nghe roài lieàn noùi: “Tröôûng giaû ñoù coù ñeán ñaây thænh, chuùng toâi sôï ñeán ñoù thoï thænh trôû veà khoâng kòp trong ngaøy, vì Theá toân ñaõ cheá khi an cö khoâng ñöôïc nguû ñeâm ôû ngaøoi giôùi, cho neân chuùng toâi töø choái khoâng ñi phoù thænh”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät suy nghó: “Ñeä töû Thanh vaên cuûa ta tuy khoâng coù taâm tham ñaém y thöïc, nhöng ñeå cho hoï ñöôïc an laïc truï vaø khieán cho thí chuû ñöôïc phöôùc thoï duïng, ta neân khai cho ñöôïc xuaát giôùi baûy ngaøy ñeå ñi phoù thænh”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Trong khi an cö neáu coù duyeân söï caàn xuaát giôùi, neân taùc phaùp xin xuaát giôùi töø moät ñeán baûy ngaøy”. Phaät tuy khai cho xuaát giôùi nhöng caùc Bí-soâ laïi khoâng bieát vieäc gì thì ñöôïc xin xuaát giôùi, lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “Ñoù laø nhöõng vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca, OÂ-ba-tö-ca, Bí-soâ, Bí-soâ ni, Thöùc-xoa-ma-na, Caàu-tòch nam, Caàu-tòch nöõ... Sao goïi laø vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca vaø OÂ-ba- tö-ca? Neáu trong nhaø cuûa hoï coù vieäc muoán cuùng döôøng y thöïc neân sai söù ñeán thænh Bí-soâ, luùc ñoù Bí-soâ ñoái tröôùc moät Bí-soâ taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy. Hoaëc hoï muoán cuùng döôøng ngoïa cuï, caùc vaät duïng vaø y thöïc, cuõng neân taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy; hoaëc ñeán thình Bí- soâ veà nhaø thoï thöïc, cuõng neân taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy. Neáu coù OÂ-ba-saùch-ca xaây caát chuøa thaùp ñeán thænh Bí-soâ trôï giuùp coâng ñöùc, Bí-soâ neân taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy. Cho ñeán caùc vieäc nhö an trí töôùng phaùp luaân, côø phöôùn, y thöïc ñeå cuùng döôøng thaùp neân ñeán thænh Bí-soâ trôï giuùp, Bí-soâ cuõng neân taùc phaùp xin xuaát giôùi baûy ngaøy, ñaây goïi laø vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca vaø vì Phaät söï. Neáu coù OÂ-ba- saùch-ca sao cheùp kinh luaän ñeå tu hoïc, sao cheùp xong muoán cuùng döôøng neân ñeán thænh Bí-soâ; hoaëc ôû trong Taïng giaùo löôïc giaûi giaùo phaùp coù nghi khoâng theå quyeát ñoaùn, muoán thænh hoûi Bí-soâ neân ñeán thænh Bí-soâ quyeát nghi; hoaëc sanh taø kieán, khoâng tin nhaân quaû neân ñeán thænh Bí-soâ döùt tröø taø kieán cho hoï, ñaây goïi laø vieäc lieân quan tôùi OÂ-ba-saùch-ca vaø vì phaùp

söï. Neáu vôï cuûa OÂ-ba-saùch-ca coù thai sôï khi sanh gaëp naïn, muoán caàu cho meï troøn con vuoâng neân ñeán thænh Bí-soâ; hoaëc vì bònh hoaïn muoán cuùng döôøng Bí-soâ neân ñeán thænh, Bí-soâ ñeàu ñöôïc taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy ñeå ñi. Sao goïi laø vieäc lieân quan tôùi Bí-soâ? Neáu coù Bí-soâ xaây caát truù xöù cuùng cho Töù phöông Taêng giaø neân laøm leã khaùnh thaønh thieát trai cuùng döôøng Taêng, sai söù ñeán thænh; hoaëc cuùng döôøng ngoïa cuï, hoaêc vì thôø xaù lôïi neân xaây thaùp, hoaëc boá trí töôùng phaùp luaân... Hoaëc muoán taùc phaùp yeát ma trò phaït ngöôøi aùc neân ñeán thænh Bí-soâ; hoaëc vò bònh naêng neân sai söù ñeán thænh... Bí-soâ ñeàu ñöôïc taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy ñeå ñi. Sao goïi laø vieäc lieân quan tôùi Bí-soâ ni?: duyeân sö cuõng gioáng nhö cuûa Bí- soâ, chæ khaùc ôû choã laø cuùng döôøng hai boä taêng hoaëc muoán hoïc Phaät phaùp, cho ñeán Thöùc-xoa-ma-na muoán thoï Caän vieân neân ñeán thænh hai boä taêng truyeàn giôùi, Bí-soâ ñeàu ñöôïc taùc phaùp xin xuaát giôùi trong baûy ngaøy ñeå ñi. Vieäc lieân quan tôùi Caàu-tòch, caàu tòch nöõ cuõng gioáng nhö treân, chæ khaùc ôû choã ngöôøi nöõ ñaõ töøng gaû, tuoåi ñuû möôøi hai vaø ñoàng nöõ tuoåi ñuû möôøi taùm muoán thoï saùu hoïc phaùp vaø saùu tuøy phaùp neân ñeán thænh.” Neáu Bí-soâ taùc phaùp an cö xong, nghó raèng: “Ta an cö nôi ñaây khoâng coù ngöôøi cung caáp thöùc aên thöùc uoáng, ta coù theå cheát”; hoaëc coù ngöôøi chöa hoïc kinh, caàn neân hoïc; ngöôøi chöa tu taäp ñònh, caàn neân hoïc; ngöôøi chöa chöùng neân chöùng; ngöôøi chöa thaáy caàu thaáy, ngöôøi chöa ñaéc caàu ñaéc... Neáu coù caùc duyeân treân muoán rôøi khoûi truù xöù thì Phaät daïy khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Truôøng hôïp taùc phaùp an cö xong boãng sinh bònh, bieát khoâng coù thaày thuoác vaø thuoác, neáu ôû laïi sôï maïng soáng khoâng toaøn. Coù caùc duyeân söï thuoäc maïng naïn nhö theá phaûi xuaát giôùi thì Phaät daïy khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Tröôøng hôïp taùc phaùp an cö xong boãng sinh bònh, tuy coù thuoác thang nhöng khoâng coù ngöôøi chaêm soùc, sôï seõ cheát thì Phaät daïy ñöôïc ñi khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Tröôøng hôïp taùc phaùp an cö xong, coù ngöôøi nöõ ñeán choã Bí-soâ noùi: “Toâi coù phuï nöõ treû vaø noâ tyø muoán cuùng döôøng ñaïi ñöùc”, Bí-soâ suy nghó: “Neáu ta khoâng boû ñi sôï maát phaïm haïnh vaø gaëp maïng naïn”. Coù caùc duyeân thuoäc naïn phaïm haïnh nhö theá thì Phaät daïy boû ñi khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Caùc duyeân thuoäc ngöôøi nam, huyønh moân gioáng nhö treân ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ taùc phaùp an cö xong, neáu thaáy ngöôøi nöõ khôûi töôûng duïc, khoâng theå ngaên chaän ñöôïc phieàn naõo sôï maát phaïm haïnh, cuõng neân boû ñi ñeán nôi khaùc. Tröôøng hôïp Bí-soâ taùc phaùp an cö xong thaáy coù phuïc taøng lieàn suy nghó: “Ta ôû ñaây sôï seõ khoâng giöõ ñöôïc taâm mình maø laáy vaät baùu kia”, Phaät daïy ñöôïc dôøi

ñi nôi khaùc khoâng toäi. Tröôøng hôïp Bí-soâ taùc phaùp an cö xong boãng coù quyeán thuoäc ñeán can ngaên Bí-soâ ôû ñaây, Bí-soâ hieàm traùch neân dôøi ñi ñeán nôi khaùc cuõng nhö treân khoâng loãi. Tröôøng hôïp coù nam nöõ, baùn traïch ca... ñeán thænh Bí-soâ an cö, sau khi thoï thænh thí chuû naøy hoaëc maéc nôï ngöôøi

khaùc, hoaëc saùt haïi ngöôøi khaùc, hoaëc cöôùp ñoaït taøi vaät cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc ôû truù xöù coù coïp soùi sö töû caùc loaøi thuù döõ ñeán khuûng boá thí chuû neân thí chuû boû chaïy hoaëc bò cheát. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: “Thí chuû naøy thænh ta an cö laïi coù caùc naïn söï nhö theá khôûi leân, neáu ta ôû ñaây hoaëc maát phaïm haïnh hoaëc maát maïng”, thì nhö Phaät daïy ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp trong truù xöù coù bònh dòch phaùt sanh, Bí-soâ ôû ñaây khoâng ñöôïc an laïc thì nhö Phaät daïy ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp coù nam nöõ, baùn traïch ca… ñeán thænh Bí-soâ an cö, neáu coù vua ñeán baét thí chuû hoaëc gieát hoaëc ñoaït taøi vaät neân thí chuû chaïy ñeán nôi khaùc. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: “Thí chuû naøy bò khuûng boá ñaõ chaïy troán ñeán nôi khaùc, neáu ta ôû ñaây hoaëc bò maát maïng hoaëc maát phaïm haïnh”, thì nhö Phaät daïy ñöôïc dôøi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp thí chuû ñeán thænh Bí-soâ an cö, nhaø thí chuû boãng bò chaùy hoaëc thí chuû cheát hoaëc boû chaïy, luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: “Thí chuû gaëp hoûa hoaïn hoaëc bò cheát hoaëc boû chaïy, neáu ta ôû laïi ñaây sôï bò maïng naïn hoaëc phaïm haïnh naïn”, thì nhu Phaät daïy ñöôïc dôøi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp thí chuû thænh Bí-soâ an cö nhöng truù xöù naøy laïi aåm thaáp nhieàu nöôùc sôï seõ sinh bònh neân dôøi ñeán nôi khaùc, cuõng nhö tröôùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp thí chuû thænh Bí-soâ an cö nhöng taïi truù xöù naøy laïi coù lôøi gieøm pha: “Caàn gì phaûi caïo ñaàu ôû ñaây chòu khoå ñoùi, hoaëc ôû trong röøng döôùi goác caây, hoaëc hoaøn tuïc laøm caùc phöôùc nghieäp khoâng caàn xuaát gia”, luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: “Neáu ta ôû ñaây laâu seõ gaëp naïn phaïm haïnh”, cuõng nhö tröôùc ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö hoaëc coù vua ra lònh boán binh ñeán truù xöù baét Bí-soâ laøm vieäc lao dòch nhö theá tuïc, hoaëc baét hoaøn tuïc, hoaëc baét laáy vôï hoaëc ñoaït y baùt… Coù caùc naïn nhö theá thì Bí-soâ ñöôïc boû ñi khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû trong truù xöù cuûa mình, coù nam nöõ, baùn traïch ca ñeán thænh Bí-soâ an cö vaø cung caáp caùc vaät caàn duøng; sau ñoù gaëp caùc naïn vua… ñeàu boû chaïy, khoâng coøn ngöôøi cung caáp nöõa thì Bí-soâ ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö boãng coù giaëc cöôùp ñeán troäm cöôùp boø deâ…, saùt sanh vaø laøm vieäc phi phaùp; hoï ñeán choã Bí-soâ noùi raèng: “Thaày haõy ñi nôi khaùc, chuùng toâi muoán ôû ñaây”. Neáu coù giaëc aùc nhö theá ñeán trong chuøa naõo loaïn thì

ñöôïc boû ñi khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ y chæ nôi nam, nöõ, baùn traïch ca ñeå an cö, boãng thí chuû bò ngöôøi baét giö, bò oan gia troùi buoäc, bò phi nhôn khuûng boá, neân boû chaïy ñeán nôi khaùc, sau ñoù qua ñôøi. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: “Ta an cö nôi ñaây coù caùc naïn nhö theá, laïi khoâng coù thí chuû, coù theå khieán ta maát phaïm haïnh”, thì nhö Phaät daïy ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm, cuõng khoâng phaù an cö. Ñeán choã môùi neân laøm an cö, taùc phaùp an cö roài thì khoâng ñöôïc xuaát giôùi. Tröôøng hôïp truù xöù naøy tröôùc laø cuûa phi nhôn, Bí-soâ ôû ñaây taùc phaùp an cö thì coù nhöõng keû giaø treû voâ tri vaøo chuøa

phoùng ueá baát tònh, khoâng theå thaân caän; laïi gaàn soâng nöôùc, nöôùc ngaäp luït laøm cho y vaät vaø caùc tö cuï bò toån thaát, thí chuû hoaëc cheát hoaëc boû ñi. Luùc ñoù Bí-soâ suy nghó: “Thí chuû naøy gaëp naïn nöôùc luït, neáu ta ôû ñaây sôï gaëp maïng naïn, phaïm haïnh naïn”, thì ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö thaáy coù Bí-soâ töï laøm hay baûo Bí-soâ khaùc laøm vieäc phaù Taêng hay khuyeán khích moïi ngöôøi laøm phöông tieän phaù Taêng, Bí-soâ naøy suy nghó: “Neáu ta an cö nôi ñaây, Bí-soâ muoán phaù Taêng kia baûo ta laøm hoaëc khuyeân ta laøm phöông tieän phaù Taêng; neáu ta duøng lôøi thieän khuyeân can, Bí-soâ kia khoâng nghe theo seõ ñoái xöû vôùi ta khoâng toát; neáu ta ôû laïi ñaây maø phaùt sinh vieäc phaù Taêng thì nhöõng ñieàu ta hoïc tröôùc ñaây aét seõ maát heát, nhöõng ñieàu chöa hoïc khoâng theå taêng taán, ta neân ñi choã khaùc”, thì ñöôïc boû ñi ñeán nôi khaùc khoâng phaïm. Tröôøng hôïp Bí-soâ ñang an cö nghe coù Bí-soâ muoán phaù taêng, Bí-soâ aáy laø thaân höõu tri thöùc neân suy nghó: “Neáu ta nhaän lôøi giuùp thì seõ phaùt sinh vieäc phaù Taêng, neáu ta khoâng nhaän lôøi giuùp thaân höõu tri thöùc thì khoâng ñöôïc. Ta neân thoï phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi”. Neáu xuaát giôùi ñuû baûy ngaøy maø vieäc kia khoâng chaám döùt thì ôû ngoaøi giôùi quaù baûy ngaøy khoâng loãi, neáu khoâng xuaát giôùi ñi traùnh thì phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö ba thaùng ñöôïc nhieàu lôïi vaät, Bí-soâ naøy muoán ñeán ñoù an cö. Laïi coù Bí-soâ khaùc noùi choã naøy an cö cuõng ñöôïc nhieàu lôïi döôõng gioáng nhö choã kia. Bí-soâ naøy lieàn ôû laïi ñaây an cö nhöng khoâng ñöôïc lôïi döôõng gì thì Bí-soâ noùi kia phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán choã ñoù an cö, nhöng nhöõng lôïi vaät ñaõ ñöôïc ñeàu khoâng nhö lôøi Bí-soâ kia noùi thì Bí-soâ noùi kia phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán choã ñoù tieàn an cö, sau khi thoï theû xong laïi khoâng ñöôïc ngoïa cuï cuõng khoâng coù phoøng ôû ñöôïc thì Bí-soâ noùi kia phaïm toäi Vieät phaùp. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán ñoù tieàn an cö, sau khi thoï theû xong ñöôïc chia ngoïa cuï roài lieàn boû ñi ñeán choã khaùc, ñeán ñoù roài cuõng

khoâng an cö thì phaïm toäi AÙc-taùc. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñi ñeán ñoù, sau khi thoï theû xong ñöôïc chia ngoïa cuï roài taùc phaùp an cö. Sau ñoù coù duyeân söï khoâng thoï trì phaùp baûy ngaøy lieàn xuaát giôùi, khoâng thaønh tieàn an cö thì phaïm toäi AÙc-taùc. Tröôøng hôïp Bí-soâ nghe Bí-soâ khaùc noùi choã kia tieàn an cö toát lieàn ñeán ñoù an cö, sau khi thoï theû xong ñöôïc chia ngoïa cuï roài taùc phaùp an cö. Sau ñoù coù duyeân söï neân thoï trì phaùp baûy ngaøy xuaát giôùi, neáu quaù baûy ngaøy khoâng trôû laïi laø phaù an cö. Saùu tröôøng hôïp haäu an cö cuõng gioáng nhö saùu tröôøng hôïp tieàn an cö treân, chæ ñoåi chöõ tieàn thaønh chöõ haäu laø khaùc.

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 78

CAÊN BAÛN THUYEÁT

NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ
NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ
SOÁ 1446
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1446

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TUØY YÙ SÖÏ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät an cö ba thaùng muøa möa, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ an cö nôi khaùc cuøng laäp quy cheá nhö sau: “Caùc cuï thoï, trong ba thaùng an cö chuùng ta khoâng neân noùi vieäc phaù giôùi, phaù kieán, phaù oai nghi, phaù chaùnh maïng… Neáu thaáy coû trong nhaø xí thieáu vaø bình quaân trì khoâng coù nöôùc thì neân laáy coû vaø ñoå nöôùc cho ñaày. Neáu moät mình laøm khoâng ñöôïc thì vaåy tay goïi baïn ñeán giuùp”, laäp cheá xong ai naáy ñeàu trôû veà phoøng cuûa mình, cöù nhö theá khoâng cuøng noùi chuyeän suoát trong ba thaùng an cö. Maõn an cö, caùc Bí-soâ naøy ñaép y mang baùt tuaàn töï du haønh ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñeå yeát kieán Theá toân, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø thaêm hoûi khaùch Bí-soâ töø ñaâu ñeán, ñi ñöôøng coù an laïc khoâng vaø an cö ôû ñaâu, caùc Bí-soâ naøy ñaùp: “Chuùng con an cö ôû Thieàn na baùt ña xong thì ñeán ñaây, nôi ñoù an cö ñöôïc an laïc, khaát thöïc deã ñöôïc, nhöng trong ba thaùng an cö chuùng con cuøng laäp quy cheá … gioáng nhö ñoaïn vaên treân”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Caùc thaày ngu si khoâng coù moät ngöôøi trí, taïi sao laïi laäp ra quy cheá phi phaùp naøy, suoát trong ba thaùng khoâng cuøng noùi chuyeän khaùc naøo keû thuø ôû chung aên chung vôùi nhau thaät laø khoå, sao laïi noùi laø ñöôïc an laïc truï. Ñaây laø phaùp ngoaïi ñaïo, laø phaùp ngu si, khoâng phaûi laø phaùp xuaát yeáu. Töø nay trôû ñi, neáu laøm phaùp caâm nhö theá thì phaïm toäi Vieät phaùp. Neáu Bí-soâ an cö xong neân thænh noùi ba vieäc: Thaáy, nghe, nghi ñeå taùc phaùp Tuøy yù”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ khoâng bieát thænh noùi nhö theá naøo, Phaät noùi: “Tröôùc ngaøy taùc phaùp Tuøy yù khoaûng baûy ngaøy, caùc Bí-soâ cöïu truï ñeán caùc thoân xoùm laân caän thoâng baùo cho caùc Bí-soâ giaø

treû vaø nhöõng ngöôøi chöa thoï caän vieân bieá ñeå cuøng goùp phaàn vaøo vieäc cuùng döôøng. Ñeán ngaøy möôøi boán thaùng taùm, caùc Bí-soâ neân saép ñaët vieäc cuùng döôøng vaø trang hoaøng nôi Phaät ñieän, beân thaùp treo côø phöôùn, queùt doïn saïch seõ… Saùng ngaøy möôøi laêm ñeán giôø taùc phaùp Tuøy yù, Taêng neân sai moät vò coù ñuû naêm ñöùc laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho Taêng, hoaëc hai, ba hay nhieàu ngöôøi nhöng phaûi laø ngöôøi coù ñuû naêm ñöùc: khoâng thöông, khoâng giaän, khoâng sôï, khoâng si, kheùo hay phaân bieät caùc vieäc tuøy yù. Neáu traùi vôùi naêm ñöùc treân thì khoâng ñöôïc sai, neáu tröôùc ñoù chuùng taêng chöa hoøa hôïp thì phaûi laøm cho hoøa hôïp; neáu ñaõ hoøa hôïp thì phaûi laøm cho ñöôïc an laïc truï. Neân sai nhö sau: Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy taäp Taêng, Taêng nhoùm xong tröôùc neân hoûi vò ñuû naêm ñöùc: Thaày coù theå laøm ngöôøi thoï tuøy yù

cho taêng giaø thænh noùi ba vieäc thaáy nghe nghi ñeå taùc phaùp tuøy yù khoâng? Neáu ñaùp laø coù theå thì taêng neân sai moät Bí-soâ taùc baïch yeát ma sai nhö sau: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ teân nay laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay sai Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö. Baïch nhö theá. Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ teân nay laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö. Taêng nay sai Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï tuøy yù, Bí-soâ naøy teân seõ laøm ngöôøi thoï tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö. Neáu caùc cuï thoï naøo chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho Taêng giaø haï an cö thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng giaø ñaõ chaáp thuaän Bí-soâ teân laøm ngöôøi thoï Tuøy yù cho taêng giaø haï an cö xong roài. Taêng chaáp thuaän vì im laëng, vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Naøy caùc Bí-soâ, nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ thoï Tuøy yù nhö sau: Neáu chæ coù moät ngöôøi thoï Tuøy yù thì töø Thöôïng toïa cho ñeán haï toøa ñeàu phaûi laøm Tuøy yù; neáu laø hai ngöôøi thoï Tuøy yù thì moät ngöôøi thoï Tuøy yù töø Thöôïng toøa, moät ngöôøi thoï tuøy tuøy töø nöûa soá chuùng coøn laïi cho ñeán ngöôøi cuoái cuøng; neáu laø ba ngöôøi thoï tuøy yù thì neân boá trí ba choã ngoài vaø chuaån theo nhö treân maø laøm Tuøy yù. Thöôïng toøa luùc ñoù neân taùc baïch: Ñaïi ñöùc Taêng giaø laéng nghe, hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, Taêng nay taùc phaùp Tuøy yù, baïch nhö vaäy. Luùc ñoù töø Thöôïng toøa cho ñeán haï toøa ñeàu ñeán tröôùc Bí-soâ thoï Tuø yù laøm Tuøy yù nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø laøm tuøy yù, toâi Bí-soâ teân cuõng laøm Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân ôû trong Taêng ñoái tröôùc Cuï thoï thænh noùi ba vieäc thaáy nghe nghi ñeå laøm tuøy yù. Ñaïi ñöùc taêng giaø neân nhieáp thoï chæ baûo cho toâi, xin thöông xoùt laøm

lôïi ích cho toâi, neáu toâi thaáy bieát coù toäi, toâi seõ nhö luaät saùm hoái. (3 laàn). Bí-soâ thoï tuøy yù noùi: AÙo-tæ-ca (thieän). Bí-soâ laøm tuøy yù noùi: Sa ñoä (nhó). Cöù nhö theá cho ñeán vò haï toøa, Bí-soâ thoï tuøy yù neáu laø hai, ba ngöôøi thì neân ñoái nhau taùc phaùp, neáu laø moät ngöôøi thì neân taâm nieäm taùc phaùp. Bí-soâ taùc phaùp xong, keá ñeán Bí-soâ ni töøng ngöôøi ñeán taùc phaùp cuõng gioáng nhö Bí-soâ. Sau ñoù laø Thöùc-xoa-ma-na, Caàu-tòch, Caàu-tòch nöõ cuõng taùc phaùp gioáng nhö treân. Taùc phaùp xong, Bí-soâ thoï Tuøy yù ñeán tröôùc vò Thöôïng toøa baïch: hai boä taêng giaø ñaõ laøm tuøy yù xong. Luùc ñoù hai boä taêng giaø cuøng xöôùng: Laønh thay, ñaõ taùc phaùp tuøy yù xong. Neáu cuøng xöôùng leân nhö theá thì toát, neáu khoâng xöôùng thì phaïm AÙc-taùc. Bí-soâ thoï Tuøy yù caàm dao nhoû hoaëc kim chæ hoaëc caùc tö cuï taïp vaät cuûa Sa moân ôû tröôùc Thöôïng toøa baïch: “Ñaïi ñöùc, caùc vaät thí naøy coù neân trao cho ngöôøi ñaõ an cö xong laøm vaät thí Tuøy yù khoâng? Neáu truù xöù naøy ñöôïc caùc lôïi vaät khaùc, Taêng giaø neân hoøa hôïp chia hay khoâng?”, ñaïi chuùng cuøng ñaùp neân chia. Neáu laøm khaùc thì Bí-soâ thoï Tuøy yù vaø ñaïi chuùng ñeàu phaïm toäi Vieät phaùp. Luùc ñoù cuï thoï

Öu-ba-ly baïch Phaät: “Theá toân, coù maáy caùch taùc phaùp Tuøy yù?”, Phaät noùi: “Coù boán caùch: Moät laø Phi phaùp bieät chuùng, hai laø Phi phaùp hoøa hôïp, ba laø Nhö phaùp khoâng hoøa hôïp, boán laø Nhö phaùp hoøa hôïp. Trong boán caùch naøy thì Nhö phaùp hoøa hôïp laø thieän”. Vaøo ngaøy möôøi laêm taùc phaùp Tuøy yù, Phaät ngoài trong Taêng baûo caùc Bí-soâ: “Phaàn ñeâm ñaõ qua, vì sao khoâng taùc phaùp tuøy yù”, luùc ñoù coù Bí-soâ ôû trong chuùng ñöùng daäy söûa y phuïc chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, taïi phoøng soá coù Bí-soâ cöïu truï bònh naëng raát ñau ñôùn neân khoâng theå ñeán nhoùm hoïp ñöôïc, chuùng con khoâng bieát phaûi laøm sao”, Phaät noùi: “Neân laáy duïc Tuøy yù ñeán”, caùc Bí-soâ khoâng bieát laáy duïc Tuøy yù nhö theá naøo, Phaät noùi: “Moät ngöôøi coù theå laáy duïc cuûa moät ngöôøi hoaëc hai, ba cho ñeán nhieàu ngöôøi. Neân ñeán choã Bí-soâ bònh, Bí-soâ bònh neân ngoài daäy chaép tay gôûi duïc nhö phaùp gôûi duïc Tröôûng tònh: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân vaøo ngaøy möôøi laêm cuõng taùc phaùp Tuøy yù. Toâi Bí-soâ teân töï noùi khoâng coù caùc chöôùng phaùp, vì bònh neân Taêng söï nhö phaùp xin gôûi duïc. Nhöõng lôøi naøy xin ôû trong taêng noùi laïi giuøm. (3 laàn). Neáu gôûi duïc ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu ngöôøi bònh khoâng theå noùi ñöôïc thì neân duøng thaân bieåu nghieäp, cuõng thaønh gôûi duïc. Neáu khoâng noùi ñöôïc cuõng khoâng bieåu hieän baèng thaân nghieäp ñöôïc thì Taêng neân ñeán choã ngöôøi bònh. Neáu ngöôøi bònh khoâng ñeán ñöôïc, chuùng taêng cuõng khoâng ñeán choã ngöôøi bònh maø rieâng taùc phaùp

tuøy yù thì taùc phaùp khoâng thaønh, phaïm toäi Vieät phaùp. Nay ta noùi veà haønh phaùp cuûa Bí-soâ nhaän duïc… cuõng gioáng nhö trong trong phaùp Tröôûng tònh ñaõ noùi roõ. Bí-soâ mang duïc ñeán trong taêng noùi, neáu khoâng theå thì neân noùi cho ngöôøi ngoài gaàn cuõng ñöôïc, neân noùi nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, ôû taïi phoøng soá coù Bí-soâ teân bònh. Hoâm nay ngaøy möôøi laêm Taêng giaø taùc phaùp Tuøy yù, Bí-soâ bònh teân ngaøy möôøi laêm cuõng taùc phaùp Tuøy yù. Bí-soâ bònh töï noùi khoâng coù caùc chöôùng phaùp, vì bònh neân taêng söï nhö phaùp xin gôûi duïc. Neáu khoâng laøm theo nhö treân thì phaïm toäi Vieät phaùp.”Luùc ñoù Öu-ba-ly baïch Phaät: “Theá toân, neáu nhaän duïc tuøy yù xong, giöõa ñöôøng bò maïng naïn thì coù thaønh nhaän duïc hay khoâng?”, Phaät noùi khoâng thaønh … gioáng nhö trong phaùp tröôûng tònh ñaõ noùi roõ. Öu-ba-ly baïch Phaät: “Neáu truù xöù chæ coù moät Bí-soâ thì Bí-soâ naøy neân taùc phaùp tuøy yù nhö theá naøo?”, Phaät noùi: “Neân ôû trong truù xöù queùt doïn saïch seõ… sau ñoù leân choã cao ngoùng nhìn boán höôùng xem coù Bí-soâ naøo ñeán hay khoâng, neáu coù vaø bieát hoï thanh tònh thì neân goïi ñeán ñeå cuøng taùc phaùp, neân ñoái tröôùc Bí-soâ khaùc ñoái thuù taùc phaùp Tuøy yù nhö sau: Cuï thoï nhôù nghó, hoâm nay ngaøy möôøi laêm laø ngaøy Tuøy yù, toâi Bí-soâ teân cuõng vaøo ngaøy möôøi laêm taùc Tuøy yù. Neáu sau naøy gaëp chuùng taêng hoøa hôïp seõ cuøng chuùng hoøa hôïp kia nhö phaùp Tuøy yù (3 laàn). Tröôøng hôïp Taêng ñuû tuùc soâ nhöng laïi coù nhieàu ngöôøi ngu si voâ trí thì taùc phaùp tuøy yù cuõng khoâng thaønh, phaûi ñôïi coù Bí-soâ thieän ñeán

môùi cuøng laøm tuøy yù. Tröôøng hôïp ñôïi khoâng coù ai ñeán thì ñöôïc taâm nieäm tuøy yù, neân taâm nghó mieâng noùi nhö sau: Hoâm nay ngaøy möôøi laêm laø ngaøy Tuøy yù, toâi Bí-soâ teân vaøo ngaøy möôøi laêm cuõng taùc phaùp taâm nieäm tuøy yù, neáu sau naøy coù chuùng taêng nhö phaùp seõ cuøng laøm Tuøy yù (3 laàn). Tröôøng hôïp hai, ba Bí-soâ ôû chung cuõng neân ñoái thuù taùc phaùp nhö vaäy; neáu ñuû tuùc soâ boán vò cuõng ñoái thuù taùc phaùp tuøy yù, khoâng ñöôïc sai ngöôøi thoï tuøy yù; neáu Taêng ñuû tuùc soá naêm vò môùi ñöôïc laøm Chuùng phaùp ñoái thuù, khi taùc phaùp Tuøy yù neáu coù ngöôøi bònh neân ñöa vaøo trong chuùng, khoâng neân laáy duïc; neáu tuùc soá Taêng saùu vò trôû leân khi taùc phaùp Tuøy yù neáu coù ngöôøi bònh ñöôïc laáy duïc ñeán". Coù ba tröôøng hôïp: 1. Moät nhö phaùp chæ truï tuøy yù, moät phi phaùp: Nghóa laø tröôøng hôïp khai cho noùi moät laàn Tuøy yù lieàn döøng laø nhö phaùp. 2. Ba nhö phaùp, moät phi phaùp: Nghóa laø tröôøng hôïp phaûi noùi ñuû ba laàn Tuøy yù môùi nhö phaùp, neáu chæ noùi moät laàn laø phi phaùp. 3. Naêm nhö phaùp, moät phi phaùp: Nghóa laø coù naêm tröôøng hôïp noùi tuøy yù nhö phaùp hoaëc khai cho noùi moät laàn, hoaëc noùi ñuû ba laàn, hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát moät laàn, hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát ba laàn hoaëc taâm

nieäm Tuøy yù. Tröôøng hôïp khai cho noùi moät laàn laø: 1. Vaøo ngaøy möôøi laêm caùc Bí-soâ taäp hoïp laïi moät nôi muoán taùc phaùp tuøy yù nhöng trong chuùng coù nhieàu ngöôøi bònh naëng, sôï caùc Bí-soâ bònh khoâng theå ngoài laâu, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 2. Vaøo ngaøy taùc phaùp Tuøy yù boãng gaëp trôøi möa lôùn hoaëc trôøi saép möa, caùc Bí-soâ suy nghó: "Neáu noùi ba laàn tuøy yù sôï möa lôùn laøm öôùt heát ngoïa cuï", do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 3. Vaøo ngaøy taùc phaùp tuøy yù boãng coù vua ñeán cuøng vôùi quyeán thuoäc hoaëc ñaïi thaàn cuøng vôùi thuoäc haï ñeán, hoaëc ngöôøi trong thaønh taäp hoïp ñeán ñem y thöïc cuùng döôøng Bí-soâ taêng giaø vaø yeâu caàu Taêng giaø chuù nguyeän neân Taêng giaø moõi meät sôï khoâng theå noùi Tuøy yù ba laàn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 4. Vaøo ngaøy Tuøy yù, do caùc Bí-soâ thoâng hieåu Toâ-ñaùt-la, Tyø-naïi-da, Ma-ñaùt-lyù-ca suoát ñeâm tuïng kinh thuyeát phaùp ñeàu moõi meät, sôï khoâng theå noùi Tuøy yù ba laàn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 5. Vaøo ngaøy Tuøy yù, do coù boán traùnh sanh khôûi, vò Bí-soâ thoâng hieåu ba taïng phaûi quyeát ñoaùn toäi ñeå Dieät-traùnh raát moõi meät, sôï khoâng theå thoï Tuøy yù nghe noùi ba laàn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 6. Vaøo ngaøy Tuøy yù, do vua töùc giaän neân ra lònh boán bònh ñeán truù xöù baét troùi caùc Sa moân Thích töû hoaëc baét ñi chaên voi chaên ngöïa hoaëc baét phaûi lao dòch..., caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn vua seõ giaän traùch gaây baát lôïi cho Taêng, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 7. Vaøo ngaøy Tuøy y boãng coù giaëc cöôùp keùo ñeán hoaëc phaù thaønh aáp hoaëc gieát haïi boø deâ, hoaëc gieát ngöôøi cöôùp cuûa... caùc vieäc phi phaùp, caùc Bí-soâ sôï

noùi Tuøy yù ba laàn giaëc cöôùp seõ gaây baát lôïi cho Taêng hoaëc ñoaït y baùt hoaëc gieát, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 8. Vaøo ngaøy Tuøy yù, neáu trong truù xöù coù Bí-soâ giaø khoâng hieåu bieát khaïc nhoå nhieàu hoaëc coù caùc nöõ nhaân töø xa ñeán khoâng tin quyû thaàn khieán caùc quyû thaàn noåi giaän, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn caùc quyû thaàn seõ laøm ñieàu baát lôïi cho Taêng, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 9. Vaøo ngaøy Tuøy yù neáu caùc Bí-soâ laøm taêng phoøng ôû nôi coù thuù döõ hoaëc coù baø giaø vaø caùc ngöôøi nöõ voâ tri khoâng saïch seõ, caùc Bí-soâ laïi ñaïi tieåu tieän phi phaùp… khieán caùc quyû thaàn noåi giaän sai khieán thuù döõ ñeán gaây toån haïi cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ gaëp maïng

naïn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn. 10. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû gaàn truù xöù cuûa roàng ñaõ khaïc nhoå, ñaïi tieåu tieän… laøm oâ ueá khieán cho roàng töùc giaän phun ñoäc laøm thöông toån cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ bò maïng naïn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn hoaëc ñoái thuyeát moät laàn. 11. Tröôøng hôïp Bí-soâ ôû gaàn nhaø theá tuïc, luùc Bí-soâ muoán taùc phaùp tuøy yù thì nhaø theá tuïc boãng phaùt hoûa chaùy lan tôùi Taêng phöôøng, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ gaëp maïng naïn hay bò chaùy, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát. 12. Tröôøng hôïp truù xöù taêng ôû gaàn khe nuùi, vaøo ngaøy tuøy yù trôøi boãng möa lôùn, nöôùc ngaäp luït khaép nôi traøn tôùi Taêng phöôøng, caùc Bí-soâ sôï noùi Tuøy yù ba laàn seõ bò maïng naïn, do nhaân duyeân naøy Phaät khai cho noùi Tuøy yù moät laàn hoaëc ñoàng thôøi ñoái thuyeát. Neáu truù xöù Taêng ôû nôi ñoàng troáng xa vaéng, boãng coù naïn khuûng boá khôûi leân sôï toån haïi ñeán thaân maïng, caùc Bí-soâ noùi vôùi nhau: “Hoâm nay ngaøy möôøi laêm laøm Tuøy yù nhöng chuùng ta gaëp naïn gaáp böùc baùch khoâng laøm Tuøy yù ñöôïc, neân dôøi ñi nôi khaùc, sau naøy seõ nhö phaùp laøm Tuøy yù”, Phaät noùi: “Neáu coù nhaân duyeân nhö vaäy, ñoàng thôøi di taûn ñeàu khoâng phaïm.” Luùc ñoù Öu-ba-ly baïch Phaät: “Neáu coù soá ñoâng Bí-soâ cuøng nhau an cö, chöa maõn an cö laïi muoán cuøng nhau ñi ñeán choã khaùc thì coù ñöôïc laøm Tuøy yù tröôùc hay khoâng?”, Phaät noùi: “Khoâng ñöôïc, neáu Bí-soâ kia noùi: Nay toâi taïm ngöøng Tuøy yù ñi ñeàn choã khaùc seõ laøm Tuøy yù; caùc Bí-soâ neân noùi: Chuùng ta an cö ôû ñaây, khoâng neân ngöøng Tuøy yù hay ñeán nôi khaùc laøm Tuøy yù. Phaät cheá chuùng ta nhö phaùp an cö maõn roài phaûi nhö phaùp thanh tònh Tuøy yù”. Öu-ba-ly baïch Phaät: “Neáu Bí-soâ noùi: Toâi coù duyeân söï phaûi ñi, haõy cho toâi taïm ngöøng tuøy yù hoaëc cho toâi laøm tuøy yù ñeå toâi laøm xong vieäc ñoù, thì coù ñöôïc khoâng?”, Phaät noùi: “Vieäc naøy khoâng thaønh Tuøy yù, caùc Bí-soâ neân noùi vôùi vò kia: Chuùng ta khoâng neân taïm ngöøng tuøy yù hay ñoái nhau laøm Tuøy yù, phaûi ñôïi an cö xong. Phaät cheá chuùng ta an cö xong môùi nhö phaùp thanh tònh Tuøy yù, khoâng cho pheùp chuùng ta khoâng nhö phaùp Tuøy yù. Naøy Öu-ba-ly, neáu ngöôøi naøo khoâng haønh theo ñuùng nhö treân hoaëc laøm phi phaùp thì phaïm AÙc-taùc”. Ñeán ngaøy möôøi laêm laøm Tuøy yù, neáu Bí-soâ boãng

bò vua hay ñaïi thaàn baét giöõ hoaëc bò giaëc cöôùp hay oaùn thuø baét giöõ, caùc Bí-soâ neân xin pheùp hoï taïm thaû Bí-soâ veà ñeå cuøng laøm Tuøy yù. Hoï chòu thaû thì toát, neáu khoâng chòu thaû thì taêng neân keát tieåu giôùi laøm Tuøy yù. Bí-soâ bò baét kia sau khi ñöôïc thaû veà seõ laøm Tuøy yù laïi, neáu khoâng laøm ñuùng nhö theá thì nhö

SOÁ 1446 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUØY YÙ SÖÏ 389

Phaät noùi phaïm toäi Vieät phaùp. Ñeán ngaøy Tuøy yù, neáu Bí-soâ nhôù bieát coù toäi phaûi ôû choã khuaát ñoái tröôùc Bí-soâ saùm hoái roài môùi ñöôïc cuøng laøm tuøy yù. Neáu khoâng thuyeát toäi maø cuøng laøm tuøy yù thì khoâng thaønh Tuøy yù gioáng nhö trong phaùp Tröôûng tònh vaø trong thaäp söï ñaõ noùi roõ. Ñeán ngaøy Tuøy yù, neáu Bí-soâ nhôù bieát coù toäi muoán phaùt loà saùm hoái, neáu laø toäi Ba-la-thò-ca thì ñaïi chuùng neân taãn xuaát roài môùi laøm Tuøy yù. Neáu laø toäi Taêng-giaø-phaït-thi-sa thì taïm gaùt toäi naøy laïi, ñôïi laøm Tuøy yù roài seõ trò toäi; neáu phaïm toäi Ba-daät-ñeå-ca, Ba-la-ñeà-Ñeà-xaù-ni, Ñoät-saéc-ngaät- lyù-ña thì phaûi thuyeát hoái tröôùc roài môùi cuøng laøm Tuøy yù. Ñeán ngaøy Tuøy yù, neáu Bí-soâ ñoái vôùi toäi Tha-thaéng coù nghi, khoâng bieát coù phaïm toäi Tha-thaéng hay khoâng; neáu laø toäi Tha-thaéng baát coïng truï thì khoâng coøn laø Bí-soâ, neáu khoâng phaûi laø toäi Tha-thaéng thì taïm gaùt laïi ñeå laøm Tuøy yù tröôùc. Khi laøm Tuøy yù, Bí-soâ thuyeát toäi thì neân cho thuyeát toäi tröôùc roài môùi laøm tuøy yù; neáu coù yeát ma xuaát toäi thì neân yeát ma tröôùc roài môùi laøm Tuøy yù. Khi laøm Tuøy yù, neáu coù Bí-soâ cöû toäi Bí-soâ khaùc laø coù phaïm toäi, Bí- soâ cöû toäi naøy neáu coù thaân khaåu yù baát thieän thì caùc Bí-soâ neân noùi: Haõy laøm tuøy yù. Neáu Bí-soâ cöû toäi naøy tuy thaân thieän nhöng khaåu baát thieän thì khoâng neân nghe lôøi cuûa vò aáy, neân cuøng laøm Tuøy yù. Neáu Bí-soâ cöû toäi naøy tuy khaåu thieän nhöng thaân baát thieän cuõng gioáng nhö treân; neáu thaân khaåu ñeàu thieän nhöng khoâng thoâng hieåu ba taïng, cuõng khoâng neân nghe lôøi cuûa ngöôøi aáy noùi, neân cuøng laøm tuøy yù. Neáu Bí-soâ cöû toäi naøy thaân khaåu ñeàu thieän, tuy coù hoïc ba taïng nhöng khoâng hieåu nghóa saâu maàu, cuõng khoâng hieåu roõ söï vieäc; caùc Bí-soâ neân noùi vôùi vò aáy raèng: “Haõy quan saùt kyõ sau môùi cuøng chuùng toâi nhö phaùp tröø toäi, nay neân laøm Tuøy yù”. Khi laøm Tuøy yù, neáu coù Bí-soâ thaân khaåu ñeàu thieän, laïi hoïc thoâng ba taïng, hieåu nghóa saâu vaø hieåu roõ söï vieäc, nhöng taâm bò meâ loaïn, phaùp noùi laø phi phaùp, phi phaùp noùi laø phaùp, ñuùng noùi laø sai, Tyø-naïi-da noùi laø khoâng phaûi Tyø-naïi-da. Khoâng phaûi Tyø-naïi-da noùi laø Tyø-naïi-da, ñeán trong Taêng ngaên Tuøy yù thì caùc Bí-soâ neân hoûi: “Trong chuùng naøy ai coù phaïm toäi, laø toäi gì? Tha-thaéng hay Taêng-giaø-phaït-thi-sa hay Ba-daät-ñeå- ca hay Ba-la-ñeà-Ñeà-xaù-ni hay Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña; laø ñeâm hay ngaøy, ôû treân ñöôøng chaùnh hay treân leà ñöôøng, luùc ñang ñi hay döøng laïi, luùc ñang ñöùng hay ñang ngoài, naèm?. Neáu noùi phaïm toäi Tha-thaéng thì khoâng phaïm toäi Taêng-taøn… cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm toäi Taêng-taøn thì khoâng phaïm toäi Tha-thaéng cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm Ba-daät- ñeå-ca thì khoâng phaïm Ba-la-thò-ca

cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm Ba

390 BOÄ LUAÄT 8

la ñeà Ñeà-xaù-ni thì khoâng phaïm toäi Tha-thaéng cho ñeán toäi AÙc-taùc; neáu noùi phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña thì khoâng phaïm toäi Tha-thaéng cho ñeán Ba la ñeà Ñeà-xaù-ni. Neáu noùi phaïm toäi Tha-thaéng thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi thöù tö vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Taêng-taøn thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi Taêng-taøn thöù hai cho ñeán toäi thöù möôøi ba vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Ba-daät-ñeå-ca thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi thöù chín möôi vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Ba-la-ñeà-Ñeà-xaù-ni thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi thöù tö vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm toäi Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña thöù nhaát thì khoâng phaïm toäi thöù hai cho ñeán toäi cuoái cuøng vaø ngöôïc laïi. Neáu noùi phaïm ban ñeâm thì khoâng phaïm vaøo ban ngaøy vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm treân ñöôøng chaùnh thì khoâng phaïm treân leà ñöôøng vaø ngöôïc laïi; neáu noùi phaïm luùc ñang ñi thì khoâng phaûi luùc döøng laïi...". Neáu khi caùc Bí-soâ hoûi ñaày ñuû nhö vaäy, Bí-soâ kia noùi tröôùc sau maâu thuaån nhau thì khoâng neân nghe lôøi ngöôøi aáy noùi; neáu traû lôøi tröôùc sau khoâng coù maâu thuaån nhau thì caùc Bí- soâ neân hoûi: "Ngay khi thaáy hoï phaïm, hoï bieåu loä nhö theá naøo, noùi ra lôøi gì vaø laøm yù thuù gì?". Neáu hoûi xong xeùt thaáy ñuùng laø phaïm toäi Tha-thaéng thì Taêng neân taãn xuaát roài môùi laøm tuøy yù; neáu laø phaïm toäi Taêng-taøn thì neân gaùt laïi ñôïi laøm Tuøy yù roài seõ trò toäi; neáu laø phaïm Ba-daät-ñeå-ca, Ba la ñeà Ñeà-xaù-ni vaø Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña thì phaûi thuyeát toäi tröôùc roài môùi laøm tuøy yù. Ñeán ngaøy Tuøy yù, caùc Bí-soâ cöïu truï neáu ñuû tuùc soá naêm vò trôû leân thì neân taùc phaùp Tuøy yù; neáu coù vò naøo khoâng ñeán cuøng laøm tuøy yù, caùc Bí-soâ bieát maø khoâng chôø hoï ñeán, laïi cuøng taùc phaùp Tuøy yù thì khi Bí-soâ kia ñeán, caùc Bí-soâ naøy phaûi taùc phaùp Tuøy yù laïi, caùc Bí-soâ taùc phaùp tuøy yù tröôùc phaïm toäi Vieät phaùp vì phi phaùp. Luùc ñoù Öu-ba-ly baïch Phaät: "Theá toân, coù Bí-soâ an cö khi taùc phaùp tuøy yù hoûi trong chuùng naøy neáu khoâng coù vieäc tranh caûi, ngöôøi gaây oàn naùo, ngöôøi öa caät vaán, ngöôøi ñeán ñeán choã vua quan, ngöôøi caám ñoaùn ngöôøi khaùc, ngöôøi cöû toäi phi phaùp ñeán truù xöù naøy vaø caùc Bí-soâ hieän tieàn ñeàu bieát hoå theïn thì khoâng coù gì phaûi noùi; nhöng neáu coù ngöôøi aùc ñeán tranh caûi... thì caùc Bí-soâ phaûi taùc phaùp Tuøy yù nhö theá naøo?", Phaät noùi: "Neáu coù ngöôøi aùc ñeán ñoät ngoät thì hai, ba ngöôøi neân ñeán trong giôùi traøng töï taùc phaùp Tuøy yù, Ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng thì neân ra ñoùn tieáp hoï, diu daøng thaêm hoûi roài saép ñaët choã cho hoï nghæ. Luùc ñoù caùc Bí-soâ cuøng taùc phaùp tuøy yù, neáu ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng ñöôïc thì neân baûo hoï taém röûa, trong luùc hoï ñang taém röûa thì caùc Bí-soâ neân mau laøm Tuøy yù, ñöôïc nhö vaäy thì toát, neáu khoâng ñöôïc thì neân keát tieåu giôùi laøm Tröôûng tònh. Neáu hoï hoûi: Hoâm nay laøm Tuøy yù

taïi sao laïi laøm tröôûng tònh, thì neân ñaùp laø chuùng toâi coù phaùp taéc rieâng. Tröôûng tònh xong chôø hoï ñi roài môùi cuøng taùc phaùp Tuøy yù.” Tröôøng hôïp luùc taùc phaùp tuøy yù coù Bí-soâ bònh khoâng ñeán ñöôïc, caùc Bí-soâ khoâng bieát taùc phaùp Tuøy yù nhö theá naøo, Phaät noùi: “Neân thoâng baùo cho hoï bieát, ai ñeán ñöôïc thì ñeán, neáu khoâng ñeán ñöôïc thì gôûi duïc Tuøy yù ñeán. Khi tuøy yù coù boán tröôøng hôïp xaûy ra: Moät laø coù söï vieäc khoâng coù ngöôøi: Nhö khi Tuøy yù coù ngöôøi khoâng hieåu, baûn taùnh ngu si khoâng phaân bieät toát xaáu, neáu ôû gaàn mieáu thaàn hoaëc höôùng veà mieáu thaàn hoaëc coù ñoàng nam ñoàng nöõ chöûi maéng quyû thaàn vôùi lôøi aùc khaåu, hoaëc laøm vieäc baát tònh khieán cho thieân thaàn quyû thaàn töùc giaän ñeán neâu söï vieäc quôû traùch maø khoâng chæ ñích xaùc teân ngöôøi. Hai laø coù ngöôøi khoâng coù söï vieäc: Nhö khi Tuøy yù coù caùc vieäc xaûy ra gioáng nhö ôû ñoaïn vaên treân, chæ khaùc ôû choã khieán cho thieân thaàn töùc giaän ñeán trong chuøa neâu ñích danh Bí-soâ coù loãi, nhöng khoâng noùi roõ laøm loãi gì. Ba laø coù ngöôøi coù söï vieäc: Töùc laø neâu roõ toäi loãi vaø teân ngöôøi laøm loãi. Boán laø khoâng coù ngöôøi khoâng coù söï vieäc: Traùi ngöôïc vôùi tröôøng hôïp treân, toång coïng laø boán tröôøng hôïp.

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 78

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ
NAÏI DA BÌ CAÙCH SÖÏ
SOÁ 1447
(QUYEÅN THÖÔÏNG & HAÏ)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1447

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ BÌ CAÙCH SÖÏ QUYEÅN THÖÔÏNG

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù ôû trong thoân Baø-saùch-ca coù moät tröôûng giaû teân laø Löïc quaân (Baø- la-tieân) giaøu coù nhö Tyø sa moân thieân vöông, tuy cöôùi vôï ñaõ laâu nhöng vaãn chöa coù con, oâng buoàn raàu suy nghó: “Nay ta giaøu coù nhieàu taøi baûo nhöng laïi khoâng coù con, khoâng coù ngöôøi thöøa keá, sau khi ta qua ñôøi gia saûn aét bò vua tòch thu”, moät ngöôøi thaân quen baûo oâng neân caàu khaån thaàn linh, tröôûng giaû nghe lôøi tìm ñeán caùc mieáu thôø thieân thaàn, quyû thaàn ôû khaép nôi ñeå caàu khaån nhöng vaãn khoâng coù con. Nhieàu ngöôøi thaáy vaäy lieàn noùi: “Neáu caàu khaån thieân thaàn maø coù ñöôïc con thì ngöôøi treân theá gian ñeán caàu khaån coù tôùi caû ngaøn ngöôøi con khaùc naøo vua Chuyeån luaân”. Thaät ra phaûi coù ñuû ba ñieàu kieän môùi coù theå coù con: Moät laø cha meï giao hoäi, hai laø ngöôøi meï ñuùng vaøo thôøi kyø coù thai, ba laø thaân trung aám hieän tieàn. Thôøi gian sau coù moät höõu tình ôõ coõi khaùc qua ñôøi thaùc thai nôi vôï cuûa tröôûng giaû, neáu laø

ngöôøi nöõ minh hueä thì coù naêm loaïi trí ñaëc bieät khaùc vôùi ngöôøi nöõ bình thöôøng, ñoù laø bieát ngöôøi nam coù taâm duïc, bieát thôøi tieát, bieát töø ngöôøi naøo ñeå ñöôïc thoï thai, bieát laø nam vaø bieát laø nöõ. Neáu thai laø con trai thì naèm beân hoâng phaûi, neáu laø con gaùi thì naèm hoâng beân traùi. Luùc ñoù ngöôøi vôï tröôûng giaû vui möøng baùo cho choàng bieát laø mình coù thai vaø thai chaéc laø con trai vì naèm ôû hoâng beân phaûi, tröôûng giaû nghe roài heát söùc vui möøng cöôøi noùi raèng: “Ta ñaõ traûi qua thôøi gian daøi caàu khaån thieân thaàn môùi coù ñöôïc con, sau naøy seõ gaùnh vaùc khoù nhoïc

cho ta, troâng coi gia nghieäp cho ta, vieäc gí ta chöa laøm ñöôïc noù seõ laøm thay ta, keá thöøa gia nghieäp laøm cho höng thaïnh. Sau khi ta cheát, noù seõ truy phöôùc cho ta, xöng teân ta vaø caàu nguyeän cho ta ñöôïc sanh vaøo coõi laønh, nay ta ñöôïc toaïi nguyeän roài”. Luùc ñoù tröôûng giaû saép xeáp cho vôï ôû treân laàu cao ñeå chaêm soùc tuøy thôøi noùng laïnh, aên uoáng thích nghi, trang söùc cho vôï baèng caùc chuoãi anh laïc trang nghieâm nhö thieân nöõ… tai khoâng nghe tieáng xaáu, maét khoâng nhìn saéc xaáu… ñuû ngaøy thaùng ñeán kyø sanh nôû sanh ñöôïc moät beù trai dung maïo ñoan nghieâm, ai naáy ñeàu yeâu meán, vöøa sanh ra treân loã tai ñaõ coù ñeo khoen baùu, töï phaùt ra tieáng. Tröôûng giaû lieàn cho môøi vò chuyeân gia veà vaät baùu ñeán ñeå ñònh giaù trò cuûa voøng tai baùu naøy, vò chuyeân gia noùi: “Khoâng theå ñònh giaù ñöôïc, nhöng thoâng thöôøng moät vaát baùu voâ giaù ñeàu ñònh löôïng khoaûng chöøng moät caâu chi”. Traûi qua hai möôi moát ngaøy tröôûng giaû hoäi hoïp thaân toäc ñeå aên möøng vaø ñaët teân cho beù, thaân toäc noùi: “Haøi nhi töø trong Vaên tinh sanh ra, laïi coù ñeo voøng tai baùu voâ giaù, vaäy neân ñaët teân cho beù laø Vaên-caâu-chi-nhó (ÖÙc nhó)”. Ngay trong ngaøy sanh ÖÙc nhó, tyø nöõ trong nhaø tröôûng giaû cuõng sanh hai con trai: moät teân laø Noâ (Ñaø-saùch-ca), moät teân laø UÛng hoä (Ba- laïc-ca). Tröôûng gia giao ÖÙc nhó cho taùm baø vuù nuoâi: Hai baø lo vieäc buù môùm, hai baø lo vieäc boàng giöõ, hai baø lo vieäc taém röûa, hai baø cuøng vui ñuøa. ÖÙc nhó ñöôïc nuoâi döôõng baèng caùc loaïi thöùc aên ngon boå nhö söõa, toâ, laïc, ñeà hoà… neân mau lôùn nhö boâng sen leân khoûi maët nöôùc. Ñeán tuoåi tröôûng thaønh hoïc thoâng caùc moân hoïc vaø caùc kyõ ngheä, tröôûng giaû cho xaây ba toøa nhaø thích hôïp vôùi ba muøa ñoâng haï vaø thu cho ÖÙc nhó ôû, laïi cho laøm ba khu vöôøn cho öùc nhó vui chôi. Baûn thaân tröôûng giaû troâng coi heát moïi vieäc trong nhaø raát vaát vaû, ÖÙc nhó thaáy theá lieàn hoûi taïi sao cha laïi khoå nhoïc nhö vaäy, tröôûng giaû noùi: “Con coøn treû chæ bieát höôûng thuï neân cha phaûi khoå nhoïc nhö vaäy, nhöng khoâng bao laâu nöõa khoå nhoïc naøy seõ chaám döùt”, ÖÙc nhó nghe roài lieàn noùi vôùi cha: “Neáu vaäy xin cha cho con ra bieån tìm chaâu baùu”… Tröôûng giaû khuyeân can khoâng ñöôïc, bieát con ñaõ quyeát chí neân baèng loøng cho con ñi, sau ñoù tröôûng giaû cho rung chuoâng boá caùo: “Nhöõng ngöôøi cö truù nôi ñaây haõy nghe: Nay con ta muoán ra bieån tìm chaâu baùu, neáu ai chòu ñi theo thì treân ñöôøng ñi khoûi phaûi ñoùng thueá vaø neân töï söûa soaïn haønh trang ñeå cuøng leân ñöôøng”. Luùc ñoù coù naêm traêm thöông nhôn ñeán muoán cuøng ñi theo, tröôûng giaû thieát ñaõi hoï

aên no ñuû roài daën doø: “Caùc ngöôøi haõy yeâu con ta nhö ta ñaõ yeâu noù, neáu noù laøm vieäc baát thieän khoâng lôïi ích thì neân khuyeân can”, caùc thöông nhôn nhaän lôøi; tröôûng giaû laïi noùi vôùi con: “Con phaûi nghe theo lôøi caùc thöông nhôn nhaéc nhôû, treân ñöôøng ñi con khoâng ñöôïc ñi tröôùc cuõng khoâng ñöôïc ñi

sau, vì sao?, vì neáu gaëp cöôùp maïnh baïo, chuùng seõ taán coâng nhöõng ngöôøi ñi tröôùc; neáu gaëp cöôùp söùc yeáu, chuùng seõ taán coâng nhöõng ngöôøi ñi sau. Neáu vò thöông chuû bò toån thì caùc thöông nhôn cuõng bò toån”, ngöôøi con vaâng lôøi cha daïy baûo; tröôûng giaû laïi goïi hai noâ boäc trong nhaø ñeán baûo raèng: “Hai ngöôi khoâng ñöôïc rôøi xa con ta”, hai noâ boäc vaâng lôøi. Daën doø ñaâu ñoù xong xuoâi, tröôûng giaû chuaån bò xe löøa vaø moïi thöù caàn duøng ñaày ñuû cho con leân ñöôøng. Luùc ñoù ngöôøi con ñeán töø giaõ meï, ngöôøi meï nghe roài lieàn ngaát xæu vaø can ngaên con ñöøng ñi vì sôï khoâng bieát bao giôø gaëp laïi, ngöôøi con töùc giaän noùi: “Gaëp laïi nhau trong coõi aùc”, ngöôøi meï noùi: “Con noùi ra lôøi thoâ aùc nhö vaäy laø khoâng toát, con neân saùm hoái cho toäi nheï bôùt”, ngöôøi con nghe roài lieàn ñoái tröôùc meï saùm hoái, saùm hoái xong roài leân ñöôøng, moïi ngöôøi tieãn ñöa ñeàu caàu chuùc an laønh. Ñoaøn thöông nhaân goàm coù thöông chuû laø ngöôøi con cuûa tröôûng giaû vaø naêm traêm thöông nhôn tuaàn töï traûi qua nhieàu thoân xoùm cuoái cuøng tôùi cöûa bieån, thöông chuû ñem naêm traêm tieàn vaøng thueâ thuyeàn vaø naêm ngöôøi gioûi veà ñi bieån goàm coù moät ngöôøi caàm laùi, moät ngöôøi bieát phöông höôùng, moät ngöôøi bieát söõa chöõa thuyeàn, moät ngöôøi bieát phaân bieät vaø moät thuyeàn tröôûng. Sau khi caàu nguyeän xong, thuyeàn xuaát phaùt ñeán ñaûo chaâu baùu, laáy ñöôïc nhieàu baùu vaät roài trôû veà ñöôïc an oån. Leân bôø thöông chuû cuøng hai noâ boäc ôû rieâng moät nôi treân baõi caùt, sau ñoù baûo moät noâ boäc: “Naøy Ñaø-saùch-ca, ngöôi haõy ñeàn xem caùc thöông nhôn ñang laøm gì?”, noâ boäc naøy ñeán nôi thaáy caùc thöông nhôn ñeàu ñang nguû neân cuõng naèm nguû theo. Thöông chuû sau ñoù laïi baûo noâ boäc thöù hai ñeán xem caùc thöông nhôn ñang laøm gì, noâ boäc naøy ñeán nôi thì thaáy caùc thöông nhôn ñang chuaån bò leân ñöôøng. Luùc ñoù Ñaø-saùch-ca baûo Ba-laïc-ca ñi baùo cho thöông chuû bieát thì Ba-laïc- ca laïi baûo Ñaø-saùch-ca ñi baùo, cuoái cuøng Caû hai ñeàu khoâng ñi baùo maø ñi cuøng caùc thöông nhôn. Saùng hoâm sau tìm khaép nôi khoâng thaáy thöông chuû ñaâu môùi hoûi caùc thöông nhôn, ngöôøi ñi sau noùi laø ôû tröôùc, ngöôøi ñi tröôùc noùi laø ôû sau, nhöng tröôùc sau ñeàu khoâng tìm thaáy, caùc thöông nhôn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta boû thöông chuû laïi laø traùi ñaïo lyù, phaûi quay laïi tìm”. Moät thöông nhôn noùi; “Ñöôøng ñi raát nguy hieåm, neáu quay trôû laïi tìm e cuõng khoâng tìm ñöôïc, chuùng ta ñaønh phaûi phöông tieän, khi trôû veà ñeán nôi neáu ngöôøi cha hoûi veà thöông chuû thì ngöôøi ñi tröôùc neân noùi laø ôû phía sau, neáu hoûi ngöôøi ñi sau thì neân noùi laø ôû phía tröôùc, khoâng ñöôïc noùi laø chuùng ta ñaõ boû rôi thöông chuû”. Nhaát trí vôùi nhau roài caùc thöông nhôn tieáp tuïc leân ñöôøng trôû veà thoân Ñaø-saùch-ca, tröôûng giaû Baø-la-tieân nghe tin vui möøng ra ñoùn vaø hoûi veà con mình, hoï ñeàu

traû lôøi nhö ñaõ baøn tính tröôùc, tröôûng giaû nghe roài suy nghó: “Nhöõng ngöôøi naøy doái gaït ta,

con ta ñaõ cheát hay laø bò laïc maát”. Cho laø con mình ñaõ cheát neân tröôûng giaû ñau khoå tuyeät voïng, thaân quyeán vaø nhöõng ngöôøi ñeán thaêm ñeàu buoàn khoùc, vôï choàng tröôûng giaû vì thöông khoùc con neân hai maét bò muø. Tröôûng giaû ñem taát caû vaät duïng maø ngöôøi con ñaõ duøng tröôùc kia nhö y phuïc giaøy deùp… ñem ñeå trong mieáu thôø vaø vieát leân treân ñoù: “Nguyeän cho con toâi neáu coøn soáng thì ôû choã naøo cuõng ñöôïc bình an, neáu ñaõ cheát thì ñöôïc sanh veà coõi laønh”. Luùc ñoù thöông chuû nguû queân treân baõi caùt ñeán saùng hoâm sau, maët trôøi chieáu leân ngöôøi môùi tænh daäy, nhöng khoâng bieát ñöôøng ñi vì gioù caùt thoåi maát heát daáu veát. Thöông chuû khoâng bieát caùc thöông nhôn ñaõ ñi veà höôùng naøo neân cöù cõõi löøa ñi veà phía tröôùc, con löøa bieát laïc ñöôøng neân ñi töø töø, thöông chuû thaáy löøa ñi chaäm neân duøng roi ñaùnh, löøa bò ñaùnh ñau khoâng theå ñi ñöôïc nöõa. Thöông chuû suy nghó: “Ai laïi ôû trong caûnh khoán khoå naøy khoâng coù taâm töø bi ñaùnh löøa nhö theá”, nghó roài lieàn boû löøa ñi boä veà phía tröôùc thì thaáy coù moät thaønh saét, töôøng vaùch cao ngaát. Thöông chuû ñeán cöûa thaønh thaáy coù moät tröôïng phu thaân hình cao lôùn, boä daïng ñaùng sôï lieàn hoûi: “Thöa oâng trong thaønh coù nöôùc khoâng?”, ngöôøi naøy khoâng noùi neân thöông chuû ñi vaøo thaønh tìm khaép nôi vaãn khoâng thaáy coù nöôùc, vì quaù khaùt neân thaàn trí meät moõi gaøo leân: Nöôùc, nöôùc. Luùc ñoù boãng coù naêm traêm ngaï quyû thaân hình nhö caây goã chaùy, toùc xoûa che thaân, coå nhoû nhö kim, buïng to nhö nuùi lôùn, löûa töø chi phaàn phun ra trôû laïi ñoát thaân, cuøng ñeán choã thöông chuû xin nöôùc, thöông chuû noùi: “Toâi vì quaù khaùt neân môùi vaøo ñaây tìm nöôùc”, ngaï quyû noùi: “Ñaây laø thaønh cuûa ngaï quyû laøm gì coù nöôùc, chuùng toâi ôû ñaây ñaõ möôøi hai naêm chöa heà nghe ñeán nöôùc”, thöông chuû hoûi: “Caùc vò taïo nghieäp gì maø sanh vaøo thaønh naøy?”, ngaï quyû noùi: “Ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä phaàn nhieàu ít tin, duø toâi coù noùi oâng cuõng khoâng tin”, thöông chuû noùi: “Chính toâi thaáy ngay tröôùc maét, laøm sao khoâng tin”, ngaï quyû noùi keä: “Toâi töøng maéng chöûi, thöôøng saân haän, Boûn xeûn tieác cuûa, khoâng cho ngöôøi, Cuõng chöa bao giôøi haønh boá thí, Do nghieäp naøy sanh laøm ngaï quyû”. Luùc ñoù thöông chuû sanh taâm nhaøm lìa phieàn naõo voäi chaïy ra khoûi thaønh, gaëp tröôïng phu ñöùng ôû cöûa thaønh khi naûy lieàn noùi: “Neáu hoài naûy oâng noùi ñaây laø thaønh cuûa ngaï quyû thì toâi ñaõ khoâng vaøo”, tröôïng phu noùi: “Haù thöông chuû khoâng nghe thaáy ngöôøi naøo ñaõ vaøo trong thaønh ngaï quyû thì khoâng theå trôû ra ñöôïc hay sao? Vì oâng coù ñaïi phöôùc ñöùc neân môùi thoaùt ra ñöôïc, haõy rôøi khoûi nôi ñaây nhanh leân”. Thöông chuû nghe roài voäi

ñi nhanh veà phía tröôùc, trôøi veà chieàu môùi thaáy phía tröôùc coù moät thieân cung, trong ñoù coù moät Thieân töû vaø boán thieân nöõ ñang cuøng nhau hoan laïc. Thieân töû töø xa thaáy thöông chuû ñi ñeán lieàn hoûi coù khaùt khoâng, ñaùp laø raát ñoùi, Thieân töû baûo thöông chuû ñi taém röûa roài baûo doïn caùc moùn aên ngon ra cho aên roài baûo nguû laïi ñeâm. Saùng hoâm sau maët trôøi vöøa moïc thì thieân cung lieàn bieán maát, boán thieân nöõ bieán thaønh choù ñen ñeø Thieân töû uùp maët treân giöôøng saét noùng ñoû roài aên thòt treân löng cuûa Thieân töû. Ñeán khi trôøi vöøa suïp toái thì caûnh ñoù lieàn bieán maát, thieân cung vaø boán thieân nöõ hieän trôû laïi nhö cuõ. Thöông chuû nhìn thaáy roài laáy laøm quaùi dò lieàn hoûi Thieân töû: "Ngöôøi ñaõ taïo nghieäp gì maø sanh vaøo nôi naøy?", Thieân töû noùi: "Ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä phaàn nhieàu ít tin, duø toâi coù noùi oâng cuõng khoâng tin", thöông chuû noùi: "Chính toâi thaáy ngay tröôùc maét, laøm sao khoâng tin", Thieân töû noùi keä: "Xöa kia ban ngaøy haïi maïng ngöôøi, Ban ñeâm trì giôùi sieâng tu haønh, Do nhaân duyeân naøy sanh ôû ñaây, Thoï laáy nghieäp quaû thieän aùc naøy". Thöông chuû hoûi: "Baøi keä naøy coù nghóa gì?", Thieân töû noùi: "Xöa kia toâi ôû trong thoân Baø-saùch-ca laøm ngöôøi ñoà teå thöôøng gieát deâ baùn thòt ñeå kieám soáng. Luùc ñoù coù Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na khuyeân toâi caûi hoái, ñöøng taïo nghieäp naøy nhöng toâi khoâng nghe theo, Thaùnh giaû laïi khuyeân toâi ban ñeâm neân trì giôùi tu haønh, toâi lieàn vaâng theo. Do nhaân duyeân naøy neân ban ngaøy chòu khoå baùo, ban ñeâm ñöôïc höôûng quaû baùo dieäu laïc. Thöông chuû neáu coù ñeán thoân kia neân noùi cho con trai con gaùi cuûa toâi bieát: Cha caùc ngöôøi ñang chòu quaû baùo ñau khoå, caùc ngöôøi neân caûi hoái ñöøng laøm nghieäp saùt naøy nöõa". Thöông chuû noùi: "Nhö ngöôøi ñaõ noùi ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä khoù tin", Thieân töû noùi: "Thöông chuû noùi vôùi con toâi raèng: Ngay döôùi ñaát choã gieát deâ coù moät bình vaøng, noù haõy ñaøo leân laáy duøng tuøy yù vaø neân thöôøng cuùng döôøng Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na, vò aáy laø phöôùc ñieàn cuûa trôøi ngöôøi ñaùng cuùng döôøng, khi cuùng neân xöng teân toâi vaø nguyeän cho toâi toäi ñöôïc tieâu dieät", Thöông chuû nhaän lôøi roài tieáp tuïc ñi veà phía tröôùc, laïi thaáy moät thieân cung trong ñoù coù moät Thieân töû vaø caùc thieân nöõ ñang vui thuù, Thieân töû töø xa thaáy thöông chuû ñeán lieàn hoûi coù ñoùi khoâng, ñaùp laø ñoùi, Thieân töû baûo ñi taém röûa roài cho doïn leân caùc moùn aên ngon, thöông chuû aên xong roài ñi nghæ, ñeán chieàu toái thieân cung boãng bieán maát, Thieân nöõ bieán thaønh con raén lôùn quaán quanh ngöôøi Thieân töû roài aên laáy naõo, ñeán trôøi saùng thieân cung laïi hieän ra vaø Thieân nöõ hieän hình laïi nhö cuõ. Thöông chuû cuõng nhö laàn tröôùc hoûi Thieân töû:

"Ngöôøi ñaõ taïo nghieäp gì maø sanh vaøo nôi naøy?", Thieân töû noùi: "Ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä phaàn nhieàu ít tin, duø toâi coù noùi oâng cuõng khoâng tin", thöông chuû noùi: "Chính toâi thaáy ngay tröôùc maét, laøm sao khoâng tin", Thieân töû noùi keä: "Ñeâm nguû vôùi vôï ngöôøi, Ban ngaøy hoä Thi la, Chính do nghieäp quaû naøy, Neân thoï baùo thieän aùc". Thöông chuû hoûi: "Keä naøy coù nghóa gì?", Thieân töû noùi: "Tröôùc ñaây toâi ôû thoân Baø-saùch-ca, thöôøng haønh daâm duïc

vôùi vôï vaø con gaùi cuûa ngöôøi. Sau ñoù Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na khuyeân toâi neân töø boû nghieäp aùc ñaõ taïo nhöng toâi khoâng nghe theo, vì theá Thaùnh giaû baûo toâi ban ngaøy neân giöõ giôùi, toâi vaâng theo. Do nghieäp quaû naøy neân nay ban ngaøy toâi höôûng dieäu laïc, coøn ban ñeâm phaûi chòu khoå baùo. Thöông chuû neáu coù ñeán thoân kia neân noùi vôùi con toâi raèng: Cha ngöôi do ñôøi tröôùc ñaõ daâm vôùi vôï vaø con gaùi cuûa ngöôøi, do taïo nghieäp naøy neân nay chòu khoå nôi ñòa nguïc", thöông chuû noùi: "Ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä khoù tin, laøm sao hoï tin toâi noùi", Thieân töû noùi: "Thöông chuû noùi vôùi noù raèng: Khi toâi coøn soáng, ngay döôùi ñaát nôi loø teá löûa coù hai bình vaøng, noù haõy ñaøo leân laáy duøng tuøy yù vaø neân thöông cuùng döôøng Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na, laø baäc trôøi ngöôøi toân kính, khi cuùng döôøng neân xöng teân toâi, nguyeän cho toâi toäi ñöôïc tieâu dieät, sanh vaøo coõi laønh". Thöông chuû nhaän lôøi roài tieáp tuïc ñi veà phía tröôùc, laïi thaáy coù moät khu vöôøn, trong vöôøn coù toøa sö töû, treân toøa coù moät phuï nöõ ñang ngoài, dung maïo ñoan nghieâm; döôùi boán chaân gheá coù boán ngaï quyû. Phuï nöõ naøy töø xa thaáy thöông chuû ñi ñeán lieàn hoûi coù ñoùi khoâng, ñaùp laø ñoùi, phuï nöõ naøy noùi: "Khi ta ñöa thöùc aên thöùc uoáng cho ngöôi, ngöôi höùa laø khoâng ñöôïc cho boán ngaï quyû naøy", thöông chuû baèng loøng, phuï nöõ naøy lieàn doïn thöùc aên thöùc uoáng ra roài aån mình trong phoøng, luùc ñoù boán ngaï quyû caàu xin thöông chuû boá thí thöùc aên thöùc uoáng, thöông chuû ñoäng loøng thöông xoùt neân ñöa thöùc aên thöùc uoáng cho boán ngaï quyû. Ngaï quyû thöù moät ñöôïc thöùc aên, thöùc aên lieàn bieán thaønh cuïc saét noùng; ngaï quyû thöù hai vöøa ñöôïc thöùc aên, thöùc aên lieàn bieán thaønh caùm; ngaï quyû thöù ba vöøa ñöôïc thöùc aên, thöùc aên lieàn bieán thaønh maùu muû baát tònh; ngaï quyû thöù tö vöøa ñöôïc thöùc aên, thöùc aên bieán thaønh maùu thòt cuûa mình. Ngaï quyû thöù moät vöøa nuoát hoøn saét noùng thì thaân lieàn bò chaùy toûa ra muøi hoâi thoái, phuï nöõ nghe muøi lieàn böôùc ra lôùn tieáng noùi vôùi thöông chuû: "Ngöôi khoâng neân cho chuùng aên uoáng", thöông chuû noùi: "Hoï caàu xin khieán toâi ñoäng loøng thöông xoùt neân ñöa cho", phuï nöõ noùi: "Loøng töø bi cuûa ta coøn hôn

ngöôi, boán ngaï quyû naøy, thöù moät laø choàng ta, thöù hai laø con trai ta, thöù ba laø con daâu ta, thöù boán laø ngöôøi ôû", thöông chuû hoûi: "Caùc vò ñaõ taïo nghieäp gì maø sanh vaøo nôi naøy?", phuï nöõ noùi: "Ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä phaàn nhieàu ít tin, duø ta coù noùi ngöôi cuõng khoâng tin", thöông chuû noùi: "Chính toâi thaáy ngay tröôùc maét, laøm sao khoâng tin", phuï nöõ noùi: "Tröôùc kia ta soáng ôû thoân Baø-saùch-ca laø nöõ Phaïm chí, vaøo ngaøy leã Tueá tinh ta ñang söûa soaïn thöùc aên thì coù Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na ñeán khaát thöïc, ta vui möøng sôùt thöùc aên ñaày baùt cho Thaùnh giaû. Luùc ñoù ta baûo choàng ta neân sanh taâm tuøy hæ cuùng döôøng, choàng ta töùc giaän noùi: Chöa cuùng döôøng cho Baø-la-moân, sao laïi cuùng döôøng cho sa moân troïc ñaàu, sao khoâng cho hoï aên cuïc saét noùng. Ta khuyeân choàng khoâng ñöôïc neân khuyeân tôùi con ta, noù laïi

noùi: sao khoâng cho oâng ta aên caùm. Sau ñoù ta sai ngöôøi ôû mang thöùc ñeán cho thaân quyeán, khoâng ngôø treân ñöôøng noù aên heát thöùc aên ngon, khi noù trôû veà ta gaïn hoûi thì noù theà: Neáu toâi coù aên thì ñôøi sau toâi seõ aên maùu muû cuûa mình. Sau ñoù thaân quyeán cho ngöôøi mang thöùc aên tôùi cho ta, con daâu ta laïi aên heát, khi ta gaïn hoûi thì noù theà laø neáu coù aên thì ñôøi sau seõ aên thòt cuûa mình. Thöông chuû, boán ngaï quyû naøy chính laø choàng, con, daâu vaø ngöôøi ôû cuûa ta, do nghieäp nhôn ñoù neân nay thoï thaân ngaï quyû. Ta nhôø cuùng döôøng Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na ñaùng leõ ñöôïc sanh leân cung trôøi Ñeá-thích, vì ta phaùt nguyeän aùc raèng: Neáu caùc ngöôøi thoï quaû baùo, ta seõ taän maét nhìn thaáy, neân nay ta cuõng ñoïa vaøo nôi naøy. Thöông chuû neáu coù ñeán thoân Baø-saùch-ca, haõy noùi vôùi con gaùi cuûa toâi laø daâm nöû ôû trong thoân aáy raèng: Cha meï anh, chò daâu vaø ngöôøi ôû cuûa coâ ñang ñoïa trong coõi ngaï quyû chòu khoå baùo, coâ neân caûi hoái, ñöøng neân laøm vieäc xaáu naøy nöõa", thöông chuû noùi: "Ngöôøi ôû chaâu Thieäm-boä khoù tin, seõ khoâng nghe lôøi toâi noùi", phuï nöõ naøy noùi: "Ngöôi neân noùi vôùi noù raèng: Ngay döôùi giöôøng tröôùc ñaây ta naèm coù choân boán bình vaøng, moät caây gaäy vaøng vaø chaäu röûa baèng vaøng, noù ñaøo leân tuøy yù laáy duøng vaø neân cuùng döôøng Thaùnh giaû Ca- ña-dieãn-na, laø baäc ngöôøi trôøi ñeàu bieát, khi cuùng döôøng neân xöng teân ta, nguyeän cho ta toäi ñöôïc nheï bôùt". Thöông chuû nhaän lôøi roài ñi vaøo phoøng nguû, luùc ñoù boán ngaï quyû noùi vôùi nhau: "Ñôïi thöông chuû nguû say, chuùng ta mang anh ta trôû laïi thoân Baø-saùch-ca, ñeå treân linh saùng cuûa anh ta". Ñeán saùng hoâm sau thöông chuû thöùc daäy thì thaáy chung quanh mình coù ñaày ñuû vaät duïng, tö cuï, treân ñoù coù ghi teân hoï cuûa mình vôùi haøng chöõ: "Toâi nay boá thí nhöõng vaät duïng naøy nguyeän cho con toâi neáu coùn soáng thì sôùm trôû veà, neáu ñaõ cheát thì sanh vaøo choã naøo nhöõng vaät duïng naøy ñeàu theo con toâi". Thöông chuû xem xong lieàn suy nghó: "Cha meï cho laø ta ñaõ cheát, vaäy ta caàn gì ôû laïi, ta neân ñeán choã Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na caàu

xuaát gia tu phaïm haïnh", nghó roài lieàn ñi ñeán choã Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn- na, Thaùnh giaû töø xa thaáy thöông chuû ñi ñeán lieàn hoûi: "Naøy thöông chuû, nay ngöôi ñaõ thaáy hoïa hoaïn cuûa sanh töû chöa?", ñaùp: "Con ñaõ thaáy, xin Thaùnh giaû cho con xuaát gia, tu phaïm haïnh ñoan tröø daâm noä si", Thaùnh giaû noùi: "Ngöôi haõy ñi truyeàn ñaït laïi nhöõng lôøi maø hoï ñaõ nhôø ngöôi, sau ñoù ñeán ñaây xuaát gia cuõng khoâng muoän". Thöông chuû vaâng lôøi lieàn ñi ñeán choã ngöôøi gieát deâ noùi noùi laïi lôøi vò Thieân töû thöù nhaát ñaõ daën, ngöôøi gieát deâ nghe roài noùi raèng: "Cha toâi cheát ñeán nay ñaõ möôøi hai naêm, leõ naøo laïi nhaén lôøi nhö theá ôû trong coõi khaùc, thöông chuû nghe ngöôøi khaùc noùi hay laø chính maét thaáy?", thöông chuû noùi: "Neáu oâng khoâng tin thì cha oâng coù noùi raèng: Ngay döôùi ñaát choã gieát deâ coù choân möôøi bình vaøng... gioáng nhö ñoaïn vaên treân", ngöôøi gieát deâ nghe roài lieàn ñaøo leân, quaû nhieân coù choân möôøi bình vaøng môùi tin laø söï thaät. Thöông chuû laïi ñi ñeán choã con cuûa Thieân töû thöù hai, truyeàn ñaït laïi lôøi cuûa Thieân töû ñaõ daën, ngöôøi con naøy

nghe roài lieàn noùi: “Cha toâi cheát ñeán nay ñaõ möôøi hai naêm, leõ naøo laïi nhaén lôøi nhö theá ôû trong coõi khaùc, thöông chuû nghe ngöôøi khaùc noùi hay laø chính maét thaáy?”, thöông chuû noùi: “Neáu oâng khoâng tin thì cha oâng coù noùi raèng: Ngay döôùi loø teá löûa coù choân hai bình vaøng… gioáng nhö ñoaïn vaên treân”, ngöôøi con nghe roài lieàn ñaøo ñaát leân, quaû nhieân coù choân hai bình vaøng môùi tin laø söï thaät. Thöông chuû laïi tìm ñeán choã daâm nöõ laø con gaùi cuûa ngöôøi phuï nöõ kia vaø truyeàn ñaït laïi lôøi cuûa baø ta ñaõ daën, ngöôøi con gaùi nghe roài noùi raèng: “Thaân quyeán cuûa toâi cheát ñeán nay ñaõ möôøi hai naêm, leõ naøo laïi nhaén lôøi nhö theá ôû trong coõi khaùc, thöông chuû nghe ngöôøi khaùc noùi hay laø chính maét thaáy?”, thöông chuû noùi: “Neáu coâ khoâng tin thì meï coâ coù noùi raèng: Ngay döôùi giöôøng nguû cuûa baø coù choân möôøi bình vaøng, moät caây gaäy vaøng vaø moät chaäu röûa baèng vaøng… gioáng nhö ñoaïn vaên treân”, ngöôøi con gaùi nghe roài ñaøo leân, quaû nhieân coù choân bình vaøng… môùi tin laø söï thaät. Luùc ñoù thöông chuû cöôøi noùi: “Moïi ngöôøi chæ tin vaøng, khoâng tin lôøi toâi noùi”, ngöôøi con gaùi thaáy thöông chuû cöôøi loä haøm raêng coù moät caùi raêng vaøng, lieàn nhaän ra thöông chuû laø con cuûa tröôûng giaû Baø-la-tieân lieàn hoûi: “OÂng coù phaûi laø con cuûa tröôûng giaû Baø-la-tieân khoâng?”, ñaùp phaûi, ngöôøi con gaùi naøy lieàn chaïy ñeán nhaø baùo tin cho tröôûng giaû bieát. Hai vôï choàng tröôûng giaû nghe coøn ñang chöa tin thì thöông chuû vaøo nhaø, caát tieáng taèng haéng, tröôûng giaû nghe tieáng lieàn nhaän bieát laø con mình, oâm laáy con khoùc lôùn. Hai vôï choàng tröôûng giaû tröôùc ñaây vì khoùc con neân bò muø, nay thaáy con trôû veà vui möøng khoùc lôùn khieán cho maøng maét tieâu tröø maø saùng maét trôû laïi, ñöôïc thaáy maët con. Luùc ñoù thöông chuû noùi vôùi cha meï: “Con muoán xuaát

gia, xin cha meï cho pheùp”, tröôûng giaû noùi: “Chuùng ta vì khoùc con maø bò muø, nay con ñaõ trôû veà, khi cha meï coøn soáng thì con khoâng ñöôïc xuaát gia, ñôïi khi chuùng ta cheát con ñöôïc tuøy yù”. ÖÙc nhó thöông cha meï neân ôû laïi nhaø nhöng vaãn ñoïc tuïng kinh ñieån vaø chöùng ñöôïc quaû Döï löu, sau ñoù noùi cho cha meï nghe boán chaân ñeá, cha meï nghe phaùp xong cuõng chöùng ñöôïc quaû Döï löu. Thôøi gian sau cha meï qua ñôøi, ÖÙc nhó sau khi boá thí tu caùc phöôùc nghieäp hoài höôùng cho cha meï xong, lieàn ñeán choã Thaùnh giaû Ca- ña-dieãn-na caàu xin xuaát gia, Thaùnh giaû cho ÖÙc nhó xuaát gia laøm caàu tòch, sau ñoù ÖÙc nhó laïi chöùng ñöôïc quaû Nhaát lai. Vì nôi ÖÙc nhó ôû laø bieân ñòa ít coù Bí-soâ, khoâng ñuû tuùc soá ñeå truyeàn thoï cuï tuùc cho ÖÙc nhó neân ÖÙc nhó chæ laøm Caàu-tòch, ñoái vôùi caùc haønh phaùp cuûa Caàu-tòch ÖÙc nhó ñeàu ñaõ hoïc thoâng, sau ñoù laïi chöùng theâm quaû Baát hoaøn. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø moãi naêm coù hai kyø ñaïi hoäi, taát caû Bí-soâ ñeàu tuï hoäi veà, luùc ñoù caùc Bí-soâ ôû nhöõng nôi khaùc an cö xong tuaàn tuï du haønh ñeán thoân Baø-saùch-ca, thaáy ñuû tuùc soá Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na lieàn cho ÖÙc nhó thoï caän vieân roài daïy cho ÖÙc nhó nhöõng luaät haïnh cuûa Bí-soâ, khoâng bao laâu sau öùc nhó ñoaïn caùc phieàn naõo

chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù caùc Bí-soâ baïch vôùi Ca-ña- dieãn-na: “Ñaïi ñöùc, chuùng con ôû ñaây ñoái vôùi phaùp söï neân laøm ñeàu ñaõ laøm xong, nay chuùng con muoán ñi yeát kieán Theá toân”, Thaùnh giaû noùi: “Laønh thay, tuøy yù”, caùc Bí-soâ lieàn chaáp trì y baùt ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät, ÖÙc nhó cuõng rôøi khoûi choã ngoài söûa y phuïc chaép tay baïch raèng: “OÂ-ba-ñaø-da, con töø tröôùc ñeán nay chæ thaáy OÂ-ba-ñaø-da nhöng chöa gaëp Theá toân, tuy con thaáy ñöôïc phaùp thaân nhöng chöa thaáy ñöôïc saéc thaân, cuùi xin OÂ-ba- ñaø-da cho pheùp con ñi yeát kieán Theá toân”, Thaùnh giaû noùi: “Chö Phaät Nhö lai khoù ñöôïc thaáy, thôøi gian laâu xa môùi ñöôïc gaëp nhö hoa Öu ñaøm, con nay muoán ñi thì cöù tuøy yù. Khi con gaëp Theá toân, con haõy thay maët ta ñaûnh leã Theá toân vaø thaêm hoûi Theá toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo, ñi ñöùng coù thô thôùi vaø an vui khoâng. Con cuõng neân baïch Theá toân naêm vieäc nhö sau: Thoân Baø-saùch-ca laø bieân ñòa, coù ngöôøi muoán thoï caän vieân nhöng khoù tìm ñuû tuùc soá möôøi ngöôøi; ngöôøi ôû bieân quoác thöôøng duøng nöôùc taém giaët ñeå laøm tònh; ñaát nôi ñoù cöùng, treân ñöôøng ñi coù daáu chaân cuûa traâu boø neân khoâng baèng phaúng nhö ñaát ôû caùc nôi khaùc; ngöôøi nöôùc phöông Ñoâng duøng caùc ngoïa cuï baèng da deâ ñen, da nai, da boø...; neáu coù Bí-soâ gôûi y ñeán cho Bí-soâ khaùc, tuy nghe gôûi y ñeán nhöng chöa nhaän vaøo tay, quaù möôøi ngaøy sôï phaïm Xaû-ñoïa, khoâng bieát phaûi laøm sao. Con baïch Phaät naêm vieäc naøy roài, Phaät daïy nhö theá naøo ta cuõng seõ cung kính phuïng haønh”. ÖÙc nhó nhaát taâm ghi nhôù roài töø giaû thaày saùng hoâm sau leân ñöôøng du haønh ñeán thaønh Thaát-la-phieät, traûi qua nhieàu thoân xoùm môùi ñeán nôi,

sau khi caát y baùt, röûa tay chaân xong ÖÙc nhó lieàn ñeán ñaûnh leã Phaät. Luùc ñoù Phaät ñang thuyeát phaùp cho boán chuùng vaø caùc chuùng Trôøi, Roàng, Quyû thaàn, Quoác vöông, Ñaïi thaàn..., töø xa thaáy ÖÙc nhó ñeán, Phaät lieàn baûo A Nan-ñaø: “Thaày neân saép xeáp giöôøng naèm ngoïa cuï cho ÖÙc nhó”, A Nan- ñaø vaâng lôøi saép xeáp xong lieàn baïch Phaät bieát thôøi, Phaät röûa chaân xong vaøo phoøng, naèm nghieâng beân hoâng phaûi khôûi töôûng quang minh, chaùnh nieäm taùc yù nhôù giôø thöùc daäy. Luùc ñoù ÖÙc nhó cuõng röûa chaân roài vaøo phoøng, naèm nghieâng beân hoâng phaûi... ñeán ñeâm saép qua ÖÙc nhó ngoài daäy kieát giaø phu toïa, thaân thaúng ñònh yù, chaùnh nieäm hieän tieàn. Phaät baûo ÖÙc nhó: “Naøy ÖÙc nhó, thaày haõy tuïng kinh luaät maø ta ñaõ giaûng noùi sau khi thaønh ñaïo”, ÖÙc nhó tuïng kinh xong, Phaät lieàn khen ngôïi: “Laønh thay, thaày tuïng kinh raát thanh tònh vi dieäu”, ÖÙc nhó suy nghó: “OÂ-ba-ñaø-da baûo ta baïch Phaät, baây giôø laø ñuùng luùc neân baïch”, nghó roài lieàn rôøi choã ngoài ñaûnh leã Phaät baïch raèng: “Theá toân, con ôû truù xöù A-thaáp-baø-lan, nöôùc Ñöùc giaø, thoân Baø-saùch-ca, thaân giaùo sö cuûa con laø Thaùnh giaû Ca-ña-dieãn-na baûo con ñaûnh leã Phaät thaêm hoûi Theá toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo... vaø coù naêm vieäc baïch Theá toân nhö sau: Thoân Baø-saùch-ca laø bieân ñòa, coù ngöôøi muoán thoï caän vieân nhöng khoù tìm ñuû tuùc soá möôøi ngöôøi; ngöôøi ôû bieân quoác thöôøng duøng nöôùc taém giaët ñeå laøm tònh; ñaát nôi ñoù cöùng, treân ñöôøng ñi

coù daáu chaân cuûa traâu boø neân khoâng baèng phaúng nhö ñaát ôû caùc nôi khaùc; ngöôøi nöôùc phöông Ñoâng duøng caùc ngoïa cuï baèng da deâ ñen, da nai, da boø...; neáu coù Bí-soâ gôûi y ñeán cho Bí-soâ khaùc, tuy nghe gôûi y ñeán nhöng chöa nhaän vaøo tay, quaù möôøi ngaøy sôï phaïm Xaû-ñoïa, khoâng bieát phaûi laøm sao", Phaät noùi: "Naøy ÖÙc nhó, nhöõng ñieàu thaày vöøa baïch baây giôø laø chöa ñuùng luùc, thaày neân ôû trong Ñaïi chuùng baïch, luùc ñoù ta seõ giaûi ñaùp cho thaày". Saùng sôùm Phaät ñeán trong chuùng ngoài vaøo toøa ngoài xong, Bí-soâ ÖÙc nhó lieàn rôøi khoûi choã ngoài söûa y phuïc chaép tay baïch Phaät: "Bieân quoác ôû phöông Ñoâng taïi thoân Baø-saùch-ca coù Thaùnh giaû Ca-ña- dieãn-na laø thaân giaùo sö cuûa con, baûo con ñaûnh leã Phaät thaêm hoûi Theá toân coù ñöôïc ít bònh, ít naõo, ñi ñöùng coù thô thôùi vaø an vui khoâng vaø coù naêm vieäc baïch Theá toân nhö sau: Thoân Baø-saùch-ca laø bieân ñòa, coù ngöôøi muoán thoï caän vieân nhöng khoù tìm ñuû tuùc soá möôøi ngöôøi; ngöôøi ôû bieân quoác thöôøng duøng nöôùc taém giaët ñeå laøm tònh; ñaát nôi ñoù cöùng, treân ñöôøng ñi coù daáu chaân cuûa traâu boø neân khoâng baèng phaúng nhö ñaát ôû caùc nôi khaùc; ngöôøi nöôùc phöông Ñoâng duøng caùc ngoïa cuï baèng da deâ ñen, da nai, da boø...; neáu coù Bí-soâ gôûi y ñeán cho Bí-soâ khaùc, tuy nghe gôûi y ñeán nhöng chöa nhaän vaøo tay, quaù möôøi ngaøy sôï phaïm Xaû-ñoïa, khoâng bieát phaûi laøm sao", Phaät do nhaân duyeân naøy baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay veà sau, ta

khai cho caùc Bí-soâ ôû Bieân phöông naêm Bí-soâ trì luaät ñöôïc truyeàn thoï Caän vieân; nôi Bieân phöông ñaát cöùng, ta khai cho mang giaøy da moät lôùp ñeá, khoâng ñöôïc hai lôùp hay ba lôùp, ñeá giaøy neáu luûng raùch ñöôïc vaù hay thay; neáu coù Bí-soâ gôûi y ñeán cho Bí-soâ khaùc, tuy nghe gôûi ñeán nhöng chöa nhaän y thì quaù möôøi ngaøy khoâng phaïm Xaû-ñoïa". Luùc ñoù Öu-ba-ly ôû trong ñaïi chuùng rôøi choã ngoài ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: "Theá toân khai cho ôû Bieân phöông ñuû naêm Bí-soâ trì luaät ñöôïc truyeàn thoï Caän vieân, con khoâng bieát baét ñaàu töø choã naøo trôû ñi thì goïi laø Bieân phöông?", Phaät noùi: "Töø phöông Ñoâng naøy coù röøng Boân-traø, nôi ñoù coù doøng soâng teân laø Boân-traø, töø choã ñoù trôû ra goïi laø Bieân phöông. Phöông Nam coù nöôùc teân laø Nhieáp-phaït-la-Phaät-ñeå, nôi ñoù coù doøng soâng teân laø Nhieáp-phaït-la Phaät ñeå, töø ñoù trôû ra ngoaøi goøi laø bieân phöông. Phöông Taây coù nöôùc teân laø Toát-thoå-noâ, nôi ñoù coù thoân teân laø OÂ-ba-toá-thoå-noâ, töø ñaây trôû ra ngoaøi goïi laø Bieân phöông. Phöông Baéc coù nuùi teân laø OÂn-thi-la, ngoaøi phaïm vi nuùi naøy goïi laø bieân phöông."Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Theá toân, Bí-soâ ÖÙc nhó ñaõ töøng laøm haïnh nghieäp gì maø ñöôïc sanh trong nhaø ñaïi phuù quyù, coøn ôû trong thai meï treân loã tai ñaõ coù ñeo khoen baùu trò giaù voâ löôïng, laïi ñöôïc xuaát gia thoï Caän vieân, tuy chöa gaëp Theá toân ñaõ ñoaïn töø phieàn naõo, ñaéc quaû voâ hoïc?", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "Bí-soâ ÖÙc nhó naøy ñoái vôùi nhöõng haïnh nghieäp ñaõ laøm ñôøi tröôùc, nay nhaân duyeân hoäi ngoä trôû laïi töï thoï quaû baùo, khoâng phaûi ñaát nöôùc gioù löûa coù theå laøm hoaïi quaû baùo", Phaät

lieàn noùi keä: “Duø traûi qua traêm kieáp, Ngieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo”. “Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù trong Hieàn kieáp khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba coù ñaày ñuû möôøi hieäu, ôû trong röøng Thi-loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù nöôùc Ba-ni tö coù vua Ngaät-lyù-giaø. Vua duøng phaùp trò nöôùc neân daân chuùng soáng phoàn thònh, aåm thöïc ñaày ñuû khoâng coù thieáu thoán, trong nöôùc khoâng coù hoïa tai, giaëc cöôùp. Vua coù con trai teân laø Thieân sanh ñöôïc laäp laøm Thaùi-töû, luùc ñoù Phaät Ca-nhieáp-ba nhaân duyeân hoùa ñoä ñaõ maõn neân nhaäp Nieát-baøn nhö cuûi heát löûa taét. Vua Ngaät-lyù-giaø duøng goã thôm laøm leã traø tyø, röôùi söõa boø daäp taét löûa, thu xaù-lôïi ñöïng trong boán bình baùu roài xaây thaùp baûy taàng nôi ngaõ tö ñöôøng ñeå thôø xaù-lôïi Phaät, taát caû vaät coáng hieán cuûa nöôùc phöông Ñoâng ñeàu ñöa vaøo trong thaùp cuùng döôøng. Thôøi gian sau vua Ngaät-lyù- giaø qua ñôøi, Thaùi-töû leân ngoâi muoán cuøng caùc ñaïi thaàn kieåm laïi quoác

khoá, caùc ñaïi thaàn thaáy nhöõng vaät coáng hieán töø nöôùc phöông Ñoâng ñeàu ñöa vaøo trong thaùp cuùng döôøng neân taâu vua raèng: “Nhöõng vaät coáng hieán aáy coù neân laáy laïi hay khoâng?”, vua noùi: “Nhöõng vieäc maø Tieân vöông ñaõ laøm nhö vua trôøi Ñeá-thích, phaïm thieân, ta laøm sao daùm laáy laïi”. Caùc ñaïi thaàn naøy voân khoâng tín kính Phaät phaùp neân baøn vôùi nhau: “Ta neân laøm phöông tieän ñeå laáy laïi nhöõng vaät coáng hieán aáy”, baøn roài hoï lieàn cho ñoùng cöûa thaønh phía Ñoâng vaø coù coáng hieán vaät gì cuõng khoâng ñöôïc ñöa vaøo trong thaùp. Thôøi gian sau thaùp bò hö hoaïi, luùc ñoù ôû phöông Baéc coù moät thöông chuû daãn caùc thöông nhôn ñeán nöôùc naøy döøng laïi nghæ beân thaùp, thöông chuû vaøo thaùp kính leã môùi thaáy thaùp bò hö hoaïi, laïi thaáy coù moät ngöôøi nöõ ñang queùt thaùp, ngöôøi nöõ naøy voán ñaõ gaëp ñöôïc Phaät Ca-nhieáp-ba vaø ñaõ ôû choã Phaät phaùt taâm thoï hoïc. Thöông chuû hoûi ngöôøi nöõ laø thaùp cuûa ai, ngöôøi nöõ ñaùp laø thaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba, thöông chuû nghe roài sanh taâm Hoan-hæ thaùo ñoâi khoen tai ñöa cho ngöôøi nöõ baùn laáy tieàn ñeå tu boå thaùp vaø noùi: “Neáu toâi trôû laïi seõ cuùng döôøng theâm”, ngöôøi nöõ sau khi baùn ñöôïc tieàn beøn tu boå laïi thaùp. Thôøi gian sau, thöông chuû trôû laïi chieâm ngöôõng thaùp xong laïi phaùt taâm cuùng döôøng theâm loïng baùu, traøng phan vaø phaùt nguyeän:“Nguyeän nhôø coâng ñöùc cuùng döôøng thaùp naøy, ôû ñôøi vò lai sanh ra nôi naøo ñeàu ñöôïc phuù quyù cao sang, ôû choã Phaät vò lai toâi seõ ñöôïc xuaát gia, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn”. Naøy caùc Bí-soâ, thöông chuû xöa kia nay chính laø Bí-soâ ÖÙc nhó, nhôø cuùng döôøng thaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba neân ñôøi ñôøi thöôøng sanh trong nhaø phuù quyù, coøn ôû trong thai meï treân loã tai ñaõ coù ñeo khoen tai baùu. Laïi do nguyeän ñôøi vò lai ñöôïc xuaát gia ñoaïn phieàn naõo chöùng quaû voâ hoïc neân nay ñöôïc nhö lôøi phaùt nguyeän. Chæ vì ôû tröôùc baø meï ñaõ noùi ra lôøi thoâ aùc neân phaûi traûi qua caùc ñòa nguïc treân, cho neân caùc Bí-soâ, heã taïo nghieäp ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc ñen; taïo nghieäp traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc traéng, taïo

nghieäp xen taïp thì caûm quaû baùo xen taïp. Caùc thaày neân xa lìa nghieäp xen taïp vaø nghieäp ñen, neân tu nghieäp traéng, ñaây laø lôøi ta daïy, caùc thaày neân hoïc nhö theá.” Caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy xong ñeàu Hoan-hæ phuïng haønh.

SOÁ 1447 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA BÌ CAÙCH SÖÏ, Quyeån Haï 407

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA BÌ CAÙCH SÖÏ

QUYEÅN HAÏ

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ba-Nan-ñaø môùi xuaát gia ñöôïc chia cho moät chieác giöôøng raát cuõ, moãi khi ñoäng thaân giöôøng beøn phaùt ra tieáng neân OÂ-ba-Nan-ñaø naèm treân giöôøng khoâng daùm xoay trôû, sôï keâu ra tieáng beøn suy nghó: “Neáu ta khoâng xin laøm chieác giuôøng môùi khaùc thì ta khoâng goïi laø OÂ-ba-Nan- ñaø”. Saùng hoâm sau OÂ-ba-Nan-ñaø ñeán gaëp vua Thaéng-quang, vua thaêm hoûi coù an khoâng, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Tuy toâi naèm nguû nhöng taâm thöôøng lo sôï. Ñaïi vöông cuõng bieát, khi toâi chöa xuaát gia naèm nguû treân giöôøng taùm lôùp neäm, nay toâi xuaát gia vì tuoåi haï nhoû neân ñöôïc chia cho chieác giöôøng raát cuõ, moãi khi ñoäng thaân lieàn keâu ra tieáng neân toâi khoâng daùm xoay trôû, sôï noù hö saäp neân raát khoå sôû, laøm sao nguû yeân ñöôïc”, vua noùi: “Phaät coù cho naèm treân giöôøng neäm taùm lôùp khoâng?”, ñaùp: “Coù choã naøo Phaät cheá naèm treân giöôøng neäm taùm lôùp ñaâu”, vua noùi: “Neáu Phaät khoâng cheá thì toâi cuùng döôøng chieác giöôøng aáy cho thaày, thaày tuøy yù mang ñi”, OÂ-ba-Nan-ñaø noùi: “Toâi laøm sao daùm mang vaät cuûa vua ñi, vua neân cho ngöôøi mang ñeán chuøa, toâi seõ nhaän”. Vua lieàn sai taùm ngöôøi, boán ngöôøi khieâng giöôøng, boán ngöôøi khieâng neäm taùm lôùp, OÂ-ba-Nan-ñaø vui veû ñi theo sau. Treân ñöôøng ñi coù Baø-la-moân, ngöôøi tuïc thaáy khieâng giöôøng neäm lieàn hoûi laø cuûa ai, ñaùp laø cuûa vua cho, laïi hoûi: “Vua cho giöôøng naøy roài vua nguû ôû ñaâu?”, ñaùp: “Vua nguû trong cung coøn giöôøng neäm naøy cho toâi”, hoï nghe roài lieàn cheâ traùch: “Sa moân troïc ñaàu laïi chöùa duøng ngoïa cuï haønh duïc nhö vaäy”. OÂ-ba-Nan-ñaø veà ñeán trong chuøa queùt doïn saïch seõ trong phoøng roài ñeå giöôøng neäm gaàn cöûa, thaáy Phaät ñi ñeán lieàn khoe: “Theá toân, haõy xem giöôøng neäm naøy”, Phaät nhìn giöôøng neäm roài im laëng, sau ñoù taäp hoïp Taêng giaø baûo caùc Bí-soâ: “Neáu ngöôøi naøo naèm ngoài treân giöôøng cao roäng lôùn thì caùc loãi töø ñoù sanh ra, töø nay veà sau, Bí-soâ naøo naèm ngoài treân giöôøng cao roäng lôùn thì phaïm toäi Vieät phaùp”.

Sau ñoù coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc, A-Nan-ñaø ñeán nhaø xem xeùt tröôùc thaáy tröôûng giaû saép ñaët toøa ngoài cao lieàn baûo deïp caát, luùc hoï ñang deïp caát thì Phaät ñeán, thaáy deïp caát lieàn hoûi nguyeân do, A Nan-ñaø ñaùp laø toøa ngoài phi phaùp, Phaät noùi: “Ta khoâng cheá khoâng ñöôïc ngoài toøa cao ôû caùc nôi, neáu ôû nhaø cö só thì khai cho ngoài, neáu

ôû trong Tyø ha la ngoài naèm thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù ôû phöông Nam coù moät Bí-soâ ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñeå yeát kieán Theá toân, ngoaøi ba y coøn coù moät taám phu cuï baèng da. OÂ-ba-Nan- ñaø thaáy roài lieàn ñi theo, chôø vò ñoù nghæ ngôi roài lieàn hoûi xin: "Thaày coù theå cho toâi taám phu cuï baèng da naøy khoâng, toâi muoán mang theo tuøy thaân du haønh ñeán caùc chuøa thaùp leã baùi", vò ñoù hoûi: "Neáu toâi cho thì thaày coù theå mang theo tuøy thaân phaûi khoâng?", ñaùp: "Maáy taám coøn mang ñöôïc huoáng chi laø moät taám", vò ñoù nghe roài lieàn noùi: "Neáu vaäy thì toâi khoâng cho nöõa". OÂ-ba-Nan-ñaø nghe roài oâm loøng töùc giaän, suy nghó: "Ngöôøi chaên boø cuûa vua Thaéng-quang teân Baø traù tröôùc ñaây laø thaân höõu cuûa ta, trong nhaø ngöôøi aáy coù da ta neân ñeán xin", nghó roài lieàn ñeán nhaø Baø traù. Luùc ñoù con boø meï vöøa sanh ñöôïc moät con boø ngheù raát deã thöông, OÂ-ba- Nan-ñaø ñeán thaáy con ngheù lieàn ñöa tay vuoát ve, Baø traù nhìn thaáy lieàn hoûi: "Thaùnh giaû caàn söõa boø phaûi khoâng?", ñaùp: "Toâi khoâng caàn söõa, neáu ñöôïc da cuûa con ngheù naøy duøng laøm phu cuï ñeå loùt thaân ngoài thì an oån haønh ñaïo", Baø traù noùi: "Toâi ñaõ hieåu yù, Thaùnh giaû taïm veà". OÂ-ba-Nan- ñaø ñi chöa bao laâu thì Baø traù sai ngöôøi gieát con ngheù, ngöôøi kia vaâng lôøi ôû tröôùc boø meï gieát ngheù loät da ñeå mang ñeán cho OÂ-ba-Nan-ñaø. Boø meï thöông con neân chaïy theo taám da, ngöôøi kia mang taám da vaøo trong röøng Theä-ña, boø meï ñöùng ôû ngoaøi cöûa keâu roáng leân, Theá toân nghe bieát nhöng coá yù hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät nghe roài suy nghó: "Do duøng da laøm phu cuï neân coù loãi naøy sanh", nghó roài lieàn ñeán trong Taêng baûo caùc Bí-soâ: "OÂ-ba-Nan-ñaø ngu si voâ trí, vì muoán duøng da laøm phu cuï maø laøm vieäc khoâng phaûi phaùp sa moân, töø nay veà sau caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc duøng da laøm phu cuï, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân khôûi ôû taïo thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù cuï thoï Taát-laân-ñaø baø ta töø khi xuaát gia thöôøng bò bònh, quyeán thuoäc ñeán thaêm nghe cuï thoï thuyeát phaùp roài veà nhaø noùi vôùi vôï: "Thaùnh giaû Taát-laân-ñaø-baø-ta thuyeát phaùp, gioïng ngoït nhö maät vì sao em khoâng ñeán nghe?", ngöôøi vôï noùi: "Quaû baùo cuûa anh thaønh thuïc neân gaëp Phaät ra ñôøi ñöôïc nghe dieäu phaùp, neáu Thaùnh giaû ñeán nhaø thuyeát phaùp thì em seõ nghe". Ngöôøi choàng nghe roài lieàn ñeán baïch vôùi cuï thoï Taát-laân-ñaø-baø-ta: "Thaùnh giaû, con nghe phaùp

SOÁ 1447 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA BÌ CAÙCH SÖÏ, Quyeån Haï 409

ñöôïc lôïi ích voâ cuøng, vôï con laø phuï nöõ ngaïi ñeán ñaây nghe phaùp nhöng laïi raát muoán nghe, neáu Thaùnh giaû töø bi ñeán nhaø thuyeát phaùp thì vôï con môùi ñöôïc nghe", Taát-laân-ñaø-baø-ta noùi: "Ta töø khi xuaát gia ñeán nay thaân thöôøng bò bònh, khoâng theå ñi ñeán ñöôïc", ngöôøi choàng noùi: "Chuùng con seõ mang kieäu ñeán khieâng thaày ñi", Taát-laân-ñaø-baø-ta noùi: "Theá toân chöa cho pheùp". Ngöôøi choàng ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät suy nghó: "Ta neân vì caùc Bí-soâ giaø bònh khai cho ñöôïc ñi kieäu", nghó roài lieàn taäp hoïp taêng roài baûo caùc Bí-soâ: "Töø nay khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc ñi kieäu". Luùc

ñoù Luïc chuùng Bí-soâ thaáy Taát-laân-ñaø-baø-ta ñi kieäu cuøng caùc thò giaû ñeán nhaø tröôûng giaû thuyeát phaùp, lieàn laøm kieäu baèng vaät baùu vaø trang hoaøng ñeïp ñeõ ñeå ñi ñeán nhaø theá tuïc, caùc Baø-la- moân thaáy hoûi taïi sao laïi ñi kieäu, lieàn ñaùp laø Theá toân khai cho ñi, moïi ngöôøi nghe roài lieàn cheâ traùch: “Sa moân caùc ngöôøi bò duïc böùc baùch”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu ñaõ coù loãi naøy thì caùc Bí- soâ khoâng neân ñi kieäu. Coù hai duyeân ñöôïc ñi: Moät laø gaày yeáu, hai laø giaø bònh. Neáu khoâng coù hai duyeân naøy maø ñi kieäu thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Coù moät Bí-soâ du haønh trong nhaân gian gaëp soâng khoâng theå töï mang y baùt loäi qua, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ neân taäp hoïc bôi loäi”. Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ôû trong soâng bôi qua bôi laïi, thaáy coù moät coâ gaùi ñöùng ôû bôø soâng chôø thuyeàn qua soâng, lieàn noùi vôùi coâ gaùi: “Chuùng toâi bôi ñöa coâ qua soâng”, coâ gaùi thaáy laø ngöôøi xuaát gia neân tin töôûng, khoâng ngôø Luïc chuùng ñeán giöõa doøng soâng lieàn xuùc chaïm chi phaàn treân thaân coâ, qua ñeán bôø kia laïi noùi vôùi coâ gaùi: “Löôït veà chuùng toâi cuõng seõ ñöa coâ qua soâng”, coâ gaùi lieàn maéng chöûi: “Keû troïc ñaàu caùc ngöôi trong loøng gian aùc, phu chuû cuûa ta cuõng khoâng xuùc chaïm ñeán ta nhö theá”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät suy nghó: “Do xuùc chaïm thaân nöõ neân coù loãi naøy”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Luïc chuùng Bí-soâ ngu si coù nhieàu höõu laäu, ñaõ laøm ñieàu khoâng phaûi phaùp sa moân, ñaõ laøm vieäc khoâng tuøy thuaän, baát tònh laø xuùc chaïm thaân phaàn ngöôøi nöõ. Töø nay trôû ñi khoâng ñöôïc chaïm thaân ngöôøi nöõ, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù coù vò chuû thaønh ñöa quyeán thuoäc daïo chôi nôi thaéng caûnh coù vöôøn caây vaø ao hoà, trong soá quyeán thuoäc coù moät ngöôøi nöõ mang bình ñeán soâng laáy nöôùc thaáy coù moät Bí-soâ ñang löôït nöôùc ôû gaàn ñoù neân ñi ñeán moät choã khaùc xa hôn, khi vöøa muoán nhaác bình nöôùc leân khoâng may tröôït chaân ngaõ xuoáng soâng bò nöôùc cuoán troâi. Bí-soâ thaáy muoán nhaûy xuoáng cöùu nhöng laïi sôï chaïm thaân phaàn ngöôøi nöõ thì phaïm toäi Vieät phaùp, neân boû ñi khoâng xuoáng cöùu. Luùc ñoù quyeán thuoäc cuûa ngöôøi nöõ thaáy ñi laâu

khoâng trôû laïi, thaáy Bí-soâ ñi ñeán lieàn hoûi thaêm, Bí-soâ noùi: “Toâi thaáy coâ aáy ngaõ xuoáng soâng bò nöôùc cuoán ñi roài”, quyeán thuoäc nghe roài lieàn hoûi: “Thaùnh giaû thöông xoùt höõu tình neân löôït nöôùc xem truøng, taïo sao thaáy ngöôøi nöõ cheát ñuoái laïi boû ñi khoâng xuoáng cöùu?”, Bí-soâ noùi: “Theá toân cheá khoâng ñöôïc xuùc chaïm thaân ngöôøi nöõ”, moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cheâ traùch. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu coù ngöôøi gaëp naïn cheát thì neân cöùu, hoï coù theå töï cöùu baûo buoâng thì buoâng”. Luùc ñoù coù Bí-soâ vì cöùu ngöôøi, khi oâm giöõ lieàn sanh taâm nhieãm, Phaät noùi: “Neân quaùn ngöôøi nöõ maø mình ñang cöùu nhö meï hoaëc nhö chò em gaùi”. Laïi coù ngöôøi ñöôïc cöùu leân vì uoáng nöôùc quaù nhieàu neân khoâng hoài tænh ñöôïc, Phaät noùi: “Neân ñaët hoï naèm saáp treân caùt”, luùc ñoù Bí-soâ ñaët hoï naèm saáp treân caùt roài boû ñi neân hoï bò keân keân, choù soùi xeù aên, Phaät noùi: “Khoâng neân boû ñi,

phaûi coi chöøng hoï". Laïi coù Bí-soâ vì coi chöøng ôû gaàn moät beân lieàn sanh taâm nhieãm, Phaät noùi: "Khoâng neân ôû gaàn moät beân, tuøy luùc nhôù chöøng troâng coi". Laïi coù Bí-soâ vì coi chöøng neân qua ngoï khoâng aên ñöôïc nöõa, Phaät noùi: "Saép ñeán giôø aên neáu thaáy coù ngöôøi chaên boø chaên deâ thì neân nhôø hoï troâng coi giuøm. Sau giôø aên cuõng neân thöôøng troâng coi hoï coøn soáng hay cheát". Luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ taém giaët beân bôø soâng A thò ña, coù con boø söõa cuûa moät tröôûng giaû loäi qua soâng, Luïc chuùng naém ñuoâi boø bôi theo qua soâng khieán cho boø bò ngöng söõa. Tröôûng giaû maéng ngöôøi chaên boø, ngöôøi chaên boø keå laïi söï vieäc, tröôûng giaû lieàn cheâ traùch, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Caùc Bí-soâ khoâng neân naém ñuoâi boø bôi theo qua soâng, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ muoán qua soâng nhöng khoâng coù thuyeàn ñeå qua, baïch Phaät, Phaät noùi: "Coù naêm vaät coù theå nöông theo ñeå qua soâng, ñoù laø voi, ngöïa, boø ngheù, boø ñöïc vaø phao noåi". Luïc chuùng nöông phao noåi coù veû hình nam nöõ ñeå qua soâng, caùc Baø-la-moân cö só nhìn thaáy ñeàu cheâ traùch raèng: "Sa moân troïc ñaàu bò duïc nhieãm böùc baùch", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Khoâng ñöôïc duøng phao noåi coù veû hình nam nöõ, neân duøng hai loaïi phao: Moät laø maøu toái, hai laø phao nhoû". Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù Bí-soâ treân ñöôøng ñi gaëp raén neân Phaät cho caùc Bí-soâ mang guoác goã. Sau ñoù tröôûng giaû Caáp- coâ-ñoäc vöøa laøm xong giaûng ñöôøng môùi, trang hoaøng ñeïp ñeõ roài thænh caùc Bí-soâ ñeán thuyeát phaùp vaø tuïng kinh, luùc ñoù coù Bí-soâ mang guoác goã ñi vaøo ñaïp leân neàn ñaát môùi laøm cho hö neàn. Tröôûng giaû saùng hoâm sau ñeán thaáy neàn ñaát coù daáu guoác ñaïp loài loõm lieàn cheâ traùch, do nhaân duyeân naøy neân Phaät cheá khoâng ñöôïc mang guoác goã, neáu traùi lôøi phaïm toäi Vieät phaùp. Laïi coù Bí-soâ an cö cö ba thaùng ôû nhaø cö só, deùp da bò hoaïi, baïch

SOÁ 1447 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA BÌ CAÙCH SÖÏ, Quyeån Haï 411

Phaät, Phaät noùi: "Neáu ôû nhaø theá tuïc, ñi guoác goã khoâng phaïm". Laïi coù moät tröôûng giaû tín taâm cuùng döôøng guoác goã cho caùc Bí-soâ nhöng caùc Bí-soâ khoâng nhaän, tröôûng giaû noùi: "Khi Phaät chöa ra ñôøi, ngoaïi ñaïo laø phöôùc ñieàn. Nay Phaät ra ñôøi, caùc Bí-soâ laø phöôùc ñieàn, xin thöông xoùt nhaän söï cuùng döôøng naøy", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân nhaän, nhaän roài ñaët beân caïnh nhaø xí ñeå duøng". Nhieáp tuïng: Laù tre, coû, daây ñan, Hoä khai cho ÖÙc nhó, Töøng mang, ñoaït deùp da, Mang vôù, ñeå vaät loùt. Luùc ñoù Phaät cheá caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc mang guoác goã, neân duøng laù tre ñan deùp, caùc Bí-soâ mang deùp laù tre laïi sanh loãi, Phaät laïi cheá khoâng ñöôïc mang deùp laù tre, neân duøng coû boà ñan deùp, laïi sanh loãi, Phaät laïi cheá khoâng ñöôïc mang deùp coû boà, neân duøng daây ñan deùp, laïi sanh loãi neân Phaät cheá khoâng ñöôïc mang deùp daây ñan. Sau ñoù caùc Bí-soâ bò phuø thuûng, hai baép veá ñeàu ñau nhöùc, do thöôøng ñaép nöôùc neân deùp da hö hoaïi, Phaät laïi cheá neân mang deùp daây ñan. Luùc ñoù ñoàng töû ÖÙc nhó do quaû baùo ñôøi tröôùc thaønh thuïc neân thaân theå meàm maïi, döôùi loøng baøn chaân coù loâng vaøng daøi boán ngoùn tay.

Luïc chuùng thaáy roài cuøng nhau pheâ bình: “Ñoàng töû naøy xuaát gia trong phaät giaùo coù theå laøm ñöôïc vieäc gì”, ñoàng töû nghe ñöôïc lôøi naøy trong loøng khoâng vui, ñeán choã A Nan-ñaø baïch raèng: “Toân giaû, moät beà sieâng tu caàu haønh tam ma ñòa nhö theá naøo?”, A Nan-ñaø noùi: “Nhö Phaät ñaõ daïy kinh haønh laø toái thaéng”. Ñoàng töû nghe roài ñeán trong röøng vaéng queùt don moät khu ñaát ñeå kinh haønh, do kinh haønh nhieàu neân loâng vaøng daøi boán ngoùn tay döôùi loøng baøn chaân bò ruïng, hai chaân söng nöùt, maùu chaûy dinh ñaày choã kinh haønh. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø thöôøng ñi ñeán caùc nôi xem xeùt, luùc ñoù Phaät ñi ñeán choã ÖÙc nhó kinh haønh, thaáy maùu chaûy dinh khaép nôi, tuy bieát nhöng vaãn hoûi A Nan-ñaø: “Bí-soâ naøo ñang moät beà sieâng tu caàu thaéng Tam ma ñòa?”, ñaùp laø Bí-soâ ÖÙc nhó, Phaät noùi: “Nay ta khai cho ÖÙc nhó ñöôïc mang deùp da moät lôùp ñeá, khoâng ñöôïc hai, ba lôùp, neáu ñeá bò hö raùch, ñöôïc vaù hay thay ñeá khaùc. Mang deùp da naøy ñeå an oån haønh ñaïo”. A Nan-ñaø lieàn ñeán choã ÖÙc nhó truyeàn ñaït laïi lôøi Phaät, ÖÙc nhó baïch raèng: “Theá toân cho pheùp taát caû Bí-soâ hay chæ khai cho rieâng con ñöôïc mang?”, A Nan-ñaø noùi: “Theá toân thaáy choã thaày kinh haønh dính maùu khaép nôi neân khai rieâng cho thaày ñöôïc mang”, ÖÙc nhó baïch: “Neáu Theá toân chæ khai rieâng cho moät mình con ñöôïc mang thì caùc vò phaïm

haïnh khaùc thaáy seõ noùi: Con töø boû ñòa vò gia chuû vaø caùc quyeán thuoäc, cung ñieän vaø taøi baûo xuaát gia neân Phaät môùi khai rieâng cho con mang deùp da. Neáu Theá toân khai cho taát caû Bí-soâ Taêng ñeàu ñöôïc mang thì con cuõng y theo lôøi Phaät daïy maø mang; neáu khoâng nhö theá thì moät mình con khoâng daùm mang”. A Nan-ñaø trôû laïi baïch Phaät, Phaät noùi: “Töø nay ta khai cho caùc Bí-soâ Taêng giaø ñeàu ñöôïc mang deùp da moät lôùp ñeá, khoâng ñöôïc hai, ba lôùp, neáu ñeá bò hö raùch, ñöôïc vaù hay thay ñeá khaùc”. A Nan- ñaø ñeán trong taêng truyeàn ñaït laïi, luùc ñoù coù moät Ma-ha-la mang deùp da ñeán choã Phaät kinh haønh, Phaät thaáy roài lieàn baûo: “Ñöøng mang deùp ñeán tröôùc maët ta”, sau ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Neáu ta ñang ôû choã ngöôøi theá tuïc thì caùc Bí-soâ ñöôïc pheùp mang deùp da ñeán gaëp ta, neáu ta moät mình ôû choã khaùc hay ôû trong chuùng Thanh vaên thì khoâng ñöôïc mang deùp da ñeán gaëp ta”. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ muoán röûa chaân nhöng bình ñöïng nöôùc röûa chaân bò beå, Bí-soâ naøy lieàn röûa chaân trong chaäu nöôùc saïch, sau ñoù ngaäm nöôùc ñaày mieäng khoâng daùm nuoát vaø ñi laéc lö. Luïc chuùng thaáy lieàn hoûi: “Taïi sao muùa nhaûy maø khoâng ca haùt?”, noùi roài lieàn huyùt saùo theo nhòp ñi cuûa Bí-soâ ñoù, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi: “Taïi sao caùc thaày traïo cöû cöôøi ñuøa nhö theá?”, Luïc chuùng noùi: “Thaày haù khoâng thaáy Bí-soâ naøy muùa nhaûy maø thieáu aâm nhaùc hay sao?”. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi nguyeân do, Bí-soâ naøy ñaùp: “Con vì muoán ngoïa cuï khoâng bò dô”, Phaät noùi: “Neáu vì hoä ngoïa cuï thì khoâng coù loãi, nay ta khai cho caùc Bí-soâ vì hoä ngoïa cuï ñöôïc mang deùp da moät lôùp ñeá, khoâng ñöôïc hai, ba lôùp, neáu ñeá bò hö raùch, ñöôïc vaù hay thay ñeá khaùc”. Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät tröôûng giaû rieâng ñoái

vôùi moät Bí-soâ khaát thöïc sanh taâm tín kính, khi thaáy Bí-soâ naøy vaøo thaønh khaát thöïc khoâng mang deùp neân chaân nöùt neû lieàn hoûi: “Thaày khoâng coù deùp da ñeå mang phaûi khoâng?”, ñaùp laø khoâng coù, tröôûng giaû lieàn daãn Bí-soâ ñeán choã laøm deùp baûo ngöôøi laøm deùp raèng: “Hieàn thuû, haõy ño theo chaân cuûa Bí-soâ naøy, laøm cho thaày moät ñoâi deùp da moät lôùp ñeá”, ngöôøi laøm deùp ño côõ chaân xong lieàn suy nghó: “Sa moân Thích töû chæ traû tieàn baèng lôøi, ta neân heïn thôøi gian laâu ñeå khoâng ñöôïc deùp mang, luùc ñoù ta seõ ñoøi tieàn deùp”. Vì theá neân Bí-soâ naøy nhieàu laàn ñeán hoûi deùp ñeàu noùi laø chöa xong, Bí-soâ lieàn khoâng ñeán hoûi nöõa, vaãn khoâng mang deùp ñi khaát thöïc, tröôûng giaû thaáy lieàn hoûi taïi sao, ñaùp laø chöa ñöôïc deùp, tröôûng giaû cuøng Bí-soâ ñeán choã laøm deùp, ngöôøi laøm deùp noùi: “Khoâng coù deùp da moät lôùp ñeá, chæ coù loaïi nhieàu lôùp, neáu caàn thì tuøy yù laáy mang”, Bí-soâ noùi: “Phaät cheá khoâng ñöôïc mang deùp da nhieàu lôùp ñeá”, tröôûng giaû noùi: “Thaày mang veà taùch ra bôùt vaø giöõ laïi moät lôùp ñeá ñeå mang”. Bí-soâ ñaønh

phaûi nhaän laáy mang veà truù xöù, vöøa muoán taùch ra thì Theá toân troâng thaáy lieàn hoûi nguyeân do, Bí-soâ ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: “Ñöøng taùch ra nhö theá”, lieàn suy nghó: “Caùc Baø-la-moân, cö só, tröôûng giaû tín taâm cuùng döôøng deùp da nhieàu lôùp ñeá, ta cuõng neân khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc mang”, nghó roài lieàn taäp hoïp caùc Bí-soâ baûo raèng: “Nay coù tröôûng giaû cuùng döôøng cho Bí-soâ naøy deùp da nhieàu lôùp ñeá, Bí-soâ naøy muoán taùch ra bôùt coøn laïi moät lôùp ñeá. Ta nhaân vieäc naøy khai cho caùc Bí-soâ, neáu coù tröôûng giaû cuùng döôøng cho caùc Bí-soâ deùp da nhieàu lôùp ñeá ñaõ töøng mang qua thì ñöôïc nhaän laáy ñeå mang”. Öu-ba-ly baïch Phaät: “Nhö Phaät ñaõ daïy laø khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc thoï deùp da nhieàu lôùp ñeá maø cö só ñaõ mang qua, khoâng bieát nhö theá naøo goïi laø ñaõ töøng mang qua?”, Phaät noùi: “Neáu cö só mang deùp da aáy ñi chöøng baûy, taùm böôùc ñeàu goïi laø ñaõ töøng mang qua”. Duyeân khôûi ôû thaønh Quaûng-nghieâm, luùc ñoù trong thaønh coù baùn nhieàu loaïi deùp da, coù loaïi deùp da khi mang vaøo böôùc ñi lieàn keâu ra tieáng, laïi coù nhieàu loaïi deùp nhieàu maøu saéc, nhieàu hình veõ raát ñeïp, giaù baùn laø naêm tieàn vaøng. Luïc chuùng Bí-soâ thaáy moïi ngöôøi mang caùc loaïi deùp aáy lieàn vöùt boû deùp da cuûa mình, duøng chaân ñeïp leán deùp cuûa hoï laøm cho hoï teù ngaõ ñeå ñoaït laáy deùp roài noùi: “Nhôø boá thí deùp da naøy, nguyeân cho caùc vò ôû ñôøi vò lai thöôøng ñöôïc mang deùp baùu, höôûng dieäu laïc ôû coõi trôøi”, caùc Baø-la-moân cö só ñeàu hieàm traùch vaø cheâ cöôøi, töø ñoù khaép nôi lan truyeàn Sa moân Thích töû ñoaït deùp cuûa ngöôøi. Luùc ñoù coù moät Baø-la- moân vöøa mua moät ñoâi deùp da ñeïp khi ñöa cho con reå noùi raèng: “Con haõy giöõ kyõ ñoâi deùp ñeïp naøy, chôù ñeå cho Sa moân Thích töû ñoaït laáy”, ngöôøi con reå ghi nhôù lôøi daïên baûo naøy neân saùng hoâm sau khi mang deùp naøy ra ñöôøng, thaáy moät Bí-soâ khaát thöïc theo thöù lôùp töøng nhaø, ngöôøi con reå lieàn lo laéng trong loøng neân böôùc traùnh vaøo moät nhaø khaùc, khoâng ngôø Bí-soâ khaát thöïc ñeán tröôùc nhaø ñoù, ngöôøi con

reå lieàn böôùc ra khoûi nhaø muoán ñeán moät nhaø khaùc vaø noùi raèng: “Thaùnh giaû ñöøng theo sau toâi, toâi khoâng cho deùp ñaâu”, Bí-soâ khaát thöïc noùi: “Hieàn thuû, toâi ñi khaát thöïc, khoâng phaûi theo laáy deùp cuûa ngöôøi”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät suy nghó: “Do mang deùp da coù maøu saéc vaø hình veõ neân coù loãi naøy sanh”, nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: “Luïc chuùng thaáy ngöôøi khaùc mang deùp da ñeïp neân theo cöôõng ñoaït khieán caùc Baø-la-moân cö só hieàm traùch cheâ cöôøi, töø nay caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc mang deùp da coù maøu saéc vaø hình veõ, neáu mang thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Phaät khai cho mang giaøy da, caùc Bí-soâ vì mang giaøy da bò ma saùt neân chaân bò traày, caùc Baø-la-moân

cö só thaáy lieàn hoûi nguyeân do roài noùi: “Vì sao khoâng mang theâm vôù”, ñaùp laø Phaät chöa khai cho mang. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Nay khai cho caùc Bí-soâ mang giaøy da vaø vôù”. Duyeân khôûi ôû thaønh Vöông-xaù, luùc ñoù caùc Bí-soâ leân nuùi Linh- thöùu, coù Bí-soâ bò muït nhoït nôi ngoùn chaân… Phaät khai cho mang giaøy da nhieàu lôùp ñeá. Sau ñoù caùc Bí-soâ xuoáng nuùi bò thöông ôû chaân… Phaät laïi khai cho ñeå hai mieáng loùt hai beân ôû beân trong giaøy da. Nhieáp tuïng: Giaøy coû, giaøy vaûi vaø uûng, Tuyeát laïnh ñöôïc mang giaøy oáng, Thôï saên cuùng thí da gaáu, May giaøy ñöôïc chöùa duøi dao. Duyeân khôûi ôû thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trôøi möa daàm maø caùc Bí-soâ laïi mang giaøy coû xanh ñi khaát thöïc neân döôùi chaân moïc nhöõng haït nhoû nhö haït caûi, caùc Baø-la-moân cö só hoûi nguyeân do roài noùi: “Taïi sao khoâng mang giaøy vaûi?”, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do vieäc naøy baûo caùc Bí-soâ: “Töø nay khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc mang giaøy vaûi”. Luùc ñoù trong thaønh Thaát-la-phieät, ven ñöôøng ñi coù coû moïc cao toát, caùc Bí-soâ khi ñi chaân ñaïp leân coû naøy bò thöông… Phaät laïi khai cho caùc Bí-soâ ñöôïc mang UÛng. Luùc ñoù Thaùi-töû AÙc sanh vì ngu si meâ hoaëc neân gieát haïi Thích chuûng ôû thaønh Kieáp-tyû-la, coù ngöôøi chaïy thoaùt veà höôùng Taây, coù ngöôøi chaïy thoaùt vaøo nöôùc Neâ-baø-la. Nhöõng ngöôøi chaïy thoaùt vaøo nöôùc naøy ñeàu laø quyeán thuoäc cuûa toân giaû A Nan-ñaø, gaëp caùc thöông nhôn mang haøng hoùa töø thaønh Thaát-la-phieät ñeán nöôùc Neâ-baø-la lieàn noùi: “Chuùng toâi ñang nguy khoán ôû nôi ñaây, leõ naøo Thaùnh giaû A Nan-ñaø laïi khoâng ñeán thaêm chuùng toâi”. Sau ñoù caùc thöông nhôn khi trôû veà thaønh Thaát-la-phieät lieàn ñem vieäc naøy noùi cho A Nan-ñaø bieát, A Nan-ñaø nghe roài trong loøng raát ñau buoàn voäi ñi ñeán nöôùc Neâ baø la. Luùc ñoù ôû nöôùc naøy tuyeát rôi laïnh buoát khieán cho tay chaân cuûa A Nan-ñaø ñeàu bò nöùt neû, khi trôû veà laïi thaønh Thaát-la-phieät, caùc Bí-soâ thaáy lieàn hoûi nguyeân do roài hoûi: “Neáu trôøi giaù laïnh nhö vaäy quyeán thuoäc cuûa thaày ôû ñoù nhö theá naøo?”, ñaùp: “Hoï coù mang bao tay vaø giaøy oáng”, laïi hoûi: “Taïi sao thaày khoâng mang?”, ñaùp: “Theá toân chöa khai cho mang”, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Neáu ôû nôi coù tuyeát laïnh thì khai cho mang bao tay vaø giaøy oáng”. Öu-ba-ly baïch Phaät: “Nhö Phaät ñaõ daïy ôû nôi coù tuyeát laïnh khai cho mang bao tay vaø giaøy oáng, khoâng bieát nhö

theá naøo goïi laø tuyeát laïnh?", Phaät noùi: "Neáu nöôùc ñöïng trong cheùn ñoâng laïi thì goïi laø xöù coù tuyeát laïnh".

SOÁ 1447 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA BÌ CAÙCH SÖÏ, Quyeån Haï 415

Laïi coù moät thôï saên gaëp Bí-soâ sanh taâm tín kính neân ñem taám da gaáu cuùng cho Bí-soâ, Bí-soâ khoâng nhaän neân ngöôøi thôï saên naøy ñi theo sau Bí-soâ, Phaät thaáy roài lieàn hoûi A Nan-ñaø nguyeân do, A Nan-ñaø hoûi Bí-soâ nguyeân do roài baïch Phaät, Phaät noùi: "Hieám khi coù thôï saên khôûi taâm tín kính, vì duø coù giaùo hoùa ngaøn caùch hoï cuõng khoâng chòu boû nghieäp saùt sanh naøy. Nay khai cho caùc Bí-soâ nhaän da gaáu, nhaän roài neân ñeå ôû gaàn cöûa cuûa phaät ñöôøng hoaëc döôùi chaân toøa ngoài, vì da gaáu coù theå laøm cho maét saùng vaø trò ñöôïc bònh tró". Laïi coù moät Bí-soâ ñeá deùp bò raùch neân mang tôùi choã laøm deùp ñeå vaù laïi, traûi qua khaù laâu maø hoï khoâng ñöa laïi, caùc Bí-soâ noùi: "Sao thaày khoâng töï vaù?", ñaùp: "Toâi tuy bieát vaù ñeá giaøy nhöng Theá toân chöa khai cho töï laøm", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Neáu ngöôøi naøo bieát vaù ñeá thì neân ñeán choã khuaát töï vaù", caùc Bí-soâ trôû laïi noùi cho Bí-soâ kia bieát, Bí-soâ kia nghe roài lieàn noùi: "Muoán vaù ñeá giaøy deùp caàn phaûi coù duøi, dao nhoû, mieáng da…", caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi ñöôïc chöùa duøi, dao nhoû, mieáng da… ñeå vaù ñeá giaøy deùp khoâng phaïm.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.